V. TIMOC

REPROFILARE DE SEZON
Ultimele săgeți

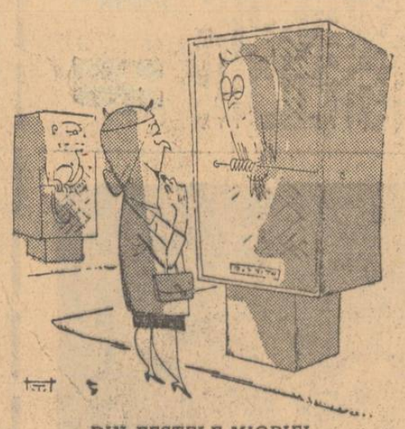

DIN FESTELE MIOPIEI
— În sfîrșit, o oglindă bună !

„FABULĂ" DE SEZON
El : Desigur că e acru !...

— Și m-am documentat la fața locului, culegînd un substanțial material pentru nuvela „Toamna în colectivă..."

— Iar n-ai învățat poezia ?
— În schimb, știu pe de rost toate filmele pe care le-am văzut de cîte trei-patru ori la televizor...

FRED GHENĂDESCU

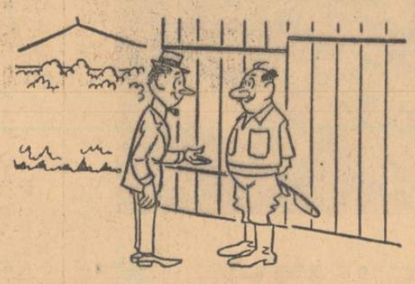

— Împrumută-mi 5 lei !

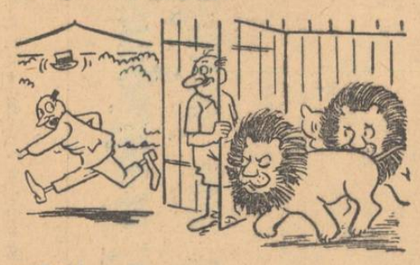

— Ia-i !

UMORUL ALTORA

— Te pricepi bine la păsări ?
— Oho !
— Atunci spune-mi care din aceste două păsări este ciocănitoare și care e știclete.
— Foarte simplu. Pasărea de lîngă știclete este ciocănitoare.

★

Mark Twain era redactorul unei reviste. El înapoie unui colaborator un manuscris adăugîndu-i următoarele rînduri: „Dragă prietene, medicina recomandă oamenilor muncii intelectuale, să mănînce pește întrucît acest produs alimentar asigură creierului fosforul necesar. Eu personal nu prea mă pricep în aceste chestiuni și de aceea n-aș putea spune cît pește ar trebui să consumați. Dacă manuscrisul pe care vi-l înapoiez cu mare plăcere reprezintă o oglindă fidelă a ceea ce sînteți în stare să dați, consider că nu va fi greșit afirmînd că două balene de mărime mijlocie vor constitui pentru dv. rația potrivită".

★

Pictorul englez Terner lucra neobișnuit de repede. Un milionar american care îi cumpărase un tablou, plătindu-l cu cîteva mii de lire, aflînd că lucrarea a fost realizată în numai cîteva ore se înfurie și-l dădu în judecată, acuzîndu-l de înșelătorie.
— Cît timp ați lucrat la acest tablou, îl întrebă judecătorul ?
— La acest tablou am lucrat toată viața și încă două ore pe de-asupra, răspunse calm pictorul Judecătorul îl achită.

★

Poliția a trimis primăriei dintr-un sat îndepărtat șapte fotografii ale unui infractor urmărit pentru diferite delicte și bănuit că s-ar ascunde în acea localitate. Fotografiile îl reprezentau în diferite perioade ale vieții, în diferite poziții. O săptămînă mai tîrziu, șeful poliției primi din partea primarului solicitat, următoarea telegramă : „Șase inși au fost prinși, sîntem pe urmele celui de-al șaptelea".

★

Știți de ce învață școlenii sistemul Braille ? (e vorba de sistemul de citit, folosit de nevăzători). Ca să poată citi noaptea în pat, fără să consume lumina electrică...

★

Un medic cu renume se simți deodată atras de pictură.
— Ce-am auzit ? — îl întrebă un confrate. V-ați apucat să pictați ?
— O, da, dar, știți, numai așa, ca să omor timpul.
— Dar cum, nu mai aveți pacienți — ripostă malițios interlocutorul.

★

Un celibatar înveterat fu întrebat o dată dacă nu regretă faptul de a fi rămas singur toată viața.
— Nu, răspunse el. Mă consolez spunîndu-mi că există undeva în lume o femeie necunoscută pe care am făcut-o fericită fără să știe, evitînd să mă căsătoresc cu ea...

★

— Ce s-a întîmplat cu biblioteca ta, de ce ai numai un singur volum?
— Este catalogul cărților împrumutate prietenilor...

★

Conductorul : — Vă rog stingeți țigara. Fumatul în compartiment este îngăduit numai cu permisiunea celorlalți călători.
Călătorul : — Bine, bine, dar sînt singur în compartiment.
Conductorul : — Atunci fiți bun și așteptați pînă se ocupă și celelalte locuri.

★

— Trenul cu care vine soția ta are o oră întîrziere.
— E foarte natural ! Aș fi neliniștit dacă nevastă-mea ar veni la ora fixată...

★

— Spune-mi mamă, cineva poate fi pedepsit pentru un lucru pe care nu l-a făcut ?
— Desigur că nu.
— Bine, eu nu mi-am făcut lecțiile.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

CU HAZ

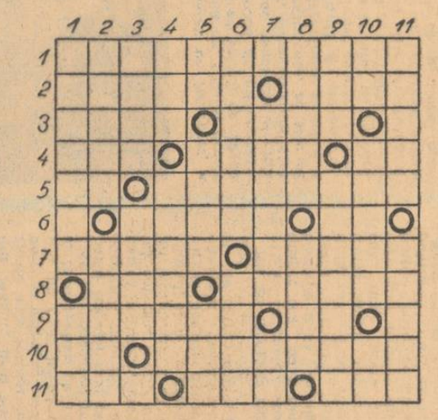

ORIZONTAL: 1) Celebrul autor al „Comediei erorilor". 2) Hazlie — Arena clovnilor. 3) Rîs tragic— „...surîsului", operetă de Lehar. 4) Cerb.. rece — Călcată de tren! — Slab extrem! 5) Bir! — „Eroul" unui cunoscut cîntec satiric. 6) Titlul unei comedii cinematografice italiene (neart.)— În glumă! 7) Personaj comic popular — A se distra. 8) Sînt făcuți de rîs (de partea feminină) și hrăniți cu lapte! — Hazliu. 9) Se ține de șotii și de farse — Întîi aprilie! 10) Metafora epigramei sau a satirei... — ...și a unei cascade de rîs (pl). 11) Zîmbet... majorat — Soră cu „Văduva veselă" (au același „părinte") — O parte dintr-o comedie.

VERTICAL: 1) Scriitor burlesc francez din secolul XVII, autor al „Romanului comic" — Nu putea fi scos din casă de un prostănac din snoava cu drobul de sare. 2) „Nasul" rîsului nepotolit — Fiecare cu istoria ei! (pl). 3) A zugrăvit „Glumele de peste Olt" — Cetățeanul turmentat din „O scrisoare pierdută". 4) ...Ianulea, alt personaj caragialesc — Eroul caricaturilor lui Nell Cobar. 5) Zar din anecdotă ! — Glumă... moldovenească — Să trăiești, Cezare! 6) Vecina umorului — Nu rîde de loc! 7) Rîs periculos! — Prepoziție. 8) Are comicii lui vestiți! — E și una a comediei. 9) Aceea (pop.) — A se înveseli (fig). 10) Bir! — Se cer... pentru a nu te face de rîs — Sec! 11) Euripide a făcut-o... de plîns. — Sare!

M. NICHIFOR

Din lumea apelor...

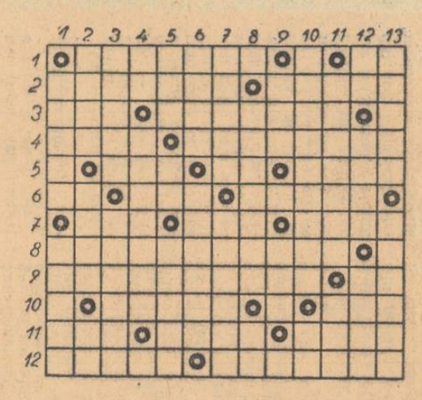

ORIZONTAL : 1. În SOMN. — PESCAR. 2. În SOMN. — DELFI (n) (pl). 3. Munte în sudul Chinei. — Insistat. 4. Baza materiei. — Plini de vigoare. 5. APA în Bulgaria. — Patru roman. — De asemenea (pop.) 6. APA. — Dromader. — Mut ca PEȘTELE. — Pronume. 3. LIN. — LIN (fem. pl.). 4. În mormoloci ! — BALENA (fig.). 5. Bărbierit. — Pronume. — La Radio-televiziune (fem. pl.) 6. PISICI (nu de mare !) — Consecința unei agresiuni, 7. Locuitori de munte. — Din ȚIPAR... 8. TIPAR (fig.) — Auxiliar de optativ. 9. Pronume englez. — Orășel austriac. 10. PINGUIN (pl.) — Face raza cerc ! 11. SOMN (pl.) — În SOMN. 12. Vis de cîine ! — Un celebru „cenzor" al antichității. — PISICA DE MARE. 13. Administrează UNTURA DE PEȘTE. — BALENE (fig.).

Personaj legendar (bibl.). 7. De forma TIPARULUI. —Insulă în Danemarca.— VÎNĂTORII DE BALENE sau SCAFANDRII (de ex.). 8. DELFINI. 9. BALENA (fig.) — Fier simbolic ! 10. Răsunet prelung (pop.) — Extras de struguri ! 11. PEȘTE sportiv ! — Dormitor pentru flori și uneori și pentru acvarii. — Pictor francez. 12. LIN. — Acte de curaj.

VERTICAL : 1. TIR (fig. fem.) — Plantă aromată. 2. Picior de tun...

Petru VALENTIN

Cuvinte mai rare: LEM — IPAC — NAR — ALS — PILS — ITAN — OTZ.

FABULĂ

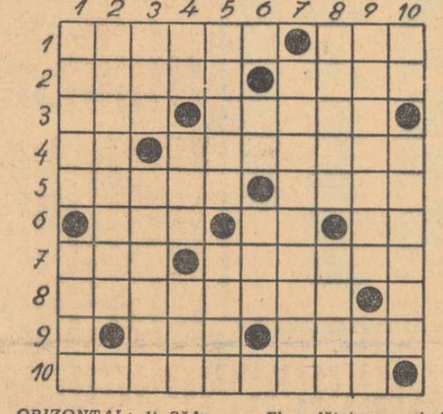

ORIZONTAL: 1) Să începem cu sfîrșitul (fabulei)! — Solitar renumit, partener — pe rînd — al lupului și cocoșului, în fabulele lui Krilov. 2) Într-o fabulă, are piciorul scrîntit — La învinuirea cîinelui că nu știe decît „să facă, să care, să are", i-a răspuns: „Așa e, dar ia zi, / De nu aș fi eu, mai ai tu ce păzi?" 3) Gospodărie agricolă de stat — El a fătat, ca vai de el, un pui de șoricel (La Fontaine). 4) În discuție cu sulița într-o fabulă de E. Steinbarg — O fabulă (și pentru cei mici) de Breslașu în care-i întîlnim pe Flămînzilă, Setilă și... Dormilă. 5) ...și o altă fabulă de același autor (Osia și...) — Partenerul lui Țică. 6) „Fîrtații ...Ulise" fabulă de La Fontaine (cartea a douăsprezecea) — A șasea și a zecea din La Fontaine! — Începe ucenicia. 7) Gol la timpul trecut! — Prevestită (în rău). 8) Trage clopotele. 9) Cu lebăda și știuca s-a-nsoțit și se știe ce-a ieșit! — Dacă a doua literă e „i", o găsești în orice fabulă; dacă e „i", într-o fabulă de Krilov în ceartă cu piatra. 10) „Iepurele și broaștele" din fabula cu același titlu.

VERTICAL: 1) L-au călărît ba tatăl, ba fiul, ba amîndoi, ba niciunul — vrînd să fie pe placul tuturor. — „Încă de pe vremea robului Esop / N-a fost încercată fără tîlc și..." (Arghezi: Prefață la „Fabule" de Krilov). 2) Prima fabulă din volumul lui Krilov, tălmăcit de Arghezi. 3) Îl stîrnește fabula uneori — Esop și Florian, Donici și Alexandrescu. 4) În „Oracolul" — Armăsari — Cal cu pete albe. 5) Tema unei celebre fabule a lui Esop, povestită de Arghezi în „Fabula fabulelor" — Eroul unei fabule de Breslașu și al unor celebre planete! 6) Au întors! — „Pildă, fabulă, zicală, snoavă, haz și ghicitoare/ Au slujit să-l mai mîngîie omului de... ce-l doare" (T. Arghezi: Fabula fabulelor). 7) „...și răspuns", fabulă pentru copii de G. Topîrceanu (pl.). 8) Cîinele Samson nu-i includea și pe ei atunci cînd cerea egalitate... (Alexandrescu) — Scot din sărite. 9) Lovitură de box — Pronume. 10) — ...prea-și bătea joc de el / Ba...-i nerod, ba...-i mișel" (I. L. Caragiale: Bietul Ion) — Iacă!

N. CORNEA

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

ȘERPI

ORIZONTAL: Mauriac — Tona — Insulă — Piton — TT — Gi — Vipera — Eos — Crotal — C — Inice — Tir — Lo — Ino — A — Tiran — Eu — Bilci — Aod — S — Prada — Bice — Cărare — OO — O — Upa — B — Amazon — Lo — Saadi — Mna — Alun — Basme — J — Potop — Meduza.

LIBRĂRIE ȘI PAPETĂRIE

ORIZONTAL: I — Cititi — Var — Științe — Teacă — Canat — Pui — Lom — Rid — Etui — Iepe — I — Absorbante — Isteț — E — Știri — Ta — Tia — Ati — In — O — Tintaș — Mata — Ra — Velină — Rom — TSA — Adastări — Cui — Esa — Indic.

PLOUĂ

ORIZONTAL: Lapoviță — Potop — Amăriți — Găleți — Cără — Averse — Ic — Nash — I — Ia — Ica — M — Leit — S — Tunet — Ime — Dărui — RS — U — Na — Nor — Ploi — MR — Untos — Sac — Apoi — Lori — Ger — Ison — Ela — Zicală — Soc — Se — Săgeți — Rata — C — Bureți — Cocoș — Umbrelă — Senină.

Poșta redacției

ION CAZAN — Titu — Reg. București : Careul „Prin vie" are următoarele defecte : pătrate negre alăturate, verbe conjugate. Deci... Celălalt, deși are unele erori (mai ales conjugările) rămîne în evidență, să vedem ce se poate face...

K. Z. I. — Ploiești : Problema a fost prea mult dezbătută în rubrica „Medicul vă sfătuiește" pentru a o relua.

EMIL GHERMAN — Cluj : Ambele careuri sînt foarte mari (ca o primă constatare) ; în al doilea rînd păstrez unele dubii (pînă la verificare) asupra corectitudinii unor nume proprii. Cu aceste observații... se reține ambele jocuri !

T. M. — Brăila : Nu există un institut de înfrumusețare. Există într-adevăr o chirurgie reparatorie unde ne baza indicațiilor pot fi făcute operații estetice.

NIC. AMARIEI — București : Am primit și ultimul careu, care rămîne pentru publicare, într-un moment potrivit...

PETRIȘOR — București : După o anumită vîrstă fenomenul este într-adevăr ireversibil.

ION PASCAL — București : Careul s-a depus în materialul destinat publicării.

LUPEA VIOREL — Cluj : Că doriți să deveniți colaborator al revistei, este foarte bine. Dar așa cum și dv. recunoașteți, între dorință și realizare se interpune calitatea materialelor pe care le realizați. Primele încercări trimise nu au trecut acest examen. Încercați să vă ancorați mai mult în realitatea zilelor noastre, care este așa de bogată și atunci credem că veți reuși mai mult. Nici fotografiile nu sînt publicabile, deoarece sînt cam întunecate.

N. AMARIEI — București : Careurile merg, dar cel „surpriză" va mai necesita puțină explicație pentru dezlegători. Nu uitați că nu sîntem la revista Rebus...

E. P. — student filozofie — Cluj : Pentru prima problemă vă puteți adresa Ministerului de Externe. Cît privește dorința de a colabora la revista noastră, la rubrica „Năravuri și moravuri", vă comunicăm că am fi bucuroși să primim asemenea materiale care să satirizeze unele apucături învechite.

LIVIU NOVAC — Pecica-Arad : Constat că „avalanșa" continuă... Să știți că nu va produce „inundație" și apele se vor scurge tot cu... picătura !

ION TRĂSNIȚEANU — Brașov : Dacă doriți cu martori că, copilul nu este îngrijit și nu primește o educație sănătoasă, din partea fostei soții, tribunalul poate hotărî să vi-l dea dv. Înversare de spațiu însă nu se poate face.

AL. NEAMȚZU — București : „Fantezia" este foarte interesantă și s-a reținut în studiu, pentru viitor.

GHEORGHE I. PURCEL — comuna Singureni : Dacă ați absolvit școala tehnică sanitară de 4 ani, puteți urma la învățămîntul superior în specialitatea în care lucrați, adică în una din ramurile medicinei. La aceste discipline însă, nu sînt cursuri fără frecvență.

IOAN V. CHIȚU — Moreni : De acord cu publicarea, să vedem ce se poate face în ceea ce privește data.

MARIA D. RAMNA : Trebuie să vă prezentați la un medic endocrinolog pentru a putea face tratamentul necesar. În orice caz, pantofii trebuie făcuți la centrele de încălțăminte ortopedică.

S. V. — Satu Mare : „Drumuri" va intra... pe drumul publicării într-un viitor mai mult sau mai puțin apropiat, și cu o... mică rectificare de traseu...

V. DUCA — Bistrița : Dacă scolioza nu progresează, urmările sînt fără importanță. În orice caz trebuie să faceți un control periodic la ortoped.

ADLER IULIUS — București : „Caseta gospodarului ordonat", trimisă revistei, nu este publicabilă, tot din... spirit gospodăresc.

ILINCA MATEI — Reșița : Orice organism trebuie să-și refacă forțele. Iar somnul este principalul factor de refacere a forțelor. Cel puțin 6 ore de somn sînt necesare În caz contrariu cu toată cafeaua băută, consecințele pot fi grave pentru sănătate.

COSTICĂ VIȘINESCU — Teiu-Argeș : Tema a fost mult prea folosită și s-a banalizat.

Fel la fel

Plante străvechi, cu perspective noi

Continuînd a introduce în cultură diferite specii noi de plante, cum a fost, de pildă, cazul cu lucerna galbenă, cocsaghîzul ș.a., cercetătorii științifici din zilele noastre își consacră eforturile cele mai susținute pentru îmbunătățirea, sub toate aspectele, a plantelor care — deși au istoria cea mai veche — au și în viitor cele mai mari perspective.

Cerealele au fost întotdeauna și vor rămîne plantele cele mai răspîndite pe glob, dat fiind că oferă oamenilor alimentul de bază, furaj concentrat animalelor, materia primă pentru industria alimentară și spre deosebire de plantele tehnice, nu sînt pretențioase față de condițiile de mediu. Din suprafața totală de 550 mil. ha. — cît ocupă cerealele pe glob — grîul se situează pe primul loc (33%), fiind urmat de orez (17%), porumb (16%) și apoi de ovăz, orz, secară, sorg, mei și hrișcă.

Multe din plantele cerealiere care au jucat un rol de seamă în antichitate — cum a fost, de pildă, cazul orzului care a constituit multă vreme hrana de bază a populațiilor sărace din vechime — ocupă astăzi suprafețe mai reduse. Introducerea mecanizării în agricultură, precum și lărgirea sortimentului de plante luate în cultură, cît și creșterile considerabile de producție obținute la grîu, porumb și orez au dus la schimbări în ce privește structura cerealelor pe glob.

O adevărată revoluție pentru știința și practica agricolă a constituit-o crearea hibrizilor de porumb. În urma acestei realizări — care și-a serbat de curînd al 4-lea deceniu — precum și datorită aplicării complexului de măsuri agrotehnice corespunzător, producția mondială de porumb a crescut în ultimii zece ani de 1,7 ori, fără a se fi înregistrat în același timp și o mărire însemnată a suprafețelor cultivate. Hibrizii românești HDF 113, HDF 114 și HDF 89, aflați în curs de experimentare dau producții ce depășesc cu 12—15% hibrizii existenți.

Cît privește cultura grîului — planta agricolă nr. 1 din Europa și America — nu este departe timpul, după cum confirmă cercetările din S.U.A., U.R.S.S., Japonia și cele din țara noastră, ca studiul complex al fenomenului de heterozis, să ducă într-o zi la crearea unui grîu hibrid în stare să depășească chiar cu 30% producția soiurilor ameliorate, existente în prezent.

Alături de plantele străvechi, cu răspîndire mondială, care urmează să fie continuu îmbunătățite, savanții de pretutindeni sînt astăzi preocupați de găsirea unor plante noi, care să fie aclimatizate pentru ținuturile cu soluri neproductive, din pustiurile de nisip și pînă aproape de marea de gheață.

Cum va proceda omul pentru a zmulge naturii imensele terenuri nefolosite din pricina condițiilor pedoclimatice nefavorabile, este o întrebare la care, alături de alți cercetători, trebuie să găsească răspunsul și agronomii.

Desigur, deșertul nu poate fi alimentat într-o dată cu apă. Nu trebuie uitat, că el ocupă nu mai puțin de 26.000.000 km². Pămînturile sterpe vor putea fi, însă, valorificate cu plante rezistente și folositoare, chiar înainte de realizarea măreților planuri de irigare a deșerturilor. Astfel, după cum arată ultimele știri, oamenii de știință au sădit cu succes plante noi în unele regiuni de șertice ale Asiei Centrale, specii care au ieșit cu bine din iarnă și s-au înmulțit simțitor. Dintre acestea, se pare că perspectiva cea mai mare pentru a se răspîndi o are o varietate de cactus fără ghimpi — opuncia — ale cărei țesuturi pot înmagazina și păstra apa luni de zile. De aceea vitele, care se vor hrăni cu opuncia nu vor mai avea nevoie de „altă" adăpare. Totodată, masivele de cactuși vor contribui la fixarea nisipurilor, împiedicînd astfel pustiirea terenurilor învecinate.

ORWO FILM — Technoimport — Str Doamnei 5 — Bukarest

Materiale pentru fotografie și film cu renume mondial

ORWO — VEB FILMFABRIK WOLFEN — DEUTSCHE DEMOCRATISCHE REPUBLIK — ORIGINALWOLFEN

Agendă vînătorească

VÎNĂTORII ÎN ÎNTRECERE. Recent, pe poligonul Tunari din capitală a avut loc un interesant concurs de tir, în cadrul căruia și-au arătat măiestria cei mai buni vînători din țară. Din cei 46 de participanți, la talere aruncate din turn cei mai bun s-a arătat a fi Silviu Stoica din Baia Mare. În timp ce la talere aruncate în șanț locul I a fost ocupat de bucureșteanul Petre Monea. Ocupanții primelor locuri au fost premiați cu arme de vînătoare, costume, cartușe și... diplome.

ALBUM VÎNĂTORESC. Standurile librăriilor au primit de curînd un nou album de fotografii intitulat : „Peisaj vînătoresc din R.P.R.". Lucrarea, editată în limbile română, franceză și germană, cuprinde imagini din viața faunei țării și prezintă vînătorilor din țară și de peste hotare bogățiile faunei țării noastre.

Tot sub îngrijirea A.G.V.P.S. în cursul acestui an vor mai apare un dicționar poliglot pentru uzul turiștilor vînători străini, o lucrare privind tirul cu arma de vînătoare, precum și o alta menită să popularizeze patrimoniul cinegetic al țării.

REPOPULĂRI DE CRAP. În prezent se desfășoară intens acțiunea de repopulare cu crap de o vară a apelor curgătoare și stătătoare din Banat și Ardeal. Astfel, vor fi deversați peste 25 000 kg puiet de crap în Mureș, Someș, Crișul Negru, lacul Sic, Timiș, Olt, iazul Mosna, brațul Timiș și canalul Bega.

Redacția : Piața Scînteii. Tel. 17.60.10 Administrația : 17.60.20 Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatului Poligrafic Casa Scînteii 40 240

CENTENAR MUZICAL IEȘEAN

Viața muzicală a Iașului este dominată în aceste zile de intensele pregătiri prilejuite de sărbătorirea Centenarului Conservatorului de muzică, a cărui clădire, aparținînd vornicului Alecu Balș, amintește de concertele marilor artiști ai vremii, printre care și al celebrului Franz Liszt. Acest institut de învățămînt superior este continuatorul Școlii de muzică și declamațiune, înființată cu 4 ani înainte, la 1 octombrie 1860, concomitent cu școala similară din București, printr-un decret semnat de domnitorul Alexandru Ioan Cuza, la îndemnul și sfatul marelui cărturar Mihail Kogălniceanu.

Conservatorul ieșean a adus încă de la începutul existenței sale o valoroasă contribuție la înflorirea muzicii românești. Într-adevăr, de cînd și-a deschis porțile, activitatea sa a fost permanent îndrumată timp de 4 decenii de asemenea înalți și culturii noastre muzicale cum sînt Francisc Caudella, Constantin Gross și mai cu seamă Eduard Caudella, compozitorul care a creat prima operă românească și, totodată, cel ce a compus primul concert pentru vioară și orchestră din literatura muzicală originală.

Printre figurile de seamă din trecutul acestui așezămînt se numără, de asemenea, Theodor Burada, cu valoroasa sa contribuție la științele istoriei muzicale românești, în folcloristică și în didactica violinei, ca și compozitorul Gavriil Musicescu, cel ce a știut să dea cadru pentru vesmîntul armonic adecvat, dirijorul care a creat primul cor românesc de reputație internațională. De altfel, sub îndrumarea lui competentă au primit învățătură aici, la Iași, doi din înaintașii muzicii corale românești de peste munți și anume Ion Vidu și Timotei Popovici.

Acest lăcaș de cultură se mîndrește de asemenea cu faptul că la conducerea orchestrei simfonice ieșene, întemeiată în anul 1917 și din formația căreia făceau parte cadre didactice ale conservatorului, s-a aflat marele muzician român George Enescu. În anul 1931, cu prilejul împlinirii a 50 de ani de viață, Enescu a primit titlul de rector de onoare al Academiei de muzică, așa cum se numea în acea vreme Conservatorul ieșean.

Frumoasele tradiții își au continuitatea în afirmarea tinerelor talente formate la această școală a muzicii.

Sărbătorirea Centenarului a prilejuit bogate manifestări onorate cu prezența a numeroși invitați din viața muzicală a țării.

M. BERAM

Scenă din piesa „Fii cuminte, Cristofor" de Aurel Baranga, care se joacă la Teatrul de Stat Galați

Dirijorul Silviu Zavulovici la pupitru

În pregătire la Teatrul Muzical din Galați

Teatrul Muzical din Galați are în pregătire o seamă de spectacole pe care le va prezenta încă în prima parte a actualei stagiuni.

În aceste zile, un colectiv de actori, sub conducerea directorului de scenă Barbu Dumitrescu de la Teatrul de Operetă din București, pregătește opereta „Vagabonzii" de Ziehrer. În paralel, Adriana Dumitrescu pune la punct baletul, iar pictorul scenograf bucureștean I. Lebas, decorurile. Conducerea muzicală a spectacolului a fost încredințată tînărului dirijor Gabor Kiss. Printre alții, din distribuție vor face parte Laurențiu Buzilă, Margareta Kiss, Tamara Alexandru, Nineta Crainici, Afrodita Capri-Buzilă, Geo Silvestru, Marcel Ionescu.

În montarea spectacolului, regizorul pune accentul pe ridiculizarea moravurilor burgheze, găsind din acest punct de vedere soluții ingenioase care să ofere acestei lucrări substanța etică cuvenită.

În programul Teatrului Muzical din Galați mai figurează, de asemenea și opereta „Bună seara, veselie" de Florentin Delmar și Aurel Manolache. Premiera este prevăzută a avea loc în luna decembrie. Regia este semnată de P. Mihăilă.

În afară de aceasta, se pregătește și un spectacol de balet compus din „Bolero" de Ravel, „Rapsodia I" de George Enescu, „Noaptea Valpurgiei" din opera „Faust" de Gounod, și „Dansurile polovțiene", din opera „Cneazul Igor" de Borodin. Dirijorul muzicii acestor balete este Silviu Zavulovici, directorul Teatrului Muzical din localitate. Regia și coregrafia aparțin lui Trixi Checais.

Pentru a crește și mai mult numărul iubitorilor spectacolelor de estradă, o formație a teatrului gălățean se află în prezent în turneu, parcurgînd un itinerar care cuprinde orașe din regiunile Bacău, Maramureș, Cluj, Mureș Autonomă-Maghiară, Banat, Oltenia.

Turneul, care va dura pînă la 17 noiembrie, are ca dirijori pe Cristofor Barbatti și Tănase Siroe.

DESPRE LITERATURA ROMÎNEASCĂ ÎN BRAZILIA

Interviul nostru cu NELSON VAINER

Scriitor, ziarist, traducător — Nelson Vainer se numără printre acei destul de rari oameni de litere care au învățat limba unei țări aflate la mii de kilometri depărtare numai din dorința de a-i cunoaște viața și literatura. Propagator al culturii românești în limba portugheză, el străbate pentru prima oară, la vîrsta de 50 de ani, drumul dintre Rio de Janeiro și București pentru a-i lua contact, la fața locului, cu realitățile noastre.

— Toată viața mi-am dorit să văd Romînia, a cărei limbă am învățat-o singur, citind — ne mărturisește dînsul cu glasul înviorat de o explicabilă emoție. Și acum sînt fericit că mi s-a împlinit visul.

— Cum ați învățat limba noastră ?

— Sînt traducător autorizat din mai multe limbi. Interesîndu-mă de ele, traducînd, m-a atras limba română care mi-a plăcut pentru că este o limbă frumoasă, așa cum zice și versul : „Mult e dulce și frumoasă limba ce-o vorbim..."

— Ce ați tradus din românește ?

— „Scrisoarea pierdută" de Caragiale, care a fost reprezentată la televiziune în cinci orașe mari și văzută de milioane de spectatori. A fost un mare succes. După aceasta, am reunit într-o „Antologie a prozei românești" 22 de schițe de Creangă, Sadoveanu, Caragiale, Zaharia Stancu, Panait Istrati, Sahia, Beniuc și alți autori români, în total 18 la număr. Este socotită una dintre cele mai frumoase culegeri de schițe apărute pînă acum în limba portugheză. Despre ea s-au publicat zeci de articole elogioase semnate de scriitori, ziariști, critici literari.

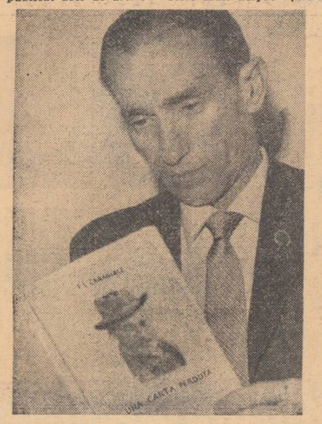

— Deci, dv. lucrați pentru răspîndirea literaturii noastre pe rontinentul latino-american, într-o ambianță favorabilă...

— Foarte favorabilă, deși este mai bine cunoscută în ultimii ani. Pînă în anul 1962, în Brazilia pătrundeau mai ales operele lui Panait Istrati în limba franceză. După ce s-a tradus „Scrisoarea pierdută" și a apărut „Antologia", se vorbește și se știe mai bine ce e literatura română din trecut și contemporană. În ultima vreme se scrie mult despre țara dv., care are tot mai numeroși simpatizanți. Personal mă mîndresc că sînt într-un fel un pionier al difuzării culturii românești în Brazilia, căci încă din 1935 am început a scrie despre literatura românească și oamenii ei de litere. Mi-am cultivat dragostea pentru limba română, citind clasicii și pe cei mai buni poeți și prozatori moderni — am o bibliotecă de sute de volume — așa încît astăzi toată lumea știe, la noi, că sînt traducătorul literaturii române în limba portugheză.

— Ce impresii ați culeș cu prilejul acestei vizite ?

— Permiteți-mi să nu răspund verbal acestei întrebări, deoarece am venit aici cu ideea de a scrie o carte despre Romînia. Impresiile mele sînt extraordinare. Am adunat mult material în acest sens. Am vizitat Iașul unde am avut cinstea de a o cunoaște personal pe Otilia Cazimir ale cărei poezii le citesc din 1935.

— Alte proiecte ?

— De comun acord cu Mihai Beniuc, vom organiza alcătuirea unei „Antologii a poeziei românești" în limba portugheză, începînd cu clasicii bătrînești ca „Miorița", „Meșterul Manole" și altele, apoi poezii de scriitori de la începutul literaturii române și pînă în zilele noastre...

Aflat la capătul vizitei sale în țara noastră, Nelson Vainer ne destăinuie că despărtarea nu-l împiedică să se simtă acasă la el ca și în Romînia :

— Am acasă — adaugă dînsul zîmbind o „mică Romînie" : tablouri de Grigorescu, obiecte tipic românești, discuri folclorice, Rapsodia de Enescu... Toată strada ascultă muzică românească.

Nelson Vainer ne-a rugat să transmitem mulțumirile sale pentru mișcătoarea ospitalitate de care s-a bucurat în cursul vizitei sale în țara noastră.

Eugen ATANASIU

PORTRETUL SĂPTĂMÎNII

KIM NOVAK

Cunoscuta și apreciata artistă americană Kim Novak s-a născut în anul 1933 în Statele Unite din părinți cehi care au emigrat din sudul Cehoslovaciei. Și-a făcut studiile la colegiul din Los Angeles și apoi, o vreme, a fost manechin pentru casele de modă. Descoperită în anul 1954 de French Line, ea a debutat într-un film de aventuri.

Datorită farmecului pe care-l degajă, jocului ei spontan și convingător, Kim a fost distribuită în comedii polițiste care au făcut-o să devină populară și îndrăgită de un public larg, dar și în filme psihologice în care și-a vădit calități de rafinament și interiorizare. Tocmai de aceea Kim Novak a avut prilejul să joace alături de mari artiști ca Frederic March, Frank Sinatra și alții. Aprecierile criticii au arătat-o a nu fi cu nimic mai prejos decît partenerii ei — în filme de genuri diferite.

În ultimii ani Kim Novak a luat parte ca membră a unor delegații de cineaști americani sau ca oaspete, la Festivalurile internaționale ale filmului din Moscova (1959), și Karlovy Vary (1964).

DISCUL

Din nesecatele izvoare folclorice

Trecerea cu succes, pentru un interpret, a examenului Concertului nr. 1 în Si bemol minor pentru pian și orchestră, op. 23 de P. I. Ceaikovski, este o probă de virtuozitate, căci de-a lungul acestei prea cunoscute și mult interpretate opere muzicale, pianistul trebuie să redea o gamă largă de sentimente, să știe să reflecte cizelarea pînă la desăvîrșire artistică a intonațiilor de cîntec realizată de compozitor. Ceaikovski a folosit și în acest concert motive folclorice, țesînd în „lumea cruntă" a realității secolului său. Sub impresia spectatoare a unor cîntece populare, auzite de la niște cersetori orbi la Kamenka, în Ucraina, el concepe prima temă din partea I. În rest, compozitorul apelează tot la folclor, stilizînd, subliminînd substanța melodică în reluările marii sale sensibilități.

Discul sovietic ce ne aduce acest excelent concert, se bucură de o interpretare cum nu se poate mai bună. În primul rînd beneficiază de aportul solistic a lui Sviatoslav Richter, precum și de cel al dirijorului austriac Herbert von Karajan, aflat la pupitrul orchestrei simfonice vieneze. Prin unirea acestor mari forțe muzicale a fost creată o interpretare, pe care și-o dorește orice compozitor. „Înțelegerea" dintre instrumentul solist și orchestra acompaniatoare este perfectă, ambele țesînd cu migală și artă textul muzical.

Richter demonstrează cu strălucire calitățile sale de măiestrie, de tehnică, calități pe care publicul nostru le cunoaște îndeaproape, din concertele date la noi. Așa cum le cunoaște de altfel și pe ale celor care ne-au fost oaspeți, de curînd la Festivalul „George Enescu" : Herbert von Karajan și orchestra simfonică din Viena.

Cînd acul pickup-ului și-a încheiat volutele discului pe care-l prezentăm, poți spune că ai ascultat un Ceaikovski veritabil.

Const. SÎRBU

DE PESTE HOTARE

CINEMATOGRAFIA SOVIETICĂ a obținut o nouă apreciere internațională dobîndind la cea de a XIII-a Săptămînă a filmului documentar de la Mannheim (R. F. Germană), o medalie de aur la categoria documentarelor culturale pentru filmul „Taine ale trecutului".

GILBERT BÉCAUD întreprinde în prezent o operație costisitoare, rareori admisă de o firmă de discuri : își reînregistrează toate succesele sale dintre anii 1952—1960. Un număr de 36 de melodii vor fi reunite în trei albume dintre care primul va fi gata la sfîrșitul anului.

ROBERT LAFFONT, editorul memoriilor lui Chaplin și producătorul filmului „Tin-Tin și misterul lînei de aur" va realiza în curînd un nou film dintr-o serie avînd ca erou pe Tin-Tin.

CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ

Teatrul de Comedie

„SOMNOROASA AVENTURĂ"

de Teodor Mazilu

Prima premieră a Teatrului de Comedie ne înfățișează o operă originală, și încă a unui scriitor tînăr : iată motive serioase, pentru noi, de a porni, chiar de la început, cu simpatie. Teodor Mazilu, prin realizările sale scriitoricești de pînă azi, prin calitățile pe care le posedă și le dezvăluie de vreo zece ani încoace, prin harul întregii sale personalități, merită, din partea teatrelor, credițul cel mai larg, căci nu încape vorbă că, cu timpul, el va da dramaturgiei noastre o operă de reală însemnătate, și de mare originalitate.

Nu cu aceeași siguranță se poate vorbi despre cea de a doua comedie a sa, *Somnoroasa aventură*, lucru firit, care, după cîteva transformări (în orice caz una, aceea prin care și-a obținut diferența între versiunea publicată în revista „Teatrul" și versiunea prezentată pe scena Teatrului de Comedie, aceasta din urmă fiind net superioară primei), a atins limita închegării definitive și momentul măsurătorilor precise.

Ca și prima sa experiență dramatică, — *Proștii sub clar de lună*, — cea de astăzi, *Somnoroasa aventură*, e foarte convingătoare prin ceea ce se spune despre autor, și mult mai puțin prin ceea ce se spune despre ea însăși. Comedia ne dezvăluie, într-adevăr, fără putință de tăgadă, și cu o forță pe cît de irezistibilă pe atît de plăcută, un scriitor de vie inteligență, făcută din ace, bisturiuri, termocautere, inteligență nu numai ascuțită, dar sensibilă și sensibilizată, la un maximum rar întîlnit, între observarea și înregistrarea tuturor fenomenelor de psihologie și comportare care ar putea fi notate cu semnul minus.

Cu asemenea dăruire, scriitorul e un satiric, și Mazilu și-a făcut, în această calitate, un nume solid, sprijinit pe multe pagini strălucite. Filistinismul, conformismul, lichelismul, demagogia, snobismul — pe bază de prostie, răutate, sau necinste — tot ceea ce a constituit platoșa, alibiul și deghizamentul moral al burgheziei, și tot ceea ce mai poate supraviețui astăzi, în crimpeie și în efemeride, — a fost întepat, ars și ghilotinat după identificarea și depistarea, echivalînd prin ele însele cu o viziune satirică a fenomenelor, de către Mazilu. El dovedește un simț al umorului sec, capacitate de a crea cu „radicalele" limbii noastre de astăzi, o vorbire comic-papagalicească întru totul corespunzătoare automatismelor psihologice și morale ale fenomenelor de conformism acut, unite cu alte procedee comice, neobișnuite în literatura contemporană, ca de pildă, procedeul autodeclarării și autodemascării candide a vicilor, prin personajele care le încarnează, în modul tezist și moralizator cel mai îndrăznet cu putință, dacă ne gîndim la logica psihologiei individuale care domină încă, de sus, drama și epica modernă.

Toate acestea nu sînt puțin lucru, totuși Mazilu nu are încă simțul vițiului, simțul omului veridic, individualizat, (ceea ce, din punct de vedere estetic, nu exclude creația satirică). Nu are nici inventivitatea, puterea scornitoare a unor situații numeroase, a unor ipostaze demonstrative mereu noi, mereu neașteptate, asociate unor trepte mereu noi ale dezvoltării ideii inițiale, ale desfășurării în jerbă a tuturor implicațiilor, nuanțelor și concluziilor ei.

Astfel, Mazilu nu stă nici pe terenul solid al vieții organice, autentice, nici pe acela al unei largi dezvoltări de idei, al unei filozofii în demonstrație, și cu perspectivă amplă. El se află, încă, în exercițiul enunțării morale simple și foarte generale, concluzie a unor observații ascuțite, dar sumare. Cu asemenea „deschidere" nu se poate realiza, desigur, o comedie de dimensiuni majore, și e foarte problematic dacă se pot umple cele două ore ale unui spectacol normal. Iată, de pildă, în *Somnoroasa aventură*, Mazilu satirizează falsul romantism de care mai sînt bîntuiți unii oameni ai zilelor noastre, disprețul absurd și ridicul față de viața obișnuită, exprimat printr-un snobism cosmopolit de cea mai vulgară speță semi- și sfertodoctă : de astfel de cruze de falsificare a unei mentalități sănătoase, mai încearcă să profite diferiți filistini, diferiți paraziți și escroci. Tînăra Gabriela, contaminată de mentalitatea sordidă a mătușei și tutorei sale Cleo, trece printr-o criză de refuz a bucuriilor simple și a sentimentelor sincere, visează „romantic", viață excepțională, aventură, înțelegînd prin aceasta toată poezia, toată dulcoarea vieții, și totul, după un început excelent, și foarte promițător, se dizolvă în momente de sine stătătoare, în fond, în șiruri (pentru că ne aflăm în teatru), sau în schițe, în foiletoane satirico-pamfletare, care-și epuizează ideea respectivă, într-o clipită. Calitatea acestor momente este inegală : primul, de pildă, este excelent ; momentul confesiunii lui Gherman, de asemenea ; în ultimul tablou e un amestec de detalii ferite, cu detalii fără nici un haz ; dar ideea și scena răpirii sînt foarte slabe, iar femei care mîngîie caroseria unui automobil declarîndu-i proprietarului : ești un tip fascinant ! se vedeau în revistele lui Tănase. Cît despre ideea lui Beethoven care a compus „lucruri dragute", parcă amintește de cinema !...

Mazilu nu scrie, încă, drame în sensul modern al cuvîntului, cu toate-că multe din procedeele lui pot fi apropiate de unele procedee foarte moderne... El nu e un autor de teatru parabolic, el e un autor de „moralități" (în care viciul și virtutea, binele și răul, își dispută sufletul unui om), sau mai curînd, un autor de pus pe scena numită în evul mediu francez „sotie", în care comicul este pus în mișcare de un virulent și agresiv spirit pamfletar (și în care cuvîntul „prost" — *sot* — apărea deseori chiar în titlu, ca și în *Proștii sub clar de lună*).

Teatrul de Comedie a încredințat regia lui Dinu Cernescu, tînăr prea înclinat pînă acum spre crearea unui supratext regizoral de năbădăioasă fantezie, în dauna textului literar. De data aceasta, avînd de a face cu un căutător de forme îndrăznețe, fantezist cu substanță, Cernescu a fost prudent, și, mulțumindu-se să rămînă în text, a realizat un spectacol rece, alert, lucrat marionetistic, cu bine inspirate sublinieri ale laturilor absurde și grotești, un spectacol, pe scurt, gîndit, inteligent, plăcut.

Distribuția a dat „în plin" cum se spune, deși cu valori și rezultate inegale. Agnia Bogoslava — Mătușa Cleo, — cu cea mai candidă elocvență privire cinică, și cu cele mai convinse tonuri de abjecție grandioventă, a format împreună cu Niki Atanasiu — Ogaru, — absolut irezistibil în galanterii de crai bătrîn și în perfidii de escroc înveterat, un cuplu de zile mari. Solitar străniu, alternînd vide meditații interioare cu erupții de imbecilitate ritoasă și sacadată, Gh. Dinică, interpretul funcționarului Gherman, a realizat efecte de o bogăție incalculabilă. În rolul tinerei Gabriela, a apărut debutanta Marina Demian, fără îndoială, promițătoare, dar încă rupînd atitudinile succesive, una de alta, și fără suficientă modulație a glasului. În rolul tînărului pozitiv Manole, l-am văzut pe Amza Pellea, care a dat personajului său o oarecare suculență. Ina Don și Valentin Plătăreanu, foarte efemeri, în apariții foarte episodice.

Radu POPESCU

P. S.

Încă o dată, trebuie relevat că Teatrul de Comedie știe să-și orienteze spectatorii, sub raportul seriozității : programul său e o adevărată revistă, conținînd nu obișnuita pomadă ceremonioasă și superficială, ci articole scrise de critici competenți, care nu se sfiesc să-și însoțească aprecierile elogioase, argumentate, cu critici clare și judicioase. De asemenea, o inspirată ilustrație grafică, expusă în foaierul teatrului, oferă spectatorului un punct de plecare și unul de epilogare, cu privire la subtilitățile tainice ale textului literar.

Vă povestim filmul :

„Poveste de pe Don"

O PRODUCȚIE „LENFILM"

Chinuit de gîndul că prunc pe care-l ține în brațe va muri de foame, ostașul Iakov Sibalok îl aduce, la capătul unui drum obositor, la un cămin de copii. Pentru a o convinge să-l primească, el relatează, responsabilei căminului, povestea tristă a vechiului meu prieten pe Iume.

...Un detașament de cavalerie al Armatei Roșii a descoperit într-un sat pîrjolit de alb-gardiști, o femeie ascunsă în hambarul din marginea satului. Batjocorită de albi, ea se roagă de ostașii roșii s-o primească în detașament.

Daria, tînăra și frumoasa femeie, însoțește de-acum înainte detașamentul. Cazacii tineri încep să-i dea tîrcoale și nici ea nu se sfiește să-i afișe. Sibalok era tot mai supărat de cele întîmplate și-o certa cu asprime. În inima lui, înăsprită de încercările grele ale anilor de război, dragostea pentru Daria începea să se înfiripe. Și a devenit iubita lui.

Daria însă, a încercat într-o bună zi să-l abandoneze pe comandantul detașamentului. Respingînd-o, acesta i-a ordonat să părăsească detașamentul. Cazacii tineri l-au înțeles

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Magazin

Proletari din toate țările, uniți-vă!

ANUL VIII — Nr. 370 • Sîmbătă 7 noiembrie 1964 • 8 pagini — 1,50 lei

Din sumar:

Cazul Daniele Petrucci (Pagina a 2-a)

PE FIRUL EVENIMENTELOR (Pagina a 2-a)

OAMENI LA VOLAN (Pagina a 3-a)

Ce e nou în domeniul preparării de medicamente anticanceroase (Pagina a 6-a)

ZAMFIRA — SCHIȚĂ DE ANA CRISTEA (Pagina a 7-a)

• MODĂ
• Umor
CUVINTE încrucișate

CALEA ALBASTRĂ VOLGA-MAREA BALTICĂ

Corespondență din Moscova

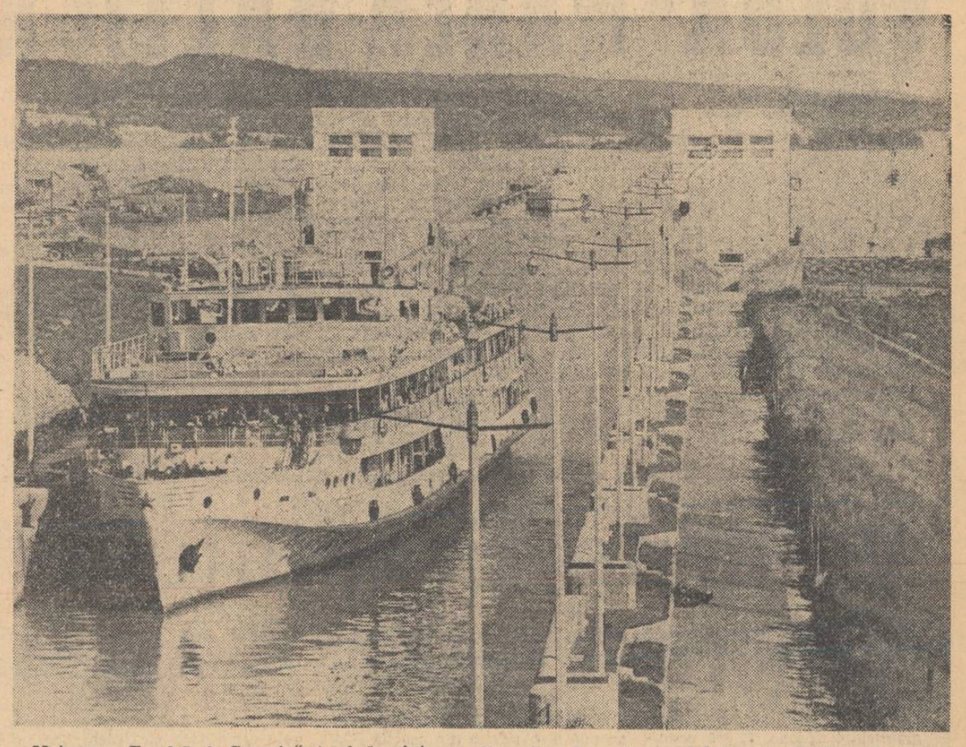

Motonava „Eroul I. A. Gagarin", trecînd printr-una din noile ecluze ale canalului navigabil Volga-Baltica

Oamenii sovietici au întîmpinat marea sărbătoare a Revoluției proletare cu noi succese în muncă. Printre acestea presa a semnalat zilele trecute că Comisia guvernamentală sub președinția lui I. E. Voronov, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.S.F.S.R., a terminat preluarea căii adînci de apă Volga-Marea Baltică. În orașul Viterga a fost semnat actul de punere în exploatare permanentă a canalului Volga-Baltica. Comisia guvernamentală a felicitat colectivul de constructori ai noului drum de apă pentru terminarea cu succes a complexelor lucrări legate de realizarea acestei vaste construcții.

În răstimpul a cinci luni cît a durat perioada navigației de probă, prin canalul Volga-Baltica au trecut peste 3 500 de vase, inclusiv 500 de vapoare de mare tonaj. În acest timp au fost transportate aproape de două ori mai multe mărfuri decît se puteau transporta înainte, pe vechiul canal, într-un sezon întreg de navigație. Căile ferate ale părții de nord-vest a Uniunii Sovietice au fost astfel eliberate de minimum un milion de tone de mărfuri. Pentru prima oară au fost aduse la Cerepovetz, pe calea apei, 50 000 de tone de minereu de fier. Motonava „Baltiiski — 18" a transportat pentru prima oară prin rețeaua internă de canale navigabile, concentrat de apatită din Murmansk pînă la Baku. De pe Volga pînă pe navă au efectuat curse experimentale marile motonave „Volga-Don" și „Volga-Don 6", cu o capacitate de încărcare de cîte 5 000 de tone fiecare.

Au fost efectuate și primele transporturi internaționale. Vasul iranian „Kubatli" a trecut pe canal în tranzit în drum spre Polonia iar în prezent nava Diesel „Baltiiski-4", încărcată la Cerepovetz se îndreaptă spre portul Rostock din R.D. Germană.

Au fost inaugurate și cursele de pasageri. Mii de oameni au străbătut canalul plecînd din gările fluviale de pe Volga pînă la Leningrad sau din Leningrad pînă la Moscova.

Calea adîncă de apă care leagă Marea Baltică cu mările din sudul Uniunii Sovietice: Marea Neagră, Marea Caspică și Marea de Azov este de-acum o realitate.

Ideea săpării unui canal care să lege Volga cu Neva, pentru a se crea astfel o ieșire la Marea Baltică, s-a născut încă sub domnia lui Petru cel Mare. Dar gîndul lui Petru nu a putut fi înfăptuit decît cu un secol mai tîrziu, pe vremea țarinei Maria. Mii de iobagi au muncit cu casmalele și roabele pînă la istovire, la construcția sistemului hidrotehnic botezat după numele țarinei, „Mariinsk".

Pentru a putea „urca" peste cumpăna apelor, înaltă de 80 de metri, ce desparte bazinul Volgăi de regiunea Balticii, vasele trebuiau să străbată 39 de ecluze înguste de lemn. Prin vechiul canal puteau trece numai vase fluviale mici. De la o ecluză la alta vasele erau trase la început de cai. Mai tîrziu locul cailor l-au luat cuterele cu motor. După Revoluția din Octombrie canalul a fost reamenajat în mai multe rînduri dar, față de cerințele tot mai mari de transporturi ale economiei socialiste, capacitatea sistemului hidrotehnic „Mariinsk" a devenit cu totul insuficientă. S-a hotărît ca pe același traseu să fie creată o cale de apă modernă.

De-a lungul bătrînei și îngustei panglici de apă au apărut constructorii înarmați cu excavatoare puternice, cu buldozere. Vechea albie a fost lărgită și adîncită mult. În locul celor 39 de ecluze de lemn au fost turnate în beton armat numai 7 ecluze prin care pot trece vase de mare tonaj cu o capacitate de încărcare pînă la 5 000 de tone fără nici o transbordare. Închiderea și deschiderea ecluzelor se realizează automat. Pentru a ridica sau a coborî

P. SILVIAN

(Continuare în pag. a 2-a)

INVITAȚI LA REDACȚIE

Cu EUSEBIU CAMILAR despre oameni și cărți

Convorbirea cu Eusebiu Camilar se oprește pentru multă vreme la ceea ce era de fapt și firesc să se oprească, avînd în vedere preocupările interlocutorului nostru, cartea sau mai bine zis cărțile la care lucrează în momentul de față. Romanul „Satul uitat" predat editurii, îl preocupă mult.

— Încerc în acest roman — *ne spune d-sa* — sinteza unui fenomen general în țara noastră în momentul de față. Aș putea cita zeci de localități care au devenit niște orașe ca de cînd lumea. Nu mai departe Săvinești. Aici era un cîmp gol între calea ferată și Bistrița și iată ce minunăție a răsărit! Ceea ce m-a împins spre scrierea romanului a fost mina nouă de la Leșul Ursului.

— *Deci, în satul pe care-l zugrăviți concretizați o experiență mai vastă...*

— Întocmai. Am sintetizat în satul Cudalbi, în care se petrece acțiunea romanului, o experiență îndelungată. Am urmărit transformările ori unde am auzit că ele se petrec; și la Altîn Tepe în Dobrogea, pe Munții Hercinici și la Baia Mare, și la Corbeni, la hidrocentrală. Am cunoscut foarte mulți oameni din tuspatru punctele cardinale. N-aș putea spune că subiectul acestei cărți s-a închegat ușor, dar pot spune că oricît de mare și înaripată ar fi fost iubirea față de eroii mei, n-aș fi ajuns la un rezultat mulțumitor dacă n-ar fi existat generozitatea adevărului.

— *Deci, e vorba de transformarea satului în oraș, de energie electrică și energie umană?*

— Întocmai. Dar mai întîi de toate electrificarea. Ideea transformării țării prin forța electricității m-a preocupat de mult, încă de la apariția planului de electrificare a țării și l-am urmărit ca pe o pasăre măiastră cu aripi de lumină din basmele populare.

— *Poate că vorbindu-ne de principala forță pe care o zugrăviți, veți înfățișa cititorilor noștri acțiunea cărții.*

— Romanul se petrece pe două planuri geografice: primul — Dobrogea, unde eroul meu dispare în timpul foametei, al doilea — în nordul țării. Reîntorcîndu-se în satul natal la vîrsta de 22 de ani ca tînăr inginer geolog, eroul meu, Niculai Pulbere, datorită spiritului lui de cercetare și îndărătniciei lui, descoperă un bogat zăcămînt de minereu. Numaidecît pornesc către satul lui puterile tehnicii civilizației secolului XX și în trei ani sătișorul neînsemnat devine un mare centru industrial.

M. RADIAN

(Continuare în pag. 4)

ÎN CARTIERUL GIULEȘTI

LA PAS PRIN BUCUREȘTI

Agățat de parapet, stai și privești în jos: dantelăria de fier ți se așterne la picioare ca un covor neobișnuit, țesut din strălucire și argint. Încerci să-i deslușești firele: ăsta este pereche cu celălalt și merg împreună pînă la... ba nu, e pereche cu cel din dreapta și se întretaie la buclă, dar acolo devine iar pereche cu stînga, iar dreapta se duce mai departe singură, se duce... Singură? — nu, nu se poate căci este unica țesătură din lume în care un fir nu poate merge niciodată singur, el trebuie să fie țesut o dată cu perechea lui, de la început și pînă la capăt. Privirea se depărtează, ochiul se strînge, încercînd zadarnic să găsească capătul — capătul care se află la celălalt... capăt al țării. Un pufăit ritmic — respirația grea și viguroasă a colosului de fier care și-a pus mădularele în mișcare, readuce privirea la parapetul pe sub care șarpele se strecoară abil și zgomotos. Încerci să dai identitate: o fi Balt-Orient-Expresul sau trenul de Feteși? Dar înainte de a putea descifra plăcuța, năluca dispare, lăsînd din nou slobodă dantelăria de fier încrustată în canavaua ei de pămînt. Lîngă tine un alt om privește fascinat aceeași țesătură complicată și măiastră, dincolo altul...

Ați observat că podul Grand își are la orice oră privitorii lui, — așa cum au parcurile sau grădina zoologică? Dar pe lîngă aceștia, el își mai are și oaspeții zilnici — sutele de oameni care îl trezesc cu aceeași „bună dimineața" prin pasul lor grăbit (dimineața toți sînt grăbiți la treabă) — iar seara sutele de spectatori care, ieșind de la Teatrul C.F.R.-Giulești, îi spun „noapte bună" îndreptîndu-se spre casă.

De ce-o fi fost dăruit odinioară podul Grand cu un nume rău faimat?, te întrebi azi dubitativ, privind turismele care traversează podul grăbindu-se spre casă, privind taxiurile care gonesc cu clienții lor, privind motocicletele care trec vesel și ultra-zgomotos. Odinioară podul Grand era un refugiu, fiind un fel de margine a orașului — astăzi podul Grand este un loc aglomerat fiind un punct de început al modernului orășel Giulești.

Părăsești podul și intri în Calea Giulești: pe dreapta și pe stînga, bulevardul se deschide larg, croit în dimensiunile marilor bulevarde, însuflețit de circulația marilor artere, înveselit de animația marilor cartiere. Pe stînga se desfășoară cartierul Grand, care-și datorează numele fostului proprietar al moșiei care se întindea pe aceste locuri în primul deceniu al veacului nostru. Pe această moșie era și un loc căruia i se spunea „Belvedere" și unde a fost mai tîrziu instalată „Regia".

O iei pe partea dreaptă a bulevardului, lăsînd în spate liniile de tren care se urmăresc și se întretaie ciudat, ca într-un joc de copii. Chiar la colț, acolo unde podul se înclină ceremonios făcînd joncțiunea dintre aer și pămînt, se află clădirea mare și masivă a Teatrului Muncitoresc C.F.R.-Giulești. Această clădire din piatră, în care seară de seară se aprind luminile

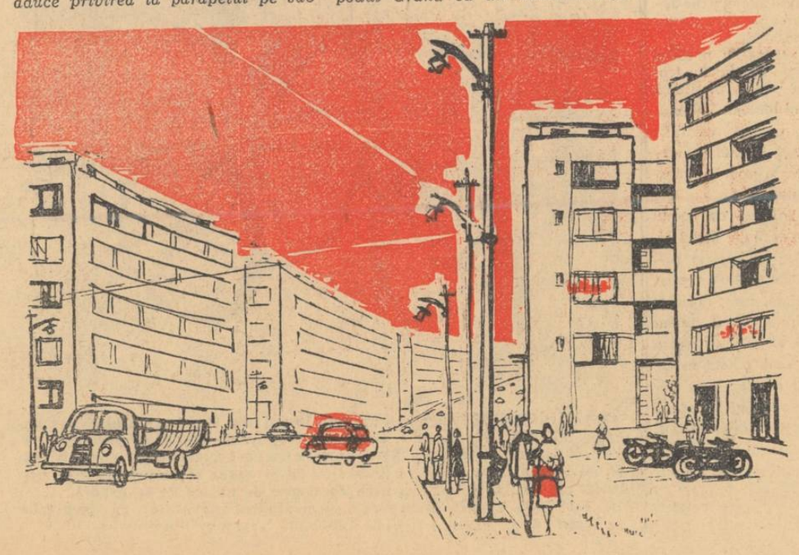

Pia RĂDULESCU
Desen: Beca RIND

(Continuare în pag. a 3-a)

La una din viile Cotnarilor se recoltează struguri

AURUL COTNARILOR

În zilele acestei toamne, ploioase și umede, atestarea meteorologilor care au socotit că la Cotnar soarele strălucește 2000 de ceasuri într-un an părea incredibilă. Nu l-am văzut printre norii de cenușă nici o oră și nici o clipă nu i-am simțit căldura. Cețurile se întindeau peste coamele dealurilor, se năpusteau spre văi, și, cînd se risipeau, lăsau să se vadă, lucind ca smaltul, viile de aur.

Oamenii nu hăuleau ca-n cintecele idilice și nici femei frumoase nu zdrobeau în picioare, ca în povestirea lui Cocea, strugurii. Era totuși vremea culesului, vreme de muncă zorită și spornică. Tractoare roșii trăgeau după ele remorci încărcate cu ciubere de struguri, mașini moderne zdrobeau ciorchinii, storceau bobițele și purtau prin furtunuri groase mustul spre budane. Nicăieri nici un ceas de răgaz. În aceste condiții o convorbire cu inginerul șef al gospodăriei agricole de stat Cotnari a însemnat în primul rînd așteptare și așteptare pînă tîrziu, spre seară, cînd lucrul în vie s-a ostoit și și-a găsit răgazul pe care i-l solicitasem.

Virgil DĂNCIULESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

Expoziția realizărilor economiei naționale a R. P. R.

Noutăți pentru cei mici

Printre miile de vizitatori ai expoziției întîlnim zilnic copii mai mici și mai mari, începînd cu cei de o șchioapă—ținuți de mînă de părinții lor — și pînă la cei aflați în pragul adolescenței. Admirînd cu multă curiozitate exponatele din cele două pavilioane ale expoziției, zăbovesc mai mult — cum e și firesc — în fața standurilor create anume pentru ei.

Dacă întrebi pe Dănuț, pe Rodica sau pe Cristiana ce anume le place mai mult din expoziție, ei îți vor răspunde cu siguranță în glas: jucăriile. La această afirmație, cei mici îți aduc numeroase argumente cu exemplificări „pe viu". În cinstea lor, la standul respectiv ursulețul bate toba, avionul decolează făcînd cercuri largi prin aer, trenulețul pornește în călătorie, iar păpușile zîmbesc și schițează cu mîna un semn de bun venit...

Deci, dînd ascultare micilor vizitatori și însoțindu-i în călătoria lor plăcută, să facem primul popas în...

Țara jucăriilor

30 de „șorțulețe albastre" rup rîndurile, se îngrămădesc unele în altele. Surpriza care-i atrage ca un magnet pe cei mici, o constituie un castel construit — după toate regulile artei — din rotițe și bețișoare din material plastic. De fapt, din aceste materiale se pot „clădi" diferite alte construcții, după dorința sau imaginația micilor „zidari"... E

Cl. RĂDULESCU
Mircea SCRIPCA

(Continuare în pag. a 3-a)

În fața standului cu noile modele de confecții lucrate cu gust, micii vizitatori zăbovesc îndelung...

Fotografia: Mihai POPESCU

CALEA ALBASTRĂ VOLGA-MAREA BALTICĂ

(Urmare din pag. 1)

porțile grele este suficientă o singură apăsare de buton.

Începînd din primăvară, canalul va fi îmbrăcat într-o bogată haină verde. De-a lungul malurilor lui, pe întreg traseul, vor fi făcute plantări care vor asigura curățenia apei și vor încînta privirile pasagerilor, turiștilor și a „marinarilor de apă dulce". Lucrările de înverzire a regiunii canalului vor fi patronate de Consiliul Central Unional al asociațiilor pentru ocrotirea naturii, care va oferi puieții de arbori și de arbuști ornamentali iar plantările și apoi îngrijirea viitoarelor zone verzi vor fi realizate de iubitorii naturii din regiunile Moscova, Leningrad, Kalinin, Vologda și Iaroslavl.

Noul drum adînc de apă are o importanță economică deosebită. Pe el va cobori spre sud, spre combinatul siderurgic din Cerepovetz, minereul de fier din peninsula Kola, lemnul Kareliei, mașinile produse de uzinele Leningradului. Pe el vor urca spre nord metalul Cerepovetzului, cărbunele din bazinul Donețului, cerealele din regiunea Volgăi.

Pe lîngă vasele pentru transportul mărfurilor pe canal vor face curse regulate și vase de pasageri. Străbătînd codrii seculari, lacuri și mări artificiale, canalul Volga-Baltica este totodată și un traseu turistic atrăgător. Într-adevăr o călătorie cu vaporul de la Leningrad pînă la Astrahan va oferi turiștilor priveliști de neuitat.

Realizarea canalului Volga-Marea Baltică reprezintă o contribuție importantă la înfăptuirea sarcinii prevăzute în programul P.C.U.S. de a se crea un sistem unic de căi adînci de navigație pe apă în partea europeană a Uniunii Sovietice.

P. SILVIAN

Noiembrie, 1964.

Valorile Ermitajului

Muzeul Ermitaj din Leningrad, unul dintre cele mai importante muzee din lume, a împlinit de curînd 200 de ani. Cele 400 de săli ale sale, cuprind colecții însumînd 15 000 de tablouri, 600 000 de gravuri și desene, 12 000 sculpturi, 600 000 piese arheologice, un milion de monede și medalii, 220 000 obiecte de artă aplicată. Biblioteca muzeului posedă 400 000 lucrări prețioase din istoria artelor.

Prima sculptură antică, statuia Afroditei, denumită mai tîrziu „Venus din Taurida", a fost cumpărată în Italia, în anul 1720, din ordinul lui Petru cel Mare. Treizeci de săli sînt destinate artei italiene. Ermitajul posedă două pînze de Leonardo da Vinci („Madona Benois" și „Madona Litta"), două tablouri de Raphael, o sculptură aparținînd lui Michelangelo („Atlet ghemuit"), 8 tablouri semnate de Tiziano printre care și celebra „Danaele", o capodoperă a lui Giorgione, „Judith" etc.

Bogata colecție de pictură flamandă și olandeză din secolul XVII numără 22 tablouri și 19 schițe de Rubens, 26 pînze de Van Dyck, tablouri de Jordaens, Teniers, Snyders. Colecția operelor lui Rembrandt (25 pînze) este vestită în întreaga lume. Tot la Ermitaj se păstrează și copiile, în mărime naturală, ale celebrelor Logii ale Vaticanului, pictate de discipolii lui Raphael, după schițele acestuia și sub supravegherea sa.

Colecția de pietre sculptate e considerată ca una dintre cele mai bogate din lume. Cel mai prețios exponat de aici, „Cameea lui Gonzague", unică în lume prin frumusețea și dimensiunile ei, a fost lucrată pe o agată, la Alexandria, în sec. III î.e.n. Printre obiectele deosebit de rare, trebuie menționate și policioarele din piatră cu hieroglife, din sala „Arta și cultura Babilonului și a Asiriei", cu o vechime de peste 5000 de ani, precum și celebrul papirus „Legenda naufragiatului", datînd din secolul 19 î.e.n.

O lucrare impresionantă prin proporțiile ei e și harta în mozaic a U.R.S.S. Executată în anul 1937, de maeștri din Leningrad și Sverdlovsk, din 45 000 bucăți de piatră, aceasta ocupă 27 m.p.

Cu prilejul bicentenarului, Muzeul Ermitaj din Leningrad a fost distins cu „Premiul Lenin".

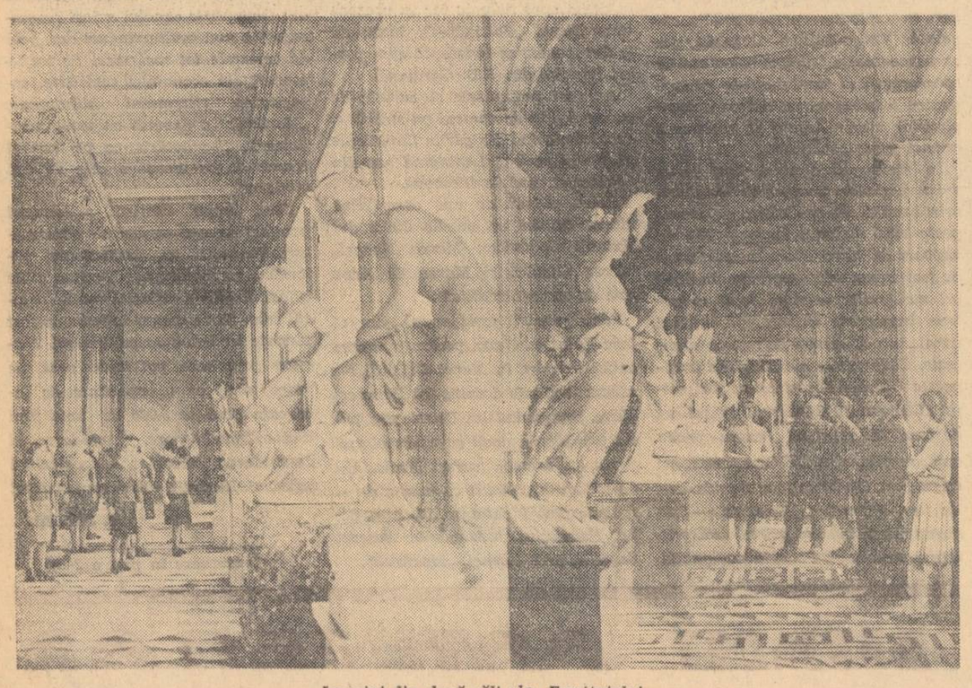

Imagini din două săli ale Ermitajului

De prin întreaga lume

LA 9 NOIEMBRIE 1964 va avea loc la Toulouse un proces cu totul deosebit. Radioteleviziunea franceză va compare pe banca acuzaților pentru faptul

că la 29 martie a.c., în cursul unei emisiuni televizate de Jean Yanne și Jacques Martin, s-au prezentat texte și imagini ridiculizînd pe Napoleon I și pe generalii imperiului. Producătorii l-au prezentat pe Napoleon în postura de alergător ciclist, în chiloți. Se cere ca filmul să fie distrus și plata simbolică a unui franc despăgubiri.

●

ÎN UNELE REGIUNI din sud-estul Poloniei și pe teritoriul cîmpiei din Legnica, apar, după constatările geologilor polonezi, așa-zisele hornuri kimberlitice, formații de șisturi, ce cuprind, pe lîngă alte minereuri, și diamante. Cercetători științifici de la Universitatea din Wroclaw au descoperit în împrejurimile lui Legnica și Zlatorija, minereuri ce însoțesc de obicei, apariția diamantelor.

●

INSTITUTUL de semiconductori al Academiei de Științe din Leningrad, a pus la punct un termostat miniatural, care nu depășește dimensiunile a două cutii de țigări. Într-o cameră de lucru de 150 cm³ se poate stabili astfel, după dorință, o temperatură variind între —40° și +50°. Acest termostat e destinat botaniștilor care cultivă plante rezistente la frig. Specialiștii leningrădeni lucrează acum la elaborarea unui refrigerator în miniatură, cu un volum de 600 cm³.

●

ISTORIA OCHELARILOR se socotește în mod obișnuit ca începînd cu domnia împăratului Nero. Lui Nero îi plăcea să urmărească luptele dintre gladiatori privind printr-un smaragd șlefuit. Revista „Deine Zeitung" (R.D.G.) nu subscrie la această versiune, fiind de părere că smaragdul n-avea alt scop decît să ferească ochii împăratului de razele fierbinți ale soarelui. Potrivit revistei amintite, istoricul ochelarilor începe în secolul XI o dată cu prima descriere — făcută de medicul arab Ibn al Haisam — a ochiului omenesc. Elaborîndu-și lucrarea, științificul medicul a observat că orice obiect privit printr-o lentilă biconvexă pare mai mare. Spiritul său de observație a deschis drumul descoperirii ochelarilor. Perfecționați neîncetat, ochelarii au străbătut un drum lung pînă la forma lor de astăzi. Rama lor a fost succesiv din lemn, metal sau din alte materiale.

●

LA CANNES (Franța) s-a deschis un magazin alimentar, electronic. Magazinul este o încăpere lungă prevăzută cu rafturi în care se găsesc mostre din toate mărfurile existente, prevăzute cu

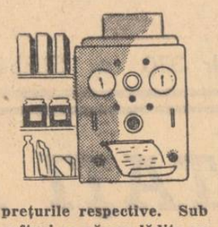

prețurile respective. Sub rafturi se găsesc lădițe cu fișe perforate. Cumpărătorii, trecînd prin fața rafturilor, scot din lădiță fișa corespunzătoare mărfii pe care doresc s-o cumpere. La capătul încăperii fișele sînt predate casieriței care le introduce într-o mașină electronică. După cîteva secunde din mașină iese o listă cu toate mărfurile dorite și prețul lor total. Consultînd această listă, vînzătorii aduc imediat mărfurile solicitate.

Acest fel de organizare are o serie de avantaje și anume: într-o încăpere relativ mică se poate etala un sortiment considerabil de mărfuri, se reduce timpul pierdut de cumpărător și se poate stabili imediat felul și cantitatea mărfurilor vîndute.

●

UN SINGUR FIR DE PĂR găsit în palma unei fete ucise a ajutat poliției să dea de urma ucigașului. Firul de păr a luat drumul reactorului atomic, unde s-a constatat cu precizie că provenea din părul unuia din cei bănuiți. Acest caz este unul din cele citate de prof. E. Jervin, din Toronto, Canada, la o conferință internațională, consacrată problemelor de spectroscopie. Obiectul cel mai insignifiant de cercetare este supus, în reactorul atomic, bombardării cu neutroni rapizi. Radiația astfel provocată permite descoperirea și determinarea urmelor a căror greutate nu depășește a miliarda parte a unui gram. Această nouă metodă permite, de pildă, identificarea structurii macului, independent de țara în care crește și se poate constata de unde provin dozele colorate de opiu. Aceasta prezintă o mare importanță pentru identificarea și arestarea traficanților de stupefiante.

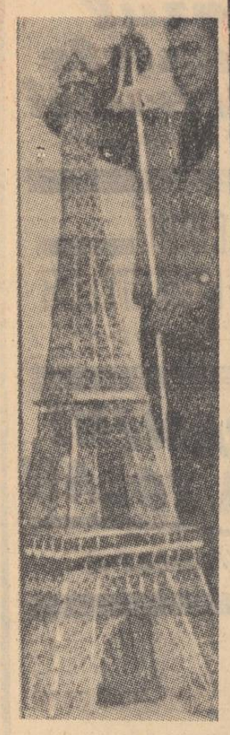

Acest Turn Eiffel, de 1,55 metri, a fost construit din 13 000 de chibrituri, de către un tînăr german, în vîrstă de 16 ani, pe nume Hartmuth Mittelhammer, pe care-l vedeți în fotografia de mai sus, măsurîndu-și opera.

De prin întreaga lume

Pe firul evenimentelor

„RAMPLASANTUL"

„A fost o zi și-o noapte grea
Am muncit ca un cîine
Ar trebui să dorm ca un cîine".

Așa-i cîntecul. Fără nici o exagerare. E textul ultimului șlagăr lansat de formația engleză „Beatles". În dimineața de 4 noiembrie cînd în Statele Unite era anunțată înfrîngerea zdrobitoare a senatorului Goldwater, un post de radio elvețian transmitea un program de muzică ușoară în cadrul căruia figura și bucata suspomenită. Anunțînd-o prezentatorul remarca: „Un cîntec bun pentru Goldwater". Speakerița interveni: „Nu facem politică în cadrul acestui program". E oare cîntecul de vină că Goldwater face și politică?

Într-adevăr, pentru candidatul republican, 3 noiembrie a fost o zi și o noapte grea. A doua zi a fost și mai grea. Cînd toate agențiile, posturile de radio și televiziune anunțau pe baza cifrelor necruțătoare înfrîngerea campionului politicii „pe marginea prăpastiei", Barry Goldwater, cînd Lyndon Johnson avea de partea sa peste 480 electori în colegiul electoral, iar candidatul republican numai 52, Goldwater refuza încă să facă tradiționala declarație prin care candidatul înfrînt recunoaște în mod public victoria adversarului său. Cu cîteva ore înainte, cînd era evident că prăbușirea devine iminentă, Goldwater spusese ziariștilor din preajma sa că în momentul cunoașterii a 60 la sută din rezultatele votării, inclusiv a tendințelor din statul California, stat cu 40 de electori, el va face declarația oficială de acceptare a înfrîngerii. Or, la ora 23 (ora Arizonei), cînd a sosit scadența fixată de Barry însuși, iar ziariștii și operatorii cu camerele televiziunii se strînseseră la locul stabilit pentru a retransmite declarația, ei au fost anunțați, cum spunea și cîntecul, că senatorul s-a culcat și că abia a doua zi la 10 se va întîlni cu reprezentanții presei. Astfel că Lyndon Johnson, în timp ce adversarul său visa, a trebuit să anunțe singur că a cîștigat. Era poate încă o dovadă că Barry refuză să privească realitățile în față, atît cele care îl privesc direct pe el, cît și cele care privesc lumea în largul său.

Și deruta anturajului a reliefat faptul că senatorul de Arizona nu este singurul goldwaterist care suferă de acest sindrom. Conducătorul campaniei electorale republicane, Denison Kitchel, a declarat la rîndul său: „Nu pare că noi sîntem în situația de a cîștiga această primă rundă. N-a fost spus ultimul cuvînt. Dar nu există de loc motive de optimism". Caracterizînd starea de spirit a patronului său, Kitchel a spus: „El este dezamăgit dar nu este încă convins".

Întîmplarea ne aduce aminte că lui Goldwater îi plăcea să repete o frază răsunătoare, moștenită de la Douglas McArthur, pe care o ridicase la rangul de principiu fundamental al „ideilor" sale în domeniul politicii externe a războiului rece: „Nu există ramplasant pentru victorie — There is no substitute for victory". El o aplica cel mai frecvent la situația din Vietnamul de Sud. S-ar putea ca în „Goldwaterland", în lumea visurilor sale mai mult decît năstrușnice, principiul de mai sus să fie atotcuvîntător. În lumea realităților se mai întîmplă și altfel. De pildă, cum i s-a întîmplat în alegeri candidatului republican Barry Goldwater. De astă dată va vedea, poate, că există un „ramplasant" la victorie. Mai mult, va trebui chiar să învețe să se acomodeze cu el.

N. LUPU

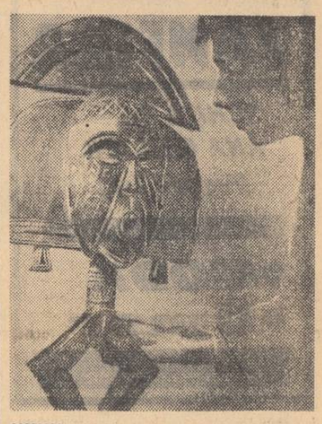

În „Pavillon de Marsan" de la Paris a fost deschisă recent o expoziție interesantă, care cuprinde o sută de sculpturi autentice, realizate de artiști africani, aparținînd diverselor triburi din mai multe țări ale Africii. Lucrările expuse stîrnesc un interes deosebit fiind considerate de cunoscători un material excepțional pentru studierea civilizației respectivelor triburi africane. Iată, în fotografie, una din sculpturile expuse: opera unui artist bakota din regiunea orașului Brazzaville, un „Mbulu-Ngulu", statuetă menită, conform credinței tribului congolez respectiv, să îndepărteze duhurile rele.

CAZUL DANIELE PETRUCCI

Savant sau impostor?

— Corespondență din Roma —

Anul trecut a produs multă senzație în cercurile științifice comunicarea profesorului Daniele Petrucci, prin care făcea cunoscut că a reușit să obțină fecundarea ovulului uman în eprubetă. În discuție s-au aruncat de îndată rechinii presei de la publicațiile de senzație. Numele medicului din Bologna s-a răspîndit cu repeziciune. Imaginația înfierbîntată a unor reporteri a ajuns pînă acolo încît să încerce să acrediteze ideea că ar fi fost posibil, unind ovule și spermatozoizi omenești în afara pîntecului matern, să se fabrice copii, crescîndu-i de-a dreptul în sere speciale numite „leagăne biologice". Față de interpretări atît de arbitrare s-au ridicat eruditii științei, care au declarat că profesorul Petrucci este prea vorbăreț.

În definitiv, cine este acest profesor Daniele Petrucci? Care sînt rezultatele reale obținute de experiențele sale? Cît de departe a ajuns el în studiile sale? Este oare vorba de un rival al contelui Cagliostro, celebrul aventurier italian care a trăit în secolul al XVIII-lea și care exploatînd interesul de-a dreptul bolnăvicios pentru alchimie din acea vreme, a știut, în scurt timp, să dobîndească o mare popularitate afirmînd că este în posesia apei de întinerire și a pietrei filozofale? Sau poate este vorba numai de un cercetător care poate demonstra un important succes științific?

Din memoriul pe care profesorul Petrucci l-a scris pentru săptămînalul englez „News of the World", din declarațiile sale și din cîte am citit în reviste și ziare, se poate desprinde că nu ne găsim în fața unui impostor în căutare de publicitate într-o societate în care miturile se fabrică ca o piramidă din cărți de joc. Însuși blamul care i-a fost dat de cercurile medicale în legătură cu „lipsa de temei" a afirmațiilor sale, nu se bazează pe imposibilitatea de a obține fecundarea în afara lăcașului natural, ci pe simplul fapt că a lipsit o relatare științifică de natură să explice condițiile în care se realizează fenomenul și procedeul folosit, pentru ca și alții să poată repeta aceeași experiență, să-i controleze rezultatele și să dovedească veridicitatea afirmațiilor făcute. Pe scurt: criticii vor dovezi incontestabile.

Studiile de biologie modernă confirmă posibilitatea de a repeta asupra omului ceea ce s-a întreprins asupra animalelor. Au trecut deja 25 de ani de cînd pentru prima dată a fost realizată partogeneza la rece, adică dezvoltarea oului fără fecundație. Au fost luate ovule de la un animal rozător de sex feminin și s-a obținut fecundația acestuia prin simpla expunere, pentru cîteva minute la o temperatură joasă. Ovulii astfel fecundați au fost apoi trecuți la o iepuroaică de casă din care s-au născut iepuri vioi care nu aveau tată iar mama nu era nici ea a lor. Se poate deci spune că cea de a doua iepuroaică a slujit ca un fel de „incubator".

Or, ce spune profesorul Petrucci în memoriul său?

Ideea de a încerca experimentul fecundației în eprubetă i-a fost dată de folosirea unui aparat special englez pentru anestezie care oprea un moment circulația sîngelui și respirația în timpul unor intervenții chirurgicale dificile. Din studiul multiplelor operații pe care aparatul reușea să le facă, prof. Petrucci a imaginat ceea ce se numește „leagănul artificial", în care sînt reproduse condițiile mediului înconjurător ale corpului femeii în cursul sarcinii. La o anumită temperatură cele două elemente germinative, cel masculin și feminin, se pot combina, procreînd „în eprubetă". Diferitele faze ale experimentului constau din a transplanta de la femeie folicolul, adică o carapace în care se află închis ovulul, care este apoi extras, împreună cu substanța gelatinoasă care îl înconjoară, cu ajutorul unei siringi. După aceea, totul este pus în „leagănul biologic", în contact cu elementul masculin. Dacă experimentul fecundării reușește perfect, după trecerea a cinci pînă la opt zile, embrionul în stadiul inițial este reinserat în corpul matern printr-o operație nu tocmai ușoară și atunci copilul se află din nou în „casa" sa. Profesorul Petrucci dă asigurări categorice că un număr de 27 de experiențe în eprubetă au dat rezultate excelente și au reușit perfect. El se consideră foarte mîndru de a vedea cum îi cresc copiii „săi". De fapt într-un anumit sens el le este tată. El se bucură, de asemenea, de a-i vedea alergînd prin camera sa de lucru, de a-i pune mîinile pe genunchi, atunci cînd părinții îi aduc să-i vadă.

Prof. Petrucci scrie că a putut să se folosească pentru operațiile sale de trompele uterine, uneori indispensabile pentru ca experiența să reușească, de un aparat special pentru a coase, care i-a fost pus la dispoziție de un institut al Academiei de Științe din Moscova. Astfel de instrumente i-au fost de un mare folos. El mai arată în plus că înainte de a ajunge la experiențe în eprubetă cu celule umane el a trebuit să facă un număr enorm de experiențe pe animale: bovine și iepuri de casă.

El arată că lucrările sale științifice asupra fecundării în afara corpului au început să fie publicate, încă în anul 1959, în timp ce experiențele privitoare la sterilitatea omului au început în septembrie 1963, cînd el a demonstrat la Congresul național de medicină socială, printre altele, tehnica de transpunere în uter a ovulului inseminat deja sau a unui ovul fecundat în eprubetă.

În calitate de simpli reporteri ne este greu să urmărim și să explicăm sintetic gîndirea savantului care a fost considerat că „profanează" viața omenească. El susține că obiectivul său este de a da posibilitate familiilor sterile să aibă copii. Iar cînd există chiar cea mai mică îndoială cu privire la succesul unei operații, atunci el invită pe pacienții săi să adopte un orfan.

Oare toate acestea sînt adevărate? Faptul că — scrie un mare cotidian democratic italian — el recurge la un săptămînal englez pentru a-și dovedi temeinicia afirmațiilor sale este un element puțin convingător și desigur că nu îl avantajează pe profesorul Petrucci. Totuși, problema pasionează opinia publică chiar dacă, după cum am subliniat, profesorul Petrucci este în căutarea unei publicități comode. Totuși, rămîne sigur că creînd condițiile fizice și chimice care produc asupra ovulului omenesc același efect pe care frigul îl produce asupra ovulului de iepure de casă, fecundarea în afara corpului omenesc este posibilă.

Este vorba de a realiza în practică ceea ce acum a fost dovedit în teorie. Este vorba de a vedea, în ultimă analiză, dacă „leagănul biologic" al prof. Petrucci a reușit să creeze condițiile tehnice necesare și dacă fecundarea obținută în eprubetă poate apoi fi transferată în uterul matern.

La întrebările în legătură cu aceste probleme nu se poate sustrage nici prof. Petrucci, ascunzîndu-se în spatele primelor pagini ale ziarelor. L-au întrebat colegii săi, o cere știința, care, desigur, că nu se poate mulțumi cu cît putem să scriem noi ziariștii, chiar dacă facem toate eforturile spre a ne adînci în labirintul vocabularului medical și a pătrunde în secretele medicale. Este una să dovedim, pe baze științifice, un fapt științific și alta să-l descriem colorîndu-l ici și colo cu fantezia noastră jucăușă.

Dante POLI

Noiembrie 1964

O BICICLETĂ „ZGÎRIE-NORI"

Tînărul Phil Drickey, în vîrstă de 16 ani, din Omaha, statul Nebraska (S.U.A.) și-a montat din două corpuri de bicicletă obișnuite, o bicicletă originală, „zgîrie-nori", care să-l apere, după cum afirmă el, de stropii de noroi ale bălțoacelor de pe șosea și de mușcăturile ciinilor, care au predilecție pentru acest gen de mijloc de transport.

Iată-l, în fotografia de mai sus, pe tînărul inventator, cu originala sa bicicletă, pe una din șoselele suburbiei Keystone din Omaha.

AURUL COTNARILOR

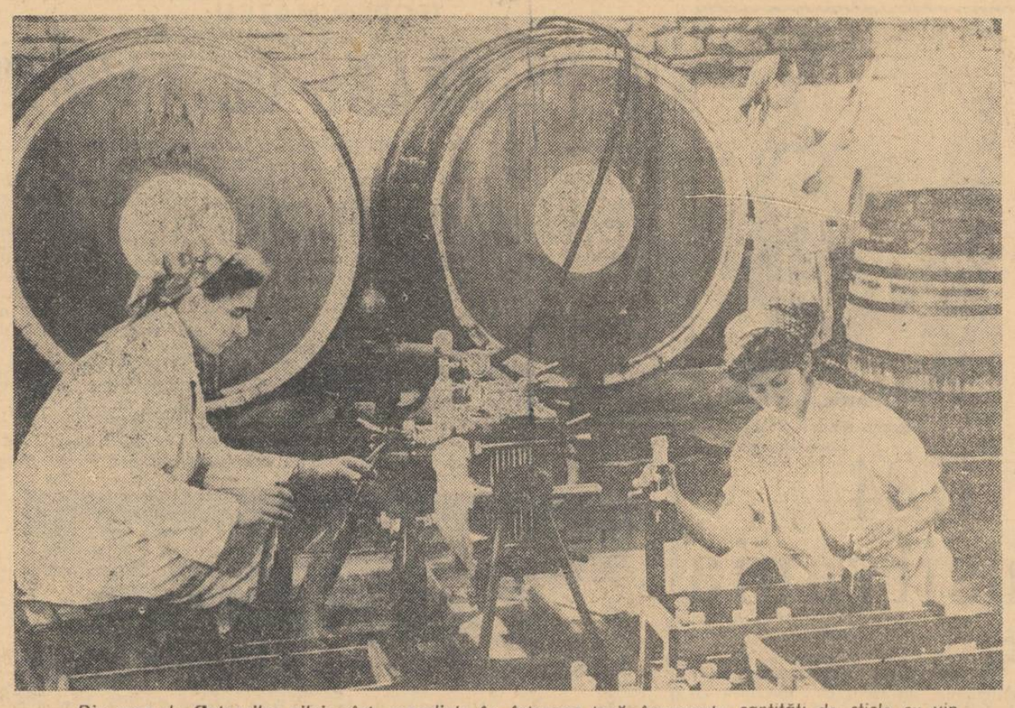

Din cramele Cotnarilor zilnic sînt expediate în întreaga țară însemnate cantități de sticle cu vin

(Urmare din pag. 1)

Fiindcă vinul de Cotnar are, fără exagerare, o întreagă literatură, pentru că în jurul marii sale reputații se țes adesea legende și eresuri, am socotit cu cale să vorbim și noi dintîi despre trecutul podgoriei, despre renumele ei de demult.

„Viile Cotnarului sînt pomenite în scris din veacul al XIV-lea. Exact, într-un document din 1384. Sînt deci anterioare lui Ștefan cel Mare. Și nu numai ca plantație ci cred — afirmă ing. Liviu Jianu — **și ca renume. Cînd Alexandru cel Bun a dat mănăstirii Probota, ctitoria lui, șase buți din zeciuiala vinului de la Cotnari, nu putea da vin de calitate îndoielnică ci numai vin din cel mai bun. Or dania e din 1453. Pe-atunci deci Cotnarul avea renume... De cînd dura el, e greu de spus. Noi am găsit aici, pe dealuri, cînd am făcut lucrări de terasări, urme de așezări preistorice. Și lîngă silexuri am dat peste niște ulcele de lut cu două tortițe care te îndeamnă să crezi c-au folosit la băut vin... Dar eu nu-s arheolog și n-are rost să mă lansez în supoziții... Cert e însă că podgoria a precedat întemeierea statului feudal moldovenesc".**

Faima Cotnarului a crescut îndeosebi în vremea domniei lui Ștefan cel Mare care ocrotește și sprijină dezvoltarea podgoriei. Medicul domnului, venețianul Matei de Murano, care i-a îngrijit rănile, va fi gustat desigur Cotnar, de vreme ce, în raportul său către Doge, laudă vinul și-l asemuiește celui din Friuli. Cotnar va fi băut fără îndoială și Marcus Bandinius care, vizitînd Moldova în 1646, prezenta așezarea ca fiind **„un oraș celebru în care din cauza viilor lui nu numai domnitorul și toți fruntașii Moldovei, ba și mulți din Polonia își cumpără vii și le locuiesc".**

Amintindu-ne aceste mențiuni istorice ing. Liviu Jianu, cu vădite înclinații de cadru didactic, cum și este, subliniază că dintre toate vechile prezentări, cea mai exactă e făcută de Dimitrie Cantemir care, în a sa „Descriptio Moldaviae" apreciază ca un adevărat oenolog vinul de Cotnari. **„Vinul cel mai ales** — transcriem din vestita operă — **se face la Cotnari, un tîrg din părțile Hîrlăului; iar în afară din țară nu este cunoscut, căci dacă îl scot din țară și-l duc pe apă sau pe uscat și nu au vasele purtare bună de grijă, apoi își pierde puterea sa".**

Mai departe Dimitrie Cantemir adaugă: **„Eu îndrăznesc a-l socoti a fi mai ales și mai bun decît alte vinaturi evropenești și chiar decît vinul de Tokaya. Că ținîndu-l cineva trei ani în pivnița adîncă și boltită după cum este obiceiul la noi în țară, apoi în al patrulea an dobîndește acest fel de putere, încît arde ca rachiul și cel mai mare bețiv abia este vrednic să bea trei pahare să nu se îmbete; însă nu aduce durere de cap și floarea lui este osăbită de ale altor vinaturi, căci este verde și de ce se învechește, de ce se mai înverzește".**

Continuînd să citeze laudele consemnate în literatură, în decursul timpului, interlocutorul nostru amintește că deosebitele calități ale vinului de Cotnari au fost apreciate și de Petru cel Mare, țarul Rusiei. Cronicarul I. Neculce scriind despre primirea făcută lui Petru cel Mare la curtea lui Dimitrie Cantemir, spune: **„Se ospăta și se veselea prea frumos cu vin de Cotnari și lăuda vinul foarte mult"** și **„nu se mai oprea lăudîndu-l și prea mărindu-l, zicînd că asemenea vin minunat nu a cunoscut pînă atunci".**

În monumentala lucrare — continuă interlocutorul nostru — intitulată „Topographie de tous les vignobles connus" publicată la Paris în 1832, marele savant francez A. Jullien, care a cunoscut și apreciat vinurile de Cotnari, le clasează **„parmi les meilleurs du globe".**

In „Notice sur la Moldavie" publicată în 1850, N. Suțu apreciază tot atît de elogios vinul de Cotnari, considerîndu-l superior vinului de Rin și denumindu-l **„Fleur de la Roumanie"** sau **„Perle de la Moldavie".**

Marele nostru scriitor M. Sadoveanu vorbind despre vinul de Cotnari spune că **„acest vin... ca orice lucru scump nu se potrivește destrăbălării".**

Cîte ceva despre tainele podgoriei

În toate tratatele de specialitate viticolă se precizează că vița de vie dă rezultate optime numai în climatul temperat al emisferei nordice, între 30—50° latitudine. În partea călduroasă a zonei temperate, spre tropice, vinurile sînt bogate în alcool și extract, grele, cu conținut ridicat în tanin, de obicei colorate. Învechirea lor se face cu mare greutate, cerînd mulți ani de conservare. În zona mai rece a climatului temperat, spre nord, vinurile au un conținut mai scăzut în alcool, sînt foarte acide, subțiri și lipsite de calități.

— Podgoria Cotnari care se găsește dincolo de limita nordică a viței de vie face oare excepție?

La întrebarea noastră legitimă tov. Jianu răspunde: **— Este cu adevărat o excepție. Una din cele patru din Europa, toate podgorii cunoscute și cu renume: Champagne în Franța, Rhein în Germania, Tokay în Ungaria și Cotnari în Romînia.**

Cu vinurile pe care le obține în podgoria Champagne, Franța se mîndrește de mai multe secole. Germanii și-au creat un prestigiu deosebit cu vinurile pe care le obțin în anii favorabili, din viile plantate pe terasele de șisturi și ardezie ale Rinului, între orașele Elville și Coblenz. Vecinii noștri unguri și-au creat de asemenea un renume justificat cu vinurile ce le obțin la Tokay, pe malul Tisei.

Cotnarul nostru s-a impus cu vinurile sale, ajungînd să fie cunoscut cu multe secole în urmă.

— Care este explicația științifică a acestei excepții?

— Explicații se găsesc în condițiile naturale ale podgoriei Cotnari unde se pare că un rol important îl joacă climatul de trecere între silvostepă și pădurea de stejar și fag, expunerea cardinală, apoi solul și substratul litologic. La acești factori pedologici și microclimatici se adaugă practici foarte bune de recoltare (totdeauna în faza de supracoacere) și vinificare, tradițional respectate. Intervin apoi soiurile fixate prin sortiment care permit obținerea unor vinuri dulci și licoroase naturale, de calitate excepțională, similară cu a celor mai vestite vinuri de această categorie: Sauternes, Rhin, Tokay.

— Ce consecințe au acești factori asupra vinului de Cotnari?

— Am să răspund făcînd mai întîi un mic ocol și o precizare.

Încercările sporadice de a se stabili compoziția vinurilor în general și a celor de Cotnari în special, au fost făcute încă pe la 1890, fără însă a se urmări prin aceasta stabilirea unor caziere sistematice ale podgoriilor din țara noastră; mai mult, adesea nici nu se putea garanta autenticitatea probelor analizate.

În condițiile actuale de dezvoltare a oenologiei romînești s-a impus ca o necesitate de prim ordin să se stabilească cazierul vinurilor din podgoria Cotnari. Pentru realizarea acestui obiectiv au fost recoltate din cramele Gospodăriei agricole de stat Cotnari 152 probe din vinuri autentice (recoltele anilor 1953—1960) și din soiurile care formează sortimentul podgoriei.

Pe baza analizelor efectuate se pot face observații generale asupra mediilor între care oscilează principalele componente ale vinului de Cotnari.

Esențial e de reținut în această incursiune în „tainele" vinului de Cotnari, că factorii climato-pedologici definesc podgoria ca deosebit de indicată pentru obținerea celor mai fine vinuri licoroase naturale. Strugurii se culeg în toți anii la supracoacere. De obicei, culesul se face tîrziu, începînd din a doua jumătate a lunii octombrie și se termină la mijlocul lunii noiembrie, strugurii suportînd pe butuci brume și uneori înghețuri. Datorită pierderilor de apă, cauzate de supracoacere, producția de vin la hectar oscilează între 300—400 dal.

Din punct de vedere organoleptic, vinul de Cotnari prezintă o culoare galbenă-verzuie, suficient de acid și destul de alcoolic, expresiv și ușor parfumat; el provoacă o senzație de căldură și vioiciune de lungă durată. Senzația de dulce este plăcută și, ca și alcoolul, nu apare în exces față de celelalte componente, prezentînd o nuanță ușoară de stafide.

Chiar la vinurile seci, la care zaharurile au fermentat complet, gustul este plin, cu o dulceață perceptibilă, discretă, datorită conținutului ridicat în glicerină.

Consistența vinului este pronunțată. Plinătatea, catifelarea și onctuozitatea lui impresionează în mod deosebit; gustul ușor amărui și de miez de nucă verde, care se manifestă ca un caracter deosebit de plăcut, este propriu vinurilor acestei podgorii.

Aceste calități sînt bine cunoscute. Vinul de Cotnari e unic în felul său. Ținuta, buchetul, armonia însușirilor îi dau distincție și personalitate rară. Nu-i de aceea de loc de mirare că la concursurile din țară și din străinătate vinurile de Cotnari sînt apreciate în chip deosebit, clasîndu-se alături de vinurile de marcă din cele mai renumite podgorii ale lumii.

La cele 14 concursuri internaționale de vinuri care s-au ținut în diferite țări din Europa, în perioada 1956—1962 inclusiv, podgoria Cotnari a fost reprezentată prin 31 probe care au primit 20 medalii aur. 10 medalii argint și 1 medalie bronz. Din probele prezentate la concursuri soiului Grasă de Cotnari i-au revenit 16 medalii de aur.

Urcușul spre aceste succese nu-i un simplu dar al naturii. El reprezintă un mare volum de muncă; reprezintă mari investiții, cheltuială de energie și multă, foarte multă pricepere.

În multiseculara sa istorie, păstrîndu-și faima, Cotnarul n-a cunoscut însă numai progrese ci și întristătoare regrese. Uneori făptura sa părea amenințată să dispară. După cum se vede n-a dispărut ci dimpotrivă, a căpătat în anii puterii populare o strălucire nouă, tinzînd să devină juvaerul podgoriilor noastre. Dar despre istoria Cotnarilor și despre gloriosul său drum din ultimii ani, în numărul viitor.

Virgil DĂNCIULESCU

În cartierul Giulești

(Urmare din pag. 1-a)

în foaiere și seară de seară se folosesc fardurile și perucile, a fost primul semn și prima dovadă a înnoirilor viitoare din acest colț de București. A fost primul care a adus în sala lui spectatori din tot Bucureștiul dovedind, prin scena și actorii lui, că epoca mahalalelor de odinioară apune ireversibil. A fost prima rîndunică ce a anunțat primăvara acestui mare cartier, pe care pe atunci nici nu ni l-am fi putut imagina atît de frumos cum este astăzi!

Privești blocul-turn care-și conturează silueta pe cerul de noiembrie și privirea urcă, urcă, o dată cu etajele care se suprapun în linii suple și elegante. Ferestre, balcoane, înălțimi, culori pastelate — trăinicie de construcție la nivelul tehnicii moderne, frumusețe de concepție la nivelul gustului modern. Fantezia arhitecturală și tehnica nouă se împletesc într-un singur tot, care cîștigă admirație. Poate mai mult chiar decît în vechiul centru al capitalei unde ochiul — chiar dacă nu la asemenea nivele — era totuși obișnuit cu înălțimile. Pe cînd aici? Aici ochiul nu putea depăși înălțimea caselor cît un stat de om, decît dacă... se îndrepta spre podul Grand. Da podul, podul era „înalt", într-adevăr, înalt printre căsuțele care se pitulau la pămînt, rușinate de neputința oamenilor și de propria lor neputință!

Pe atunci cei care urcau pe pod priveau de sus toate împrejurimile și simțeau că le vine amețeală de atîta... înălțime! Astăzi, poate că aceiași oameni de odinioară stau la ultimul etaj al blocului-turn și privesc de sus podul Grand cu biata lui înălțime și nu le mai vine amețeală — s-au obișnuit cu adevăratele înălțimi. Pentru că s-a statornicit o autentică diferență de dimensiuni — în liniile orașului și în ochii oamenilor.

Mergi puțin mai departe și înălțimile din beton și sticlă persistă, reeditate în zeci și zeci de blocuri care străjuiesc Calea Giulești de o parte și de cealaltă a ei. Și impresia se naște firesc, cu puterea certitudinii: hotărît lucru, în nici un alt cartier bucureștean, fie el vechi sau nou, dragostea pentru flori și verdeață nu a făcut să crească vlăstare mai multe și mai frumoase! Mușcate, gura leului, petunii, busuioc, trandafiri întîrziați, iederă, viță — toate cîte au rezistat pînă acum toamnei, cresc într-un amalgam de culori, de viață și de veselie. Dacă vrei cu tot dinadinsul poți eventual găsi un balcon care să nu aibă flori, dar și pe acela îl poți găsi cu greu, pentru că se pierde în zecile de balcoane care ridică frumusețile născute din pămînt, la înălțimile ridicate de oameni din cărămidă și hărnicie. Printre flori și verdeață, balcoanele își poartă și propriul lor... specific: o tricicletă care atestă existența unui preșcolar, cîteva borcane de murături vorbind despre priceperea gospodinei și gurmanderia celor din casă, paltoane scoase la aerisit dovedind grija comună pentru iarnă și cortegiul ei, trei șpilhozene puse la uscat, o colivie cu o pasăre minusculă și limbută... În graiul lor balcoanele vorbesc despre viața celor dinăuntru. A acestor locatari care sînt noi în cartier, ca și cartierul însuși — dar care par instalați aici de cînd lumea, așa cum cartierul ni se pare că există în București de cînd lumea.

Pia RĂDULESCU

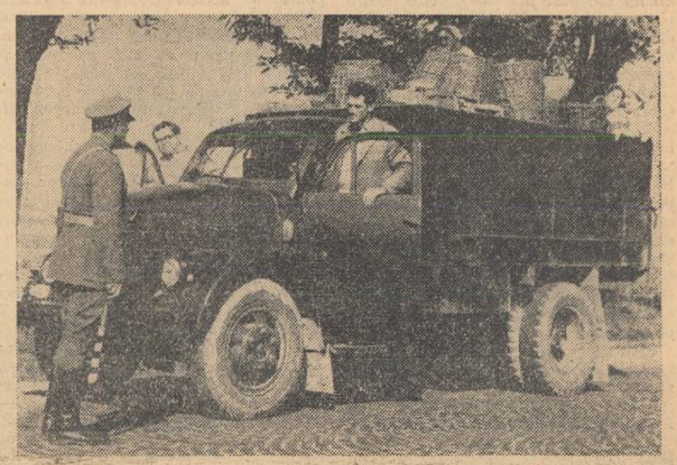

Deasupra coșurilor, echilibrul este foarte instabil...

Oameni la volan

Ca să petreci la bal trebuie să fii bine dispus, a raționat Ștefan Popescu. Și ca să fii bine dispus, musai să te „acțibilduiești" puțin. Drept urmare, a băut din gros și a pornit la volan spre bal. Pe drum — dè, cavaler, — a luat în cabină trei fete care aveau aceiași destinație. Și această întîmplare a avut urmări tragice: răsturnarea mașinii și accidentarea tuturor pasagerilor.

Alcoolul, acest viclean inamic al conducătorului de autovehicule, se răzbună năpraznic. Teoria unora că „o țuiculiță, acolo, nu strică", că „eu conduc mai bine cînd sînt cu chef", că „altora le-o fi făcînd rău, dar eu n-am nici pe dracu" etc., etc. e totdeauna pînă la urmă infirmată. Multe, foarte multe exemple culese din raidul nostru, arată ce funeste urmări poate avea chiar și o cantitate în aparență neînsemnată de alcool pentru cei ce stau la volan sau la ghidon.

Deci, atenție șoferi și motocicliști!

Beția vitezei are urmări din cele mai grave. Iată, bunăoară, ce a pățit șoferul Ilie Popescu de pe autoturismul 4605 B. care grăbea, într-o cursă clandestină, să transporte cîteva damigene cu țuică...

Un salut politicos cu mîna la chipiu urmat de obișnuita invitație:

— Vă rugăm să prezentați actele la control.

Reacția e variată după cum variat fusese și comportamentul conducătorului auto înainte de a fi oprit: cei cu „musca pe căciulă" nu se simt de loc în largul lor; dimpotrivă, cei ce n-au nimic să-și reproșeze sînt calmi, stăpîniți.

Am întovărășit, de curînd, într-un raid pe șoselele țării, pe cîțiva tovarăși din Direcția Generală a Miliției. Scopul călătoriei? Să constatăm cum se circulă, în ce măsură pietonii și cicliștii, conducătorii de autovehicule și motocicletele știu și vor să respecte normele puse să ocrotească viața și sănătatea — a lor și a altora cu care vin în contact. Însemnările de călătorie ce urmează își propun să informeze cititorii revistei noastre asupra unor întîmplări și constatări care le vor fi — sperăm — utile.

Cu sau fără cască?

De fapt, însemnările noastre încep încă înainte de a avea loc călătoria. Pe biroul unui ofițer de miliție am putut vedea o cască de motociclist făcută cioburi. Chiar în dreptul tîmplei o gaură neagră se deschidea sinistru.

— O păstrăm ca pe un argument infailibil al necesității acestei măsuri de protecție — ne-a spus interlocutorul nostru. Deși a suferit un accident grav, posesorul acestei căști a scăpat cu viață. Inutil însă să vă mai spun că dacă ar fi călătorit fără ea, consecințele ar fi fost fatale.

Ca o replică la aceasta, ni s-a arătat apoi o altă „cască", confiscată de la un motociclist bucureștean pe nume I. Raicu. Am scris cuvîntul cu ghilemele întrucît respectivul cetățean încercase să-și fure singur căciula; își confecționase un soi de cască din tinichea pe care o învelise într-o pînză neagră. Inutil să menționăm că această încercare de sustragere în fața unei obligații prezenta riscuri uriașe pentru cel în culpă, întrucît pseudo-casca confecționată de el era lipsită de orice amortizare și ușor casabilă.

Din fericire, constatările noastre ulterioare făcute „pe teren" au demonstrat că marea majoritate a motocicliștilor au înțeles că obligativitatea purtării căștii nu e o „șicană", ci o măsură judicioasă, inspirată dintr-o profundă grijă pentru sănătatea și viața lor.

Cu nunta... la spital

Cui nu-i plan nunțile? Mai o țuiculiță, un vinișor cum scrie la carte, care să înlesnească alunecarea sarmalelor, mai un dans... Că dè, o dată se însoară omul.

Nu-i de mirare că șoferul ION ALEXANDRESCU *de la autobaza T. A. Găești*, a fost foarte încîntat că i s-a dat prilejul să plece, cu autocamion cu tot, la o nuntă în comuna Hulubești. Revizorul tehnic și alte persoane din conducerea autobazei, prezente și ele la petrecere, au închis ochii că mașina e folosită în scopuri particulare, că șoferul nu se dă înapoi de la băutură. Păi, poți să mergi la nuntă fără să bei, spuneți și dumneavoastră?

După două zile de petrecere, Ion Alexandrescu a pornit să ducă muzicanții acasă. Că era cu chef, inutil să mai spunem. Picul de luciditate ce-i mai rămăsese l-a îndemnat să pornească pe drumuri ocolite, în speranța că nu va fi descoperit. Dar volanul nu vroia să asculte de mîinile nesigure. Mașina s-a răsturnat, accidentînd foarte grav două persoane.

Urmări la fel de grave a avut și isprava unui alt șofer petrecăreț, ȘTEFAN POPESCU. De data aceasta nu e vorba de o nuntă ci... de un bal, care fusese organizat în comuna Bentu — Buzău.

Șprițul e mai gustos și mai... sănătos, după ce vehiculele au rămas în garaj.

Călătorului nu-i stă bine... peste încărcătură

Normele de circulație interzic categoric transportul persoanelor peste încărcătura autocamionului. Dispoziția își are rostul ei: călătoria deasupra mărfurilor este periculoasă, la orice hop sau oprire bruscă cetățenii putînd fi răsturnați.

Dar, din păcate, mai sînt mulți șoferi care ignoră acest risc. În Ploiești, la bariera Bucov, ne-a fost dat să constatăm doar în cîteva minute, numeroase abateri în acest sens. Iată un autocamion al Întreprinderii de Transport Ploiești (25 983 Pl) se întoarce încărcat cu roșii de la G.A.C. Bucov. Deasupra coșurilor, cîteva salariate ale T.A.P.L. într-un echilibru extrem de instabil. Cum de a tolerat șoferul IACOB STRUJ asemenea lucruri? Altă mașină, altă abatere: autocamionul 25 420 Pl. al IREB, plină ochi cu porumb încărcat la G.A.C. Valea Călugărească. Iar deasupra, două colectiviste.

— Sînt trimise de tovarășul președinte să ajute la descărcat, se justifică șoferul.

Slabă justificare. Căci organizarea transportului produselor agricole trebuie să se facă astfel încît să nu dea în nici un caz loc la accidente de circulație.

Dar, fie chiar slabă, o justificare totuși este. Pe cînd șoferul MIHAI BANĂ de pe autocamionul 25 311 Pl al I.R.T.A. nu are nici una. A fost surprins cu un transport de porumb deasupra căruia se afla aproape întreaga sa familie plus... trei purcei tocmai cumpărați la tîrg. În timp ce pasagerilor porcini tot li se amenaja un oarecare culcuș, astfel încît să nu cadă din camion, oamenii stăteau fără nici o protecție pe încărcătură. Halal grijă familială.

Pentru cei dispuși să ia ușor această chestiune, un exemplu cules tot în recenta deplasare, poate îi va pune pe gînduri. Este vorba de întîmplarea tragică a șoferului CONST. APOSTOIU de pe autocamionul 40 732 B al secției de drumuri naționale. În raza comunei Viperești — raionul Cislău, mașina, care avea numeroși cetățeni deasupra încărcăturii, a intrat într-un șanț. Consecința? Mai mulți oameni accidentați, dintre care unul mortal.

*

Firește, în călătoria noastră întreprinsă cale de sute de kilometri pe șoselele țării am întîlnit în deosebi șoferi conștiincioși, care respectă strict regulile de circulație, convinși fiind că astfel respectă viața lor și a altora. Cazurile pe care le-am menționat — excepții de la regula generală — dovedesc însă ce grave consecințe pot avea ușurința, lipsa de răspundere.

Circulația pe străzi și pe șosele e în plină creștere. Acesta e un lucru bun, un simptom — printre atîtea altele — al dezvoltării economiei naționale. În atari condiții însă, răspunderea sporește și ea.

Cu riscul de a rata un viitor reportaj, am dori ca într-un eventual nou raid pe care-l vom întreprinde cu ajutorul lucrătorilor de miliție să găsim cît mai puține lucruri de consemnat. Pentru aceasta e însă nevoie în primul rînd de sprijinul vostru, conducători auto.

Paul MARIAN
Lt. C. CONSTANTINESCU

Noutăți pentru cei mici

(Urmare din pag. 1)

o plăcere la care, socotim, nu s-ar da în lături nici cei mari...

Educatoarea Ani Stingă conduce grupul micilor vizitatori și în fața altor noutăți. Fetițele privesc cu ochii mari, uimiți, la păpușile cu rochii pitorești, cu păr implantat și ochi mobili, produse de întreprinderea „Arădeanca"; aceste păpuși frumoase au la dispoziție și un cărucior la dimensiunile lor, denumit sugestiv „Gemeni". În același timp, fetițele trag cu ochiul și la mașina miniaturală de cusut, la care parcă se și văd lucrînd... Băieții, în schimb, dau preferință jucăriilor mecanice: noul model de trusă de traforaj, racheta cu scîntei, aeroportul Băneasa și altele.

Iată și cărucioarele pentru copii. Asupra lor — după cum e și firesc — interesul și-l manifestă mamele... în special. Este expus un cărucior mic, tip sport, cu două suporturi practice din lemn pentru sprijinirea mîinilor. „Mircea" este denumirea unui alt model nou de cărucior, prevăzut cu apărătoare de soare. Noul tip de cărucior „Modern", fabricat la „Ideal"-Mediaș, aduce un element în plus: o frînă pentru fixarea pe loc a cărucioruIui.

Rochițe, paltonașe și multe altele...

alcătuiesc sectorul articolelor vestimentare destinate celor mici. Modeliera Victoria Bucur, de la fabrica „Tînăra Gardă", prezintă grupurilor de vizitatori noutățile din domeniul tricotajelor:

— Firele sintetice și-au găsit o reușită utilizare și la confecțiile de copii, începînd cu rochițele pentru fetițe de 3—6 ani și sfîrșind cu costume pentru copii mai mari. Iată, de pildă, un costum pentru băieți de 10—12 ani, compus din pantaloni din jerse albastru, pulover combinat, fular și căciuliță, executate — toate — din fire sintetice. Dincoace, expunem tricotaje din bumbac mercerizat, care dau un aspect plăcut articolelor, precum și din lînă.

Fabrica de confecții și tricotaje București, I. S. Arta Modei și I. S. Mondiala-Satu Mare, prezintă o gamă variată de confecții din diferite țesături adecvate vîrstei celor mici. Coloritul plăcut al țesăturilor, modelele executate, garniturile utilizate, mărturisesc preocuparea susținută a creatorilor pentru realizarea unor produse vestimentare la un nivel superior. O notă aparte o alcătuiesc confecțiile pentru adolescenți, ale căror modele sînt în număr mai sporit decît în anii precedenți. Și pentru că iarna nu e departe, să facem un scurt popas și la standul hăinuțelor călduroase. De la „Victoria"-Orăștie s-a trimis aici, la expoziție, un nou sortiment: o frumoasă hăinuță gri din velur, cu guler din mouton-d'oré. Întreprinderea „1 Mai"-Oradea este prezentă cu o hăinuță din nutriet, prevăzută cu guler și cu nasturi îmbrăcați. Două modele noi de paltonașe pentru copii — și anume unul din piei de ovine prelucrate și altul din balon „Taifun" — au drept creatori specialiști de la fabrica „Republica-blănuri" din București.

Pantofiori de tot felul

Micuți, botoșeii atrag privirile tuturor. Creatorii de la fabrica „Solidaritatea"-Oradea au pus parcă aici ceva din gingășia și farmecul celor de-o șchioapă... Alături, găsim cîteva noi modele de săndăluțe produse de fabrica „Carmen", — întreprindere de altfel specializată în încălțăminte pentru copii. Ele sînt executate din talpă de bovine și fețe din box, într-o gamă variată de culori.

Pentru sezonul rece, se expune un model original de ghetuță, cu închiderea într-o parte, — lucru ce sporește comoditatea la purtat. Tot în gama acestor produse intră și noile modele de cizmulițe, confecționate din piei presate și talpă din microporos.

Nu sînt uitați nici adolescenții. Lor le sînt destinate cîteva noi modele de încălțăminte, printre care: pantofi cu talpă duroflex și vîrf caré aplatizat pentru fete („Pionierul"-București); pantofi-sanda cu fețe din piele pentru băieți „Flacăra Roșie"-București).

Gama articolelor din piele este completată de diferite articole de marochinărie — poșetuțe, cordoane, mănuși etc. — executate în modele atrăgătoare și în culori pastel.

*

La capătul acestei plăcute incursiuni prin standurile cu produse destinate copiilor — remarcînd progresele obținute, precum și eforturile depuse pentru lărgirea sortimentelor și pentru îmbunătățirea calității acestora — se mai impune o cerință: aceea ca toate aceste noutăți să fie contractate și produse, deci să ajungă în rafturile magazinelor. Aceasta, cu atît mai mult cu cît în prezent micilor cumpărători nu li se oferă — la unele produse — o gamă prea largă de sortimente, de unde să poată fi alese articolele, modelele dorite.

Cl. RĂDULESCU
Mircea SCRIPCA

Horia, Cloșca și Crișan — Desene de Ion VLASIU

Răscoala de la 1784 a iobagilor din Transilvania

S-au împlinit, la 31 octombrie 1964, o sută și optzeci de ani de la dezlănțuirea răscoalei iobagilor din Transilvania.

Purtînd în vîltoarea sa germenii marilor răscoale țărănești de la 1437 și de la 1514, provocată de îndelunga oprimare a nobilimii latifundiare și a imperiului habsburgic, răscoala aceasta a reprezentat punctul culminant al luptei iobagilor din Transilvania, determinînd prima zguduire de mare amploare a sistemului social al orînduirii feudale.

„Să nu mai fie iobagi!" — aceasta a fost una din lozincile de bază ale răscoalei din 1784 și în numele ei s-au întrunit la Mesteacăn, în ziua de 31 octombrie, sutele de moți hotărîți să-și ia soarta în propriile lor mîini prin arma răscoalei.

Abuzurile feudalilor și ale autorităților de stat se țineau lanț. Zilele de muncă ale iobagilor — fixate pentru Ungaria prin reglementarea urbarială din 1767 la două, iar pentru Transilvania la patru — ajunseseră să cuprindă aproape întreaga săptămînă și, uneori, chiar și zilele de sărbătoare. Intensificarea exploatării aurului în regiunile Zlatnei și Abrudului impuseră populației de aici o apăsare și mai odioasă.

Un călător german, identificat de N. Iorga, scria în 1765 că **„țăranul supus sau iobagul transilvan este, în ceea ce privește starea lui, cel mai nenorocit țăran ce se poate afla oriunde în lume... el trebuie să se istovească ca o vită... împovărarea și apăsarea acestor supuși din partea domnilor lor sînt nesfîrșite și excesele săvîrșite contra lor de necrezut".**

Și mai pregnant s-au descris asupriții înșiși în cîntecele lor de jale și de revoltă:

„Munții noștri aur poartă,
Noi cerșim din poartă-n poartă".

Lupta iobagilor, care în cea mai mare parte erau romîni, împotriva asupritorilor, se impune astfel ca o necesitate obiectivă, impusă de înseși condițiile lor de viață și de perspectivele din ce în ce mai sumbre.

Vremea amăgirilor și a așteptărilor zadarnice trecuse.

Securile și coasele intrară în acțiune. Castelele începură să ardă, iar nobilii să fugă. La 2 noiembrie, pornind din satul Curechiu, fură ocupate localitățile Criscior, Mihăileni, Brad; la 3 noiembrie, pătrunseră în Ribița, iar la 4, în Baia de Criș. În cîteva zile, iobagii ajunseră stăpîni pe întreg Zarandul și Hunedoara. Părți însemnate din comitatul Aradului urmară și ele la rînd. Sub conducerea lui Horia, se ocupă Cîmpenii. Crișan și Cloșca pătrund în Abrud, Roșia și Baia de Arieș. Sînt atacate minele de aur, se distrug instalațiile și birourile. Se ard condici, registre, acte. Cu aripi de foc, răscoala se întinde spre Sibiu și Cluj. La Sîngeorzul Trascăului și în alte locuri, iobagii unguri și minerii germani luptă alături de iobagii romîni. Nobilii și autoritățile locale sînt incapabile de a se împotrivi furtunii, de a o potoli. Pe ruinele puterii lor, iobagii încearcă să introducă un regim de nivelare socială și națională, obligînd pe nobilii prinși să se îmbrace în haine țărănești, iar pe fiicele lor să se căsătorească cu iobagi romîni. Apolonia Patrot, fiica prim pretorului din Criscior a fost cununată cu tînărul iobag Ion Sîrbu. De la Mureș și pînă la crestele Bihorului, răscoala iobagilor biruise.

Întreaga Transilvanie clocotea. La 11 noiembrie 1784, iobagii trimiseră nobililor refugiați la Deva condițiile de înțelegere. Ele reprezintă punctul cel mai înaintat al revendicărilor iobagilor și al propunerilor făcute de ei pentru o nouă reglementare socială. **„Nobilii — cerea Horia — să nu mai fie... iar stăpînii de moșii să-și părăsească o dată pentru totdeauna moșiile. Și ei să plătească dare ca și poporul de rînd. Pămînturile lor să se împartă între popor..."** (Istoria Romîniei, vol. III, 1964, p. 765).

Nobilii refuzară însă propunerile iobagilor, care însemnau răsturnarea sistemului feudal, și cerură ajutorul guvernului și al împăratului. Armata acestuia pătrunse în munți și, prin șiretlic, la 12 noiembrie, s-a încheiat un armistițiu de 8 zile între lt. col. Schultz și Cloșca, făgăduindu-se iobagilor studierea și îndreptarea situației lor. La expirarea armistițiului, pe care armata îl folosi pentru a ocupa punctele strategice, s-a cerut însă depunerea armelor și predarea conducătorilor răscoalei. Iobagii se împotriviră cu indignare cererilor comandantului habsburgic — **„răscoala a făcut-o țara,** răspunseră ei, **nu Horia"** — și timp de cîteva zile continuară luptele cu aceeași furie. În ciocnirile de la Brad și Hălmagiu (27 noiembrie), de la Rîmeți, de la Lupșa (29 noiembrie), iobagii, dînd urmare îndemnului **„nu vă lăsați o dată cu capul, feciori"**, puseră pe fugă unitățile militare. Abia în urma unui mare efort al acestora, iobagii au putut fi învinși la 7 decembrie, în lupta de la Mihăileni, și siliți să se împrăștie. Horia și Cloșca, cu gîndul la o reluare a luptelor, se retrăseseră în pădurea Scorăcetului. Acolo au fost prinși, prin trădare, la 27 decembrie, și după o detenție cumplită de două luni în fortăreața din Alba Iulia, unde a fost adus și Crișan, care și-a pus însă repede capăt zilelor, au fost judecați și condamnați la moarte prin tragerea pe roată. Sentința, de o monstruoasă cruzime, s-a executat la 28 februarie 1785, în fața a mii de iobagi adunați cu forța pentru a vedea moartea conducătorilor lor.

Demnitatea și tăria morală a condamnaților au făcut ca imaginea lor însingerată să se transforme în însăși imaginea vitează și luminoasă a luptătorilor pentru dreptul celor asupriți. Horia, Cloșca și Crișan, după cum ne-o dovedesc nenumărate doine și balade folclorice, nu au moarte în amintirea poporului romîn.

Iată cum e prezentat Horia în cîntecele poporului din Munții Apuseni:

Cît a fost Horia-mpărat
Domnii nu s-au desculțat
Nici la masă n-au mîncat
Nici în pat nu s-au culcat.
Pînă fu Horia-n domnie
Mîncam pită ca-n cîmpie,
De cînd Horia s-a lăsat
Iar mîncăm mălaj uscat.

Răscoala de la 1784 a iobagilor din Transilvania a avut un puternic răsunet atît în țările imperiului habsburgic, cît și în celelalte țări ale Europei. Arhivele și periodicele din Germania, Franța, Italia, Suedia, Spania și din alte țări încă necercetate în mod suficient, conțin un bogat material informativ asupra acestei răscoale care a dat o puternică lovitură sistemului feudal în Transilvania. La 22 august 1785, la numai 6 luni după monstruoasa execuție de la Alba Iulia, nobilii transilvăneni s-au văzut siliți să accepte patenta de **„desființare a iobăgiei"**, îngăduind iobagilor **„libertatea personală care se cuvine fiecărui om de la natură"**, și dezlegîndu-i de obligația care pînă atunci îi ținea strîns legați pe moșiile feudale.

Peste șase decenii, în urma revoluției de la 1848, care va fi o continuare a luptei din 1784, iobăgia se va desființa în întregime.

Numeroși scriitori și istorici progresiști din trecut — V. Alecsandri, M. Eminescu, Al. Odobescu, Al. Papiu Ilarian, N. Densușianu, George Barițiu, Vasile Pîrvan, Șt. O. Iosif, Liviu Rebreanu ș. a. — au scris pagini scînteietoare și emoționante despre lupta iobagilor din 1784. Nu se poate uita nici contribuția lui Bălcescu la adunarea unei părți a materialelor necesare cunoașterii ecoului în străinătate al răscoalei. Adevărata ei cercetare și apreciere științifică s-a făcut însă în anii puterii populare, de pe pozițiile marxist-leniniste, prin munca istoricilor David Prodan, Ștefan Pascu, Gh. Georgescu-Buzău etc. și îndeosebi prin tratatul de Istoria Romîniei, în care răscoala a fost înfățișată sub multiplele ei aspecte: economice, sociale și naționale.

Răscoala de la 1784 rămîne o pagină glorioasă în istoria poporului romîn.

Prof. Vasile NETEA

TEODOR MAZILU:

„O PLIMBARE CU BARCA"

Volumul pare modest numai la prima înfățișare. După ce-l parcurgi însă, îți dai seama că modestia lui se conjugă cu numeroase alte calități, toate laolaltă împrumutînd volumului acel inefabil care te face să revii cu plăcere asupra lui. Lectura îți produce satisfacție. De aceea vom îndemna cititorul să citească volumul. În primul rînd pentru că îl considerăm drept o nouă treaptă în creația scriitorului. Cei care cunosc proza lui Mazilu o vor remarca citindu-i aceste schițe, care adeseori nedepășind dimensiunile unei tablete subliniază, în stilul caracteristic autorului, personaje depășite de viață și viciile pe care le poartă cu ele. Surprinși în diferite ipostaze, arborînd cinismul sau entuziasmul vetust, învelindu-se în tăceri sau rostogolind cascade de vorbe mari dar găunoase, eroii lui Mazilu, schițați cu mînă sigură, își poartă viciile cu o asemenea naturalețe încît ele se autodemască stîrnind hohote de rîs. Vom da dreptate unui amic care afirma că uneori Mazilu își situează eroii în posturi neveridice așa cum se întîmplă în schița „Într-o noapte de viscol" sau „Suspiciune". Dar nici nu are, credem, autorul, pretenția de a întîlni concentrate într-un individ sau altul atîtea tare de mult depășite de viață. Mai mult, Mazilu nici nu se războiește după părerea noastră cu personajele sale, ci cu viciile lor, ecouri ale unei lumi apuse. Și bine procedează el cînd nu se ferește să-i arate adeseori în încercările lor de a fi spirituali — excepție face bine înțeles „Spovedania unui idiot" — mînați de „idealuri" înalte, crezînd sincer în „loialitatea" lor, în „dreptatea" lor. O face cu vervă, cu îndemînare, astfel încît grotescul se reliefează în mod firesc stîrnind rîsul. Am spune că din acest punct de vedere cartea are un puternic caracter educativ.

O calitate primordială a acestor schițe ale lui Mazilu ni se pare a fi și tematica lor nouă. Depășind stadiul prezentării vechiului în forme arhicunoscute, el oferă în volum înfățișări noi ale vechiului, mai puțin vizibile dar nu mai puțin dăunătoare. Formele pe care le îmbracă acestea sînt mai rafinate, scuzele pe care și le găsesc, mai robuste în aparență, dar și în absurditatea lor. Și tocmai în aceasta constă valoarea noilor schițe ale lui Mazilu.

Viciilor pe care le vehiculează cu atîta dezinvoltură eroii cărții, ridicoli și absurzi, autorul le contrapune însă o forță teribilă. Fără a aduce în prim plan eroi pozitivi care să-i combată, lăsîndu-le parcă spațiul liber pentru autoelogiere, autorul ne face să simțim, prin punctări discrete, prezența acelei forțe puternice pe care o constituie societatea noastră. Astfel încît autodemascării și autoridiculizării la care-și supune tot timpul eroii, rîsului care ucide și îngroapă anacronisme și vicii, autorul le adaugă opinia fermă a colectivității, care se face simțită tot timpul și a cărei prezență amintește cît de depășite sînt aceste atitudini.

Stîrnind rîsul copios, scrisul lui Mazilu îndeamnă la reflecții, lucru pe care, fără îndoială, cititorii îl vor aprecia.

M. MOLDOVEANU

PRIETENA MEA **cartea**

Noutăți în librării

VERSURI
de EMIL ISAC

Apărut în colecția „Cele mai frumoase poezii" volumul cuprinde o judicioasă selecție a creației poetice a scriitorului ardelean. Prefața lui Ion Brad, un subtil cunoscător și frecvent admirator al poeziei lui Emil Isac, se remarcă prin analiza temeinică a operei scriitorului.

DIN LIRICA LATINĂ

În aceiași colecție (Cele mai frumoase poezii) și într-o traducere izbutită, realizată de Al. Andrițoiu care iscălește și prefața și notele ce-l însoțesc, facem cunoștință cu poezia lui Catullus, Lucrețius, Tibullus, Propertius, Horațius și Ovidius.

Certificat școlar semnat de Ion Creangă

Este știută trista soartă a manuscriselor lui Ion Creangă. În „Luceafărul" din 1909, Emil Gîrleanu povestea odiseia manuscriselor povestitorului moldovean: cînd s-a tipărit întîiul volum al lui, la Iași, manuscrisele au fost date în păstrare lui Gruber. Dar Gruber muri curînd și văduva lui vîndu biblioteca, cu toate cîte se găseau în ea. Cumpărătorul, deși „bibliofil" în felul său, era om „practic", astfel încît aruncă tot ce era „hîrțoagă veche" la gunoi.

Dar, printr-o fericită întîmplare, o parte din manuscrise au fost dăruite profesorului Gheorghe Scobai. Însemnări, schițe, ciorne, scrisori și altele, toate strînse legate de creația literară a lui Creangă sau de activitatea lui publică, au zăcut, timp îndelungat, într-unul din sertarele profesorului. La moartea lui, ceea ce mai rămăsese întreg, a fost depus la Biblioteca Centrală din Iași, împreună cu fotografia lui Ion Creangă ca diacon.

Zestrea de manuscrise a celui mai mare povestitor al nostru s-a refăcut pe încetul și, din păcate, numai fragmentar. Un cercetător, Silvestru, află niște rămășițe incoerente din scrisorile lui Creangă la un vînzător de vechituri, de la care le cumpără cu kilogramul! Între aceste rămășițe, cîntărite cu ocaua, se aflau fragmente din „Harap alb", din „Ivan Turbincă" din „Capra cu trei iezi", „Amintiri din copilărie", din povestea neterminată „Făt Frumos, fiul iepei" și chiar o filă (celelalte serviseră unui băcan din Sărărie la împachetarea mărfii), din comedia „Dragoste chioară și amor ghebos".

Este ușor de-înțeles dar, de ce am încercat o îndreptățită emoție, descoperind în biblioteca artistei Lili Popovici de la Teatrul Național „I. L. Caragiale" din București, acest atestat de examen, completat și semnat de mîna lui Ion Creangă, la Iași, în 20 iunie 1868, pe care îl reproducem mai jos:

„Școlariul Popoviciu Dimitrie din Secțiunea II-a a clasei întîi primară de băieți de la Trei Erarhi, din Iași făcînd esamenul semestrului al doilea al anului școlar 1868 în 20 iuniu, a meritat notele următoare: Lectura 9 (noue)... Formarea literelor și cifrelor 9 (noue)..."

Așa începe „adeverința de esamen", iscălită acum 96 de ani de institutorul Ion Creangă, pentru unul din elevii săi.

Certificatul acesta are pentru noi o îndoită valoare: în primul rînd, el poartă iscălitura și scrisul, de astă dată îngrijit și caligrafic, așa cum reclama calitatea actului întocmit, al învățătorului Ion Creangă, în al doilea rînd, beneficiarul acestui certificat nu este altul decît marele nostru artist vocal și fost director al Operei de Stat din Cluj, între 1920 și 1927, Dimitrie Popovici, care și-a adăogat mai tîrziu la nume și particula de Bayreuth, în urma succeselor excepționale, pe care le-a obținut pe scena wagneriană, în rolurile de bariton din „Lohengrin", „Parsifal", „Maeștrii cîntăreți din Nürnberg" și altele.

Personalitate complexă, artist și om de cultură progresist, pedagog muzical cu rare calități, Dimitrie Popovici-Bayreuth a purtat toată viața amprenta anilor de școală, urmată la Iași, sub îndrumarea marelui nostru scriitor Ion Creangă.

Prof. univ. Alexandru CULCER

METROU PE ROȚI DE CAUCIUC...

Porțiunea dintre Port-Maillot și Châtelet a metrolului din Paris, este deservită de trenuri cu roți de cauciuc care înlocuiesc clasicele roți metalice ale acestui mijloc de transport în comun. Urmarea este că trenurile acestea circulă aproape fără zgomot, vagoanele merg lin, fără zdruncinături — spre deosebire de cele de pe restul traseului.

Deși aceste rezultate sînt foarte importante, totuși nu acesta este avantajul esențial al roților de cauciuc. Preocuparea principală a celor ce se ocupă de rezolvarea problemei transportului în comun din Paris — problemă de extremă actualitate — este cum să se obțină o creștere masivă a volumului și ritmului circulației subterane, care în momentul de față a atins limita maximă cu mijloacele clasice folosite.

Roțile de cauciuc par a rezolva această problemă într-adevăr — față de roțile metalice — cele de cauciuc au avantajul că, datorită adeziunii cauciucului, pornirea este mai rapidă, accelerarea pentru a obține viteza de regim durează un timp mai scurt, iar frînarea poate fi făcută mai repede și mai lin.

Roțile de cauciuc se deplasează pe un fel de grindă de beton și, pentru a se evita orice posibilitate de accident pe calea de circulație, se mențin și vechile șine de fier, iar alături de roata de cauciuc rămîne și cea metalică, care — de data aceasta — nu mai atinge șina. Dacă roata de cauciuc ar exploda sau s-ar deteriora, vagonul s-ar așeza pe vechile roți metalice și pe șina de oțel, continuîndu-și drumul.

Noul sistem a fost verificat în practică timp de cinci ani și s-a dovedit perfect utilizabil.

Săptămîna la televiziune

8 NOIEMBRIE — **8,50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 EMISIUNE PENTRU COPII ȘI TINERETUL ȘCOLAR: Telejurnalul pionierilor. Poșta copiilor. 10.30 REȚETA GOSPODINEI. 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 MEMORIA TRANDAFIRULUI (Film). 19.20 Cîntă orchestra EDMUNDO ROS (III). 19.45 DE BUNĂ VOIE ȘI NESILIT DE NIMENI. Foileton satiric. 20.00 CIRCUL CHINEZESC. Transmisiune de la Circul de Stat. În încheiere: Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.**

9 NOIEMBRIE — **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul școlar: Foc și apă. 19.40 MINNA VON BARNHELM. 21.30 TELESPORT. În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

10 NOIEMBRIE — **18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. CHIMIZAREA METANULUI de ing. Mihai Moldovan. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Știți să desenați, copii? „Băiețelul străinut!" — povestire de Octav Pancu-Iași. 19.30 ȘAH. 19.40 Muzică populară. 20.10 Emisiune de știință: Din viața peștilor (II) 20.30 POPASUL. 21.40 Selecțiuni din operete. Transmisie de la Oradea. În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

12 NOIEMBRIE — **18.20 Miniaturi coregrafice. Transmisiune de la Riga. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii: Aventurile echipajului Val-Vîrtej: „IN ATLANTIDA". 19.50 Transmisiune de la Teatrul „C. I. Nottara": ANTONIU ȘI CLEOPATRA de W. Shakespeare. În romînește de Tudor Vianu. În distribuție: Ion Dichiseanu, Cristea Avram, Gr. Anghel-Seceleanu, George Constantin, Dan Nicolae, George Țurcanu, V. Arnăutu, Ion Petratu, Paul Nadolsky și alții. În pauză: Sfatul medicului: Despre laringite de dr. Valeria Lerescu. În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

13 NOIEMBRIE — **18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. PRINCIPIILE DE FUNCȚIONARE A INSTALAȚIILOR DE AUTOMATIZARE (II). 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul școlar: Vă place muzica? (III) — MELODIA INSTRUMENTULUI. Despre aceasta și despre alte caracteristici ale muzicii instrumentale va vorbi compozitorul ALFRED MENDELSOHN, maestru emerit al artei. 20.00 SĂPTĂMÎNA. 21.00 BASSARI. Aspecte din viața tribului Bassari, din Guineea. 21.10 Emisiune de artă plastică: VIDA GHEZA. 21.30 Muzică populară. Transmisiune de la Sofia. În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.**

14 NOIEMBRIE — **19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii: HARAP ALB după Ion Creangă. Transmisiune de la Teatrul de păpuși din Oradea. 20.10 Cîntă ROXANA MATEI. 20.45 IN FAȚA HĂRȚII. 21.10 ACTUALITATEA CINEMATOGRAFICĂ. 22.15 Seară de balet. În încheiere: Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.**

NOTE DE TELESPECTATOR

Studioul bucureștean răspunde cerinței telespectatorilor de a urmări, în special la sfîrșit de săptămînă, emisiuni divertizante și odihnitoare. Dacă nu reușește întotdeauna, aceasta nu diminuează totuși caracterul sărbătoresc al programelor duminicale. Dar ultima emisiune de duminică a fost parcă mai săracă decît în alte dăți. E adevărat că unul din „capetele de afiș", o transmisie în direct de la Praga al unui concert internațional de jazz, nu a putut fi recepționată în condițiuni audio și video satisfăcătoare și transmisia a trebuit să fie suspendată. A fost înlocuită cu o peliculă veche, pe care telespectatorii au mai văzut-o, — un concert monoton. Nu este prima oară cînd o emisiune programată nu poate fi pusă în unde dintr-un motiv sau din altul. Pentru asemenea împrejurări, studioul ar trebui să prevadă și să-și asigure emisiuni de rezervă, înregistrate pe peliculă, dar cu un caracter inedit și de o mai bună calitate artistică. O asemenea rezervă ar fi dat poate și programului de duminica trecută mai multă consistență.

★

De altfel, și în restul acestei săptămîni calitatea programului a scăzut sub nivelul obișnuit, două din emisiunile serale fiind asigurate de filmul în două părți „Mizerabilii", într-o versiune germană, pe care chiar dacă „mai mulți telespectatori" — să zicem douăzeci sau 50 sau 100 — i-au cerut reluarea după cîteva săptămîni de la o altă reluare, alte zeci de mii de telespectatori ar fi preferat un inedit spectacol cinematografic sau de teatru.

★

Cu telereportajul realizat zilele trecute în standul industriei forestiere, studioul și-a încheiat seria de interesante vizite pe care le-a făcut în incinta Expoziției realizărilor economiei naționale a R. P. Romîne. De astă dată, ghidul telespectatorilor a fost un telereporter nou, care exceptînd cîteva ezitări inerente debutului, s-a achitat foarte corect de sarcina sa. Am vrea să nu ne fi înșelat și să fi descoperit în evoluția mai înainte citatei repertere, o tendință nouă, discretă și rezervată, în felul cum se realizează telereportajul la postul București — unde unii reporteri și (mai ales) reportere, depun eforturi, demne de rezultate mai bune, pentru a apărea ei originali, interesanți și plini de vervă, pentru a se pune ei în prim plan, în dauna interlocutorilor, a celor intervievați, care devin astfel vieri secunde.

St. RADU

CU

EUSEBIU CAMILAR

despre oameni și cărți

(Urmare din pag. 1)

Niculai Pulbere va pleca apoi într-o expediție geologică în Delta Dunării, pentru a descoperi și pune în valoare zăcăminte geologice ale acestui paradis al pămîntului nostru. Pe plan moral asistăm la o transformare a conștiințelor oamenilor din Cudalbi. Romanul învederează că socialismul o dată venit cu forțele lui transformatoare și constructoare, produce profunde schimbări în sufletele omenești dîndu-le impulsuri înflăcărate. Mulți dintre eroii cărții trăiesc acest proces uriaș de transformare morală. Maria Pădure, învățătoarea de sat — ca să dau o pildă numai — intuiește pericolul de a fi depășită dacă va rămîne în stadiul în care a fost găsită de evenimente și că i se impune o urgentă restructurare morală și intelectuală, pentru a ține pasul cu descoperirile științei și tehnicii.

— Sînt toți conștienți de acest lucru?

— Cartea, bineînțeles, are și eroi care sînt depășiți de evenimente, care rămîn în urmă și care prin soarta lor demonstrează adevărul că progresul nu așteaptă. Unul dintre personajele mele — Galion, fratele eroului principal — va simți foarte puternic acest lucru chiar dacă i se va părea că retrăgîndu-se la munte cu fierăstrăul lui, va evita întîlnirea cu progresul. În această ordine de idei, cititorul va putea urmări și eforturile doctoriței Altin pentru ridicarea pescarilor de pe apele Razelmului, la o conștiință limpede și la lepădarea obiș nuințelor din trecut.

— Ar fi prea mult, desigur, să cerem o relatare cît de cît succintă a romanului, dar ne gîndim că pe cititori i-ar interesa unele conflicte intime ale eroilor.

— Cu plăcere... Ajuns în sat, Niculai Pulbere își dă seama că de fapt el a fost dat uitării, fratele său Galion din dorința de a-și însuși puțina avere, pămîntul părinților, îi ascundea scrisorile lui. Niculai își dă seama că ceea ce l-a împins pe fratele său la ascunderea scrisorilor a fost de fapt setea de pămînt. El însă își iartă fratele dar iertarea va ajunge curînd să-l apese. Filomina, soția lui Galion, este o „femeie de rînd", dar în ultimii ani a citit mult și conștiința ei a crescut. Eforturile de a-și ridica bărbatul nu vor da rezultate și, inevitabil, cei doi vor ajunge la despărțire.

Un alt conflict îl poartă cu sine mătușa Urelta „dușmanca lui dumnezeu". Lovită de război și de consecințele lui (soțul mort pe front, copilul ucis de exantematic), femeia aceasta simte născîndu-se o cumplită luptă între cultura pe care o soarbe zi cu zi în noile condiții și ideea existenței lui dumnezeu, apucată din moși-strămoși. Ea începe să vadă lumile și universurile infinite și ajunge să propovăduiască în ciuda ironiilor și deriderii, materialitatea lumii.

Dar conflictul principal al cărții rămîne dragostea dintre Niculai și învățătoarea Maria Pădure și în care încerc să demonstrez că femeia, în afară de rolul de soață de viață, de pereche a omului, este și inspiratoarea celor mai îndrăznețe gînduri, susținătoarea celor mai îndrăznețe planuri. Așa cum spune un erou: „femeia pune în mîna ziditorului mistria, în mîna poetului lăuta, în mîna eroului spada". Aș vrea să demonstrez că omul nu este niciodată întreg, că acțiunile sale nu pot fi desăvîrșite atîta timp cît trăiește singur...

— Este o pledoarie în favoarea familiei?

— Este. Căci oricît ar urmări omul să rămînă singur în lume, totdeauna, în adîncul cugetului său el își va căuta cu disperare perechea. Fără pereche omul, chiar dacă ar avea puterea vulturului, va pluti totdeauna pe o singură aripă. Și, să-ți mărturisesc, am vrut să dau prin aceasta și un răspuns marelui număr de soți aflați acum în proces de divorț.

— Vă cunoaștem ca pe un călător îndrăgostit de drumurile țării...

— Chiar acum m-am întors din Timișoara. Nu-s decît 12 ore de cînd admiram Dunărea la Orșova și-mi închipuiam marea de mîine a acestui fluviu care poartă în sine o parte a istoriei Europei. Mă gîndeam privindu-l cît a sîngerat, cît a oftat și cîte lacrimi ale strămoșilor noștri s-au adăugat undelor sale și mă gîndeam că hidrocentrala va fi într-un fel și o apoteoză, un monument ridicat de poporul nostru, amintire a acelor timpuri, dar și un monument ridicat virtuților și energiilor sale.

Am admirat în Timișoara parcurile ce-și scutură frunzele peste Bega, și noile blocuri, i-am simțit ritmul trepidant de cetate industrială, dar mai ales mi-a produs plăcere cetatea nouă universitară. Este impresionant pentru un om care a călcat aceste locuri virane, să vadă ridicîndu-se asemenea construcții.

Același lucru l-aș putea spune despre un alt oraș aflat în plină înnoire — Tulcea. Regret însă că nu există suficientă grijă pentru anumite monumente istorice; am văzut cu ochii mei în parc, amfore, pe care pămîntul le-a păstrat cu grijă mii de ani, risipite și neîngrijite.

Multe gînduri de recunoștință am pentru constructorii vasului cu care am călătorit de la Tulcea la Brăila: „Săgeata".

Un cuvînt despre Dobrogea pe care am vizitat-o în ultima vreme de mai multe ori, în scopuri documentare. Dobrogea am cunoscut-o și de mult, ca soldat, cînd nu exista nici măcar umbra spinului. Am fost la Enisala, la Ciamurlia de Sus, la Eschibabà, în Munții Hercinici și pot să aduc mărturie că din acea pustietate de piatră pe care am cunoscut-o demult, au răsărit plantații de piersici și păduri de meri, lanuri de o bogăție copleșitoare încît pe bună dreptate se poate spune că această țară a lui Mircea Voievod este azi o livadă rodnică și umbroasă „de la Dunăre și pînă la Marea cea Mare".

— Vreo întîmplare care v-a impresionat mai mult în ultimele dumneavoastră călătorii...

— Întîlnirea cu inginerul Munteanu, pe valea Suhei. Un om simplu, care m-a entuziasmat prin puterea lui de muncă, dar mai ales prin modul cum gîndește. Mi-a făcut o asemenea descriere entuziastă a acestei văi de mîine, încît umblînd apoi de-a lungul ei, am și văzut autostrăzile, blocurile, autogările.

Discuția trece pe nesimțite la un alt subiect care-l pasionează pe Eusebiu Camilar: Universitatea populară.

— Ideea de a face o universitate populară, este una din marile și umanele idei ale regimului nostru. Pot să spun că simt că în Universitatea populară se întîlnesc gîndurile eroilor din romanul meu, dorința de restructurare și îmbogățire intelectuală a oamenilor.

Faptul că am fost investit cu sarcina de a răspunde de cursul de literatură romînă la Universitatea populară — București, m-a bucurat foarte mult. Țin și prelegeri în cadrul Universității, după cum țin conferințe în multe orașe ale țării. Pe baza experienței de anul trecut, cursurile vor fi mult îmbunătățite, s-a cerut concursul unor personalități ilustre din viața noastră culturală și constatăm că toți au răspuns cu bunăvoință invitației.

— Proiecte scriitoricești?

— La întrebarea dumneavoastră am să răspund ca înțeleptul: „Ars longa, vita brevis". Și ca să glumim puțin, proiectele mele sînt cel puțin infinite. Opera literară cea mai izbutită este cea nescrisă încă, încît trag nădejde că viitoarele cărți vor ajunge cît de cît la culmea speranțelor și iluziilor mele.

„Fuga în Egipt", roman pe care-l pregătesc de mulți ani, sper că va fi gata către primăvară. E o trilogie care va oglindi dramele emigranților transilvăneni și bucovineni în Canada, înainte de primul război mondial. Va fi un roman bazat pe fapte reale, întrucît tatăl meu și aproape toți unchii mei au fost emigranți în America, în căutare de lucru și în urmărirea himerei unei vieți mai bune. Trilogia oglindește decepțiile de cele mai multe ori cumplite ale acestor oameni, printre care se află și tatăl meu, Ion al Tomei Camilar.

Un proiect ceva mai îndepărat, — romanul „Sarmaticus", care va oglindi viața geto-dacilor în perioada cînd Ovidiu se afla exilat la Tomis. În vederea acestei scrieri, citesc necontenit, de ani de zile, literatura de specialitate și sper să nu-mi dezamăgesc cititorii.

În același timp, ne-a precizat Eusebiu Camilar, am aproape gata, un al doilea volum de poezii.

M. RADIAN

Probă de slalom special

Din nou

pe pîrtiile de schi

• Un bogat sezon competițional în sporturile de iarnă • La Predeal: o nouă bază sportivă • 3 000 de perechi de schiuri indigene • Un antrenor francez invitat la București • Campionatele balcanice de schi

Motocicliștii sînt din ce în ce mai amăriți și mai... plouați. Buletinele meteorologice anunță tot mai des: „Temperatura în scădere. În întreaga țară se înregistrează precipitații sub formă de ploaie. La munte — ninsoare...“

Motiv de bucurie însă pentru amatorii sporturilor de iarnă. Coamele munților s-au și îmbrăcat în mantia albă și strălucitoare de nea și îi așteaptă cu drag. În cabanele din Bucegi și Făgăraș, din Apuseni și din Paring a și început să duduie focul în sobe și curînd vor porni în vesele grupuri spre Poiana Brașovului și spre platoul Bucegi, spre Borșa și spre Valea Dornei sute și mii de tineri și vîrstnici, dornici să-și petreacă timpul liber pe pîrtiile de schi, pe pistele de gheață ale curselor de bob sau în atitea alte pasionante întreceri pe care le oferă sporturile de iarnă.

Toate acestea laolaltă ne-au îndemnat să ne adresăm de curînd tovarășului PETRE *FOCȘĂNEANU*, secretarul general al Federației romîne de schi și bob pentru a afla amănunte în legătură cu activitatea din apropiatul sezon al sporturilor de iarnă.

— *Care este principalul obiectiv al activității din apropiatul sezon al sporturilor de iarnă?*

— Federația de specialitate va urmări, în primul rînd, atragerea unui număr cît mai mare de tineri în practicarea schiului.

În acest sens întreprindem o serie de acțiuni concrete.

Ne ocupăm acum de reorganizarea centrelor de inițiere în schi, care vor funcționa sub directa conducere a federației.

Astfel, vom înființa centre de schi la Bușteni, Sinaia, Predeal, Fundata, Vatra Dornei, Lonea, Brașov etc. Aceste centre vor fi dotate cu toate materialele și echipamentele necesare iar „lecțiile“ se vor desfășura sub conducerea unor instructori cu o vastă experiență.

O atenție specială s-a acordat și centrelor de inițiere în schi a copiilor. Roadele muncii desfășurate în aceste centre vom avea prilejul să le înregistrăm în mod concret în concursul de la 27-28 februarie, de la Predeal, rezervat celor mai tineri schiori din țara noastră.

O altă măsură o constituie organizarea unor cursuri de schi, cu o durată de 7-14 zile, în cadrul stațiunilor de odihnă de pe munte. Cei ce se vor afla la odihnă în timpul iernii, la Predeal, Sinaia, Bușteni, Vatra Dornei și în alte stațiuni vor avea la dispoziție schiuri, echipamente și instructori pentru a se putea iniția în frumosul sport al zăpezii.

Pentru popularizarea schiului ar fi util ca în unele regiuni de munte ca Abrud, Baia Mare, Petroșani, Piatra Neamț, Cheia, etc. să se întreprindă mai multe acțiuni în acest sens, acțiuni care să se bucure și de sprijinul larg al O.N.T Carpați.

— *Care este situația marilor baze sportive de iarnă, a pîrtiilor și materialelor sportive pentru noul sezon?*

— Înainte de a răspunde la această întrebare o să-mi permit să fac o analogie. Ceea ce reprezintă bazinele acoperite pentru progresul înotului și patinoarele artificiale pentru dezvoltarea măestriei sportive a hocheiștilor — reprezintă funicularele și schiliftur ile pentru schiori. Iată și un exemplu. Dacă pînă anul trecut, din lipsa schiliftului, cei mai conștiincioși schiori nu puteau face decît 5—6 coboriri pe Canțer (din masivul Postăvar), acum funcționarea schiliftului va permite efectuarea a cel puțin 25 de coboriri pe zi.

În prezent dispunem de funiculare în Poiana Brașov, la Cota 1400, pe Semenic și la Mogoșa (regiunea Maramureș); iar de schilifturi pe Canțer și în Paring. În plus, anul acesta se va da în folosință o nouă bază sportivă pentru schiori, la Predeal. Între cabanele Clăbucet-sosire și Clăbucet-plecare se amenajează un funicular, iar pe sub funicular o bună pîrtie de schi pentru antrenamente și competițiile interne. S-a trasat pîrtia, a început instalarea pilonilor și pînă la sfîrșitul anului sperăm ca noul funicular să intre în funcțiune. Demn de remarcat este faptul că secțiile de schi ale cluburilor și asociațiilor ca și elevii școlii medii din Predeal participă cu însuflețire la acțiunea patriotică de amenajare a acestei noi baze.

În Poiana Brașov, la Borșa și Paring, pe Semenic și pe Valea lui Carp (Sinaia) se fac intense pregătiri pentru amenajarea pîrtiilor de schi.

La Borșa a fost amenajată de cîțiva ani cea mai bună trambulină de sărituri din țară. Pentru popularizarea acestei pitorești stațiuni de iarnă, care dispune de bune condiții de cazare și de practicare a schiului (zăpada „rezistînd“ 4—5 luni pe an) federația de specialitate a și programat aici desfășurarea campionatelor republicane de sărituri, în ziua de 7 martie 1965.

În ceea ce privește schiurile — o veste îmbucurătoare. La întreprinderea din Reghin au intrat în producția de serie schiuri românești superioare, de bună calitate, care sperăm să satisfacă exigențele tuturor amatorilor și specialiștilor. În acest sezon vor fi livrate „pe piață“ un stoc de circa 3 000 de perechi de schiuri indigene.

— *Care sînt principalele competiții la care vor participa schiorii noștri în acest sezon?*

— La 10 ianuarie va avea loc la Predeal concursul de deschidere a sezonului de schi, cu care prilej se va inaugura, de fapt — și noua bază sportivă de pe Clăbucet.

Calendarul întrecerilor interne prevede apoi concursuri și campionate aproape la fiecare sfîrșit de săptămînă. Dintre acestea vreau să amintesc de: Cupa R.P.R. pe echipe, programată la Bușteni (23—24 ianuarie), Rîșnov (13—14 februarie) și la Bucegi (20—21 martie) — pentru probele de fond — precum și la Borșa (sărituri, (14—28 februarie), Semenic, Mogoșa, Poiana Brașov și Paring, — pentru probele alpine (slalom și coborîre); Cupa Tineretului, la sărituri, programată la Rîșnov (17 ianuarie), Odorhei (24 ianuarie) și Poiana Brașov (31 ianuarie) și Campionatul republican al seniorilor, a cărui etapă finală va avea loc la Poiana Brașov (biatlon, 7 februarie) Vatra Dornei (fond, 19—21 februarie) Poiana Brașov (probe alpine, 4—7 martie) și Borșa (sărituri, 7 martie).

Dintre celelalte întreceri amintesc de campionatul republican al juniorilor, Cupa regiunilor — pe echipe și „Cupa Federației de schi“.

În zilele de 13 și 14 martie se vor desfășura la Poiana Brașov, Campionatele balcanice de schi (probe alpine) la care vor participa reprezentanții tuturor țărilor din Peninsula Balcanică.

Schiorii noștri fruntași au mai fost invitați să participe la diferite concursuri programate în R. D. Germană, Polonia, Iugoslavia, Cehoslovacia etc.

Și, în sfîrșit, o altă veste îmbucurătoare. Cunoscutul antrenor francez de schi, René Sulpice, a fost invitat de federația noastră să împărtășească din bogata sa experiență în cadrul unei consfătuiri și a unor demonstrații practice cu antrenorii romîni“.

★

Așadar, pe schiorii noștri îi așteaptă un bogat și interesant sezon competițional. În acest timp, numărul amatorilor minunatului sport al zăpezii va crește considerabil prin cursurile și centrele de inițiere ce se vor organiza.

Nu ne rămîne decît să le urăm tuturor, din toată inima: „Mult succes și... zăpadă cît mai multă!“.

Florin ȘERBAN

PRO ȘI CONTRA

de DAN DEȘLIU

Alertă generală printre condeiele de specialitate: Dinamo și Rapid au capotat net la prima revedere cu campionatul, după o atît de lungă absență. De unde-o adevărată avalanșă de exclamații, reproșuri, acuze, înțepături... Ce vreți, noi, ăștia cu sportul, sîntem în genere cam extremiști: ori laude nepregupețite, ori exagerări în sens invers. Iată-ne, de astădată, în cea de a doua postură, nu pentru că obiecțiile n-ar fi întemeiate, ci pentru că scăpăm din vedere cealaltă față a lucrurilor, circumstanțele cu totul speciale în care s-au produs răsunătoarele eșecuri de la Brașov și Craiova.

În primul rînd, atît Dinamo cît și Rapid au dat numeroși jucători lotului olimpic, oamenii de bază ai ambelor formații efectuînd deplasări considerabile, schimbînd rapid zone climatice radical diferite, în condițiile unui consum psihofizic cu mult peste media normală. Ținînd seama de complexul factorilor obiectivi, e totuși greu de înțeles cum a fost posibil ca o parte dintre olimpici să se întoarcă de la Tokio atît de epuizați încît să se declare inapți pentru joc în prima etapă. Pe cît știm, alături de fotbaliști s-a deplasat în Japonia și o echipă de tehnicieni, metodiști, medici, maseuri etc., — a căror misiune era tocmai să asigure și să mențină plenitudinea mijloacelor atletice întregului lot.

În al doilea rînd, omogenizarea echipei, acordul între unsprezece oameni care nu au mai lucrat laolaltă de vreo două luni, (atenție la ușurința cu care se iau măsuri de întrerupere a campionatului, în fond la desființarea practică a muncii în cluburi), nu e o problemă rezolvabilă în 48 de ore. În această ordine de idei, ni s-a părut mult mai judicioasă soluția de moment adoptată de conducerea tehnică a „Stelei“, care s-a bazat duminică pe jucătorii rămași la... vatră, apelînd în mică măsură la aportul olimpicilor.

În sfîrșit, Dinamo nu se poticnește pentru prima oară la poalele Timpei, iar Rapidul, după aventura gălățeană din primăvară, ni se pare capabil să piardă la Răcari — de pildă cu aceeași dezinvoltură cu care cîștigă la Viena...

E drept, marile întîlniri internaționale bat la ușă; privit prin prizma confruntării cu campionii lumii inter-cluburi, dușul rece servit dinamoviștilor la Brașov nu poate încinta pe nimeni — și, în acest context, îngrijorarea cronicarilor este foarte legitimă. Poate n-ar strica, totuși, să aplicăm mai adesea în practică înțeleptul dicton latin „audiatur et altera pars“. Să ținem seama cu alte cuvinte, de multiplele aspecte ale aceleiași probleme, atît în cazul cînd elogiem, cît și în folosirea bisturiului critic. Să propunem, să analizăm, să ajutăm. Remarcă valabilă, de altminteri, și pentru semnatarul acestor rînduri.

De vorbă cu „vrăjitorul fotbalului“

Helenio Herrera

Cu cîtva timp în urmă, un ziar din sudul Franței s-a adresat cititorilor săi: *„Cine este după părerea dv., omul nr. 1 în fotbalul mondial?“* Spre surprinderea redactorilor de la rubrica sportivă a acelui cotidian, cei mai mulți dintre chestionați nu au răspuns nici Pele, nici Di Ștefano sau Sivori. Preferința lor s-a îndreptat spre un antrenor: Helenio Herrera, pe care-l consideră cea mai bună achiziție din ultimii patru ani a magnatului italian Moratti pentru echipa sa, Internazionale Milano.

L-am cunoscut și noi în prima zi a acestei săptămîni. Tocmai venise de la Brașov unde, asistînd la meciul Steagul Roșu —Dinamo București, a urmărit jocul lui Dinamo, viitorul adversar al lui Internazionale în „Cupa campionilor europeni“. „Atacat“ de ziariști, Herrera, obișnuit cu astfel de... atacanți, a știut să dea replici tuturor. Mai mult, a pus el însuși întrebări care dovedeau că este bine documentat și asupra fotbalului romînesc.

Numai după ce a aflat răspuns la o serie de întrebări ale sale, Herrera și-a deschis tolba. Am aflat astfel că s-a născut la 12 aprilie 1916 la Bunos Aires, în Argentina, dar nu în America de Sud, această a doua patrie a fotbalului, a făcut cunoștință cu sportul căruia mai tîrziu i se va consacra. A descoperit acest joc și cîteva din secretele lui în... Africa! Mai precis, la Casablanca, în Maroc, acolo unde părinții săi se expatriaseră cu cîțiva ani înainte de începerea războiului.

Din Maroc a trecut în Franța, la Paris, unde prin 1934—1935 este centru atacant la C.A.S.G., o echipă amatoare din capitala Franței. În 1936, este... fundaș la F.C.O. Charleville, club care activa în divizia a doua și care a devenit cunoscut prin faptul că în același an s-a calificat în finala „Cupei Franței“, unde a fost întrecut cu 1-0 de Racing Club Paris. În timpul războiului a jucat la Red Star. Aici și-a încheiat activitatea de jucător.

— Și ca antrenor unde ați debutat, Don Helenio?

— Tot în Franța, la o echipă puțin cunoscută: Puteaux. Am trecut apoi la Stade Français și de aici în Spania, la Valladolid. A urmat Atletico Madrid, cu care am cîștigat de două ori campionatul Spaniei.

De la Atletico începe marea lui ascensiune. Trece la Sevilla care cucerește reputația unei echipe cu o apărare foarte bună. Pleacă apoi la Lisabona, în Portugalia, unde antrenează pe Sporting. Îl cheamă din nou Spania, mai precis clubul catalan Barcelona care-i oferă o adevărată constelație de vedete de diverse naționalități. De două ori cucerește din nou campionatul Spaniei și ajunge în finala „Cupei campionilor europeni“. Dar un conflict avut cu jucătorul său Kubala, cunoscut și publicului bucureștean, îl face să părăsească țara unde cunoscuse și primele sale succese. L-a primit cu brațele deschise industriașul italian Moratti, președintele clubului Internazionale Milano.

— Sînt acolo din 1960.

— Și vă simțiți bine?

— Nu mă plîng de nimic.

— Cît timp veți rămîne la Inter?

— Atîta timp cît voi avea succese.

— Ce impresie v-a făcut Dinamo?

— Am avut ghinionul să-i văd pe bucureșteni jucînd împreună după două luni de... dispersare: unii în Japonia, alții în Africa. În consecință, socotesc că am văzut doar 50% din potențialul echipei. Trebuie să fiu însă cu picioarele pe pămînt: orice formație din lume, chiar și Inter, ar juca slab la prima revedere a jucătorilor. Pînă la meciul nostru mai sînt vreo 10 zile. (N.R. discuția a avut loc în ziua de 2 noiembrie). Și, la Dinamo, în 10 zile multe lucruri se pot schimba în bine. În orice caz, echipa dv. campioană ne va face să suferim la 11 noiembrie, la Milano.

— Dar la București?

— Și mai mult. În plus, mă gîndesc că nu e la îndemîna oricui să marcheze trei goluri Realului, la Madrid.

— Știați că Inter a jucat în 1960 la București?

— Sigur. A fost învinsă de Steaua cu 2-0. Numai că la acel meci eu nu eram încă antrenorul milanezilor.

V. APOSTOLESCU

Echipa „Internazionale“ din Milano. De la stînga la dreapta: Jair, Facchetti, Guarneri, Tagnin, Burgnich, Picchi, Mazzola, Corso, Suarez, Bugatti, Peiro.

Miercuri are loc prima confruntare

Dinamo - Internazionale

În optimile de finală ale Cupei campionilor europeni, sorții au fost exigenți cu reprezentanta țării noastre, Dinamo București: i-au sorocit ca adversar pe campioana Italiei, echipa „Internazionale“ din Milano. Ca și anul trecut, cînd în optimile de finală Dinamo a nimerit peste Real Madrid, anul acesta campionii noștri vor avea ca adversari o echipă în formă mare. „Internazionale“ a cucerit anul acesta Cupa campionilor europeni și apoi, după trei partide cu Independiente (Argentina), trofeul intercontinental care consacră pe campioana lumii.

Nu numai în fotbalul italian, dar și în cel mondial, „Internazionale“ reprezintă astăzi o forță și o nouă orientare. Antrenorul campioanei italiene, Helenio Herrera, este una din cele mai originale și mai proeminente personalități ale fotbalului contemporan — un om cu idei, cum au fost cîndva Hugo Meisl, faimosul antrenor austriac, teoreticianul și practicianul „dublu v“-ului, sau Chapman, cel care a creat W.M.-ul și faima Arsenalului.

Herrera a oficializat „il cattenacio“ — apărarea supranumerică și contraatacul fulgerător. Nu pretutindeni această formulă de joc își găsește susținători, dar suporterii echipei milaneze nu se pot plînge de rezultatele ei practice, căci palmaresul recent al lui Internazionale n-a mai fost egalat decît de Santos și de Real Madrid.

Un asemenea adversar va avea deci Dinamo în optimile de finală ale C.C.E. Să regretăm acest capriciu al sorților? Mai curînd să-l binecuvîntăm, pentru că el va da fotbaliștilor noștri putința unui schimb de experiență dintre cele mai valoroase, iar publicului bucureștean posibilitatea de a urmări la lucru cei mai prestigios „11“ al zilelor noastre.

În partida din tur, Dinamo se va deplasa la Milano, unde va evolua miercuri 11 noiembrie pe marele stadion San Siro iar revanșa întîlnirii se va juca la începutul lunii decembrie, pe stadionul 23 August din București.

Mobilizîndu-și toate rezervele de voință și punînd în joc întreaga sa experiență, regăsindu-și forma celor mai bune zile (care, îndeobște, la Dinamo coincide cu meciurile cele mai importante și mai grele), campioana R.P.R. trebuie să se prezinte cît mai bine în compania supercampionilor milanezi.

CU UNDIȚA PE FLUVIUL PAD

Cupa oferită echipei noastre de prefectul provinciei Parma, dr. Umberto Mondio

Ca oricare altă competiție sportivă, și pescuitul staționar își are atracțiile lui, suporterii săi credincioși. De acest lucru s-au putut convinge și cei care au asistat la finala campionatului R.P.R. de pescuit staționar desfășurată în acest an la Oradea. Rezultatele remarcabile obținute aici fac competiția de neuitat. Atît pe plan intern cît și internațional, performanța realizată de șoferul orădean Alexandru Végh rămîne excepțională: 132 de pești în greutate de 13.400 grame. El, alături de mecanicii N. Enache, Ion Pană și Petru Diaconu, precum și de avocatul C. Niculescu — toți din București ne-au reprezentat țara la cea de-a XI-a ediție a campionatului mondial de pescuit staționar desfășurată în Italia. Disputa pentru supremație a avut loc pe fluviul Pad, lîngă localitatea Isola Pescaroli. Din cele 15 reprezentative prezente la startul concursului, rezultatele anterioare dădeau ca favorite echipele Franței și Italiei. Cu toate acestea, la antrenamentele desfășurate pe locul de concurs, stilul de pescuit folosit de Végh a reușit să stîrnească admirația celorlalți concurenți, iar metoda sa, care constă în reținerea plutei pe loc, ceea ce mărește viteza de mișcare a cîrligului, a fost adoptată și de alții. În același timp, antrenamentele la locul de concurs au fost utile și componenților echipei noastre, pentru a se obișnui cu apa și a face — în raport de adîncimea și viteza fluviului — modificările necesare în ce privește plombajul, pluta, lungimea firului și altele.

Ploaia, care nu încetase de cîteva zile, a căzut și în ziua concursului. Ba chiar, după cum remarca și ziarul sportiv „Gazetta di Parma“, devenea acum mai insistentă, ceea ce făcea ca numărul spectatorilor să fie mult redus. După împărțirea celor 75 de participanți pe sectoare și standuri, s-a dat startul întrecerii. Primele minute, primele bucurii pentru lotul nostru: romînul I. Pană a scos doi scobari a cîte 150 grame. Totuși, cei care au reușit să se remarce au fost francezii care, pînă la urmă, au ocupat primele trei locuri în clasamentul general individual, precum și primul loc pe echipe. În final, prin adunarea locurilor ocupate de concurenții romîni în fiecare sector, echipa noastră a reușit să se claseze pe locul VI în ierarhia mondială, la egalitate de puncte cu echipa pescarilor sportivi din Luxemburg și înaintea unor formații cu vechi tradiții în acest sport, cum sînt cele ale Angliei, Elveției și Olandei.

Cu toate că dintre undițarii noștri Végh era dat drept favorit, cea mai bună... saramură a obținut-o N. Enache, ceea ce i-a permis să se claseze pe locul 14 la individual. Aceste rezultate au făcut ca echipa noastră să primească o frumoasă cupă din partea dr. Umberto Mondio, prefectul provinciei Parma, precum și o plachetă acordată de federația de pescuit din Florența. Dacă ținem seama de faptul că echipa noastră este la a treia participare la campionatele mondiale, ca și de valoarea celorlalte formații concurente, rezultatul obținut de pescarii romîni trebuie considerat ca bun. El ar fi fost poate și mai valoros dacă arsenalul ustensilelor lor ar fi cuprins și vergi din sticlă tubulară care sînt mai ușoare și mai „agere“ la înțepatul peștelui.

Ca la orice competiție de acest gen, și acest campionat își are curiozitățile lui. Astfel, cu toate că luxemburghezul Mayer Roger a prins 127 de „victime“, el nu s-a putut clasa decît al patrulea în clasamentul individual, în timp ce francezul Fontanet a ocupat primul loc, chiar dacă n-a scos decît... 42 de pești. Numai că ai lui au fost mai grei (Punctajul s-a întocmit în raport de numărul peștilor prinși și de greutatea lor, acordîndu-se 5 puncte pentru fiecare „victimă“ și un punct de gram). Nu se poate spune că toți concurenții au avut același noroc. Aceasta ar fi o consolare pentru unii participanți și în special pentru pescarul Weber Gunter din R. F. Germană, care în cele 180 de minute de concurs n-a prins nimic. De, așa-i la pescuit!

D. BOZGA

INSTANTANEE

PROFANUL LA...

RUGBI
Mi-a trebuit numai nițel
Și-acuma sînt documentat:
Balonul este mititel
Și de-aia trebuie... culcat.

TIR
Văd cum umblă după muște
Dumnealor cu tot elanul
Dar de ce să le împuște
Cînd există „Detexanul“?

VOLEI
E clar! La volei se formează
Echipele de mare clasă
Din fotbaliști care rateză
Că știu să tragă... peste plasă.

HALTERE
Dacă la disputa asta
E în sală și nevasta,
Nu mai scapă toată viața
C-o să-i facă dinsul piața.

BASCHET
Sala asta-i o splendoare
Cu podele lustruite.
Ce păcat însă că are
Coșurile găurite.

BOX
Cînd nu rezistă la potopul
De lovituri care-l ating
Unui boxer i-arunci prosopul
S-o poată... șterge de pe ring.

V. D. POPA

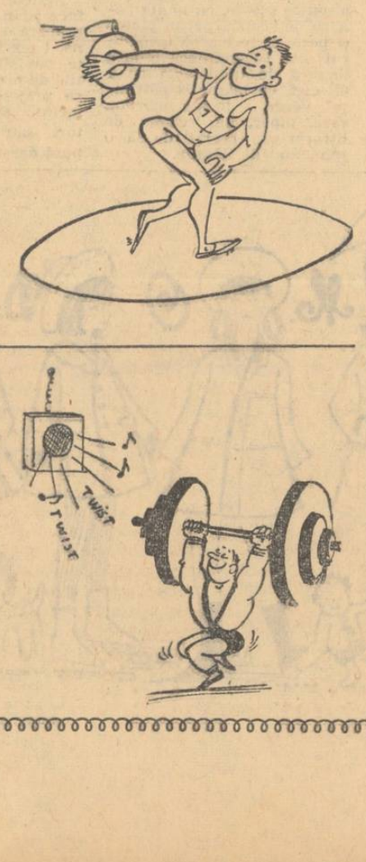

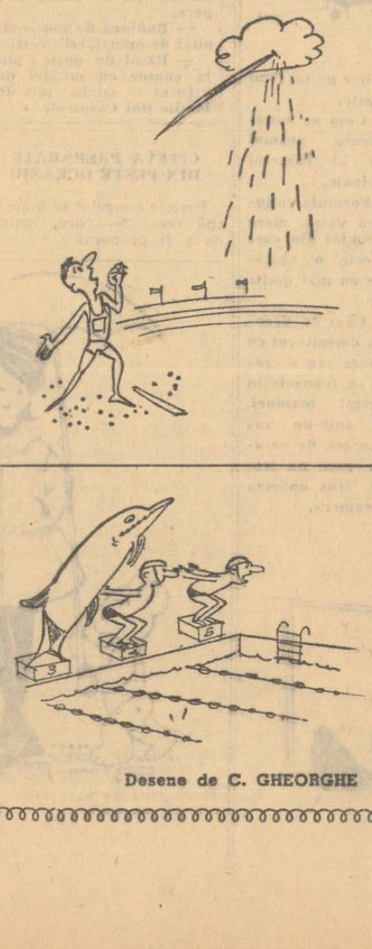

Desene de C. GHEORGHE

ȘAH

OLIMPIADA:
Au început turneele preliminare

Echipa R.P. Romîne a debutat victorioasă în turneul de calificare al celei de-a XIV-a Olimpiade de șah de la Tel Aviv. În primul meci din cadrul grupei a 5-a, din care face parte, formația noastră a învins cu 2½—1½ echipa Paraguayului. Ghițescu este singurul care a pierdut, la prima masă. Din grupă se vor califica două echipe pentru turneul final care va decide pe cîștigătoarea Olimpiadei.

La concurs iau parte reprezentative din 50 de țări, ceea ce face ca actuala Olimpiadă să întrunească cel mai mare număr de participanți din istoria competiției. Sînt prezenți, cu două excepții, cei mai buni jucători din lume, în frunte cu campionul mondial Petrosian. Singurii care nu participă sînt Fischer, despre care se credea pînă în ultimul moment că va apare alături de Reschewski în echipa Statelor Unite, și Tal, în locul căruia a fost preferat în echipa U.R.S.S., Spaski, considerat în mai bună formă.

Iată componența grupelor preliminare:

GRUPA 1. U.R.S.S., Spania, Chile, Venezuela, Elveția, Africa de Sud și Filipine.

GRUPA 2. Iugoslavia, Olanda, Mexic, Bolivia, India, R.P. Mongolă și Austria.

GRUPA 3. R.P. Ungară, Scoția, Suedia, Irlanda, Luxemburg, Israel și Franța.

GRUPA 4. S.U.A., Norvegia, Portugalia, R.P. Polonă, Turcia, Anglia și Iran.

GRUPA 5. R.P. Română, R.S. Cehoslovacă, Porto-Rico, Australia, Columbia, Cuba și Paraguay.

GRUPA 6. R.D. Germană, Uruguay, Monaco, Ecuador, Canada, Argentina și Irlanda.

GRUPA 7. R.P. Bulgaria, Peru, Grecia, R.F. Germană, Finlanda, Danemarca, Republica Dominicană, Cipru.

Un partener neobișnuit

Jucătorul din fotografia de mai sus meditează profund... Pe bună dreptate. Adversarul său joacă cu o precizie neobișnuită. Nu greșește niciodată. Pentru că el este... un robot, o mașină electronică!

La Institutul tehnic din Stendel (R.D. Germană), studenții au construit o mașină electronică — partenera jucătorului din fotografie — care este în stare să joace cu o precizie de mare maestru un anumit tip de finale de regi cu pioni, găsind cele mai bune mutări atît pentru alb cît și pentru negru. Robotul știe să transforme un pion în regină și să rezolve un anumit tip de probleme de șah.

Adversarii lui, după ce efectuează mutarea pe tabla cu 64 patrate de construcție specială (o vedeți mai sus), apasă pe un buton. Aproape imediat, o lumină mică anunță răspunsul mașinii electronice.

Creatorii robotului sînt mulțumiți de jocul lui. Au însă o singură obiecție: e leneș și nu se ține la curent cu ultimele inovații de deschidere...

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacția și administrația. Piața Scînteii. tel. 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI
tel. 17 60 10 interior 14 00

O noutate: bluze lungi

Ultima noutate: bluze lungi, ale căror poale se prelungesc pînă la genunchi. Avantajele? Nu mai ies din fustă, sînt totdeauna întinse, înlocuiesc combinezoanele. De la stînga la dreapta: Pe o bluză în dungi, un sarafan de culoarea dungilor, ușor deschis în față, el lasă să se vadă bluza; O bluză dintr-un material în carouri alb cu negru. Garnitură de panglică roșie și albă, care se prelungește pînă jos. În modelul alăturat, o fustă încheiată cu nasturi, deschisă jos, ca să se vadă bluza. O bluză imprimată din zefir. Plastronul alb, cu volănaș îi dă o notă de prospețime. În modelul, alăturat, fusta cu două cute adînci. Încă un model frumos: se termină cu un volan plisat. Fusta în carouri, de stofă.

SFATURI COSMETICE

Îngrijirea mîinilor implică și îngrijirea corespunzătoare a unghiilor. Menținerea acestora într-o perfectă stare de curățenie este nu numai o regulă de igienă dar și o cerință de ordin estetic. De aceia, în afară de respectarea regulilor simple, ele privind spălatul mîinilor, folosirea periei de unghii, îndepărtarea murdăriei care pătrunde sub unghii, se recomandă manichiura săptămînală. Pentru aceasta dacă nu se apelează la serviciile manichiuristei, se procedează în felul următor: se taie unghiile, se pilesc uniform, mai ales în părțile laterale, se îndepărtează pielițele, cu ajutorul unei pile speciale, apoi vîrfurile degetelor se introduc în apă călduță, în care am dizolvat puțin săpun, pentru a înmuia pielița. După 5 minute se poate lua forfecuța cu care se va trece la tăierea pieliței. Însă atenție! O sîngerare poate provoca infectarea unghiei.

Pielea mai îngroșată nu se va tăia ci va fi frecată cu piatră ponce. Vîrful unghiei se curăță pînă rămîne perfect albă. Dacă sub unghie au pătruns diverse substanțe colorate (cerneală, coloranți), le putem îndepărta frecînd cu o bucată de vată înfășurată pe pilă și îmbibată într-o soluție de 5% sare de lămîie. În cazul în care sînt pătate le vom freca cu cojile rămase după stoarcerea lămîii.

Persoanele care nu obișnuiesc să aplice pastă sau lac pe unghii și doresc ca porțiunea de sub unghie să fie albă pot folosi puțină pudră de oxid de titan, iar unghiile se vor lustrui cu o bucată de piele de căprioară sau cu o pînză fină.

Obiceiul de a lăsa unghiile să crească prea lungi nu este recomandabil deoarece ne stingherește în îndeletnicirile zilnice, fiind totodată expuse și ruperii. Adeseori unghiile prezintă pete albe care se datoresc numai aerului aflat între straturile de celule. Dacă obișnuim să aplicăm lac pe unghii vom avea grijă ca în prealabil să ștergem unghiile cu acetonă, în felul acesta se obține o aderare mai bună și o menținere mai îndelungată. Dacă unghiile se rup cu ușurință le vom introduce zilnic timp de 10—15 minute în soluție 2% alaun sau în untdelemn călduț.

Din comerț ne putem procura un „ulei special pentru îngrijirea unghiilor" care prin conținutul său în vitamine A, F., ulei de germeni de porumb, constituie un tonic prețios pentru unghii. Nu trebuie să neglijăm nici unghiile de la picioare, pedichiura fiind de asemenea o operație importantă în toaleta noastră.

Pentru efectuarea ei vom urma aceleași reguli ca și pentru unghiile de la mîini cu deosebire că înmuierea picioarelor o vom face într-un lighean timp mai îndelungat (circa 20-30 minute, iar îndepărtarea pieliților cu excepția celei de la degetele mari unde putem folosi foarfeca, o putem face frecînd cu un tampon de vată înmuiat într-o soluție de hidroxid de sodiu 1 g, glicerină 10 g, apă 40 g.

Anca BOGDAN

Lucru de mînă

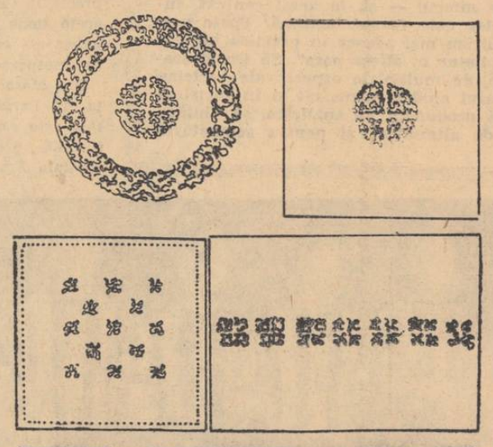

Cele patru exemplificări ne arată cum și pe ce fel de șervețele, seturi de masă, etc. se poate lucra frunza fantezi al cărei tipar, în mare, îl dăm mai sus. Se lucrează în punct de drugușeț în culori, de preferință două, dar nu mai mult de trei nuanțe de verde. Să nu se uite că pe un material deschis merg culori mai închise și vice-versa

FLORILE DE CASĂ

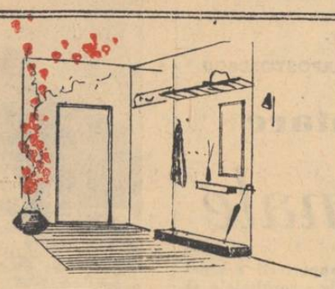

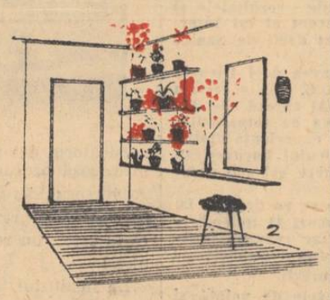

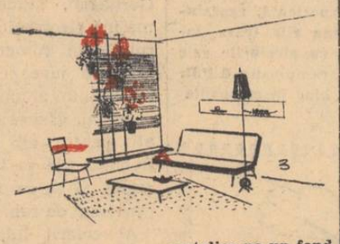

Toamna putem să ne prelungim amintirea „grădiniței" din vară aducînd și instalînd florile în casă prin diverse colțuri. În schițele de față dăm sugestii de arhitectură decorativă, combinate cu puțin talent de horticultori.

1) În vestiar este foarte frumoasă o plantă agățătoare pornind dintr-un vas mare pus în colț.

2) Cîteva etajere pe care se pun diverse ghivece sau vaze cu flori.

3) Colțul plăcut de citit sau stat la tacîale este mult înviorat de aceste ghivece cu flori, prinse de stîngi metalice pe un fond de rafie.

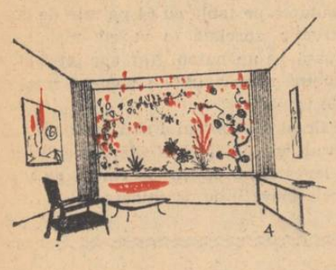

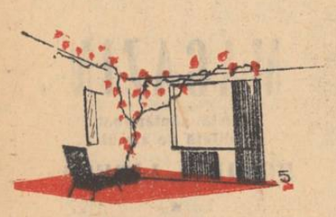

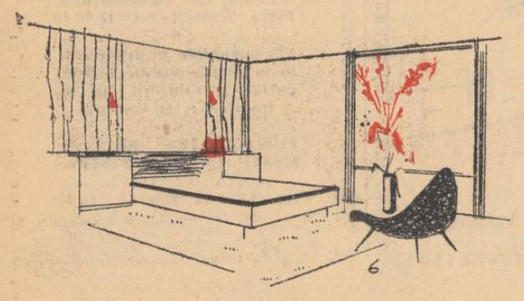

4) Cum se ornamentează geamul mare al camerei principale.

5) Formula colțului cu vasul mare cu pămînt din care pornește o agățătoare cu mai multe brațe.

6) Cum se decorează dormitorul cu o floare sau o crăcuță cu frunzele în coloritul toamnei, puse într-un vas mai mare de ceramică care nu trebuie scos noaptea din cameră.

Meniul săptămînii

— Supă de conopidă; vrăbioare la grătar — gogoșari; struguri.

— Omletă de verdeață; mîncare de țelină cu măsline; mere cu nucă.

— Borș de sfeclă; musaca de vinete; compot de caise.

— Salată de iarnă; budincă de cartofi cu brînză; clătite cu dulceață.

— Supă de pasăre; rasol cu sos de maioneză; pere.

— Budincă de morcovi; pilaf de mănătărci; eclair.

— Rasol de pește; pui la cuptor cu mujdei de usturoi — salată; tort de lămîie (foi Casnica).

Ghidul gospodinei

RASOL DE PEȘTE

Cantități pentru 6 persoane: 1 kg pește, o legătură zarzavat de supă, 10 g. sare, 1 cățel de usturoi, 2 dl. oțet diluat, puțin piper, o jumătate lămîie, o lingură untdelemn, mărar și pătrunjel. Se curăță zarzavatul de supă, se fierbe în apă cu sare la care se adaugă peștele întreg. Cînd este gata fiert se lasă să se răcească în apa lui. După aceia se scoate, cu multă băgare de seamă, pe un platou și peste el se toarnă următorul sos: se amestecă bine o lingură de untdelemn cu 2 dl. oțet, cu mărar și pătrunjel verde, tocate mărunt, sare, piper, un cățel de usturoi și zeama de la o jumătate de lămîie.

PEȘTE PANE

După ce peștele s-a decongelat se așează pe o farfurie să se scurgă bine de apă. După aceia se sărează, se trece prin ou bătut și apoi prin pesmet. Se prăjește în untdelemn bine încins, timp de 10—15 minute. Lîngă pește se servesc sferturi de lămîie și un sos tartar în sosieră.

Peștele pane se mai poate face și în felul următor: Se prepară o cocă din 100 g. făină, 1 ou, 2—3 linguri de lapte sau sifon. Se trec bucățile de pește prin acest aluat, se prăjesc în grăsime bine încinsă. Se servește cu acriturii sau zeamă de lămîie pusă deasupra.

CÎTEVA PREPARATE DIN PEȘTE OCEANIC

Peștele congelat se pune în apă rece, 2—3 ore, înainte de a fi preparat.

Ce e nou în domeniul preparării de medicamente anticanceroase

● Cercetătorii Institutului unional de plante medicinale și aromatice din U.R.S.S. au descoperit în diverse plante cîteva substanțe cu acțiune anticanceroasă. Dintre numeroasele varietăți de plante studiate, în mod special atrag atenția ferocumarinele, **ale căror extrase au dovedit în laborator apreciabile calități de frînare a dezvoltării tumorilor și totodată calități stimulatoare asupra reacțiilor de apărare a organismului.**

● Medicul japonez Matsuhito Kuroki a reușit să extragă dintr-o varietate de bambus, o suprafață pe care a denumit-o „Bamfolin" și care — în cursul verificărilor experimentale — a dovedit remarcabile proprietăți antitumorale.

● Cițiva botaniști turkmeni raportează descoperirea unor substanțe cu puternică acțiune anticanceroasă în simburii fructului de „Makliura portocalie", — un arbore foarte răspîndit în U.R.S.S.

● Doi medici din New York au trecut de acum la experimentarea pe oameni a produsului lor „59 000 Roche", extras dintr-un mucegai. Noul preparat s-a dovedit suficient de eficace și puțin toxic atît în încercările făcute pe animale de laborator, cît și pe oameni. Rezultatele obținute cu acest medicament sînt considerate ca „foarte încurajatoare" deși preparatul încă nu este pe deplin pus la punct, necesitînd în continuare cercetări în vederea purificării lui.

● Savantul sovietic D. Huseinov a preparat din petrol o substanță pe care a denumit-o N.R.V. (stimulator de creștere). Această substanță a dovedit interesante influențe asupra produselor vitale ale celulei vii. În experiențele făcute pe iepuri grefați cu tumori canceroase injecțiile cu N.R.V. au reușit nu numai să oprească creșterea tumorilor ci chiar să le micșoreze dimensiunile pînă la dispariția totală.

Iată dar cîteva din noile arme pe care geniul omenesc le făurește pentru continuarea cu și mai mare dîrzenie a luptei împotriva unui dușman care nu se lasă răpus cu ușurință — cancerul — dar pe care îl va învinge fără îndoială, mai devreme sau mai tîrziu.

Dr. Mircea OLTEANU

Gastritele cronice

Uneori, bolnavii se plîng de senzație de plenitudine, de presiune în regiunea stomacului — care-și face apariția mai ales după consumarea unor mese cu alimente greu digerabile. Uneori, la scurt interval după mese pot să apară arsuri și chiar dureri în aceeași regiune. Alteori, după mese bolnavul se plînge de dureri de cap și amețeli.

Cauzele gastritelor cronice sînt multiple și evitarea lor echivalează deseori cu preîntîmpinarea bolii. Ele se datoresc fie unei alimentații neigienice (prin calitatea, cantitatea sau neregularitatea meselor, proasta masticație etc.), fie abuzului de medicamente, fie băuturilor reci sau prea fierbinți, precum și toxiinfecțiilor alimentare. În sfîrșit, gastritele cronice pot fi o urmare a hipovitaminozelor, hipoproteinemiei sau pot avea un caracter alergic.

După punerea diagnosticului — care se face de către medic — baza tratamentului o formează respectarea cu strictețe a regimului alimentar prescris. Bolnavul trebuie să se alimenteze des — de cinci ori pe zi — cu mese nu prea abundente cantitativ. Hrana trebuie să aibă o temperatură potrivită și să nu conțină substanțe iritante (piper, oțet, muștar etc.). Îndeosebi vor fi evitate prăjelile, mîncărurile cu rîntaș.

În gastritele hipertrofice, regimul alimentar nu este prea sever. Sînt permise: laptele, untul, brînzeturile nefermentate, supele de zarzavat, toate făinoasele, ouăle moi, carnea de vacă sau pasăre fiartă, peștele slab, fiert sau la grătar, zarzavaturile fierte, pîinea albă mai veche, prăjiturile de casă, dulciurile (dulcețuri, jeleuri, compoturi sau miere). După principalele mese se recomandă ceai de sunătoare sau tei, un repaus la pat (o oră — o oră și jumătate) și comprese umede calde pe regiunea dureroasă.

În gastrita atrofică se mai prescriu alimente care ar putea mări activitatea secretorie redusă a mucoasei gastrice. Sînt permise — la fiecare 10 zile — cîte două zile de alimentație mai bogată, care influențează pozitiv asupra evoluției bolii.

Este interzis în această boală consumul de brînzeturi fermentate, a untului topit, cărnii de porc, afumăturilor, peștelui gras, sărat, a icrelor, maionezelor, tocăturilor, rîntașurilor, fructelor și zarzavaturilor crude și a oricăror condimente sau excitante (alcool, tutun sau cafea neagră). Regimul amintit este bine să fie menținut vreme îndelungată, chiar după liniștirea fenomenelor amintite, pînă la deplina vindecare.

Dr. I. ADRIAN

MEDICUL VĂ SFĂTUIEȘTE

Constipația cronică

Constipația cronică obișnuită se întîlnește mai des la femei și poate începe chiar la vîrste tinere. Ea se manifestă printr-o evacuare întîrziată a conținutului intestinal. Principala cauză o constituie abținerile repetate care duc la tulburări ale reflexului de evacuare.

Dacă la copii de școală constipația apare datorită unei pudori greșit înțelese sau a unei repulsii pentru lipsa de igienă a unor closete, la bătrîni ea se datorează unei scăderi a tonicității musculaturii abdominale și intestinale.

Adesea, la instalarea constipației contribuie o alimentație unilaterală, săracă în celuloză, cu lichide reduse, lipsind intestinul de excitații ce activează peristaltica (mișcările intestinale ce asigură progresiunea conținutului intestinal).

Surmenajul, suprasolicitarea sistemului nervos — pot fi și ele cauza inițială a constipației. Tulburări endocrine ca hipotiroidismul sau hiperfoliculinismul, precum și gastritele hiperacide, colecistitele cronice stau adeseori și ele la baza acelorași suferințe.

Abuzul de laxative și purgative provoacă o lenevire a intestinului și o tocire a reflexului de defecație.

Bolnavii se plîng de oboseală, dureri de cap, insomnii, amețeli. Dacă constipația se prelungește se adaugă greața, gura rea, cleioasă, lipsa de poftă de mîncare, balonări existînd în general un grad de intoxicație a organismului prin rezorbția mărită a produselor de putrefacție.

Cu timpul ia naștere o inflamație a colonului (colita) declanșînd dureri spastice (colici).

Toate constipațiile cronice netratate sfîrșesc prin a deveni colite, dar pot interveni și alte complicații ca apendicita, rectita, tiflita (inflamația coecului), sau tulburări ale aparatului biliar: pielo-cistite (inflamații ale aparatului renal).

Este necesar să se consulte medicul la apariția oricăror fenomene din cele amintite.

Prevenirea constipației este înainte de toate o problemă de educație ce începe chiar în copilărie și constă din a da urmare senzației de defecare, act care trebuie să fie condiționat pe cît posibil la aceleași ore, asigurînd condițiile igienice necesare.

Alimentația trebuie să fie mixtă, echilibrată, în care pe lîngă carne, brînzeturi, să nu lipsească legumele, fructele crude, pîinea neagră.

Tratamentul constipației cronice urmărește stimularea scaunului și restabilirea tranzitului intestinal ritmic. Aceasta se obține în primul rînd printr-un regim alimentar, compus din alimente capabile să excite peristaltismul.

Se recomandă un regim bogat în celuloză, deci în resturi nedigestibile, constînd în zarzavaturi, legume fierte și crude, sub formă de pireuri sau în supe groase, fructe, — prune, pere, caise, struguri, cereale — pîine integrală, intermediară sau graham. Mai eficace sînt alimentele ce produc o fermentație acidă reținînd și apa din intestin.

Cele mai indicate sînt soluțiile concentrate de zahăr, lactoză, miere, zeamă de fructe, produse lactate, iaurt, lapte acru cu zahăr.

Se vor lua 4-5 mese pe zi la intervale egale, iar fructele, zarzavaturile sînt mai active dacă vor fi integrate între mese sau înaintea lor.

Dimineața la sculare se recomandă un pahar cu apă cu zahăr sau 1-3 linguriță de miere, fie un pahar de prune uscate puse în apă cu o seară înainte.

Dacă regimul e continuat săptămîni și luni, tranzitul intestinal se reia și constipația dispare, bineînțeles medicul va individualiza regimul după cum e vorba de o constipație simplă, cronică, sau cu colită. Gimnastica, masajul abdominal de-a lungul colonului aplicat de două ori pe zi, exerciții de respirație profundă sînt utile. Hidroterapia se aplică sub formă de dușuri calde, comprese umede, calde, alcoolizate, mai ales în constipația spastică.

Cura hidro-minerală poate fi urmată în funcție de prescripțiile medicului la stațiunile Slănic Moldova, Sîngeorgiu, Căciulata, Zizin.

Util de știut pentru sănătatea femeii

JARTIERELE elastice, mai ales cînd sînt prea strînse, nu sînt recomandabile, deoarece îngreuiază circulația sîngelui și favorizează formarea varicelor la gambe și coapse. Gravidele și suferindele de hipertensiune arterială pot avea și alte neplăceri de pe urma jartierelor, cum ar fi edemele (umflăturile) gambelor.

MONTURILE (ieșiturile osoase din dreptul marginii interne a bazei degetelor mari de la picioare) sînt, firește, de natură să răpească din estetica picioarelor unei femei, în afară de faptul că produc dese ori și suferințe fizice. Operația pentru înlăturarea monturilor, care este ușoară și lipsită de riscuri, redă estetica piciorului și oferă posibilitatea de a lărgi utilizarea modelelor moderne de pantofi.

UNELE FEMEI tinere care au căpătat pistrui se consideră „nefericite" pînă nu scapă de aceste pete maronii sau verzui. În treacăt fie spus, deși nu s-ar putea considera că pistruii ar răpi prea mult din frumusețea femeii, totuși, cine dorește să scape de aceste formațiuni e bine să nu ungă plelea cu diverse alifii auzite de ici de colo, deoarece multe din acestea nu sînt acceptate de medici. Astfel de alifii, care nu sînt fabricate de industria noastră de preparate cosmetice, conțin în majoritatea cazurilor cantități prea mari de mercur și pot fi dăunătoare persoanelor care nu tolerează această substanță.

Colțul celor mici

Cine știe, să le scrie!

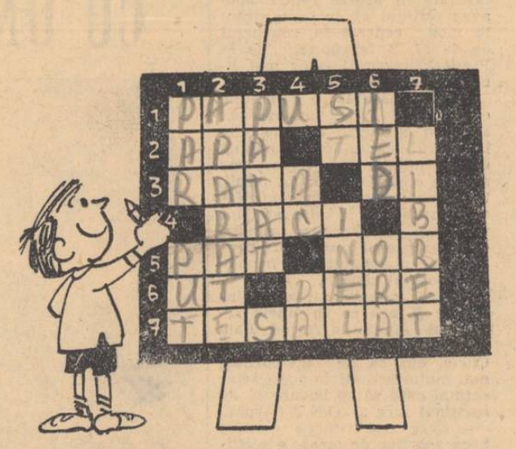

ORIZONTAL: 1) Jucării pentru copii. 2) Neapărat pentru spălat — Bați cu el și-acuși, acuși se face spumă din albuș. 3) Dumneaei merge pe lac și tot spune mac-mac-mac — Calului de-i spui așa, o s-alerge, vei vedea! 4) Știm și noi și știți și voi: dumnealor merg înapoi. 5) E și pentru odihnit, dar mai ales pentru dormit. — Iată-n toamnă vrea să vină peste soare o cortină! 6) Este ușor de ghicit; nota „do" cum s-a numit? — Pică (dacă-i mălăiață!) în gura lui Nătăfleață! (pl) 7) Calul, chiar dacă e „at", se simte de-i spălat.

VERTICAL: 1) În codițe, la fetițe — Cum vă vine la-ndemînă să mai spuneți la „fîntînă"? 2) Radio și magnetofon, televizor și telefon. 3) „Murdărici" (știm imediat) în acest loc a mîncat! 4) E mic-mititel și tot țese frumușel — Bebelus, cînd se cere, spune și el „la revedere". 5) „Liniște!", iată ce cer — Iar aici un cerc de fier. 6) „Trei... cucuieți, usa, mamii, descuieți!" (sing) — Ia să-mi spuneți într-un glas, cum se mai spune la „ceas". 7) Și ca să sfîrșim, copii: Carnet de economii.

B. U. NELU

Ghicitori

Cine are drept prăsele
O pereche de inele?
(FOARFECA)

Nicăieri, lui nu-i e bine
Ca sub mînecă la mine!
(CEASUL DE MÎNĂ)

Lemnul cît ar fi de gros
Cu-ajutorul lui îl cos!
(CUIUL)

Moda... celor mici

O serie de paltonașe evazate jos și cu cute pentru a da multă libertate în mișcări. Pălăriuțe rotunde, mari, moderne sau căciulițe care țin bine cald, ciorapi groși și mănuși, completează acest „echipament" pentru zile reci.

GH. CHIRIAC

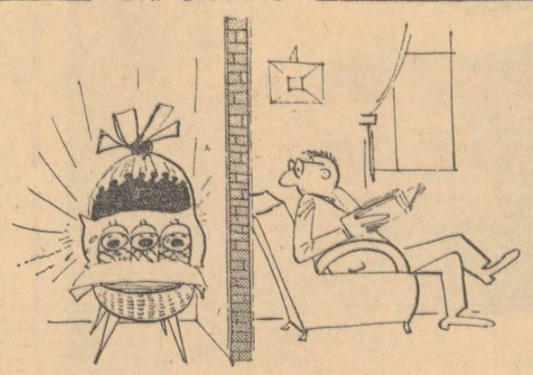

„Tineri interpreți"

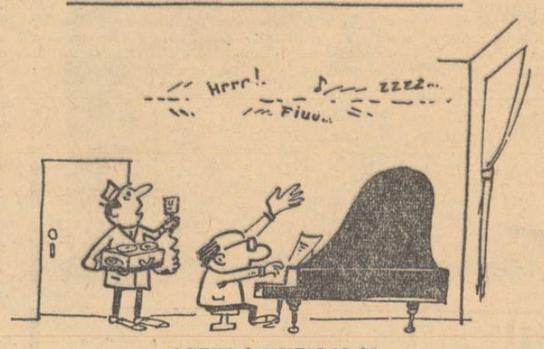

„AGENDA MUZICALA"

— Ce putem imprima azi?
Compozitorul: — Dublul concert pentru conductă de apă rece și caldă!...

S. NOVAC

— Uite, poți să cercetezi; n-am decît cartușe cu alice pentru... iepuri

FRED GHENADESCU

— In unele case prăjitura se servește după cafea.
— La noi după ce pleacă musafirii!

— Să le ducem cadou vaza asta!
— Păi o avem de la ei.
— Nu-i nimic, tot noi i-am dat-o.

V. TIMOC

PUTEREA OBIȘNUINȚEI
„Nepotelul": *N-ai cumva un bilet în plus?!*

Unde este inelul?

Operatorul dă un inel cuiva din public, care și-l pune în deget; este vorba de a ghici persoana și degetul. Invită apoi pe scenă mai mulți spectatori, pe care îi așează unul lîngă altul, numerotîndu-i de la dreapta spre stînga. Se întoarce cu spatele și în timp ce inelul este ascuns, trece într-o cameră alăturată; revenind, cere cuiva din asistență să facă mintal operațiile următoare:

Să multiplice cu doi numărul persoanei care deține inelul; să adauge 3 la produs; să se înmulțească totalul cu 5; să adune la rezultat 8, dacă inelul este în mîna dreaptă sau 9 dacă inelul este în mîna stîngă; să înmulțească cu 10; să adune numărul degetelor, începînd de la degetul mare; și încă 2.

După ce persoana, căreia i-ați cerut să facă socoteala, vă va da răspunsul: cifra sutimilor este degetul, a zecimilor mîna și a unităților persoana.

Exemplu: inelul a fost pus în arătătorul mîinii stîngi a persoanei cu numărul 4.

Iată operațiile:

4 x 2 = 8
8 + 3 = 11
11 × 5 = 55
55 + 9 = 64
64 x 10 = 640
640 + 2 = 642
642 + 2 = 644

Din 644, scăzînd 222, obținem 422. Interpretarea rezultatului este imediată, în lumina indicațiilor de mai sus.

Dacă numărul de persoane este superior lui 9, restul va avea în acest caz patru cifre; primele două reprezintă numărul care indică persoana.

A. IOSEFINI

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

PSEUDONIME...

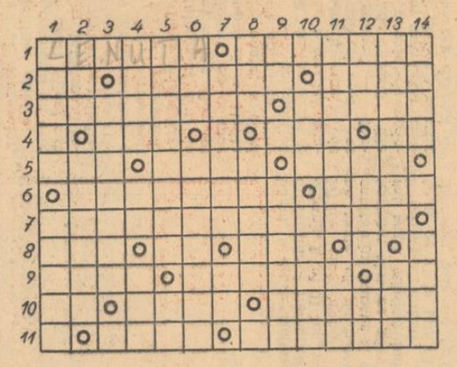

ORIZONTAL: 1. ELENA. — SOCRATE. 2. Bluze țărănești. — Bară de lemn la loitrele carului (pop.) — INOCENTIU (pl.) 3. Fragmente. — Stat în India. 4. Lună de primăvară. — POP. — In NORMA! 5. Capră... la masculin! — Grămadă oltenească.. — CEZAR (pl.) 6. SOF (I) A (pl.) — LIDIA (ant.) 7. LUCIA. 8. Soi de graminee. — Sfîrșitul lui TRAIAN! — Fruntaș (fig.) 9. MUZA (fig.) — Radical chimic. — Patria lui Mezeray. 10. Debutul lui DINU! — CONSTANȚA. — URBAN. 11. IONICA. — FLOAREA.

VERTICAL: 1. Ghicit (reg.) — SABI (N) A. 2. Ued în Algeria. — BRAN (pl.) 3. NAPOLEON. 4. SABI (N) A. — În capul NATALIEI! — MARITA. 5. ATHENA. — VICTOR a terminat! 6. Zeu în mitologia scandinavă. — VETO! — 7. DOINA. — Parte! 8. Scriitor englez (1660—1731) — A licări în depărtare (reg.) 9. Pronume. — NORMA. 10. CAMILA. — AIDA (pl.) 11. EVA. — Conjuncție latină. 12. Istoric ceh. — ROMAN. — Îndemn canin... 13. Arsură. — ZINA (mit.) 14. ROSE-MARIE. — SINZIANA.

Py RAMIDON

Cuvinte mai rare: TOTA — POA — RIR — ASE — NAR — RAN

PECUNIARA

ORIZONTAL: 1. BAN. 2. REAL. — PAROLA (reg.). 3. AVAR. — CIȘTIG. 4. Pe... LUDOVIC! — Cusme! 5. Provincie în Ellada. — Localitate în Asiria. 6. Cunună! — Substanță vegetală tanantă. — DA-finului un BAN DE AUR... 7. Pe BANII vechi (pl.) — MONEDA română. 8. Sere! — Pe BANII bizantini. — 9. Literă cirilică. — La PRET! — A dat ORTUL popii! 10. Fecior de BANI GATA... — BAN sunător. 11. Pare! — Ca ARGINTUL viu... 12. Te curăță de BANI. — După ce introduci un BAN în telefon...

VERTICAL: 1. BAN de AUR. — Bun pentru bani... 2. Plouată. — PLĂTEȘTE cu moartea asasinarea lui Hamlet. 3. MONEDA cu valoare numismatică. — AUR pe MÎNA. 4. CURSUL ZILEI (pl.) — Arbore eminescian. 5. Se fac pe BANI. 6. Perne! — FINANȚELE (pl.). 7. EMIS de șerpi. — De PRET la Pol... 8. Revistă sovietică. — Icar! — La PRET! 9. Pestriț (reg.) — „FINANȚE și CREDIT" (pl.). 10. Vîrf în Alpi. — PLATA (fig.). 11. MARCA cehoslovacă... — Nume SCUMP. 12. „PUNGUȚA CU DOI BANI" — NOROC cu CIȘTIG.

Robert DÎMBOVICEANU

Cuvinte mai rare: RIL — ETI — RIC.

CARTUȘE OARBE...

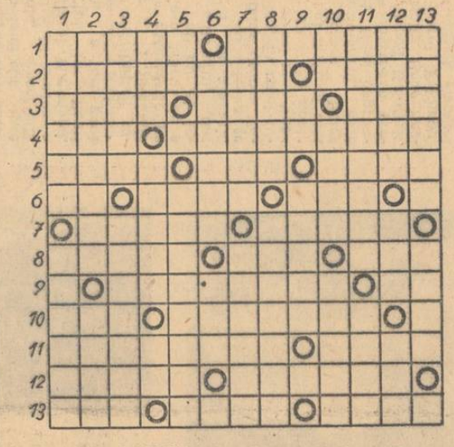

RAZANT: 1. *Tras...* — *Tras-at... în film.* 2. *Atras în cursă...* — *...se dă pe față!* 3. *Trage-a rău!* — *Verbul zefirului* — *Are lipici, dar nu atrage!* 4. *Așezate în căruță!...* — *...trag greu la pămînt.* 5. *Acționează numai cînd este atrasă la piept...* — *Colaborează cu „călărețul" la război!* — *Atrăgeau săbiile gladiatorilor (sing.)* 6. *Atins la cap!* — *Trași în serii...* — *Își trage seva din pămînt...* 7. *Trag greu la cîntar* — *Spre acolo trag toți...* 8. *Utilitatea indexului* — *Ciupit la coardă* — *Tras-ată albastru pe hartă* 9. *Supuse unor trăsături corective* — *Începe tragerea!* 10. *Interjecție trasă în guște!* — *Erbacee folosită la extras petele, numită și „săpunel"* 11. *A atrage atenția* — *Trași pe răzătoare* 12. *Vorba lui Caragiale... „natur" (fem.)* — *Portret... de obicei tras la față!* 13. *Vals fără uvertură!* — *În mare măsură!* (pl.) — *Trage la somn... fără Luminal!*

ÎN PICIOARE. 1. *Sus atrage! — A trage nădejde...* 2. *Nimerit de trăgătorul Eros...* — *Pe aici se trage talia!* 3. *Ex-tras din piele... (med.)* — *Conduce o tragere anume...* 4. *...pe jumătate ameștit!* — *A trage într-o parte...* — *... la teleguță!* 5. *Rotași la atelaje* — *Anexat* 6. *Atrase de mirezme* — *Trase la apă...* 7. *Cu semne de bătrînețe (pl.)* — *Te lasă pe jos în mînuirea pistolului...* 8. *Trasează principii de bună conduită* — *Trase cu degetul...* 9 *Trage la căruță...* — *A face figura!* 10 *Rămășițe de fitil!* — *Se trage din Oaș...* — *Oglindă cinefilă* 11. *Cu mintea trasă în toate părțile (fem.)* — *Personaj legendar (bibl.)* 12. *Comună în raionul Buzău* — *Nimerit* — *Se trage pe pantof în repaus!* — 13. *Puse la zid...* — *...pe întinderi delimitate geometric.*

Ion BERBECEANU

Cuvinte mai rare: UDAGACI — IONA — AMARU.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CU HAZ

ORIZONTAL: Shakespeare — Comica — Circ — Amar — Tare — U — Ren — Sina — S.B. — R.R. — Marinică — O — Bigam — Lu — Neață — Amuza — Pui — Glumeț — Cotcar — Zi — L — Ac — Avalanșe — Ris — Eva — Act.

FABULA

ORIZONTAL: Morala — Cuc — Arici — Iapă — G.A.S. — Munte — Ac — Abateri — Roata — Rica — Lui — Te — Uc — Sut — Cobită — Clopotar — T — O — Rac — Rima — Prigoniți.

DIN LUMEA APELOR...

ORIZONTAL: Adormit — F — Om — Sfoi — Stăruit — D — Atom — Energici — B — Lom — Iv — Ipac — AA — Nar — Iudit — Fus — Als — Eroi — Moștenitori — M — Enormitate — Fe — N — Auire — Z — Vin — Tir — Sera — Pils — Alene — Eroisme.

ZAMFIRA

Schiță de Ana Cristea

Într-o dimineața aceasta, contabilul nu e în apele lui. Stă cufundat în registre, dar gîndurile parcă-i sînt aiurea. Deodată scoate nasul din hîrtii și se adresează ajutoarelor lui:

— Ileană, dă tu o fugă, fata nenii, pînă la grajduri și ia situația la zi.

— Tu Marine, vezi ce fac ăia de la viței. N-au mai terminat cu probele pentru analiză? ...Du-te cînd îți spun!

Era cu ochi și cu sprîncene că vrea să scape de ei, dar băiatul și fata se supuseră. Ce adică, ei n-au auzit cuvintele tari care se schimbau dincolo de ușa pe care scria „președinte"?

Rămas singur, Vanghele se adîncì din nou în hîrtiile lui, dar vociferările din camera alăturată îl împiedicau să lucreze. Buf! Ce-o fi fost asta? Pumn în masă?

— Măi femeie, mi-ai scos sufletul! răsuna prin ușa subțire vocea aspră a lui Dumitru Stelian. Ți-am spus de atîtea ori să nu te mai amesteci unde nu trebuie. Tu nu pricepi romînește?

— Nu zău?! — să-i las adică pe trîntori să-și facă de cap?

— Vorbești prostii! În gospodăria noastră nimeni nu trîndăvește.

— Nu zău?! Dar ăia care mai mult încurcă lucrurile? Eu nu rabd lucru de mîntuială și nu îert pe nimenea, asta să știi, tovarășe președinte!

— Tii, că afurisită limbă mai ai. Au dreptate oamenii. M-am săturat, sînt sătul pînă aici. Și cu asta gata. Să știi că dacă nu te cuminți...

— Ei hai, zi ce-o să fie?

— O să vezi tu!

— Nu mă speria că nu-s de cele sperioase. Dacă-i pe văzut, apoi să vedem.

Ușa se deschise cu vuiet și femeia trecu ca o furtună prin fața contabilului care privea năucit cum se saltă hîrtiile de pe masa lui. „Aprigă femeie, parcă mănîncă jar" își zise el.

Într-un tîrziu ieși și președintele din birou.

— A plecat Ilie să scoată banii pentru tăurași? — îl întrebă el pe Vanghele.

— A plecat. Am vorbit și cu gospodăria de stat încă o dată, adică el ne-au dat telefon, ne așteaptă mîine dimineață...

— O să ne ducem, spuse președintele cu gîndurile departe. Se scotoci prin buzunare după țigări, le găsi, aprinse una apleoîndu-se peste masa lui Vanghele

— Afurisită femeie, zise acesta urmărindu-i degetele butucănoase, aspre. Ce-a mai făcut?

— Ce n-a făcut! Ia dă-mi, că nu s-a aprins ca lumea. Femeia asta n-are minte. A trecut ieri pe la grajduri și s-a luat de Nastasia, nevasta lui Istrate, o știi, aia subțirică, care a fost înainte la pui...

— O știu, are un băiat în clasă cu un nepot de-al meu.

— A spurcat-o în tot felul, că e mototeală, că se mișcă încet, că atunci cînd era ea la vaci...Înțelegi? a făcut-o de două parale. Nastasia e femeie tînără, prostuță, parcă n-ar cunoaște-o pe Zamfira, s-a pus pe plîns, a venit la mine numai în sughițuri, s-o schimb cică de la vaci, că ea nu mai stă... Măi, ce naiba are țigara asta. Iar s-a stins!

— Urîtă treabă. Se pare că femeia asta nu se vindecă niciodată de limbuția ei.

Vanghele, contabilul, își coborî ochii pe hîrtiile lui apoi îi ridică din nou spre Dumitru Stelian.

— Ascultă Dumitre (era mai mare ca președintele cu 15 ani și-l tutuia). Tot vroiam să te întreb, cred că nu te superi. Spune-mi, îți mai e dragă încă?

Luat fără veste, celălalt se fîstîci. Trase un fum din țigară și privind lung la pomul din fața ferestrei, încărcat cu chiciură, spuse, sau mai bine zis, suspină:

— Știu eu?! Cred că da, ba nu, sînt sigur că o iubesc, dar vezi dumneata, nene Vanghele, cum e dragostea asta a noastră...

Dumitru Stelian se îndrăgostise de Zamfira încă de cînd era flăcău. Pe atunci Zamfira era logodită cu Marin Onițoiu, flăcău al naibii de chipeș, cu care s-a și măritat pînă la urmă. Căsătoria lor însă n-a durat. Onițoiu ăsta era chipeș, dar atît. Îi plăceau viața ușoară, petrecerile, munca nu prea era pentru el. Cînd s-a înființat gospodăria colectivă, prin '53, a plecat la Craiova, s-a încurcat acolo cu una, a mai dat pe acasă o dată, de două ori și-a luat ce și-a luat și dus a fost. De Zamfira a divorțat. s-au despărțit fără păreri de rău. Onițoiu, fiindcă așa a vrut el, iar Zamfira, Zamfira s-o fi tăiat cu toporul și nu și-ar fi dat în vileag simțămintele.

Anii au trecut. Gospodăria colectivă a crescut. Au crescut și oamenii. Din brigadier, Dumitru Stelian a fost ales președinte.

— E burlac, glumeau ei. Nu ne temem că dă lucrul peste cap ca să fugă la nevastă.

— Ia nu mai trîncăniți! mai bine i-ați căuta o mireasă.

— Lasă că-și găsește el. Dacă nu și-o fi găsit chiar.

Aluzia se referea la Zamfira, dar Dumitru Stelian nu s-a supărat. Nu se știa să recunoască pe față că o iubește.

Dar se hotărîse să nu i se destăinuie deocamdată. Trebuie, își zicea el, s-o dezbar de obiceiul de a vorbi cînd trebuie și cînd nu trebuie.

O vreme — cam la un an, doi, de la înființarea gospodăriei, Zamfira a muncit la vaci și a făcut rînduială acolo. S-a certat însă cu Coman, brigadierul zootehnic.

Cînd își amintește de toate acestea, lui Dumitru Stelian mai că-i vine să rîdă. În fond, a fost o prostie. Zamfira a venit într-o zi la grajd, seara, și l-a pus pe jar pe brigadier:

— Comane, auzi măi Comane, ce se petrece măi la voi acasă? S-au încăierat ai tăi, se bat ca orbii.

— Fugi de-aici femeie, nu umbla cu aiureli!

— Nu zău, Comane, să nu mă mișe de aici dacă n-am auzit-o pe Rița, nevastă-ta plîngînd în hohote. Și o voce de bărbat, taică-tu, țipa la ea „să ieși afară din casa mea", uite, să nu apuc ziua de mîine dacă nu-i zicea chiar așa.

Bietul Coman s-a dus glonț acasă, ca să vadă... Ce prostie! Sigur că a fost o prostie. A doua zi a chemat-o pe Zamfira, dar aceasta în loc să-și recunoască greșala, tot ea era cu gura mare.

— Nu zău?! De unde să știu eu că la Coman face repetiție echipa artistică. Altă dată să mă înștiințați și pe mine...

A trecut și asta. A venit alta.

Deunăzi l-a oprit în drum pe președinte, mătușa Rafira, mama lui Istrate, șoferul gospodăriei.

— Dumitre, zicea ea, Zamfira m-a făcut de rușine.

— Ce vorbești, mătușă! Cum așa?

— Dacă-ți spun! Spălai niște rufe și le pusei afară la uscat. Zice: mătușă, se vede că ai îmbătrînit, astea-s rufe spălate? Ca să vezi nerușinare la ea.

Președintele a înghițit în sec. Nu știa ce să-i răspundă.

— Zice că am noră tînără, zdravănă, de ce n-o pun pe ea la treabă. Dar ce, Ileana n-are destulă treabă acolo la răsadnițe? Parcă ea nu știe, că doar lucrează împreună de cînd au mutat-o de la noi. Dar așa e ea, viperă.

— O fi glumit mătușă, nu lua în seamă.

— Apoi sigur, se putea să nu-i îți parte. Lasă că știm noi. Măcar ia-o dată de nevastă și pune șaua pe ea!

Și bătrîna s-a îndepărtat bombănind. Numai necazuri îmi aduce femeia asta, gîndi președintele. Oare chiar îi ține cu partea, neprincipial, adică?

Am vorbit despre asta și cu Vanghele Stancu, contabilul, care e și secretar de partid.

— La urma urmei asta e una din datoriile noastre, l-a spus acesta. Să-i facem pe oameni să se lepede de năravurile lor vechi. Nu-ți face grijă: nu e un lucru neprincipial.

Și Vanghele încheiase cu aceiași veșnică întrebare:

— Tot mai ții la ea? Văd eu, nu spune nu.

— Nici nu spun, de ce să mă ascund?

— Apoi măi frate, chiar că zic și eu ca mătușa Rafira: însoară-te, cere-o de nevastă și termină o dată cu toată socoteala. Că și ea ține la tine, se vede de la o poștă.

— Crezi?

— Ia te uită la el flăcăul neștiutor! Nu cred, știu, cum se spune, din surse sigure.

★

Cu cîteva zile în urmă Vanghele Stancu trecuse pe la Zamfira. Era după povestea cu rufele de care auzise și el. Femeia trebălnia prin casă și într-adevăr aveai ce vedea la ea: odăile curate ca paharul, totul pus la locul lui.

— Secretarul de partid la o văduvă tînără, glumi el. Acum să vezi vorbe în sat!

— Lasă nene Vanghele că doar numai faima asta n-o am, că mănînc oamenii, adică.

— Ai dreptate. Asta nu, dar altele...

— Nu zău? Care anume?

— Știi tu.

— Că am limba ascuțită? Apoi știi ceva: cine se simte cu musca pe căciulă, să se teamă de mine, n-am ce-i face!

— Acum iarna toți purtăm căciulă, dar de unde muște? Ce muscă ai văzut tu la Costea?

Zamfira se opri o clipă din lucrul ei (depăna niște lînă) și-l privi întrebător:

— A, m-a și reclamat? Dar dumneata știi cît am așteptat noi la grădină să ne aducă mranița? O dimineață întreagă!

— Ei, mai încet un pic, crezi că el a fost la circiumă? I s-a stricat căruța, ce era să facă omul, să vă aducă mraniță în spinare? Tu însă te-ai repezit și l-ai făcut „mos Tăgîrță", tîrîie brîu și nu mai știu cum.

— Să fi deschis ochii, s-o meșterească nu să...

— Lasă că l-a criticat destul președintele pentru asta.

— Sigur, președintele poate spune orice, eu nu.

— El are tact, Zamfiră, știe să vorbească cu oamenii. Toți îl ascultă și-l respectă.

Mîinile Zamfirei depănau de zor.

— Nu zău! Îl lauzi atîta că parcă ai vrea să-l însori.

— De unde știi că nu?

— Însoară-l, treaba dumitale. Eu n-am nimic împotrivă.

— Va să zică ești de acord?

Mîinile Zamfirei șovăiră o clipă apoi își continuară fluturarea lor rotitoare.

— Dacă aș fi mai proastă aș zice că nu înțeleg ce vrei să spui.

— Nici să nu zici. Știe tot satul că vă iubiți.

Vanghele Stancu o privi stăruitor. Femeia tăcea.

— Da, da, repetă Vanghele. Știe toată lumea că nu mai puteți unul fără altul.

Ați văzut vreodată, vara, umbra norilor cum aleargă pe cîmp? Așa era și fața Zamfirei: cînd în soare, cînd în negură. Izbucni cu glas surprinzător de cald.

— Nu-i adevărat. Lui nici nu-i pasă, unde mă vede, mă ceartă. O vorbă bună nu-mi spune.

Se opri la fel de neașteptat. Se forța să-și învingă trecătorul moment de slăbiciune.

— Ia ascultă, nene Vanghele, dumneata ai venit în pețit?

— Nu, dar dacă veni vorba, la o adică...

— Te rog să nu te amesteci. Dacă are ceva de spus, să spună singur, că nu-i ține, are slavă domnului aproape 40 de ani.

— Numai 39.

— Mare diferență! Nu vezi că a surit la timple?

— N-am observat, dar poate că tu te-al uitat mai bine la el...

Zamfira depăna tot mai aprig, își feri privirile, apoi spuse așa, cu fața întoarsă și cu emoție în glas:

— M-am uitat, nene Vanghele, cum să nu mă uit?!... că doar mi-e drag de mă doare sufletul numai cînd mă gîndesc. Dar el mă ceartă mereu, mă ceartă, înțelegi dumneata? și asta mă doare.

Destăinuirea aceasta directă, aproape brutală, îl surprinsese pe Stancu. Zamfira își dezvăluia o față nouă pe care nu i-o bănuia. Era atît de surprins că-i pierise glasul și se blestema că nu-i dă nimic prin cap să zică.

— Acum știi totul. Așa-mi trebuie dacă am dat în mintea fetițcanelor.

I s-o fi părut lui Stancu sau în ochii Zamfirei s-au ivit cu adevărat două lacrimi? Și el care nu e în stare să-i spună nici un cuvînt. Femeia căută o batistă și-și șterse ochii cu vădită stînjeneală.

— Nu știu ce am. Cred că am răcit acolo la grădină, a fost cam vînt azi... O să-l iau la zor pe președintele nostru, ne-a promis că ne mai pune un rînd de rogojini, de ce nu se ține de cuvînt?

Vanghele Stancu zîmbi și se pregăti de plecare.

— O să se țină, Zamfiră. Îți spun eu că o să se țină. N-o să lase el să răcească tocmai femeile de la grădină...

★

Dumitru Stelian s-a ținut de cuvînt. S-au pus rogojinile la grădină și iar a mai trecut o vreme. Gospodăria intrase în perioada pregătirilor de primăvară. Treabă era peste tot. Se căra gunoi la cîmp, se reparau uneltele. La grajduri s-a tras o văruială. În grădină, femeile aveau de lucru pînă peste cap. Trebuiau pregătite cîteva zeci de mii de răsaduri de legume timpurii.

Prins în tot felul de treburi, Dumitru Stelian își găsea totuși timp să treacă destul de des și pe la răsadnițe.

— Salut brigada legumicolă! tuna el, cu voce adîncă, de bas și cu ochii strălucitori. Ei, ce ziceți scoatem un milion din grădina noastră, anul ăsta? Parcă așa ne-am angajat, nu?

Un milion! De ani de zile visa Dumitru Stelian să ajungă să socotească în milioane: un milion de la grădină, unul de la ferma de vaci. Îl enervau cifrele nerotunde. Și uite că a venit și vremea ceia.

— Cuvîntul e cuvînt, tovarășe președinte — răspunse brigadierul legumicol Vasile Onițoiu, văr de-al doilea cu fostu' bărbat al Zamfirei.

— Dar femeile n-au nimic de zis? Zamfiră, tu taci? De unde pînă unde minunea asta?

Din colțul de unde se afla, Zamfira își întoarse privirea spre el.

— Tac și eu. Ce să zic? Tot spunea lumea că vorbesc prea mult.

Dumitru Stelian se apropie de ea, se chinci și începu să rîsădească și el firișoarele plăpînde de varză.

— Numai spunea sau chiar așa era?

Femeia nu răspunse. Își pierduse ceva din siguranța ei de mai înainte. Un gol dulce îi plutea în cap, ar fi vrut să nu se gîndească la nimic și, cît dat, să tacă, da, închipuiți-vă, să tacă.

— Și cum Zamfiră? Chiar nu mai vrei să vorbești cu mine?

Zamfira descoperise tăcerea și îi gusta tot farmecul. În locul ei răspunse Onițoiu:

— E răcită, tovarășe președinte.

— E adevărat Zamfiră, ai răcit?

— Nu mă simt prea bine.

Gîndul Zamfirei se întoarse fulgerător la copilărie: tatăl ei, ținea minte, avea asemenea căldură în glas.

— Măi femeie, femeie! Trebuia să stai acasă. Munca grea de-abia acum începe, trebuie să te găsească în putere. Onițoiule, trimite-o frate acasă, așa ai tu grijă de oamenii tăi?

Brigadierul se apără de învinuire.

— Parcă eu nu i-am spus, tovarășe președinte? Dar nu știi cum e ea? Încăpățînată!

— Gata Zamfiră, hai să te duc acasă cu șareta. Uite, îți ard mîinile ca focul. Femeie, femeie, n-ai grijă de tine de loc.

— Nu-i nimic, îmi trece.

Se lăsă purtată de brat pînă la șaretă. Se gîndi apoi că e prima dată cînd simte aceste brațe puternice înconjurîndu-i mijlocul și asta îi dă un sentiment ciudat de siguranță și duioșie. Totuși, nu vroia să renunțe definitiv la ceea ce numea personalitatea ei.

— Lasă-mă, se apără Zamfira. Ce-or să-și închipuie oamenii ăștia. Și-așa ne-au scos vorbe destule.

Și adăugă cu o tristă ironie.

— Pe degeaba...

— Ei bine, cel puțin acum n-o să mai fie pe degeaba...

— ?!?!

— ...Pentru că o să-i anunțăm că ne căsătorim.

— Cum asta? Dar eu n-am un cuvînt de spus?

— Ba ai, numai că vei spune da. Hai dă-mi mîna... Dă-mi mîna să te ajut să urci.

★

O povestire cere un epilog. Cel de față s-a împlinit peste două săptămîni, cînd întreaga gospodărie a ospețit la nunta Zamfirei cu Dumitru Stelian. Deși nu mai erau prea tineri, mirii străluceau de tinerețe. A fost joc și veselie, ca la nuntă, ce mai, parcă dv. nu știți.

— Frumoși miri, maică! se minunau bătrînele satului.

— Ia spune-mi cumetre, dacă poți: acasă cine o să fie președinte?

— Măi, tu ești dat dracului!

— O să facă cu schimbul: unul dimineața, altul după masa.

— Hai să bem fraților! Să trăiască mirele și mireasa!

— Să trăim cu toții!

A ținut ospățul pînă dimineața. Lăutarii au cîntat să-și rupă strunele, bărbații și-au tocit pingelele în joc.

Spre ziuă, la tradiționala ciorbă de potroace, mirele se aplecă spre mireasă:

— Zamfiră dragă, cine a fost șef bucătar?

— Rafira, mătușa Rafira, dar de ce?

Obrazul roșu și drag se strîmbase într-un zîmbet viclean.

— Hm! Tu ai gustat din ciorba asta? Nu ți se pare că...

— Nu mi se pare de loc. E foarte bună. Și știi ce, să nu cauți nod în papură.

Cineva de alături tușea de zor. Se înecase de rîs?, de ciorbă? — nu se știe. Era nunul mare, Vanghele Stancu, pus la patru ace, cu cravata „sanjan" și cămașa ca spuma.

— Așa Zamfiră, zise el, nu-l lăsa să facă mofturi din prima zi.

— Dar chiar n-are dreptate. Ciorba e foarte bună.

— Așa zic și eu.

— Atunci mi s-a părut mie — spuse mirele. Îmi fac autocritica cu... încă o porție!

Și pe furiș făcu un semn complice nunului mare.

Poșta redacției

GOSPODINĂ — Ploiești: La propunerea adresată Fabricii de sticlă din Mediaș, ni se comunică că asemenea farfurii de dulceață se produc în mai multe sortimente. Este bine totuși, să vă adresați I.C.R.M. Ploiești, bulevardul Republicii 291, deoarece din desenul expediat, fabrica nu se poate ghida, iar contractele de livrare le are cu această unitate.

VIOREL LUPEA — Cluj: Ideile sînt interesante, — deci ambele cazuri sînt apte pentru publicare.

DAN PLĂEȘU — Craiova: Nu trebuie să faceți nici un tratament special, cu timpul fenomenele de care suferiți se vor diminua.

IOVIȚOIU D. DUMITRU — Tg. Jiu: Careul rămîne pentru publicare, poate cu titlu schimbat.

G. L. — Reșița: Se prea poate ca în cazul dv. să fie vorba de o hernie de disc vertebral sau de o laxitate a ligamentelor. Așa s-ar explica și durerile de picior și cele din abdomen. Aceasta este destul de greu de pus în evidență radiologic. Ar fi totuși bine să vă dezobișnuiți de a face hiperxtensii coloanei pentru că ar putea avea urmări serioase. Părerea noastră este că ar trebui să faceți un control și la neurolog.

LUCICA — Tîrnăveni: Texte de muzică ușoară găsiți numai la magazinele de specialitate. Dacă în orașul dv. nu le puteți procura, adresați-vă magazinului „Muzica" din București, Calea Victoriei.

ANETA BARTOLOMEU — București: Cam mare numărul de pătrate negre la ambele careuri! Cu toate acestea, jocurile rămîn în evidență pentru publicare...

C.P.B.: Fiecare formă de gușă are indicațiile de tratament care pot fi stabilite numai de către medicii de specialitate. Dacă ei consideră că puteți beneficia de un tratament cu izotopi atunci veți fi îndrumat către secția de izotopi a Institutului „Parhon". Dacă vi s-a recomandat operația, atunci mai mult ca sigur că aceasta este soluția bună.

ORWO FILM
Technoimport
Str Doamnei 5
Bukarest

Materiale pentru fotografie și film cu renume mondial

ORWO
VEB FILMFABRIK WOLFEN
DEUTSCHE DEMOCRATISCHE REPUBLIK
ORIGINALWOLFEN

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatului Poligrafic Casa Scînteii 40.240

Scenă din piesa „Cum vă place" de Shakespeare, în interpretarea studenților bucureșteni

Trei prime audiții

Săptămîna aceasta, iubitorii de muzică au ascultat, luni seara, în execuția orchestrei Cinematografiei un program original, cuprinzînd două lucrări simfonice, ambele în primă audiție.

Este vorba de „Castelul printului Barbă Albastră" de Bela Bartok, operă într-un act, scrisă în anul 1911. Libretul vorbește despre cele șapte uși închise ale castelului personajului amintit, în jurul căruia se țese o atmosferă de basm. Cele două personaje au fost interpretate de Marius Rintzler și de Camelia Sotrin.

În partea a doua, publicul a făcut cunoștință cu oratoriul scenic „Oedipus rex" scris de Igor Stravinski în 1927, pe un libret semnat de Jean Cocteau. Acest concert destinat scenei prezintă portretele eroilor cunoscutei tragedii antice. La descrierea faptelor participă corul sub conducerea lui Ion Vanica și un comentator.

La reușita spectacolului au participat Ludovic Spiess, Milca Nistor, V. Moldoveanu, Octavian Enigărescu și Ioan Hvorov.

Conducerea muzicală a aparținut dirijorului Constantin Bugeanu care, și de data aceasta a arătat pasiune pentru alegerea și interpretarea de lucrări în primă audiție.

Dirijorul concertului va fi Mircea Cristescu.

A treia lucrare se execută în această seară și mîine dimineață în cadrul concertelor Filarmonicii de Stat „George Enescu". Formația orchestrală prezintă cu acest prilej „Simfonia a 2-a" de Wilhelm Berger, lucrarea tînărului nostru compozitor care a obținut premiul „Prințul Rainer al III-lea", atribuit la Concursul internațional de la Monaco pentru „Sonata pentru vioară solo".

Dirijorul concertului va fi Mircea Cristescu.

BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ IEȘEANĂ LA 125 DE ANI

„Ieri, la 8 ale lunii acesteia, prea înălțatul domn a poruncit a se trimite la Academie (este vorba de Academia Mihăileană, creată la Iași, în anul 1835 n.n.) **600 tomuri alese care au fost începutul pentru înființarea unei biblioteci publice".** Cu aceste cuvinte, Gheorghe Asachi a vestit în revista „Albina Românească" din 9 noiembrie 1839 nașterea primului așezămînt de acest fel din țară, care astăzi poartă numele de Biblioteca centrală universitară „Mihail Eminescu" din Iași.

Funcționînd mai întîi într-o singură încăpere a fostei Academii Mihăilene, mutată apoi de-a lungul vremii din loc în loc, Biblioteca centrală universitară își desfășoară în prezent activitatea într-una din cele mai impunătoare clădiri ale orașului, care adăpostește aproximativ 100 încăperi spațioase. În rafturile acestui așezămînt, precum și în depozitele celor 22 filiale ale sale, amenajate pe lîngă facultățile, laboratoarele și seminariile Universității „Al. I. Cuza", se găsesc peste 1 500 000 cărți și reviste, aparute în țară și peste hotare, iar numărul acestora sporește anual cu circa 36 000 exemplare. Sălile de lectură ale bibliotecii ieșene cunosc zilnic o mare afluență de cercetători, marea majoritate a acestora fiind studenți.

În momentul de față instituția ieșeană efectuează schimb de publicații cu peste 1 000 de parteneri din 90 diferite țări, punîndu-le la dispoziție revista „Analele Universității „Al. I. Cuza"

Printre manuscrisele vechi se află cel intitulat „Lecționarul evanghelic grecesc", tipărit în secolul VIII și care poartă pe prima pagină o inscripție din anul 1435 a lui Ghenadie, patriarhul Constantinopolelui. Alături de acesta întîlnim aici o colecție de incunabule, manuscrisul cronicii lui Ion Neculce, ce i-a slujit lui Mihail Kogălniceanu la publicarea „Letopisețului Moldovei", manuscrisul gramaticii sanscrite, redactat de Mihail Eminescu, alături de „Metodă specială de aritmetică — treapta a doua" întocmită în 1864 de Ion Creangă.

De asemenea, alături de cele 4 000 de volume pe care le-a donat bibliotecii B. P. Hajdeu, în perioada cît a funcționat aici ca bibliotecar, se află în original și regulamentul de organizare a bibliotecii redactat de acesta, precum și o colecție de cronici, manuscrise slavone, precum și 7 500 tipărituri muzicale.

Împlinirea a 125 de ani de existență a bibliotecii centrale ieșene este marcată de o sesiune științifică, în cadrul căreia vor fi abordate o seamă de probleme legate de istoricul bibliotecilor publice din țara noastră. Cu acest prilej vor fi prezentate aproximativ 20 de referate și comunicări științifice.

M. BERAM

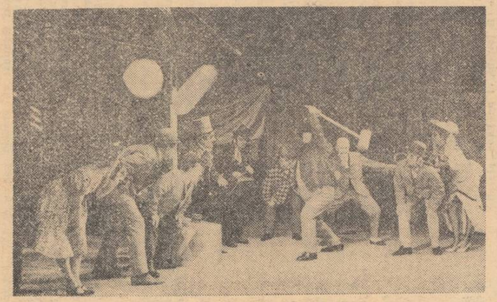

Clișeul nostru surprinde un aspect din timpul spectacolului cu piesa „Opera de trei parale" de B. Brecht, jucată de Teatrul Maghiar de Stat din Cluj, în recentul turneu din capitală.

După „Do-re-mi-fa-sol-la..."

Spectacolul „Do-re-mi-fa-sol la... Stroe" își va sărbători în curînd cea de-a treisuta reprezentație. L-am găsit pe N. Stroe, pe care l-am întrebat :

— Pregătiți ceva nou?

— În privința aceasta, îi dau cuvîntul colaboratorului meu, N. Kanner.

— Lucrez împreună cu N. Stroe și cu mai mulți compozitori la un spectacol, ne spune acesta. Țin să vă spun că acest spectacol pentru mine înseamnă și o plăcută aniversare. Este a o suta cincizecea revistă pe care o scriu. Bineînțeles, unele din ele, în colaborare.

— În cîți ani ați scris aceste spectacole?

— În 35 de ani, fără să mai socotesc că am scris și pe timpul cînd eram actor.

— Unde ați jucat?

— Am început la Teatrul Național din București, apoi am jucat în compania teatrală a lui Al. Davilla. Marea mea pasiune a fost însă opereta.

— Ați jucat și alături de Leonard?

— Foarte mult timp. Am fost pe scenă alături de el în „Baiadera", „Prințesa circului", „Contesa Marița" și în „Lampagiul de seară". Dar să lăsăm amintirile. Deși am scris 150 de reviste, cred că n-am scris-o încă pe cea mai bună, așa cum o doresc. Peste puțin timp am o nouă premieră. O aștept cu aceleași emoție ca pe prima mea premieră reprezentată la Parcul Oteteleșeanu.

Sandu MARIAN

Sub cupola circului

- Un spectacol de selecțiuni.
- Sosește circul italian „Medrano"

De cîteva zile, la Circul de Stat din capitală are loc un nou spectacol intitulat „Selecțiuni de circ" cuprinzînd unele din cele mai reușite numere executate de artiștii români reveniți din turneele din străinătate, precum și de artiști bulgari.

În seara zilei de 18 noiembrie, circul italian „Medrano" va prezenta premiera spectacolului cu care se află în turneu. Circul a dat pînă acum o serie de reprezentații la Iași și Brăila.

Spectatorii vor putea urmări numere de mare atracție, cu diverse animale : lei, elefanți, cimpanzei, cămile etc.

„Poeții romîni cîntă Marea Revoluție din Octombrie"

În sala Casei prieteniei romîno-sovietice din capitală are loc astăzi, la ora 18, un festival de poezie intitulat „Poeții romîni cîntă Marea Revoluție din Octombrie".

După cuvîntul introductiv ce va fi rostit de scriitorul Dumitru Corbea, vor citi din creațiile lor poeții : Alexandru Andrițoiu, Ion Bănuță, Eugen Frunză, Toma George Maiorescu, Nicolae Tăutu, Gheorghe Tomozei, Victor Tulbure.

În încheierea festivalului va rula un film.

Teatrul Mare din Moscova în turneu la Milano

Acum cîteva zile Teatrul Mare din Moscova și-a început turneul său la Milano. Primul spectacol dat a fost cel cu opera „Boris Godunov" de Mussorgski.

Ansamblul moscovit va da 21 de spectacole cu opere dintre cele mai remarcabile din literatura muzicală rusă și sovietică. Printre acestea se numără operele „Dama de pică" de Ceaikovski, „Cneazul Igor" de Borodin, „Sadko" de Rimski Korsakov, „Război și pace" de Prokofiev.

În afară de prezentarea operelor mai sus amintite, în program sînt prevăzute și alte manifestări muzicale. Astfel, orchestra și corul teatrului vor da două concerte iar un ansamblu de violoniști precum și cîțiva dintre soliști vor prezenta recitaluri.

Colectivul celebrei „Scala" pune la dispoziția oaspeților sovietici toate condițiile pentru ca spectacolele să se desfășoare cît mai bine. O formație italiană orchestrală de suflători contribuie la desfășurarea programelor artistice, iar corul de copii al „Scalei" își dă concursul, învățînd partiturile în limba rusă.

Turneul Teatrului Mare din Moscova la Milano se înscrie ca una din manifestările privite cu viu interes în acest oraș cu vechi și apreciată tradiție muzicală.

„Mitică Popescu" pe scenă la Galați

Cea de a zecea stagiune a Teatrului de stat din Galați a început cu punerea în scenă a mai multor piese. După **„Surorile Boga"** de Horia Lovinescu, după **„Noaptea e un sfetnic bun"** de Al. Mirodan, după **„Fii cuminte, Cristofor"** de Aurel Baranga, se fac pregătiri intense pentru punerea în scenă a piesei lui Camil Petrescu **„Mitică Popescu".**

Spectacolul este regizat de Ion Maximilian, directorul teatrului gălățean.

DISCUL

O valoroasă selecțiune

Tenorul Ion Piso, artist cu o prodigioasă activitate scenică în țară și peste hotare, se prezintă în fața ascultătorilor săi cu un disc cuprinzînd 11 arii. E un recital care evidențiază alesele calități vocale ale interpretului, cum și dimensiunile repertoriului său, în permanentă înnoire. Acest disc ă-a întîlnit cu altele, înregistrate în străinătate, ceea ce evidențiază recunoașterea artei sale.

Cu ariile înregistrate de „Electrecord" am făcut prima cunoștință în sala de audiții a magazinului „Muzica" din capitală, unde, din păcate, mijloacele de amplificare nu sînt puse la punct. Așa că ne-am mulțumit cu o redare imperfectă. Oare nu s-ar putea face ceva în această privință?

Selecția ariilor o considerăm judicios făcută și din punctul de vedere al diversității compozitorilor și din acel al varietății momentelor, al sentimentelor cărora Piso caută să le dea glas. Nu mai vorbim de faptul că ele sînt dintre cele mai mult gustate de iubitorii operei, ceea ce nu-i va da putința discului să stea prea mult în rafturi.

Cîntînd cu orchestra Teatrului de Operă și Balet, condusă cu mînă sigură de Egizio Massini, Ion Piso are asigurat un fond muzical de cea mai bună calitate care, sîntem siguri, că l-a stimulat.

N-am putut spune care dintre arii este cea mai bine interpretată. Artistul a rîvnit și a reușit, credem, să dea tuturor expresia cuvenită. Aceasta și în ariile din „Lucia di Lamermoor" și în „Traviata", „Rigoletto", în „Pescuitorii de perle", „Martha", în „Werther", „Boema" sau „Tosca".

Dar în afară de interesul manifest pentru redarea tehnică în modul cel mai corect a piesei respective, Ion Piso s-a preocupat să aducă o notă specifică în interpretare, rezultată din adîncirea analizei textului literar și muzical, lipsit de artificialitate, nefăcută de dragul originalității. Astfel, cunoscuta „La donna e mobile" din „Rigoletto" de Verdi, îmbrăcă o haină original croită, la fel ca și aria „Pourquoi me reveiller" din „Werther" de Jules Massenet și ca altele.

„Electrecordul", în catalogul căruia se înscriu — foarte bine ! — selecțiuni din opere și chiar opere integrale, s-a îngrijit ca înregistrarea să fie reușită. De unde se vede că acumularea experienței dobîndită pînă acum este o certitudine că vom dispune de discuri mereu mai bune.

Const. SÎRBU

CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA

TEATRUL EVREIESC DE STAT

„FRANK al V-lea" de FR. DÜRRENMATT

După ce, datorită bunelor oficii ale Teatrului Național, s-a făcut cunoștință și s-a stabilit contactul cu Friedrich Dürrenmatt, de mai multe teatre îl invită pe dramaturgul elvețian. Teatrul Evreiesc de Stat ne prezintă acum *Frank al V-lea*, iar Teatrul de Comedie va prezenta „Fizicienii" ceea ce, adăugîndu-se, la succesul încă viu pe care îl înregistrează „Vizita bătrînei doamne", va face ca Dürrenmatt să fie prezent, dintr-odată, pe trei afișe și trei scene.

Desigur că stima și admirația pe care le poate inspira un talent puternic și original nu va smulge în același timp, o adeziune egală. Mai mult decît atît : după ce ai făcut o singură dată cunoștință cu forțele dramaturgului, nu te mai poți feri de sentimentul unei anumite suspiciuni. După cunoașterea unei singure opere, simți că scriitorul este dintre acei care trăiesc într-un univers de coșmar, și care te tîrăsc după ei în infernul unui coșmar fără sfîrșit. Între două opere ale lui Dürrenmatt, ne simțim ca în momentele în care, printr-un efort al voinței, mobilizată instinctiv, ne-am trezit noaptea, dintr-un vis îngrozitor, siguri, în același timp, că dacă ne abandonăm din nou somnului, îngrozitorul vis va reîncepe de la capăt. Dürrenmatt este vizionarul unui coșmar al cărei prima victimă este el însuși, căci pentru el nu pare să existe posibilitate de evadare, de deschidere a ochilor asupra unei lumi fără amenințări și primejdii atroce, cu aurora radioasă, sau măcar cu o geană de lumină. Ceea ce se consideră a fi, în opera lui, procedeu literar, conștientă alegere în vederea unei demonstrații, nu este, cred eu, decît transcriere în limitele posibilului, dar perfect fidelă, a însăși imaginii vieții sale, așa cum i se înfățișează lui. Senzația de monstruos, de grotesc, de *neveu*, e altă de puternică, și atît de definită, în „Vizita bătrînei doamne", sau în „Frank al V-lea", încît nici nu mai era nevoie, dacă era fatal, ca el să mai plaseze acțiunea celei mai recente drame a sa, „Fizicienii", în mediul spitalicesc al nevrozelor, al maladiilor psihice.

Cum coșmarul nu este altceva decît chipul sub care i se înfățișează lumea burghezo-capitalistă, desigur că forța critică și demascatoare a operei lui Dürrenmatt este foarte puternică, și dat fiind originalitatea talentului său, de un preț major. Dar tot în viziunea de coșmar este cuprinsă și limita acestei opere, a cărei lipsă de optimism filozofic, de perspectivă istorică, de încredere și prețuire a omului, apare nemaipomenit de dureroasă, și — de ce n-am spune ? — deosebit de injustă, din multe puncte de vedere chiar naivă Un scriitor al zilelor noastre nu mai are dreptul de a privi complexitatea vieții sociale cu un asemenea scepticism facil, și nici destinul omului cu astfel de filozofie pripită, închisă, și, în ciuda violenței ei, zămislitoare de forme infernale, resemnată.

„Frank al V-lea" constituie o valoroasă și originală demascare a capitalismului, sub înfățișarea directă a activității imorale a marelui capital bancar, a campionului și reprezentantului său, marele rechin de țmense afaceri mondiale. Autorul a înțeles perfect resorturile și mecanismul acestuia, atît de important în epoca de descompunere a capitalismului, l-a descris și denunțat cu multă precizie, deși cu un uric virulentă transfigurătoare, de la utilizarea și exploatarea, de pildă, a unei prostituate de mare lux, menită să reîntoarcă în safeurile băncii sumele rîndate de deponenți, pînă la aservirea statului însuși. Salvarea băncii și împăcarea familiei Frank se realizează cu concursul statului, care avansează fondurile necesare evitării falimentului fraudulos. Desemnarea șefilor supremi ai acestei bănci, după sistemul dinastiilor monarhice, (Frank I, al II-lea, al III-lea etc.), trebuie să ne arate că deținătorii capitalului bancar și financiar sînt cu adevărat regii, stăpînii lumii burghezo-capitaliste, în timp ce viața tainică a dinastiei este un șir și un cumul de ticăloșii și crime, pe lîngă care pălesc însăși ticăloșiile și crimele celor mai dezmățate și mai degenerate familii monarhice. De fapt, întreaga acțiune a dramei, atît cît e, cu totul lipsită de psihologie individuală, dar foarte precisă, fină și nuanțată, din punctul de vedere al psihologiei și comportării profesionale, tinde să demonstreze că orice participare la funcția marelui capital este condiționată de acceptarea și practicarea cinic-filozofică a crimei de toate gradele. Aceasta ar fi povestea vagabondului-somer Pauli Neukom, angajat ca funcționar al băncii Frank de către Frank al V-lea și repede transformat în hoț, gangster și asasin. Coruperea lui Pauli Neukom nu constituie însă decît un fir subțire desfășurat pentru a dezvălui infamiile nenumărate ale familiei și trustului, cumplită bandă care jefuiește și se întrejefuiește, ucide și se între-ucide, pînă la uciderea lui Frank al V-lea de către fiul său, cu motivarea că stăpînirea și conducerea finanței, în ziua de azi, cere metode și procedee „moderne", „noi".

Tot ceea ce se petrece în „Frank al V-lea" este exagerat și incredibil prin îngroșarea intenționată a faptului concret și prin artificialitatea abstractă a psihologiei individuale, dar este foarte veridic și concludent pînă la cel mai mic amănunt, din punctul de vedere al dezvăluirii resorturilor interne ale funcției economico-sociale și morale ale capitalismului bancar. Satira, cu imaginile ei infernale, nu uită nimic și nu rateză nimic, provocînd, fără îndoială, celui care trăiește în regimul capitalist, o senzație de coșmar, o nouă revelație a unei realități atît de mascate și atît de complexe. Din acest punct de vedere, deci, opera lui Dürrenmatt e de o mare valoare, căreia îi corespund toate valorile ei literare. Dar lovirea de plafonul filosofic-ideologic al acestei opere, duritatea și impenetrabilitatea acestui plafon, dă acea senzație de coșmar e-

ceia care a mers, deseori, pe linia individualizării psihologice, destul de contra-indicată. Sevilla Pastor, în rolul soției bancherului, ne-a apărut, ca de obicei, excelentă, prin inteligență, siguranță și aplomb, și și-a interpretat textul în spirit autentic dürrenmattian. O foarte bună impresie ți amintire ne-a lăsat Ruth Schnecker-Munteanu, interpreta cocotei bancare Frieda Fürst. Actrița a conciliat, cu multă fineță, linia generală a rolului, cinică și impersonalrece, cu unele accente de sinceritate umană, cu care uitorul nu l-a hărăzit, sau nu l-a încercat. pe toți eroii. Rolul foarte întins, dar nu mai important ca altele, al șefului personalului, a fost jucat cu multă dinamică de Mano Rippel, din păcate cu o tendință spre monotonie, sensibilă mai ales în partea a doua. Carol Marcovici, interpretul lui Pauli Neukom, a fost unul din elementele mai slabe ale distribuției, soviețelnic și la înălțime în toate încercările pe care le-a făcut de a realiza, nu numai intențiile autorului, dar parcă și pe ale sale proprii. Nu altceva se poate spune despre Tobias Bălan, în rolul ultimului și cel mai tînăr Frank. Dar se poate spune mai mult, și mai bine, despre Betty Ghersin-Feldman, care în rolul fiicei bancherului, a marcat o prezență. Abram Naimark, Ozy Segally, Bebe Bercovici, Carol Feldman, Sami Godrich, Samuel Fischler (în două roluri), Tony Segal (excelentă într-o scurtă apariție), au completat distribuția, dînd celorlalte roluri o viață și o demnitate artistică de bun nivel. Tuturor le-a dat o aripă și o ușurință de zbor, muzica modestă, discretă dar inspirată a lui M. Casvan.

Radu POPESCU

Festivalul filmului sovietic

Anul acesta, tradiționalul Festival menit să prezinte publicului nostru cele mai recente și mai de seamă creații ale cinematografiei sovietice a reunit — cu excepția filmului inspirat din actualitate „EXISTĂ UN ASEMENEA FLĂCĂU" de Vasili Suksin — valoroase ecranizări după lucrări literare, dramatice și muzicale.

Deschizîndu-se cu „VII ȘI MORȚI" în regia lui A. Stolper după romanul cu același titlu de Konstantin Simonov, Festivalul a oferit în continuare iubitorilor celei de a șaptea arte, transpunerea realizată de Grigori Kozințev după celebra dramă shakespeariană „HAMLET", cu Innokenti Smoktunovski în rolul prințului Danemarcei. Acest film a adus cinematografiei sovietice o înaltă prețuire la Festivalul Internațional de la Veneția 1964, unde a fost distins cu premiul special al juriului.

„POVESTE DE PE DON" în regia lui Vladimir Fetin reia, într-o autentică evocare a primilor ani ai Puterii Sovietice, o dramă profund omenească, petrecută undeva, în stepa nemărginită a Donului.

„CAIETUL ALBASTRU", film pe ecran lat în regia lui Lev Kulidjanov, după povestirea cu același titlu de E. Kazakievici, aduce pe ecran portretul marelui conducător al Revoluției — Vladimir Ilici Lenin — în zilele premergătoare înfăptuirii ei.

Festivalul se încheie în aceste zile — după care filmele vor intra pe ecranele celorlalte cinematografe — cu filmul panoramic în culori „CÎNTAREAȚA SCLAVĂ", după libretul operei lui Nikolai Strelnikov.

Jadwiga Romanska

Luna noiembrie va fi bogată în manifestări muzicale, cu concursul unor formații sau unor soliști de peste hotare.

Să amintim cîteva dintre aceste manifestări :

Filarmonica de Stat din Poznan

Între 10 și 16 noiembrie va prezenta concerte în capitală și în mai multe orașe ale țării (Arad, Timișoara, Ploiești), Filarmonica de Stat din Poznan, dirijată de Witold Krzemienski. Solista vocală a concertelor va fi JADWIGA ROMANSKA, laureată a Concursului internațional de canto din cadrul Festivalului mondial al tineretului și studenților de la Varșovia. Jadwiga Romanska a obținut, de asemenea, diploma de onoare la concursul internațional de canto de la Geneva.

Ansamblul artistic național chinez

Ne va vizita, de asemenea, ANSAMBLUL ARTISTIC NAȚIONAL CHINEZ condus de Lu Yu. Artiștii chinezi vor da o serie de spectacole între 12 noiembrie și 10 decembrie, în regiunile Brașov, Ploiești, Galați și la București. Programul artiștilor chinezi este format din muzică vocală, dansuri și muzică instrumentală populară.

Soprana Maria Mațyas (R.P.U.)

Artista maghiară, solistă a Operei de Stat din Budapesta, își va da concursul în cadrul unui spectacol cu opera „Faust", pe scena Teatrului de Operă și Balet al R.S.R., la 13 noiembrie și va apărea pe scena Operei din Timișoara la 16 noiembrie, în „Traviata".

Ne vizitează

75

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL VIII · Nr. 371 — SÎMBĂTĂ 14 NOIEMBRIE — 8 PAGINI — 1,50 LEI

HIDROAVIONUL I.A.R. 818 H ÎN PRIMUL ZBOR

Deși plaja de la Mamaia a rămas pustie în aceste zile de toamnă tîrzie, evoluțiile unui avion alb, suplu, echipat cu flotoare în loc de roțile obișnuite, deasupra valurilor înspumate ale Mării Negre și ale lacului Siut-Ghiol, a atras pe țărm zeci de oameni. După cîteva hidroplanări pe oglinda apei cu motorul la diferite turații, spre a se verifica stabilitatea și maneabilitatea, a urmat primul zbor. Sub privirile marinarilor, constructorilor și tehnicienilor, avionul cu flotoare a făcut un rulaj cu motorul în plină sarcină, lăsînd în urmă o dîră înspumată și apoi s-a desprins ușor de oglinda apei, înălțîndu-se tot mai sus în oceanul aerian. PRIMUL HIDROAVION PROIECTAT ȘI CONSTRUIT ÎN ÎNTREGIME ÎN ȚARA NOASTRĂ, BOTEZAT I.A.R. 818 H SE AFLĂ ÎNTRE CER ȘI APĂ.

Avionul I.A.R. 818 H este destinat funcției de curier și autotaxi pentru turiști pe litoral, în Deltă și în alte părți ale țării. Astfel turiștii vor putea în curînd pleca cu aerotaxiul pe flotoare spre Istria sau Eraclea, pe lacul Techirghiol, Eforie, Tașaul și Razelm. Cooperarea cu navele de pescuit maritim la detectarea din aer a aglomerărilor de pește este un alt obiectiv al acestui aparat.

— Date fiind aplicațiile multiple ale hidroavionului — **ne spune constructorul, inginerul Radu Manicatide** — am ajuns la concluzia că aparatul va trebui să fie destul de mic și ușor pentru a utiliza la decolare și amerizare suprafețe cît mai mici de apă. Să fie simplu, robust, și ușor de întreținut deoarece este folosit departe de bază. In plus, ne-a preocupat asigurarea unei autonomii mai mari de zbor (peste 7 ore). Vizibilitatea pentru observații de orice fel, fotografieri, salvare, asigurarea unei capacități de 3—4 locuri, au constituit probleme care ne-au preocupat îndeaproape. Cel mai pretențios lucru l-a constituit însă studiul caracteristicilor hidrodinamice ale flotoarelor. Macheta de ansamblu a fost experimentată în laboratorul de aerodinamică al Institutului de mecanică aplicată al Academiei R.P.R. Rezultatele obținute au permis apoi studiile de detaliu. A urmat apoi controlul centrajului de verificare a liniei de plutire etc.

...Zgomotul motorului crește treptat, pe măsură ce aparatul se apropie de luciul apei. O manevră îndemînatică și avionul pe flotoare se apropie lin de țărm. In carlingă, o veche cunoștință, curajosul pilot de încercare Octavian Băcanu, maestru al sportului. Ori de cîte ori încearcă vre-un aparat nou, pilotul, deținător al recordului mondial în circuit închis la categoria avioanelor ușoare, trăiește clipe de neuitat. „Deși proba unui prototip e în același timp o probă grea a pilotului, ea îi creează multe satisfacții. In aer ești chemat primul să constați calitățile aparatului și să întocmești instrucțiunile de pilotaj pentru personalul care va zbura după tine. Hidroavionul pe care l-am încercat zilele acestea, prezintă o stabilitate perfectă în zbor, la decolare și amerizare. Pe scurt I.A.R. 818 H poate fi considerat ca un hidroavion de clasă înaltă, situîndu-se la nivelul tehnicii mondiale.

Viorel LUPU

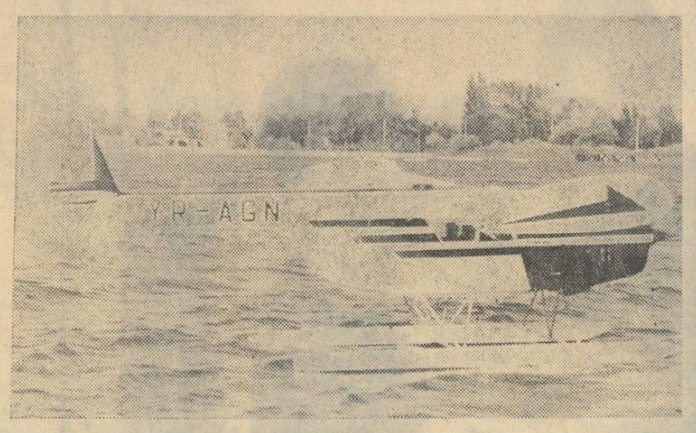

DESPRE ARHITECTURĂ ȘI ARHITECȚI

INVITAȚI LA REDACȚIE:
arh. Anton Moisescu

— Ce e nou în arhitectură? Foarte greu de răspuns. Doar așa, să facem încercări de a defini cîteva jaloane, cîteva dintre datele problemei, dintre aspectele ei esențiale. Fenomenul principal care determină în fond pe toate celelalte, este acela că secolul XX a adus și aduce cu sine o creștere uriașă a populației lumii și în paralel o creștere a ritmului urbanizării populației. Statisticile U.N.E.S.C.O. apreciază că la sfîrșitul secolului vom înregistra o dublare a populației globului (6—7 miliarde) și e firesc, nu? ca toate acestea să influențeze și asupra arhitecturii.

In țara noastră se estimează, după unele aprecieri, o dublare pînă în 1980 a populației urbane, adică 12 milioane față de 6 milioane de orășeni cîți se numără azi. Asta ar însemna cam încă cinci orașe cît Bucureștiul cu toate amenajările corespunzătoare.

— Este oare aceasta o problemă nouă?

— Problema nu este cu totul nouă dar ritmul actual al creșterii populației atinge cifre din ce în ce mai mari astfel încît aceasta rămîne problema fundamentală a arhitecturii contemporane. In trecut, orașele se construiau în decurs de sute de ani, dar azi ele se realizează în decursul unei singure generații. Oneștiul — de pildă — sat necunoscut aproape acum zece ani — este azi un oraș.

— Care sînt în acest context preocupările fundamentale ale arhitecților?

— De la început aș vrea să spun că arhitectura include și urbanismul, adică tot ce constituie preocuparea arhitectului de a crea cadrul de viață al oamenilor. Spun aceasta pentru că dese ori se confundă arhitectura doar cu aspectul exterior al clădirilor. Arhitectura pornește de la nevoia de a crea omului un spațiu în care să-și ducă existența, fie el spațiu interior, fie exterior. Amîndouă trebuie să funcționeze bine, să le creeze oamenilor o ambianță plăcută și să corespundă și din punct de vedere estetic. Iată de ce a privi clădirea numai prin prisma fațadei și a nu analiza și ceilalți factori care concură la reușita ei, mi se pare cel puțin insuficient.

Nu spun nici o noutate cînd afirm că arhitectura este subordonată spațiului. Încercăm să creem spații pe măsura nevoilor noastre: spații care să ne apere de ploi, de arșiță, de frig, de privirile indiscrete, spații care să constituie cadrul intim al omului, sau spațiul colectiv tot atît de necesar omului. Iată, de pildă, o piață publică. In acest spațiu omul de obicei nu caută liniștea; principalul rol al pieței este cel social — și anume să reușească să adune oamenii. Concepția după care trebuie să clădești orașe numai în parcuri satisface doar parțial nevoile biologice ale oamenilor și ea începe să fie părăsită azi. La noi s-au realizat unele începuturi la Tîglina, în Galați, unde s-a organizat acel centru comercial cu clădiri în care pulsează și o viață culturală.

M. RADIAN

(Continuare în pag. 4)

DIN SUMAR:

PE FIRUL EVENIMENTELOR *(Pagina a 2-a)*

MOMENT SUEDEZ *(Pagina a 2-a)*

Expoziția realizărilor economiei naționale a R.P.R.
DISCUȚIE ÎN FAȚA UNUI STAND *(Pagina a 3-a)*

Marea controversă a fotbalului mondial *(Pagina a 5-a)*

IMPORTANȚA VACCINĂRILOR *(Pagina a 6-a)*

„SCRISOAREA PIERDUTĂ" la 80 de ani de la prima reprezentație *(Pagina a 8-a)*

N. TOPOR despre

Gulf-Streamul și vremea la noi

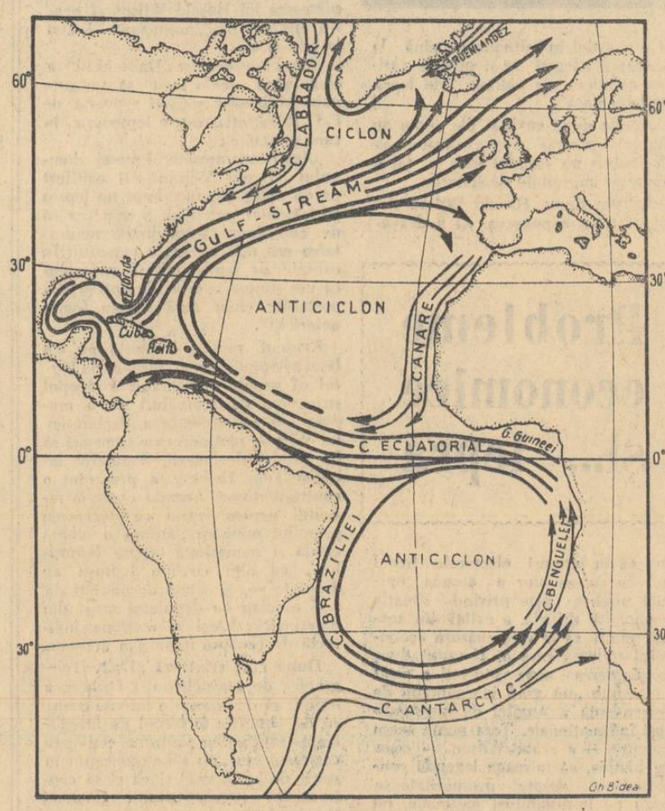

Curenții marini din Oceanul Atlantic

Desen de Gheorghe BÎDEA

Capriciile vremii au și ele legitatea lor. Sînt în natură destule fenomene a căror aplicație satisfăcătoare nu este încă dată de oamenii de știință și aceasta pentrucă generarea unor procese fizice într-un domeniu al naturii aparține unor determinanți din alt domeniu, ce sînt neglijați în cercetarea respectivă. Un astfel de exemplu îl oferă curentul Gulf-Stream de care ne vom ocupa în acest articol.

Cîteva date despre Gulf-Stream

Despre acest fluviu care nu curge pe uscat, ci pe ocean, s-a scris și se scrie în toate cărțile de geografie, precum și în multe reviste de specialitate oceanografică, ca și în cele de interes general.

Cunoscîndu-se de multă vreme unele caracteristici ale acestui curent marin, s-au elaborat mai multe proiecte prin care se propuneau modificări ale albiei „fluviului cald" pentru îmbunătățirea climei deasupra continentului nord-american, a mărilor arctice sau a Europei. Încă de acum 80 de ani, o firmă americană prezenta un proiect hidrotehnic care schimba direcția Gulf-Streamului către Canada prin construirea unui dig de piatră lung de 250 km., între Florida și Cuba. Prin realizarea acestui proiect, coastele de est ale continentului american obțineau o climă subtropi-

(Continuare în pag. a 4-a)

AURUL COTNARILOR (II)

După o incursiune în trecutul îndepărtat al viilor de la Cotnari și după o prezentare a proprietăților deosebite ale podgoriei și vinurilor sale, încheiam prima parte a interviului publicată în precedentul număr al revistei, cu concluzia că actualele succese pe care le repurtează Cotnarul la toate concursurile de vinuri se datoresc unei munci dîrze, înțelept îndrumată, pentru refacerea patrimoniului nostru viticol și, în acest cadru, pentru redarea și sporirea străvechii străluciri a Cotnarului.

Răspunsurile pe care le-am primit la întrebările puse în legătură cu actuala dezvoltare a podgoriei au fost precedate de o succintă dar foarte utilă prezentare a suișurilor și coborîșurilor Cotnarului.

„In mult seculara sa istorie — ne spune tov. ing. LIVIU JIANU, inginerul șef al gospodăriei agricole de stat Cotnari — podgoria a cunoscut multe transformări. Perioadei de mare renume dinainte de Ștefan cel Mare, creșterii prestigiului său în timpul domniei marelui voevod al Moldovei cît și în secolele următoare — i-a urmat o perioadă de declin în veacul al XIX-lea, datorită atacului filoxerei.

După filoxeră refacerea viilor din bazinul Cotnari s-a făcut anarhic înlocuindu-se adesea vechiul sortiment cu un mozaic de soiuri străine care au depreciat mult calitatea producției, știrbind reputația Cotnarilor.

Ușurința cu care a fost înlăturat vechiul sortiment, extinderea hibrizilor producători direcți, au constituit un obstacol în păstrarea caracterului specific vinurilor. Podgorenii dezamăgiți au găsit că cea mai rațională soluție este altoirea pe port-altoi a vechilor soiuri Grasă, Fetească albă, Frîncușă și Busuioacă de Moldova. Așa au încercat prin mijloace precare, replantarea vechilor vii. Efortul lor, destul de slab, a fost zădărnicit însă și de cele două războaie mondiale care au transformat în zone de operațiuni dealurile Cotnarilor.

In acest fel, nelucrate, lăsate în paragină ani la rînd, frumoasele coline și-au pierdut an de an podoaba care odinioară le făcuse faima.

Abia în anii puterii populare, în cadrul politicii de dezvoltare a viticulturii românești, a început și refacerea podgoriei Cotnari, care și-a reluat binemeritatul prestigiu național și mondial".

Datorită sprijinului acordat de stat, în ultimii ani a început, în cadrul podgoriei de la Cotnari, defrișarea terenurilor ocupate cu vii îmbătrînite și necorespunzătoare, ca soiuri și înlocuirea lor cu plantații noi din soiurile care au creat altă dată renumele Cotnarului, adică 35 la sută din suprafață cu soiul Grasă, 35 la sută cu Fetească albă, 20 la sută cu Frîncușă și 10 la sută cu Busuioacă de Moldova.

Plantațiile noi și cele care vor rămîne în continuare sînt făcute ținîndu-se seama de raionarea soiurilor în podgorii.

Extinderea sectorului viticol pînă la suprafața de circa 1 350 ha este eșalonată pînă în anul 1966, plantîndu-se anual cîte 200—250 ha. Intrarea pe rod a întregii suprafețe va permite realizarea unei producții totale de peste 9 500 tone struguri anual.

— La cele spuse referitor la dezvoltarea podgoriei, am dori să adăugați cîteva precizări în legătură cu renumele vinurilor, deci calitatea lor.

„Garanția de calitate sînt soiurile care compun vinurile. Între acestea primul loc îl are renumita Grasă, un soi local, puțin cunoscut în alte țări și de mare renume pentru podgorie. Părerea că Ștefan cel Mare ar fi adus Grasa de la Tokay trebuie înlăturată, deoarece această varietate nu se găsește în respectiva podgorie iar soiul Furmint nu se aseamănă cu Grasa decît prin însușirile de calitate și nicidecum cele morfologice.

Fetească albă este un alt soi de struguri autohtoni, foarte valoros, răspîndit mult la Cotnari. Ea dă cele mai renumite vinuri de desert, cu un grad alcoolic ridicat, superioare și foarte fine.

Frîncușa este și ea un soi autohton, răspîndit mult în Moldova și face parte din vechiul sortiment de Cotnari. Vinul obținut din soiul Frîncușă este plăcut și răcoritor. La Cotnari, Frîncușa este cultivată

Virgil DĂNCIULESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

DESPRE VIILE ȘI VINURILE CELEI MAI VECHI PODGORII ROMÎNEȘTI

Restaurarea Cetății Neamțului

- **Se reconstruiește străvechiul pod-viaduct.**
- **Terasa exterioară se reface ca pe vremea lui Ștefan cel Mare.**
- **Amenajări speciale pentru turiști.**

Ruini fantastice pe o culme de munte. Istorie încrustată în piatra zidurilor seculare. O cetate al cărei trecut s-a împletit cu strălucirea statului feudal moldovenesc. Pomenită cu mîndrie în letopisețe de cronicarii Grigore Ureche, Miron Costin și Ion Neculce, Cetatea Neamțului evocă glorioasele fapte de arme ale vestitului Ștefan. Și numai privind bătrînele turnuri îți amintești de legenda turnată în versuri măiastre de Bolintineanu:

„Pe o stîncă neagră
Intr-un vechi castel
Unde cură-n vale un rîu mititel..."

Ajuns sus, după ce ai urcat drumul în serpentină și ai dat ochii cu fermecătoarea panoramă de la picioarele cetății, tresari de emoție cînd adierile vîntului îți zvonesc cunoscutele cuvinte ale sfătosului Creangă care a copilărit prin aceste meleaguri:

„Dragu-mi era satul nostru cu Ozana cea frumos curgătoare și limpede ca cristalul, în care se oglindește cu mihnire Cetatea Neamțului de atîtea veacuri".

Adevărata origine a cetății

Cetatea domină de departe împrejurimile. Apărată de viroage adînci la est și vest, iar spre sud de coasta abruptă a muntelui, ea a avut o importantă poziție strategică. Pentru a o întări, Ștefan cel Mare i-a ridicat la nord un al doilea rînd de ziduri. Un martor ocular care a vizitat cetatea în secolul XVII — episcopul catolic Bandini — a relatat că accesul spre poarta de intrare se făcea printr-un pod care se sprijinea pe 9 picioare de piatră, înalte de 15 metri, iar Vlahuță a scris că era „de piele de bivol", care noaptea se strîngea. Astăzi, podul nu mai există, rămînînd numai 4 picioare mult mai joase, însă late de 4,5 metri și groase de peste 2 metri. Intreaga construcție, de formă dreptunghiulară, a fost făcută din piatră albă, verde și roșiatecă, cu ziduri care aveau 20 metri înălțime și 3 m grosime, întărite la colțuri cu turnuri.

Un fapt deosebit de important este constatarea făcută de arheologi în urma săpăturilor inițiate aci în ultimii ani de Academia R.P.R., cercetări efectuate sub conducerea prof. N. Constantinescu. S-a descoperit adevărata origine a cetății, origine care n-are nici o legătură cu cavalerii teutoni așa cum se credea. Cercetîndu-se cele mai vechi nivele de viață, s-a **ajuns la concluzia că Cetatea Neamțului a fost construită pe timpul lui Petru I Mușat (1374—1391),** găsindu-se chiar o monedă din acel timp. De altfel cetatea este pomenită pentru prima oară în documente în anul 1395, de către regele Sigismund de Luxemburg.

Un muzeu inedit

Înainte de a intra în incintă, observăm o mică construcție din lemn către

Simion SAVEANU

(Continuare în pag. a 3-a)

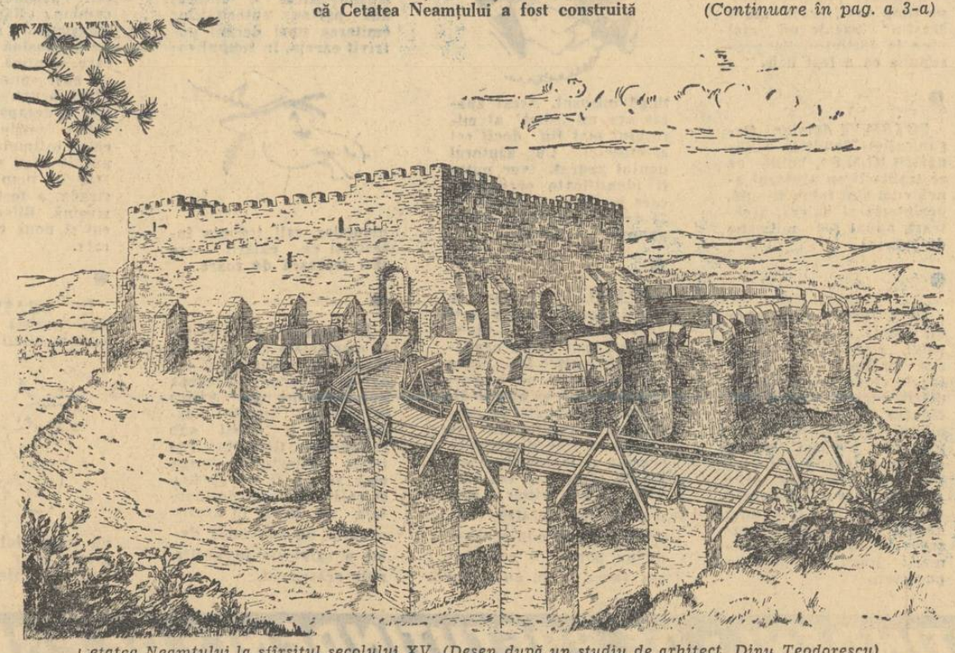

Cetatea Neamțului la sfîrșitul secolului XV. (Desen după un studiu de arhitect Dinu Teodorescu)

Pe firul evenimentelor

Probleme economice și... lepră

Parlamentul englez fusese convocat pentru a asculta mai ales programul economic al guvernului. Premierul Wilson a profitat de ocazie și a pronunțat totodată un aspru rechizitoriu al guvernării conservatoare, criticînd, între altele, „lipsa de sinceritate a presei conservatoare".

A doua zi, relatările asupra ședinței, apărute în presa conservatoare purtau în titlu, cu variații de stil, aceiași idee: „Scandalul leprei..." În fond ce a avut loc, o importantă dezbatere economică sau o discuție despre lepră?

Lucrurile s-au petrecut astfel:

La începutul cuvîntării sale, Harold Wilson și-a exprimat regretul pentru faptul că la dezbateri nu poate participa și ministrul de externe Gordon Walker. Se știe că Walker a pierdut locul de deputat, în circumscripția Smethwick, pentru că adversarul său și-a desfășurat campania speculînd prejudecățile rasiale ale populației din aceasta regiune împotriva emigranților de culoare. Una din lozincile folosite de candidatul conservator Peter Griffiths a fost: „Dacă vrei să ai un negru drept vecin, votează pe candidatul laburist sau pe cel liberal".

La auzul regretelor exprimate de premier, opoziția conservatoare a izbucnit, ca la un semnal, în ostentative și batjocoritoare hohote de rîs.

„Sînt surprins — a declarat Wilson — că ei își găsesc să rîdă de acest lucru. Motivul pentru care ministrul de externe nu va participa la această dezbatere... va pune mult timp pecetea rușinei asupra partidului conservator". Și apoi adresîndu-se liderului conservator Home i-a cerut să se desolidarizeze de deputatul din Smethwick care ar fi pus astfel în situația ca pînă la viitoarele alegeri să-și încheie cariera politică. „în calitate de lepră parlamentară".

Aceste două cuvinte din urmă au furnizat pretext conservatorilor să dezlănțuie un scandal care a făcut aproape imposibile dezbaterile.

Într-un tîrziu, Harold Wilson și-a putut relua expunerea. El a dezvăluit că în scopuri electorale fostul guvern conservator a ascuns opiniei publice date privind situația economică dificilă, a evitat din același motiv să ia vreo măsură economică serioasă care ar fi putut duce la pierderea unor voturi și a creat în schimb „un grad inacceptabil de dependență a Angliei de împrumuturi internaționale. Țara poate acum cunoaște — a arătat Wilson — ceea ce bănuia, că întreaga legendă conservatoare despre prosperitate se baza pe împrumuturi naționale, nu de un milion lire pe zi, ci de două milioane lire pe zi". Am citat numai cîteva fapte și totuși a doua zi presa conservatoare, cu excepția ziarului „Times" a trecut pe planul doi aspectele economice și s-a repezit cu nesaț asupra problemei „leprei parlamentare", acuzîndu-l pe primul ministru „de încălcare a uzanțelor" Camerei Comunelor. Oglindește oare această campanie grijă pentru apărarea „uzanțelor" parlamentare sau avem de-a face cu o acțiune deliberată menită să înece criticile laburiste în gălăgia scandalului, să abată atenția de la problemele în discuție? S-ar putea ca presa conservatoare să dorească să-i plătească lui Harold Wilson și pentru epitetul de „nesinceră" lansat la adresa ei.

Ziarul conservator „Daily Mail" a ajuns pînă acolo încît să asigure publicarea unei scrisori semnată de F.T. Price, aflat într-o leprozerie, în care se spune:

„Am trimis următorul mesaj domnului Harold Wilson. Ați calificat pe un coleg deputat drept un lepros parlamentar potențial. S-ar părea că dv. considerați lepra drept manifestarea cea mai josnică a omenirii. În calitate de lepros pot să vă asigur că noi sîntem oameni decenți și respectabili, chiar dacă sîntem foarte nefericiți".

Evident, replica laburistă nu s-a lăsat așteptată. Drept răspuns la faptul că grupul conservator a început strîngerea de semnături pe o moțiune de condamnare a declarației lui Wilson, moțiune care urmează să fie supusă dezbaterii, deputatul laburist Tom Driberg a prezentat o contra-moțiune. Aceasta exprimă regretul pentru faptul că declarația primului ministru „aruncă o umbră crudă și nemeritată asupra leproșilor", cu alte cuvinte leproșii au dreptate să se simtă dezonorați de a fi asociați cu deputatul rasist din Smethwick. Deci o moțiune indirectă de cenzură împotriva acestuia.

După cum relatează „Daily Telegraph", deputatul laburist Driberg a trebuit să desfășoare o intensă muncă de lămurire la biroul de înregistrare a moțiunilor pentru a convinge că textul său „nu a fost conceput în spirit de batjocură" și că el se conformează regulamentului Camerei Comunelor.

Dar cu problemele economice cum rămîne?

Ele se pot dovedi chiar mai nefaste decît lepra, dacă nu sînt tratate la timp și în mod adecvat.

N. LUPU

Elevul polonez Andrzej Czapski, în vîrstă de 17 ani, a săvîrșit o faptă cu adevărat curajoasă și umană, pentru care, de altfel, el a și fost, recent, distins de Consiliul de Stat al R. P. Polone cu „Medalia pentru sacrificiu de sine și curaj".

Dar despre ce este vorba?

Jucîndu-se, într-una din zilele iernii trecute, pe un lac înghețat, doi copii au căzut în apă, deoarece, fiind foarte subțire, sub greutatea lor, gheața s-a spart. Trecînd în mod întîmplător pe lîngă lac și văzîndu-i pe cei doi copii în primejdie de a se îneca, curajosul elev n-a ezitat nici o clipă. El s-a aruncat în apa rece și adîncă a lacului, salvîndu-i pe copii de la o moarte sigură.

Iată-l în fotografia de mai sus pe tînărul Andrzej Czapski, ținîndu-i în brațe pe cei doi copii.

Proiectul unui TURN BABEL modern...

Pentru rezolvarea problemei locuințelor urbane apar mereu noi și noi proiecte și planuri. Printre acestea, reține atenția cel al arhitectului vestgerman Richard Gabriel, care propune construirea unei clădiri înalte de 1 250 metri, cuprinzînd un număr de 8 000 de apartamente și avînd o capacitate de 25 000 de locatari.

Greutatea clădirii ar urma să fie suportată de o fundație din beton și oțel avînd diametrul de 300 de metri și o adîncime de 16 etaje subterane. Accesul la apartamentele superioare ar urma să se facă cu ajutorul a sute de ascensoare, fiecare avînd o capacitate de cîte 40 de locuri. Clădirea ar avea, în total 350 de etaje și un mare spațiu subteran pentru parcarea a 4.000 automobile. Întreaga construcție ar fi asigurată pe deplin împotriva cutremurelor și incendiilor. La construirea ei sînt prevăzute să se folosească 500.000 tone de oțel.

După părerea protectantului, greutatea proprie a turnului l-ar asigura împotriva celui mai puternic uragan. Construcția ar dispune de uzine de apă și energie electrică, instalații de aer condiționat, magazine de tot felul, cinematografe, teatre, ba chiar și de o administrație proprie, cu un consiliu municipal.

Autorul proiectului promite că, la o anumită altitudine, nu va exista nici fum și nu se vor auzi nici un fel de zgomote, garantînd liniștea amatorilor dispuși să locuiască într-un apartament situat în nori și chiar deasupra lor.

Locul unde ar urma să se ridice un asemenea colos se găsește la sud-vest de orașul Colonia, în localitatea Munstereifeld, unde terenul este potrivit acestui scop. Un grup de specialiști examinează proiectul și — în caz de aprobare — se proiectează strîngerea de fonduri pentru transpunerea lui în fapt.

Un atlet străbate 13.000 de mile... într-o ladă

În urmă cu cîteva zile, John McSorley, atlet britanic, aruncător de suliță, s-a prezentat la un aeroport din Londra aducînd o ladă de lemn destul de mare și de grea.

— Vreau s-o trimit la Perth (Australia), explică el unui funcționar, începînd să facă formalitățile de expediere. Vă rog numai să fie transportată cu grijă. Sînt unele lucruri fragile care se pot strica...

După puțin timp, lada a fost urcată într-un avion care decolă spre orașul australian Perth. Dacă cineva ar fi stat mai mult timp lîngă ladă, ar fi fost mirat să constate că înăuntrul ei se mișca ceva. ...Pentru că în ladă se găsea ascuns un om!

...Spre sfîrșitul verii, la unul din concursurile de selecție pentru alcătuirea echipei olimpice de atletism a Australiei, aruncătorul de suliță Reginald Spiers se dovedi cu ghinion. La o aruncare îl săgetă o durere în umăr. Se rănise. Nu mai putea zvîrli, din nou, sulița.

Spiers se hotărî să plece în Anglia. Renunță la serviciul de funcționar la o societate de asigurări. Își luă rămas bun de la soție și copii și, cu cîteva zeci de lire economisite în portofel, ocupă un loc într-un avion care-l duse în Anglia.

La Londra, Reginald nu făcu însă nici o treabă deosebită. Nu găsi un serviciu care să-l mulțumească. Începu să-i fie tot mai mult dor de soție și copil. Într-una din zile pierdu și portofelul cu 50 de lire. Se găsi astfel, dintr-odată, într-o situație extrem de grea. N-avea bani și dorea neapărat să se înapoieze acasă. Iar un bilet de avion costa peste 200 de lire...

Atunci îi veni în minte posibilitatea de a călători pînă la Perth într-un ambalaj. Ajutat de un prieten al său englez, McSorley, tot aruncător de suliță, Reginald făcu rost de o ladă de lemn și se băgă în ea. Prietenul său bătu șipcile la loc și o expedie cu avionul...

Călătoria de 13 000 mile a durat 63 de ore. În grabă, Spiers și prietenul său uitaseră să mai vîre în ladă o sticlă cu apă și ceva alimente. Astfel că Reginald răbdă două zile de foame și de sete.

După ce avionul aterizâ la Perth, Spiers reuși să deschidă pe dinăuntru lada și să se furișeze afară. Dar trebui să mai parcurgă 1 700 mile, parte pe jos, parte cu autostopul, pînă la Adelaida unde se găsea familia sa... (vezi fotografia din stînga, jos; în dreapta, lada în care a călătorit Spiers).

Așa s-a terminat aventura lui Spiers. Bucuria de a-și revedea familia a fost mare. Dar tînărul atlet nu a scăpat de griji. După cum scrie corespondentul din Adelaida al ziarului „Daily Telegraph", din care am aflat întîmplarea de mai sus, Spiers este acum șomer. Și există riscul ca societatea aeriană pe care a frustat-o prin modul în care a călătorit să aprecieze mai puțin peripețiile sale și să pretindă despăgubiri...

Cartierul Lidingoe din Stockholm

Moment suedez

Ceea ce te impresionează în primul rînd cînd ajungi la Stockholm este apa. Zeci și zeci de canale se întretaie de-a lungul și de-a latul orașului reflectînd ca într-o oglindă fantezia exuberantă, cerul, construcțiile bătrîne de secole și înaltele blocuri moderne. Dintre toate capitalele nordice, metropola suedeză, fără îndoială, este cea mai animată, poate mai animată decît cosmopolita Copenhaga.

Pentru a-i înțelege mai bine sensurile trebuie să-ți începi itinerariul cu orașul vechi. Cățărat pe terase, oferă privirilor o adevărată expoziție de arhitectură: stilul renașterii se întîlnește cu barocul, neoclasicismul se îmbină cu stilul romantic de inspirație națională, strălucitor exemplificat prin clădirea primăriei, operă a lui Ragnar Oestberg. Ulițe de burg medieval pitoresc coboară în pantă spre palatul regal, dincolo de care pescărușii planează peste apele limpezi.

Construcțiile — și îndeosebi construcțiile de locuințe — merită o mențiune specială. Practic, dezvoltarea acțiunii de construcție s-a accentuat în perioada postbelică, prilejuind arhitecților suedezi valorificarea unor talente puțin cunoscute pînă în anii 1940. Desigur, este cu totul remarcabil noul „City" — micul Manhattan cum i se mai spune aici — care alături de palate datînd de două sau trei veacuri impune un grup de zgîrie-nori, de cîte 18 etaje, fără ca contrastul să apară strident. De la funcționalismul construcțiilor lui Ragnar Hjort, arhitectul anilor 1940, pînă la magistralele de clădiri înalte care se schițează acum, s-a produs un salt uriaș. Nimic dizonant în contrastul dintre ele și orașul vechi. În schimb blocurile înalte dau capitalei nu numai prestigiu, ci — prin pulsația pe care o concentrează marile magazine — îi adaugă ritmul trepidant al epocii.

Nu același lucru se poate spune despre „orașele-satelit". Febra capitalei moderne, se simte, la Vällingby — în vestul capitalei — sau la Farsta — în marginea ei de miază-zi. De fapt, în ciuda denumirii lor sînt entități urbanistice distincte, dispunînd de centre comerciale perfect aprovizionate, de școli și săli de spectacol. Concepția arhitectonică este modernă: linii simple, aerate, policromie, mult material plastic, fantezie în amplasarea cvartalelor, astfel încît să se evite monotonia și să se obțină o ambianță reconfortantă prin absorbirea maximă a vegetației și a mării în decorul general. „Orașele-satelit" au crescut rapid, elementele prefabricate și mijloacele mecanizate, fiind larg folosite în construcții. O statistică recentă arată că 15 la sută dintre familiile cu copii trăiesc într-o singură cameră cu bucătărie, 36 la sută dispunînd de două camere. Tinerii căsătoriți constituie o problemă cronică. Acțiunile revendicative sînt adese ori zădărnicite de afluxul de muncitori străini — greci, spanioli, italieni și din alte țări — al căror număr crește cu fiecare an. Suedia este o țară cu 7 500 000 de locuitori, dar are peste 1 milion de pensionari. Și nu trebuie uitat că are o industrie dezvoltată.

Suedia ocupă un loc de frunte, în ierarhia țărilor cu un înalt nivel de trai. Guvernul face eforturi vizibile să compenseze o serie de anomalii.

Multe s-ar putea face, mi-a spus un profesor de la Școala națională de artă aplicată din Göteborg — dacă nu s-ar investi atîția bani în armament. Deși sîntem neutri, bugetul militar este tot atît de mare ca și cel destinat scopurilor sociale: 4 miliarde coroane.

Societatea suedeză pentru artă aplicată a luat ființă în anul 1845. Pentru a dezvolta gustul estetic al cetățenilor ea stabilește o legătură strînsă între artiștii colaboratori și cumpărători, cărora le pune la dispoziție publicații, le organizează prelegeri și cursuri speciale după cum numeroasele expoziții permanente prilejuiesc nu numai confruntarea produselor cu cetățenii, ci și discuții rodnice asupra calității sortimentelor. O asemenea expoziție am văzut în Kungstraedgarden, marele parc din centrul Stockholmului.

Dincolo de aspectele sociale, o realitate — mai elocventă de cît oricare alta — pledează în favoarea poporului suedez: spre deosebire de celelalte țări nordice Suedia n-a cunoscut războiul timp de peste un veac și jumătate. Aceasta a făcut posibilă construcția de mari șantiere navale, de uzine siderurgice, de uzine chimice, de hidrocentrale.

Poate că impresia cea mai puternică pe care ți-o creează vizita pe meleagurile suedeze este vrednicia poporului. Suedia este o țară pe care omul a modelat-o cu aceeași tenacitate cu care natura i-a dantelat litoralul și insulele stîncoase, i-a creat vadurile apelor furtunoase, i-a împodobit pămîntul cu păduri nesfîrșite și cu lacuri scînteietoare. De la Trelleborg pînă în valea fluviului Torne, mîna omului — marele giuvaergiu — se simte peste tot: în silueta elegantă a palatului din Malmö, mîngîiat de apele Mării Baltice, în colecțiile de artă ale castelului Vanas, în prestigioasa universitate din Uppsala, bătrînă din 1477, în eleganta plajă de la Falsterbo, în tezaurul de artă al palatului Drottningholm, în fermecătoarea insulă Gotland — „cetatea trandafirilor și a minelor" — în arhipelagul Stockholm-ului, strălucitoarea capitală care a sfidat natura înălțîndu-se pe sute și sute de insule, legate prin poduri puternice și zvelte ca un colier de perle.

Clara MĂLIN

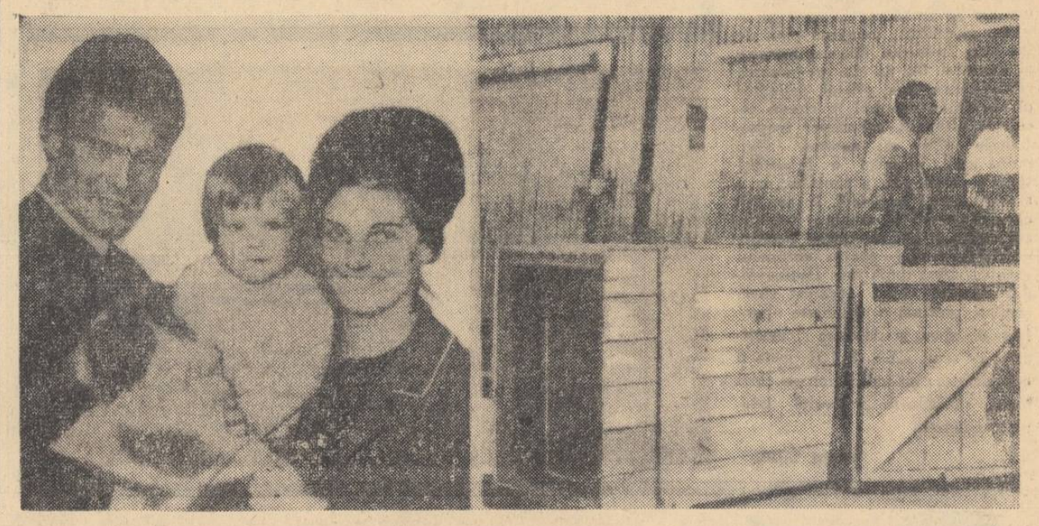

DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PR

ÎN ORAȘUL TURA (partea de răsărit a statului Assam din India), **a fost descoperit cu prilejul unor săpături scheletul unui om de mărime neobișnuită. Lungimea scheletului este de 3 m. Scheletul se afla pe o lespede de piatră dintr-un cavou, cu capul spre răsărit. Lîngă schelet au fost descoperite grămezi de mangal.**

●

KIKO BECIROVICI, șofer de autobuz pe linia Novi Pazar — Ivangrad (Iugoslavia) a văzut o

dată la marginea unui drum de țară un urs mare. I-a aruncat o pîine. Ursul a luat pîinea și a fugit în desiș. De atunci, timp de aproape doi ani, de fiecare dată cînd autobuzul lui Kiko trecea prin acele locuri, ursul își făcea regulat apariția, iar călătorii se obișnuiseră să-i arunce pîine. De cîteva timp însă, acest „moș Martin" pașnic nu mai vine la întîlnire. Se presupune că a fost ucis.

●

POTRIVIT datelor Organizației Mondiale a Sănătății (O.M.S.), bolile ce se transmit cu ajutorul apei, cum sînt febra tifoidă, dezinteria și holera, afectează anual 500 milioane de oameni.

●

ÎN CURSUL unui zbor de noapte deasupra orașului Denver, un avion s-a prăbușit. Printr-un foarte ciudat joc al întîmplării, lucrurile s-au desfășurat în felul următor: pilotul, care s-a salvat cu parașuta, a căzut direct de-asupra acoperișului unui spital. Una din roțile avionului s-a rostogolit oprindu-se în fața unui atelier de vulcanizare, rezervorul cu benzină a nimerit lîngă un post de pompieri.

POLIȚIA americană a fost înzestrată recent cu un aparat care știe să dis-

tingă mirosul. Acest aparat are un „simț" al mirosului mai fin decît cel al cîinelui. Cu ajutorul noului aparat, vor putea fi identificate persoanele care în decursul ultimelor 24 de ore s-au aflat într-o anumită încăpere.

●

SPĂRGĂTORII care au jefuit casa de bani a unei fabrici din Uppsala (Suedia) au vrut să fie neapărat spirituali. De aceea au înregistrat pe magnetofonul aflat în biroul directorului următorul „mesaj": „Vă mulțumim, vă dorim succese în muncă și sperăm că legăturile noastre de afaceri se vor dezvolta și pe viitor, spre mulțumirea noastră reciprocă". Derulîndu-se banda un polițist a recunoscut vocea și nu au trecut decît cîteva zile pînă cînd banda întreagă a ajuns în dosul gratiilor.

●

SOCIETATEA pentru protecția animalelor din Buenos Aires a obținut din partea autorităților emiterea unei decizii potrivit căreia, în timpul ca-

niculelor cai trebuie înzestrați cu pălării care să-i ferească de soare.

●

ÎN MAROC a luat ființă o societate care are în plan construcția unui tunel ce va permite trecerea automobilelor din Africa în Europa. Tunelul urmează a fi săpat sub strîmtoarea Gibraltar. Potrivit proiectului, lungimea sa va fi de 13 km. O călătorie intercontinentală va dura, în aceste condiții, nu mai mult decît o călătorie în periferiile orășenești.

INTR-UN mic orășel din comitatul Kent (Anglia) ambulanța care transporta la spital un cetățean, rănit la umăr, a lovit o camionetă. Un polițist a oprit un turism particular și rănitul a fost transportat. Turismul a lovit un camion. Rănitul a fost transportat mai departe cu o mașină a poliției care, în plină viteză a pornit spre spital. Dar, la un viraj brusc, mașina poliției a derapat și a intrat într-o vitrină. În urma celor întîmplate, rănitul a pornit spre spital pe jos. Dar în timp ce traversa strada, a fost călcat de o mașină. Bilanțul? Femurul și două coaste fracturate.

●

ÎN ORAȘUL elvețian Basel există dispoziția ca pentru cîinii transportați

cu tramvaiul să se plătească bilet. Administrația tramvaielor a emis chiar abonamente sezoniere pentru cîini. Abonamentele respective sînt înzestrate în mod obligatoriu cu fotografia cînelui.

PORUMBEII CĂLĂTORI

Din cele mai vechi timpuri, porumbelul călător (sau de poștă) a jucat un important rol ca „poștaș" rapid și de nădejde. „Columba liva" acesta este numele latinesc al porumbelului călător (sau de poștă), se deosebește de celelalte specii prin viteza de zbor ridicată, prin simțul său de orientare foarte dezvoltat. Datele arheologice au dovedit că porumbelul călător era folosit încă în Egiptul antic cu 3 000 de ani î.e.n. Cînd se apropiau de țărmul natal, marinarii egipteni dădeau drumul de pe ambarcațiunile pe care se aflau unui stol de porumbei, înștiințîndu-și astfel familiile despre sosirea lor. Porumbeii călători pot atinge o viteză de 60—70 km/oră efectuînd zboruri în medie de aproximativ 300—500 km. Poșta cu porumbei este și ea veche. În Noua Zeelandă a existat în secolul trecut o poștă aeriană deservită de porumbei. Corespondența destinată a fi astfel transportată era scrisă pe hîrtie specială care era prinsă de picioarele păsărilor. În multe războaie porumbeii au jucat un rol important. În războiul franco-prus din 1870—1871, la asediul Parisului, porumbeii au transportat sute de mii de mesaje oficiale și particulare. Numai în primul război mondial pe front au fost folosiți aproape un milion de porumbei. În unele țări, porumbeii folosiți de serviciile armatei erau decorați cu ordine. La Paris li s-a ridicat chiar un monument. În renumita piață San Marco din Veneția porumbeii se bucură de atenția și dragostea locuitorilor și a turiștilor. Se păstrează cu multă grijă amintirea anului 1849 cînd porumbeii călători au transmis mesaje de mare importanță pentru orașul asediat.

În zilele noastre, cînd există mijloace de comunicație perfecționate, porumbeii călători și-au pierdut din importanță. Însă sînt împrejurări cînd ei continuă să rămînă agenți de legătură de neînlocuit.

DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI • DE PRETUTINDENI

Imagine din timpul lucrărilor de restaurare a cetății

Restaurarea Cetății Neamțului

(Urmare din pag. 1-a)

care se îndrepta un grup de oameni. Un interpret explica unor turiști străini, importanța fiecărui exponat găsit de arheologi cu prilejul cercetărilor efectuate în ultimul timp.

Vîrfuri de săgeți și de lance, ghiulele de piatră și de fier, un fragment de disc ornamental pictat pe teracotă erau așezate în vitrine sau agățate de pereți. Ornamentul pictat reprezintă pe Sf. Gheorghe călare, ucigînd balaurul. Deși pictura are cîteva secole, se văd clar frîul, șeaua, armura luptătorului și pintenii. Iată mînerul sabiei lui Ștefan cel Mare (sabia aflîndu-se în muzeul Eskiserai din Istanbul, (așa cum ne înștiințează o mică notiță). Pe o bucată de cărămidă s-au păstrat urmele labei unui piciorus de copil iar pe alta se vede o stea. În alt colț se află o piatră cu inscripție, găsită în curtea exterioară și alături o schijă care marchează momentul aruncării în aer a zidurilor cetății pe timpul domniei lui Racoviță (13 ianuarie 1718). O machetă ne arată schema fortificațiilor iar mai multe documente ne amintesc de faptele de eroism ale apărătorilor cetății.

Atenție! Se filmează

Apropiindu-ne de ziduri am avut o plăcută surpriză. Numeroși lucrători munceau de zor pe schelele ce îmbrăcaseră ca o haină piatra. Cu ajutorul unui funicular se aduceau din vale materiale de construcție, numeroase roabe încărcate fiind urcate pe metereze. Zumzetul muncii transformase în șantier piscul prăpăstios încadrat de ruine. Începuseră lucrările pentru consolidarea și restaurarea cetății. Și cum acest eveniment trebuia consemnat și pe peliculă, un grup de operatori imortalizau acest moment. De altfel, în această perioadă studioul cinematografic „București" turnează aici filmul colorat **„Amintiri din copilărie"**. O parte din acțiunea acestui film se va desfășura chiar pe terasele cetății, nefiind uitată, bineînțeles, nici valea Ozanei, atît de îndrăgită de Creangă.

Monetăria secretă

Pătrunzînd pe sub turnul de pe latura de nord-est în curtea cetății, vedem ruinele clădirilor interioare, urme ale fostelor locuințe. Dar o scîndură pătrată, agățată pe zidul din stînga, ne atrage atenția. Pe ea scria un singur cuvînt: **Monetăria.** Interesîndu-ne mai tîrziu despre ea, am aflat cîteva lucruri deosebite. Într-adevăr, în cetate a existat pe vremuri o monetărie, dar nu una obișnuită ci una pentru fabricarea... de bani falși! Faptul este consemnat de istoriografi care au și fixat în timp cînd s-a început baterea acestor monede. Astfel, pe vremea domniei lui Duca, acesta ar fi ordonat, în secret, mutarea monetăriei din cetatea Sucevei în Cetatea Neamțului, trecîndu-se la falsificarea unor monezi. De altfel, Duca Vodă, în a doua lui domnie a fost mazilit pentru fapta sa.

Fîntîna din cetate și tunelurile subterane

Un manuscris inedit aflat la Biblioteca Academiei R.P.R. semnalează cîteva amănunte în legătură cu construcția cetății. Este vorba de însemnările lui Narcis Crețulescu, care a vizitat deseori cetatea, una din vizite făcînd-o în anul 1860, însoțind pe soția lui Cuza Vodă. În aceste însemnări se vorbește despre o fîntînă adîncă, în care oamenii coborau pe scări pînă la apă. Apa venea prin olane din munte și era depozitată aici ca într-o magazie. De asemenea, Crețulescu pomenește de niște scări lungi și late așezate lîngă peretii zidului, scări care duceau adînc în jos la niște tuneluri subterane prin care în caz de pericol se putea ajunge la Oglinzi sau la Valea Dodei.

Cercetările întreprinse pentru descoperirea atît a fîntînei cît și a tunelurilor subterane, n-au dat însă rezultate.

Pisanie pusă de Vasile Lupu la Cetatea Neamțului. Astăzi se află la mănăstirea Secu

Cum se va restaura cetatea

Avînd în vedere importanța istorică, precum și afluența de turiști din țară și din străinătate, Direcția monumentelor istorice din cadrul C.S.C.A.S. a alcătuit proiectul pentru consolidarea și restaurarea cetății. Dorind să împărtășim cititorilor cîteva amănunte asupra acestor lucrări, ne-am adresat tov. arhitect ȘTEFAN BALȘ, șeful proiectului, care ne-a declarat următoarele:

„Spre a i se reda Cetății Neamțului vechiul ei aspect monumental, s-a pornit la consolidarea temeinică a zidurilor de incintă, completîndu-le parțial cu blocurile de piatră dispărute. În ce privește terasa exterioară, ea va fi restaurată, fiind readusă la înălțimea pe care a avut-o pe timpul lui Ștefan cel Mare și degajată de pămîntul care acoperă partea inferioară a zidurilor pe aproape 7 metri. Un alt obiectiv constă în construirea vechiului pod-viaduct cu înaltele sale picioare de piatră, păstrîndu-se, bineînțeles, aspectul lor original. Pe platoul din fața cetății se vor ridica două noi construcții: una pentru localul muzeului, alta pentru paznic. Ele vor avea o arhitectură simplă spre a fi în armonie cu zidurile din vecinătate. În proiect sînt prevăzute de asemenea lucrări pentru organizarea și protejarea circulației, precum și amenajarea unei terase belvedere pe latura de vest, spre Valea Ozanei. Astfel vor fi amenajate alei și balustrade cu un vădit caracter modern, spre a nu da naștere la confuzii arheologice, precum și o platformă terminală la capătul drumului de sosire. În fine, întregul monument va fi iluminat electric, totalitatea lucrărilor fiind prevăzute a se termina în 1966.

Simion SAVEANU

EXPOZIȚIA REALIZĂRILOR ECONOMIEI NAȚIONALE A R. P. R.

DISCUȚIE ÎN FAȚA UNUI STAND

Vă propunem, dragi cititori, ca astăzi să poposim împreună la unul din standurile pavilionului central. Este vorba de un sector care interesează pe aproape toți vizitatorii, de toate vîrstele: standul de încălțăminte. Varietatea pantofilor pentru femei, bărbați și copii satisface cele mai diverse cerințe. Vizitatorii își manifestă bucuria pentru realizările industriei în acest domeniu, pun întrebări în legătură cu noile modele, cer amănunte de fabricație. Ghizii standului, persoane competente care au contribuit la realizarea exponatelor, dau răspunsuri prompte fiecăruia.

În vizita noastră de astăzi sîntem însă însoțiți de Constantin Gheorghescu, director tehnic în Direcția generală a industriei de pielărie, încălțăminte și cauciuc din cadrul M.I.U., precum și de alți specialiști. Din partea vizitatorilor, ca reprezentanți ai consumatorilor, ne întovărășește Viorica Panescu și Stela Angelescu de la Opera de Stat din București, Elisabeta Muscalu de la Rafinăria Onești, Elena Andrei, profesoară în București și fotbaliștii ing. Petre Mîndru, Gheorghe Oaidă și Ioachim Popescu de la clubul „Progresul" București.

Discuția se înfiripă ușor:

— Privim pentru a doua oară acest stand, ne mărturisește Viorica Panescu. **Se poate spune că gusturile cele mai exigente sînt satisfăcute. Sînt expuși pantofi pentru zi, seară și diverse ocazii, într-o multitudine de modele. În mod deosebit ne-au plăcut pantofii cu tocuri plate care pot fi purtați ziua. Ceea ce considerăm ca foarte meritoriu este faptul că modelele și culorile se potrivesc la cît mai multe toalete. Ingenioase ni se par combinațiile de piele cu alte materiale.**

— Un aspect elegant au și pantofii cu fețe de lac — adaugă Elisabeta Muscalu. **Iar un lucru nou și de mare efect sînt pantofii din piele metalizată.**

— Eu apreciez, intervine Elena Andrei, **încălțămintea pentru iarnă. Pe lîngă faptul că este călduroasă, modelele îmbină ceva din eleganța pantofilor și din încălțămintea care se bucură exponatele acestui stand.**

Dar să dăm cuvîntul și reprezentantului industriei:

— Desigur că aprecierile pozitive ne bucură, spune Constantin Gheorghescu. **Noi cunoaștem însă că vizitatorii sînt interesați în primul rînd să afle cînd vor putea găsi în magazine toate modelele expuse. Să începem însă cu ce este caracteristic modei anului 1965. Ca noutăți prezentăm modelele de piele în combinație cu huting (un produs de piele cu nuanță de antilopă), piele cu p.v.c. metalizat sau cu garnitură din plasă de relon. Tot pentru 1965 pregătim pantofi cu țesătură tip lamé. O altă caracteristică a modei pentru femei sînt tocurile plate. De asemenea, pe lîngă vîrfurile ascuțite, o bună parte din modele au vîrfuri „carré", ce amintesc de forma papucului. Această linie este folosită și pentru încălțămintea bărbătească.**

Încălțămintea tip papuc își continuă moda și în 1965. Modelele cu tocuri din șurub metalic, cu flecuri de vulcalon și adausuri de mărgele, folosite ca podoabe, vor fi desigur apreciate. Pentru sezonul rece s-au introdus în fabricație cizmulițe îmblănite sau căptușite cu material flaușat. Bocancii din box, căptușiți cu material flaușat sau blană, cu talpă din material translucid vor întruni, desigur, aprecierea pozitivă a bărbaților.

În general, la realizarea noilor modele s-a urmărit un complex de calități pe care trebuie să le aibă un pantof ca: rezistență, flexibilitate, eleganță, culoare plăcută etc. Astfel, întreprinderile au introdus în producție încălțămintea din piele „box cu fața corectată", care se obține prin îndepărtarea defectelor superficiale prin polizare și acoperirea ei cu lianți termoplastici. Valorificînd superior pielea de capră, prin tratarea ei cu o substanță ce o înnobilează, se obțin pantofii de lac cu efect sidefat.

Discuția din fața standului dintre producători și viitori cumpărători s-a încheiat cu bune rezultate atît pentru unii cît și pentru cellalți. Vizitatorii au venit cu o serie de propuneri care au fost luate în considerație de specialiști.

Anton DROST

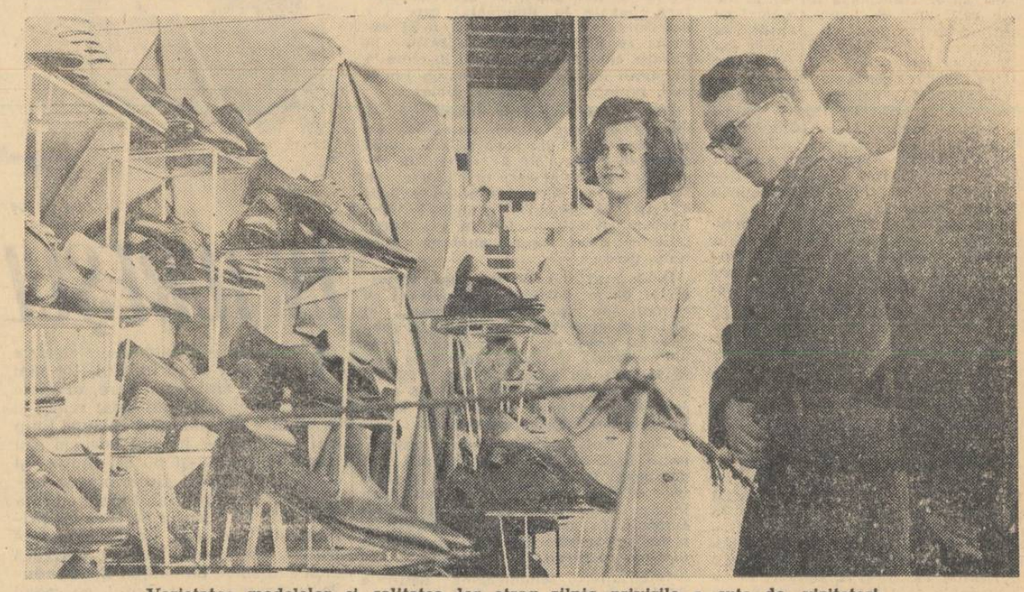

Varietatea modelelor și calitatea lor atrag zilnic privirile a sute de vizitatori.
Fotografia: Ion POPOVICI

CENTENARA LA... CENTENAR

Zilnic, la amiază, din curtea casei de pe strada Teilor nr. 31 din Odorhei, poate fi văzută ieșind o bătrînă care se îndreaptă spre strada Morilor, mergînd să-și ia prînzul la fiul ei. Povara anilor n-a încovoiat-o și nici în baston nu se sprijină. Este pensionara Ileana Szabo în vîrstă de 101 ani (buletinul ei de identitate menționează că s-a născut la 16 august 1863). Se duce zilnic la băiatul ei Carol, pensionar și el, în vîrstă de peste 70 de ani, singurul copil în viață din cei nouă cîți a avut.

Mătușa Ileana locuiește de peste 50 de ani în aceeași casă. Multe din vecine, mai tinere și nu cu puțin (40—50 de ani) o invidiază pentru sănătatea ei — în toată viața n-a fost nevoită să ceară asistență medicală la vreun spital și nici măcar la policlinică. O vizitează totuși, din cînd în cînd, un medic din cartier. Acum cîtva timp acesta a fost extrem de flatat că pacienta i-a cerut totuși un sfat: ce fel de ceaiuri să bea, pentru a combate o... răceală.

Ileana Szabo are 11 nepoate din care cea mai mare în vîrstă de... 67 ani. Vizitată și fotografiată acum cîteva zile de un reporter, bătrîna și-a depănat cu ușurință amintirile de acum 50 de ani. Printre altele am aflat că Ileana Szabo este depunătoare la C.E.C. încă din 1949, data înființării unității C.E.C. în orașul Odorhei. Venea singură la ghișeul casei de economii, își scria, fără să poarte ochelari (de altfel ca și azi), formularele prin care efectua diferite operațiuni de depuneri sau de restituiri. De altfel, pentru prima oară a depus mici economii la o „casă de păstrare" din Odorhei în... 1903.

Astăzi, Ileana Szabo se numără printre cei peste 30 000 de depunători la C.E.C. din raionul Odorhei; centenară prezentă la centenarul Casei de Economii și Consemnațiuni care se va sărbători în cadrul „Săptămînii economiei" (24—30 noiembrie).

Paul LASCĂR

Aurul Cotnarilor

(Urmare din pag. 1)

alături de celelalte soiuri pentru a imprima vinului fructuozitate și prospețime, cu el corectîndu-se, prin cupajare, vinul obținut din Fetească albă.

În proporție de 10 la sută din sortimentul gospodăriei participă, așa cum am arătat mai sus, Busuioaca de Moldova care completează gustul și aroma specifice vinului de Cotnari, permițînd obținerea unor vinuri excepționale și plăcut aromate.

Calitățile deosebite ale celor patru soiuri de struguri care formează sortimentul podgoriei Cotnari, permit producerea vinurilor dulci și licoroase naturale, a vinurilor superioare atît de renumite în țară și peste hotare".

La gospodăria agricolă de stat Cotnari munca pentru extinderea podgoriei, preocuparea stăruitoare pentru a produce struguri și vinuri de înaltă calitate se împletește strîns cu preocuparea de a realiza indicii de producție la un preț de cost cît mai scăzut. Cîteva grafice pe care le vedem în biroul inginerului șef ne arată, în această privință, date concludente. Astfel, un grafic ne demonstrează creșterea continuă a producției de struguri de la 1 708 kg (realizată în 1957) la 6 670 kg la ha (realizată în 1963). **„Acest spor considerabil** — ni se explică — **a fost dobîndit datorită, pe de o parte, întrării pe rod a noilor suprafețe plantate cu vii și, pe de altă parte, datorită agrotehnicii superioare aplicate.**

Ca urmare a creșterii producției de struguri la hectar, deși cheltuielile pe unitatea de suprafață au crescut — ne explică în continuare, tov. ing. Jianu — **prețul de cost al tonei de struguri a scăzut de la 3 277 lei (cît era în 1957) la 1 995 lei (anul trecut)".**

Acești indici ai activității economice din sectorul viticol se încadrează cu o pondere însemnată în întreaga activitate a Gospodăriei agricole de stat Cotnari, care a reușit, ca urmare a îndrumării primite din partea organelor centrale și locale, să realizeze o creștere a valorii producției globale, în aceeași perioadă de timp de la 3,1 mil. (în 1957) la 17,4 mil. (în 1963). Beneficiile realizate în această perioadă au crescut însumînd peste 7,5 milioane lei.

Realizările dobîndite sînt o temeinică bază de plecare pentru noile și viitoarele înfăptuiri cuprinse în planurile de dezvoltare. În legătură cu aceste perspective cerem lămuriri și le primim pe dată, exprimate succint dar cît se poate de concludent.

„Prin intrarea pe rod a întregii suprafețe prevăzute în planul de perspectivă, adică în 1969, se va putea realiza o producție totală de 9 500 tone struguri. Producția de vin va ajunge la circa 620 vagoane. Gospodăria va putea realiza anual, din vînzarea vinului, un beneficiu net de peste 60 milioane lei".

— Dar pentru prelucrarea și depozitarea unei asemenea producții vor fi suficiente spațiul și utilajul actual?

— Fără îndoială că nu. Tocmai de aceea în planul de ansamblu privind dezvoltarea gospodăriei se prevăd însemnate construcții și dotări cu utilaje moderne la nivelul tehnicii mondiale, aceasta cu atît mai mult cu cît profilarea gospodăriei este făcută pentru producerea unor vinuri de înaltă calitate, pentru export".

— Dezvoltarea producției va determina desigur o dezvoltare complexă a întregii așezări?

— Desigur. O dată cu dezvoltarea sectorului productiv și cu amenajarea gospodăriei (construcții de drumuri, extinderea rețelei electrice, a rețelei de alimentare cu apă etc.) se va acorda o atenție pe măsură organizării grupului social. Se vor construi astfel locuințe pentru salariații permanenți și familiile lor, grupuri sociale pentru muncitorii sezonieri, club, cantină și altele. Totodată se va acorda o atenție deosebită calificării și continuei perfecționări profesionale a cadrelor, gospodăria urmînd să devină nu numai o renumită podgorie ci și o școală de cadre pentru viticultura noastră.

Datele aflate, faptele, munca harnică văzută și-n acestă toamnă la Cotnari ne-au întărit cu prisosință afirmațiile inginerului șef al gospodăriei, lăsîndu-ne deplină și nestrămutată convingerea că la Gospodăria agricolă de stat din Cotnari cei ce muncesc cu entuziasm, sub îndrumarea partidului, sînt hotărîți să lucreze cu aceeași rîvnă și abnegație pentru îndeplinirea sarcinilor ce le stau în față, conștienți că ridicarea la înălțimea cuvenită, pe plan național și internațional a podgoriei Cotnari este o înaltă datorie patriotică.

Virgil DĂNCIULESCU

Năravuri și moravuri

Eu, mie, îmi

În vocabularul lui un cuvînt e la loc de cinste: eu. *Îl întîlnești cel puțin o dată în fiecare frază. Și cînd lipsește, e înlocuit de ceva asemănător: după părerea* mea, *punctul* meu *de vedere... În jurul acestui „eu" se învîrtește lumea, totul a fost inventat, creat, pentru ca el să existe, întreaga omenire îi este datoare, subordonată.*

L-am întîlnit într-o noapte în tren. Pe coridor era lume multă: femei, bătrîni, copii. Posesorul „eu"-lui încuiase ușa compartimentului, întorsese comutatorul și sforăia fericit, întins de-a lungul canapelei.

L-am întîlnit într-o dimineață la magazinul de fructe din colțul străzii. Sosise un transport de struguri „Hamburg", cît măslina, și mai mulți cetățeni își așteptau cuminți rîndul. A dat buzna, demn și plin de sine, s-a înfipt în capul coloanei și plin de dispreț față de protestele celor care nu știau „cine e el", a comandat scurt:

— Două kilograme! Și să nu-mi pui d-alea cu bobul mic.

L-am întîlnit într-o seară, la o reuniune într-o familie. Era cel care vorbea mai mult, care contrazicea mai mult, care nu putea suporta ca alții să fie în centrul atenției. Cum deschidea cineva gura, îl și pleznea:

— După părerea mea, nu aveți dreptate. Să vedeți ce mi s-a întîmplat mie într-un caz similar...

Are personalitate. Nu se lasă doborît de insuccese. El e un om superior și e inevitabil să nu fie înțeles de vulg. În tren, cînd oamenii au avut neobrăzarea să cheme conductorul ca să-l sileacă să descuie ușa, le-a aruncat-o de la obraz:

— Asta-i nesimțire să nu lași omul să se odihnească! Vă plimbați de colo, colo, prin trenuri, umpleți vagoanele în neștire și mai și faceți gură.

S-a restrîns, bombănind, în colțul de lîngă fereastră, demonstrînd apoi intrușilor că se poate dormi și așa.

La Aprozar, cînd, la protestele cetățenilor, vînzătorul a refuzat să-l servească, a replicat tăios:

— Mai sînt și oameni ocupați, nu oricine își poate pierde timpul stînd la rînd.

A plecat trîntind ușa.

Seara, la reuniune, cînd a văzut că cei de față se strîng în jurul unui medic, tocmai venit dintr-o croazieră, care povestea cu mult talent cele văzute, a mormăit destul de tare, ca să-l audă toată lumea:

— Inepții! Mai bine și-ar vedea de pacienți că sînt zeci de plîngeri...

Da, nu-i prea merge bine. Oamenii îl ocolesc, nu-i acordă stima pe care-o merită. Dar ce pretenții poate să aibă? Doar așa i s-a întîmplat și lui Van Gogh să nu fie înțeles de contemporani. Las' c-a citit el undeva asta.

Și cu o nouă energie pornește iar la atac:

— Eu cred că... Eu știu că... Eu consider că...

Paul MARIAN

Gulf-Streamul şi vremea la noi

(Urmare din pag. 1)

cală şi scăpau de calamităţile meteorologice transportate de curentul rece al Labradorului. Proiectul lui Howard Rigger propune pentru bararea carentului Labrador şi a Gulf-Streamului construirea unui baraj în strîmtoarea Belle Isle şi a unui dig lung de 400 km. pe partea estică a insulei Newfoundland. Proiectul lui Hermann Sergel modifica şi el „curentul golfului" prin anumite construcţii hidrotehnice în strîmtoarea Gibraltar pe unde pătrunde anual în Marea Mediterană un volum de 2763 km³ de apă din Oceanul Atlantic. Proiectul lui P. M. Borisov a cuprins întreaga problemă a încălzirii Mărilor Arctice.

Odată cu punerea în discuţie a acestor proiecte îndrăzneţe, deşi realizabile din punct de vedere tehnic, s-a scris destul de mult şi despre Gulf-Stream, de aceea, în cele ce urmează vom prezenta alte aspecte ale acestui curent.

După ce urmăreşte cîtva timp coasta Americii de Nord, el se răspîndeşte în formă de evantai spre nordul Oceanului Atlantic. Din dreptul Hatteras-ului, rotaţia Pămîntului îl deviază tot spre dreapta, dirijîndu-l spre: Bretagne, Irlanda, Norvegia şi Islanda, devenind astfel din curent american un curent european.

Acest gigantic fluviu marin poartă de 22 de ori mai multă apă decît toate fluviile luate la un loc; cînd ajunge în dreptul insulei Newfoundland, are o lăţime de 640 km.; în fiecare zi el transportă în afară de multe vagoane de lemn tropical ce ajung pînă în insulele Jan-Mayen Spitzbergen şi 39.500.000.000.000.000 calorii, plus importante mase de aer cald ce încălzesc Arctica. Din această cauză, portul sovietic Murmansk, ce se află la nord de Cercul Polar, nu îngheaţă niciodată, pe cînd portul Mariupol-Jdanov, de pe litoralul Mării de Azov, deşi se află cu 2500 km. mai la sud, îngheaţă în fiecare iarnă, începînd din decembrie pînă la sfîrşitul lui februarie.

Apele Gulf-Streamului au o temperatură cu 7—8 grade mai ridicată decît cele din restul Oceanului Atlantic. În luna februarie temperatura acestui curent marin este în medie de 8 grade, iar în august de 14—15 grade. În decursul unui an, fiecare centimetru de pe litoralul european primeşte de la Gulf-Stream circa patru mii de miliarde de calorii, ceea ce echivalează cu căldura rezultată din arderea a 500.000 tone de huilă.

Gulf-Streamul şi vremea în Europa

Studii mai importante privind influenţa Gulf-Streamului asupra timpului Europei, au fost cele întreprinse de germanul Mainardus, norvegianul Pettersen şi francezii Maurice de Tastes şi A. Berger, Ei au plecat de la constatarea generală că temperatura apei oceanului, avînd o căldură specifică mare, nu poate avea variaţii mari într-un interval scurt de timp.

Pettersen a dovedit că temperatura Gulf-Streamului se menţine luni în şir în jurul aceleeaşi valori. El a constatat că lunile decembrie-ianuarie-februarie-martie — formează o grupă, iar lunile iunie-iulie-august-septembrie, formează a doua grupă în care temperatura apei îşi menţine aceleaşi caracteristici. El a mai arătat că temperatura aerului din regiunile limitrofe ce se găsesc sub influenţa imediată a Gulf-Streamului, prezintă aceleaşi anomalii ca şi temperatura apei din cursul acestui curent. Concluzia pe care o trage el este următoarea: „condiţiile termice stabile ale curentului oceanic ar explica tendinţa timpului de a se menţine neschimbat mai multă vreme".

Mainardus, în studiul său a căutat să arate că temperatura apei Gulf-Streamului nu influenţează numai temperatura aerului din luna respectivă, dar chiar are o influenţă asupra temperaturii din lunile următoare.

Gulf-Streamul şi Anticiclonul azoric

Deasupra inelului marin format din ramura nordică a Curentului Ecuatorial, Gulf-Stream şi curentul rece al Canarelor se produce o aglomerare de mase de aer, manifestată printr-o presiune ridicată, centrată frecvent în spaţiul insulelor Azore şi care a fost numită Anticiclonul azoric. Datorită faptului că acest bloc de aer dens, centrat în zona tropicală de nord a Oceanului Atlantic persistă aproape tot anul, a fost denumit **centru principal de acţiune atmosferică pentru Europa**, pentrucă an de an aspectul vremii pe continent depinde de activitatea şi de transformările pe care le suferă acest maxim de presiune atmosferică.

Gulf-Streamul joacă un rol destul de important în viaţa Anticiclonului azoric. Anticiclonul este format la bază de aer relativ rece, iar în altitudine din aer cald şi el durează cu atît mai mult cu cît aerul cald are o grosime mai mare. Alimentarea lui cu aer cald o face **Contraalizeul de SV**, care suflă între 3000—8000 m înălţime, transportînd aer tropical din zona Golfului Mexic în lungul traseului indicat la sol de Curentul Gulf-Stream. Dacă acest contraalizeu nu are direcţia şi alimentarea caldă menţionate mai sus, ci suflă dinspre vest sau se roteşte în curent polar de nord-vest sau nord, el duce la distrugerea anticiclonului sau la retragerea lui spre sud, sub paralela 30°. Aerul cald purtat de „curentul golfului" la suprafaţa oceanului are ca rezultat deplasarea Anticiclonului azoric peste vestul Europei, iar aerul cald din păturile înalte ale atmosferei, situate deasupra Gulf-Streamului determină menţinerea, intensificarea şi înaintarea spre nord a anticiclonului. De poziţiile acestui maxim baric pe Oceanul Atlantic depinde vremea nu numai în jumătatea de vest a Europei ci şi cea de la noi din ţară. Anticiclonul azoric este un intermediar aerian al Gulf-Streamului, iar acesta este un intermediar pentru Europa al Curentului Ecuatorial, care la rîndul lui, este un intermediar al vînturilor alizee de NE şi de SE şi în sfîrşit acestea sînt intermediare eoliene ale energiei solare recepţionată de zona intertropicală.

Anticiclonul azoric şi vremea la noi

Vremea la noi, ca şi în oricare parte a globului este cauzată de diferitele corpuri sau mase aeriene, care traversează regiunea respectivă în diversele anotimpuri ale anului.

Regiunile noastre sînt frecventate iarna mai mult de aerul arctic care aduce deasupra ţării climatul alb al ţinuturilor polare, pe cînd vara masele de aer tropical sînt cele care domină şi care imprimă climei noastre caracteristici tropicale.

Urmărirea acestor mari şuvoaie de aer, care se deplasează dintr-o regiune în alta, fugărindu-se sau întrepătrunzîndu-se reciproc după anumite reguli şi legi termobarice, o face **meteorologia sinoptică** cu ajutorul hărţilor. Dirijarea circulaţiei atmosferice într-o anumită parte a globului o îndeplinesc aşa numiţii **centri de acţiune atmosferică** şi anticiclonul din Insulele Azore este centrul principal pentru Europa.

Vom da cîteva exemple de modul cum determină vremea la noi acest maxim barometric, centrat în mod obişnuit aproape tot anul pe Oceanul Atlantic. Aceste exemple pot fi utile oricărui bucureştean care, trecînd pe b-dul Magheru, priveşte la afişierul fixat pe blocul de la nr. 6—8, harta cu situaţia atmosferică zilnică pe Europa.

Dacă Anticiclonul se extinde peste vestul Europei, el va dirija peste regiunile noastre mase de aer oceanic temperat, secătuite în vapori de apă din cauza lungului traseu continental parcurs şi de aceea vremea la noi în ţară va fi frumoasă şi caldă cu înnorări la amiază mai accentuate în Ardeal şi zona de munte unde vor cădea averse izolate.

Dacă Anticiclonul azoric se extinde pe Insulele Britanice, deasupra cărora îşi deplasează şi centrul său, el va dirija la noi mase de aer subpolar rece, bogate în umezeală, care vor determina un timp nestatornic şi răcoros cu ploi abundente aproape în fiecare zi. Aceasta este distribuţia presiunii aerului pe Europa în lunile mai, iunie şi iulie, foarte ploioase.

Dacă Anticiclonul se deplasează şi mai mult spre nord, unindu-se cu maximul baric din zona polară atunci el împinge mase de aer arctic în regiunile noastre şi care pricinuiesc un timp friguros, vîntos, cu ploi de scurtă durată şi numai în primele zile. Această situaţie barică nu are durabilitate decît iarna cînd ne aduce timp geros.

Dacă maximul de presiune atmosferică de pe Atlantic se instalează cu centrul său pe vestul Europei, el dirijează spre ţara noastră aer continental uscat care determină o vreme secetoasă de lungă durată în toată Europa nu numai la noi. Marile secete continentale sînt date de o asemenea repartiţie a presiunii aerului pe continentul european.

Dacă Anticiclonul azoric se extinde peste bazinul Mării Mediterane, el pompează la noi mase de aer tropical nord-african ce determină un timp foarte călduros şi secetos în cîmpia Dunării. În asemenea împrejurări se produce canicula de vară şi moinele din cursul iernii.

Înlănţuirea fenomenelor naturale descrise mai sus, reprezintă numai o parte din schiţa generală a întregului complex meteorologic ce determină diferitele aspecte ale vremii în ţara noastră. În completarea acestui mecanism atmosferic, mai intervin îndeosebi pentru Europa: Groenlanda cu Mările Polare *), Siberia cu celebrul ei anticiclon de iarnă, precum şi nordul Africii cu ciclonii mediterani. Toate aceste regiuni sînt generatoare de mase de aer caracteristice şi foarte diferite între ele, din care cauză ciocnirea lor deasupra teritoriului nostru duce la producerea de fenomene meteorologice măreţe prin amploarea şi intensitatea lor.

*) Vezi articolul „Groenlanda şi clima Europei", revista „Magazin" din 21 decembrie 1963.

PRIETENA MEA cartea

O ÎNTÎLNIRE PLĂCUTĂ*)

Cine s-ar fi aşteptat? Cine ar fi prevăzut un asemenea deznodămînt vizitei în Magnitogorsk a bătrînului Timofei Vasilievici? În nici un caz feciorul lui. Şi nici cititorii nuvelei lui Kazakievici care aveau motive să se aştepte la orice dar numai la o asemenea figură din partea bătrînului, nu. Finalul acesta este direct entuziasmant. Toată povestirea de altfel — se pare că una dintre ultimele lucrări ale regretatului scriitor — este deosebit de reuşită prin subtilitatea observaţiilor pe care Kazakievici le realizează în mediul familiei siberiene, prin romantismul pe care-l degajă, prin dialogul strălucitor dar mai ales prin portretizarea reuşită a bătrînului, a fiului şi a cîtorva prieteni ai familiei reuniţi în sărbătoarea revederii dintre tată şi fiu.

Auzi dumneata! Îl aştepţi zile la rînd cu maşina la gară, îl bagi pentru prima dată în viaţa lui într-o baie, îi dai papuci tăi de casă, îl plimbi peste tot, îl faci să simtă respectul şi dragostea tuturor, ba îl mai şi duci la o partidă de pescuit pe care n-ar trebui s-o uite pînă la sfîrşitul vieţii etc., etc., şi dumneatale... nu, nu vă temeţi că tot nu vă spuneam ce se întîmplă cu dumnealui. Şi asta nu numai pentru a vă lăsa satisfacţia descoperirii unor reacţii neaşteptate ale oamenilor, dar şi pentru că întreaga nuvelă trebuie parcursă pentru a gusta şi înţelege mai ales de ce Kazakievici este considerat un mare artist. Numai un mare artist putea să surprindă într-o destul de scurtă povestire trăsăturile care caracterizează întregi categorii sociale. Căci întreaga desfăşurare a nuvelei ca şi finalul neaşteptat, dar absolut veridic şi bine fundamentat, aceasta arată de fapt: viaţa e mult mai complexă decît apare ea la prima vedere iar oamenii, oamenii... se dovedesc şi de astă-dată magnifici sau mărunţi, trăind în viitor sau cu ancora aruncată departe în trecut...

Întîlnirea cu Kazakievici va fi astfel plăcută pentru cititori. Dar nu şi singura întîlnire agreabilă pe care le-o prilejuieşte volumul de faţă, în care are bucuria să-i recunoască şi pe Naghibin, pe Aitmatov, pe Lidin şi mulţi alţi scriitori sovietici. Nu mai departe decît evocarea liricului Aitmatov, bunăoară. Povestirea lui se intitulează destul de nesugestiv „Primul învăţător", dar cititorul căruia îi vor cădea sub ochi primele rînduri ale relatării pictorului aflat în încurcătură — nu ştie în ce postură să-şi plaseze eroii — nu va lăsa, sîntem siguri, cartea din mînă pînă nu va fi terminat povestirea aceasta emoţionantă. Îl va tulbura peisajul stepelor kazahe şi povestea celor doi plopi de pe colină, şi viaţa ailului Kukureu, dar mai ales spovedania dramatică a savantei Sulaimanova şi motivele care o îndeamnă să părăsească acum, în fugă, sărbătoarea satului. Cinghiz Aitmatov care a dat şi cititorilor noştri „Djamilia", „Defileul" şi altele despre care fără îndoială îşi amintesc, vine astfel la întîlnire cu o admirabilă, emoţionantă povestire.

Şi alţi colegi de-ai lui reuniţi în volum nu-şi decepţionează cititorii. Naghibin cu arta lui de a pătrunde şi reda psihologia oamenilor îi va conduce cu ajutorul eroului său într-o perioadă de istorie zbuciumată („Prin Weimar şi împrejurimi"); Konstantin Kudievski va relata povestea nu mai puţin zguduitoare a eroului său de pe malul Mării Negre („Năvalnica"); Viktor Konecki în „Iarăşi despre război" va evoca şi el într-o tulburătoare povestire dragostea unor oameni încercaţi de soartă; Iuscenko ne va face să retrăim epopeea eroică a unor constructori, pe care avionul defectat îi lasă izolaţi în stepa îndepărtată, la mare distanţă de orice aşezare omenească.

În cele 500 de pagini ale volumului cititorul nostru va avea prilejul unor întîlniri cu adevărat plăcute, în care 13 autori sovietici vin la întîlnire, fiecare cu personalitatea lui distinctă, dar toţi cu un obiectiv comun: înfăţişarea omului cu tot ce are el mai frumos, mai înălţător în sine.

M. MOLDOVEANU

*) „Cînd sîntem împreună" — culegere de nuvele sovietice.

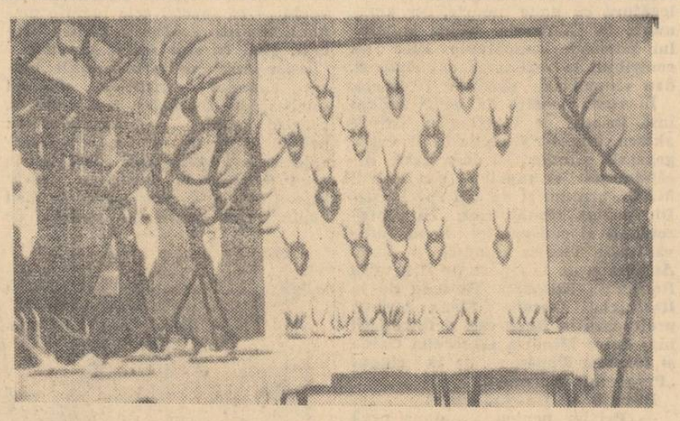

Trofee de cerb şi căpriori

ÎN IUREŞUL VÎNĂTORII

Lepădîndu-şi salopeta, straiele de oraş sau halatul, tot mai mulţi sînt aceia care, în zilele libere, se vîră în pantaloni scurţi şi în vindiac sau pufoaică — după timp sau anotimp — încaltă bocanci sau cizme şi, luîndu-şi puşca, raniţa şi cartuşiera, uneori fluierîndu-şi cîinele, pornesc la drum. Pleacă cu faţa luminată de bucuria pe care i-o pricinuieşte nădejdea unor strașnice izbînzi vînătoreşti, să-şi petreacă ziua sau zilele de odihnă înfrăţindu-se cu soarele şi cu vîntul, cu codrii cei neumblaţi sau cu şesul fără de hotar de unde — o ştie el bine! — nu se va înapoia cu mîna goală: va aduce, neapărat şi ceva în tolbă, dar mai ales va aduce cu sine, acasă şi la locul lui de muncă, o inimă îmbogăţită cu noi imagini şi noi frumuseţi. Un trup şi un suflet pe deplin reconfortate. Noi şi mari puteri de muncă...

Cînd însă în ţara noastră zici vînat, problema devine niţeluş mai încurcată: bucureşteanului, de pildă, gîndul îi va fugi mai ales la iepure. Dar şi la prepeliţă, la sitar, la raţă. Arădanul se va gîndi la potîrniche şi la fazan. Cîmpulungeanului — fie că-i din Cîmpulungul Muscelului, fie că-i din cel de Moldova — la urs şi la mistreţ îi va sta mintea. Cetăţeanul din regiunea Mureş-Autonomă-Maghiară vorbind despre vînat, înţelege, pe lîngă mistreţ, mai ales cerbul şi căpriorul. Ce să mai zicem de cel ce trăieşte la poalele ramurii sudice a Carpaţilor, căruia mereu îi fulgeră prin faţa ochilor măreaţa icoană a caprei negre cocoţată pe brînele sau seninările dintre stîncăria zonei alpine. Iar cel ce îşi are căminul în localităţi nu prea îndepărtate de apele curgătoare sau stătătoare mai mari, gîndul îi va rătăci prin necuprinsurile de stuf care, mai ales în minunata noastră Deltă, pe lîngă puzderia de vînat acvatic, adăposteşte şi ultimii reprezentanţi ai unor specii de multă vreme dispărute din toate celelalte ţinuturi ale continentului nostru.

A început adevărata simfonie de culori a toamnei. După ce în preajma echinocţiului, concertul se vestise prin cîteva pete gălbui şi roşiatice puse peste noapte, de primele îngheţuri, pe monotonia verdelui văratic — simplă clămpănire de instrumente muzicale acordate în surdină — codrul a început a foşni în „piano" din frunza-i din ce în ce mai ruginită. Cu trecerea zilelor din ce în ce mai scurte ce se înginâ cu nopţi din ce în ce mai lungi, orchestra prinde a izbucni pe alocuri în „forte" pe nesfîrşita gamă de culori — de la aur la sînge —, iar cînd alaiul căderii frunzelor răbufneşte, sub biciul crivăţului, în „fortisimo"-ul final al simfoniei ce înfăţişează adormirea naturii, unii dintre oamenii cu pană la pălărie intră în pădurea desfrunzită pentru a da piept cu turma de mistreţi ce îndeajuns a fost lăsată să-şi facă de cap şi să-şi crească progenitura. Dar cei mai mulţi pornesc, în iureş tineresc, spre a întîmpina cum se cuvine marea sărbătoare a „deschiderii" la iepuri...

Iureşul de care vorbirăm se va frînge însă, ca la o comandă, atunci cînd lumina din ce în ce mai multă, soarele din ce în ce mai strălucitor, vor da de ştire că primele zile de dezgheţ nu mai sînt departe: cele mai multe neamuri de sălbătăciuni vor intra în zodia nunţii şi zămislirii generaţiilor viitoare iar vînătorii, însufleţiţi de dragostea fierbinte şi pentru acest bun al poporului, şi pentru aceste podoabe ale ţării lor, le vor da bună pace, pînă în toamna viitoare.

Nic. A. STRĂVOIU

Despre arhitectură şi arhitecţi

(Urmare din pag. 1)

— Dar în legătură cu nevoile cetăţenilor de diferite vîrste, ce probleme se pun?

— Pentru copii aş spune că este nevoie atît de nisip, cît şi de asfalt. Da, de asfalt, căci pentru multe ocupaţii şi jocuri, asfaltul este mai agreat de copii. Iată de ce parcurile noastre ar trebui să prevadă neapărat şi în locuri uşor accesibile, asemenea spaţii. Un amănunt privind o altă categorie: mamele cu copii mici. Ele vin cu cărucioarele şi ar dori să aibă spaţii în care să poată expune căruciorul la soare şi ele să se adune pentru un... comentariu. O altă categorie de oameni, mă gîndesc la bătrîni, vor să aibă un loc ferit de curent, dar pe care să-l bată soarele, în care să nu fie forfotă, dar care să nu fie nici izolat. Asemenea locuri, spaţii exterioare trebuie amenajate. S-au făcut studii în acest sens, dar destul de puţine. Ce polarizează oamenii, ce-i interesează?, acestea sînt lucruri care cred că ar trebui studiate mai atent — chiar dacă nu le construim acum pe toate — pentru a le putea totuşi prevedea. Şi pe cele despre care am vorbit, şi săli de expoziţii, şi terase cu faţa la soare, şi săli de dans. Cred că arhitectul trebuie să privească mai mult în perspectiva cerinţelor vieţii sociale. Înainte, oraşul se organiza o dată cu timpul, astăzi, avînd în vedere ritmul rapid în care se merge, trebuie să devansăm însă aceste nevoi.

— O să vă rugăm să mai reveniţi asupra acestei probleme. Acum v-am ruga să definiţi şi celelalte preocupări fundamentale ale arhitecturii.

— Bunăoară, pe cea tehnologică. Secolul XX a adus după sine schimbări excepţionale în tehnica construcţiilor. Betonul armat a creat posibilitatea oraşului de a creşte în înălţime, în plasticitate, elasticitate, rapiditate. Oţelul, aluminiul au adus şi ele structuri noi. S-au descoperit materiale noi care au o greutate sau un volum redus, iar cercetările sînt în curs pentru noi asemenea materiale şi mai eficiente. Toată această revoluţie tehnică în construcţii, constituie pentru mulţi arhitecţi o preocupare majoră: cum să folosească această nouă tehnică pentru a realiza şi o funcţionalitate şi o estetică corespunzătoare. Căci nu este suficient să lucrezi cu materiale noi, ca să poţi spune că le-ai descoperit toate posibilităţile. Şi astăzi sînt arhitecţi care lucrează cu materiale noi, dar care nu pot spune că au utilizat eficace şi într-o expresie potrivită, posibilităţile pe care acestea le oferă. Şi aşa cum în secolul al XIX-lea, betonul armat era ascuns cu ruşine, fiind considerat ca un material inestetic, pentru ca apoi să i se descopere posibilităţile estetice, să fie scos la suprafaţă şi să devină un material al însăşi expresiei estetice, tot astfel se vor petrece probabil lucrurile şi cu alte materiale noi. Astăzi, mulţi arhitecţi lasă betonul armat descoperit, scotind din el efecte estetice deosebite ceea ce — după părerea mea — este un lucru foarte raţional. Sînt cazuri cînd ni se pare mult mai nerațională practica de a îmbrăca betonul, un material atît de rezistent, cu tencuială care-i mai puţin rezistentă la lovituri, la intemperii, care este şi mai urît, care cere schelărie în plus, nemaipunînd la socoteală că are un coeficient de dilatare şi contracţie diferit de cel al betonului, fapt care duce în cele din urmă, inevitabil, la fisuri, pete etc. De ce? Pentru că vrem cu tot dinadinsul să acoperim un material căruia n-am reuşit să-i descoperim toate posibilităţile estetice.

Asemenea inadvertenţe întîlnim şi în legătură cu alte materiale. Un exemplu: se fac pardoseli din materiale plastice, care vor să imite marmura. Se întrebuinţează melamină drept imitaţie a furnirului. Cred că nu e bine, pentru că ele nu vor depăşi niciodată stadiul de imitaţie. Pentru fiecare material ar trebui să i se caute o personalitate a sa. Şi aceasta este una din preocupările actuale ale arhitecturii.

— Am auzit despre posibilitatea de a se colora betonul, posibilitate care se pare că a fost deja folosită.

— Sigur, după cum există şi posibilitatea de a se face o compoziţie frumoasă chiar cu un beton obişnuit: betonul gri, ferestrele albe, cărămizile roşii. Desigur, nu sînt adeptul „brutaliştilor" care încearcă să realizeze o plastică arhitecturală exagerînd uneori excesiv unele trăsături ale materialului. Absolutizarea unor elemente izolate duce la deformare şi implicit la formalism. Dar ei au reuşit totuşi să dezvăluie multe din calităţile estetice ale betonului, realizînd — cînd nu au exagerat — unele lucruri atrăgătoare.

Se mai fac în alte ţări, construcţii cu beton aparent, cu cofrajul puternic accentuat. Deşi spoite, unele din ele capătă o vibraţie, o viaţă pe care tencuiala n-o poate avea.

— Ce-am putea semnala ca nou în arhitectura românească?

— Arhitectura noastră este rodul gîndirii şi activităţii întregului popor, cu tradiţiile şi talentele sale. Şcoala românească de arhitectură este apreciată nu numai în ţară, dar şi peste hotare pentru modul în care ştie să îmbine sarcinile funcţionale, cele estetice şi cele impuse de necesitatea realizării unei eficienţe economice maxime. Nu avem nevoie de goana după originalitate cu orice preţ. Obiectivul clar al unor clădiri frumoase care să-şi îndeplinească la maximum funcţiile, fără a renunţa la raţionalitate — aceasta este preocuparea principală a arhitecţilor noştri. Asta, fără a ne mai referi la succesele obţinute în proiectarea unor construcţii industriale moderne.

Arhitecţii noştri au reuşit să rezolve în mod onorabil — după părerea mea — problema organizării spaţiilor interioare ale clădirilor: succesiunea spaţiilor, organizarea lor. Mulţi sînt străinii care remarcă frumuseţea clădirilor, dar şi echilibrul, liniştea interioarelor. Soluţii interesante s-au găsit şi pentru o seamă de clădiri publice, şi în primul rînd cele cu scopuri culturale. Circul de Stat, de pildă, reprezintă o soluţie structurală frumoasă, raţională, modernă, fără a crea servituţi constructive în interior.

— Ce probleme ridică în faţa arhitecţilor marile ansambluri în curs de construcţie?

— În primul rînd, aceea a promovării în continuare, a construcţiilor de mare serie. Prin industrializare şi automatizare, numeroase produse au ajuns astăzi la un preţ cu mult mai scăzut decît cel de acum 20 de ani. Acelaşi lucru a fost posibil şi în acelaşi timp necesar şi în construcţii. Tipizarea şi industrializarea sînt legităţi obiective. În altă ordine de idei, aş sublinia că varietatea formei vieţii oraşului cere şi varietatea construcţiei. Într-un fel trebuie să construieşti spaţiul pentru un burlac, într-alt fel spaţiul pentru un cuplu de tineri, de maturi, de bătrîni, într-alt fel apartamentul în care va trăi un copil, doi, sau mai mulţi, de vîrste diferite. Trebuie să ţii seama dacă a treia persoană din casă este tată, mamă, soră, are o vîrstă medie sau e bătrînă etc. Toate acestea cer spaţii interioare diferenţiate şi problema este să ajungem la o gamă de funcţiuni şi teme cu mai multe variante care să satisfacă aceste cerinţe.

— Dar strada, exterioarele, cum ar putea fi mai variate?

— Ar fi multe de spus. În primul rînd plantaţiile pot aduce o contribuţie care încă nu este deajuns preţuită. Arhitectul are nevoie de o gîndire peisagistică pentru a agrementa cu verdeaţă peisajul străzii. Numai iedera dacă ar fi folosită în mai mare măsură, cît de mult ar schimba ea aspectul străzii. În afară de aceasta, s-ar putea folosi (în cazul terenurilor plate) pămîntul rezultat din fundaţii pentru a realiza varietate de teren (acum pămîntul acesta se transportă, cu cheltuieli, bineînţeles, în locuri virane). În loc de aceasta sînt cazuri cînd terenuri cu relief variat sînt nivelate... Însfîrşit, problema varietăţii faţadelor. Aici aş spune că înainte de numărul tipurilor de blocuri contează, mai ales, dispunerea lor. Cartierul Giuleşti demonstrează ce lucruri frumoase se pot scoate cu aceleaşi tipuri de blocuri, dispuse însă mai judicios decît în Floreasca din primele etape.

Ar mai fi apoi problema „mobilierului" străzilor. Foarte multe lucruri ca: felinare, bănci, borne care împiedică intrarea unei maşini, coşuri de hîrtie, dalajul trotuarelor, stelajul pentru panouri de reclamă, staţia de tramvai, chioşcul de difuzare a presei, toate acestea solicită o concepţie unitară pentru a mobila strada, lucru care trebuie realizat cu discernămînt urbanistic.

— Dar viaţa independentă a acestor ansambluri, cum ar putea fi ea mai bine realizată?

— S-au şi realizat lucruri foarte frumoase. Nu mai departe, Balta Albă, care se construieşte cu o gîndire de ansamblu, după mine, remarcabilă. Paralel cu blocurile s-a construit şi se construieşte centrul comercial şi cultural al cartierului, lucru foarte important, căci nu poţi spune că ai rezolvat problema, că ai dat cartierului o viaţă a lui personală, atîta timp cît n-ai rezolvat acest centru social şi cultural.

— În ce mod realizează Uniunea Arhitecţilor schimbul de experienţă între arhitecţi?

— Metodele sînt multiple, începînd cu activitatea de discuţii, de creaţie, de documentare, conferinţe şi comunicări, activitate publicistică, organizarea de expoziţii şi concursuri etc. Într-un asemenea concurs, proiectele urbanistice premiate — este vorba de cartierul Ploieşti-Vest — vor avea, sperăm, o aplicativitate practică. Acelaşi lucru îl putem spune despre concursul pentru ansamblul Pieţei Unirii din Iaşi, Piaţa Unirii din Bucureşti etc. Au fost predate recent alte două concursuri: unul privind Piaţa Podul-Roş din Iaşi, celălalt pentru un proiect de şcoală de 12 clase.

I-am mulţumit tov. arh. Moisescu pentru amabila şi interesanta sa expunere.

M. RADIAN

Noutăţi în librării

Scrisori, însemnări
de VASILE ALECSANDRI

În volumul, foarte frumos realizat din punct de vedere editorial şi tipografic, sînt reunite o parte din scrisorile poetului în limba franceză şi română, jurnalul de călătorie în Italia (1846—1847), însemnări din excursia poetului la mănăstirile Văratec şi Neamţ, precum şi o addenda cu scrisori ale părinţilor către poet, în timp ce acesta se afla la Paris.

Strada Abisului nr. zero
de MENELAOS LUDEMIS

Romanul este o emoţionantă povestire a dramei unor luptători comunişti închişi într-un lagăr în care sînt supuşi torturii fizice şi morale pentru a-şi nega convingerile politice. Încercarea nereuşită de evadare a celor doi eroi principali, destinele lor împletite cu cele ale tovarăşilor din afară, autenticitatea faptelor şi tensiunea la care sînt surprinse, vor face ca cititorul să aprecieze romanul lui Ludemis ca pe o lucrare izbutită.

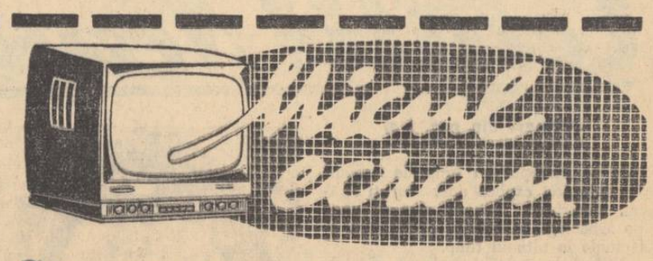

Săptămîna la televiziune

15 NOIEMBRIE

8,50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9,00 EMISIUNE PENTRU COPII ŞI TINERETUL ŞCOLAR. 10,30 REŢETA GOSPODINEI. 11,00 EMISIUNEA PENTRU SATE. 19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 Aventurile lui Robin Hood (XI): CASTELUL PĂRĂSIT. 19,35 AMINTIRI DIN COPILĂRIE — de Ion Creangă. Prezentare de conf. univ. Romul Munteanu. În distribuţie: Cosma Braşoveanu, Dumitru Furdui, Gheorghe Popovici Poenaru, Dumitru Chesa, Mihai Mereuţă şi Alexandru Azoiţei. Regia: Dumitru Cihodaru. 20,05 Filmul UNDE-I GENERALUL? 21,40 Muzică distractivă. Transmisiune de la Oradea. În încheiere: Buletin de ştiri. Sport. Buletin meteorologic.

16 NOIEMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 Chimistul amator: Cum să preparăm... hidrogen. 19,40 Transmisiune de la Uzinele de maşini-unelte „Înfrăţirea" din Oradea. 20,00 Filmul DOUĂ DUMINICI. 21,30 TELESPORT. În încheiere: Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

17 NOIEMBRIE

18,30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE: PROCEDEE FIZICE FOLOSITE ÎN INDUSTRIA PETROCHIMICĂ, de prof. ing. dr. Ion Viorel Robu. 19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 Pentru copii: Năzdrăvăniile vulpii: VULPOIUL GRĂDINAR — adaptare şi dramatizare de Sergiu Milorian. 19,45 Emisiune de ştiinţă: Mijloace moderne de transport ...suspendate, de ing. C. Grigorescu. 20,05 Melodii fermecătoare. Interpretează orchestra de estradă a Radioteleviziunii din R. D. Germană. 20,35 Teatrul, artă realistă (XIV). GOETHE. În încheiere: Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

19 NOIEMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 Pentru copii: Cinci şi unu. 19,30 CLUBUL TINEREŢII. 20,40 POVESTEA UNUI BALET. 21,05 Documentarul PE FLUVIILE REPEZI. 21,15 File din opere. Interpretează: Iolanda Mărculescu, Octav Enigărescu, artişti emeriţi şi Ion Stoian, solişti ai Teatrului de operă şi balet. În încheiere: Poşta televiziunii. Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

20 NOIEMBRIE

18,30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE: ELEMENTE DE MĂSURĂ TRADUCTOARE, de ing. Liviu Bergheanu. 19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 Pentru tineretul şcolar: File de album folcloric (III) OCAZII DE JOC. 19,40 DELTA DONULUI. 20,00 SĂPTĂMÎNA. 21,00 Arta plastică: Ion Irimescu. 21,20 PĂSAREA DE FOC, de Igor Strawinski. În încheiere: Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

21 NOIEMBRIE

19,00 Jurnalul televiziunii. 19,10 Pentru copii: Poze şi.. pozne de toamnă. 19,40 Din viaţa animalelor (XX) — FAMILIA FELINELOR, PEŞTELE-PISICĂ şi PAPAGALI. 20,05 Muzică populară românească. 20,35 ÎN FAŢA HĂRŢII. 21,00 Maeştrii genului scurt: MARK TWAIN. Prezentare de conf. univ. George Munteanu. În distribuţie: Vali Voiculescu, Puica Stănescu, Mihai Fotino, Mircea Anghelescu, Paul Sava, Al. Drăgan, Marius Pepino. Decorul: Doina Levinţa. Regia: Cornel Todea. 21,45 Toamna se numără... melodiile. În încheiere: Buletin de ştiri. Sport. Buletin meteorologic.

Note de telespectator

Cititorul nostru Alex. Guguianu, maistru electrician din Constanţa, str. Luntrei nr. 9, s-a adresat studioului de televiziune pentru a-i sugera programarea periodică a unor emisiuni de genul „Cine ştie, cîştigă" şi a primit un răspuns pe care-l consideră nesatisfăcător. Amintim că şi această rubrică a cuprins o asemenea sugestie şi că argumentele oferite tov. Guguianu ne-au fost expuse şi nouă, amănunţit şi am convenit că ele sînt întemeiate pentru moment. Desigur că atunci cînd condiţiile tehnice se vor schimba — şi aceasta intră în prevederile unui viitor destul de apropiat — telespectatorul Alex. Guguianu şi mulţi alţii desigur, vor putea urmări pe micul ecran şi astfel de emisiuni-concurs, foarte spectaculoase şi instructive.

În ce priveşte critica adusă de tov. Guguianu în legătură cu repetarea filmelor la intervale mai mult sau mai puţin largi, răspunsul studioului (pe care-l reproducem textual mai jos) nu ni se pare justificat: „Filmele se reiau ţinînd cerute de telespectatorii care nu au avut prilejul să le vadă la prima televizare". În această problemă ne-am exprimat în mai multe rînduri punctul de vedere şi avem convingerea că pînă la urmă studioul îşi va însuşi principiul că programele sale trebuie să fie nu numai pline de conţinut, nu numai instructive, dar şi ingenioase ca formă şi — în orice caz — inedite.

Săptămîna aceasta a intrat în circuitul televiziunii noastre şi reieul tur-retur de la Oradea. Transmisiile inaugurale — un izbutit montaj de cîntece şi dansuri populare bihorene şi cîteva momente din repertoriul celebru al operetei — s-au bucurat nu numai de o atenţie regizorală şi interpretativă deosebite, dar şi de condiţii tehnice de bun augur.

St. RADU

Prima zi de patinaj la Floreasca — Fotografia : M. CIOC

CUVÎNT ÎNAINTE

de DAN DEȘLIU

Vasăzică, vine iarna ! Chiar dacă instrumentul — evident, foarte relativ — care se cheamă calendar ne spune că ar mai fi vreo două săptămîni pînă la data sosirii oficiale, oricine scoate nasul pe fereastră se va convinge lesne că „doamna albă" plutește în aer...

Nu-i vorbă, există și alte indicii în același sens : concomitent cu inaugurarea patinoarului Floreasca, sezonul de hochei a debutat cu succes la vechea bază din bulevardul Muncii; la rîndul lor, schiorii și boberii sînt gata de start, în timp ce sporturile de sală, indiferente față de capriciile naturii, își continuă în voie activitatea competițională.

Bine, dar cu celelalte ce se întîmplă ? Trebuie să tragem oare concluzia că, în majoritatea cazurilor, disciplinele eminamente estivale vor adopta, în perioada zăpezii, clasica atitudine a lui Moș Martin ? Judecînd după unele semne, așa s-ar părea. De pildă, la ultimul concurs de ciclocros au participat numai vreo 15 alergători, deși vremea era deosebit de prielnică. Cei mai mulți dintre cicliștii noștri manifestă un dezinteres reprobabil față de acest gen de întrecere, care le asigură, precum știm, continuitatea în pregătire, fortificîndu-i în vederea dificilelor competiții de primăvară. Proiectele în legătură cu atletismul pe teren acoperit nu ne-au fost încă... dezvăluite, după cum nu știm mare lucru despre programele tenismenilor și canotorilor. Firește, la capitolele amintite nu-i vorba de activitate propriu zisă, ci de antrenamente și exerciții temeinice pentru menținerea unui nivel satisfăcător de-a lungul celor cinci luni „sterpe"...

Mai favorabile decît în alți ani se anunță perspectivele rugbiului și fotbalului — ce-i drept, din motive oarecum diferite. Deși campionatul s-a încheiat, adepții mingii ovale se vor bucura de clemența calendarului nostru internațional, care programează cele mai interesante dispute din acest an la București ; pe de altă parte, turneul Griviței Roșii va constitui un fericit prilej pentru campionii cluburilor europene de a reduce considerabil sezonul mort, animîndu-l printr-un salutar schimb de experiență.

Cît despre fotbal, este de presupus că va face o serioasă concurență sporturilor pe schiuri și patine, datorită numeroaselor restanțe din campionat, cît și angajamentelor de altă natură. În fond, pe lîngă latura „amuzantă" (ce-ați zice de un cupiaj în ajunul Revelionului ?) situația cu pricina prezintă avantajul unei prelungiri neobișnuite a lucrului efectiv cu balonul ; dacă cluburile și federația vor lua treaba foarte în serios, foloasele s-ar putea evidenția net, la primăvară.

Așadar, „doamna albă" din acest an se anunță simpatică, din punctul nostru de vedere : cu fotbal și rugbi, alături de slalom și piruiete pe gheață.

Nu ne rămîne decît să-i urăm bun venit !

MOZAIC

● *RECENT, la Madison Square Garden din New York a avut loc prima reuniune de box care n-a fost... televizată. Acest fapt neobișnuit se explică prin decizia posturilor de televiziune de a nu mai retransmite gale de box, constatîndu-se că telespectatorii nu mai sînt interesați să le urmărească din cauza nivelului scăzut al întîlnirilor.*

● *ȘI ÎN BELGIA sînt foarte frecvente întîlnirile de fotbal între diverse echipe formate din ziariști, jocheicicliști, artiști etc. Recent și-au alcătuit o echipă de fotbal și sportivii formată din cicliștii Rik van Looy, Pino Cerami, Jean Brankart și alții.*

● *MUNICIPALITATEA orașului Paris a adresat în mod oficial Comitetului Olimpic Internațional, cererea de a i se acorda organizarea Jocurilor Olimpice din anul 1972.*

● *UNUL dintre cei mai cunoscuți jucători de fotbal din lume, Altafini, a hotărît să părăsească Italia, unde activa la clubul Milano, pentru a se reîntoarce în Brazilia.*

● *PRIMA EDIȚIE a Cupei Davis pentru echipele de femei, programată pentru luna ianuarie 1965 în Australia, nu prea se bucură de atenția federațiilor din lume. Pînă acum nu s-au înscris decît patru țări, deși au fost invitate cîteva zeci. Organizatorii au anunțat că dacă situația se va menține, vor organiza un turneu numai cu 8—10 echipe.*

● *ÎN CADRUL unei reuniuni cicliste desfășurate la Paris, spectatorii au fost martorii și unei originale întreceri între foști cicliști. Prima condiție a concurenților : să nu aibă mai puțin de 60 de ani ! La proba (de urmărire în spatele motocicletelor) au luat parte șapte concurenți !*

● *PATINATORII germani H. Baumler și Marika Kilius, care au cîștigat la Jocurile Olimpice de la Innsbruck medalia de argint (la perechi) au fost învinovățiți public că înainte de competiție au semnat un angajament pentru un film în care urmau să apară, cu condiția să cîștige medalia de aur. Se afirmă că, în cazul în care faptele relatate sînt reale, ei vor fi obligați (pentru încălcarea statutului de amatori) să restituie medalia...*

Meciul R.P.R. — R.F.G.

REPETIȚIE GENERALĂ ÎNAINTEA MECIULUI DE RUGBI CU FRANȚA

— Convorbire telefonică cu Hanovra —

Mîine, pe stadionul 23 August din Capitală, naționala de rugbi a Rominiei va juca, așa cum s-a mai anunțat, cu selecționata R. F. Germane. În legătură cu această partidă, am avut o convorbire telefonică cu Hanovra, cu unul dintre reprezentanții federației de specialitate a R.F.G., dl. HEINZ REINHOLD.

— Așteptăm cu mult interes, meciul cu echipa Rominiei, ne-a spus dl. Reinhold, ferm convinși că vom putea face în compania ei, un meci de certă calitate.

— Pe ce vă bazați această afirmație ?

— În principal, pe doi factori: forma bună a jucătorilor noștri ca și dorința lor ca, indiferent de rezultat, să arate că rugbiul are peste tot adepți. La acești factori aș adăuga un al treilea — valoarea recunoscută a rugbiștilor romîni. Noi sîntem la curent cu rezultatele obținute de reprezentanții dv. în acest sport. Am urmărit cu atenție, mai ales „duelurile" cu rugbiul francez. Succesele pe care le-ați realizat în confruntarea cu cea mai bună școală de rugbi de pe continent au contribuit la creșterea prestigiul rugbiului romînesc. Astăzi, orice echipă din Rominia, datorită valorii ei, este bine primită pretutindeni.

— Ce alte anticipări se mai pot face acum, înainte de meci?

— Vom vedea, desigur, o dispută strînsă, în special pe înaintare. Este punctul „forte" al ambelor formații. La Bruxelles, în 1958, ultima oară cînd s-au întîlnit echipele noastre, Rominia a avut un pachet de înaintași mai sigur și mai mobil. În plus, cu un „treisferturi" care a acționat cu mai multă clarviziune, Rominia a înregistrat atunci o victorie suficient de concludentă, cu 9—0.

— Un pronostic pentru duminică ?

— Este greu de formulat... Prima șansă rămîne de partea echipei Rominiei, cu un puternic ascendent moral, pentru că joacă acasă și apoi pentru considerentele amintite mai înainte.

— Formația dv. ?

— N-am fixat-o încă. La București, vom trimite un număr de 17 jucători, din rîndul cărora vom stabili „15"-le definitiv. În orice caz, iată lotul : DANNENBERG, LANGE, NOWACK, WESCH KLAUS, WESCH GERD, MÜLLER, ÜBERLE, MORGENROTH, BAYER, JUHNE, HEUPEL, FRIEDL, SCHMIDT, TWELE, SCHROERS, LUHRS și FREUNDFELD. Sînt 17 ?...

— Da. Vă mulțumim și... călătorie plăcută la București !

— Mulțumim și la revedere !

Demian, secondat de Balcan (în prim plan) conduce spectaculos o șarjă a echipei sale.

CE ZICI, DORINE?

Malmoe, 22—29 noiembrie 1964. Campionatele europene de tenis de masă...

— Ce zici, Dorine ?

Dorin (Giurgiucă) tace, pentru că antrenorul său Paneth e alături și... răspunde :

— În turul trei, probabil Vecko (sau cine știe, vest-germanul Gomola)... Apoi, dacă nu „doborîm"... Rozsas... Și iarăși, dacă... Urmează Johansson, unde, după părerea mea (și a lui „Giurgiu") se va decide titlul european... Johansson ar fi piatra de încercare. O piatră mult mai dură decît Schöller, care ar ajunge, după calculele noastre, tot în semi finală...

★

Deci, pe tabloul simplului bărbați de la Malmoe, la nr. 1 figurează suedezul Alser, iar la 128 — Dorin al nostru... Suedezii atribuind astfel, calitatea de „capi" celor mai buni performeri ai anului...

Și, amintindu-și, bineînțeles, că la „internaționalele" engleze din acest an, Dorin, înainte de a se fotografia cu Cupa, a cîștigat și la Schöller și la Johansson...

Recent, în Austria, Dorin a ținut să răspundă atenției organizatorilor suedezi, cîștigînd „internaționalele" de la Innsbruck după ce a ținut piept unui „cvintet" redutabil : Papp (Ungaria), Gomola (R.F.G.), Berczik (Ungaria), Korpa (Iugoslavia) și Pigniți (Ungaria).

„Radiografie" Paneth:

— Dorin e în progres. Joacă variat. Atacuri, contraatacuri, topspin-uri, apărări razante și ascuțite... Știe să-și combine atacurile, în funcție de adversar (atac + topspin sau topspin + atac)... Rezistență fizică deosebită, viteză de execuție mare... De remediat : „fadingurile" din timpul jocului, consecința unei încrederi în sine, care, dacă n-ar depăși uneori limitele, devenind supraapreciere, ar fi o armă mai puternică decît cel mai perfect topspin... În sfîrșit, în ultima vreme, a renunțat la ideea fixă că „contrele moi" sînt de preferat — prin siguranță — celor tari...

— Cum l-ai descoperit pe Dorin ?

— Umblînd... În '59 am fost cu băieții (era și Negulescu cu mine) la Dej, pentru o conferință și o demonstrație. Atunci l-am văzut jucînd pe Dorin...

— Juca bine ?

— Nu. Dar avea o „frenezie a jocului" care m-a izbit. Am vorbit cu micul acrobat și l-am adus la Cluj, pentru ca astăzi, după cinci ani, să constat că nu m-am înșelat.

★

În sală, la C.S.M., la Cluj... Se aude vocea lui Paneth : „Giurgiu" cu Cobîrzan la masa a doua", „Rethi cu Bodea la trei", „Negulescu cu Șentivani la patru"...

100 de turnee „în familie" pe an... Cu 100 de derbiuri, mereu și niciodată aceleași... Mii de ore de lucru care formează un trainic piedestal „Cupei campionilor europeni"...

★

Malmoe... 22—29 noiembrie... Dorin Giurgiucă... Dar mai bine să-l lăsăm în pace, pentru că trage cu urechea și „uită" să alterneze atacurile în diagonală cu topspinul în lung... „Atenție, Dorine ! Te vede Johansson !"...

★

Binecunoscutele cupluri Negulescu — Rethi și Giurgiucă — Cobîrzan s-au încrucișat, devenind Negulescu — Giurgiucă și Cobîrzan — Rethi, în ciuda rezistențelor și a părerilor de rău... Parcă e mai bine așa...

★

Dublu mixt ? Alexandru — Negulescu... Ella — Giurgiucă.

Veți spune, stimați cititori, că prea am lăsat fetele la urmă... Dar răspunsul e limpede : comentariile sînt de prisos atunci cînd e vorba despre jucătoarele nr. 2 și 3 de la „mondialele" pragheze. „Ce-ați spus ? Austria ? Vă putem răspunde că din ziua aceea, deloc fastă, fetele au intrat în... morișca băieților și nici nu mai au timpul să-și potrivească părul răvășit de stopuri, contre-pied-uri și „diagonale" cu... tuș.

Și acum, în loc de final, să vedeți ce înseamnă ingratitudinea feminină... Într-o pauză, după ce toți băieții au fost, rînd pe rînd sparring-partenerii fetelor, Maria, Ella, Eleonora și celelalte nu s-au sfiit să susțină sus și tare că la atletism și la tenis de masă, ordinea 1. Fete, 2. Băieți se va păstra pînă la sfîrșitul secolului...

Ce zici, Dorine ?...

Ioan CHIRILĂ

Marea controversă a fotbalului mondial

„CATENACCIO" sau spiritul ofensiv al jocului?

Acum cîteva săptămîni, una din echipele fruntașe ale campionatului italian de fotbal, Juventus din Torino, a jucat la Paris cu echipa locală Stade Français. Ca și mai înainte „Internazionale" la Madrid, în cel de-al treilea joc al său cu „Independiente" (Argentina), fotbaliștii italieni au fost fluierați de public pentru jocul lor retras, pentru accentul exagerat pus pe apărare, pentru „il catenaccio".

Și publicul nostru va avea ocazia să vadă, să aprecieze și să judece, la 3 decembrie, la București, fotbalul (și pe cei mai buni fotbaliști) din Italia, atît de discutat astăzi în cercurile specialiștilor din întreaga lume.

Este sau nu „il catenaccio" drumul care va conduce la progres fotbalul internațional ? Așa cum a fost el aplicat în meciul de miercuri seara, cu Dinamo București, se pare că da. Totuși, pînă cînd ne vom putea face o imagine clară cu proprii noștri ochi, să vedem ce se spune în alte părți. Reproducem, în cele ce urmează, articolul publicat în ultimul său număr de cunoscutul săptămînal francez „MIROIR SPRINT" :

„Demonstrația" lui Juventus

Revista noastră n-a ignorat niciodată tot ceea ce fotbalul internațional datorează italienilor. „Squadra azzura", de două ori campioană a lumii înainte de război, echipa lui Torino, nimicită în catastrofa aeriană de la Superga, toți acei Meazza, Ferrari, Piola, Andreolo, Mazola, Gabetto, au adus o contribuție de neuitat la progresul tehnic al acestui sport.

Recunoaștem, de asemenea, că în ciuda invaziei masive de vedete în „calcio", jucători italieni ca Corso, Riverra, Facchetti, Picchi, Burgnich, Tagnin, sînt fotbaliști dotați cu posibilități extraordinare.

Dar noi afirmăm și demonstrăm de mai mulți ani că, generalizînd aplicarea acelui „catenaccio", cu alte cuvinte a betonului, și mai cu seamă că, mergînd pînă la capătul rezultatelor acestei tactici negative, făcînd din antijoc un sistem, fotbalul italian a devenit unul din factorii cei mai hotărîtori ai regresului fotbalului internațional.

În momentul precis în care fotbalul internațional, amenințat în existența lui materială, (este vorba de fotbalul profesionist din țările capitaliste, în speță de cel francez, care înregistrează scăderi de rețetă. — N.N.) începe să reacționeze și dă naștere, sub trăsăturile lui Anderlecht, unei forme noi a jocului, care reabilitează inteligența și spiritul constructiv, trebuie deci ales între două concepții tactice care corespund unei opoziții fundamentale în concepția sportului însuși.

Pe de o parte, „il catenaccio" și sechelele lui inevitabile, care constituie negarea spiritului însuși al sportului. Pe de altă parte, apărarea ofensivă care se sprijină pe legile și pe spiritul jocului. Acei care, într-un trecut foarte apropiat, dădeau ca exemplu „sănătatea" fotbalului italian încarnată în Helenio Herrera, refuză acum, în mod solemn, această preferință. Ei se grăbesc să readucă în discuție teorii filozofice depășite, pentru a-și justifica încurcătura, înainte de a proclama cu tărie — ceea ce nu va întîrzia, desigur — că au scris întotdeauna despre Anderlecht că el reprezintă progresul în fotbal.

Că această cotitură este iminentă, nu încape nici o îndoială. Căci publicul și-a făcut deja alegerea. La cîteva luni interval, publicul parizian a putut să urmărească în acțiune atît pe Anderlecht, cît și pe Juventus, la stadionul Parc des Princes. Echipa belgiană l-a entuziasmat în iunie, în timp ce echipa italiană l-a scos din sărite miercurea trecută. Nu este vorba de un concurs accidental de circumstanțe. Anderlecht și-a continuat drumul său după demonstrația în fața lui Dortmund. În Cupa campionilor europeni, ea a eliminat Bologna, învingătoarea lui „Internazionale" A furnizat osatura și stilul echipei reprezentative a Belgiei, care a ridiculizat reprezentativa Angliei, la Wembley și evocă în presa londoneză amintirea marei echipe a Ungariei.

În ceea ce privește pe Juventus, el a încarnat la Parc des Princes exact ideea care se poate face asupra unei echipe care, în șapte meciuri din campionatul Italiei, a marcat cinci goluri și a primit patru, ceea ce nu o împiedică să ocupe un bun loc, al patrulea, în competiția națională italiană. Că această „echipă mare" a fotbalului italian n-a putut să facă decît meci nul (0-0) cu Stade Français, penultima clasată în campionatul francez, practicînd un fotbal din epoca cavernelor, ce demonstrație mai elocventă !

Da, miercurea trecută la Parc des Prince, cauza adevărului a făcut un mare pas înainte.

SAH

DIN NOU ÎN FINALA OLIMPIADEI!

Marea întrecere internațională a șahiștilor — Olimpiada, în cea de-a XVI-a ei ediție, la Tel Aviv — și-a încheiat prima parte. Turneele preliminare, în care 51 de țări și-au disputat întîietatea pentru a obține dreptul de a juca în finală, au luat sfîrșit, desemnînd cele 14 echipe care-și dispută titlul olimpic.

Spre satisfacția noastră, între cele două echipe finaliste promovate din grupa a 3-a se numără și reprezentativa R.P. Romîne. Cele cinci victorii obținute — între care una la reputata formație cehoslovacă, cu doi mari maeștri la primele mese — și meciul nul din ultima rundă au situat Rominia pe primul loc în grupă, cu un punctaj de 18,1/2 puncte.

Pentru amatorii de statistici reamintim rezultatele echipei noastre :

R.P.R. — Paraguay 3-1
R.P.R. — R.S. Cehoslovacă 2, 1/2, 1/2.
R.P.R. — Porto Rico 3, 1/2-1/2
R.P.R. — Australia 4-0
R.P.R. — Columbia 3, 1/2-1/2
R.P.R. — Cuba 2-2

Fără îndoială este vorba de un rezultat bun, care confirmă valoarea certă pe care a atins-o în ultimii ani șahul din țara noastră. Este vorba de o comportare pînă acum pe măsura așteptărilor.

Dar calificarea în finală nu reprezintă decît un prim succes. Un prim succes care se cere continuat. Sarcina jucătorilor noștri devine acum mult, mult mai grea. În rîndurile echipelor pe care le vor întîlni sînt foști și actuali campioni mondiali, mari maeștri reputați, adversari dificili cu care lupta va fi extrem de grea.

Dar tocmai în asemenea companii așteptăm din partea reprezentanților noștri rezultate cît mai bune. Ne reamintim că la trecuta Olimpiadă de la Varna, Ciociltea l-a învins pe Fisher și Gheorghiu a remizat cu Keres, ne amintim că echipa noastră — singura ! a terminat la egalitate cu campioana mondială, formația U.R.S.S., că jucătorii echipei noastre au obținut și alte succese de seamă. Iată de ce așteptăm acum rezultate cît mai bune din partea reprezentanților noștri. Ne exprimăm totodată, speranța că o dată cu partide frumoase, măcar unul din componenții echipei noastre să ne aducă satisfacția îndeplinirii normei de mare maestru !

Ü. VĂLUREANU

Hilda Petri, campioană republicană de șah prin corespondență

Cel de al doilea campionat republican feminin de șah prin corespondență a fost cîștigat de Hilda Petri de la clubul sportiv Constructorul din Ploiești. Dovedind o pregătire superioară față de concursul precedent noua campioană a țării noastre a terminat concursul neînvinsă, făcînd numai o singură remiză.

Iesenca Ciurel (T. Severin) a doua clasată, a ocupat același loc ca și la ediția precedentă terminînd concursul tot neînvinsă, dar cu trei remize.

Pe locurile 3-4 s-au clasat A. Gesticone (Tîrnăveni) și Irina Nagy (Tg. Mureș). Neașteptat de slab s-au clasat două fruntașe ale șahului nostru practic : Emilia Chiș (Galați) și Zari Karibian — (Ploiești).

Iată clasamentul general al celui de al doilea campionat republican :

1. Hilda Petri — Ploiești 6, 1/2 puncte 2. Iesenca Ciurel — Tr. Severin 5, 1/2 puncte 3. Adela Gesticone — Tîrnăveni 4, 1/2 puncte 4. Irina Nagy — Tg. Mureș 4, 1/2 puncte 5. Constanța Radu — București 3, 1/2 puncte 6. Sara Goldstein — Reghin 2, 1/2 puncte 7. Emilia Dima Chiș — Galați 1, punct 8. Zari Karibian — București 0, puncte

Rezultate din „Cupa Magazin"

FINALA EDIȚIEI A II-A

Dan Nițescu (Buc.) — Mircea Dabija (Cimpina) remiză, Nițescu — Teodor Munteanu (Birlad) 1—0, M. Dabija — N. Ștefănescu (Buc.) 1—0, V. Zaharescu (Buc.) — Hang Eugen (Cluj) remiză, N. Ștefănescu — Goga Ioan (Sibiu) 1—0 d.t.g. Zaharescu — Hang remiză, Zaharescu — M. Candin (Sibiu) 1—0, Candin — Goga Ioan 1—0 d.t.g., Hang — Pîrvu Matei (Făgăraș) 1—0 d.t.g., Hang — Popa 1—0 d.t.g.

Turneul final va lua sfîrșit la 10 decembrie. Partidele neterminate pînă la această dată vor fi trimise spre omologare.

VARIETĂȚI

Din cauza unui iepure

O întîmplare puțin obișnuită s-a petrecut în cadrul unui campionat regional din Franța, în care s-au întîlnit echipele de fotbal Alronne și Nauroire. La un moment dat, terenul de joc situat în plin cîmp, a fost traversat de un iepure urmărit de doi ciini. În fața unui asemenea spectacol rar, unii din jucători s-au oprit să privească cursa de urmărire, alții însă au considerat că este cazul să continue jocul (mai ales că arbitrul nu fluierase). În această împrejurare, s-a marcat și un gol care a asigurat în final victoria primei echipe. Jucătorii formației adverse au protestat, dar în zadar, fiindcă arbitrul a declarat că n-a fluierat și că apariția iepurelui și a ciinilor nu poate fi socotit „incident" care să ducă la oprirea jocului.

Sport sau circ ?

Organizatorii galelor de catch sînt din nou în căutarea unor formule menite să atragă noi spectatori la reuniunile lor care în ultima vreme sînt tot mai ocolite. Numai așa se explică declanșarea în ultima vreme a unei publicități zgomotoase menite să stîrnească atenție și curiozitate. În această acțiune organizatorii caută să-și prezinte luptătorii într-un mod cît mai original.

Iată cîteva exemple : În ultimul timp pe ringurile din Paris au putut fi urmăriți : luptătorul mascat (fără identitate), luptătorul congolez M'Boaba, care vine pe ring cu un piton lung de peste 6 metri, luptătorul american „The Mummy" (mumia) care este adus pe ring într-un sarcofag învelit în fișii de bumbac, „Herculele german" Otto Schleuner, un uriaș de 140 kg care vine însoțit pe ring de un ingrijitor pitic (pentru a sublinia premeditat contrastul între el și ajutorul său) și mulți alți luptători de același gen.

Semnalînd noua ofensivă a organizatorilor de gale de catch, unele ziare se întreabă : ce reprezintă această mascaradă : o evoluție sportivă sau mai curînd numere de circ ?

În orice caz, organizatorii de circ dovedesc că au multă fantezie...

— Cu patinele ??!
— ...Sînt foarte bine ascuțite !...

În așteptarea zăpezii...

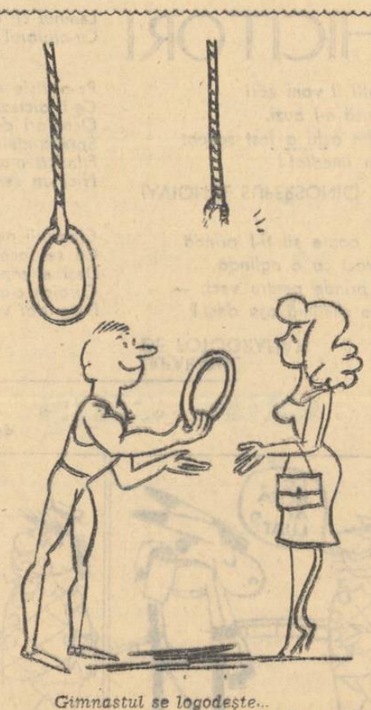

Gimnastul se logodește...

Desene de C. GHEORGHE

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMÎNIA LIBERĂ
★
Redacția și administrația. Piața Scînteii. tel. 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17 60 10 interior 14 00

Iată trei modele de tricotaje. Bluza combinată cu dungi în lung și în lat și cele două pulovere elegante ne vor da destul de gîndit înainte de a ne hotărî. Culorile — numai două sau uni — iar punctul — cel pe care știm mai bine să-l lucrăm.

Menținerea siluetei, mai ales după ce am depășit o anumită vîrstă, contribuie în mare măsură la păstrarea aspectului tinerese. Din păcate, multe femei, fie din cauza excesului alimentar, fie din pricina vieții sedentare pe care o duc, observă la un moment dat că s-au îngrășat. În acest caz, regimul alimentar reprezintă un factor important de tratament. În dorința de a slăbi nu trebuie însă să comitem greșeli care pot fi dăunătoare atît aspectului pielii cît și întregului organism.

Slăbirea nu trebuie provocată brusc deoarece prin dispariția stratului de grăsime de sub piele, care constituie un suport, pielea se deplasează și se ridează.

Regimul alimentar va fi cît mai variat, astfel încît să-i dăm organismului vitaminele și caloriile necesare, dar fără grăsimi. În felul acesta, îl forțăm să-și obțină aceste ultime substanțe din rezervele corpului. Zahărul necesar va fi obținut din fructe și legume care pot fi consumate în orice cantitate. Legumele se recomandă fierte sau crude sub formă de salată. Foarte recomandate sînt: morcovii, varza albă, țelina, ridichile, ardeii, castraveții, roșiile etc.

Fructele și legumele prezintă avantajul unei surse importante de vitamine cît și faptul că pot fi consumate în cantități mari, stimulînd funcțiile intestinului, combătînd constipația. De altfel, persoanele care suferă de constipație nu vor obține rezultate dacă nu vor combate în primul rînd

SFATURI COSMETICE

acest neajuns. Salata de crudități se recomandă să fie mîncată înainte de mesele principale atunci cînd foamea ne supără prea mult.

În cadrul curei de slăbire sînt cu desăvîrșire interzise dulciurile, prăjiturile, mezelurile, grăsimile, carnea de porc, nucile, alunele, stafidele, băuturile alcoolice etc. Piinea, pastele făinoase, untul, untdelemnul vor fi consumate în cantități minime. Carnea va fi de preferință numai slabă și se va consuma fiartă sau la grătar. De asemenea, se poate consuma pește alb și un ou pe zi.

Mîncărurile vor fi sărate foarte puțin. De asemenea, vom evita să bem în timpul mesei. Dacă putem să ne impunem este bine ca măcar de 2 ori pe săptămînă să suprimăm masa de seară. Pentru a nu avea surprize, se recomandă ca de două ori pe săptămînă să ne cîntărim urmărind în felul acesta ca slăbirea să se facă în mod progresiv.

În perioada cît facem cura de slăbire este bine să facem și puțină gimnastică, necesară pentru a menține elasticitatea mușchilor. În afară de mîncarea în exces un alt inamic al siluetei este viața sedentară Astfel se explică de ce unele persoane care se alimentează normal, prin lipsa de mișcare și activitate musculară cresc în greutate. De aceea, se recomandă ca persoanele respective să ducă o viață cît mai activă, să facă plimbări zilnice pe jos și să practice un sport. Dintre acestea înotul este cel mai indicat.

În cazul în care îngrășarea se datorează altor cauze, este neapărat necesar să ne adresăm medicului, care este singurul în măsură să stabilească diagnosticul și să prescrie tratamentul.

Anca BOGDAN

Ne facem singure o pălăriuță? Cum? Croind cinci triunghiuri cu baza de 10—11 cm și înălțimea 15—16 cm (fig. A). Se mai fac cîte 5 triunghiuri și din pînză tare și din căptușeală. Se unesc între ele fețele (fig. 3). Apoi se croiește un bie lung de 52—56 cm — după mărimea capului — și lat de 10 cm și o bucată de pînză tare la fel de lungă însă lată numai de 5 cm, care se introduce în mijlocul acestui bie pentru a-i da tărie, acesta fiind borul. Apoi se calcă rotund, cum se vede în fig. C. În fig. D se arată montarea borului împreună cu pînza tare din interiorul pălăriei. Fig. E arată montarea căptușelei. Pentru șapcă se croiește un mic cozoroc, iar pentru restul montării se procedează la fel cu pălăria. Aceasta se poate face din materialul pardesiului sau al hainei.

Importanța vaccinărilor

Pentru a ne feri de diverse boli infecțioase și contagioase, cum sînt varîola, difteria, febra tifoidă, poliomielita, tuberculoza, tusea convulsivă și altele, precum și de unele boli care deși nu sînt contagioase ca tetanosul, sînt totuși, prin toxicitatea lor foarte periculoase pentru organism, cel mai sigur mijloc de profilaxie este, așa cum se știe, vaccinarea.

Vaccinul este un produs biologic care se prepară din microbi, din virusuri sau din toxinele elaborate de aceste microorganisme, după ce în prealabil microbilor și virusurilor li s-a atenuat virulența sau au fost omorîți, iar toxinei, dacă se prepară din aceasta, i s-a slăbit puterea ei toxică.

Introduse în organism prin injecții, scarificări, pulverizări ale mucoaselor, sau sub formă de drajeuri, picături etc., vaccinurile se comportă la fel ca un agresor îmblînzit care nu mai poate provoca boala respectivă, dar care determină organismul să reacționeze în așa fel încît acesta să producă în sînge niște substanțe speciale numite anticorpi, capabile să lupte contra unor agresori patogeni puternici, vii și neatenuați (microbi, virusuri sau toxine microbiene) și să ne ferească de bolile pentru care s-a efectuat vaccinarea.

Formarea și răspîndirea în organism a anticorpilor, echivalează cu instalarea unei rezistențe speciale — imunitatea — față de boala pentru care s-a aplicat vaccinul. În raport cu boala pentru care se face vaccinarea, imunitatea va fi de mai lungă sau de mai scurtă durată.

Starea de imunitate se întărește și se prelungește prin revaccinări, care pentru a avea eficiență trebuie efectuate întotdeauna la datele fixate de organele sanitare.

Vaccinarea se execută fie sub forma unui singur fel de vaccin, cum este bunăoară în variolă, tuberculoză etc., fie sub forma asocierii a două sau trei vaccinuri ca de pildă bivaccinul difterotetanic ori trivaccinul difteroteta-nic-pertusis, care conferă concomitent imunitate împotriva difteriei, tetanosului și tusei convulsive. Uneori, în funcție de necesități și pentru a reduce numărul injecțiilor, se pot efectua și alte diferite asocieri de vaccinuri, ca de exemplu injectarea concomitent a anatoxinei tetanice și a vaccinului împotriva febrei tifoide.

Cînd o vaccinare complexă comportă mai multe inoculări, cum e aceea ce se practică pentru prevenirea febrei tifoide și pentru care sînt necesare trei injecții la intervale anumite, dacă nu se respectă cu rigurozitate prezentarea la datele fixate pentru toate cele trei vaccinări, nu se obține imunitatea scontată.

Medicul apreciază pentru fiecare caz în parte dacă unele persoane suferinde trebuie să fie scutite de anumite vaccinări sau necesită doar o amînare pînă la însănătoșire.

Cînd este vorba de vaccinările copiilor, părinții trebuie să sprijine organele sanitare oferind acestora posibilitatea să efectueze vaccinările și revaccinările la datele programate. În felul acesta vor asigura copiilor o sănătate cît mai deplină de-a lungul anilor și vor contribui la fortificarea organismului acestora.

Dr. I. LEONESCU

MEDICUL vă sfătuiește

INSOMNIA

Somnul este unul din elementele hotărîtoare ale refacerii potențialului biologic general al organismului după activitatea zilnică. Nevoia de somn a diferitelor persoane variază mult în raport cu necesitățile individuale.

Durata somnului scade cu vîrsta. La noul născut ea este între 18—20 ore, la copilul preșcolar între 12—14 ore, la adolescent între 8—10 ore, la adult între 7—9 ore, iar la cei în vîrstă între 5—6 ore.

Și profunzimea somnului nu e aceeași în tot timpul lui, ci variază de la oră la oră, avînd o curbă caracteristică vîrstei.

Insomnia este o perturbare a somnului fie ca durată, fie ca ritm sau calitate.

Unii au insomnii parțiale, ce apar la începutul nopții, caracterizate prin dificultate la adormire, individul continuînd să fie preocupat de ideile, gîndurile din timpul zilei.

Alții au insomnii de dimineață, constînd dintr-o deșteptare precoce. Cele mai neplăcute însă sînt cele globale, cu somn intermitent, superficial, agitat și ca atare cu vise și coșmaruri.

Pot surveni insomnii ocazionale datorită unei oboseli excesive sau prelungite, unui exces alimentar, unei griji deosebite.

Schimbarea condițiilor obișnuite de somn, o cameră prea luminoasă, prea încălzită, neaerisită sau cu zgomote nefamiliare sînt toate cauze de insomnii.

Există însă și insomnie cronică, favorizată de factori ca, de pildă, conflicte patologice afective, familiare, surmenaj, emoții frecvente etc. pe un teren slab ca nevrotici, anxioși, astenici. Cînd insomnia nu este provocată de o boală bine constituită, pentru evitarea ei este bine să ne ferim seara de excese alimentare, de mîncărurile greu digestibile, iar cina trebuie să fie servită cu 1—2 ore înainte de culcare.

Camera de dormit trebuie să fie aerisită, iar celor cu munci sedentare li se recomandă o plimbare seara.

Un pat comod, cu o saltea tare, netedă, fără perne mari sau plăpumi grele, este indicat ca să asigure organismului în timpul somnului o temperatură potrivită. Exerciții fizice seara, băi calde generale, îndeosebi băile de picioare, asigură uneori un somn liniștit.

Se va evita seara cafeaua, cacaoa, sau medicamentele excitante. În cazurile deosebite, medicul, după un examen general va prescrie un tratament care să asigure somnul, recomandînd fie hipnotice, fie barbiturice, sau așa numite liniștitoare. Este mai bine să se ia în cursul zilei mici cantități de sedative decît un somnifer brutal seara, care produce un somn profund, dar somnolență în cursul zilei.

Somnul fiind un factor de protecție al sistemului nervos și indispensabil unui echilibru fiziologic, trebuie să facem totul pentru a asigura igiena lui și cînd totuși există tulburări în această privință, să apelăm la medic pentru a face tratamentul necesar să putem trăi o viață sănătoasă.

În legătură cu insomnia, redacția a primit multe scrisori. Unele cerînd insistent tratarea problemei, altele conținînd date din experiența unora care au suferit de insomnie De pildă, Than P., din București, ne roagă să arătăm influența binefăcătoare asupra somnului a unor elemente ca întoarcerea pe jos de la serviciu, petrecerea orelor dinaintea culcării într-o atmosferă care să contribuie la destinderea sistemului nervos El insistă asupra gimnasticii calmante, exercițiii simple, dar în care atenția noastră să fie concentrată spre executarea corectă, ritmică a îmbunătățirii respirației. La baia de seară, a urmat cu bune rezultate sfatul de a se fricționa cu un prosop aspru sau chiar cu periа. Obișnuința de a se culca întotdeauna la aceeași oră, cunoașterea faptului că nu de îndată ce ați pus capul pe pernă trebuie să și dormiți, că există și o perioadă de relaxare, de odihnă, sînt și ele elemente care să contribuie la un somn odihnitor.

Noutăți MEDICALE

● **DETECTAREA ACUMULĂRILOR RADIOACTIVE PRIN AUSCULTAȚIE.** Recent, a fost construit un detector ultra perfecționat care permite medicilor să constate rapid, pe cale, ausculatorie, dacă în organism s-au acumulat corpi radioactivi emițători de raze gama și beta, precum și cantitatea acestora.

● **NOU TRATAMENT AL TUMORILOR CREIERULUI.** În ultimul timp a fost pusă în practică o metodă eficientă de tratament a tumorilor cerebrale ce nu se pot extirpa prin procedeele chirurgicale curente. Noua metodă terapeutică folosește azotul lichid, care se introduce printr-un tub metalic subțire pînă la nivelul tumorii, provocînd congelarea și mortificarea țesutului. Țesutul tumoral mortificat este ulterior transportat și rezorbit prin intermediul circulației sanguine.

● **NOUĂ METODĂ DE REANIMARE A NOU-NĂSCUȚILOR.** În unul din ultimele numere ale revistei „La vie medicale" se menționează punerea la punct a unei noi metode eficiente de tratament a asfixiei nou-născuților. Întrucît în astfel de situații nu se poate conta pe funcționarea plămînilor, se procedează la imersiunea totală a copilului în oxigen pur sub presiune de 2—4 atmosfere. În felul acesta se dă posibilitatea oxigenului de a fi difuzat în corp prin piele și o parte din mucoase.

● **PROFILAXIA FISURILOR ȘI SUPURAȚIILOR SÎNULUI.** Experimentări recente efectuate la catedra de ginecologie a Institutului medical din Riga, au demonstrat eficiența vitaminei B_2 în profilaxia și terapeutica fisurilor mamelonare și a plăgilor supurate ale sînului. Colectivul de cercetători ai acestui institut preconizează necesitatea administrării de vitamină B_2 tuturor femeilor gravide în ultimele două luni de sarcină precum și lăuzelor în primele săptămîni după naștere.

● **TRANSFORMAREA RESPIRAȚIEI ÎN ENERGIE MECANICĂ.** În Suedia s-a construit un fotoliu rulant pentru suferinzii de paralizie, care poate fi pus în mișcare de... respirația pacientului. Funcționarea acestui fotoliu se bazează pe transformarea impulsurilor respirației în impulsuri electromagnetice care pun în mișcare dispozitivul de rulare.

● **NOUĂ METODĂ DE DIAGNOSTIC A TUMORILOR CANCEROASE.** Pentru ușurarea diagnosticului și precizarea indicațiilor operatorii în tumorile mediastinale, un colectiv al Clinicii de ftiziologie din Cluj a pus la punct o nouă metodă mediastinoscopică. Pentru aplicarea acestei metode de explorare, în special a tumorilor de natură canceroasă, s-a imaginat și adaptat necesităților de investigație un directoscop care servește drept mediastinoscop.

Dr. I. LEGIC

ȘTIAȚI CĂ...

...LA SPĂLAREA BLUZELOR de vînt, care au patent de tricot, trebuie să avem grijă ca garniturile de tricot să nu fie frecate în direcția lățimii și nici stoarse prin răsucire, iar la uscare să se dea acestor garnituri forma inițială?

...NOILE ROCHIȚE uniformă din zefir, se întreține în mod obișnuit spălîndu-se în apă călduță cu Alba-super, sau chiar cu săpun obișnuit de rufe, limpezindu-se apoi în apă rece din abundență?

...SARAFANELE din bumbac se spală în apă călduță, cu Alba-super sau Alba-lux. se limpezesc în apă rece din abundență, se usucă fără a se expune razelor solare și se calcă pe dos?

...TRICOTAJELE și în general produsele din fire și fibre sintetice se usucă departe de sursele de căldură (razele solare, calorifere, lămpi etc.)?

...PENTRU MOBILA dintr-o cameră mică nu folosim stofă de mobilă sau huse cu motive florale mari?

...ÎN VEDEREA îmbunătățirii aspectului mașinilor de tocat și măcinat, vopselele pe bază de nitro au fost înlocuite cu vopsele sintetice, ceea ce dă vopselii luciu și rezistență mult mărite?

rața sălbatică

Se desenează mai întîi cele patru părți ale corpului raței, pe o coală de hîrtie de desen: corpul (1); capul (2); aripile (3); picioarele (4). Întreaga pasăre de hîrtie va avea 30—40 cm lungime. Decuparea se face de-a lungul liniei punctate; se îndoaie hîrtia, apoi se lipește gîtul și corpul (fig. 5 și 6). Fig. 7 arată rața gata. După cum se vede, atît gîtul cît și coada și aripile se crestează pentru a înfățișa penajul. Atîrnate, cu ajutorul unor fire plastice la fereastră, rațele astfel fabricate vor atrage cu siguranță privirile trecătorilor.

Colțul celor mici

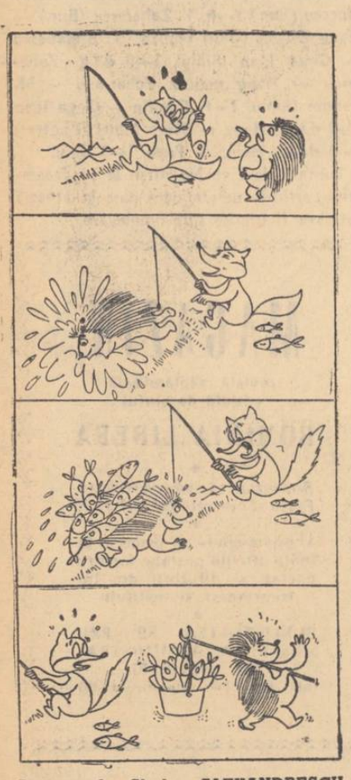

Desene de Simion ALEXANDRESCU

GHICITORI

Mai întîi îl vom zări
Fără însă a-l auzi.
Cînd din ochi a fost scăpat
L-auzim imediat!

(AVIONUL SUPERSONIC)

Chipul poate să ți-l prindă
Mai exact ca o oglindă
Și ți-l prinde pentru veci, —
Cum se cheamă așa deci?

(APARATUL DE FOTOGRAFIAT)

Lemnul cît ar fi de gros
Cu-ajutorul lui îl cos!

(CUIUL)

Pe-o fișie de hîrtie
Ce-i dictezi, aceea scrie.
Ochelari degeaba-ți pui
Spre-a-nțelege scrisul lui
Fiindcă n-ai să vezi nimic
Nici un semn oricît de mic.

(MAGNETOFONUL)

Cine-ntîi ne anunțară
Că se face primăvară
Deși e zăpadă-afară?
Curajos c-așa-i e felul
Ne-a dat vestea...

(GHIOCELUL)

Șt. FĂTULESCU

CIUȘ-CIUȘ

de Gh. CHIRIAC

Rochia de seară

O raită prin magazinele orașului și sinteza pe care am putut-o face după vizitarea pavilionului industriei ușoare din Expoziția realizărilor economiei naționale, ne-au convins, încă odată de progresele înfăptuite în acest domeniu. Varietatea țesăturilor, fantezia coloristică, calitatea materialelor se impun ochiului, chiar și celui mai puțin atent. Pornind de la materialele pe care le-am văzut, vă prezentăm în pagina noastră de azi cîteva modele de seară.

1. — Din satin gros, de culoare rubinie, o rochie strînsă pe talie cu drapeuri, cu o fustă destul de amplă încrețită în părți. Decolteul larg cu un guler rotund învelind umerii. Pe funda care completează corsajul ,o broșă. 2. — Rochie și jachetă de brocat gris. 3. — O rochie dintr-un crep de lînă maron închis. Pe deasupra, o jachetă din brocat maron cu flori și frunze aurii. O fundă în față care ascunde o copcă, iar dacă aveți puțină blană, garnisiți mînecile cu două manșete. 4. — O rochie cit se poate de simplă — dar care va fi deosebit de elegantă seara dacă o facem dintr-un material înnobilat de fire de argint sau aur. 5. — O somptuoasă rochie de seară din voal galben. 6. — Dintr-o dantelă roșie, o rochie de o extremă simplitate. Corsajul marcat printr-o croială. Două pense laterale. Furoul de aceiași culoare. 7. — O rochie de moar, neagră, strînsă în talie. Bustul marcat de un drapeu și prins cu o fundă.

Desene de Tanți PFENNINGS

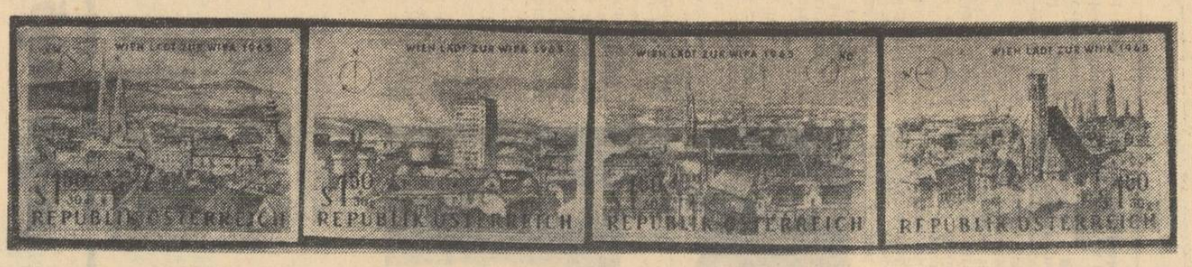

Mozaic filatelic

● **LA 15 NOIEMBRIE se sărbătorește Ziua mărcii poștale românești. Cu acest prilej apare o marcă poștală cu valoarea nominală de 1,60 lei. Marca reprezintă aspectul exterior al unui oficiu poștal modern din țara noastră. Ca în fiecare an, marca este însoțită de o vinietă a Asociației filateliștilor din R.P.R., cu valoarea de 40 bani. Vinieta reprezintă, prin contrast cu marca, o stație de poștă din trecut.**

Emisiunea este gravată și imprimată în două culori.

Desenele au fost executate de Ion Dumitrana.

Această emisiune este completată cu un plic „prima zi", obliterat cu o ștampilă specială.

● **PENTRU A POPULARIZA deschiderea unei noi școli pentru orbi, în Iran au fost puse în circulație două mărci poștale (de 6 și 8 riali). Pe mărci figurează portretul poetului orb Rudaki.**

● **LUPTA dusă pe plan mondial de Organizația Națiunilor Unite împotriva stupefiantelor, este susținută și prin două mărci poștale (de 5 și 11 cenți), emise de serviciul filatelic al O.N.U.**

● **DUPĂ ISTORIA automobilului, a corăbiilor vechi și a aviației, realizate pe cîte o serie de mărci poștale, de curînd San Marino a emis 10 mărci poștale care evocă istoricul primelor locomotive.**

Iată aceste mărci : 1 liră (locomotiva Murray-Blenkinsop, 1812), 2 lire (Puffing Billy, 1813), 3 lire (Locomotion 1, 1825) 4 lire (Rocket, 1829), 5 lire (Lion, 1838), 15 lire (Bayard, 1839), 20 lire (Crampton, 1849), 50 lire (Little England, 1851), 90 lire (Spitfire C., 1860), 110 lire (Rogers C. 1865).

● **O ALTĂ SERIE de „Transporturi feroviare" (6 mărci poștale) a apărut în R.P. Bulgaria : 1 stotinki (locomotivă Stephenson), 2 st. (locomotivă Pacific), 3 st. (locomotivă Diesel), 5 st. (locomotivă electrică), 8 st. (tren pe un pod), 13 st. (automotor și tuneluri).**

● **O MARCĂ poștală din R.P.D. Coreeană reprezintă un tren pe calea ferată Phenian-Sinculjoo (10 iun).**

● **ȘI INDONEZIA și-a făcut cunoscute „Transporturile și comunicațiile", pe o serie de 8 valori care reprezintă, succesiv : un camion, o corabie, un avion, o bicicletă, o linie ferată, un cargo, un avion cu reacție, un telefon.**

● **TOT INDONEZIA a sărbătorit anul acesta centenarul primelor mărci poștale apărute în Indiile olandeze. Cu acest prilej a apărut o marcă de 10 rupiah.**

● **ÎN ÎNTÎMPINAREA expoziției filatelice internaționale „Wipa" — care va avea loc în anul 1965 la Viena, în Austria — a apărut o emisiune de mărci poștale originale : o suită de 8 valori, cu diferite vederi ale capitalei prinse din blocul turn „Hochhaus", în diferite direcții. Mărcile, fiecare de 1,50 S + 30 g, reprezintă : o vedere spre Vest (Primăria și Parlamentul), spre Nord-Vest (noua Universitate), spre Nord (Ringul), spre Nord-Est (Turnul Dunării), spre Est (Catedrala Sf. Ștefan), spre Sud-Est (palatul Belvedere), spre Sud (noul Hofburg și Opera de Stat), spre Sud-Vest (palatul Hofburg, Muzeul de artă și monumentul Mariei Tereza). Fiecare marcă cuprinde și textul (în germană) : „Viena vă invită la Wipa 1965".**

● **O RECENTĂ emisiune din Republica Democrată Germană a fost dedicată Expoziției filatelice naționale. Cele trei mărci au valorile 10+5, 20+10 și 50 pf. Ultima reproduce „Portretul unui tînăr" de Albert Dürer.**

O emisiune din R.F.G. de 4 valori (10+5, 15+5, 20+10, 40+20 pf) ne aduce o serie de imagini din poveștile fraților Grimm.

● **COLECȚIONARII cu tema „Expoziții și tîrguri internaționale" au avut prilejul, anul acesta, să-și deschidă un nou capitol, destul de bogat, prilejuit de Expoziția mondială de la New York.**

Dintre numeroasele țări care au dedicat cîte o emisiune acestei manifestări, amintim „Afganistan" (o marcă de 6 afgani, reprezentînd emblema expoziției și patru drapele), Dubai (6 mărci uzuale, cu vederi din New York și portul Dubai) ; 3 mărci pentru poșta aeriană, reprezentînd globul și statuia Libertății) ; Irlanda (o marcă reprezentînd macheta expoziției) ; Guatemala (4 valori — supratipar pe emisiunea „Centenarul Crucii Roșii") ; Republica Arabă Unită (o marcă reprezentînd pavilionul R.A.U., o piramidă, statuia Libertății) ; Spania, 5 mărci (1 pesetas — pavilionul Spaniei, 1,50 p — luptă cu taur, 2,50 p — castelul Medina de Campo, 5 p — dansatoare, 50 p — jucător) ; Vatican (15 lire, Paul VI, 50 l, statuia „La Pieta" de Michelangelo, trimisă la New York, 100 l, Paul VI, 250 l, capul Madonei) ; R. A. Yemen (5 mărci uzuale și 2 pentru poșta aeriană, cu vederi din New York și Yemen).

În cinstea participării sale la această expoziție, O.N.U. a emis un carnet de 50 cenți cu diferite mărci ale Organizației, plus o marcă de 5 cenți pentru trimiterile expediate de la pavilionul expoziției.

● **PENTRU PRIMA DATĂ ÎN LUME a apărut în R.P. Polonă o serie de mărci poștale reprezentînd pisici de diferite rase ; primele 6 valori înfățișează pisici din Europa, următoarele 4 valori, pisici siameze și persane.**

Intrebări și răspunsuri miraculoase

Iată o amuzantă scamatorie care poate fi executată în societate, distrîndu-i pe cei din jur :

Anunțați că puteți să dați răspuns în scris oricărei întrebări cu privire la „viitor".

Pentru aceasta, dați cuiva din asistență o foaie de hîrtie albă. Rugați-l să scrie ceva pe ea, de pildă, „Cînd voi cîștiga la Pronosport ?" După ce uscați foaia de hîrtie la căldură, o introduceți în plic. Făcînd cîteva pase asupra plicului, îl înapoiați persoanei care a pus întrebarea. Deschizîndu-l, găsește răspunsul la întrebarea pusă.

Explicația este simplă și constă în folosirea unei cerneli naturale : suc de lămîie, de ceapă sau esență de oțet.

Înainte de a da foaia de hîrtie aveți grijă să scrieți cu suc de lămîie o frază, cît mai vag cu putință, ca de pildă : „În curînd", „Cît mai repede posibil" etc. Scrisul dumneavoastră nu se vede, așa că persoana scrie întrebarea pe foaia de hîrtie albă.

Pentru a putea introduce hîrtia în plic este nevoie să uscați cerneala, de aceea, o uscați la căldura unei flăcări. Datorită căldurii, fraza nevăzută scrisă cu cerneală simpatică, devine vizibilă.

A. IOSEFINI

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

Pretext pronominal

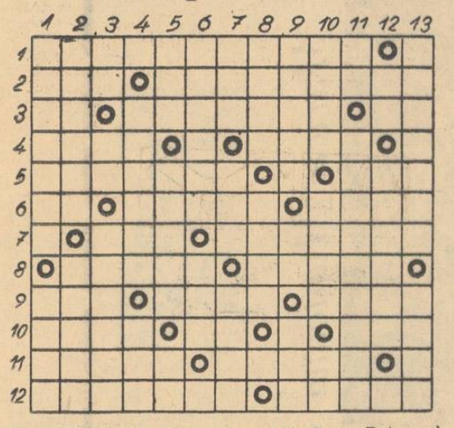

ORIZONTAL : 1. Operetă de Filaret Barbu, conținînd duetele : „Noi știm cînta" și „Drag îmi e sătucul meu" (două cuv.) 2. Pronume personal. — Autorul minunatei scrieri în proză : „La noi în Viișoara". 3. Există. — Călărie. — Dînsul. 4. Hotar (pop.) — „Prietenul meu..." (Fr. Munteanu). 5. Interpretează piesa „Inima mea este pe înălțimi" de W. Saroyan (de ex.) — Avantaj. 6. Nichel... în temă ! — Autorul cîntecului „Dragă-mi este țara mea !" — Modelează lutul. 7. Mamifer tibetan. — Indiferent care persoană. 8. A pune lucruri noi în locul celor vechi. — Nume feminin. 9. Complet... pronominal ! — Persoane din familie. — Balast. 10. Anason. — Vals din operetа „Lăsați-mă să cînt" de G. Dendrino. — Expresie. 11. Autorul cîntecului „Noi din ape-am strîns lumină". — Melodia „Dorul meu nu-i dor de-o zi" îi aparține. 12. Dînsa e... neschimbată ! — Perdele solare.

VERTICAL : 1. Tu, în formație de zbor... — Două pronume posesive... în familie ! 2. „Ai... ca brazii !" (Cezar Petrescu) — Stil în arhitectura antică. 3. Posezi. — Acut ! — Relații... cu tutuire ! 4. Coautor și interpret al spectacolului „Eu și materia moartă". — Lui însuși. 5. Poartă. — A compus cîntecul „E roșie cravata mea ca focul !" — Posesiv. 6. Slăvit de Teodor Grigoriu în cantata „Odă orașului meu" — Iute (pop.) 7. ...Bucureștiului, de Szemler Ferenc. — Iubesc (lat.) — Aspri. 8. Autorul cantatei „Mărire ție, patria mea !" — „Dumneata sau tu !" de I. Vasilescu. 9. Lacomă. — Pronume. — Cîntec de slavă. 10. Curată. — Înconjur. — Alfa și omega. 11. Una și alta ! — A compus cîntecele : „Luna, marea și noi", — „Îmi placi din ce în ce mai mult", sau „Mă mai iubești sau nu ?" 12. Un pronume ...cu neon ! — Autorul romanului „Astăzi e ziua mea". 13. Semnează volumul de versuri „Tării mele". — „Cele... corăbii", poezie de M. Beniuc.

I. PASCAL

Cuvinte mai rare : OTAR — IUT.

Botanică și nu prea...

ORIZONTAL: 1. Jumătate de IRIS! — MUȘCATA DIN FEREASTRĂ. — MACUL ROȘU. 2. Fragilă ca o floare... — A trage din țigară. 3. În acel loc. — Stropitoare naturală pentru flori... — Culege FLOAREA DE COLȚ... 4. O porțiune de district danez! — FLORI DE GHEAȚĂ (fig.) 5. MAC. — Sandu Marinescu. 6. Prepoziție. — ROZA. 7. Cot de măsurat. — Cu zîmbetul pe buze. 8. Isteț la minte. — Diminutiv masculin. — Actor popular. 9. Fructul fagului. — Teatrul Național. — Prefix care indică mai puțin. 10. Teren cultivat cu in. — Sfială (reg.) 11. Pronume. — Strîns (tehn.) — Localitate în S.U.A. — Coeficient geometric. 12. GAROFIȚA. — VIȚA (masc.) 13. MUȘCATA (masc. pl.) — Atițător. 14. ANIN. — TRANDAFIRUL A L B (pl.).

VERTICAL: 1. Victima... soarelui! (mit.) — VIOLETA. 2. TRAISTA CIOBANULUI. — VIȚA (fig.) — Arma albinei. 3. MAC (masc. pl.) — Afluent al Pripetului. 4. ROCHIȚA (de iarnă) a RÎNDUNICII. — Adjectival

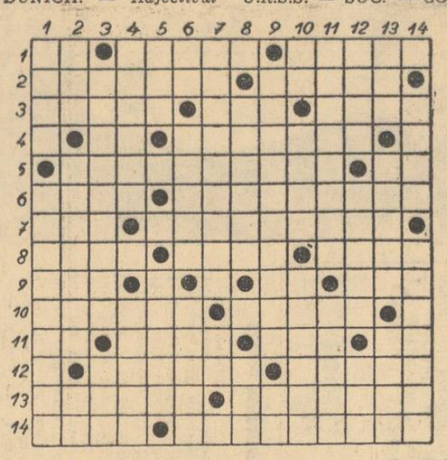

timidului. 5. Vacă mitologică. — Concentrat. 6. Conjuncție latină. — BOBOC (fam.) — Din spre Soare-Răsare... 7. FLOREȘTI. — Simbol chimic. 8. Înconjurat.—Marca menstruală. — Concentrat. 9. IN. — Insulă muzicală! 10. La intrarea în București! — A parfuma aerul dintr-o încăpere. — Cu părul alb (reg.) 11. Atașați la o acțiune. — Mulțime mare. (pop.) 12. Frunză cu suprafață mare. — Localitate climaterică, situată la circa 75 km. de Brașov. — Material de construcție. 13. Rîu în U.R.S.S. — SUC. — COTEI. — Al doilea calif arab. 7. La coadă de vapor ! — Țesătură orientală. — Muza elegiei (mit.). 8. Pui de oaie. — Compozitor german. 9. A poseda. — Numeral. 10. Mare comandant în marina militară (pl.). — Localitate situată la țărmul apelor. 11. La intrarea în Sulina... — O găsești la bordul vasului-pescador !

AL. IONESCU

Cuvinte mai rare : CIE — EYE — RIO— ICO — NAC.

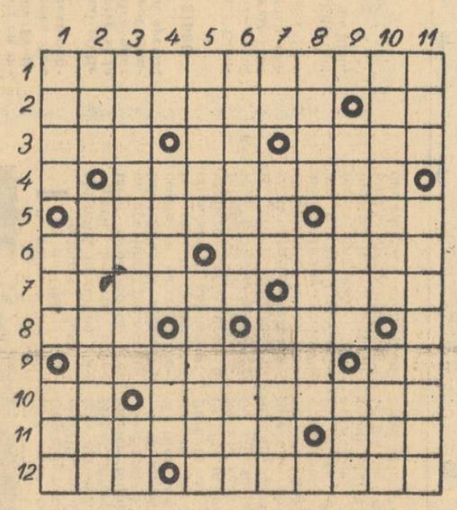

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

PSEUDONIME

ORIZONTAL : Greaca — Filozof — II — Rascol — Papi — Crîmpeie — Nepa — I — Mai — N — Par — RM — Tap — Tota — Regi — Canapele — Tara — Strălucitoare — Poa — An — Cap — A — Z — Arta — Etilen — Ri — Di — Port — Orășan — A — Mare — Anemona.

CARTUȘE OARBE

ORIZONTAL : Masaj — Regizat — Ademenit — Lama — Cobe — Adia — Pap — Aru — Tractoare — Rama — Ita — Scut — At — Bani — Pai — E — Ocale — Tinta — Arată — Arc — Apa — S — Retușate — TR — Piu — Udagaci — I — Interesa — Rosi — Reala — Icoană — Als — Tone — Nani.

PECUNIARĂ

ORIZONTAL : Guvernator — B — Adevăr — Raita — Lacom — Succes — B — Hlamida — SM — Eleusis — Ril — Na — Tanin — Nas — Efigii — As — A — SR — Iustinian — Eti — RT — Răpus — Rentier — Lira — — I — EE — Repede — Faliment — Alo.

Înfruntînd valurile

ORIZONTAL : 1. Ruta unei nave, trasată pe hartă (trei cuv.) 2. Fixarea unei nave la țărm (pl.) — Marin Udrea 3. Pește de apă dulce. — Fluviu în Siberia. — Conducător comunal (od.) 4. Conduce cîrma unei nave. 5. Rută schimbată la dreapta sau la stînga. — Animal cu... guler ! 6. Loc fix la chei, pentru încărcarea vaselor. — Posesorul unui celebru călcîi, în antichitate... 7. Dat cu părerea. — Anason. 8. Companie (abr. comerc.) — Pop — ...vestitul marinar mîncător de... spanac ! 9. Una din părțile laterale ale unei nave. — Adio țărmului... 10. Vîrful farului ! — Grad superior în marina militară. 11. Vas fixat în port. — Sau. 12. Comună în Spania. — Cheltuite (fig.).

VERTICAL : 1. Magazia unei nave. — Depozit în port. — Punct luminos pe țărm. 2. În acest loc. — Comandant de vas (pl.). 3. Constructor de poduri de vase. — În corabie ! 4. Latitudine sudică. — Locuitor de la munte. — Jumătate de icosar ! 5. Mic dar puternic ! ! (pl.) — Catargul mare (pl) 6. Navigat de-a lungul coastei. — Vîslă (masc.) 13. MUȘCATA (masc. pl.) — Atițător. 14. ANIN. — TRANDAFIRUL A L B (pl.).

VERTICAL: 1. Victima... soarelui! (mit.) — VIOLETA. 2. TRAISTA CIOBANULUI. — VIȚA (fig.) — Arma albinei. 3. MAC (masc. pl.) — Afluent al Pripetului. 4. ROCHIȚA (de iarnă) a RÎNDUNICII. — Adjectival dicamentelor românești. 9. IN. — Insulă muzicală! 10. La intrarea în București! — A parfuma aerul dintr-o încăpere. — Cu părul alb (reg.) 11. Atașați la o acțiune. — Mulțime mare. (pop.) 12. Frunză cu suprafață mare. — Localitate climaterică, situată la circa 75 km. de Brașov. — Material de construcție. 13. Rîu în U.R.S.S. — SUC. — COTEI. — Al doilea calif arab. 7. La coadă de vapor ! — Țesătură orientală. — Muza elegiei (mit.). 8. Pui de oaie. — Compozitor german. 9. A poseda. — Numeral. 10. Mare comandant în marina militară (pl.). — Localitate situată la țărmul apelor. 11. La intrarea în Sulina... — O găsești la bordul vasului-pescador !

AL. IONESCU

Cuvinte mai rare : CIE — EYE — RIO— ICO — NAC.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

PSEUDONIME

ORIZONTAL : Greaca — Filozof — II — Rascol — Papi — Crîmpeie — Nepa — I — Mai — N — Par — RM — Tap — Tota — Regi — Canapele — Tara — Strălucitoare — Poa — An — Cap — A — Z — Arta — Etilen — Ri — Di — Port — Orășan — A — Mare — Anemona.

CARTUȘE OARBE

ORIZONTAL : Masaj — Regizat — Ademenit — Lama — Cobe — Adia — Pap — Aru — Tractoare — Rama — Ita — Scut — At — Bani — Pai — E — Ocale — Tinta — Arată — Arc — Apa — S — Retușate — TR — Piu — Udagaci — I — Interesa — Rosi — Reala — Icoană — Als — Tone — Nani.

PECUNIARĂ

ORIZONTAL : Guvernator — B — Adevăr — Raita — Lacom — Succes — B — Hlamida — SM — Eleusis — Ril — Na — Tanin — Nas — Efigii — As — A — SR — Iustinian — Eti — RT — Răpus — Rentier — Lira — — I — EE — Repede — Faliment — Alo.

RIK AUERBACH

UMORUL ALTORA

VIGILENȚĂ...

de I. WILINSKA

— Persoana respectivă — spuse martorul, s-a ivit spre seară cu puțin înainte de închiderea magazinului. Din prima clipă nu mi-a plăcut, deoarece purta sub braț o servietă. N-am zis nimic și am așteptat să văd ce se va întîmpla. Individul mi-a spus : „Sînt controlor, am venit să verific stocul de mărfuri și casa de bani". Aha, din ăștia îmi ești, frățioare, mi-am spus în gînd, dar am rămas calm ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic. Îi spun : „Poftim, luați loc, tovarășe controlor, îndată vă voi prezenta toate documentele". Apoi profitînd de un moment de răgaz îi spun Marilenei în șoaptă : Du-te repede și dă un telefon la miliție. Iar cu persoana respectivă am lungit vorba cît am putut mai mult.

Peste puțin timp au sosit și organele de miliție. Ofițerul, cum îl vede, îi zise : „Bună ziua Talarek, văd că te plictisești de cînd te-ai pensionat".

M-am lămurit apoi că era vorba de un delicvent care abia ieșise din închisoare și dacă n-ar fi fost vigilența mea...

Judecătorul care ascultase atent relatarea, ridică capul de deasupra dosarului.

— Un moment, zise el adresîndu-se martorului. Te rugăm să ne spui ce te-a făcut să bănuiești că omul care a venit în ziua de 19 august la cooperativa „Zorile", unde ești gestionar, nu era controlorul drept care s-a dat ?

— Cum ce m-a făcut ? se miră martorul. E foarte simplu. Dacă ar fi fost vorba de un controlor, aș fi primit desigur, mai înainte un telefon... ceva... Nu-i așa ?

* *

SCAFANDRII ÎNTRE EI

— De ce nu te urci la suprafață ?

— Pentru că afară plouă și medicul mi-a recomandat să evit umiditatea.

LA NEGUSTORUL DE TABLOURI

Clientul : *— Și dumneata spui că acesta-l reprezintă pe Vercingetorix ?*

Negustorul : *— Da ! E un tablou de mare valoare.*

Clientul : *— O fi, dar pentru cineva din familia lui...*

ÎNTRE ELE

— Sînt șase ani de cînd nu ne-am mai văzut.

— Și m-ați recunoscut ?

— Desigur ! După pălărie...

DIAGNOSTIC

Medicul : *— Încetinirea circulației sîngelui. Ce vîrstă aveți doamnă ?*

Pacienta : *— 35 de ani, doctore.*

Medicul : *— Bine. Încetinirea circulației și a memoriei.*

★

— Tii minte că, în urmă cu un an, mi-am pierdut ceasul de buzunar ?

— Da, țin minte.

— Ca să vezi, astăzi controlîndu-mi buzunarele de la haina pe care o purtam atunci, ce crezi că am descoperit ?

— Ceasul ?

— Da de unde, gaura prin care a căzut.

★

— Gemenii tăi sînt tare gălăgioși, John ?

— Nu prea. Cînd unul face scandal, celălalt nu se mai aude.

★

Micul Max, fiul unui electrician, a venit acasă plîngînd, cu falca umflată.

— Ce-i cu tine băiete, îl întreabă neliniștită maică-sa.

— Am prins o albină și se vede că nu era izolată.

★

Iată textul unei invitații primită de familia Hopkins : „Dragă Mary, dumneata și cu soțul dumitale trebuie să veniți neapărat la noi duminică. Noi v-am deranjat de atîtea ori, iar dv. pe noi niciodată".

★

— Ce se va întîmpla cu o monedă de aur dacă o vom lăsa afară, sub cerul liber, întreabă profesorul ?

— O să dispară.

Botanică și nu prea...

ORIZONTAL: 1. Jumătate de IRIS! — MUȘCATA DIN FEREASTRĂ. — MACUL ROȘU. 2. Fragilă ca o floare... — A trage din țigară. 3. În acel loc. — Stropitoare naturală pentru flori... — Culege FLOAREA DE COLȚ... 4. O porțiune de district danez! — FLORI DE GHEAȚĂ (fig.) 5. MAC. — Sandu Marinescu. 6. Prepoziție. — ROZA. 7. Cot de măsurat. — Cu zîmbetul pe buze. 8. Isteț la minte. — Diminutiv masculin. — Actor popular. 9. Fructul fagului. — Teatrul Național. — Prefix care indică mai puțin. 10. Teren cultivat cu in. — Sfială (reg.) 11. Pronume. — Strîns (tehn.) — Localitate în S.U.A. — Coeficient geometric. 12. GAROFIȚA. — VIȚA (masc.) 13. MUȘCATA (masc. pl.) — Atițător. 14. ANIN. — TRANDAFIRUL A L B (pl.).

VERTICAL: 1. Victima... soarelui! (mit.) — VIOLETA. 2. TRAISTA CIOBANULUI. — VIȚA (fig.) — Arma albinei. 3. MAC (masc. pl.) — Afluent al Pripetului. 4. ROCHIȚA (de iarnă) a RÎNDUNICII. — Adjectival dicamentelor românești. 9. IN. — Insulă muzicală! 10. La intrarea în București! — A parfuma aerul dintr-o încăpere. — Cu părul alb (reg.) 11. Atașați la o acțiune. — Mulțime mare. (pop.) 12. Frunză cu suprafață mare. — Localitate climaterică, situată la circa 75 km. de Brașov. — Material de construcție. 13. Rîu în U.R.S.S. — SUC. — COTEI. — Al doilea calif arab. 7. La coadă de vapor ! — Țesătură orientală. — Muza elegiei (mit.). 8. Pui de oaie. — Compozitor german. 9. A poseda. — Numeral. 10. Mare comandant în marina militară (pl.). — Localitate situată la țărmul apelor. 11. La intrarea în Sulina... — O găsești la bordul vasului-pescador !

AL. IONESCU

Cuvinte mai rare : CIE — EYE — RIO— ICO — NAC.

LUCIANA — București: **Este foarte bine că aveți un program pentru toate activitățile. De altfel respectarea acestuia se oglindește și în bunele rezultate obținute la școală. Preocuparea tatălui, de toate aceste activități, este lăudabilă însă nici noi nu putem fi de acord cu ultima lui purtare. Căutați și discutați cu dînsul atunci cînd e mai bine dispus, explicîndu-i cazul concret și sîntem siguri că va regreta.**

D. ARGHIR — Onești: **Petele de cerneală și tuș pot fi înlăturate cu substanța chimică „Pic", care se găsește în magazinele de chimicale. Pentru lustruirea aparatului de radio și acoperirea urmelor de lovituri la mobilă, adresați-vă unei cooperative pentru a vă trimite un meseriaș la fața locului.**

MARGARETA GROZA. — Racoșul de jos : **După cîte ați observat avem și o rubrică pentru copii, așa că ați putea să ne trimiteți una din lucrările dv. cele mai reușite și vom vedea dacă poate fi publicată.**

GRUP DE CITITOARE — Turnu Măgurele : **Despre paraziții Trichomonas s-au scris, în rubrica „Medicul vă sfătuiește", cîteva articole și nu mai este necesar să revenim asupra temei.**

SOFIA BUCURESCU Loco. **„Pe strune" a fost orchestrat pentru publicare. Celălalt a devenit „inutil !**

EUGENIU DINU — Rupea : **Ambele jocuri sînt tardive, întrucît pînă la eventuala lor publicare... vom fi în iarnă ! În plus, jocurile conțin unele erori, și mai ales articulări de cuvinte (aveți o deosebită pasiune pentru cuvinte articulate. — ceea ce constituie erori de încrucișare !) Pentru viitor evitați temele ocazionale, și mai ales... erorile !**

MARGARETA — Mureș Autonomă Maghiară : **Adresați-vă Ministerului Minelor și Energiei Electrice din București. care vă poate da toate relațiile solicitate.**

R. M. — Arad : **La concursurile pentru ocuparea posturilor de actori la diferite teatre din țară, se pot prezenta numai absolvenți ai Institutului de teatru.**

ALEX. ȘTEFĂNESCU — Suceava : **Careul are**

reale calități și cu unele mici modificări va merge.

Careul „Niveluri" a fost recepționat și se află în evidență pentru publicare.

GH. NEAMȚU. — Satu Mare : **În asemenea situație este greu să dai sfaturi. Părerea noastră este că singur trebuie să hotărîți.**

FL. LAZĂR — București : **Tema desenului trimis este des folosită și nu-și mai are hazul unei caricaturi. În plus nu e nici reușit din punct de vedere tehnic.**

OLEG — Cluj : **Nu faceți nici o legătură între starea dv. și obiceiurile pe care le-ați avut. Noi considerăm că nu aveți nevoie de un tratament, ci de o viață ordonată, stabilă, cu preocupări variate și în cazul unei legături permanente totul va reintra în normal dacă nu vă veți face probleme în mod inutil.**

FELIX IURTSEBAC — Sibiu : **În legătură cu concursul pentru mărci și efecte poștale ce se va ține anul viitor, luați informații suplimentare de la Direcția Generală a Poștelor și Telecomunicațiilor din București.**

I. DIANA — Galați : **După cîte știm problema transferului învățătorilor este reglementată numai de Ministerul Învățămîntului și nu în perioada anului de învățămînt. De aceea, părerea noastră este să vă prezentați unde ați fost repartizată pentru anul acesta și apoi faceți un memoriu la minister în care să arătați cauzele care vă rețin în localitate și sîntem siguri că veți găsi înțelegere. Memoriul trebuie depus pînă la 1 martie 1965.**

ROMAN ION — Sibiu : **Vom încerca să alegem măcar unul din trei, deși două sînt cam depășite, în ceea ce privește tema. Referitor la careurile mai vechi, de care amintiți, retrimiteți-le. Pentru viitor, vă invităm să ne mai trimiteți din cînd în cînd materiale, în sensul celor amintite în scrisoare.**

IOSIFESCU TIBERIU — Lupeni : **Condițiile pentru admiterea la școala de mecanici de locomotive cu abur și „Diesel" le puteți lua de la secretariatului Grupului școlar C.F.R. Timișoara sau de la Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor din București.**

IOVAN IOVANOVICI — Trstenik, căsuța poștală 13, R.S.F. Iugoslavia, **dorește să corespondeze cu cititorii revistei noastre și să facă schimb de ilustrate cu frumusețile patriei.**

BOGDAN MANOILESCU — București : **Articolul dv. nu este publicabil.**

ORWO FILM
Technoimport
Str Doamnei 5
Bukarest
Materiale pentru fotografie și film cu renume mondial
ORWO
VEB FILMFABRIK WOLFEN
DEUTSCHE DEMOKRATISCHE REPUBLIK
ORIGINALWOLFEN

Redacția : Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20 Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatului Poligrafic Casa Scînteii 40.240

„SCRISOAREA PIERDUTĂ"

la 80 de ani de la prima reprezentație

În seara zilei de 13 noiembrie a anului 1884, vedea lumina rampei comedia lui Caragiale, „O scrisoare pierdută", cel mai usturător, cel mai acid act de acuzare pe care marele nostru scriitor îl făcea oligarhiei române, cocoțată la putere. Ca și celelalte piese ale lui Caragiale ea a fost primită de critica burgheză cu răceală, cu ostilitate.

În seara premierei, afișînd un zîmbet prefăcut, protipendada și sluțitorii ei au căutat să arate că lumea satirizată de dramaturg este cea a mahalalei și nicidecum a politicienilor burghezi

Oare din lumea mahalalei făceau parte Cațavencu, Farfuridi, Brînzovenescu, Tipătescu și ceilalți ? Ce reprezentau ei o afirmă însăși Trahanache, adresîndu-se lui Farfuridi și Brînzovenescu : „Noi trei sîntem stîlpii puterii". Iar Tipătescu, „conu Fănică", vorbind cu dispreț despre masele populare spunea : „Ei, să lăsăm frazele, nene Cațavencule ! Astea sînt bune pentru gură-cască !"

În timpul dominației burghezo-moșierești, piesa a fost jucată foarte rar. Cînd și cînd.

Abia în anii puterii populare, „Scrisoarea pierdută" a fost redată cu adevărat publicului.

Și că Alexandrescu, regizorul Naționalului bucureștean care a pus în scenă piesa în București și pe multe scene ale lumii, spunea, nu de mult, următoarele :

„În regimul nostru de democrație populară, marele public, întregul nostru popor, a recunoscut lui Caragiale puternica și adevărata lui valoare. Piesele lui se joacă pe toate scenele ziecilor de teatre care au luat ființă în ultimii ani, fac parte din repertoriul permanent al teatrelor naționale, sînt jucate de echipele de amatori din fabrici și uzine, în căminele culturale de la sate".

Prezentarea „Scrisorii pierdute" în numeroase orașe de pe meridianele globului este confirmarea cea mai evidentă a valorii ei. Caragiale este aplaudat în săli în care răsună replicile în rusă, franceză, chineză, germană, maghiară, flamandă, poloneză, italiană, finlandeză, greacă, spaniolă, arabă etc.

Intrată în patrimoniul culturii universale, opera lui Caragiale este iubită și apreciată. Iată de ce scriitorii Maria Tereza Leon și Rafael Alberti, spuneau : **„Dacă am vrea, în afară de timp, să stringem mîna ființelor care nu mai există, una din ele ar fi Ion Luca Caragiale".**

La cea de a 80-a aniversare de la reprezentare, îi urăm, „Scrisorii pierdute", ani mulți, săli la fel de pline, spectacole pe noi și noi scene din țările planetei noastre !

C. ȘERBAN

Brigada artistică a uzinei

La Uzinele textile „30 Decembrie" din Arad se desfășoară o frumoasă activitate culturală. Astfel se explică premiul al III-lea obținut de brigada artistică la ultimul concurs republican al formațiilor artistice de amatori. Iată, în clișeul nostru, un moment dintr-un program prezentat de curînd în fața colectivului uzinei.

Fotografia : Sorin DAN

Depește hotărîre

O NOUĂ COPRODUCȚIE sovieto-franceză va fi realizată la Leningrad în regia lui Jean Dréville, creatorul filmului „Normandie-Niemen". Este vorba de ecranizarea intitulată „A treia tinerețe", care evocă viața și activitatea celebrului maestru de balet Marius Petipa, născut la Marsilia și stabilit la Petersburg. Incununarea carierei sale a constituit-o montarea baletului „Frumoasa din pădurea adormită" de Ceaikovski.

„SCORPIA ÎMBLÎNZITĂ" de Shakespeare, jucată pe scenele noastre sub titlul „Femeia îndărătnică" va deveni titlul unui film cu Elizabeth Taylor în rolul titular. Partener va fi soțul ei, artistul englez Richard Burton (pe care l-am văzut de curînd în filmul „Prinsește înapoi cu minie").

LA MUZEUL orașului Belgrad se află expusă o colecție de picturi ale lui Renoir și Degas dintre care douăzeci de tablouri sînt pe de-antregul necunoscute.

„UMBRELELE DIN CHERBOURG" care rulează pe ecranele noastre, place publicului japonez. În prezent, acest film bate recordul încasărilor la Tokio. Și aceasta, cu toate că pe ecrane se află, în același timp un film cu Alain Delon socotit mare vedetă și în Țara Soarelui-Răsare.

FRANÇOISE SAGAN, scriitoarea franceză, favorita unui anume public occidental, s-a retras la părinții ei unde speră să nu fie deranjată de ziariști pentru a-și termina, în două luni, ultimul ei roman pentru care nu a găsit încă titlu. Acțiunea se petrece la Paris și are ca eroi un bărbat, o femeie, pasiunea și banii.

ÎN STUDIOURILE americane sînt în pregătire trei filme asupra lagărelor hitleriste de concentrare (dintre care unul cu Frank Sinatra) două despre bătălia din Ardeni, unul despre Pearl Harbour (cu John Wayne) și unul asupra luptelor de pe mare (cu Marlon Brando și Yul Brynner).

DISCUL

ÎNREGISTRĂRI DIN CONCERTE

Unul din discurile înregistrate la recenta ediție a Festivalului internațional „George Enescu", disc aflat tot în acele zile în standuri, a adus două lucrări mai puțin cunoscute publicului.

Zubin Mehta, apreciatul dirijor indian, a condus o interesantă și originală lucrare a lui Anton Webern — „Șase piese pentru orchestră", op. 6. Acest opus reclamă din partea ascultătorului o oarecare inițiere în muzica simfonică modernă deoarece el se abate de la regulile simfonismului clasic, adoptînd o manieră nouă.

La pupitrul Filarmonicii bucureștene, Mehta, care este un bun plastician muzical, a știut să modeleze cele șase cîntece, redînd substanța lor lirică, tragismul și apoi liniștea care se așează, în final, după un intens zbucium sufletesc.

Cu toate că are, ca și lucrarea lui Webern, un caracter constructivist, „Concertul pentru pian, alămuri și harpe", op. 49 de Paul Hindemith, este mult deosebit de acesta. Aici nu mai avem impresia desenului geometric practicat de primul compozitor, ci surprindem o compunere în care pianului i se încredințează rolul de a țese o urzeală melodică complexă pe care pianista franceză Monique Haas a știut să o lucreze cu migală și profunzime.

Pe Paul Hindemith (1895—1963), compozitor și virtuos al violii, pedagog și estetician german, autor al unor opere ca „Mathis pictorul" și „Armonia lumii", a numeroase balete, simfonice, concerte instrumentale și vocale, îl cunoaștem mai bine prin acest concert. El ne-a fost recomandat încă o dată de dirijorul C. Bugeanu și de Orchestra simfonică a cinematografiei noastre.

Bunul obicei practicat de „Electrecord" de a pune la dispoziția publicului discuri cu înregistrări din concerte, chiar în zilele Festivalului, este salutar, căci un asemenea disc are, pe lîngă altele, și o valoare documentară.

Regretăm că nu dispunem de și mai multe imprimări de acest fel, executate chiar și în concerte publice, în condițiile specifice unor asemenea manifestații care nu se pot compara cu înregistrările făcute în mod special în studiouri.

Const. SÎRBU

P. S. În Editura muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P.R. a apărut lucrarea „Discul" de Edgar Elian, cuprinzînd un istoric al înregistrărilor, sfaturi pentru discofili și, mai cu seamă, o foarte prețioasă discografie a artiștilor romini.

Lucrarea vine în întîmpinarea iubitorilor discului, de aceea o recomandăm lecturii, documentării.

5 minute cu : Marica Munteanu

În culisele Teatrului de Operetă ne întîmpină forfota obișnuită dinaintea începerii fiecărui spectacol. Deocamdată, scena aparține personalului tehnic. În seara aceasta se va reprezenta operetа „*Prințesa circului*" și, sub supravegherea regizorului, a început să se înalțe arena în care Mister X își face în fiecare seară numărul de senzație. Cabinierele fac o ultimă verificare costumelor, machierii și coafezele sînt gata să-și înceapă lucrul. Dar actorii ? Răspunsul ni-l dau sunetele unui pian și o voce care repetă. Deschidem ușa sălii de repetiții și ne aflăm în fața artistei de circ, Mabel, interpretată de Marica Munteanu.

— Studiați ?

— *E un obicei al cîntăreților de a exersa înainte de spectacol. Dacă în rol apari după ce bate gongul, în voce trebuie să-ți faci intrarea mai înainte. Această contribuie ca operete care s-au jucat de sute de ori, să-și păstreze prospețimea premierei. În afară de aceasta, exercițiile dinaintea spectacolului îmi ajută să pot da o cît mai bună interpretare rolului. Într-o seară interpretez o zvăpăiată cîntăreață de operă, pe Bella Giretti din „Paganini", în altă seară pe țărăncuța Sevastița din „Anton Pann", apoi pe călăreața Mabel din „Prințesa circului". Fiecare personaj are o altă caracteristică. Am obiceiul să studiez înainte de ridicarea cortinei, chiar dacă în fața spectatorilor cînt muzică ușoară.*

— V-am ascultat, nu de mult, interpretînd acest gen de muzică. Intenționați să continuați ?

— *Cînt cu plăcere muzică ușoară, bineînțeles fără să neglijez nici o clipă opereta. Și-i mai cer muzicii moderne, acestui gen atît de îndrăgit de spectator, o condiție : să fie bună.*

Convorbirea cu Marica Munteanu ne-a fost întreruptă de megafonul care anunța apropierea începerii spectacolului.

Sandu MARIAN

In lucru la Studioul „Al. Sahia"

Studioul „Al. Sahia" pregătește în momentul de față noi filme documentare. În cele ce urmează, prezentăm cititorilor noștri noutățile.

Regizorul Gheorghe Horvath și operatorul Petre Gheorghe lucrează la un film privind activitatea constructorilor din orașul Iași.

La Otopeni, o echipă de filmare acționează din regizorul Paul Bărbăneagră, care este și autorul scenariului, precum și operatorul V. Mînăstireanu sînt pe punctul de a încheia un documentar intitulat „REPORTAJ LA OTOPENI". Subiectul filmului : întîrirea economico-organizatorică a gospodăriei colective, prin dezvoltarea sectorului zootehnic și legumicol.

„CENTENARUL UNIVERSITĂȚII DIN BUCUREȘTI" se numește filmul pregătit de regizorul Erich Nusbaum și operatorii Costea Ionescu, Tonciu și Mircea Melnic. Tot despre un centenar se ocupă și filmul dedicat C.E.C., în regia lui S. Popovici, operator W. Goldgraber. La cererea C.S.C.A.S., se realizează un film despre monumentele istorice din nordul Moldovei. Regizor — Paul Constantinescu, operator — Gh. Herschdorfer.

Despre activitatea profesorilor și studenților Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică din București vorbește documentarul „PRIMII PAȘI PE SCENĂ". Realizatori : regizor Mihai Iacob, operator Mihai Dumitriu.

„ZILE ȘI NOPȚI IN ALB" se cheamă filmul lucrat după scenariul lui H. Rohan, care își propune să ilustreze intensa activitate ce se desfășoară la Spitalul de Urgență din București. Filmul este regizat de Florica Holban, avînd ca operator pe George Georgescu.

Pe cale de finisare este și filmul „CULE OLTENEȘTI", în regia lui Petre Sirin, imaginea — Liviu Nițu. Un film privind măestria și curajul aviatorilor și parașutiștilor („LECȚIE ÎN INFINIT) este în lucru actualmente în regia ing. Sergiu Nicolaescu ; operator, Vasile Nițu. „CĂLĂTORIE IMAGINARĂ" este titlul filmului pregătit de Mircea Popescu și Laurențiu Mărculescu.

Gilda Marinescu

La numai treizeci de ani, Gilda Marinescu este creatoarea unor mari roluri din dramaturgia universală : Kattrin din „Mutter Courage" și Ofelia din „Hamlet", Irina din „Trei surori" și Ioana din „Sfînta Ioana". De curînd, tînăra actriță timișoreană a interpretat-o pe Iphigenia lui Euripide și pe domnișoara von Zahn din „Fizicienii" lui Durrenmatt, două roluri pe cît de dificile pe atît de opuse ca factură.

— *Atunci cînd am fost distribuită în rolul titular din „Iphigenia în Taurida", am avut foarte mari îndoieli în ceea ce privește reușita. N-am jucat pînă acum niciodată tragedie antică și deși mi-o doream foarte mult, am socotit întotdeauna că vor mai trece mulți ani pînă voi putea să joc un asemenea rol.*

— Și totuși...

— *Repetițiile conduse de regizorul Iannis Veakis au fost o adevărată școală. Fiecare zi era un pas înainte spre realizarea rolului și în fiecare zi aveam impresia că mai departe nu voi putea merge, că mai mult nu voi putea da. Dar tot așa, pas cu pas am reușit să fac tot ce-mi cerea regizorul, o altă frazare decît cea cu care eram obișnuită, un alt gest, chiar o altă voce.*

— Dar de la Iphigenia la domnișoara von Zahn ?

— *Domnișoara von Zahn mi-a ridicat probleme de altă natură și nu mai puțin dificile decît Iphigenia. Cu atît mai mult cu cît treceam de la una la alta fără tranziție. Trebuia să realizez în Mathilda von Zahn o fată bătrînă și cocoșată, veninoasă și puțin nebună. Și deși mai făcusem compoziție, aceasta mi s-a părut într-adevăr peste puterile mele. Dar și aci, îndrumarea regizorală a lui C. Anatol mi-a fost de mare ajutor.*

— Aplauzele la scenă deschisă după monologul din partea a doua vorbesc însă și aici de un succes cert...

— *Rolul Matildei von Zahn ca și cel al Iphigeniei mi-au dat satisfacții deosebite. A fost o muncă grea, dar am învățat încă o dată că munca perseverentă, asupra rolului, căutarea celor mai adevărate sensuri, găsirea celor mai bune soluții, care tocmai de aceea nu sînt ușor de găsit, sînt singurele căi care ne asigură nouă, actorilor, marile satisfacții.*

— Și acum ?

— *Mă pregătesc să creez o Eliza Doolittle corespunzătoare atît viziunii lui Shaw asupra eroinei sale cît și exigențelor publicului nostru de azi.*

— Așadar, „Pygmalion"...

— *Cu care am început repetițiile în regia lui C. Anatol.*

— Partener îți va fi ?

— *C. Anatol, care de altfel l-a mai interpretat pe Higgins la Teatrul Național din Cluj.*

M. PÎRVULESCU

Turneul Teatrului de marionete din Cairo

A fiat de cîteva zile în țara noastră cu Teatrul de marionete din Cairo, al cărui director este, dl. Ragy Enayat, interlocutorul nostru, a ținut să ne împărtășească sentimentele care-i animă pe artiștii păpușari egipteni față de colegii lor din Romînia :

— Turneul pe care-l întreprindem — ne-a spus d-sa, cuprinde o etapă foarte importantă pentru noi toți, cea din Romînia. Și e lesne de înțeles aceasta, dacă ne gîndim că existența teatrului nostru se datorește, din multe puncte de vedere, și teatrului romînesc de păpuși. Amintesc că teatrul nostru a fost inființat în urma unei vizite a lui „Tăndărică" în Egipt și cu ajutorul direct al specialiștilor romîni care au stat mult timp în țara noastră, pentru a ne ajuta. În același timp, dl. Salah El Sakka, care este astăzi regizorul nostru, a petrecut un an în Romînia pentru documentare și specializare, ca de altfel și trei scenografi ai noștri care s-au specializat luerînd în cadrul Teatrului „Tăndărică". Să nu uităm, de asemenea, că prima piesă prezentată de noi a fost „Punguța cu doi bani". Astfel încît, evoluția teatrului nostru de la naștere și pînă la obținerea acelui important premiu II pentru scenografie în cadrul Festivalului internațional de păpuși, este strîns legată de artiștii dv.

Dl. Ragy ne vorbește despre tradiția teatrului de păpuși în țara sa. Documentele arată — ne-a spus el — că în Egiptul antic au existat spectacole de păpuși închinate zeiței Isis ca și lui Osiris. Istoria modernă a teatrului a început cu așa zisele spectacole „aragoz", dar folosim și tehnica teatrului negru, al teatrului de umbre, al spectacolului de păpuși pe degete. Mișcarea de păpuși s-a dezvoltat mult în R.A.U., azi existînd deja patru teatre de stat cărora guvernul le-a creat condiții optime și care fac turnee în toată țara.

Dl. Ragy ne-a vorbit în continuare despre simpatia de care se bucură țara noastră în rîndurile poporului egiptean :

— Cultura romînească — ne-a declarat interlocutorul nostru — este tot mai bine cunoscută la noi. Teatrul Național a jucat „Scrisoarea pierdută" a lui Caragiale, pe care am văzut-o și eu și care mi-a plăcut mult. Au fost apoi turnecle lui „Tăndărică" și, în vara trecută, turneul formației de artiști amatori din R.P.R. care a cîștigat, de altfel, premiul I la Festivalul internațional de folclor, de la Cairo, și care a entuziasmat publicul cu arta sa. Aș mai vrea să adaug că la noi se traduce mult din literatura romînă. Recent a apărut o culegere de nuvele în limbăcirea unui foarte bun traducător, dr. Mandur. Astfel încît, — și acestea sînt doar cîteva exemple — Romînia este tot mai bine cunoscută poporului meu și prietenia noastră se dezvoltă.

În autograful pe care ni l-a dat dl. Ragy a scris următoarele cuvinte pentru cititorii „Magazinului" : „Cînd am sosit în București, am avut impresia certă că am sosit în cadrul marii familii a teatrului nostru".

CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA

TEATRUL „C. I. NOTTARA"

„Luna dezmoșteniților"

DE EUGEN O'NEILL

Dintre cele patru drame ale lui O'Neill programate în actuala stagiune bucureșteană, „C. I. Nottara" nu-a prezintă pe cea mai puțin cunoscută, niciodată retrezentată, și nici măcar tălmăcită la noi. E un act de bună inițiativă pe care teatrul nostru, și meritul celor doi traducători — Sergiu Fărcășan și Aneta Dobre (chiar dacă, pe alocuri, lucrarea lor frapează prin unele stîngăcii).

Drama, una dintre ultimele ale lui O'Neill, este din epoca în care amintirile personale, de primă tinerețe, și ispitele autobiografice l-au bîntuit pe scriitor cu o forță ce a introdus un nou și ultim val de dureroasă tristețe în creația sa. Din punctul de vedere al conținutului și acțiunii dramatice ea face un singur trup cu marea tragedie intitulată „Lungă călătorie prin beznă".

Viața familiei lui O'Neill a fost tristă, marcată de destine individuale deosebit de sumbre, printre care acela al unui frate, care a trebuit să fie internat într-un ospiciu, unde s-a sinucis. „Luna dezmoșteniților" este drama acestui frate, sau mai bine zis, acest frate este eroul dramei, din care lipsește și ospiciul și sinuciderea, amîndouă putînd însă să fie bănuite. Jim Tyrone este tînărul, adeseori prezent în dramele lui O'Neill, a cărui întreagă viață sufletească este dominată și determinată de evenimentul mortii mamei sale și de amintirea acesteia. Tînărul este un alcoolic, care, la un moment dat s-a dezintoxicat, prin simpla sa voință, numai din dragoste față de mama sa, și care a reluat beția, tocmai în momentul morții acesteia. Acum Tyrone este aproape un psihopat, în orice caz un om cu acuzată nevroză obsesivă a remușcării și furiei față de amintirea mamei sale, om care și-a pierdut toată încrederea în viață, îngrozit în fața dragostei, om care ar vrea să moară în somn și care chiar dă celorlalți oameni impresia înfiorătoare a morții anticipate. E vorba, deci, de un bolnav psihic, setos, la modul maladiv, de mînturire și mîngîiere, dorind în chip obscur o dragoste care să restabilească, în toată puritatea sa, liniștea sentimentului filial.

Această dragoste, Jim o încearcă față de Josie Hogan, fiica lui Phil Hogan, arendașul unei sărmane ferme al cărei proprietar, prin moștenire, a devenit el însuși. Tînăra fată, dominată ea însăși de un complex — al urîțeniei — și-a creat o ciudată reputație de usurință, și chiar de destrăbălare, în care se oglindesc timiditatea și îndoielile propriei sale feminități. Tatăl acceptă, cu o cinică amărăciune, uzurința fiicei sale. Cei doi sînt terorizați de ideea că alcoolicul și destrăbălatul Jim ar putea vinde ferma, cedînd ofertelor ispititoare pe care i le face un vecin bogat și hrăpăreț. Pentru a putea smulge o sumă de bani de la tînărul irresponsabil, tatăl își înspăimîntă fiica, declarîndu-i, în mod mincinos, că vinzarea e iminentă. Amîndoi pun la cale atragerea lui Jim într-o încsenare de dragoste cu Josie, cu aparițiia tatălui la momentul cel mai delicat, și apoi, cu șantajul consecutiv. La lumina lunii pline, a unei nopți de vară, cei doi tineri își descarcă sufletele, și în cursul acestui proces, iese la iveală pentru Josie, minciuna tatălui său. Liberă sufletește de orice constrîngere materială, tînăra fată dorește să-și arate și să-și dăruiască dragostea. Dar tînărul Jim nu caută decît mîntuirea de cumplitul său complex psiho-nervos. Buna Josie e gata să dea nefericitului Jim această iluzie imposibilă. Întreaga noapte pînă în zori, Jim doarme ca un prunc pe genunchii tinerei fecioare, care îl leagănă și îi ocrotește somnul fără cosmare, întocmai ca o mamă. Dar poate, oare dădura această iluzie, mai mult decît trecerea lunii pline ? În zori Jim își reia sticla și pleacă spre destinul său (de loc greu de bănuit), care ar putea fi chiar precipitat, dacă ne gîndim bine, de amintirea minunată, dar atît de efemeră, atît de iluzorie a „lunii dezmoștenților". Iar Josie rămîne în singurătatea îndoielilor și a iluziilor.

Cu toată capacitatea lui de construcție dramatică, O'Neill nu a izbutit ca în „Luna dezmoștenților" anumite scene din actul doi, să nu fie dispropoționate, categoric statice. Spectacolul are senzația exagerării, a unui subiectivism uneori artificios, și nu rareori a nedumeririi.

La realizarea spectacolului s-a lucrat cu multă pasiune, și, probabil, cu un apreciabil aparat de informație oneilliană, nu însă și fără inițiative îndrăznețe. Într-adevăr, regizorul Ion Olteanu a încercat să realizeze ceea ce ratiunea propune oricărui spectator, și anume că, dacă evoluția dramatică să-și-ar fi pus accentul principal pe lupta dată de Josie Hogan între constrîngerile necesității materiale și violentele sentimentului său față de Jim, drama ar fi cîștigat în forță și bogăție. Regizorul a încercat aceasta, dar O'Neill e O'Neill, adică un otel care nu poate fi îndoit, turnat în alt tipar, chiar cînd poartă o fisură. Poate că anumite accente ar fi putut deveni mai omogene cu atmosfera generală, dacă desfășurarea lor ar fi fost însoțită de o justificare psihologică mai subtilă, atît pentru bătrînul Hogan, cît și pentru Josie. Actul al doilea ar trebui puțin „strîns", cu sacrificarea citorva efecte hollywoodiene prea prelungite ; dar are multă poezie, și degajă, adesеori, tristețea sfîșietoare a „dezmoștenirii". Finalul e excelent.

Întreaga interpretare stă pe umerii a trei personaje. Josie Hogan a fost interpretat de Liliana Tomescu. Actrița, în ciuda unor dezîntuiri vocale, gesticulante și dinamice, nu excelează prin forță și complexitate. Ea a realizat cu strălucire mai ales scenele cu Jim, și mai ales actul doi, ceea ce s-ar putea spune, însemnează tot, deoarece aci face esența liniei dramatice. Totuși, Josie are o întreagă formație psihologică, ale cărei elemente s-au creat în ciudata conviețuire cu tatăl său, și care participă puternic la comportarea ei față de Jim, în consecință, scenele cu tatăl său au o enormă importanță, și ar fi fost bine să se desfășoare pe o bază mai largă. În rolul lui Phil Hogan l-am văzut pe George Demetru, atacînd un domeniu cu totul nou pentru el, al compoziției comice. Demetru a fost excelent, cu o viață și o forță de mare nivel. Dar nu mă pot împiedeca de a sesiza interpretului, ale cărui reale și multiple capacități sînt cunoscute, că o căptușire cu amărăciunea aspră și critică, bolovănoasă, mai ales în raporturile cu Jim, nu ar fi stricat rolului său. Rolul lui Jim a fost încredințat lui Cristea Avram. El confirmă că este un actor de mari posibilități, totdeauna cuceritor, prin gravitate, bogăție sufletească. Dar interpretarea lui Jim s-a resimțit de o anumită afectare, de o „damnațiune" romantică ce stă pe trupul personajului ca o haină strîmtă și stînjenitoare.

În două apariții, strict episodice, Mihnea Moisescu și Valeriu Arnăutu au făcut toi ceea ce trebuiau să facă.

Radu POPESCU

VA prezentăm FILMUL

„JUDECĂTORUL DE MINORI"

O PRODUCȚIE A STUDIOURILOR DIN R.F.G. CU HEINZ RÜHMANN

De 15 ani, dr. Ferdinand Bluhme judecă delicte comise de minori. A venit de mult timpul să cearâ și el o avansare. Dar un caz avea să-i schimbe intențiile. „În fața judecătorului este adusă Inge Schumann, o adolescentă care fusese arestată în urma tentativei nereușite a unei bande de a-l jefui pe comerciantul Vogel. Întrebuințată drept momeală, Inge este în același timp îndrăgostită de Kurt, șeful bandei. În consecință, ea refuză să-și divulge prietenii delicvenți.

Judecătorul dă o **hotărîre** aspră : fata va merge la școala corecțională. Inge vrea să se arunce de pe acoperișul tribunalului, dar Bluhme îi promite fetei libertatea, angajînd-o totodată la pensiunea Winkler.

Faptul că unui locatar al pensiunii Winkler i se fură bani, trezește bănuieli asupra lui Inge. Revăzînd-o pe Inge după acest furt, Kurt vrea s-o determine să mearg cu banda pentru o nouă lovitură. Impresionată însă de gestul judecătorului, ea începe să privească viața cu alți ochi. Ea nu se duce la întîlnire.

Întrucît Inge trebuia să se prezinte la control, la școala de corecție, Bluhme hotărăște s-o conducă el însuși cu mașina șefului său. Dar, la un moment dat, cîțiva motocicliști bareacă drumul. Este banda lui Kurt care vrea s-o împiedice pe Inge să ajungă la casa de corecție și să dovedească astfel că judecătorul poartă răspunderea unei escapade. Inge se zmulge din mîinile lui Kurt și fuge.

Judecătorul însă nu e mulțumit numai cu recuperarea morală a fetei, ci izbutește să-i determine a-și schimba viața și pe ceilalți din bandă. Apoi, Bluhme pleacă din pensiunea Winkler și își retrage cererea de avansare. Era convins că și de acum înainte va fi nevoie de el în acest post.

75

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

CERCETĂTORII ADÎNCURILOR

De vorbă cu un grup de oceanologi romîni

Microvieţuitoarele care trăiesc în nisipurile marine prezintă un interes deosebit pentru oceanologii noştri. În clişeu dr. Mihai Băcescu, membru corespondent al Academiei R.P.R., şeful sectorului de biologie marină, cercetează împreună cu colaboratorii săi probele recoltate în adîncul mării.

Zilele acestea oceanologii noştri s-au întors în laboratorul lor, venind din larg cu pescadorul „Marea Neagră", aducînd nenumărate probe din zona litorală. Cu acest prilej am solicitat un interviu colectiv pe tema : **Care sînt tradiţiile romîneşti în cercetarea mărilor şi oceanelor şi preocupările actuale ale oceanologilor romîni.**

Să dăm cuvîntul interlocutorilor.

Dr. MIHAI BĂCESCU, **membru corespondent al Academiei R.P.R., şeful sectorului de biologie marină a Institutului de biologie „Traian Săvulescu" :** Oceanul este un tot unic. Toate mările fac parte din el, sînt legate organic între ele şi ocean prin trecutul geologic, prin schimbările de organisme, de ape. Marea Neagră, de pildă, este o anexă a Mării Mediterane. Tot circuitul materiei din ea este strîns legat de aportul Mediteranei care este legată, la rîndu-i, de Oceanul Atlantic.

Curios este faptul că în tradiţiile de cercetări marine, noi am început efectiv cu studiul oceanului şi anume cu al Atlanticului de sud şi apoi al Mării Negre. Mă refer în primul rînd la savantul romîn E. Racoviţă, care a închinat zece ani din perioada cea mai activă a creaţiei sale, oceanologiei. El a explorat doi ani Oceanul Antarctic şi Antarctida, publicînd numeroase lucrări asupra vieţii marine de acolo. Racoviţă a studiat temeinic şi fauna Mediteranei. Împreună cu ALBERT DE MONACO şi alţi oceanografi cunoscuţi, a pus bazele în 1919 **„Comisiei internaţionale pentru exploatarea ştiinţifică a Mării Mediterane"**, al cărei preşedinte a fost şi savantul romîn. Un alt înaintaş al oceanografiei a fost şi profesorul P. BUJOR care a lucrat la Napoli, Villefranche şi Banyuls. ION BORCEA a studiat la rîndu-i sistemul uro-genital la rechini, ANTIPA, meduzele Spitzberg-ului, CRĂIFĂLEANU, şingele la Cephalopode şi altele. Dar nu numai marii înaintaşi au contribuit la îmbogăţirea patrimoniului oceanologiei mondiale, ci şi o serie de elevi ai

Viorel LUPU

(Continuare în pag. a 3-a)

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

magazin

ANUL VIII — Nr. 372 • Sîmbătă 21 noiembrie 1964 • 8 pagini — 1,50 lei

Secţia decor : mişcări dibace de penel dau formă podoabelor ornamentale ale pieselor.

Fotografia : Nicu VASILE

L-aţi văzut, imposibil să nu le fi văzut. La Expoziţia realizărilor economiei naţionale, în rafturile magazinelor ori în... propria dumneavoastră vitrină din sufragerie : servicii de masă sau bibelouri, vaze de flori sau scrumiere, unele de dimensiuni liliputane, altele uriaşe podoabe decorative, produsele fabricii „Faianţa" din Sighişoara îşi găsesc căutare şi utilizare în orice casă.

Le-aţi văzut deci cu toţii. Dar disparat sau cel mult într-un număr redus de piese, atît cît pot cuprinde vitrinele unui magazin. In secţiile fabricii, pe care le-am vizitat nu de

Industrie şi artă

mult, ai însă surpriza copleşitoare a varietăţii. Nici nu-ţi închipuiai că din faianţă se pot face atîtea obiecte, atît de diferite unul de altul. Privirile îţi rătăcesc de la un loc de muncă la altul şi este cu neputinţă să nu admiri fantezia, aici atotputernică.

Cine deci „inventează" toate aceste forme şi culori ? Cine sînt aceşti anonimi plasticieni, sculptori şi pictori în acelaşi timp, ale căror creaţii, răspîndite în mii şi mii de copii, iau drumul fiecăruia dintre domiciliile dumneavoastră ? In atelierul de creaţie al întreprinderii cîţiva oameni talentaţi pregătesc asiduu, zi de zi, modele noi, mereu noi. Sursele de inspiraţie ? Dintre cele mai variate. Una este însuşi vechiul şi pitorescul lor oraş, Sighişoara, în ce are ea mai caracteristic, a fost imortalizată pe numeroase vase de tot felul. Aspecte din alte oraşe ale ţării, peisaje variate, ornamente florale şi geometrice, evenimente importante din viaţa cultural-artistică (bunăoară Festivalul Enescu), toate îşi găsesc, rînd pe rînd, expresia în podoabele ornamentale ale produselor din faianţă.

De aici, de la nucleul secţiei de creaţie condusă de artistul plastic A. Fekete, drumul continuă la secţia decor unde cîteva zeci de pictori transpun în viaţă, în producţia de serie, ideile creatorilor. Este o muncă migăloasă, de mare preciziune şi gingăşie. Mişcări sigure de penel dau contur unei figuri omeneşti, unei construcţii, unui peisaj. Unde au învăţat aceşti tineri arta picturii ? Cei mai mulţi chiar aici, în fabrică. Muncitorii care au dovedit aptitudini au fost recrutaţi la şcoala populară de artă de 3 ani din cadrul întreprinderii, unde şi-au cultivat cunoştinţele pînă ce au devenit capabili să îndeplinească această muncă care îmbină industria cu arta. Reflectare a acestei îmbinări — un fel de carte de vizită a meşteşugului acestui colectiv — este mozaicul din faianţă care îmbracă un perete întreg al întreprinderii.

Care sînt ultimele noutăţi pe care le pregăteşte pentru cetăţeni colectivul fabricii ? In primul rînd circa 100 modele noi, dintre care vreo 70 omologate. Din acestea o bună parte se bazează pe tehnici noi de finisare. Bunăoară, pe decorarea sistem lüster (imitaţie de aur), pe glazuri mate (produsele de acest gen, prezentate la Expoziţia realizărilor economiei naţionale s-au bucurat de o bună apreciere), pe folosirea unei game mai largi de coloranţi. De menţionat că numeroşi coloranţi din cei nou întrebuinţaţi au fost fabricaţi chiar în laboratoarele întreprinderii.

Paul MARIAN

INVITAŢI LA REDACŢIE:

Prof. dr. OCTAV COSTACHEL

CANCERUL, O BOALĂ VINDECABILĂ

Cancerul, această temă mult disputată, în jurul căreia circulă atîtea teorii şi legende, dar în fond o boală puţin cunoscută, preocupă lumea contemporană. Scrisorile sosite la redacţie în care cititori ai „Magazinului" ne cer răspunsuri cu privire la această maladie, ne-au îndemnat să invităm la redacţie pe tov. dr. OCTAV COSTACHEL, profesor la Institutul Medico-Farmaceutic şi director al Institutului Oncologic din Bucureşti.

Prima întrebare a fost, firesc, următoarea :

— *In ce măsură este cancerul o boală vindecabilă ?*

— Mai întîi ar trebui, poate, să spunem ce se înţelege prin cancer. După cum se ştie acesta este o boală cu caracter degenerativ, o boală a creşterii celulelor şi ţesuturilor. Şi acum, să revenim la întrebarea dv. Cancerul era cunoscut ca o boală nevindecabilă şi în care pacienţii erau condamnaţi. Aceasta datorită faptului că în majoritatea cazurilor era depistat foarte tîrziu şi deci nu se putea obţine decît cel mult o prelungire a vieţii. Acum, însă, datorită existenţei în ţara noastră a unei reţele de oncologie, mulţi bolnavi se prezintă la medic în etapa cînd sînt curabili.

Pînă în 1949, adică pînă la înfiinţarea Institutului de oncologie, la fosta clinică chirurgicală a prof. Jianu, numărul de bolnavi curabili care se prezentau pentru prima dată la medic se ridica doar la un procent de 26. În momentul de faţă procentul de bolnavi curabili se ridică la 62. În întreaga ţară au fost luate de către Ministerul Sănătăţii şi Prevederilor Sociale măsuri de consultare în masă a populaţiei, şi care permit depistarea într-o fază precoce a bolii, cînd aceasta este pe deplin tratabilă. Institutul nostru a organizat repetate acţiuni de instruire şi îndrumare a controlului oncologic, care se aplică în condiţii din ce în ce mai bune. De altfel, avem toate temeiurile să spunem că este pentru prima dată cînd într-o ţară se aplică această formă de control oncologic de masă în cadrul căruia se consultă teritorii întregi cu ajutorul reţelei medico-sanitare, control care se desfăşoară permanent şi care permite, ca atare, descoperirea unui număr important de cazuri precoce de cancer.

M. RADIAN

(Continuare în pag. a 4-a)

O punte peste secol

În acest an tradiţionala Săptămînă a economiei (24-30 noiembrie) capătă un caracter festiv cu totul deosebit. La 24 noiembrie a.c. se împlinesc 100 de ani de la înfiinţarea în ţara noastră a primei Case de economii.

O retrospecţie în istoria CEC-ului, este un prilej de a oferi cititorilor o serie de aspecte mai puţin cunoscute din activitatea acestei instituţii. Pentru aceasta ne-am adresat tovarăşului N. Cambrea, *vicepreşedinte al Casei de Economii şi Consemnaţiuni.*

— Aşadar, să începem cu anul 1864. Mai precis, 24 noiembrie 1864, data cînd domnitorul Ioan Cuza a „sancţionat" proiectul de lege pentru înfiinţarea primei case de economii.

— Mi-aş permite să fac chiar unele anticipaţii acestei date — ne răspunde interlocutorul nostru — deoarece organizarea unei case de economii a preocupat şi mai înainte pe unii oameni înaintaţi din Romînia acelor ani. Amintesc în primul rînd pe Costache Bălcescu, fratele revoluţionarului Nicolae Bălcescu, autorul primului proiect pentru crearea unei case de economii, apărut în 1845. Despre necesitatea creării unor case de economii au vorbit în lucrările lor Nicolae Bălcescu, Mihail Kogălniceanu, Ion Ionescu de la Brad, C. A. Rosetti, E. Winterhalder şi alţi patrioţi cu dragoste pentru popor.

În iulie 1864 ministrul ad-interim al finanţelor, N. Rosetti-Bălănescu, prezen-

Cl. RĂDULESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

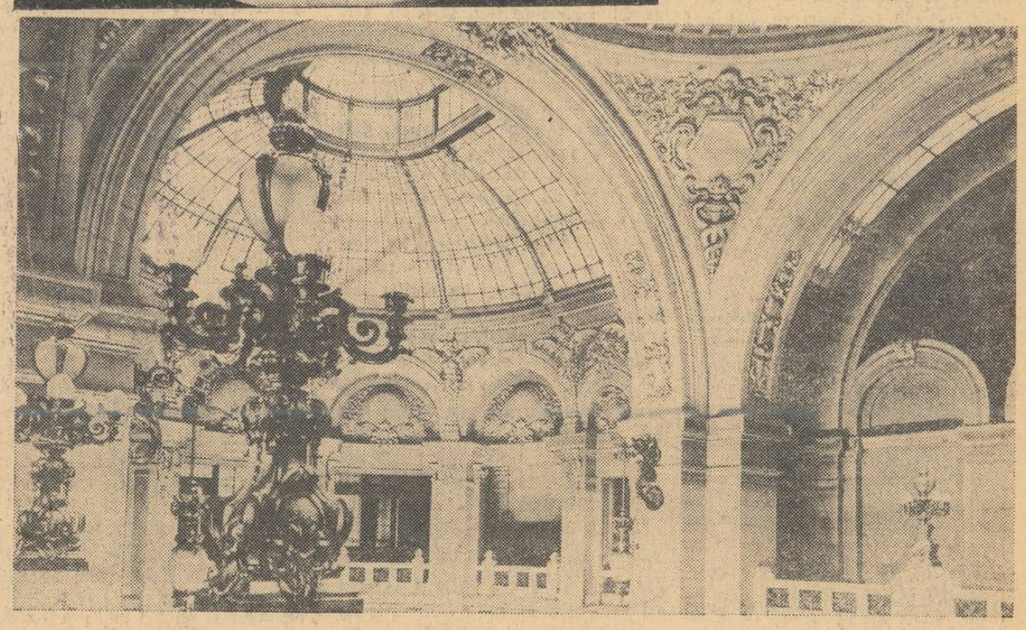

Detaliu din holul Palatului C.E.C.

Din sumar :

ACASĂ LA EL GRECO (Pagina a 2-a)

Şiţa, în tren de plăcere SCHIŢĂ DE PĂTRU VINTILĂ (Pagina a 3-a)

ILUZIE ŞI REALITATE de DAN DEŞLIU (Pagina a 5-a)

Cronica teatrală de RADU POPESCU (Pagina a 8-a)

- **742 biografii**
- **Oul lui Columb la Călăraşi**
- **Am plecat cu un gînd de-acasă**
- **O disecţie şi semnificaţia ei**
- **Ca o ştafetă nevăzută**

Visuri împlinite

Soneria instalată undeva discret vestea sfîrşitul orei de curs. Din cele 14 săli de clasă, fete şi băieţi voinici pătrund pe coridoare într-o specifică gălăgie şcolărească. Cine sînt aceste codane ? Dar flăcăii aceştia cu obrajii rumeniţi de soare ? Dacă nu ne-am afla în localul centrului agricol şcolar Călăraşi am înclina — după uniforme — să credem că avem de-a face cu elevii unei şcolii medii. Este numai o impresie aparentă pentru că în realitate ei sînt viitorii tehnicieni agronomi, cei care mîine vor lua parte la bătălia recoltelor bogate. Există aici 742 de elevi, tot atîtea biografii, unele destul de complexe pentru vîrsta lor fragedă. Am observat la ei dorinţa de a se pregăti cît mai bine, de a răspunde condiţiilor bune de învăţătură cu note meritorii. I-am urmărit în sălile de cursuri, în laboratoare, pe terenul de practică, pe terenul de sport. Nimic nu e mai mişcător decît să-i vezi pe aceşti copii ai Bărăganului întrecîndu-se în a da răspunsuri competente, în a stabili cu exactitate o experienţă de laborator.

I. ARABOLU

(Continuare în pag. 4)

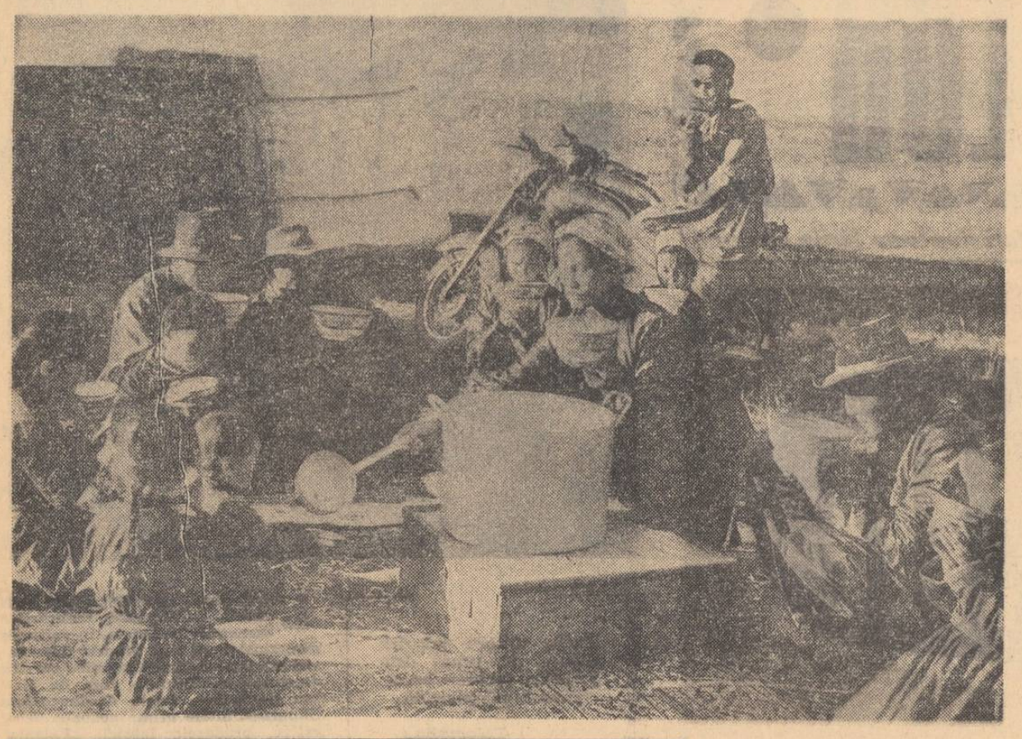

Provincia Bulgan din R. P. Mongolă este ținutul numeroaselor herghelii de cai, al călăreților iscusiți și al renumitului cumis (lapte de iapă). Fotografia de mai sus o înfățișează pe soția hergheligiului D. Galbatrah în timp ce își trateză familia și oaspeții cu cumis.

De pretutindeni

DE PRETUTINDENI

LA BIROUL stării civile al unei primării dintr-un orășel englez.

— Ce doriți ?, întrebă funcționarul.

— Am venit să-mi înregistrez copilul, răspunse femeia.

— Ce nume vreți să dați fiului dv. ?

— „Xcwycifrtuwzrt". Acesta este numele pe care soțul meu dorește să-l dea fiului său.

— Nu cumva soțul dv. e irlandez sau... ?

— Nu, răspunse mama copilului. El este ...optician.

●

DUPĂ UN MECI disputat la Madrid, îngrijitorii stadionului au adunat de pe bănci mai multe obiecte uitate de înflăcărații suporteri : 17 ceasuri, 14 lanțuri de ceas, 13 bastoane, 3 pantofi de damă și ...38 de pălării.

●

AMERICANUL George Shirer, în vîrstă de 60 de ani, suferă, de mai bine de treizeci de ani de insomnie acută. Nopțile albe, petrecute în acești ani, le-a folosit învățînd limbi străine. El vorbește în mod curent treizeci și șapte de limbi între care și dialectele a două regiuni australiene.

●

LA O FERMĂ situată la circa 120 km de Kimberly, în Republica Sud-Africană, a fost găsit un diamant alb de mărimea unei mingi de golf. Prețul lui este evaluat la 150.000 dolari. Banca locală, unde diamantul este depus în mod temporar, este păzită zi și noapte de detașamente puternic înarmate.

●

DEȘI ANALFABET, un țăran libanez, pe nume Hatoun, are o mare admirație pentru filozofi. El a dat celor patru fii ai săi următoarele nume: Socrate, Pitagora, Platon și Aristotel.

●

UN ANUME E. Burlin a primit din partea Asociației mincinoșilor din Burhigton (statul Wisconsin — S.U.A.) titlul de cel mai mare mincinos al anului 1963. Titlul i-a fost „acordat" pentru următoarea povestire : „Pescuitul merge atît de rău în ultimul timp, încît nici cei mai mari mincinoși n-au mai prins nimic".

●

54 MILIOANE de spectatori frecventează zilnic 212 000 cinematografe stabile și un număr mult mai mare de cinematografe ambulante din lume. Cea mai mare frecvență înregistrează Uniunea Sovietică. Aceste date au fost publicate în Buletinul informativ UNESCO. În publicație se menționează în continuare că actualmente există în lume 45 de țări producătoare de filme (cu 20% mai mult decît în anul 1954). 26 din aceste țări, turnează cel puțin 20 filme artistice anual. Buletinul mai menționează că în ceea ce privește volumul producției de filme, S.U.A. ocupă primul loc, urmate de Japonia și India.

În timp ce pe întreaga lume numărul cinematografelor s-au dublat în ultimii zece ani, în peste 90 de țări africane, asiatice și latino-americane, la suta de locuitori, nu revin nici 2 locuri ocupate la spectacolele cinematografice.

ÎN ANGLIA se experimentează în prezent un mijloc de conservare a alimentelor prin ionizare. Un raport guvernamental, apărut recent la Londra, arată că radiațiile ionice prezervă alimentele și nu au efect negativ asupra sănătății. Raportul subliniază că această metodă aparе tot așa de stranie contemporanilor, cum a apărut fiertul alimentelor strămoșilor noștri. Se recomandă ca înainte de a se da în consumație alimentele conservate prin iradiere cu ioni, să fie încercate la animale.

●

ÎN CAPITALA Japoniei urmează să ia ființă un „Centru comercial internațional". Acesta va avea sediul în raionul nouă gări a orașului, în construcție în prezent. În acest scop, se va ridica o clădire de 31 etaje, din care 4 la subsol, care va adăposti reprezentanțe ale companiilor japoneze și străine, oficii consulare, reședințe ale consilierilor comerciali străini, precum și săli de expoziție pentru produsele industriei japoneze și străine, restaurante, oficii bancare și un oficiu vamal. Construcția Sediului comercial internațional din Tokio se va termina în 1966. Costul lui se va ridica la aproximativ 30 miliarde ieni.

●

INSTITUTUL de biologie al Universității Gorki din Harkov, deține din anul 1951 una din cele mai interesante cartoteci din lume, cartoteca longevității populației din Uniunea Sovietică, în care apar vreo 30.000 nume. Conform statisticii oficiale, au trăit în anul trecut în U. R. S. S., 16.650.584 cetățeni în etate de 74—90 ani. Vîrsta de peste 90 de ani au atins-o, anul trecut, 224.794 persoane din care 21.708 bărbați și femei au depășit 100 de ani.

●

TRANSPORTUL viitorului nu se va desfășura pe magistrale ci în conducte, cu o viteză de 3 000 km pe oră. Această prezicere a fost făcută de Raymund Ittner, profesor

la Institutul Politehnic din New York. Acest om de știință tratează în momentul de față cu două mari societăți industriale americane, pentru a-și procura capitalul necesar de 2 milioane dolari, în vederea construirii primei linii experimentale de conducte pentru transportul rapid de persoane.

DE PRETUTINDENI

De pretutindeni

Acasă la EL GRECO

Corespondență din Atena

O ploaie deasă, cernută mărunt din înaltul munților cretani învăluiți în norii grei și aburii cetei cenușii-violacee, estompa conturul Mediteranei.

Nu părea de loc bucuros de oaspeți El Greco, or mai degrabă prin tonurile grave ale naturii posomorite, deprimante, tenebroase chiar, ne introducea în atmosfera tablourilor sale. Călătoream spre locurile lui natale, a căror autenticitate este totuși pusă în discuție de unii. În plină zi, parcă se lăsa noaptea. Un peisaj inspirat pe cît de neospitalier inițial, se așternuse în ziua aceea ca o punte pînă la acel colț de pămînt cretan unde se găsea micul sat pitulat între munții în care cu patru secole în urmă a văzut lumina zilei Domenikos Theotocopuli, ce avea să fi denumit El Greco (grecul, în spaniolă).

Aci, „contemporanul" maestrului — se află un uriaș platan — la umbra căruia și colora primele pînze poate, copilul-minune deprins a picta după tradițiile școlii bizantine. De curînd un bust al cunoscutului pictor a fost dezvelit de oficialitățile grecești cu prilejul festivităților comemorării a 350 de ani de la moartea lui. Tot în memoria sa urmează să fie deschisă, nu departe de satul său natal, în orașul Heaklino, o școală internațională de pictură la care vor studia tinere talente din diferite țări.

Cea mai mare călătorie spirituală a sa, El Greco o face după 350 de ani de la moartea lui (fizică doar !), pe toate meridianele globului, lumea întreagă cinstindu-i memoria în cadrul marilor aniversări ale anului.

O expoziție de pictură „El Greco" deschisă anul trecut la Atena, anticipînd comemorarea actuală a marelui pictor grec, reliefa o artă originală și îndrăzneață, ce alungește formele (tablourile „Ingroparea contelui d'Orgaz", „Martiriul Sf. Mauriciu" și altele) vădind preocuparea majoră de a releva viața interioară a modelelor, tensiunea lor nervoasă.

De la maestrul său Tizian, El Greco împrumută larga lui „lovitură de penel", această manieră de a spune mult cu mijloace puține și, de asemenea, efectele lui de lumină. Găsit adesea în atelierul lui de lucru, cu perdelele trase, El Greco refuza să iasă afară. Lumina zilei îi tulbura lumina sa interioară...

Deformațiile sale voite mirau pe italieni. El Greco părăsește peninsula. De multă vreme Spania cea aristocratică îi primea pe artiștii italieni și flamanzi. Împăratul tocmai terminase palatul Escurial și El Greco putu obține o comandă. Dar tabloul displăcu lui Filip al II-lea. Pictorul, chemat la Toledo, se instală acolo pentru tot restul vieții. Închirie mai multe case vecine pe care le mobilă numai cu pînzele sale.

El Greco îndrăgi Toledo, orașul cocoțat pe stînca spre care urcau cu greutate ulicioarele mărginite de mănăstiri, palate, sinagogi. Cunoscu bine pe localnici și-i imortalizâ în portrete de cardinali, clerici, arhitecți și savanți, burghezi ori seniori. Se adaptă obiceiurilor locale, ascultă legendele. Arareori privea și în stradă. Ca și la Roma, izolat în semiîntunericul din atelierul său, contempla viziunea inspirată de creațiile atinse de aripile talentului. Astfel, ochiul său imagina acele minunate acorduri de culori.

Pictorul El Greco se remarca nu mai puțin prin cultura lui. O bibliotecă înțesată de volume grecești, italiene și spaniole, trăda preocupări mai largi. Artistul multilateral putea trece cu ușurință de la modelarea figurilor ce le plasa în tablourile sale, la sculptura unor statui în lemn, de la șevalet la planuri arhitecturale. Construi la Madrid colegiul Dona Maria de Aragon, a cărui capelă e ovală. Fiul său, Jorge Manuel, fu, de asemenea, arhitect. Dar născut la Toledo, el era într-adevăr spaniol.

Azi, după atîtea secole El Greco e viu, pentru că în atelierul său cu obloane închise, el a văzut ceea ce alții nu vedeau...

Dana GHEORGHIU

Pe firul evenimentelor

ÎN ATLANTICUL DE NORD

Cîțiva înalți funcționari ai departamentului de stat al S.U.A., și-au amintit săptămîna trecută de conversația prilejuită de un dineu intim, cu fostul ministru vest-german al apărării Franz Joseph Strauss.

— Aș prefera, ar fi spus Strauss, ca problema nucleară germană să fie rezolvată, atît prin participarea la forțele nucleare multilaterale, cît și prin participarea financiară la forța de șoc franceză.

Interlocutorii lui Strauss nu au interpretat aceste remarci ca o expresie a preocupărilor cercurilor grupate în jurul fostului ministru de a obține pe orice cale acces la arma nucleară și dacă se poate pe mai multe căi deodată. Lor le-a fost teamă doar de un singur lucru : că varianta a doua ar putea să fie preferată formulei americane. Astfel se explică de ce aceste oficialități americane și-au adus aminte de reflecțiile lui Strauss după vizita la Paris a cancelarului Adenauer și mai ales după publicarea, în urma acestei vizite, a declarației comitetului director al grupului parlamentar creștin-democrat care se pronunță împotriva „accelerării" înfăptuirii proiectului forțelor nucleare multilaterale. Corespondentul săptămînalului „Sunday Times" la Washington, Brandon, scria că toate aceste manifestări „au stîrnit în capitala Statelor Unite tot felul de bănuieli cu privire la o nouă tranzacție franco-vest-germană".

Partizanii proiectului forțelor nucleare multilaterale din cadrul departamentului de stat (pentru că există acolo și adversari ai proiectului) au propus să se dea o ripostă tare și imediată luărilor de poziție de la Bonn, subliniindu-se într-o declarație încrederea în posibilitatea înfăptuirii urgente a proiectului. Avertizată de cele ce se întîmplă, cancelaria diplomatică de la Bonn a trimis imediat precizări liniștitoare că „întîrzierea urmărește doar să asigure răgazul necesar noului guvern englez pentru prezentarea variantei sale la forțele multilaterale". Ținînd seamă de aceste asigurări, Casa Albă a respins, după cum relatează corespondentul săptămînalului „Observer", propunerile departamentului de stat, subliniind că „acum mingea se află în terenul de joc englez". Așa s-a făcut că purtătorul de cuvînt al departamentului de stat s-a mulțumit să sublinieze că „hotărîrea comitetului director creștin-democrat este fără îndoială dictată în mare parte de dorința guvernului de la Bonn de a studia mai îndeaproape orice propunere pe care o va prezenta guvernul britanic". O formulă aproape identică a fost folosită a doua zi în Bundestag de ministrul de externe vest-german Schroeder. El a dezmințit categoric că „Franța ar fi cerut Bonn-ului un sprijin financiar pentru realizarea forței sale nucleare" și că proiectul M.L.F. ar fi pus „la frigider pentru a satisface Franța". Schroeder a subliniat că R. F. Germană rămîne devotată proiectului forțelor multilaterale și că aminarea este determinată doar de „așteptarea propunerilor engleze".

Făcînd bilanțul situației care a urmat acestui schimb de asigurări și supraasigurări, o oficialitate americană a declarat unui prieten ziarist : „Nu mai sînt sigur de nimic".

Această sensibilitate manifestată la fiecare mișcare pe care o face un alt partener al aliaților, ne furnizează încă o măsură a adîncimii frămîntărilor care bîntuie Atlanticul de nord în aceste zile.

N. LUPU

Bowie, unul din promotorii proiectului M.L.F. din cadrul departamentului de stat și care se află în fruntea acțiunilor pentru adoptarea lui

Grewe, reprezentantul permanent al R.F.G. la N.A.T.O., care a fost însărcinat să dea asigurări că guvernul vest-german nu și-a schimbat poziția în ce privește proiectul M.L.F.

Anii îndelungați de dominație colonială au lăsat o moștenire grea Republicii Niger. În țară, aproape că nu există o industrie modernă. Sînt răspîndite mai ales micile meserii, exercitate în ateliere primitive, în care se confecționează țesături în culori vii, saci de piele, portmoneuri, geamantane, diverse articole din cupru și argint etc. Fotografia de mai sus înfățișează un meseriaș din orașul Niamey, capitala țării, în timpul activității sale : el împletește pălării cu modele naționale.

POPASURI POLONEZE

Cred că Cracovia este unul dintre orașele care nu pot fi vizitate la întîmplare, cutreierînd din pură plăcere pitorestile ei străzi. Ca să înțelegi Cracovia îți trebuie o metodă, un plan, un ghid. Cracovia este un oraș-muzeu, unde, dacă nu ești îndrumat, riști să te entuziasmezi cu mare ușurință, scăpînd însă ceea ce este mai prețios și mai semnificativ. Timp de secole Cracovia a fost capitala țării și locul de încoronare a regilor polonezi. Secolul al XVI-lea, „secol de aur" în istoria țării, consacră Cracovia ca pe unul din orașele importante ale Europei. Castelul regal de pe colina Wawel a devenit în acele timpuri o reședință somptuoasă, după cum este ușor să-ți dai seama cutreierînd numeroasele sale săli, cele mai multe împodobite și decorate după cel mai bun gust al Renașterii. Palatul abundă în opere de artă remarcabile, iar catedrala sa adăpostește de secole sarcofagele gotice ale cîtorva regi, precum și mormintele unor eroi ca Tadeusz Kosciuszko și Josef Poniatowski sau mari poeți ca Adam Mickiewicz și Juliusz Slowacki. În timpul ocupației hitleriste castelul a fost reședința guvernatorului Frank, care, se spune, avea gustul recepțiilor strălucitoare și a cărui megalomanie se exacerbase la culme datorită, între altele, ambianței fantastice în care trăia. Mai tîrziu, Frank a fost judecat ca criminal de război și spînzurat.

Am stat de vorbă la Cracovia cu șeful biroului de urbanism al Cracoviei, magistrul inginer-arhitect Wieslaw Zardecki. Este un om extrem de îndrăgostit de orașul său, și, în același timp, foarte meticulos. Înconjurat de anuare statistice de tot felul, expunînd ultimul detaliu cu patima și zelul unui exeget, Zardecki mi-a vorbit ore întregi despre dezvoltarea orașului. Avînd o populație de 500.000 de locuitori, Cracovia este dotată cu 11 institute superioare și numeroase institute de cercetări ale Academiei de Științe (între care un institut de fizică nucleară cu un reactor atomic), numeroase muzee și teatre precum și o bibliotecă conținînd colecții prețioase de manuscrise și incunabule.

Este poate unul din spectacolele cele mai contrariante, și în același timp cele mai mișcătoare, să întîlnești atîta tineret într-un oraș atît de bătrîn cum este Cracovia. Acest tineret are facultăți și localuri moderne, dar le are și pe cele străvechi, ale unei Universități care a împlinit glorioasa vîrstă de 600 de ani. De altfel, în această parte a Poloniei (și poate și în altele pe care nu le-am vizitat) noul și vechiul coexistă într-un fel surprinzător care, dacă nu ești prevenit, parcă îți taie respirația.

În centrul Cracoviei o hătrînă catedrală bate orele umplînd orașul de sunetul unei trompete, care, se spune, vestea pe vremuri că turcii sînt în apropiere. Într-o micuță cafenea centrală, studenții care se inițiază în structura complicată a atomului beau cafeaua ior la aceleași mese la care se așeza boema artistică a Cracoviei din veacul trecut. Invazia permanentă de porumbei în piața centrală dă locului un farmec rar, dar creează și cîteva inerente probleme edililor. O fugă de 10 minute cu mașina, și iată că peisajul capătă alte dimensiuni și alte semnificații. Nowa Huta își arată acuma construcțiile ei de o eleganță simplă, modernă. Cineva îmi arată o colină care a fost poreclită „Colina milionarilor", căci locatarii blocurilor construite acolo, în cea mai mare parte muncitori la Combinatul siderurgic, se bucură de o priveliște care înainte era rezervată numai milionarilor. În acest loc istoria contemporană a Poloniei își scrie cîteva din filele ei remarcabile, epopeea fabricării oțelului. Capacitatea inițială a combinatului, de 1 500 000 tone de oțel pe an, a fost de mult simțitor depășită.

Tehnicianul Ryszard Pottorak, care îmi dă aceste informații și îmi arată marile furnale și cuptoare, este un ghid zelos, plin de o energie neistovită. Te cuprinde admirația văzîndu-l cu cîtă agilitate marinărească urcă și coboară scările furnalelor, dar în același timp a te ține după el e o problemă pe care nu poți s-o rezolvi întotdeauna atît de onorabil cum ai dori. În acest modern combinat dotările social-culturale, ca și cele sanitare, sînt la înălțime. Am stat îndelung de vorbă cu medicul șef Latara Tadeusz care m-a informat cu bunăvoință despre grija de care se bucură muncitorii Combinatului. Pretutindeni, în sălile de consultații, la club, la cantină, sînt lucruri care reținatenția și care provoacă satisfactia vizitatorului. Cu atît mai mare trebuie să fie satisfacția celor care se bucură de aceste dotări.

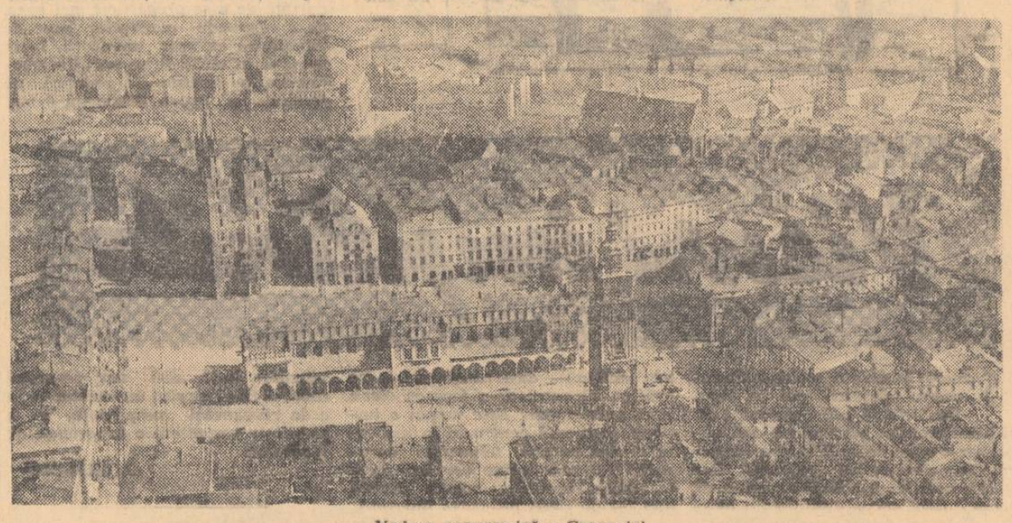

Vedere panoramică a Cracoviei

Drumul pînă la Zakopane este de un pitoresc rar. Coamele dealurilor sînt acoperite de păduri, în care toamna își zugrăvește poemele ei de aramă cu o discretă melancolie. Ici și colo biserițe străvechi sau castele solitare invită privirea la un visător popas. Apoi, încet-încet, în zare începe să se contureze silueta grandioasă a munților Tatra. Încă puțin și am ajuns în cocheta stațiune poloneză Zakopane, mică bijuterie de salon a acestor munți care risipesc pe aici frumusețe falnice. Împrejurimile stațiunii sînt superbe. La Lacul Mosskie Oko, ale cărui ape se întind la poalele unui munte semeț, călătorul se desprinde cu greu din muta sa contemplație.

Zakopane este și un centru sportiv de prim rang. Există aici, între altele, una din cele mai bine amenajate piste din lume pentru săriturile de ski. Această pistă, dotată cu tribune foarte elegante (12 mii de spectatori în tribuna de jos, cinci mii în cea de sus) a fost realizată după un proiect al arhitectului Stanislaw Karpiel, el însuși un pasionat schior. Karpiel trăiește, ca mulți țărani de prin partea locului, într-o casă de lemn, în care cele mai banale obiecte — scaunele, patul — sînt lucrate într-un stil popular, autentic și nesofisticat. Bunicul său a fost unul din ghizii cei mai reputați ai munților Tatra și de la el tînărul arhitect a moștenit o dragoste pătimașă pentru acești munți. Karpiel, care a fost chemat și în Norvegia în vederea unei construcții asemănătoare, a proiectat un împunător complex sportiv și, în momentul de față, a terminat proiectul unei fabrici de skiuri. Acest om atît de modern în practica meseriei sale își adoră însă locuința sa patriarhală, iar pentru musafiri are întotdeauna gata o cană de lapte, muls proaspăt de la vaca din ogradă.

Părăsind locuința lui Karpiel ne-a surprins pe drum ploaia. Nu era o ploaie meschină, care face puțină șicana hainelor și încurcă rendez-vous-urile cu zece minute. Era o ploaie de munte vijelioasă, plină de semeție. Arhitectul, care ne însoțea, părea cuprins de o mulțumire rară. În cele din urmă a murmurat : „Vedeți ce frumos e ? Numai la Zakopane plouă așa !"

N. VĂLMARU

Cercetătorii adîncurilor

(Urmare din pag. 1)

lor. Am putea cita nume ca al lui R. CODREANU, care a făcut cunoscuți mulți paraziți la animalele marine; S. CĂRĂUȘU și A. CĂRĂUȘU, care au publicat despre Amphipodele mediteraneene, Acad. E. S. PORA despre fiziologia animalelor marine. Recent Muzeul Antipa și catedra de zoologia-vertebratelor a facultății de biologie a contribuit la o expoziție belgo-romînă de moluște.

Această fructuoasă tradiție de colaborare internațională oceanografică a fost reluată recent cu o amploare și mai mare, cercetătorii romîni prezentînd comunicări la reuniunile comisiei Mediteranei, la simpozionul de istorie a biologiei marine sau luînd parte la mari expediții în Oceanul Indian (Acad. E. S. Pora, pe nava „Viteaz" — în anul 1962). Anul acesta a luat ființă un grup romîn al comisiei inter-guvernamentale oceanografice de pe lîngă U.N.E.S.C.O.; acesta a participat la cea de-a treia sesiune a comisiei în luna iunie la Paris. La aceste realizări se adaugă peste 100 de lucrări publicate în ultimii 5 ani de către tinerii cercetători biologi marini în diferite reviste de specialitate.

HILARIUS SKOLKA, cercetător: Pentru a putea da un răspuns științific problemelor puse de diferitele sectoare ale exploatării vieții marine, trebuie să începem cu bacteriile și fitoplancthonul. După cum în mediul terestru plantele sînt acelea care asigură dezvoltarea întregii vieți animale, cu toată diversitatea ei, tot așa și în mediul marin, dezvoltarea vieții acvatice de la animalele microscopice pînă la uriașele balene care ating 130 000 kg este asigurată de către fitoplancton și zooplancton. Acestea sînt modeste alge microscopice, unicelulare, antotrofe, (cu ajutorul clorofilei captează energia solară și o folosesc în sintetizarea materiei organice din sărurile diluate în apă utilizînd-o ca hrană. Datele furnizate de studiul fitoplanctonului contribuie la elaborarea prognozei de pescuit. E de-ajuns să determinăm cantitatea de clorofilă dintr-o cantitate fixă de asemenea organisme, pentru a evalua desimea de pești migratori. În ultimul timp, folosind metodele de determinare a clorofilei, am reușit să obținem date foarte prețioase asupra fitoplanctonului din Marea Neagră. Studiul acestor mici organisme este interesant și din alte motive. Mediul marin oferă noi surse de hrană. Din cele 70 de miliarde de tone cît cîntărește întreaga cantitate de animale și plante acvatice, actuala populație folosește abia 28 milioane de tone, revenind deci numai 30 kg de locuitor. Algele microscopice fitoplanctonice care se pot reproduce cu mult mai repede decît plantele mari trestre, dînd un număr mare de recolte pe an, vor putea asigura în viitor, după cum preconizează savanții, un vast izvor de hrană pentru oameni.

NICOLAE BODEANU, cercetător: Mă ocup de studiul organismelor vegetale microscopice care trăiesc libere sau fixate pe fundul mării sau pe animele, plantele și obiectele din apă care alcătuiesc microfitobentosul. În alcătuirea acestuia, din Marea Neagră, intră în deosebi diatomeele — alge microscopice ale căror dimensiuni sînt de numai cîteva zeci sau sute de microni. Cercetarea microfitobentosului marin inițiată recent de laboratorul nostru din Constanța, prezintă un interes deosebit atît din punct de vedere teoretic, cît și practic. Acest studiu se află doar la primii pași pe plan mondial el fiind inițiat în prezent pentru prima oară în Marea Neagră. Importanța amintită rezidă din însăși necesitatea cunoașterii tuturor elementelor ce alcătuiesc rezervele de hrană pentru diversele animale din mare și în special pentru pește.

ADRIANA PETRAN, cercetător: Studiez împreună cu colega mea VERONICA TĂLĂU, organismele animale ce plutesc în masa apei sau așa numitul zooplancton — care în lanțul trofic al mării reprezintă o verigă principală fiind consumatorul micilor alge microscopice — phitoplanctonul. Speciile zooplanctonice reprezintă la rîndul lor hrana pentru majoritatea puietului de pești și chiar pentru peștii adulți cu valoare economică ca: sprotul și hamsia. Așadar, detectarea cîrdurilor de pești importanți în pescuitul oceanic, se face în special pe baza zooplanctonului.

Cercetările noastre de laborator se fac în diferite sezoane ale anului, în condiții de mediu deosebite. Probele colectate din apa mării ne dau o imagine a speciilor amintite din masa apei și a densității lor la metru cub de apă. Datele obținute sînt interpretate de noi în laborator, căutînd să facem legătura cu toți factorii de care depind pentru a putea stabili apoi dacă organismele care consumă zooplanctonul au asigurată hrana în perioada lor de dezvoltare și dacă ne așteptăm la migrații de pești valoroși în sectoarele cercetate. Se pot da numeroase exemple pentru a ilustra înlănțuirea aceasta pe linia asigurării hranei în ciclul biologic al mării. Micile alge phitoplanctonice sînt consumate de zooplancton, de a cărui cantitate depinde în mare măsură și cantitățile de pești consumatori care fac migrații de hrănire spre zonele bogate în hrană. Aici se adună cîrduri de pești planctonofagi care atrag apoi o serie de pești răpitori ce-i consumă pe cei dintîi. Astfel, aceste mici viețuitoare planctonice — animale microscopice în majoritate — pot hotărî uneori cantitățile de pești ce se pot pescui cu uneltele industriale.

GEZA IULIU MÜLER, cercetător: Studiez viața pe platforma continentală a Mării Negre lansîndu-mă în adînc cu costumul autonom de scafandru. Scopul acestor studii este determinarea calitativă și cantitativă a rezervelor de hrană animală consumabilă pentru pești de fund și folosibilă chiar ca hrană umană. Mă refer în special la multitudinea nevertebratelor — viermi, crustacei inferiori, și diferite moluște — printre care și midiile atît de căutate în țările mediteraneene, ca hrană pentru oameni. Marea Neagră este una din cele mai bogate rezerve ale acestei scoici din lume. Căutarea și evaluarea precisă a acestei specii de moluscă pentru a putea da un sprijin concret exploatării ei în viitor, iată una dintre preocupările noastre de fiecare zi. Sînt convins că nu peste mult timp midiile vor putea constitui un articol valoros de export către țările Europei occidentale unde sînt deosebit de solicitate.

★

Întrucît studiul cantitativ al animalelor și plantelor mărunte de fund, verigi de seamă în hrana puilor de pește și a peștilor bentali, se face pentru prima oară în Marea Neagră, descoperindu-se zeci de specii noi pentru știință, printre care Cyclopi, Ostracode, Nematode, Nemerți și altele, le dorim spor la muncă acestor cercetători ai tainelor adîncului.

Viorel LUPU

Un moment de repaus cu interlocutorii pe malul mării în dreptul stațiunii de cercetări Mamaia unde vor începe cercetările marine.

(Urmare din pag. 1-a)

tase domnitorului Cuza un proiect de lege însoțit de un raport, prin care arăta necesitatea înființării Casei de Depuneri și Consemnațiuni a cărei menire era „a dezvolta comerțul și industria noastră națională". Discutat în aceeași zi în Consiliul de Miniștri, proiectul a fost trimis Consiliului de Stat cu un mesaj al domnitorului care își exprima dorința de „a se putea dota țara cît mai în grabă cu o asemenea folositoare instituție". La 24 noiembrie 1864, domnitorul Cuza semnează proiectul care devine astfel lege.

— Cine forma conducerea Casei de Depuneri și Consemnațiuni?

— Președinte al „Comisiei de priveghere" — așa se numea Consiliul de conducere — era Ion Ghica, fost prim ministru al domnitorului Cuza, iar director, E. Winterhalder, participant la revoluția din 1848, economist, ziarist și colaborator apropiat al lui C. A. Rosetti. El este de altfel inițiatorul și organizatorul primei școli de comerț și contabilitate din țara noastră.

— Ce rol a jucat Casa de Depuneri și Consemnațiuni?

— Apărută ca urmare a nevoilor financiare tot mai mari ale statului care își acoperea cheltuielile cu împrumuturi împovărătoare, Casa de Depuneri și Consemnațiuni a jucat rolul unei instituții financiare de stat menită să centralizeze miljoacele bănești ale populației și sumele provenite din alte surse.

În primii ani ai activității, Casa de Depuneri și Consemnațiuni a centralizat și pus la dispoziția statului în special mijloacele bănești provenite din depuneri judiciare și administrative, consemnări, cauțiuni etc. Pentru a atrage depunenerile voluntare ale populației, a fost creată în 1880, ca o anexă la Casa de Depuneri și Consemnațiuni, o Casa de economii.

Cu toate modificările intervenite ulterior în forma ei organizatorică, ca orice instituție capitalistă, Casa de Depuneri și Consemnațiuni n-a reușit să atragă masa depunătorilor și să constituie un ajutor pentru aceștia.

— Ar fi grăitoare desigur, comparatio cu situația actuală, unele date statistice din trecut.

— În 1938 revenea un libret la 61 de locuitori. Procentul muncitorilor din numărul total al depunătorilor era de 2,21 la sută, iar depunerile acestora reprezentau 1,13 la sută din soldul general. Dintr-o populație rurală de peste 14 milioane de locuitori numai 6 900 erau depunători, deținînd numai 2,39 la sută din soldul general al depunerilor. Situația existentă astăzi, cînd fiecare al treilea cetățean este posesorul unui libret CEC, ilustrează în mod elocvent larga dezvoltare a acțiunii de economisire în rîndurile populației țării.

— Ce amănunte ne puteți furniza în legătură cu istoricul sediului Casei de economii?

— Prima Casă de Depuneri și Consemnațiuni a ființat în clădirea de atunci a Ministerului Finanțelor. După un an s-a mutat într-un local din hanul Șerban Vodă, pe locul actualei Bănci de Stat. Constatîndu-se că acesta este prea mic, Comisia de priveghere a hotărît să aloce fonduri pentru construirea unui „otel" propriu. În 1874 au început lucrările unui sediu nou pe locul actualei Case de economii. Dar și această clădire dovedindu-se neîncăpătoare, s-a hotărît să fie dărîmată și să se construiască alta mai mare. Și acuma am ajuns să vorbim de sediul actualei Case de economii, care datează din anul 1900.

— Declarată monument arhitectonic, clădirea actualei Case de Economii și Consemnațiuni prezintă un interes deosebit. Ce elemente atestă acest lucru?

— Construcția acestei clădiri a fost încredințată arhitectului romîn Ion Socolescu, după un proiect conceput de arhitectul francez Gottereau. Ținînd seama de epoca în care s-a realizat, această construcție se remarcă prin proporția ei arhitecturală, atît în ansamblu cît și în detaliu. Cupolele din sticlă, pe schelet de metal ornamentat și poleit, se impun privirii, reținută și de bogăția de decorațiuni a interiorului: cariatide și ornamente poleite cu foițe de metal auriu, lampadare, lustre, aplice de bronz, pardoseli din mozaic roman de piatră și din marmură de Nabrezina și Cararra. Scara de onoare, executată din marmură de Cararra, desfășurată pe un spațiu larg, cu ferestre cu vitrouri colorate, constituie una din piesele reprezentative ale clădirii. Printre elementele ornamentale figurează și două picturi executate de M. Simonide. Una reprezintă „Munca", iar cealaltă, care decorează plafonul sălii de consiliu, înfățișează pe zeița Fortuna distribuind bunurile ei.

— Și acum o ultimă întrebare. Ce ați putea să ne spuneți despre rezultatele activității Casei de Economii și Consemnațiuni în ultimii douăzeci de ani?

— Acțiunea de economisire a căpătat un larg caracter de masă. În prezent numărul depunătorilor pe librete CEC este de aproape 5 milioane și jumătate. Au crescut și sumele depuse, în 1963 populația economisind la CEC de patru ori mai mult decît în 1959. Larga răspîndire a acțiunii de economisire în rîndurile populației de la orașe și sate a făcut necesară dezvoltarea rețelei unităților de deservire a depunătorilor. Față de șase sucursale și două agenții CEC, cîte existau în 1938 în întreaga țară, nici una în mediul sătesc, în prezent stau la dispoziția populației, 8 627 unități CEC din care 6 082 unități la sate.

Cl. RĂDULESCU

O PUNTE PESTE SECOL

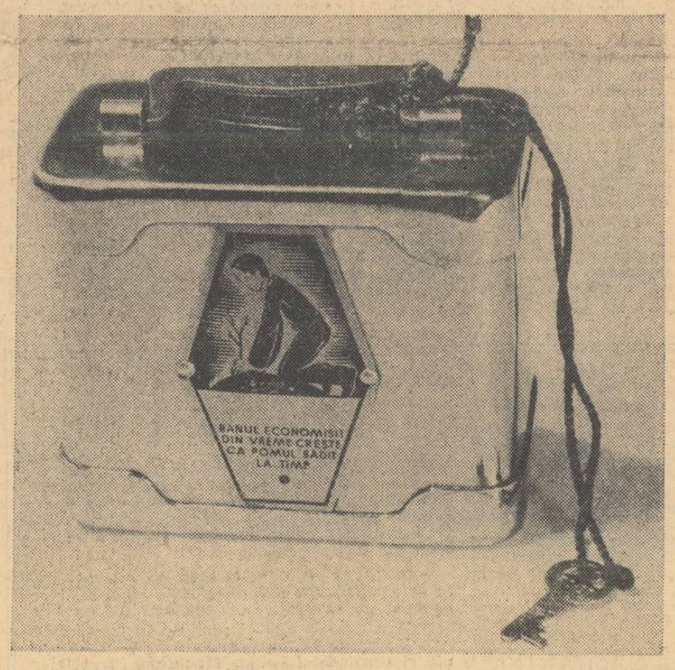

Pușculiță folosită la începutul secolului 19

Eugen Frunză

CULES

Iubito, sînt clipe și ore
care ne-anunță culesul fecund...
Se leagănă cîmpul cu lanuri sonore
și-n fiece stea e un chiot rotund.

Să ne grăbim. Recolta ne cere.
Din rodul obștei avem taină;
vom duce acasă pîine și miere,
și din podgorii carafe cu vin.

La masa noastră fărtații închine,
tovarăși de muncă și de cules;
cinstească-ne casa cum se cuvine,
și ochii tăi tineri mai ales...

Și cînd s-apună pe dealuri seara,
urce cu cîntece înmugurit
slăvind anotimpul acesta și țara
ce-n brațele sale ne-a logodit.

Orizonturi noi în Moldova Nouă

Intr-un amurg care poleia cu aramă cenușiul apelor Dunării, priveam din Moldova Veche cum se aprind, rînd pe rînd, luminile în ceea ce, altădată însemna depărtările. Distanța dintre Moldova Veche și cea Nouă este de cinci kilometri. Cîndva, fiecare dintre aceste localități își ducea propria ei viață, independentă. Iar distanța rămînea riguros aceiași...

Imi amintesc de o toamnă asemănătoare a anului 1963. Pe atunci, aceste meleaguri sudice cunoșteau un final de epopee: ultimul raion al țării era conectat la sistemul energetic național prin darea în funcțiune a liniei de 110 kV Orșova-Moldova Nouă. Distanțele își pierdeau stabilitatea. Ce-a intervenit în 1964 pentru ca ultima distanță, riguros calculată la cinci kilometri, să fie înfrîntă?

Dacă ar fi să descifrăm firul întim care a început să lege între ele cele două localități, la un capăt al lui am situa portul. Portul Moldova Veche nu e nou. De zeci de ani remorchere și șlepuri și vase de pasageri își aruncau ancora în rada portului sau acostau la cheiul de piatră. Imaginea de azi a portului prefigurează însă o imagine de viitor foarte apropiat, esențial alta. In imediata apropiere a gării fluviale se întind, pe o lungime de cîteva sute de metri, uriașe blocuri de beton în formă de L. Și acestea reprezintă doar 70 la sută din totalul elementelor turnate aici, pe uscat, și care formează trupul viitorului chei. Cînd apele Dunării vor scădea, o macara puternică va purta element după element afundindu-l în patul de stîncă al albiei, pe o lungime cu 150 m mai mare decît cea a actualului chei. Iar cota înaltă a cheiului — 9 m — va permite acostarea unor vase de tonaj mediu, peste 1000 de tone.

Pentru a înțelege rațiunea lucrărilor ce se desfășoară în portul Moldova Veche trebuie mers zece kilometri în inima uscatului, dincolo de Moldova Nouă, la celălalt capăt al firului. Aici, natura a barat orizonturile printr-un zid de dealuri. Și dacă drumul prin văi și peste creste l-au încercat oamenii cu sute de ani în urmă, drumul subteran n-a fost cunoscut decît în anii aceștia. Drum subteran spre noi orizonturi metalifere...

In aceste galerii recent săpate spre zăcămintele cuprifere își află portul haina sa cea nouă. E o mină nouă aceasta și n-ai să afli încă întrînsa multitudinea galeriilor care, asemeni nervurilor unor uriașe frunze sfredelesc inima muntelui în toate direcțiile. Dar ceea ce există de acum datează de numai un an de zile. Puțul de extracție, adînc de 59 de metri, e o prezență vie, concurentă înălțimilor înconjurătoare, și cablurile groase coboară sau urcă vagonetele. Și dacă aceste vagonete scoase din adîncuri poartă în pîntecele lor nu cupru ci steril, aceasta se datorește faptului că acolo, jos, la 59 metri sub pămînt, brigăzi de mineri taie o galerie în piatră, lungă de 3 km, pe unde va fi evacuat minereul. Și tot la această adîncime, în imediata apropiere a gurii galeriei se deschide o alta care printr-un puț vertical orb face legătura cu galeriile superioare ale căror intrări sînt situate la mulți metri peste cota zero. De la cotele +88, +44 și 0, va începe exploatarea zăcămintelor în abataje supraetajate, după metode de perforare și pușcare unice în minele de cupru din țara noastră.

De la mină, cuprul pleacă amestecat în masa de steril. In port ajunge spălat, ca după baie. Metamorfoza are loc la jumătatea distanței dintre cele două capete ale firului.

Pentru a ajunge la flotație te desprinzi din drumul principal, cale de 2 km. La capătul scurtei șosele se ridică zidurile clădirilor care, fiecare în parte, e destinată unei alte operații dar care în ansamblu se sprijină una pe alta. Din sala de recepții și concasoare, minereul intră în trupul celor trei granulatoare care-l macină și apoi se odihnește într-un siloz. Puțin răgaz îi este dat, pentru că cele patru mori cu bile, avide să mestece, îl preiau de îndată, îl umezesc și-l predau în continuare celulelor de flotație. Și dacă pînă acum minereul este supus mai ales unor probe fizice, de îndată ce intră în celulele de flotație face cunoștință cu chimia. Reactivi de cele mai diverse tipuri îl învăluie, îl debarasează de ceea ce este inutil. Ultimul drum, minereul îl face în tamburii de filtrare care selecționează cuprul, îl fixează și-l pregătește pentru călătoria pe Dunăre spre Combinatul chimic de la Turnu Măgurele.

Deocamdată, această metamorfoză a minereului este doar în proiect. Dar cei care au terminat înălțarea clădirilor, cei care au montat cea mai mare parte a instalațiilor, au avut în vedere transformarea cît mai repede a proiectului în realitate. Și nu este îndepărtată ziua cînd întreg ciclul — mină, flotație, port — va începe să funcționeze ca pe bandă rulantă.

In lunile de iarnă în această regiune a țării bate un vînt teribil. In cărțile de geografie după care învață copiii, e numit „coșava". Specialiștii i-au determinat viteza cu care suflă: 120 km pe oră. Dar această viteză nu poate constitui un impediment pentru ritmul cu care constructorii creează noi orizonturi în raionul Moldova Nouă...

I. DELEANU

Ilustrații: Beca RIND

Sița, în tren de plăcere

SCHIȚĂ DE PETRU VINTILĂ

Mă aflam pe peronul gării Sinaia și așteptam un tren să mă ducă la București. Era duminică seara, pe la orele optsprezece. Mă simțeam ușor, odihnit și contrar obiceiului meu, fără bagaj numeros: o sacoșă, o carte, un binoclu, un termos, un tranzistor, un impermeabil și o servietă. Atît. Abia așteptam să vină acceleratul, să mă reped la vagonul restaurant. In jurul meu, lume multă, zor nebun, fierbere mare, ca la un tren de plăcere. Lîngă mine, trei femei venite parcă de pe străzile știute de Caragiale: Cometei, Sapienței, Fîntîna cu cai, Belvedere și Covaci, care de care mai gureșă. Una avea vreo șaptezeci de ani, alta pe puțin șaizeci și ceva, dar una părea că ezită între două vîrste. Ea era impacientată foc. Cum vedea un om pe care-l bănuia de-al gării, sărea cu vorba:

— Ce faceți, soro, nu mai vine garnitura accelerată?

Unul i-a răspuns în ton:

— Vine la oră fixă, după orar.

— Mersi bocu, zise cucoana, apoi m-a ochit pe mine, fiindcă apropiindu-se ușor, îmi spuse galeș:

— Dacă nu te superi, n-aveți surplus un pahar cu apă la termos?

— Ba da, zic eu și i-am întins termosul.

După ce a băut vîrtos, oftînd de plăcere și răcorită, doamna m-a întrebat ușor alarmată:

— Este flitrată? Să nu capăt tifoidă, păcatele mele, că-s sensibilă și cam hepatică din temperament.

— Parol, zic eu, e de la Cota 1400.

— Mersi, spuse madama și nu-mi mai dădu nici o atenție.

Indată am auzit-o întrebîndu-și amicele cu glas vehement:

— Bine, frate, dar nu mai vine?

— Ai puțintică răbdare, Sițo, că la optsprezece trecute fix vine.

— Ei bravos, știi că ești bine? Observez că mi-a stat ceasul.

— Să-l dai la cooperativa „Arta preciziei", că ți-l termină de revelion, poate chiar și mai devreme.

Tot însetată, doamna pe care-am servit-o cu apă din termos, zise, uitîndu-se la ceas:

— Aș vrea un sifonel! Nu mă acompaniați pînă la restaurant? Că nu cadrează să intru singură, ca alea, mucoasele de nouăspe ani.

Celelalte două n-aveau poftă de sifon:

— Lasă, Sițo, că ne urcăm în vagon-restaurant și ne tratarisim acolo, parol.

— Dai un ban, dar stai în față, încuviință Sița și iar se uită setos la termosul meu.

Uite-așa, nici n-am băgat de seamă cînd a trecut timpul și a sosit trenul. Toate speranțele mele s-au sfărîmat într-o secundă, cînd am văzut ce încărcate erau vagoanele! Era un tren „fără locuri", pe apucatelea. Dau să urc pe scara unui vagon și Sița, îmi spune cu afront:

— Se poate, musiu? Tocmai matale care ești intelectual, că te văd după ochelari și termos, să o iei înaintea sexului frumos?

Le-am lăsat să se urce ele, au apucat în vîrtej să urce și alții vreo zece, apoi m-am lipit și eu de scară ca o muscă pe hîrtia „Moskit". Pînă la Valea Largă am călătorit pe scară, dar m-am ușurat de ceea ce era mai fragil în puținul meu bagaj: termosul. S-a spart. A curs apa pe mine și, de pe culoar, strivită de călători, Sița tot a găsit putere vindicativă să-mi strige:

— Ai văzut, musiu? Mai bine îmi ofereai toată apa... O flitrași acum, o făcuși tos!

Nu mai țin minte ce-am zis, în orice caz am pomenit un nume din calendarul pe o sută de ani, dar „verba volant", Sița nu m-a auzit, preocupată să se certe cu prima jumătate din culoar și cu trei compartimente în șir. Am auzit-o cum spunea cu năduf:

— Toată ziua stați teleleu pe drumuri și lumea serioasă și bolnavă după aer ozonat de la munte n-are loc de voi. Vezi, că m-ai călcat pe bătătură cu bocancii de schiuri! Aoleo, parcă te-ai încălțat, tovărășele, cu fier. Ce „pardon"?

Cu pardonul omori omul! De ce ești prost crescut? De ce-mi pui rucsacul dumitale în spate? Și dumneata ce te-amesteci? Te-a întrebat cinevașilea ceva? Atunci?!

Uite-așa a ținut-o pînă la Cîmpina unde culoarul parcă s-a mai descongestionat un pic, de-am intrat și eu înăuntru. De-acolo, cu chiu cu vai, am trecut prin vreo zece vagoane pînă ce-am ajuns la restaurant. Peste cine credeți c-am dat acolo și tocmai la masa lor mi-a fost hărăzit să găsesc singurul loc liber? Mă prinz c-ați ghicit, dar vă spun și eu că am dat peste Sița și suratele ei. Sița observă

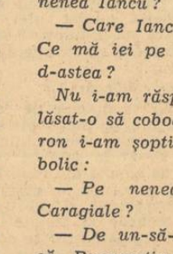

cafeaua adusă și-i spuse ospătarului:

— Tovărășele, eu am comandat o cafea nici preaprea, nici foarte-foarte.

— Așa am și făcut-o.

— Nu e dulce de loc.

— Vă mai adaug zahăr.

— Ei da, adaugi, dar mie îmi place cafeaua să fiarbă în zahăr. Ce știi matale?

— Vă aduc altă cafea.

— Ce să mai aduci altă cafea? Da ce, ne jucăm aici așa?

Tot timpul pînă la București Sița a vorbit pe tonul ei vehement și neînduplecat, vindicativ și apelpisit. S-a certat cu conductorul pentru un geam deschis la a treia masă, zicea că o trage și că cefereul e de vină, s-a certat a doua și a treia oară cu ospătarul că n-avea țigări Virginia cu filtru, apoi că apa minerală era sărată, s-a luat și de mine c-o afum cu țigările, apoi c-o privesc — zicea dînsa — ironic: mi-a făcut capul bostan. Cînd am ajuns, în sfîrșit, la București, am răsuflat ușurat. Dar și eu, al dracului, nu m-am lăsat pînă ce, la despărțire, i-am spus, zîmbind ușor:

— Nu vă supărați, îl știți pe nenea Iancu?

— Care Iancu? Care nen-tu? Ce mă iei pe mine cu mofturi d-astea?

Nu i-am răspuns imediat. Am lăsat-o să coboare întîi și pe peron i-am șoptit cu un aer diabolic:

— Pe nenea Iancu. Iancu Caragiale?

— De un-să-l cunosc musiu. că Bucureștiu-i mare? În ce cartier stă?

— Dar dumneavoastră?

— Eu pe Sapienței.

— Ei vezi? Trebuie să-l știi. El te-a cunoscut bine, Sițo!

PRIETENA MEA cartea

Cîteva puternice motive *)

Acum, după ce am parcurs și ultima pagină a masivului roman al lui Const. Chiriță, acum cînd chipuri de oameni tulburători răsar din filele cărții solicitîndu-ne atenția, ne dăm seama cît de temerară ar fi încercarea de a realiza în spațiul modest ce ne aparține o cronică cît de cît cuprinzătoare a romanului. Dar cum nici să trecem peste o asemenea carte fără a ne spune părerea nu se cuvine, să ne permită cititorul cîteva notații. Am dori să ne expunem motivele pentru care credem că romanul va constitui pentru cititor o plăcută întîlnire, satisfăcîndu-i așteptările, cerințele. Cerințe pe care nu trebuie să și le limiteze în nici un fel atunci cînd pune mîna pe carte.

Poate avea matematica poezie? Întotdeauna am înclinat să cred că nu. De fiecare dată cînd am cunoscut un pasionat al matematicii l-am socotit un visător, un om robit de simboluri și calcule. Matematica, cu demonstrația ei de transformare a necunoscutei în cunoscută, aplicațiile ei care transformă abstracțiunea în cea mai concretă expresie a ei, ei bine, această matematică concentrează în ea mai mult decît simboluri, cifre și linii și anume poezie, ritmuri și melodii, umbre și lumini. Și credem că cititorul îi va fi recunoscător lui Chiriță în primul rînd pentru această demonstrație. El îi va fi recunoscător în aceeași măsură pentru strădania sa de-a fi ajutat să cunoască tainițele acestei categorii de semeni ai săi, mai puțin cercetați de scriitorii noștri, de a-l fi ajutat să pătrundă în laboratorul lor intim de creație.

Fundalul romanului lui Chiriță îl constituie lumea științifică, Politehnica, Institutul de cercetări și lumea uzinelor. Savanți, cercetători, ingineri, muncitori, maiștri dar și o actriță, apoi o studentă, oameni diverși, caractere diverse, preocupări și moduri de a gîndi și acționa diverse. Fiecare este în felul lui mînat de pasiuni. Mici sau mari, înalte sau meschine, dar mai ales înalte, toate aceste pasiuni se întrețes, se completează, se confruntă sau se înfruntă dînd naștere la marile lor temperaturi unei vii vîlvătăi din a cărei incandescență se nasc idei și fapte măreț.

Eroii cărții nu pot fi prezentați succint dacă nu vrem să riscăm sărăcirea lor. Ei trebuie ca atare descoperiți și urmăriți pas cu pas. Vom spune doar că Mușat ni se pare superb, fără a afirma prin aceasta că-l considerăm un erou ideal. Puternic ancorat în viața de toate zilele prin intermediul pasiunii sale pentru aplicarea matematicii, l-am fi preferat poate cu mai multe valențe, mai uman. Plutirii lui majestuoase deasupra lumii i-am fi preferat frămîntările omenești, așa cum autorul a procedat cu Liviu. Dar figura aceasta candidă, pură, tenace, inteligentă, visătoare și în același timp cu picioarele bine înfipte în pămînt, setea ei neostoită către cunoaștere și lupta ei pentru perfecționare, dăruirea totală, eroică în atingerea idealului ni se par cu adevărat superbe. Sînt aceste pagini, fără îndoială — printre cele mai izbutite pagini ale literaturii noastre închinate omului de știință. Și credem că nu greșim spunînd că la fel de izbutite ni se par paginile închinate meșterului Niculai, relațiilor ce se nasc între știință și muncitorul înaintat, relații din care respiră poezie și clocot.

Interesant este prezentată Liana și dramele ei, Liviu care este excelent realizat, ca și Cerbu, Doina, Aurel și atîția alții. Cei mai mulți au o caracteristică comună: sînt plămădiți din pasiune, dintr-o clocotitoare, inepuizabilă pasiune. Întreg volumul clocotește de pasiuni. Pasiuni profund omenești.

„Eu cred — spune Mușat — că un om poate fi fidel toată viața unui adevăr fundamental, chiar dacă a trecut prin multe, inutile clipe obscure pînă ce a ajuns la lumina lui. Știi la ce se reduce totul? Eu cred că la a crede sau nu într-un adevăr". Acesta este, adăugăm noi, marele adevăr proclamat de carte. Cartea lui Chiriță oglindește lupta pentru victoria adevărului, pentru viață, o viață pasionantă, în care mulți cititori se vor recunoaște, chiar dacă nu vor fi de acord cu un amănunt sau altul.

Nu sînt acestea suficiente motive a recomanda cu căldură romanul?

M. MOLDOVEANU

*) „Pasiuni" — roman de Const. Chiriță

O LUME ÎNTREAGĂ

de R. TUDORAN

Un adevărat poem în proză adresat adolescenților și nu numai lor. Bazat pe o serioasă documentare și folosind ficțiunea bogată, autorul prezintă întîlnirea eroului principal cu personalități și eroi din diferite timpuri ale istoriei lumii. Interesant este faptul că autorul împrumută eroului său în cadrul acestor întîlniri o viziune contemporană în care ficțiunea se împletește cu realitățile noi.

BETONUL ÎN ARHITECTURĂ

de arh. A. MOISESCU și E. SĂFTOIU

Pe baza a numeroase exemple din practica arhitecților și constructorilor din țara noastră și de peste hotare, lucrarea conține o succintă prezentare a istoriei folosirii betonului armat ca și o analiză a tendințelor structurale și arhitecturale ale folosirii acestuia. Lucrarea ilustrează posibilitățile cele mai eficiente și expresive ale betonului armat, interesînd astfel cu deosebire arhitecții și inginerii constructori.

NOUTĂȚI IN LIBRĂRII

CARTEA LUCRĂTORULUI DE DRUMURI

de R. BĂDĂRĂU și P. STOIAN

Lucrarea se adresează lucrătorilor din acest domeniu: betoniști-drumuri, pavatori, asfaltatori, cantonieri, cărora le prezintă atît noțiunile de bază privitoare la executarea, repararea și întreținerea drumurilor, cît și noțiuni privind materialele, uneltele și utilajele folosite, tehnologia lucrărilor de terasamente, fundații, lucrări accesorii, reparația și întreținerea lor. Se mai găsesc în lucrare noțiuni cu privire la evaluarea, recepția, normarea și prețul de cost al lucrărilor.

BIBLIOGRAFIE GEOGRAFICĂ 1944—1964, ROMÎNIA

de V. CUCU și AL. ROȘU

Primă lucrare din colecția „Biblioteca geografului", volumul se adresează atît geografilor începători, cît și cercetătorilor, cadrelor didactice, bibliotecarilor, publicului larg care se interesează de problemele dezvoltării geografiei. Volumul cuprinde un studiu asupra geografiei țării, titlurile lucrărilor apărute în acești ani — studii, cursuri, manuale, titluri privind geografia pe glob, date asupra manifestărilor geografice internaționale, titlurile periodicelor geografice care apar în R.P.R., nume, date biografice și cercetări ale geografilor noștri.

Constructorul de ambarcațiuni pitice

Familia navelor miniaturale destinate sportului nautic și plimbărilor de agrement, fabricate la Reghin, în apropierea apei molcome a Mureșului, cuprinde peste 180 de tipuri de bărci. Cu sau fără motor. În prezent, în secția ambarcațiuni a Complexului de industrializare a lemnului se fabrică curent circa 30 din aceste tipuri. Vasile Varga e unul din cei mai iscusiți constructori de ambarcațiuni pitice. Pentru un timplar, — își amintește șeful secției ambarcațiuni — construirea unei bărci pune probleme cu totul neașteptate, îi descoperă o nouă și interesantă lume a lemnului.

Experimentatul constructor nu exagerează deloc. Știați de pildă, că la construirea schifurilor, a caiacelor și a altor ambarcațiuni se folosește lemnul de rezonanță? E drept, el nu este de aceeași calitate ca cel folosit la construirea instrumentelor muzicale (și nici nu este necesar), dar nu este cu nimic mai prejos în ce privește finețea lucrului. Fără a mai vorbi de calitățile tehnice, de durabilitatea și de suplețea unor ambarcațiuni căutate astăzi în toată Europa și care au contribuit nemijlocit la performanțele sportului nostru nautic (cu nume cunoscute nu numai în țară, ci și în străinătate).

Priceperea constructorului începe cu recunoașterea materiei prime, cu valorificarea cît mai rațională a bușteni lor și se încheie cu studiul atent pe hîrtia de calc a caracteristicilor fiecărui tip de navă pitică și cu observațiile asupra comportării lor, în timpul competițiilor sportive. Vasile Varga s-a îndrăgostit repede de noua meserie, devenind el însuși maistru numai după cîțiva ani.

Cei 110 lucrători care au construit bărcile de agrement pe care le întîlnim în Cișmigiu, la Herăstrău, pe noul lac de acumulare de la Bicaz sau pe cele din parcurile de la Craiova, Iași și din alte orașe, precum și numeroase ambarcațiuni sportive, și-au însușit secretele meseriei de la Vasile Varga. Dintre aceștia, cei mai iscusiți — Ștefan Varga, Ludovic Sas, Ion Racz și alții sînt lună de lună evidențiați în întrecerea socialistă. Fiecare dintre ei îți poate relata cu lux de amănunte rostul și criteriile în folosirea esențelor de lemn la construcția navelor: molid, stejar, frasin, ulm, cedru și mahon. În principal, acestea se rezumă la rezistența la apă și la soare, elasticitate, greutate mică, posibilitatea curbării și finețea fibrelor.

Cu cîteva luni în urmă au fost predate „gata pentru Tokio" caiacele, canoele și schifurile cu care au concurat la Olimpiadă sportivii romîni, inclusiv cel pentru echipajul 8+1 cu o lungime de 18,5 m și lat de 56 de centimetri, lucrat cu multă măiestrie. În acest an, în planul de producție al secției sînt cuprinse, în afara comenzilor interne, cîteva sute de ambarcațiuni, de diferite tipuri, pentru R.F.G., Olanda, Belgia, Suedia și alte țări.

La locul de muncă, pe Vasile Varga îl găsești fie urmărind schițele în tuș și corectînd unele cote, fie discutînd cu reprezentanți ai clubu rilor veniți aici pentru a perfecta o nouă comandă, fie trecînd cu mîna și cu privirea peste spinarea unui schelet asemănător cu cel al unui pește uriaș.

Vasile Varga n-a apucat pe vremuri să termine decît patru clase secundare și s-a mulțumit, la început, să învețe tîmplăria. El și-a completat cunoștințele singur, citind literatură de specialitate, învățînd neobosit din practică, din viață, muncind necontenit. În ultimii ani i s-au creat condiții pentru a studia comportarea ambarcațiunilor noastre în străinătate. A călătorit la Varșovia, la Berlin, la Paris, Londra și în alte orașe, aproape în toată Europa. Poate tocmai fiindcă drumul său în viață a fost un urcuș greu, el se bucură azi nespus de mult de posibilitățile pe care le au cei doi feciori ai săi. Unul din ei, Ladislau Varga (care a făcut parte din echipajul campion în 1961 la schif 8+1), lucrează împreună cu tatăl său și este în clasa a XI-a la școala medie din oraș. Celălalt, Ștefan Varga, urmează facultatea de prelucrare a lemnului la Institutul politehnic din Brașov și, cine știe, poate amîndoi vor ajunge constructori vestiți ca și tatăl lor.

Fiecare succes în îmbunătățirea performanțelor ambarcațiunilor sportive și de agrement fabricate aici adaugă la biografia celor care au o contribuție deosebită la realizarea lor, noi bucurii ce le înzecesc puterile și le deschid noi drumuri.

Const. JALBA

Visuri împlinite

(Urmare din pag. 1)

Patrusprezece săli de clasă le stau la dispoziție. Spațioase, cu ferestre largi, luminoase, avînd astfel condiții dintre cele mai bune pentru a deprinde tainele meseriei.

Sîntem într-una din clase. Profesorul expune lecția în termeni adecvați, străduindu-se să fie cît mai bine înțeles. Elevii, numai ochi și urechi. Se predă o temă interesantă: despre creșterea păsărilor și valorificarea produselor din acest sector. Pe tablă prind contururi precise diferite specii, găini, găște, rațe, bibilici etc., toate fiind descrise pe larg. Lecția este și exemplificată. A doua zi tată-i pe elevi la gospodăria de stat Călărași, să vadă pe viu ceea ce au învățat de la profesor cu cîtva timp în urmă. Găinile mari, dolofane, roșii sau albe ca neaua, găștele ca niște lebede grațioase, bibilicile cu picăinitul lor strident, toate au produs o impresie bună. Din cînd în cînd elevii mai schimbă cîte o vorbă, își notează în caiete explicațiile. Lecția practică s-a terminat. Discuțiile însă continuă în timp ce grupul se îndreaptă spre școală. Gheorghe Nicolaie este în anul al III-lea — veterinar. Un băiat fruntaș la învățătură, dar pus pe snoave. Nu scapă prilejul nici acum să mai plaseze una.

— Măi Gheorghiță — i se adresează el cu glas tare lui Gheorghe Ogrezeanu și el elev în anul al III-lea — ai văzut tu cîte ouă au fost în stare să facă păsările astea?

— Am văzut, și ce-i cu asta? îi ripostează celălalt.

— Dar fac prinsoare pe orice că oul lui Columb nu l-ai observat.

— O fi fost mai la fundul vasului, se scuză Gh. Ogrezeanu, vrînd să lase impresia că fusese atent la lecția practică.

O explozie de hohote se auzi în jur.

— Ce va apucat mă!, îi mustră Gh. Ogrezeanu. Iată, am să vă descriu pe rînd fiecare ou... Cel de găină este de mărime potrivită cu coaja groasă, cel de rață de un verde spălăcit, este mai mare, cu coaja subțire, cel de...

— Dar cum arată cel columbian? — ?!

Încă o serie de hohote. Băiatul pricepu că fusese tras pe sfoară și se roși la față ca racul.

„Am plecat cu gînd de acasă să mă fac... veterinar". Cuvintele de mai sus puse pe notele unui „compozitor" și el elev, pot fi auzite des în orele libere. Este un cîntec vesel, care privește mai ales pe viitorii veterinari. Pentru Maria Dobre din anul III veterinar, cuvintele sînt cît se poate de sugestive. Fata aceasta, cu plete castanii, cu ochii mari și fața catifelată, a plecat de acasă cu un gînd precis: să devină tehnician veterinar. Și acum își amintește cum a venit la școală hotărîtă să studieze în cei patru ani cu temeinicie. Cu o voință rar întîlnită, ea a reușit să-și realizeze visul. Este una din elevele fruntașe la învățătură și pricepută în meseria pe care și-a ales-o. Am avut prilejul s-o vedem lucrînd în laboratorul de disecție, în orele de practică. La una din mese făcea experiențe pe trupul unui animal, dădea răspunsuri precise. La sfîrșit, profesorul i-a întins mîna și a felicitat-o pentru priceperea ei.

Faptul relatat nu este unicul. Prin aceste săli de laborator au trecut sute de elevi. Ei au învățat de la profesorii lor cum să aplice în teren în fermele zootehnice, pe ogoare, cele predate la cursuri. Acest bagaj de cunoștințe, întocmai ca o ștafetă nevăzută, se transmite fiecărui elev.

Dacă ne-am nota numele lor, realizările obținute în producție după terminarea școlii, ne-ar trebui file întregi de hîrtie. În multe gospodării de stat sau colective din regiunea București întîlnești acești mesageri ai școlii călărășene. Noi vom aminti numai cîțiva: Filofteia Stoica, cunoscută la G.A.S., Vulpe Leonida de la G.A.S. Ciorogîrla; Efrem Ene, de la G.A.C. Roșeți; Anica Iordache, Maria Vișan etc. Ei îți spun cu mîndrie și recunoștință: aplicăm în practică ce am învățat la școală. Și prin succesele noastre în muncă răsplătim condițiile minunate ce ne-au fost create pentru studiu, pentru învățătură și pentru formarea noastră ca oameni.

Ilie ARABOLU

CANCERUL, O BOALĂ VINDECABILĂ

(Urmare din pag. 1)

Aș mai vrea să adaug că în momentul de față Institutul nostru face cercetări pentru punerea în practică a unei metode de diagnosticare a cancerului înainte de apariția oricărui simptom — diagnostic preclinic sau, mai corect infra-clinic.

— A făcut senzație știrea cu privire la metoda medicilor italieni de depistare preclinică a cancerului. Ce părere aveți despre eficiența ei?

— Este vorba de metoda de diagnosticare bazată pe malignolipină. Pînă la ora asta au apărut știri doar în ziarele de mare tiraj și nu în revistele de specialitate pentru a fi verificate de specialiști. Oamenii de știință din occident, printre care cei din R.F.G., infirmă experiențele japoneze pe care-și bazează italienii teoria și chiar dacă acestia din urmă afirmă că printr-o modificare a metodei japoneze au realizat atît experimental, cît și pe om, rezultate pozitive în diagnosticarea preclinică a bolii, noi nu putem, ca oameni de știință, să acceptăm metode care nu-și demonstrează mai întîi în practică, viabilitatea. Cred că mai important este să răspund la întrebarea dv. asupra caracterului vindecabil al cancerului. Dacă este descoperit la timp, cancerul se tratează și se vindecă în 80—95 la sută din cazuri, în formele sale localizate. Astfel, în cancerul colului uterin, cazurile aflate în stadiul pe care noi îl numim 0 sau 1 histologic au dat în Institutul nostru vindecări în peste 95 la sută din cazuri.

— Ce înțelegeți prin vindecări?

— Supraviețuirea fără simptome de cancer timp de peste cinci ani, după care, recidivele și metastazele nu mai apar în general. S-au obținut asemenea vindecări între 82—87 la sută în cazurile de cancer al sînului, în 98 la sută din cazurile de cancer al pielei. Aceleași procente se obțin și în cazurile de cancer al stomacului, al intestinelor, dacă bineînțeles sînt descoperite și tratate corect, la timp. De aceea în Institutul nostru se consideră că problema nr. 1 a combaterii cancerului este diagnosticarea sa precoce, adică în stadii curabile, iar problema principală a diagnosticării precoce este realizarea consultației oncologice obligatorii.

— Sînt multe păreri în legătură cu cauzele care provoacă cancerul...

— Cea mai cunoscută e aceea a substanțelor chimice care se găsesc în natură, în special în cărbuni, petrol, pămînt, bitum, în frunzele de tutun etc. În Anglia, de pildă, cărbunele este foarte bogat în substanțe cancerigene și nu întîmplător primul cancer profesional descoperit în lume (1775), a fost cancerul coșarilor englezi, care proveneau din depunerea prafului de cărbune în pliurile pielii. De altfel, multe substanțe cancerigene nu devin periculoase decît numai cînd sînt introduse sub piele. În multe țări din lume, constatîndu-se că unii conservanți și odoranți din industria alimentară ar fi cancerigeni, s-au luat măsuri pentru prevenirea folosirii lor. În țara noastră, de pildă, toate aceste produse sînt cercetate, în prealabil, în laboratorul de cancer experimental care avizează folosirea lor.

Un al doilea factor îl constituie radiațiile. Este foarte bine cunoscut efectul căderilor radioactive ce-au urmat exploziilor atomice. Tratatul de la Moscova, care a pus capăt experiențelor nucleare în cele trei medii, este din acest punct de vedere salutar pentru omenire și politica externă de pace a guvernului țării noastre, care a semnat printre primele acest Tratat, este încă o dovadă în plus a grijii pe care o poartă cetățenilor țării.

Există apoi și un așazis cancer profesional pe care îl fac radiologii dacă nu iau măsurile de protecție cuvenite ș.a.

— Dar virusurile ce rol joacă?

— În privința lor este bine cunoscut faptul că se poate provoca, cu ajutorul lor, cancer la animale. Dar acest lucru n-a putut fi demonstrat decît pe animal, ceea ce atestă lipsa de periculozitate a virusului la om. Contaminarea pe cale de contact între oameni nu s-a dovedit reală. Poți să stai o viață întreagă împreună cu un om suferind de cancer, fără să te contaminezi. De altfel, nici un medic dintre cei ce se ocupă de bolnavi de cancer nu s-a contaminat vreodată.

— V-aș ruga să-mi permiteți o întrebare care interesează pe foarte mulți dintre cititorii noștri: este sau nu, tutunul cancerigen și în ce măsură? Remarc că dv. nu v-ați aprins nici o țigară de cînd sînteți în redacție.

— Fumatul se poate afirma că este dăunător și că agravează orice boală de care suferă fumătorul. În țările occidentale, statisticile arată o creștere direct proporțională a cancerului — în special a celui pulmonar și al vezicii urinare — cu cantitatea de tutun și în special de țigarete consumate.

— De ce în special țigarete?

— Pentru că și în hîrtie, ca și în frunzele de tutun, se găsesc o serie de substanțe cancerigene care se elimină foarte greu din organism, putînd produce cancerizarea. Aș adăuga că, spre deosebire de alcoolici, care sînt nocivi mai mult pentru urmașii lor, fumătorii pericli tează sănătatea celor din jurul lor. Astfel, fumătorul de țigarete cu filtru care se protejează parțial prin oprirea unei părți din substanța cancerigenă în filtru, inhalează însă substanța cancerigenă care se află în fumul de țigară nefiltrat. S-a observat astfel că în urina copiilor unui fumător, nicotina apare numai după cinci minute de la inhalarea fumului. Cred că este de prisos să mai spun la ce efecte își supun copiii, fumătorii.

— Este dovedit ca atare, fără dubii, caracterul dăunător al fumatului...

— S-au construit fumători artificiale de cîte 100—1 000 țigări, care aprinse și consumate în condiții asemănătoare cu cele ale fumatului uman, au dat loc la depuneri de gudroane cu un bogat conținut de substanțe cancerigene. Este cea mai bună dovadă a nocivității lor. De altfel, numeroase date statistice din străinătate, ca și cele realizate în Institutul nostru, demonstrează că numărul bolnavilor de cancer pulmonar este cu mult mai mare la fumători decît la nefumători. În S.U.A., consumul de țigări a crescut din 1901—1940, de peste 20 de ori, lucru care s-a întîmplat și cu numărul de cazuri de cancer pulmonar. Interesant e că cercetările au dovedit că lucrul cel mai greu în dezobișnuirea fumătorului, nu este înfrîngerea obișnuinței la nicotină, cît obișnuința gestului, a caracterului său social, a tendinței spre imitație etc.

— Care sînt principalele direcții de cercetare actuală în teoria și practica combaterii cancerului?

— În momentul de față, în lumea întreagă se merge pe linia realizării imunității anticanceroase. Imunitatea antitumorală este astăzi studiată cu mare intensitate. Pînă acum n-a fost posibilă obținerea ei cu efecte asupra organismului uman. Cunoașterea exactă a caracterelor ereditare care trebuie utilizate pentru a se crea imunitatea antitumorală, constituie azi preocuparea a zeci de mii de cercetători din lumea întreagă, printre care și a celor din țara noastră.

— Pentru că ați ajuns la acest capitol, v-aș ruga să ne spuneți care este contribuția școlii românești de oncologie la studierea maladiei?

— Țara noastră este considerată în lumea medicală internațională ca o țară avansată în cercetările și tratamentul bolilor canceroase. Cercetătorii noștri au o tematică bogată, complexă. Ei depun strădanii pentru prepararea, ca și colegii lor de peste hotare, a unui vaccin antitumoral. Există unele încercări parțial reușite pe animal și se fac încercări pentru prevenirea bolii prin vaccinări și pe om. Ele nu au dat încă rezultate concludente, deoarece perioada de verificare este foarte lungă. Spre deosebire de cercetările de imuno-profilaxie, o șansă mai mare — deși mai greu de realizat — o au vaccinurile cu caracter imuno-terapic, adică cele pentru tratamentul tumorilor, unde verificarea este mult mai rapidă. În Institutul nostru se pregătește deschiderea unei secții clinice de imunoterapie, care va avea loc în momentul cînd se vor verifica definitiv pe animale rezultatele vaccinurilor preparate. Cercetări se desfășoară și în Institutul de Endocrinologie al Academiei unde cancerizarea și tratamentul cancerului prin hormoni, ocupă un loc important din tematica Institutului, cunoscut pe plan mondial. Cercetări în distrugerea tumorilor prin virusuri, se fac de mult și la Institutul de Inframicrobiologie al Academiei, la Institutul „Dr. V. Babeș", la Centrul de biomorfologie al Academiei R.P.R. (Iași), într-un mare număr de clinici universitare și de spitale mai mari, din întreaga țară.

Reunirea cercetărilor oncologice din R.P.R. într-un plan unic, a fost făcută de către Comisia mixtă de cancer a Academiei R.P.R. și a Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale, condusă de acad. St. Gh. Nicolau. Datorită acestui lucru, țara noastră a fost una din puținele țări care s-a prezentat la Congresul de cancer de la Moscova, în 1962, cu cercetări complexe și multilaterale în cele mai importante domenii ale cancerului. În momentul de față, cercetările continuă în ritm susținut, pregătindu-se și lucrările ce vor fi prezentate la Congresul de la Tokio, în 1966. Atacăm problemele majore, moderne, menite să ducă la progresul în prevenirea și tratamentul cancerului.

— Pentru că veni vorba de tratament...

— ...aplicăm în măsură tot mai largă chimioterapia intraarterială regională, cu ajutorul căreia s-a reușit pentru prima dată să se obțină regresiuni importante în stadii avansate ale bolii. Metoda este aplicată în Institutul oncologic și se extinde în întreaga rețea medicală. Facem încercări de asociere a chimio-radio-terapiei în stările avansate ale bolii, cu care obținem, de asemenea, rezultate mai bune decît cu fiecare dintre aceste metode în parte. Am realizat și medicamente proprii originale, iar cît privește utilarea Institutului pentru tratamente, ea este excelentă.

— Și care este de fapt perspectiva luptei împotriva acestei boli?

— Neîndoielnic, bună. Așa cum se dezvoltă cercetarea oncologică în lume, nu încape îndoială că într-o perioadă scurtă se vor realiza progrese considerabile privind prevenirea și combaterea cancerului.

M. RADIAN

Pe micul ecran

Săptămîna la televiziune

DUMINICĂ 22 NOIEMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Emisiune pentru copii și tineretul școlar: Transmisiune de la Circul de Stat. 10.30 Rețeta gospodinei. 11.00 Emisiunea pentru sate. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Varietăți. Transmisiune de la Sala Palatului Republicii Populare Romîne. 20.10 Un petic de hîrtie. Fantezie satirică pe tema păstrării curățeniei orașului. 20 25 Partea a II-a a emisiunii de varietăți. 21.40 Comici vestiți ai ecranului. În încheiere: Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.

LUNI 23 NOIEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul școlar: Matematica distractivă. 19.40 Revista spectacolelor. 20.30 Filmul „Lovitura de pedapsă". 22.00 Telesport. În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.

MARȚI 24 NOIEMBRIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune: Principiile de conducere ale reacțiilor petrochimice, de conf. Raul Mihail, inginer șef la IPROCHIM. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru școlari: Construiți-vă singuri... 19.35 Emisiune de teatru. „Mizerie și noblețe", comedie de Eduardo Scarpetta. În pauze: Emisiune de știință: Din tainele vieții peștilor (III) Peștii marilor adînciuri de ing. Mihai Lefterescu. Șah. În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.

JOI 26 NOIEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii: Aventurile echipajului Val-Vîrtej — „Strigătele deșertului" (I). 19.50 Concertul orchestrei simfonice și al corului Radioteleviziunii. Dirijor: Carol Litvin. Soliști: Iolanda Mărculescu, artistă emerită și Varujan Cozighian. În pauză: Emisiune de artă plastică: Toulouse-Lautrec. În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.

VINERI 27 NOIEMBRIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. Caracteristicile proceselor industriale automatizate de ing. Ilie Papadache de la Institutul de proiectări de aparataj electrotehnic și instalații de automatizare. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul școlar: O vizită într-un atelier de pictură. 19.40 Documentarul „Feerie nocturnă". 20.00 Săptămîna. 21.00 Peste plaiuri și coline. Schiță cinematografică despre munca și viața intelectualilor în satele patriei noastre. 21.20 Muzică distractivă. În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 28 NOIEMBRIE

19.00 Întîlnirea de handbal masculin dintre echipele „Dinamo" București — „Vorwaerts" Berlin. 19.30 Jurnalul televiziunii. 19.40 Repriza a doua a întîlnirii de handbal. 20.10 Din viața animalelor (XX) Dragoni, familia cîinelui și maimuțe. 20.35 Opereta. „Floarea din Hawai", „Frumoasa din Sevilla", „Grand Hotel", „Bal la Savoi", și „Victoria și al ei husar", ne vor fi reproduse de soliștii Cleopatra Melidoneanu, Maria Dumitreasa, Doina Ionescu, Ludovic Spiess, George Hazgan și Tedy Dumitrescu. 21.30 Concert de estradă. Transmisie de la Sofia. În încheiere: Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.

Note de telespectator

Nu numai tineretul școlar urmărește cu asiduitate cele două „romane-foileton" transmise de micul ecran, largi categorii de telespectatori de toate vîrstele se pasionează, în egală măsură, de aventurile lui Robin Hood și ale haiducilor săi, dar mai cu seamă de întîmplările nemaivăzute și nemaiauzite ale căpitanului Val Vîrtej și ale bravului și neînfricatului său echipaj. Dacă primul foileton este avantajat de existența unui text literar celebru și de faptul că a fost realizat cinematografic, cel de-al doilea se sprijină pe un text inedit și pe montări rapide, cu mijloace mai restrînse. În ciuda acestui handicap, povestea echipajului Val Vîrtej devine, cu fiecare emisiune, mai palpitantă, iar mijloacele de expresie — decor, tehnică, spațiu — mereu mai bogate. Este, în primul rînd, meritul autorilor scenariului, Titi Acs și Octavian Sava, care îmbină noțiunile cele mai pămîntești și mai concrete, cu elementele fantasticului celui mai îndrăzneț — oameni ai zilelor noastre care, beneficiind de extraordinara invenție a savantului Lapsus, coboară înapoi în timp, pînă la milenii înaintea erei contemporane; dau friu liber imaginației, dar nu uită, din cînd în cînd, să reamintească cu umor auditoriului că, totuși, ne aflăm în studioul de televiziune; alternează situațiile foarte dramatice cu momentele de savuros comic burlesc, pe care le aduc pe ecran prezența rotofee și avatarurile baronului Münchhausen.

Un merit deosebit revine regiei și echipei de tehnicieni, care folosește cu măiestrie și ingeniozitate mijloacele specifice televiziunii — combinări de emisiuni pe viu, în studio, cu filmările în decoruri exterioare, montaje din documentare sau filme vechi, supraimpresiuni și altele. În sfîrșit, altă calitate esențială a emisiunii este nivelul ridicat al interpretării, în care Nicolae Gărdescu — baronul, Tudorel Popa — Paganel, Dem. Savu — Val Vîrtej sau Rogalski — Umbra, au creat personaje care continuă să-și trăiască viața proprie în imaginea telespectatorilor. De altfel, întreaga echipă de interpreți — și mai ales cei neprofesioniști, ca de pildă tînăra Irina Bora —, se străduiește și reușește să asigure emisiunii ritm și autenticitate.

★

Dacă cea de-a doua emisiune pe care am reținut-o în mod special din programul ultimelor zile este tot una pentru tineretul școlar — să ne fie cu iertare — aceasta nu este întîmplător. Redacția pentru copii și tineretul școlar reușește cel mai bine să închege elementele instructiv și plăcut, educativ și spectacular. „Vă place muzica?" — ne-a făcut pe toți să înțelegem — fără ca expunerea să apară nici o clipă didactică — care este legătura dintre vocea omenească și instrumentul muzical, să pricepem un studiu pentru pian de Chopin sau o piesă pentru vioară de Bach și am convenit cu autorii emisiunii că muzica grea pare doar inaccesibilă, dar că înțelegerea ei te face să-i descoperi și să-i guști marea frumusețe trăitoare și vibrantă peste secole. Maestrul emerit al artei, Alfred Mendelsohn, face ca acest ciclu să fie din ce în ce mai apreciat de telespectatori. Am reținut calitatea bună a exemplificărilor instrumentale, asigurate de asistenții Conservatorului, Liana Șerbescu la pian și Al. Todicescu la vioară.

Șt. RADU

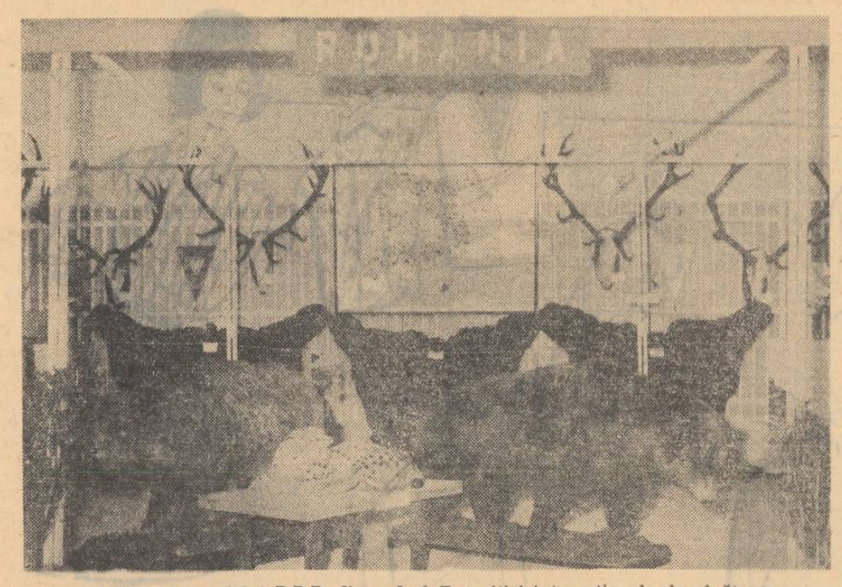

Aspect al standului R.P.R. din cadrul Expoziției internaționale de vînătoare

Trofeele românești pe podium

• 74 de medalii din care 55 de aur • Standul românesc a primit placheta și diploma de onoare • Trofeele noastre apreciate de vizitatori • Trei exponate din R.P.R. la panoul de onoare.

Timp de două săptămîni, în pavilioanele expoziției permanente din Florența, a avut loc recent una din cele mai mari manifestări cinegetice: Expoziția internațională de vînătoare. Organizată periodic, expoziția a constituit și de această dată un minunat prilej de verificare a calității vînatului din diverse țări, precum și un valoros schimb de experiență între iubitorii faunei. Țara noastră, — care nu mai participase la asemenea manifestări din 1937 — a prezentat un cuprinzător stand mult apreciat de vizitatori. Din cele 19 țări participante, 15 au prezentat diverse trofee, din care unele exotice, în timp ce Franța, Belgia, Anglia și Germania și-au împodobit standurile cu tablouri din fauna reprezentativă a țării ori unele aspecte de vînătoare. Vînătorii din țara noastră au fost prezenți cu trofee de cerb, căpriori, capră neagră, urs, lup și mistreț, precum și blănuri de ris, vidră, nurcă, lup, jder, dihor și hermelină. Standul nostru a fost completat cu trei piese capitale, naturalizate, de urs, ris și mistreț și — pe lîngă exponatele participante la concurs s-a organizat și o dioramă reprezentînd fauna Deltei Dunării.

Datorită numărului mare de exponate valoroase, comisia de evaluare, formată din specialiști din mai multe țări, a avut mult de furcă pînă să se decidă asupra... cîștigătorilor. Cititorii nespecialiști în asemenea treburi n-au de unde să știe cîtă bătaie de cap dau acest gen de clasificări. De unde să cunoască ei că, la trofeele de cerb, de exemplu, punctajul depinde de greutatea coarnelor, lungimea prăjinilor, numărul de ramuri, simetria și deschiderea lor, culoarea ș.a.m.d.? Ori că la cele de urs mărimea blănii ca și uniformitatea, desimea și culoarea părului, decid pe cîștigători? De, fiecare gen de trofeu își are criteriile lui de clasificare, pentru îndeplinirea unora fiind necesare măsurători riguros exacte, în timp ce altele sînt realizate prin comparații și aprecieri. Lăsînd însă la o parte toate aceste aspecte tehnice, ca să spunem așa, trebuie să arătăm că TROFEELE ROMÎNEȘTI AU TRECUT CU SUCCES TOATE EXAMENELE LA CARE AU FOST SUPUSE. REZULTATUL — 71 MEDALII DIN CARE 52 DE AUR, 17 DE ARGINT ȘI 2 DE BRONZ — a venit să confirme încă o dată aprecierea de care se bucură fauna noastră pe plan internațional. ÎN PLUS, TREI DINTRE EXPONATELE NOASTRE, o blană de urs, coarne de capră neagră și colț de mistreț, AU PRIMIT PREMII SPECIALE PE EXPOZIȚIE și MEDALII DE AUR, ceea ce ridică totalul medaliilor... vînate de noi la 74. De altfel, aceste trei trofee românești au fost alese de organizatori pentru a fi prezentate pe panoul de onoare al expoziției unde au stat, alături de alte trei trofee din țara gazdă, Italia, două din Iugoslavia și cîte unul din Cehoslovacia și Ungaria.

Una din distincțiile acordate standului nostru

La unele trofee victoria noastră a fost atît de clară încît de a doua clasată ne despart multe puncte. La urs, de pildă, blana prezentată de noi (recoltată de Teodor Sima pe terenul de vînătoare Heniu, Bistrița, în 1959) a întrunit 356,66 de puncte în timp ce trofeul celei de-a doua clasată, Iugoslavia, a obținut cu aproape 16 puncte mai puțin.

Nu același lucru l-am putea spune despre trofeul nostru de mistreț care s-a clasat pe primul loc avînd numai 45 de sutimi avans față de... rivalul său iugoslav.

De o bună apreciere s-a bucurat și felul cum a fost organizat standul nostru (realizatori N. Grigorescu și Vasile Cota), apreciere materializată în final prin placheta și diploma de onoare primită din partea organizatorilor și prin afluența mare de vizitatori.

Prin succesul obținut cu această ocazie, Expoziția internațională de vînătoare, organizată la Florența, a constituit un bun prilej pentru popularizarea faunei românești, standul nostru fiind vizitat de un numeros public care a apreciat valoarea trofeelor noastre și condițiile de dezvoltare asigurate vînatului din R.P.R.

D. BOZGA

MOZAIC

• *SPANIOLUL Mariano Omist s-a clasat, la Tokio, al 53-lea la proba de pistol. Pînă aici nimic deosebit. Partea senzațională, dezvăluită la întoarcerea delegației spaniole acasă, o constituie amănuntul că el nici n-a fost selecționat și nici n-a luat parte la concursuri de calificare. Dintr-o eroare, deși era simplu turist și spectator, a fost trecut de comisia de arbitri ca participant și chiar clasat, e adevărat pe ultimul loc, dar clasat al 53-lea în proba respectivă! Cum? Asta nu se știe!*

• *RECENT, la Tizi Ouzon, în Algeria, a avut loc un concurs rezervat cicloturiștilor. În proba veteranilor, pe primul loc s-a clasat doamna De Stampa, în vîrstă de... 58 de ani, care a parcurs 70 de kilometri în 2 ore și 11 minute cu... trei minute avans asupra celorlalți participanți, toți de sex masculin!*

• *CICLISTUL Roger Riviere, care în urma unui accident grav s-a retras din activitatea competițională, a deschis un local. În amintirea recordului mondial al orei pe care-l deține (47,347 km), el și-a botezat întreprinderea „La Vigorelli" (arena unde el a stabilit această performanță).*

• *DI STEFANO, acum jucător al clubului Espanol, a dat nu demult o frumoasă lecție partenerilor săi de echipă. La începutul meciului cu echipa Betis, el a fost accidentat, dar el și-a ascuns suferința pentru a nu descuraja pe colegii săi. La sfîrșitul partidei însă, în vestiar „Don Alfredo" s-a prăbușit fără cunoștință fiind necesară intervenția medicului...*

• *DESPRE extravagantele lui Cassius Clay. Înaintea meciului pe care urma să-l dispute cu Liston, el a declarat presei că va face apel la O.N.U. pentru a i se organiza condiții de securitate cu ocazia meciului său cu Liston, deoarece este informat că i se pregătește o... conjurație menită să-l facă să piardă meciul. Cu același prilej Cassius Clay a prezentat gazetarilor pe fratele său — un tînăr boxer care se numește (nici mai mult nici mai puțin)... Rudolf Valentino Clay!*

• *DIN CAUZA repetatelor rupturi musculare, celebrul fotbalist brazilian Pele a luat hotărîrea de a juca un meci din două pînă la campionatul mondial de fotbal din 1966.*

• *STUDENȚII de la Universitatea din Nottingham sînt mulțumiți de ei înșuși. În timpul meciului de fotbal dintre echipele Nottingham Forst—Chelsea, ei au reușit să provoace o scenă pe cît de nostimă, pe atît de salvatoare (zic ei). Dînd drumul unui purceluș pe terenul de joc, au reușit să întrerupă meciul mai bine de 20 de minute. Această întrerupere a permis gazdelor să reducă dominarea fotbaliștilor din Chelsea și să zmulgă un meci nul.*

• *DEL SOL și Suarez nu vor mai juca în reprezentativa Spaniei. Aceasta este hotărîrea antrenorului Villalonga, care pretinde că prezența lor în naționala spaniolă slăbește coeziunea echipei.*

ILUZIE ȘI REALITATE

de DAN DEȘLIU

A devenit de-a dreptul penibil să mai te avînți într-o discuție pe tema fotbalului românesc, după ani de zile în care aceleași și aceleași lucruri au fost repetate, mai răspicat ori mai în surdină, după nenumărate analize, sinteze, concluzii și măsuri, unele mai pricopsite de cît altele — ca dovadă nivelul la care ne aflăm.

Recentele evoluții ale jucătorilor noștri fruntași nu s-au bucurat de aprecieri deosebit de elogioase din partea specialiștilor de peste hotare: cadril al bătrînilor, tehnică rudimentară, concepție antică, multă bunăvoință dar foarte slabe mijloace etc., etc. Dacă nu mă înșel, nu-i întîia oară cînd modul în care se desfășoară activitatea în sportul cu balonul rotund își demonstrează neviabilitatea. De foarte lungă vreme, atenția federației de resort se concentrează aproape exclusiv asupra celor două cluburi care au devenit alfa și omega soccerului național. Oricît de discutabilă în principiu, metoda s-ar putea justifica prin eventuale consecințe fericite în activitatea practică. Dar cînd acești paralei ai gazonului autohton se transformă în modești parteneri de antrenament la cel dintîi contact cu o formație străină mai răsărită (ah, facilele succese „amicale" în dauna unor echipe cu firmă străucitoare, dar care vin la noi, vara, în voiaj de plăcere!) cînd, de vreo șase-șapte ani ei se trudesc zadarnic să absolve primele două tururi ale „Cupelor" europene, pierzînd, precum se știe, nu numai la Inter sau Real, ci chiar la o echipă oarecare de peste hotare — este cazul să conchidem că „alfa" ar mai trebui alfabetizată și că „omega" funcționează prea adesea ca un ceasornic de duzină...

În locul unor dezbateri serioase asupra acestei situații, din care să mijească soluții de perspectivă, federația ne-a impuiat urechile cu ecoul unor succese nesemnificative, eludînd sistematic deficiențele muncii sale. Se pare că nici lecțiile usturătoare de la Yokohama și Milano n-au reușit să-i dezmeticească pe adepții atitudinii de paradă: la un meci internațional de săptămîna trecută, am aliniat o formație de juniori destul de... matură, (atributul nu se referă, firește, la concepția de joc). Ce reprezintă, practic, victoria dobîndită în asemenea condiții? Un adevărat bumerang care, mai curînd sau mai tîrziu, se întoarce împotriva celor ce l-au lansat. Se simte tot mai imperios necesitatea prezenței la federația de fotbal a unor oameni întreprinzători, avizați, receptivi la orice sugestie inovatoare, oameni care să irosească mai puțin timp în discursuri sterile și să facă incomparabil mai mult în direcția ridicării măiestriei sportive, a educării fotbaliștilor noștri, în accepția cea mai largă a cuvîntului... Cu fraze-șablon despre dăruirea totală, pregătirea moral-volitivă, luptă pînă la ultima picătură de energie, mobilizarea tuturor resurselor ș.a.m.d. — se pot obține, din cînd în cînd, efecte oratorice, însă în nici un caz performanțe înalte. După răsunătorul eșec al reprezentativei-fantezie din primul meci cu Spania, semnatarul acestor rînduri a repetat ideea folosirii și a unor tehnicieni din alte părți, elemente de valoare certă, care, prin prestigiul și experiența de care dispun, ar putea să influențeze pozitiv dezvoltarea fotbalului nostru. Mi-a fost dat să aud, cu stupefacție, opinii conform cărora un atare procedeu ar leza... mîndria unora. Ciudată mentalitate! Adică, japonezii pot recurge la bunele oficii ale unui specialist romîn, la tir, dar noi ne jenăm să aducem un supervizor de mare calibru pentru ridicarea sportului nr. 1 măcar mai aproape de nivelul general actual. La urma urmelor, nu-i rușine să înveți: e rușinos să nu știi!

Evident, realizarea unei cerințe ca aceia de mai sus n-ar rezolva nici măcar în parte, complexul de probleme; ea ar constitui doar un detaliu într-un ansamblu de măsuri, realiste și mai ales eficiente. N-ar strica, poate, să se întreprindă o serie de „radiografii" minuțioase asupra situației principalelor cluburi din provincie, să se procedeze la reorganizarea muncii cu juniorii, să se reconsidere, cu acea luciditate pe care ți-o dă detașarea în timp, interesanta experiență „Viitorul"...

Iată, — pentru a cîta oară? — niște păreri ale unui non-specialist, căruia îi stă la inimă soarta sportului cu balonul rotund la noi în țară și care consideră, ca și pînă acum, că adevărurile cu gust de chinină sînt mai sănătoase decît iluziile fondante.

OINA — străvechi sport românesc — a împlinit 70 de ani de competiție

Anul acesta, oina, străvechi sport românesc, a împlinit șapte decenii de activitate competițională. Ca joc, ea a fost cunoscută și practicată cu mult mai înainte, începuturile ei pierzîndu-se în negura anilor. Primele mărturii datează de acum cîteva secole, se pare că încă de pe vremea lui Ștefan cel Mare. Cert este însă că jocul a apărut în mediul sătesc, oina fiind născocită — după cum subliniază cercetătorii — de către ciobani, cărora le devenise drag jocul acesta cu care își petreceau vremea în singurătatea pășunilor, pe plaiuri muntene. Unii cercetători notează că oina ar fi fost, la origină, un joc prin care voia să se ilustreze alungarea lupilor ce atacau stînele.

De altfel, și astăzi, în unele părți ale țării ,oina e cunoscută și sub numele vechi de „baciul" sau „lupii și baciul". În ținuturile Blajului este știută sub denumirea de „matca-mare", „hîlca". „lapța-lungă" sau... „baciul". Prin împrejurimile Sibiului i se spune și azi „fuga", pe la Deș „hopăciul", prin Suceava „apucă", iar în Muntenia i s-a spus multă vreme, „hoina" și, apoi, oina.

Jocul de oină, practicat în mod organizat, este strîns legat de numele cunoscutului om de știință Spiru Haret. Acesta, într-una din inspecțiile sale în țară, pe cînd era ministru, a văzut într-un sat oarecare acest joc și i-a plăcut. Întors în București, Haret a chemat mai mulți profesori de gimnastică, în legătură cu problema introducerii oinei în școli. Cu redactarea regulamentului a fost însărcinat maestrul de gimnastică de pe atunci, Radu S. Corbu, de la liceul N. Bălcescu din Brăila.

Și, astfel, în 1894 — acum 70 de ani — au început să aibă loc întreceri de oină, potrivit unui regulament. În anul 1897, s-a ținut în grădina Cișmigiu, primul campionat al capitalei, la care au participat echipe alcătuite din elevi din clasele superioare ale liceelor Sf. Sava, Gh. Lazăr, Gh. Șincai etc. Doi ani mai tîrziu, ca urmare a dezvoltării ce o luase acest sport, s-a desfășurat primul campionat național. Disputa a avut loc pe terenul de sport de la Șosea (astăzi Stadionul Tineretului). Au concurat echipele a 18 licee din țară. Apoi, campionatele s-au ținut lanț: Iași, Buzău, Tîrgoviște, Craiova, Cluj, Pitești etc...

Bucureștenii mai vîrstnici își pot aminti, cu plăcere, de „epoca de aur" a oinei (1921—1928) în care, zile în șir, mii de spectatori asistau, la sfîrșitul anului școlar, la pasionantele finale, ce aveau loc pe terenul de la Șosea (cunoscut sub numele de Federație), în Parcul Libertății sau pe terenul de lîngă Universitate (unde a fost Circul de Stat).

Dar, de pe la 1930, oina și-a pierdut treptat din marea ei popularitate, strivită fiind de indiferența organelor conducătoare, care nu aveau timp decît pentru sportul profesionist (cu serioase beneficii pentru organizatori). După aproape 15 ani, de-a lungul cărora cuvîntul oină se auzise din ce în ce mai rar, iată că și acestei discipline i s-au deschis, după 1944, orizonturi noi. Astăzi, străvechiul nostru sport național, cunoaște o continuă dezvoltare, fiind îndrăgit și practicat de tineretul din numeroase comune și sate.

Emil IENCEC

ȘAH

Olimpiada după prima jumătate a finalei

A doua zi după ce Rominia învinsese Argentina cu 3—1, Camil Senéca, trimisul special al ziarului francez „Figaro" la Olimpiada de șah de la Tel Aviv, relata un amănunt semnificativ. În sala de joc își făcuse apariția un mare maestru care lipsise în prima parte a competiției: Miguel Najdorf. Cunoscutul jucător argentinian fusese chemat de urgență, cu avionul, să întărească echipa sa, serios afectată de surpriza produsă de șahiștii romîni.

A fost, într-adevăr, o surpriză. Atît faptul că puternica formație a Argentinei a cedat în fața impetuozității echipei noastre, cît, mai ales, scorul categoric al înfrîngerii. Dar ceea ce în prima rundă a părut a fi o surpriză s-a văzut, ulterior, că nu e, în fond, o performanță atît de surprinzătoare. Pentru că, după o luptă acerbă cu S.U.A. unde numai experiența rutinatului mare maestru Reshewski a adus victoria la limită a americanilor, șahiștii noștri au învins pe rînd Izraelul (3—1), Canada (3—1), Olanda (2,5—1,5). Plus un 2—2 cu Cehoslovacia, pe care în preliminarii am învins-o. Mai să nu crezi, clasamentul provizoriu după șase runde, înaintea terminării partidelor întrerupte, arăta că pe primul loc se află echipa R. P. Romîne!

Prilej, desigur, de satisfacții cu care, din păcate, sîntem prea rar răsfățați de fruntașii noștri șahiști. Privind însă graficul turneului constatăm că partea a doua a finalei este pentru jucătorii noștri mult, mult mai dificilă. Tragerea la sorți a dus la o asemenea planificare a meciurilor încît echipa română să întîlnească abia spre sfîrșitul concursului echipele de mare forță: R. P. Ungară (care ne-a învins la campionatele europene de la Sinaia), R. F. Germană (învingătoarea reprezentativei sovietice cu 3—1, cea mai mare surpriză a Olimpiadei), R. P. Bulgaria (adversar tradițional la ultimele Olimpiade, care ne-a depășit cînd ne era lumea mai dragă), Iugoslavia, Spania și campioana mondială, U.R.S.S. Iar în timp ce maeștrii noștri vor lupta din greu în aceste întîlniri, celelalte echipe care concurează pentru primele locuri vor avea meciuri mai ușoare, unde vor avea prilejul să facă, eventual, scoruri mari.

Așadar, acuma urmează partea cea mai grea, în care fiecare jumătate de punct își va spune cuvîntul. Jucătorii noștri luptă pentru rezultate cît mai strînse în compania echipelor cele mai puternice, alcătuite din mari maeștri, în timp ce R.F.G., Bulgaria, Iugoslavia — ca să numim cîțiva dintre pretendenți — vin puternic din urmă, străduindu-se să ne ajungă și, evident, să ne întreacă.

Iar în această întrecere, pentru noi deosebit de pasionantă, sperăm că echipa R. P. Romîne va găsi suficiente resurse pentru a se menține pe un loc fruntaș.

U. VĂLUREANU

PARTIDA jucată în cadrul meciului de șah prin corespondență R.P.R. — Anglia 1964

C. ȘTEFANIU (R.P.R.)
T. E. WAITS (Anglia)

1. e4, e5	11. f4 !, Nd7
2. Cf3, d6	12. Tad1, Tc8
3. d4, e:d4	13. f5 !, Ce5
4. C:d4, Cf6	14. Nh6, Cc4
5. Cc3, g6	15. Dc1, Nc6 ?
6. Ne2, Ng7	16. N:g7, R:g7
7. Ne3, 0—0	17. f:g6, h:g6
8. 0—0, Cc6	18. Cf5 + ! ! și negrul cedează. R.P.R. conduce astfel cu 1-0.
9. Dd2, Cg4	
10. N:g4, N:g4	

Norvegianul Toralf Engan, campion olimpic pe trambulina mare de la Innsbruck, a anunțat că va participa în 1965 la concursuri pe trambuline „mamut". În fotografie îl vedem executînd una din săriturile care i-au adus medalia de aur.

VARIETĂȚI

Muzeul Pele

După o perioadă destul de lungă, în care a fost obligat să se supună unui tratament corespunzător, faimosul jucător de fotbal Pele, a revenit pe terenurile de fotbal avînd o comportare de zile mari. În două meciuri consecutive, el a marcat șase goluri și a realizat pentru coechipierii săi condiții să înscrie alte șase goluri. Reapariția lui Pele pe teren a fost primită de spectatori cu mult entuziasm. Idolul brazilian s-a bucurat de primiri triumfale.

Recent, în presă s-a anunțat că la începutul lunii decembrie în orașul Santos se va deschide „Muzeul Pele". În cîteva săli vor fi expuse diverse cupe, medalii și diferite alte premii cucerite de Pele în cariera sa. De curînd el a sărbătorit aniversarea a 24 de ani de viață, cu care prilej admiratorii săi din toată lumea i-au adresat mii de scrisori și cadouri. O mare parte din aceste scrisori și cadouri vor fi expuse la „Muzeul Pele".

Rivalitate...

În orașul Haute-Yutz din Franța există două echipe de fotbal a căror rivalitate a depășit de mult zona orășelului. Recent, această rivalitate s-a accentuat și a luat proporții în urma unei hotărîri a Consiliului municipal care a decis ca terenul de fotbal să fie dat exclusiv în folosință echipei U. S. Haute-Yutz. Aceștia au decis să interzică echipei locale rivale să se folosească de teren. Iar în prima duminică cînd au plecat în deplasare, ca să fie mai siguri că terenul nu va fi folosit, au demontat barele și pur și simplu le-au ascuns. Iar cînd jucătorii de la A. S. Haute-Yutz s-au prezentat duminică pe teren pentru a susține un meci au constatat cu uimire că nu aveau porți.

Comentariile par de prisos...

INSTANTANEE

LA PATINAJ

— Ce noroc, am găsit un leu!

Puștiul: — *Măricel, măricel, tăticule!*

Desene de C. GHEORGHE

LA FOTBAL

— Ai făcut tot ce ai putut ca să fii eliminat!
— Am bilet la cinema pentru ora 5.

Desen de Fred GHENĂDESCU

DIN ISTORICUL ZBORULUI PE SCHIURI

De la 19m. la 144m.!

În 1862, cronicarul unui concurs de schi disputat la Grörud, în Norvegia, scria: „Concursurile de astăzi au luat sfîrșit pe timpul prînzului cu un epilog neașteptat. Pe pista de lîngă Grefsen, cîțiva tineri schiori au sărit de pe un zid înalt de 9 picioare." *Același amănunt era amintit și în coloanele ziarului Illustrede Nyhesblad care apărea la Cristiania (Oslo de astăzi).*

Nu au trecut decît șase ani și această nouă ramură a schiului avea deja noi adepți și era inclusă în concursurile oficiale, alături de cursele de fond. Primul care și-a înscris numele pe lista recordmanilor acestei spectaculoase probe a fost tînărul Sondre Auersen Nordheim din Telemark. A sărit 19 metri fără băț (pentru prima dată), cu picioarele întinse, îndoindu-le din genunchi doar pentru a amortiza șocul aterizării. Pînă în primul deceniu al secolului XX performanțele săritorilor cresc, dar nu vertiginos. M. Hemmestveit (Norvegia) sare la Red Wing (S.U.A.) 31,10 m (1891), N. Gjestvang (Norvegia) realizează, în 1902, 41 de metri, iar A. Haugen obține în 1911, în S.U.A., 50 de metri.

Salturile mari încep din 1920, de cînd s-a îmbunătățit construcția trambulinelor. Inginerii au început să facă calcule și au realizat profiluri îmbunătățite, ceea ce a permis mărirea simțitoare a trambulinelor și, deci, a săriturilor. În același timp, ca urmare firească a vitezei sporite pînă la 70—80 km/h și a zborului prelungit, s-a îmbunătățit și tehnica săriturii.

Continuînd tradiția, tot un norvegian — Iacob Tullin Thams — a fost promotorul noii tehnici: aplecarea accentuată înainte a trunchiului prin care reușește să folosească curenții de aer. El a fost primul campion olimpic și mondial (1924—Chamonix), iar la Odnes (Norvegia) execută prima săritură de 70 m.

De acum, cursa pentru o săritură cît mai lungă capătă proporții impresionante. Frații Birger și Sigmund Ruud (Norvegia) poartă „ștafeta" pînă la 92 m (Birger Ruud 1934) realizați pe trambulina de la Planica (Iugoslavia).

Apariția trambulinei „mamut" (așa sînt numite trambulinele uriașe) de la Planica a reprezentat un însemnat pas înainte în evoluția recordului. După zeci de ani de luptă pentru sărituri cît mai lungi, austriacul Iosef Bradl sare la Planica 101,5 m (1936), depășind astfel granița celor 100 de metri care fusese un țel și pentru frații Ruud. În 1948, F. Tchannen (Elveția) sare, tot la Planica, 120 de metri, performanță care a rămas record al trambulinei respective.

O dată cu construirea celei de a doua trambuline „mamut", la Oberstdorf (R.F. Germană), supremația aparține acestei trambuline. În 1950, W. Gantschnigg (Austria) sare 124 m, S. Weiler (R.F.G.) 127 m, D. Netzel (Suedia) 136 m, pentru ca în 1951 finlandezul Tuno Luiro să sară 139 m, record care a rămas în picioare un deceniu, adică pînă în 1961 cînd iugoslavul Iosif Slibar realizează 141 m. În sezonul anului 1964, suedezul Sjoberg Kjell sare și el 141 m, cehoslovacul Dalibor Matejlek obține 142 m, dar numai peste 24 de ore italianul Nilo Zandanel stabilește recordul de 144 m care stă și acum în picioare.

Trebuie să precizăm că aceste performanțe nu constituie recorduri mondiale, deoarece lungimea săriturii depinde de mai mulți factori: puterea de aruncare a trambulinei, starea timpului și a zăpezii etc.

Desigur, pare curios că un săritor de peste 140 m nu cucerește titlul de campion olimpic sau mondial pe o trambulină de 70 m sau 90 m. Realitatea este însă că cei care sar pe trambuline „mamut" fac antrenamente speciale și că săriturile sînt doar măsurate, nu și punctate. Așa se face că nici Slibar, nici Matejlek și nici Zandanel nu au realizat performanțe prea strălucite la Jocurile Olimpice de la Innsbruck. Matejlek, de pildă, s-a clasat pe locul 10 cu sărituri de 90,5 și 84,5 și 102 puncte la stil, față de 93,5 și 90,5 și 111,50 puncte la stil cît a realizat campionul olimpic Toralf Engan. Iar Nilo Zandanel s-a clasat pe locul 25 cu sărituri de 87,5 și 81,5 m.

Pentru amatorii de sărituri-record sezonul 1964 s-a încheiat cu performanța maximă de 144 m realizată de Nilo Zandanel. Sîntem convinși însă că în 1965 întrecerile de schi vor aduce noi performanțe uimitoare.

S. DUMITRESCU

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
Redacția și administrația. Piața Scînteii. tel. 17 60 10
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI tel. 17 60 10 interior 14 00

COAFURI MODERNE

Meniul săptămînii

— Salată de ţelină cu sos de muştar ; conopidă cu smîntînă ; strudel de mere.

— Ciorbă de perişoare ; musaca cu fidea — salată ; fructe.

— Ochiuri romîneşti ; mămăliguţă cu brînză la cuptor ; tăiţei cu nuci.

— Supă cu zdrenţe ; friptură la cuptor — salată de sfeclă ; compot de cireşe.

— Ciorbă de peşte ; peşte prăjit cu lămîie — cartofi piure ; fursecuri cu marmeladă.

— Morcovi sote cu crochete de griş ; carne cu varză ; pere.

— Salată a la russe ; tocătură în aluat ; doboş — tort.

Ghidul gospodinei

Crochetele

...sînt preparate ieftine care permit întrebuinţarea oricărui rest de carne, de legume, de paste sau de fructe.

Indiferent de alimentul din care se fac, la baza lor stă aceeaşi tehnică : alimentul principal se întrebuinţează sub formă de piure sau tocat mărunt (la carne) ; crochetele sînt legate de alimentul principal printr-un sos alb — la legume şi fructe — şi un sos picant, consistent la carne ; la ele se întrebuinţează drept condimente, sare, piper, un gălbenuş de ou pentru a lega bine compoziţia. După ce au fost bine amestecate se tăvălesc prin făină, ou şi pesmet, se prăjesc în grăsime bine încinsă. Cine doreşte poate să le tăvălească numai prin făină şi să le prăjească după aceia

Pentru reuşita crochetelor trebuie să observăm : sosul să fie legat foarte bine ; compoziţia gata pregătită să se răcească înainte de a forma crochetele ; mărimea crochetelor să fie de 6-7 cm. ; tăvălirea lor în făină, ou, pesmet să se facă uniform ; pesmetul să se facă din pîine albă, uscată, neprăjită ; crochetele să nu fie date prin ou şi pesmet decît cu jumătate de oră înainte de a se servi la masă. Cele date numai prin făină pot să fie făcute mai din vreme ; grăsimea în care se prăjesc crochetele să fie din abundenţă şi foarte bine încinsă. Nu trebuie să se pună prea multe crochete deodată la prăjit pentru a nu se lipi una de alta.

După ce s-au prăjit se aşează pe o hîrtie albă, curată ca să se scurgă de grăsime, dacă sînt prea îmbibate. Se servesc calde, la masă, lîngă soteuri de legume.

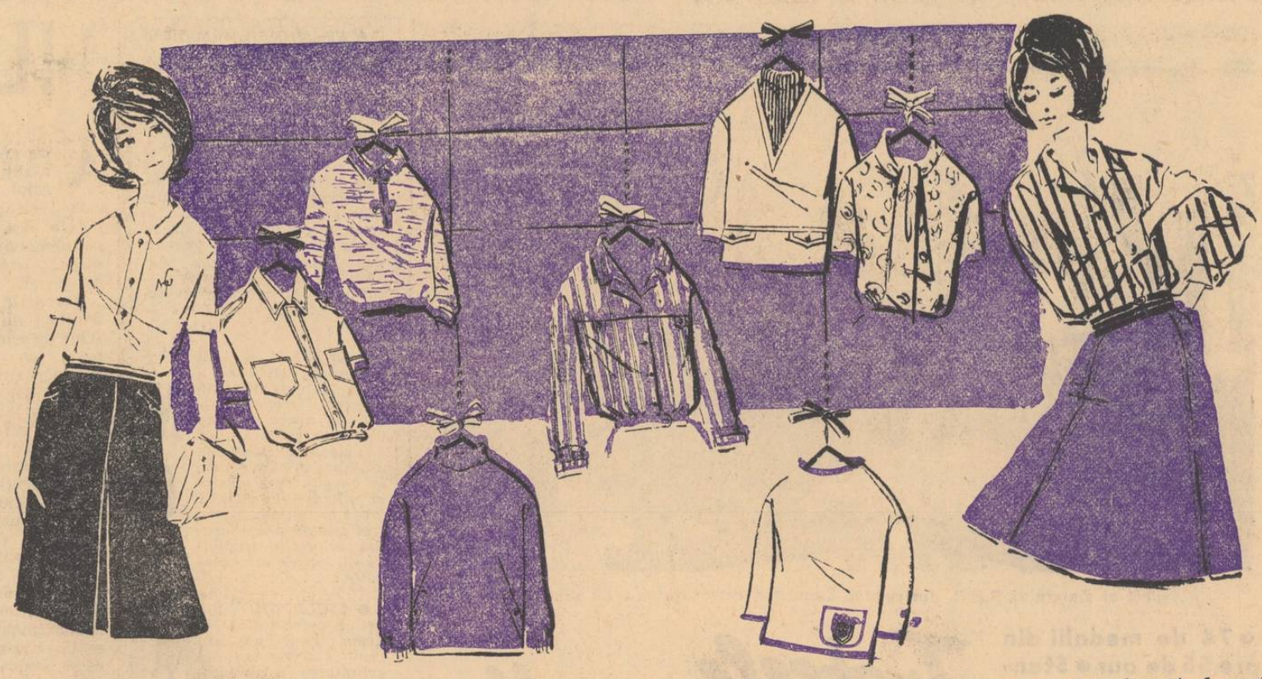

BLUZE

Cîteva modele de bluze pentru acest sezon, pentru zilele de lucru şi după-amiaza. Ele pot fi executate din stofuliţă, gen casa, poplin, stofă imprimată etc. Fie pe cordon, băgate în fustă sau drepte, ele sînt deopotrivă de moderne, avînd ca elemente de noutate : monograme, tighele, bordaje, completări din tricot etc.

Desene de Raia SOLOMONICA

Tiparul de sarafan

Un model de sarafan care place tot mai mult, dat fiind uşurinţa cu care se scoate şi se pune, precum şi pentru multiplele lui utilizări care merg pînă la compromisul rochie-şorţ (la serviciu sau prin casă), este acesta — cel „petrecut".

Alăturat, tiparul cu datele respective precum şi modul cum să fie aşezat pe material la croire. După materialul folosit, stofă sau doc, vom şti şi scopul lui, adică mai mult rochie sau mai mult şorţ...

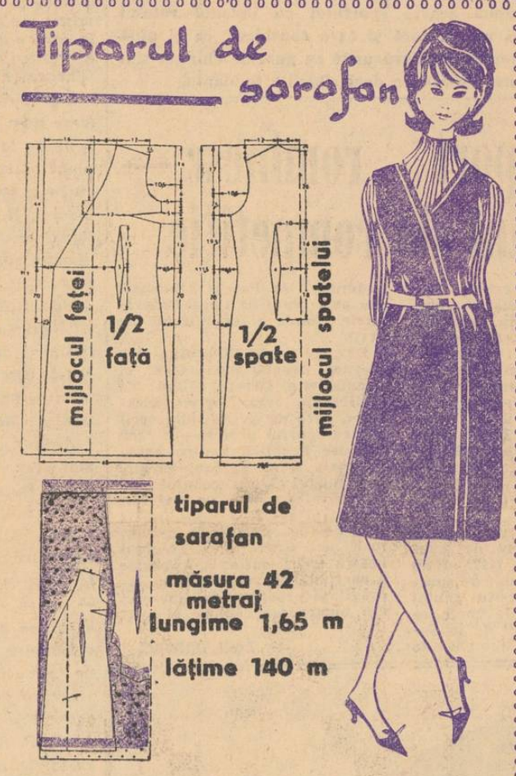

Iubitorii de animale

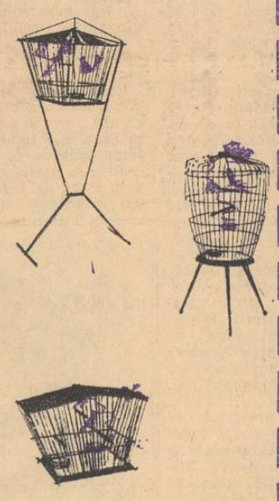

...care nu au curte mare pentru cîine găsesc mare plăcere în a se îngriji de păsări cîntătoare. Dăm cîteva modele şi idei de colivii, una mai mare cu suport din ţevi subţiri metalice sau plastic, care constituie o piesă decorativă, celelalte, — una gen lampion, una căsuţă — bune de atîrnat sau puse pe ceva.

Actualităţi medicale

• „VEDEREA" ORBILOR. Un colectiv de ingineri sovietici a construit un aparat — Tiflo-scop — care permite orbilor să distingă cu mare precizie obiectele (forma şi culoarea), prin perceperea sunetelor. Funcţionarea aparatului se bazează pe principiul transformării imaginii obiectelor în sunete de diferite tonalităţi.

• PROTEJAREA SUGARILOR ÎN TIMPUL ANESTEZIEI. În revista „The Lancet" se menţionează construirea unui nou aparat cu ajutorul căruia se menţine temperatura normală a corpului sugarilor în timpul anesteziei generale. Sugarul care urmează să fie operat este aşezat pe masa de operaţie peste o salteluţă prin care circulă apă încălzită şi a cărei temperatură poate fi reglată după nevoie.

• ACŢIUNEA ANTIBIOTICĂ A OXIGENULUI. Unii cercetători britanici au demonstrat că oxigenul, administrat sub o presiune de două atmosfere, devine un antibiotic puternic care opreşte dezvoltarea a numeroşi germeni patogeni şi mai ales a stafilococilor şi streptococilor.

• NOU MIJLOC DE SLĂBIRE. Biochimistul chinez Chon-Hao-li a reuşit să izoleze din hipofiza de oaie un hormon care dirijează metabolismul substanţelor grase. Administrarea prin injecţii a acestui hormon pare să contribuie la eliminarea exceselor de grăsime acumulată în organism.

ARTERITELE

Arteritele sînt bolile arterelor, îndeosebi ale membrelor inferioare, caracterizate prin tendinţa la obstruarea lor progresivă.

De obicei se întîlnesc două forme de arterită, trombangeită obliterantă care atinge cu predilecţie bărbaţii tineri între 20—40 de ani şi arterita ateroscleroasă care apare între 45—70 de ani.

Bolile infecţioase cronice, sifilis, reumatism, tifos exantematic au fost întîlnite frecvent în trecutul celor ce suferă de trombangeită obliterantă, în timp ce diabetul, obezitatea, la cei cu arterită ateroscleroasă.

În mod deosebit subliniem acţiunea nocivă a fumatului, deoarece nicotina produce spasmul arterelor deja atinse.

La început apare un spasm al arterelor care întreţine sau declanşează leziuni ale peretelui vascular ce duc treptat la diminuarea circulaţiei sîngelui şi chiar la întreruperea ei cu suferinţa teritoriului pe care îl irigă. Aceşti bolnavi se plîng de dureri ce apar în musculatura membrelor inferioare în timpul mersului, la efort şi dispar în repaos. Cu timpul durerea se instalează şi în repaos, mai ales noaptea. Alteori apar amorţeli, furnicături, senzaţii de arsură sau răceală a membrelor atinse.

Culoarea piciorului se modifică la schimbarea poziţiei extremităţii bolnave, de la paloarea anormală la ridicarea membrului pînă la culoarea roşie-violacee cînd piciorul atîrnă. Temperatura pielii este mai scăzută la piciorul bolnav. Dar scăderea prelungită a circulaţiei duce în cele din urmă la tulburări trofice cu deformări ale unghiilor, pielei, urmate de ulceraţii şi gangrenă.

Suferinţele iniţial unilaterale apar ulterior la ambele membre.

Dispariţia pulsaţiilor arteriale, examenul oscilometric, arteriografia şi astăzi examenul circulaţiei sîngelui cu ajutorul izotopilor sînt utile medicului pentru diagnostic şi tratament.

Prevenirea acestei grele suferinţe este legată de evitarea frigului şi umezelii, de evitarea eforturilor fizice prelungite îndeosebi la cei care au tendinţă la asemenea tulburări.

De aceea, la cele mai mici semne ca, dureri în talpă, oboseala gambelor, amorţeli, furnicături, bolnavul se va prezenta la medic care va examina arterele, în special la bărbaţii de peste 30—35 de ani, la obezi, hipertensivi, coronarieni sau la virstnici.

De îndată ce apar primele semne ale unei asemenea suferinţe, trebuie avut grijă ca pielea să fie menţinută curată, uscată, picioarele spălate zilnic, ştersе cu grijă, după care se va aplica alcool diluat şi se vor pudra. Încălţămintea trebuie să fie confortabilă, se vor purta ciorapi groşi. Nu se va sta picior peste picior. Se vor evita traumatismele, aplicarea căldurii direct pe piciorul bolnav şi orice răniri, deoarece injecţiile se ivesc imediat datorită ţesuturilor deja prost irigate.

Fumatul va fi interzis complet şi definitiv din cauza rolului său spastic.

La virstnici se va pune accent pe un regim cu restricţia grăsimilor de origină animală, regim necesar scăderii colesterolului.

Gimnastica vasculară ce favorizează circulaţia în membrul bolnav, masaje uşoare, superficiale cîte 15 minute zilnic, băile carbogazoase, băile calde, căldura aplicată pe abdomen, acestea, însoţite de băuturi fierbinţi, sînt utile.

În fazele incipiente, un tratament energic şi sistematic sub supravegherea permanentă a medicului poate opri rapida agravare a bolii. Dacă fenomenele se agravează, chirurgia modernă dispune de variate posibilităţi în funcţie de stadiul bolii.

Rezistenţa şi sensibilitate la tuberculoză

Nu este departe ziua în care tuberculoza — această boală care a măcinat omenirea de mii de ani — va dispare. Deoarece această luptă, în care statul nostru a obţinut succese atît de importante, cere o participare conştientă a populaţiei, îi vom dedica, la rubrica noastră, un ciclu de articole.

Organismul omenesc este în general rezistent sau sensibil faţă de anumite boli. În tuberculoză însă, problema rezistenţei şi sensibilităţii are aspecte particulare. Astfel, în timpul primului război mondial s-a observat că senegalezii, aduşi să lupte în Europa, au fost secerati mai mult de formele acute mortale de tuberculoză decît de gloanţe. Eschimoşii, populaţiile de origină indiană din America, sînt deosebit de sensibili faţă de tuberculoză, în sensul că se îmbolnăvesc mult mai frecvent decît populaţia din ţările europene

Copilul mic, sub trei ani, este deosebit de sensibil faţă de tuberculoză. Înainte de descoperirea medicamentelor moderne antituberculoase, infecţia, transmisă de regulă de unul din părinţi, era urmată la copil, în 5-6 săptămîni, de una din formele acute, de obicei foarte grave. Între 3—10 ani copilul infectat prezintă un grad de rezistenţă naturală. Această rezistenţă creşte mult prin efectul vaccinării antituberculoase cu vaccinul B.C.G. În vîrsta pubertăţii, rezistenţa naturală scade şi reapare sensibilitatea din mica copilărie. De asemenea, rezistenţa faţă de tuberculoză este scăzută la vîrsta adultului tînăr între 20—30 ani şi la vîrsta înaintată, peste 50 de ani.

Datele acumulate în cercetările din ultimii 50 de ani, permit să se afirme că, spre deosebire de alte boli infecţioase, anticorpii, substratul material al rezistenţei antituberculoase, se află în celule şi nu în seruri sau plasma sîngelui. Avem astfel explicaţia de ce numai un vaccin cu microbi vii, făcuţi nevătămători, conferă organismului o reală protecţie. Integritatea celulelor întregului organism, realizată prin asimilarea unei alimentaţii raţionale, apropiată condiţiilor de muncă, echilibrul nervos realizat printr-un program raţional de activitate şi de odihnă, stimulii pozitivi ai sistemului nervos şi în special ai scoarţei cerebrale ca rezultat al muncii bine executate, a folosirii plăcute a timpului liber, cultura fizică practicată consecvent în producţie ca şi în orele de antrenament, în timpul liber, aşa cum se face azi pe o scară din ce în ce mai mare, creează condiţiile de menţinere şi creştere a rezistenţei şi faţă de tuberculoză. Alături de vaccinarea şi revaccinarea cu B.C.G., asocierea voluntară la efortul colectiv al autorităţilor noastre sanitare stau la baza profilaxiei antituberculoase.

Dr. Al. S.

Culorile şi... bolnavii

Bolnavii nevoiţi să stea în pat mult timp sînt apăsaţi de monotonie, care este determinată — în mare măsură — de mediul înconjurător.

Această problemă — care deseori are o mare importanţă pentru însănătoşirea grabnică a bolnavilor — preocupă tot mai mult pe medici şi pe psihologi. Rezultatele cercetărilor lor arată că bolnavii cronici — ţintuiţi la pat — pot fi ajutaţi şi în acest sens. Drept mijloc pentru atenuarea monotoniei ar putea sluji diferite culori care creează — într-o anumită măsură — o ambianţă plăcută în camera bolnavului.

Despre influenţa culorilor asupra dispoziţiei omului s-a ştiut pînă acum relativ puţin şi, de aceea, acestui factor i s-a acordat o atenţie redusă. În multe ţări predomina părerea că în camerele bolnavilor pereţii trebuie să aibe o culoare albă. S-a stabilit însă că folosirea excesivă a culorii albe are o influenţă negativă asupra psihicului bolnavilor, provocîndu-le un sentiment de tristeţe şi accentuînd atmosfera de spital. În afară de aceasta, culoarea albă oboseşte ochii — mai ales în zilele însorite — şi provoacă şi alte neplăceri.

Astfel de fapte au impus concluzia că ar fi mult mai bine dacă aceste camere ar avea nuanţe de culori pastel, care să amintească bolnavilor natura şi ambianţa plăcută a atmosferei de acasă. Culorile pastel reflectă mult mai puţin lumina, atenuează contrastele mari şi — în acest fel — micşorează oboseala vizuală.

Cercetătorii au sesizat curînd însă faptul că nu se realizează mare lucru dacă se schimbă numai culoarea. Cu timpul se ajunge, inevitabil, din nou la monotonie. Este necesară de aceea schimbarea permanentă a lenjeriei de pat în culori diferite. Astfel, în camera bolnavului se va schimba combinaţia de culori.

Cele relatate nu se referă numai la ambianţa de spital, ci sînt recomandabile şi pentru regimul de spitalizare acasă. Desigur, nu trebuie neglijate nici alte mijloace folosite în lupta împotriva monotoniei, cum sînt : lecturile, radioul sau televiziunea.

Practic şi util

— FINTÎNĂ ARTEZIANĂ DE CAMERĂ —

Realizată de colectivul fabricii de mase plastice „Muntenia" din Bucureşti, fîntîna arteziană de cameră se foloseşte în interiorul apartamentelor, ca element decorativ, ca element practic pentru umezirea sau parfumarea aerului.

Fîntîna arteziană de cameră poate fi uşor minuită, dar e bine să ţinem seama de cîteva reguli care asigură condiţiile necesare pentru buna ei funcţionare. În primul rînd să verificăm dacă voltajul înscris pe eticheta fîntînii corespunde cu voltajul reţelei electrice. Apoi să introducem în orificiul central al pompei, cilindrul din care ţîşneşte jetul de apă. Să împingem acest cilindru pînă cînd atinge fundul pompei, să turnăm apa curată, parfumată sau apă de colonie în bazinul fîntînii, pînă cînd nivelul apei trece peste buza de sus a orificiului pompei, cu circa 1—2 cm. După ce am executat aceste operaţiuni, punem ştecherul la priză, aşteptînd ca apa să ţîşnească prin cilindru. Putem regla după plac jetul de apă, prinzînd cilindrul între două degete şi învîrtindu-l în jurul axei sale.

Cum e normal, se poate întîmpla ca din apă să se depună diferite săruri pe corpul fîntînii. Ele se pot curăţi uşor, prin spălarea corpului cu apă rece, la care putem turna puţin oţet sau zeamă de lămîie.

pentru cei mici

Două paltonaşe din materiale cu desenul la modă (picăţele mici şi asimetrice), cu nasturi puţini, evazate şi cu bie-uri din piele. În dreapta sarafanul atît de apreciat, bun la toate.

PIC! PIC! PIC!

Frunzele s-au veştejit,
Au rămas copacii goi,
Toamna rece a venit
Aducînd şi vînt şi ploi.

Picăturile de ploaie
Pic! Pic! Pic! pe casă fac
Iar în cuşca lui, pe paie,
Stă Grivei făcut colac.

Tanţa nu iese pe-afară
Ştiţi de ce? Să vă explic :
Şi năsucul ei de-aseară,
Face-ntr-una : Pic! Pic! Pic!

Că deşi i-a spus mămica
Cînd la lucru a plecat
Să stea-n casă, ea, Tănţica
Prin băltoace s-a jucat.

Vai! Vai! Vai! Ce rău tuşeşte,
Ca o tobă : Bum! Bum! Bum!
Iar mămica-i pregăteşte
Ceai de muşeţel acum.

Florin IORDACHESCU

Ciuş-Ciuş

Desen de Gh. CHIRIAC

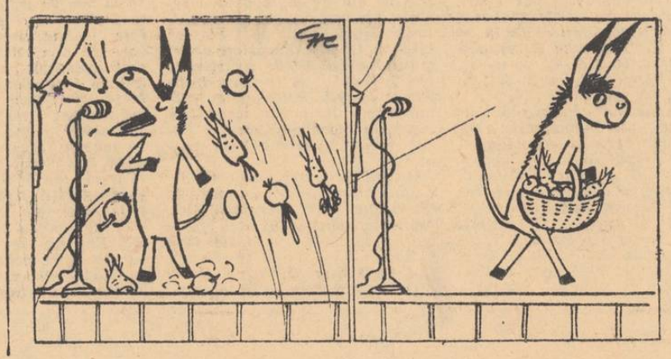

Desene de Simion ALEXANDRESCU

PENTRU CEI CARE AR DORI SĂ TRAGĂ UNELE CONCLUZII

• PENTRU FUMĂTORI. În urmă cu aproape patru secole, ca o presimţire a neajunsurilor ce urmau să fie provocate de tutun, fumătorii erau foarte aspru pedepsiţi. În Turcia, cei care fumau erau traşi în ţeapă, în Anglia erau decapitaţi, în India şi Iran erau executaţi prin diferite alte sisteme. În vechea Rusie, sub domnia lui Mihail Romanov, pedeapsa era şi pentru negustorii de tutun, cărora după ce li se tăia nasul, erau deportaţi în Siberia.

• PENTRU MARII AMATORI DE BĂUTURI ALCOOLICE. Înainte cu 2287 de ani de era noastră, în China, cei care abuzau de băuturi alcoolice erau condamnaţi la moarte. Nici în alte ţări astfel de consumatori nu aveau o soartă mai bună în timpurile din vechime. In India, de pildă, li se turna metal topit pe gît, în Egiptul antic erau goniţi din ţară, iar în Anglia, la prima abatere erau plimbaţi pe străzi cu un jug de gît şi la repetarea infracţiunii erau executaţi.

• PENTRU CELIBATARI. După observaţii îndelungate s-a ajuns la concluzia că majoritatea celor ce ating vîrste înaintate sînt oameni căsătoriţi.

• PENTRU PERSOANE PREA GRASE. Cel mai eficient tratament al obezităţii aplicat în Roma antică a fost cel preconizat de Galen, un medic vestit în acele vremuri. Tratamentul consta în trimiterea la muncile agricole a tuturor patricienilor obezi. Rezultate bune se obţincau şi prin efectuarea altor munci fizice.

FRED GHENADESCU

ȘEDINȚĂ DE BLOC

— Și pentru că se anunță „vremea în curs de răcire", propun să discutăm problema reparării caloriferului...

— Tăticule ce este o ciocănitoare?
— O privighetoare, după un an de căsătorie.

S. NOVAC

Calitatea spectacolelor de varietăți organizate de radio-televiziune este uneori foarte slabă.

— Unde vă duceți?
— La varietăți!!!

— De unde veniți?
— De la... varietăți!

GH. CHIRIAC

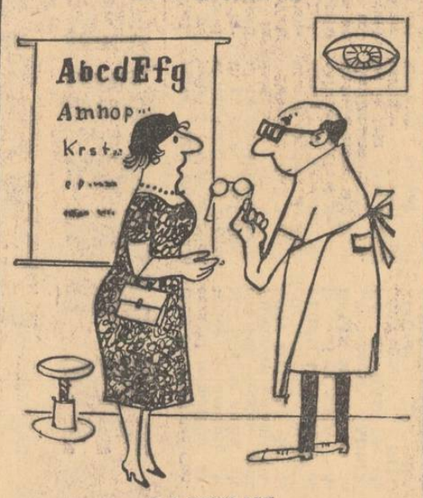

LA OCULIST

— Nu pot s-o văd în fața ochilor pe Popeasca!..

V. TIMOC

— Tăticule, nu-i așa că pe vremea aia mama încă nu te învățase să coși, să gătești, să mături și să speli vasele?

Țigară aprinsă și pusă în batic

Așezăm un batic peste pumnul sting pe jumătate închis, cu deschiderea în sus, iar partea dorsală spre public. Mîna dreaptă introduce centrul baticului, cu vîrful degetului arătător, în deschizătura pumnului sting. Degetul trebuie prevăzut cu un „deget fals', care vine peste el ca un degetar, imitînd o falangă a degetului. Acesta conține în interior puțină hîrtie nitrată. Înfundînd în pumn baticul, se lasă acolo și degetarul. În el se introduce țigara aprinsă, cu focul în jos. Izbucnește imediat o flacără mare. Toată lumea va crede că baticul a fost ars în centru.

Prefăcîndu-vă că înfundați baticul, cînd scoateți degetul, scoateți și degetarul. Țigarea împiedică degetul să intre bine, dar publicul nu are timp să observe acest lucru căci, luînd rapid baticul de capete, îl întindeți vertical, arătînd că este intact și gol.

Repunîndu-l pe masă sau în buzunar, vă debarasați ușor și de degetar.

A. IOSEFINI

UMORUL ALTORA

— Extraordinar! Nu-i nici un loc liber în vagoane. Cînd șeful de gară știe că sînt atîția călători, nu putea să mai atașeze cîteva vagoane?

— Vagoane sînt suficiente, răspunse un feroviar. Sînt prea mulți călători.

★

Studentul: *În somn mă văd deseori profesor. Ce să fac pentru ca visurile mele să devină realitate?*

Profesorul: *Să dormiți mai puțin.*

★

— De mult scrieți versuri?

— Prima poezie am scris-o cu 15 ani în urmă.

— La ce lucrați acum?

— La cea de a doua...

★

Aflat la tratament într-un sanatoriu, un pacient a putut vedea din întîmplare că la bucătărie, igiena lasă de dorit: bucătarul punea porțiile de mîncare în farfurie, luînd carnea cu mîna. Indignat, spuse directorului cele văzute. Acesta îl ascultă cu atenție și-l asigură că chiar de a doua zi vor fi luate măsuri.

A doua zi, deasupra bucătăriei putea fi văzut următorul anunț: „Intrarea persoanelor străine strict interzisă!".

★

— Aveți noroc sau ghinion în dragoste? — îl întrebă o doamnă pe Mark Twain.

— Ghinion. Un ghinion strașnic — mărturisi el. Închipuiți-vă: singura femeie pe care o iubesc este măritată!

— Vai — exclamă compătimitoare doamna aproape pe el. Și cu cine-i măritată?

Scriitorul îi șopti la ureche: Cu mine!

★

Albert Einstein obișnuia să se îmbrace modest, chiar neglijent. Într-un rînd întîlni pe o stradă din New York un cunoscut.

— Domnule Einstein — îi spuse acesta după ce-l salută — trebuie să vă cumpărați un palton nou. Neapărat. Acesta-i ponosit de tot.

— La ce bun? La New York nu mă cunoaște nimeni

După cîțiva ani Einstein se întîlni din nou cu același cunoscut. Marele fizician purta același palton. Cunoscutul îl sfătui din nou să-și cumpere un palton.

— La ce bun? — răspunse acesta. Aici mă cunoaște oricine.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

Oameni

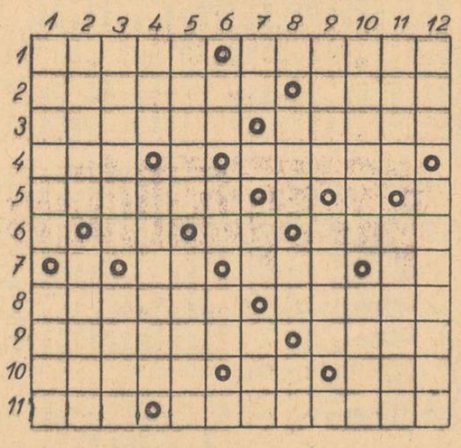

ORIZONTAL: 1. OMUL CU PANTALONI SCURȚI. — UN OM ÎNTRE OAMENI (Camil Petrescu) sau OMUL INVIZIBIL (H. G. Wells). 2. CASA CU TREI FETE (Schubert) — A scris OAMENI și MUNȚI. 3. A compus cîntecul SCUMPA SOȚIOARĂ... — Prieteni buni ai omului, la Pol. 4. Curelușă minioasă! — Autorul romanului MOROMEȚII. 5. Scriitor realist francez, autorul celebrei COMEDII UMANE. 6. Subsemnatul! — Cel mai de preț Capital! — Rîu în India. 7. Soare. — OMUL DE... de Moor. — Munte! 8. Admiratorul BABELOR ... — Una din născocirile geniului uman. 9. OAMENI... pe două cărări! — OM... dar la feminin! 10. Un munte... de OM! — Sub călăreț. — Un OM ideal... mai ales la teatru! 11. Astfel. — Depănate de OM la adînci bătrînețe...

VERTICAL: 1. UNCHIUL TOMA avea una celebră... Capul familiei. 2. NEAMUL ȘOIMĂREȘTILOR (T. Jarda) sau OEDIP (G. Enescu sing.) — A creat CEI TREI MUȘCHETARI. 3. La orice floare (pl.) — Diminutiv feminin. 4. Rîu în Siberia. — Personaj din romanul OMUL AMFIBIE 5. Nuvelă de Francisc Munteanu. — Din neamul asirienilor (fem.) 6. Titan. — Cap de copil! — Teșite! 7. Radu Aldulescu. — De-ale UMANITĂȚII... — Reflexiv 8. În cea cosmică, OMUL va zbura spre alte planete... — Do. — Numără vîrsta OAMENILOR (sing.) 9. Unități de măsură pentru OAMENII MĂRILOR (V. Hugo). — Vestit lăutar ieșan din secolul trecut. 10. Personaj din „O mie și una de nopți'. — Conduc OMUL pe drum... 11. Nume feminin. — Neprofesionist. 12. Rîu în U.R.S.S. — Autorul povestirii MOȘ ANGHEL (din volumul „Chira Chiralina").

Liviu NOVAC

Cuvinte mai rare: ANAS — IRO — ARIF — ENI

Să-i zicem „fotbal"

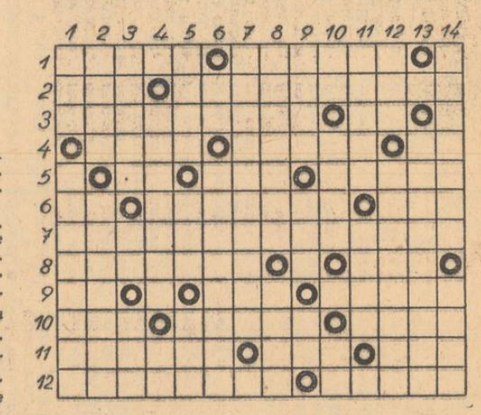

ORIZONTAL: 1. STEAGUL ROȘU — TÎRCOVNICU. 2. Sunet — Pas. 3. Pentru FAULT... fără durere! (pl.) — R. N. 4. Harpă. — Autorul „Țiganiadei (Deleanu). — Penel 5. Pronume. — A denivela TERENUL — Produs apicol. 6. Pană. — SCHIMBAREA JUCĂTORILOR pe teren. — TEREN. 7. PĂTRUNDERE... 8. DESCHIDERE... dar la șah! — Dinsele. 9. PARTE! — COMPLEX SPORTIV sovietic. — BAZA SPORTIVĂ. 10. Strigătul TRIBUNELOR... — TRICOU VĂRGAT. — Nu vorbesc... pe TEREN! 11. CONTRARE. — GOL. — Fluviu în Franța 12. ÎNTINDERE MUSCULARĂ. — SUDURA între COECHIPIERI în FOTBALUL COLECTIV.

VERTICAL: 1. POARTA. — CONTACT. 2. Porțiune de TEREN. — MIJLOCAȘ. 3. INACTIV PE TEREN... la superlativ. — Radu Dumitrescu. — Localitate în regiunea lacului Ciad. 4. PUNCT. — Petre Niculescu. 5. Poet comic roman. —Interjecție. — Ritm de muzică ușoară. 6. Primele REZERVE... intră pe teren. — TUȘE (pl.) 7. GOL (pl.) 8. Adăpostită. — Victime ale FAULTURILOR... 9. Fost vice-rege al Egiptului — PROGRESUL-Oradea — Telur. 10. ACTIV... la mijlocul terenului! — Demonstrativ. — Conjuncție. 11. Aurie (reg.) — ECHIPA. 12. TEREN. — ATACURI. 13 APĂRĂTOR. 14. PUNCTE... — Pseudonimul scriitorului francez Coquelin.

Pv RAMIDON

Cuvinte mai rare: ASU — ATTA — OPA — RAG — SAID — AINE.

Eoliană

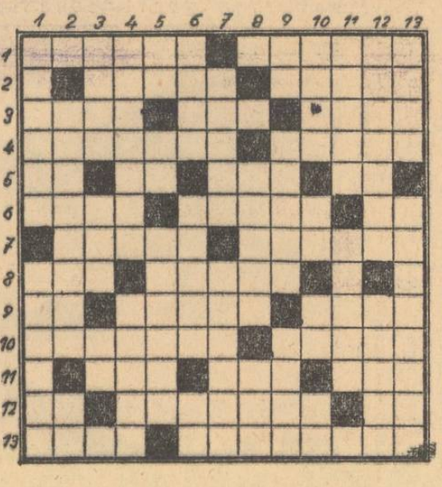

ORIZONTAL: 1. Vînt puternic în apusul Pacificului (chiar și la Nagasachi!) — Vînt rece din nord-est. 2. Vînt periodic în sudul Asiei. — Un popor migrator de zgîrciți! 3. Organ al florilor. — Pronume posesiv. — Nume masculin. 4. Vînt uscat din sudul Franței (și cu talent poetic!) — Vîntul de pe litoral... —5. Barbu Niculescu. — A hăui. — Orășel în Sahara. — Ut. 6. Lipsit de vigoare. — Vînt de nord-est, care aduce uscăciune. — Nichel. 7. Centre urbane. — Vînt puternic, cu acțiune distrugătoare. 8. Acțiunea vînturilor (conjug.) — Înfumurare (pl.) 9. Deliciul lui Azor... — Gaică pentru cordon. — Furtună pe mare. 10. Citeodată. — Scrimeră romînă (aproape vînt puternic cu ninsoare!) 11. Resort — Insulă în Mediterana. — Riu... patria taifunului! 12. Nota diapazonului. — Trombă terestră, cu vînt foarte iute, producător de pagube. — Măsură agrară. 13. Zefir (poet.) — Vînt uscat, numit în țara noastră și „traistă-goală'.

VERTICAL: 1. Vînt în formă de virtej. —Vînt de miază-noapte. 2. Vijelie (pop.) — Aur. 3. Islaz. — Loc de muncă în mină. — Tronează deasupra vîntului... 4. Vînt puternic (eventual și într-un pahar cu apă!) — Regină a Franței. 5. Sufix latin. — Măsură japoneză. — Vînt cald din zona Mediteranei. 6. A însemna. — Vînt de primăvară, care alungă zăpada. — Eres! 7. A ridica (reg.) — Tihnă. 8. Trecută (fig.) — Din nou. 9. Rea! — Vînt răcoritor de seară sau de dimineață. — Zicea da, cînd Hîncu spunea ba!! 10. Zăvor. — Pronume posesiv. — Îndemn cabalin... — Cristal de gheață, adus de vînturile iernii. 11. Valabil. — Compozitor german. 12 Stat în S.U.A., — Sincer. 13. Noroi — Acțiunea vîntului asupra apelor mării (inf.).

Ioan GUGA

Cuvinte mai rare: TAO — HIO — KIU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

BOTANICĂ ȘI NU PREA...

ORIZONTAL: Is — Piesă — Balet — Casanta — Pufăi — Acolo—Nor—Itan — R—MT—Răceală — U — Onomatopei — SM — Prin — Coloratie — Rif — Surîzător — Ager — Titi — Irod — Jir — A — U — TN — Ipo — Iniste — Siala — R — TE — Fest — Eli — Pi — U — Cintec — Bovin — Răniți — Iritant — Acat — Cofetării.

PRETEXT PRONOMINAL

ORIZONTAL: Ana Lugojana — T — Voi — Sadoveanu — Is — Călărit — El — Otar — A — Adam — B — Artista — A — Atu — Ni — Soima — Olar — E — Iac — Oricine — Innoi — Ilona — Tot — Rude — Lest — Anis — Tu — I — Aer — Timiș — Roman — E — Aceeași — Nouri.

ÎNFRUNTÎND VALURILE...

ORIZONTAL: Capiacompas—Acostări—MU—Lin — Ob — Edil — A — Timonier — Cotită — Tap — Dana — Achile — Opinat — Anis — Cie — R — Eye — C — Tribord — Pa — Fa — Comandor — Ancorat — Ori — Rio — Irosite.

G. DESPA — Pitești și MOȘ DAN — Tg. Ocna: **Nu sîntem de aceiași părere că în revista noastră „poezia a ocupat și ocupă aproape întotdeauna un loc aparte în pagină". Colecția poate dovedi acest lucru. Ne interesează în special relatările în proză și mai puțin în versuri.**

GABRIEL BREBAN — Constanța: **Vă felicităm pentru soluțiile trimise, totuși precizăm din nou că redacția nu cere astfel de soluții și nu face concurs de dezlegări. În ceea ce privește întrebările ridicate de dv., le-am trecut celor în drept cu răspunsul.**

NICOLAE FULGA — Drăgănești Olt: **Nu există un regulament după care să se joace „remy". În almanahul revistei noastre din anul 1961, au apărut unele indicații generale pentru acest joc și ați putea să vă folosiți de ele.**

ADAM STOICA — București: **Careul „Sărutări" vă trimite „salutări" din dosarul unde își așteaptă rîndul...**

E. E. B. — **Informații în afară de cele pe care le-am comunicat în tulburările de memorie, nu posedăm.**

MIHAI GHEORGHE — Craiova: **Careul va trebui să sufere mici modificări printre care și titlul.**

D. D. Arad: **O să vă satisfacem rugămintea și într-unul din numerele din decembrie vom publica rețeta dorită.**

Ing. ALECU BORIS — Tg Mureș. **Vă recomandăm acidul ascorbic, adică vitamina C, 500-1 000 mgr. zilnic, administrat sistematic și timp îndelungat; diminuează hipercolesterolemia și deci are rol antisclerozant.**

ION ILIE IONESCU — Bălțești (Teleajen): **Am ales numai epigrama adresată vînătorului:**

Cînd o să sosească iarna
La mistreți știu c-o să mergi.
Și de-acum tu ștergi arma
Ca să știi și-atunci s-o... ștergi.

ANGHELUS FRANCISC — Cluj: **„De sezon"... nu mai este de sezon! Ambele careuri au însă erori de necorectat, printre care mai importante sînt: a) Puncte negre alăturate b). Conjugări c) Articulări și declinări de substantive d) Cuvinte greșit scrise. Vă sfătuim să mai încercați, iar noi le vom primi cu toată bunăvoința.**

VIRGIL GORDIAN — București: **Cartea poștală trimisă a găsit soluția ce ne-o cereți.**

JULIETA FLOREA — București: **Tema careului dv. a mai fost folosită, în special în acest... sfîrșit de an; pe de altă parte, pentru un careu sezonier, este cam tardiv! Cu unele „schimbări esențiale", vom încerca să realizăm ceva...**

ION GEORGESCU, — Runcu, Rm. Vîlcea. **Credem că toate simptomele enumerate se datoresc unei hipertrofii de prostată, de aceea vă sfătuim să consultați imediat un urolog.**

Fel de fel

ȘTIAȚI CĂ...

...Sahara este un cuvînt arab și înseamnă „nisip"? Arabii au împrumutat acest cuvînt de la indieni, cuvîntul „ciarkava" înseamnă la ei „pietriș", „nisip", „zahăr tos". De aici provin și cuvintele „zahăr", (limba elină) și cuvîntul latinesc „saharum", precum și cuvîntul mai nou „zaharină".

...în istorie sînt cunoscute epoci cînd tunurile erau nu numai turnate din metal dar și... cusute? Acest fapt reiese din „cartea de inventar" a arsenalului din Veneția, datînd din 1349, care consemnează existența în depozitele arsenalului a cîtorva tunuri din piele.

...în Cehoslovacia, în afara tăbliței care indică numărul casei de pe strada respectivă, clădirile poartă și altă tăbliță? Ea specifică a cîta la număr, construită de la începutul întemeierii așezării, este casa respectivă.

DRUMUL GRĂDINARULUI

Într-o grădină de zarzavat sînt 30 de straturi de 16 m lungime și 2,5 m lățime fiecare. Pentru a le uda grădinarul aduce apa cu gălețile de la o fîntînă situată la 14 m de la marginea grădinii și ocolește straturile de răzoare. Știind că apa adusă de fiecare dată, ajunge pentru udarea unui singur strat, vă rugăm să calculați cît de lung este drumul pe care trebuie să-l parcurgă grădinarul pentru a uda întreaga grădină? Drumul începe și se încheie la fîntînă.

I.I.S. ARADEANCA ARAD

Str. Caporal Ignat nr. 9 — telefon 23.67

Fabrică și livrează pentru sectorul socialist — insigne emailate și neemailate pentru cluburi, asociații sportive și cu ocazia diferitelor aniversări. — Embleme emailate și neemailate pentru a se aplica pe diferite produse industriale. — Diferite accesorii metalice pentru încălțăminte.

Mica bibliotecă „Magazin"

NOROACE

Schiță de AZIZ NESIN (Turcia)

Trecuse pe la mai toate birourile de plasare a forțelor de muncă. Cum vedea vreun anunț, publicat în ziare, că se caută muncitori ori funcționari, de îndată fugea într-acolo.

— Lăsați-ne adresa dumneavoastră... Vă anunțăm noi... Dacă-ți notau adresa pe calendar, adio orice speranță.

În fiecare seară cînd se întorcea acasă, primul cuvînt al soției era:

— Ei, ai găsit de-acum de lucru?

În asemenea timpuri mai degrabă puteai găsi pe jos vreun ban, decît să obții vreo slujbă.

— În viața mea n-am cunoscut un neisprăvit și un bleg mai mare ca tine! Cu acest „motto" începea bombardamentul greu.

Ca să-i astupe gura, mințea:

— Mi-a promis un prieten... Să vin mîine... Treaba e ca și aranjată.

— Ce-o să aranjeze?

— Să am de lucru.

Soția îl transformase, cu de-a sila, într-un mincinos.

— Ce vei face?

— Ceva teribil... Aproape de necrezut!

— Am mai auzit, am mai auzit... Și ce vei face?

— Păi... O treabă cu picioarele, deși voi sta.

— Cum așa... stînd?... Atunci cum lucrezi cu picioarele?

— Ehei! Voi lucra la mașina de cusut... cu picioarele.

— Și cît vei primi?

— Vreo 300 de lire...

Întrebările, pălăvrăgeala durau ore întregi. În seara următoare soția relua:

— Ai început lucrul?

— Am trecut pe-acolo... Să vezi... bietului om i-a murit soția și n-a mai venit. Am aflat că vine miercuri.

Încă o miercuri și încă o joi, minciunile se țineau lanț. Într-o bună zi soția i-a dat un ultimatum:

— Te-ai obișnuit să lenevești. Dacă chiar de mîine nu îmi vii cu o slujbă, nu mai ai ce căuta în casă.

În acea zi și-a lăsat adresa în vreo 4—5 locuri. Seara cînd s-a înapoiat acasă, ușa i-a fost trîntită-n nas. Atunci a strigat:

— Nevestico, o veste bună... Am găsit o slujbă. Lucrez de-acum!

Ușa s-a deschis prompt. Animat, a început să vorbească soției despre noua lui slujbă, că așa și pe dincolo... Pînă și el începuse să-și creadă propriile vorbe.

Soția:

— Culcă-te devreme... Nu care cumva să întîrzii... Dimineața l-a petrecut o bucată de drum. Omul a pornit pe străzi, prin parcuri, a trecut peste tot, oriunde avea vreo speranță.

25 de zile a trăit o asemenea viață. Cu cît se apropia ziua salariului, cu atît bietul om avea mai des bătăi de inimă. Spusese că va primi 300 de lire. Soția făcuse socoteala pînă la ultima centimă cum vor fi cheltuiți banii. Într-o zi el îi zise soției:

— Ia copiii și du-te la maică-ta. Te întorci la întîi cînd iau salariul.

Soția, fără să scoată vreo vorbă, a luat copiii și s-a dus. Omul hotărîse: va fura. A ochit și apartamentul. Ultima seară a lunii... De cu seară începu să dea tîrcoale apartamentului cu pricina. Lumina de la etajul II se stinse. Ceva mai tîrziu, cei din apartament, ieșiră. Avea noroc. Putea intra fără teamă. Înconjură și spatele grădinii. Nu era nimeni. Sări zidul grădinii, și ținîndu-se de zăbrelele ferestrei se urcă pe burlan. N-a fost deloc greu să ajungă pe balcon. Ce noroc! ...Ușa balconului era deschisă. Pășind înăuntru prinse curaj. Aprinse lumina. Nu-și închipuise că hoția era o treabă atît de ușoară. Privi roată prin casă. Ce de lucruri. În bufet cești aurite. Întinse mîna înspre haina de pe cuier. Holbă ochii la portmoneul plin cu bancnote de cîte o sută. Și sertarul de la scrin era burdușit cu bancnote, noinoute, de parcă acum ar fi ieșit din tipar niță. Ori încotro privea, dădea cu ochii de bani. Luă numai 300 de lire din portmoneu.

Trecu la birou și scrise pe o hîrtie:

„Stimate domn,

am pătruns în casa dv. ca să fur. Am luat 300 de lire, de care aveam nevoie.

Cînd voi avea bani, ți voi înapoia. Vă asigur. Cu stimă".

Lăsă hîrtia pe birou și ieși pe același drum. O lună de zile scăpase de gura nevestei. În sfîrșit, după atîta amar de vreme, va trage și el un somn liniștit. Ajunse în fața casei. Văzu lumină. Pe semne că i se înapoiase soția. Îi va pune dinainte cele 300 de lire și va trece mai departe.

Scoase cheia din buzunar, descuie ușa. Deodată, două revolvere îl țintuiră.

— Mîinile sus!

Unul din indivizii cu revolver:

— Om nerușinat ce ești! Cum vine asta! Omul nu lasă cîte ceva prin casă, de rușine măcar față de vreun hoț! Cotrobăim prin casă de vreo două ore și n-am găsit nimic de luat.

L-au percheziționat și i-au luat cele 300 de lire nou-nouțe. Și au dispărut.

Pînă în zori și-a stors creierii bietul om ce minciună să-i îndrugă soției. Dis-de-dimineață s-a bătut la ușă. Probabil că soția. Tremurînd, a deschis ușa. Întîlni în fața sa doi polițiști, alături de care se aflau cei doi hoți, cu cătușe la mîini. De bucurie se lumină deodată. Deci, hoții fuseseră prinși.

Unul dintre polițiști îi arătă cele trei bancnote.

— Sînt banii dumitale?

Parcă i se opriseră bătăile inimii. Și el furase acești bani, pricinuind supărări altora. Măcar să-i salveze pe cei doi. Cînd să spună că banii nu-i aparțin, polițistul i-o luă înainte:

— Hoții ăștia cu greu au mărturisit că noaptea trecută au pătruns în casa ta și au luat aceste 300 de lire.

Deci, soarta îi restituise banii. Avea noroc nevastă-sa!

— Da, sînt ai mei...

Atunci polițistul îl întrebă:

— De unde i-ai luat?

Omul îngălbeni. Și-o fi dat oare seama că și el îi furase?

— De ce mă întrebați?

Polițistul:

— Sînt falși, de aceia!

Omului îi fugi pămîntul de sub picioare

— Mergeți cu noi pînă la secție...

În romînește de Melike ROMAN

Redacția: Piața Scînteii. Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatului Poligrafic Casa Scînteii 40 240

Florin Dorian predă o lecție de canto

LA ȘCOALA POPULARĂ DE ARTĂ

Ora 6 după amiază. Freamătul de pe culoarele Școlii populare de artă a încetat de mult. Elevii și-au luat locurile în sălile de cursuri. Aici, strungarii Anton Creangă de la fabrica „Dolina" și Nicolae Calangiu de la Întreprinderea de Utilaje, au devenit colegi. Amîndoi învață muzica. În altă clasă am înlîlnit un grup de elevi învățînd de la artistul emerit Paul Stratilat tainele regiei, în alta, cîntărețul Florin Dorian împărtășea din experiența profesiunii sale. Cei 730 de elevi învață în dorința de a deveni mai utili brigăzilor artistice ale întreprinderilor din care fac parte. Mai mult. Cu prilejul orelor practice, ei au constituit formații cu care se înfățișează pe scenele întreprinderilor.

Formația de muzică usoară condusă de Alois Honig și formația de chitare condusă de Adrian Ionescu și Sorin Constantinescu au cîntat în fața altor brigăzi artistice, oferind un fructuos schimb de experiență. În momentul de față, profesorul de pian Dan Mizrahi se ocupă de pregătirea unei formații de muzică de cameră, în timp ce brigada artistică este aproape gata să prezinte programe bine puse la punct.

Pe lista premianților celui de al VII-lea Concurs al formațiilor artistice de amatori, se află inscrise nume ale elevilor acestei școli. Au cucerit premii **VAȘOTI OTILIA** de la „Uzinele 23 August", **FLORICA TIMOFEI** de la „I.P.C.S.H.", **ADRIAN MARCU** de la „Ascensorul", **ADRIANA SERBAN** de la „Autobuzul", **NIȚU ZISU** de la „I.P.C.S.H.", **CARMEN PAPALĂ** de la „Tricotajul roșu".

Despre unele proiecte ale Școlii populare de artă am stat de vorbă cu actorul **ION GHEORGHIU**, laureat al Premiului de Stat, directorul școlii.

— **Intenționăm să înființăm încă în acest an Studioul Școlii populare de artă**, ne-a spus el. **În holul studioului vom organiza expoziții permanente cu lucrări ale elevilor noștri. În al doilea rînd, activăm în momentul de față pentru constituirea unor formații — cuprinzînd diverse genuri, — cu care vor întreprinde un turneu pe scenele tuturor caselor raionale de cultură din București. Pentru pregătirea multilaterală a elevilor vom lua legătura cu o serie de personalități artistice din domeniul teatrului, muzicii, artei plastice, invitîndu-i în mijlocul nostru.**

Marian SANDU

Pe scenele din țară

Secția de operă și operetă a Teatrului de Stat din Constanța își va îmbogăți în curînd repertoriul cu baletul „Esmeralda", care se repetă în regia maestrei de balet Mirelle Savopol-Oprescu. În noul spectacol vor evolua balerinii Valentina Blănaru, Isabela Aguleti, Elena Neațu, Iacob Tiberiu, Ștefan Soctor, Ion Bungău și alții. La același teatru au început repetițiile pentru punerea în scenă a operetei „Voievodul țiganilor" (regia Gheorghe Bărbulescu).

În actuala stagiune vor mai vedea lumina rampei la teatrul constănțean și două lucrări originale. Este vorba de baletele „Nastasia" și „Litoral" datorate compozitorului Cornel Trăilescu pe care le va pune în scenă maestrul de balet Oleg Danovschi.

După încheierea turneului în țară (cu concertul - spectacol „Cabana cu melodii" și comedia muzicală „O zi minunată"), colectivul Teatrului de estradă din Pitești și-a reluat activitatea la sediu. Totodată, au început repetițiile la montarea unui nou concert-spectacol intitulat „11 m la estradă". Muzica aparține compozitorului Eugen Cerbu, iar regia este semnată de Dan Ghițescu. În repertoriul teatrului piteștean vor mai figura spectacolul „Revista în viteză" de Dan Ghițescu, O. Zărnescu și Sandu Darian, precum și o comedie muzicală.

Text și foto : Ion Popovici

Scenă din baletul „Esmeralda"

DISCUL

Selecțiuni dintr-o spumoasă operetă

Patru protagoniști (Ion Dacian, Teodora Lucaciu, Corneliu Finățeanu și Vali Niculescu) vin să ne aducă, în recentul disc imprimat de „Electrecord", ceea ce are mai de preț spumoasa operetă „Văduva veselă" de Franz Lehar.

În intimitatea căminului urmărim povestea de iubire a Hannei cu tînărul ofițer Danilo, pe care nici un obstacol, oricît de greu, nu a reușit să-i despartă. Ariile, duetele pe care le auzim, ne fac să le fredonăm, căci opereta lui Lehar intră chiar și în „repertoriul" celor mai neinițiați în tainele muzicii. A vorbi despre popularitatea ei nu mai este cazul, în ciuda contemporanilor compozitorului care i-au primit lucrarea cu răceală, prezicîndu-i un cras insucces. Tînăra Hanna măritată forțat cu regele imaginarei țări Pontevedeo, devine văduvă după opt zile. De atunci ea a continuat să fie o celebră văduvă veselă, așa cum ne apare și pe discul de curînd pus în circulație.

Calitatea superioară a interpretării este urmarea firească a distribuției ce cuprinde cîntăreți cunoscuți ai operetei, evinul în frunte pe Ion Dacian, artist credincios acestui gen muzical-dramatic cu largă audiență în masele de spectatori. Rolurile au fost duse la capăt cu multă pondere, cu un vizibil și permanent auto-control pentru ca interpretarea să nu lunece pe panta melodramaticului. Cîntăreții au urmărit să sublinieze fondul de idei al operetei, să dea rolurilor lor tensiunea și sensurile cuvenite. Dacă se poate spune așa — și cred că nu este greșit — a fost realizată o interpretare serioasă. E de menționat că s-a evitat, de asemenea, caracterul de concert, creîndu-se atmosfera de autentică desfășurare scenică.

La aceasta, o contribuție substanțială are și regia de înregistrare, care a știut să asigure cu pricepere amplasamentele microfoanelor. (O întrebare, totuși : de ce nu se menționează pe mapă și ceilalți realizatori ai discului ?).

Partea orchestrală are binemeritele ei, indisolubil legat de cel al interpreților vocali. Orchestra Cinematografiei condusă de Paul Popescu și grupul coral al Teatrului de Operetă, pregătit de C. Rădulescu, s-au asociat cu succes în vederea creării unei bune impresionări. Fără a fi înțeleși greșit și fără a diminua meritele formației simfonice, care și-a dat concursul la crearea discului, parcă ar fi fost mai nimerit să fi ascultat o interpretare integrală a operetei, adică incluzînd și orchestra teatrului. Am fi avut satisfacția unei înregistrări direct de la sursă.

Const. SÎRBU

Sub „Cupola albastră"

„Cupola albastră", acesta este numele sub care îndeobște e cunoscut Circul de Stat din București. Aici și-a început această săptămînă „Medrano", spectacolele, după ce tot aici, bucureștenii au făcut cunoștință cu „Surprize berlineze" și „Berliner Atraction", cu „Primăvara la Budapesta" și cu „Karandaș", cu acrobații cehi și de curînd cu cei chinezi.

Și în timp ce „Medrano" își prezintă spectacolele seara, acrobații, dresorii, jonglerii, clovnii, excentricii, călăreții noștri pregătesc în timpul zilei, sub aceiași cupolă albastră, noi premiere. — „Circul Bucureștean" se intitulează prima dintre ele și oglindește dezvoltarea circului nostru, apropos de o aniversare : anul acesta se împlinesc 10 ani de la înființarea circului românesc de stat. Alte trei spectacole cu temă sînt în pregătire, două spectacole special pentru copii, precum și spectacole clasice de circ, la care în afara artiștilor români vor participa și oaspeți străini.

★

„La 15 noiembrie, ne spune tov. MIRCEA AVRAM, se încheie activitatea noastră de turneu. Vom juca pînă în primăvară numai la sediu, cu o excepție : circul de lemn de la Ploiești".

Într-adevăr, la Ploiești s-ar mai putea spune o lună spectacole la Sofia, iar „Păcală și Tîndală" au străbătut traseul de la Arhanghelsk la Moscova, în vreme ce numere disparate s-au prezentat în R.P. Mongolă, U.R.S.S., Polonia, Cehoslovacia, Iugoslavia, Bulgaria, R.D.G., Austria, Franța. Acum zburătorii artistului emerit Traian Ganea dau spectacole la circul „Rebernic" din Viena, Dermengi cu dresura sa mixtă de animale la „Olimpia" din Paris, Duo Bocan (jongleri) și dresura de lei a lui Ion Gheorghe se află în Polonia, Trio Czegedi la Sofia, Lidia Jiga cu lei, tigrii și panterele, în U.R.S.S.

În sfîrșit, în anul ce va veni, filialele din țară ale Circului din București se vor ridica de la trei la cinci circuri special amenajate.

★

Desigur, multe încă s-ar mai putea spune despre Circul de stat din București — despre cursurile de perfecționare a măiestriei, ale căror rezultate se vădesc între altele în îmbunătățirea numerelor vechi, și prezentarea altora noi, despre reamenajarea menajeriei devenită prin strădania colectivului și mai ales a dresorilor o adevărată școală, în care cei mici învață „pe viu" zoologie și... dresură, și despre multe altele, care se desfășoară acolo, sub cupola albastră.

M. PÎRVULESCU

a fost ridicat un circ unde se vor juca și iarna, alternativ, spectacolele prezentate în București. Dar rînd săptămîna aceasta au circulat în țară și alte filiale ale arenei bucureștene. În trei mari corturi au fost prezentate în 67 de orașe, 114 programe de circ. Numai în anul 1964 la spectacolele circului nostru au asistat în țară, aproape 2 milioane de spectatori. Fără a mai pune la socoteală turneele în străinătate. Căci „Circul florilor de gheață"

CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ

STUDIOUL DE TEATRU AL INSTITUTULUI „I.L. CARAGIALE"

„MITICĂ POPESCU"

de Camil Petrescu

Din repertoriul, destul de impresionant, ca variație și cuprindere, al Studioului Institutului de Teatru, am ales, deocamdată „Mitică Popescu", pentru că este o operă românească și pentru că e o operă a lui Camil Petrescu, pe care, în ciuda promisiunilor tot mai des repetate în ultimul timp, nu izbutim să-l revedem pe scena unui teatru profesionist, cu onorurile și mijloacele cuvenite (fără a uita, desigur, fericita excepție de anul trecut, a reprezentării **Actului venețian**, la Teatrul „C. I. Nottara").

Mitică Popescu este o comedie ciudată, comedie polemică și pamfletară, cu substrat sentimental-patriotic, și cu happy-end total, în care sînt cuprinși și comunează aproape toate personajele, indiferent de poziția lor inițială. Punctul de pornire a fost reacția lui Camil Petrescu împotriva pecetluirii, fără diferențieri și fără apel, a „bucureșteanului", de către ciocoimea și intelectualitatea moldoveneacă, apoi a „regățeanului", de către ardeleni și bănățeni, în sfîrșit, a „rominului", de către opinia străinătății europene, cu stampila și cu înțelesul peiorativ de „Mitică" și „Mitică Popescu". În tripla sa calitate de „bucureștean, regățean și romîn", Camil Petrescu (după propria sa mărturisire, într-o notă explicativă, scrisă prin 1945—1946) a vrut să facă dovada că trăsăturile negative, atît de cunoscute, ale „miticismului", nu reprezintă decît anumite particularități de comportare exterioară, fondul sufletesc și moral al „bucureșteanului, regățeanului și romînului" fiind exact opus, adică al unui „lord" al eleganței morale, „cavaler al loialității și generozității", om „fără prihană" (citez aceste expresii ale lui Camil, din memorie, dar sînt sigur că nu le denaturez sensul cîtuși de puțin). Flecarul, ușuraticul, semidoctul, conformistul, egoistul „Mitică" al lui Caragiale ar fi, în fond, un om sincer, credincios, bun, curajos, independent, a cărui pudoare interioară îl face să adopte faimoasa comportare „moftologică", pînă la autocalomniere. Deci, tînărul erou al lui Camil Petrescu se arată neserios, dezordonat, „capsist" incorijibil, lăudăros fără rușine, totul mascînd însă devotamentul cel mai înduioșetor față de familie, credința cea mai nedezmințită față de prieteni, dezinteresul cel mai pur, capacitatea adîncă a dragostei sfioase, respectuoase, absolute.

Primul om cu care polemizează comedia este Caragiale, creatorul și nașul lui „Mitică", pe care Camil Petrescu îl bănuie de a fi comis o „perfidie". Dar Caragiale nu s-a gîndit niciodată să-i identifice pe „bucureștean", pe „regățean" și cu atît mai puțin pe „romîn", personajul care l-a făcut nemuritor pe „Mitică" reprezintă strict o anumită categorie a micului-burghez, și nu are nimic de a face nici cu țăranul, nici cu muncitorul, nici cu intelectualul autentic, putînd, în anumite limite, să se înrudească de aproape cu micul-burghez ardelean, în ciuda diferențelor de stil și temperament. Iată de ce, sociologia lui „Mitică" și a „miticismului" este, la Caragiale, impecabilă, în timp ce sociologia lui Mitică Popescu, la Camil Petrescu, suferă de confuzie : căci, orice s-ar spune, reabilitarea poporului român, prin Mitică Popescu, apare tot atît de exagerată, pe cît de absurdă ar fi părut și condamnarea lui prin „miticism". Tocmai de aceea, adică în această perspectivă exagerată, argumentele par minore : Mitică Popescu cutează inima patroanei unei bănci, și, într-o măsură, este îmbrățișat de slujbași marii finanțe, privit cu dragoste de întreaga lume, care recunoaște în el pe „cavalerul fără prihană".

Partea pamfletară, însă, e excelentă, în tonul caustic și rebel al lui Camil, cu demascarea sordidului afacerism, și în general a sordidei imoralități și nulități a marii burghezii. Actul întîi, în care se oglindește o frîntură din fantastica năvală spre îmbogățire pe spinarea statului, în contrast cu viața mizerabilă a micilor slujbași, în care răsună ecourile sacrificiilor populare în primul război mondial, transformate în pradă a celui mai cinic parazitism, este foarte bun, de un farmec corosiv, de un sarcasm variat, plin de nuanțe. În actul doi, avem, indiferent de desfășurarea firului acțiunii, un violent tablou satiric al lumii mari de pe vremuri. În actul trei, totul tinde spre idilă. Dar întreaga comedie stă sub semnul cuceritor al sincerității și îndrăznelii cu care Camil își pune, și pune, toate problemele, precum și al spiritului său rebel, violent, îndîrjit, — datorită căruia această operă de tinerețe trăiește însă, și va mai trăi.

Și băieții și fetele, cum spunea cineva, produc o plăcută impresie, ceastă impresie al cărei moment este nemaipomenit de efemer, ci să caute în nod perseverent și serios, realizarea obiectivă, fără virstă. De asemenea stîngăcie, manifestată uneori ca întepenească rudimentară, alteori ca monotonie a unei intonații silabisite, răspîcate, fără viață sugestivă a fiecărui cuvînt, caută a se debarasa în primul rînd, Ștefan Silianu, Vlad Iarca, Maria Chirea, Elena Buhoci, Ana Maria Berile, Ileana Cernat și Liliana Welther, care în rolurile : Secretarul General, Casierul, Sonia, Gina, Elisabeta, Angela, Didi, mai au mult de învățat pentru a realiza, atît ca individualități, cît și ca grup, acele personaje secundare care constituie structura, fondul uman al unui spectacol.

În schimb, alți tineri au dobîndit, tot la compoziție (și dificultatea cea mai specifică a acestor examene școlare) este că mai toate rolurile se prezintă cu o necesitate de compoziție), o tehnică, absolut remarcabile. De pildă, Dorel Vișan, care în rolul subdirectorului și-a realizat personajul, în viziunea cea mai Marius-Chicoș Rostogan, cu o siguranță, cu o desfășurare, cu o maturitate, și cu un haz aproape neverosimile pentru virsta sa, și care, păstrînd strict proporțiile rolului îl situează în frumoasa distribuției. Dacă admitem că rolul este oarecum de efecte exterioare, nu același lucru se poate spune despre personajul de canalie afaceristă și mondenă al Directorului, pe care Petre Paulhoffer l-a realizat cu aceleași aplomb, și cu mai multă variație, dacă nu cu mai puternice efecte: repet, pentru virsta și experienta unui student, rolul e foarte greu, dar și mai greu, și mai complex este rolul lui Jean Goldenberg, cu mulțele lui semnificații, atît în cursul comediei, cît și în cadrul atitudinii generale a lui Camil : pe acest generos, inteligent și pitoresc tînăr, Ovid Schumacher l-a înțuit pe o oarecare porțiune, oprindu-se la hotarul unei complexități desfășurate și spontane, poate și din cauza unei timidități ce trebuie împărtită cu regizorul-profesor. Dumitru Anghel, în rolul funcționarului pecetluit de teroare și servilism, promite destul, mai mult poate, decît Olimpiu Oprenea, care, interpretînd pe bătrînul avar și libidinos, Bernigrădeanu, ne-a rămas necunoscut și indiferent.

În rolurile principale au dat un examen greu Olga Bucătaru, Viorel Comănici. Prima, cu incontestabile calități pentru comedia sentimentală și de salon, a jucat, cum se spune, în forță totdeauna cu un grad psihologic și cu un ton vocal în plus peste cele necesare. Viitoarea actriță are aplomb și farmec, dar nu are încă imaginația necesară unui personaj complet și contradictoriu, iar gesticulația ei se resimte de unele dilatări care se produc în golul mișcării gratuite, fără permanentă și proporționată justificare sufletească. Pe faimosul Mitică Popescu, Viorel Comănici l-a încarnat pe o linie extrem de frîntă, în lungul căreia calitățile sale nu au coincis întotdeauna cu calitățile eroului. Dar acestea sînt probleme de elaborație, peste care se află un incontestabil har scenic, o voce agreabilă, o alură foarte simpatică, o bună rezistență de cursă lungă, — o serie, deci, de date intelectuale foarte prețioase, a căror prelucrare substanțială și neobosită, ne va da, probabil, un excelent comedian.

Radu POPESCU

PORTRETUL SĂPTĂMÎNII

MIHAI IACOB

În rîndul tinerei generații de regizori de film, Mihai Iacob are în prezent un loc bine stabilit.

Născut în anul 1933, Mihai Iacob a dat examen de admitere la Institutul de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale". Înclinațiile sale pentru arta regiei erau dublate de cele pentru poezie, gen în care a scris și a publicat, cu puțini ani în urmă.

Poate și de aceea, lucrarea sa de diplomă — filmul „Blanca" — cu care a absolvit în anul 1955 institutul, nu era altceva decît o ecranizare după Mihail Eminescu, ale cărui versuri au folosit drept dialog. Tînărul regizor a intrat apoi la studioul „București" unde, împreună cu regizorul Mircea Drăgan, realizează în 1958 lung metrajul artistic **„Dincolo de brazi"**.

Primul său film independent a fost **„Darclée"** (1960) care a reprezentat cinematografia românească la Cannes, urmat de comedia **„Celebrul 702"** (1962) după piesa lui Al. Mirodan, prezentată la Karlovy Vary, iar anul acesta filmul în două serii **„Străinul"**, după romanul lui Titus Popovici, al cărui interpret principal a fost premiat la Festivalul de la Karlovy Vary.

Mihai Iacob participă curent la activitatea A.C.I.N.-ului (Asociația Cineaștilor din R.P.R.) și, de asemenea, este conferențiar la institutul al cărui student a fost cu numai un deceniu în urmă.

CU LIUDMILA CIURSINA ȘI LEONID KURAVLIOV

Vizionasem cu cîteva ceasuri în urmă „Poveste de pe Don", cînd am avut prilejul să întîlnesc pe tinerii actori de film **LIUDMILA CIURSINA** și **LEONID KURAVLIOV**, aflați în țara noastră cu prilejul Festivalului filmului sovietic.

— **Daria și destinul ei tragic, consumat în zilele fierbinți ale războiului civil**, ne-a spus artista, **sînt azi o parte integrantă a ființei mele. Numai contopindu-mă cu eroina am izbutit să trec peste examenul greu presupus de întinderea rolului și de complexitatea sa. Plaiul de filmare m-a acceptat printre obișnuiții săi încă înainte de absolvirea școlii de teatru „Șciukin". Am filmat în „Trenul de dimineață", „Casa de la răscruce", „Cînd copacii erau mari", roluri prețioase pentru pregătirea Dariei.**

— Sînteți din regiunea Donului ?

— **Nu. Și lucrul acesta a constituit o greutate pentru mine. Cînd uimită de perspectiva oferită, am stat de vorbă cu regizorul, acesta mi-a și spus-o : „Dacă nu veți ști să umblați, să vă mișcați, să mînați caii și să alăptați copilul precum o cazacă veritabilă, va trebui să ne despărțim. Dorința de a realiza rolul m-a copleșit. Am plecat în locurile unde, sub pana lui Șolohov, se născuse Daria, pămîntul „natal" : în stanița Razdovskaia, Daria s-a născut din nou, așa cum ați văzut-o. Acum, deși n-am uitat-o pe Daria, lucrez la un rol nou, cu totul diferit. Grigori Roșal m-a invitat să dau viață personajului Ilse din filmul „Karl Marx".**

— Dar „Flăcăul" lui Vasili Sulskin, cum s-a născut ? ne adresăm noi lui **LEONID KURAVLIOV.**

— **E o istorie mai lungă, care a început în momentul cînd l-am cunoscut pe Șuskin. Personalitate artistică complexă, Șuskin m-a „intrigat" cu filmul lui Kulișianov „Cînd copacii erau mari", intîlnire care se pare a fost hotărîtoare pentru ideea care-i stăpînea de mult. Fapt este că a scris scenariul.**

— **V-a plăcut rolul ?**

— **Evident și în primul rînd pentru că Flăcăul cinstit, bun, înarmat cu superbă dar disimulată nepăsare, este o prezență contemporană. Astfel îmi închipui acordarea marelui premiu cucerit la cel de al XVI-lea Festival de la Veneția.**

— Proiecte ?

— **Din 1954 sînt actor de film. Am jucat în „Miciman Panin", „Cînd copacii erau mari", și în alte filme. Între toate rolurile mele, există asemănări și deosebiri. Dar fiecare personaj are, mai ales trebuie să aibă, viața sa proprie iar pasul de la un rol la altul, aș dori să însemne creație. „E timp înainte", un film bazat pe romanul lui Kataev, mă cheamă din nou spre această creație.**

V. ANGHELACHE

De peste hotare

„ULTIMUL TRUC" se intitulează filmul cehoslovac distins recent cu „premiul de onoare" la al patrulea Concurs internațional al filmului tehnic de la Milano. Filmul prezintă doi comedianți care caută să se supralicciteze, ceea ce permite cineaștilor să folosească elemente tradiționale ale teatrului de păpuși ceh precum și de pantomimă.

RICHARD BURTON ȘI ELISABETH TAYLOR sînt protagoniștii unui nou film al regizorului Vincente Minnelli, a cărui realizare începe în aceste zile la Paris. În film, Liz Taylor este o pictoriță, mama unui băiat, care se îndrăgostește de profesorul fiului ei, un pastor (Richard Burton).

RECENT A FOST DESCOPERITĂ o compoziție necunoscută a lui W. A. Mozart — după 175 de ani de la moartea compozitorului. Fragmentul muzical intitulat „Largheto și Allegro în mi bemol major pentru două piane"

Vă povestim filmul :

„30 de ani de veselie"

O PRODUCȚIE A STUDIOURILOR AMERICANE

În 1895 s-a născut cinematograful. Anul 1925 marca — în numai trei decenii de existență a noii arte — o culme a comediei cinematografice, Chaplin, Stan și Bran, Buster Keaton, Langdon... cîteva doar din numele și azi celebre pe care le vom revedea în acest film, pe ecran. Și iată cum se despănă istoria lor.

...New York-ul anului 1895. Cîteva luni numai, după ce Lumière realizase primul său film. Îi vedem pe „cutezători" întorcîndu-se din Spania, printre care și locotenent colonelul T. Roosevelt. Începutul erei aviației cu frații Wright din Carolina.

1903 : primele cinematografe — noua distracție ieftină. În această perioadă Harry Houdini creează comedia „Descurcărețul Jim".

Dezvoltarea noii arte se accelerează vertiginos. Ea atrage ca un magnet talentele. În 1914, Syd Chaplin, fratele lui Charlot, joacă în comedia lui Mac Sennett, „Submarinul pirat". Doi ani mai tîrziu, Charlie Chaplin începe să se impună, depășindu-l pe toți comicii dinaintea lui. Iată-l în „Cămătarul", alături de Edna Purviance, ca agent de poliție în „Strada liniștită", apoi în „Patinoarul"...

Cel mai vesel cuplu din lume — Stan și Bran — își face debutul într-o comedie mai puțin cunoscută — „Cîine cu noroc" — alături de Buster Keaton, omul a cărui față rămîne nemișcată.

În anii primului război mondial Mary Pickford și Douglas Fairbanks sînt favoriții Hollywood-ului ale cărui filme pătrund pretutindeni.

Acum apar Lloyd Hamilton, Lupino Lane, soții Carter, Snub Polland. În filmele lui Mac Sennett îl vedem pe Billy Bevan în rolul unui afacerist nepăsător și apoi în cel al unui martor buclucaș, la o cununie.

Harry Langdon, devenit fotograf de circumstanță în filmul „Zimbiți, vă rog !" este terorizat de un copil precoce...

Epoca de aur a comediei a fost epoca afirmării unor mari talente, a risipei de fantezie comică, a pantomimei. Comediile se terminau, de obicei, cu aceeași frenetică urmărire care dădea fiori spectatorilor și le smulgea hohote de rîs. Filmul de față — o scurtă antologie a producțiilor acelor ani — se încheie cu Charlie Chase în rolul unui caricatural Romeo.

75

BIBLIOTECA CENTRALA SIBIU

MAGAZINE NOI — PROFILURI NOI

Locuitorii din proaspătul cartier bucureștean Berceni îl cunosc, deocamdată, doar sub aspectul unei vaste clădiri în construcție. Deci e vorba de ceva cu totul nou : un nou tip de magazin universal pentru desfacerea produselor alimentare și industriale de necesitate frecventă. Ce aduce el inedit ? Împletirea autoservirii cu desfacerea prin vînzători, evitîndu-se riscul ca pentru mai multe cumpărături cetățenii să facă rînd la diferite case ; organizarea spațiilor de vînzare în săli mari, care se pot reorganiza la nevoie prin eliminarea pereților interiori ; gradul ridicat de dotare, mecanizarea operațiilor de manipulare a mărfurilor.

Și acum, o altă unitate... viitoare : magazinul industriei locale de pe Calea Griviței. În localul complet reamenajat al fostului magazin universal „Grivița", întreprinderile locale din toată țara, oaspeți ai acestei unități create de secția de industrie locală a S.P.C. își vor prezenta și desface produsele. Va fi un bun prilej pentru cetățeni să poată trece în revistă, adunate la un loc, o sumedenie de „lucruri mărunte" (și mai puțin mărunte) de uz casnic și gospodăresc, iar pentru industrie să sondeze gustul, preferințele cumpărătorilor.

Alegerea mobilei celei mai adecvate pentru căminul fiecăruia se dovedește adesea un lucru anevoios. Prin specificul ei, mobila ocupă spațiu mult și e greu de expus o mare varietate de sortimente. Venind în întîmpinarea solicitărilor, magazinul amenajat recent de O.C.L. „Mobila" în strada Doamnei din capitală — magazin unde își expune sortimentele Întreprinderea de produse lemn-mobilă a industriei locale — a introdus o inovație interesantă : cumpărătorii au posibilitatea ca, după vizionarea tipurilor de mobilă expuse în magazin, să-și aleagă direct din întreprindere culoarea furnirului, modelul și culoarea stofei de tapițerie etc. Este al doilea magazin de acest tip (primul a fost deschis mai de mult pe Bd. 1848 pentru produsele întreprinderii „Arta lemnului") și va cîștiga, desigur, sufragiile publicului. Ca de altfel și magazinul specializat pentru desfacerea bucătăriilor de pe Calea Moșilor (unul similar există și la Ploiești). Mergîndu-se în continuare pe această bună idee, a specializării, cumpărătorii ar saluta și înființarea altor unități promise mai de mult de conducerea O.C.L. „Mobila". Este vorba, bunăoară, de un magazin specializat pentru desfacerea pieselor separate (măsuțe de radio și televi-

Paul MARIAN
Mircea SCRIPCA

(Continuare în pag. a 3-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL VIII · Nr. 373 — SÎMBĂTĂ 28 NOIEMBRIE — 8 PAGINI — 1,50 LEI

În clișeul de sus : Coletul, o dată împachetat cu grijă, este trimis prin poștă, de la magazinul „Tehnomental" din București la solicitatorii din țară. În clișeul de jos : „Ce pălărie să mai probez ?". Autoservirea înlesnește accesul cumpărătoarelor și în acest sector.

Fotografii : Nicu VASILE

A apărut
Almanahul magazin 1965
O LECTURĂ INTERESANTĂ ȘI INSTRUCTIVĂ PENTRU ÎNTREAGA FAMILIE
Almanahul magazin 1965
LA TOATE CENTRELE DE DIFUZARE A PRESEI

Barajul hidrocentralei „16 Februarie" de pe Argeș, în formă de arc, va avea o înălțime de 165 m. În clișeul de mai sus redăm un aspect al viitorului baraj unde s-au turnat peste o treime din cei 500.000 de mc. beton

E ciudat cum se aseamănă între ei constructorii hidrocentralelor. În vorba lor, în chipul lor, deslușești acel ceva comun ce-i unește pe fiecare din cei care formează armata de betoniști, de fierari, excavatoriști, tuneliști, muncitori, tehnicieni, ingineri. Ei ridică baraje, centrale imense, într-un efort al muncii pasionate, pline de abnegație, metru cu metru, zi și noapte, fără răgaz, parcurgînd un drum înălțător de fapte obișnuite lor, patetice nouă.

Barajele moderne hidrotehnice ridicate parcă de titani, se înfundă cel mai adesea în coastele văilor abrupte de munte, ținînd proptă apelor, pe care omul apoi le folosește cu pricepere. Sînt clădiri uriașe, adunînd cantități imense de beton, oțel și muncă. Iată, barajul hidrocentralei celei noi de pe Argeș. Prin înălțimea de 165 m și forma sa în arc, totalizînd un volum de 500 000 mc de beton, din care o treime s-a și turnat, e socotit ca tehnică constructivă pe locul al 5-lea din Europa. Marele lac artificial al hidrocentralei, cu un perimetru de 60 km, acumulează din Argeș și alte rîuri o jumătate miliard mc. apă.

E ciudat cum se aseamănă nu numai constructorii hidrocentralelor, ci și văile stăvilite de baraje. Sînt regiuni unde natura a trăit evenimente colosale în evurile geologice anterioare. Tocmai aici, în frumusețea acestor locuri, măreția lucrării omenești se încadrează perfect în cea a naturii, precum o piatră prețioasă într-un

Gh. BRĂTESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

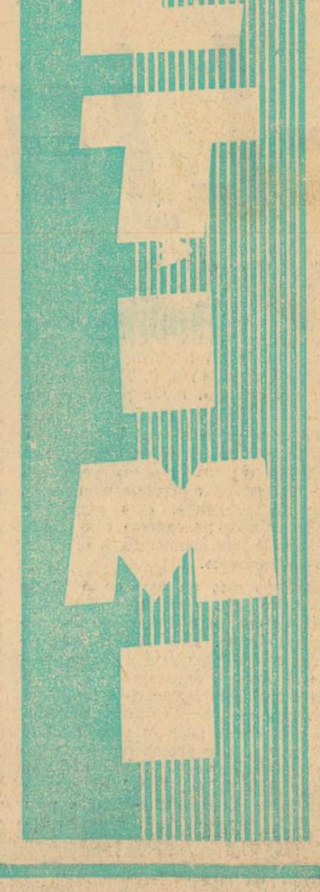

La pas prin București

Dincolo de măiestria construcției, dincolo de frumusețea arhitecturală, dincolo de însemnătatea istorică — Ateneul și-a cîștigat de-a lungul anilor încă o valoare — aceia de simbol al orașului. Pe zeci de mii de cărți poștale, imaginea Ateneului circulă în toată lumea și străinii, chiar dacă n-au văzut Ateneul, știu că ilustrata și-a pornit călătoria din București ; iar cînd pe ecranele televizoarelor din alte țări apare imaginea Ateneului, telespectatorii străini știu că se transmite prin intervizione, de la București. Afectiv, Ateneul a devenit simbol al Bucureștiului și deși nimeni nu l-a decretat ca atare, el o căpătat această valoare printr-o unanimă recunoaștere, izvorîtă din dragoste și respect.

Vii pe strada Știrbei Vodă, care urcă dinspre sala Palatului R.P.R. și, involuntar, privirea îmbrățișează statura lui masivă, cu cele șase coloane maiestuoase, cu cupola impunătoare, făcută cu migală și artă. Vii dinspre bulevard, pe strada Franklin și fără să te uiți, în stînga „simți" zidurile grele, durate din tăria cărămizii și din puterea muzicii. Mergi pe strada Nicolae Golescu și, fără să ridici ochii, vezi ferestrele înalte, croite parcă pentru a primi cît mai multă lumină — a soarelui și a geniului uman. Treci de zeci de ori pe lîngă Ateneu fără să-l privești, dar tot de atîtea ori simți că prezența lui — tăcută, austeră și puternică — domină toate străzile din jur. Și domină și impresiile trecătorului, în sufletul căruia își găsește întotdeauna, cald și credincios ecou, bătrînul Ateneu.

Bătrînul Ateneu

Bătrîn ? Da — sînt mai bine de 75 de ani de cînd cîteva oameni luminați și cu dragoste de cultură s-au luptat cu greutățile materiale și morale, ca să ridice în inima orașului această minunată cetățuie a artei. Cînd, după modelul Societății Ateneului din Iași, se înființa în 1865 la București „Ateneul Român", acesta își începea activitatea în casele lui Baisade Costache Ghica, de lîngă Cișmigiu. Deși ziarele anunțau cu o remarcabilă amabilitate că „cele dintîi bănci sînt exclusiv rezervate doamnelor. Intrarea este publică fără bilet. Doamnele au intrare specială pe ușa de către Cișmigiu..." — frigul, întuneci-

Pia RĂDULESCU
Desene de Becu RIND

(Continuare în pag. a 3-a)

• Importante descoperiri arheologice în țara noastră • Unelte de acum 600 000 de ani • Valoroase lucrări de artă, vechi de milenii • Numeroase tezaure expuse în cel mai vechi muzeu din București.

Pe urmele omului primitiv

Savanții sînt de părere că planeta noastră are o vechime de cîteva miliarde de ani, în timp ce de la apariția primilor oameni pe Pămînt au trecut numai 600 000 de ani ! Deși, numărul anilor de existență a omenirii pare relativ mic, totuși, o mică socoteală ne arată că pe Terra au trăit aproximativ 15 000 de generații !

Despre viața primelor ființe umane, despre ocupațiile și obiceiurile lor nu s-au putut afla decît puține știri, deoarece omul a învățat să scrie foarte tîrziu, documentele scrise găsite neavînd o vechime mai mare de 6—7 000 de ani. Primele dovezi concrete ale existenței oamenilor din prima epocă de piatră au fost descoperite începînd din a doua jumătate a secolului trecut, și ele constau în cîteva mici unelte de cremene, cîteva schelete și mai multe desene pe pereții stîncilor din peșteri (în Franța, Spania, Africa etc).

Uneltele oamenilor de acum 600 000 de ani

Cercetările întreprinse în ultimii ani de Institutul de arheologie, sub egida Academiei R.P.R., au dus la descoperiri deosebit de importante cu privire la apariția primilor oameni pe teritoriul patriei noastre. Pe valea Dîrjovului, raionul Slatina, s-au găsit pietre de rîu, cioplite la un capăt, spre a fi mai bine prinse în mînă pentru a servi ca arme de apărare. Oamenii de știință au ajuns la concluzia că aceste arme datează din perioada cînd maimuțele antropoide au început să-și făurească primele unelte și datorită muncii, ele au devenit treptat oameni.

De asemenea, de pe terasele Oltului s-au scos la lumină oase de elefant, cămilă, rinoceri și cai sălbatici, animale care nu mai trăiesc astăzi în țara noastră. În ce privește uneltele primitive găsite la Dîrjov ele datează din paleoliticul inferior, adică sînt cuprinse în intervalul 600 000—150 000 de ani înaintea erei noastre.

Dacă doriți să vedeți aceste obiecte străvechi vizitați Muzeul național de antichități din București unde mai sînt expuse și alte numeroase unelte lucrate din silex, vechi de 250 000 de ani, descoperite la Mitoc și Ripiceni, pe valea Prutului, precum și în peșterile Baia de Fier (regiunea Craiova) și Ohaba Ponor (regiunea Hunedoara).

Capodopere ale artei neolitice

La Cernavoda, Mangalia și Limanu, arheologii au dezgropat cele mai vechi morminte din istoria societății omenești din țara noastră. Dintre acestea cel mai vast cimitir este cel din Cernavoda unde s-a dat peste 400 morminte. După obiectele găsite, cercetătorii au constatat că ele au o vechime de circa 7 000 de ani și au aparținut unui trib de agricultori și crescători de vite care a trăit în Dobrogea. Într-un mormînt s-au descoperit două statuete deosebit de frumoase — adevărate lucrări de artă. Este vorba în primul rînd de o figurină de lut, înaltă de numai 11,5 cm, care reprezintă un bărbat stînd pe un scăunel cu pa-

Simion SĂVEANU

(Continuare în pag. a 4-a)

„Gînditorul din Cernavoda" — considerat de specialiști drept o capodoperă a epocii neolitice.

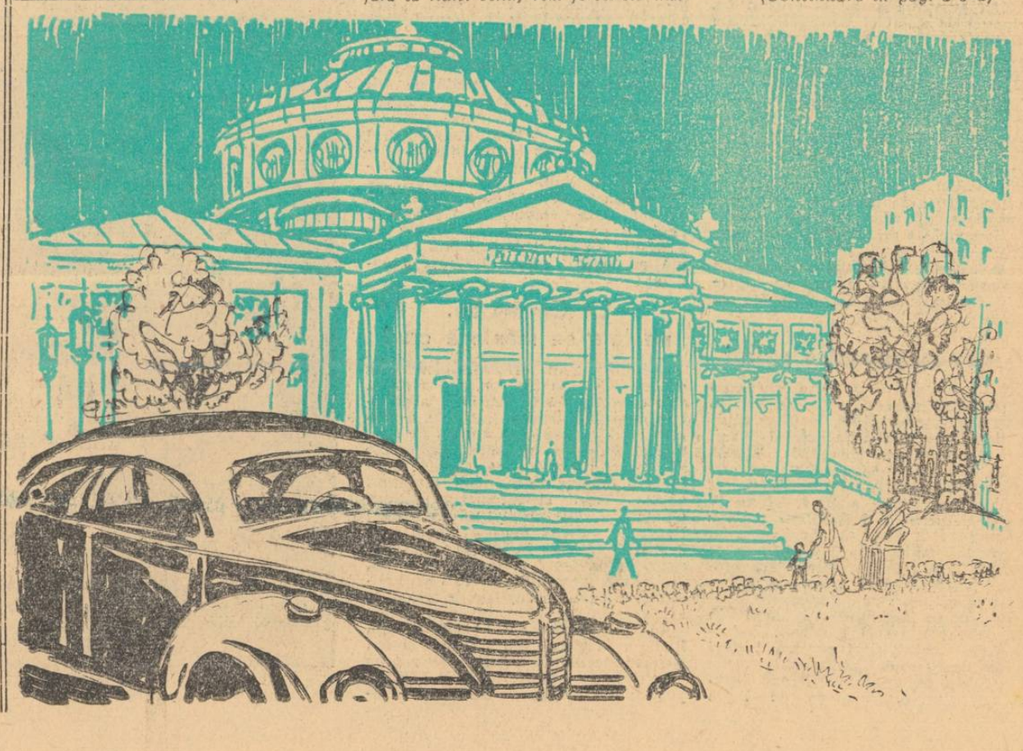

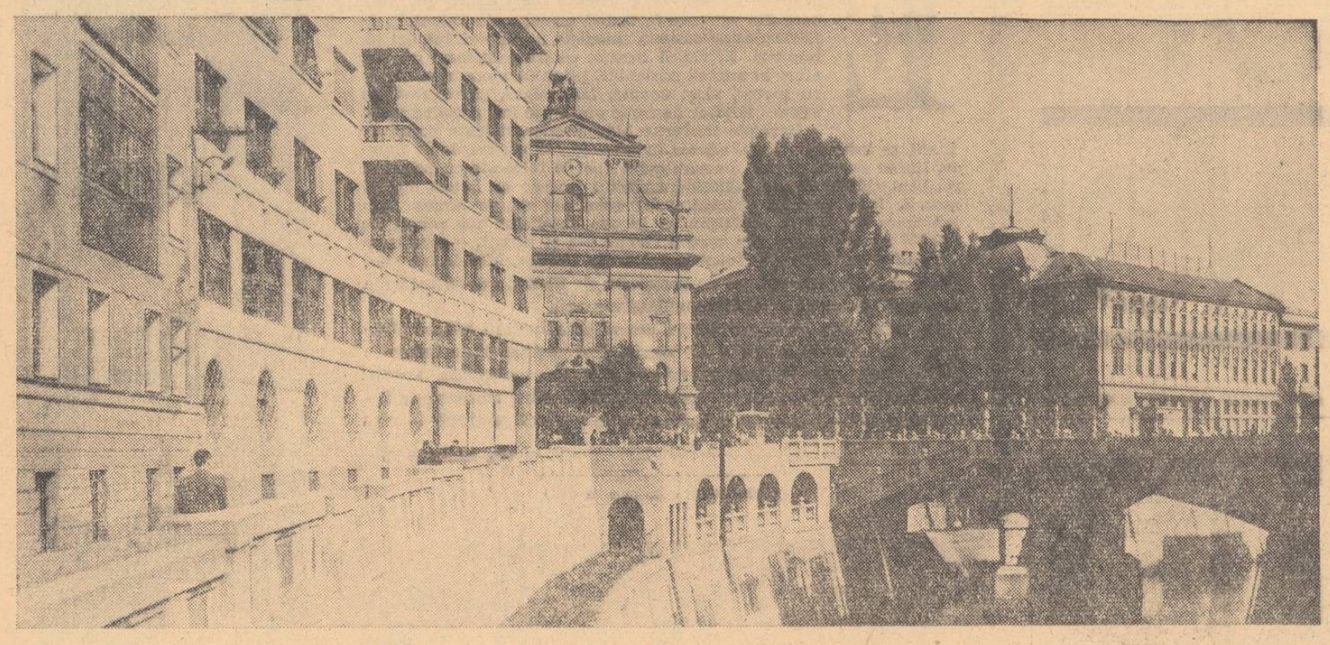

O imagine din centrul Ljubljanei, străbătută de apele domoale ale Ljubljaniței

-Ljubljana-

Note de drum

S-ar părea că Ljubljana este orașul vinurilor. Faima aceasta i-o dau concursurile anuale — devenite celebre — ale vinurilor din aproape toată lumea. Pentru noi, aceste concursuri au fost întotdeauna prilej de justificată mîndrie ; R. P. Romînă a cucerit aici cele mai multe premii și medalii.

Din orice parte ai veni la Ljubljana, peisajul este la fel de încîntător. Așezat într-o regiune muntoasă, orașul pare mai curînd o stațiune climaterică. Micul rîu Ljubljanița, care șerpuiește printre colinele pe care se află orașul, cu podurile sale marmorate, îi oferă un plus de frumusețe.

Ljubljana este un oraș cu o istorie bogată. Pe locurile acestea ilirii au clădit la vremea lor o așezare pe care o numiseră Eman. Mult mai tîrziu, pe vremea romanilor, orașul a căpătat numele de Emona. Săpăturile și descoperirile arheologice făcute de-a lungul anilor, spun că triburile slavone s-au stabilit prin aceste părți în secolul VI al erei noastre. Alte documente de istorie menționează existența Ljubljanei abia în secolul al XII-lea. Din 1220 se păstrează hrisovul contelui Spanheim prin care Ljubljana este declarată oraș. De aici încolo se cunosc bine toate perioadele prin care a trecut orașul. Este interesant de reținut că Ljubljana a fost în timpul ocupației lui Napoleon capitala Provinciilor Franceze din Iliria (1809—1813). O expoziție deschisă recent la muzeul de istorie din Ljubljana cuprinde nenumerate documente asupra istoriei orașului din acea vreme.

Istoria Ljubljanei este bogată în fapte multe. O dată cu căderea imperiului austro-ungar, Ljubljana a devenit centrul politic și administrativ al Sloveniei (1918) în cadrul comunității popoarelor iugoslave. Istoria modernă a orașului începe în fapt, din acest timp și ea s-a îmbogățit mereu cu pagini noi, îndeosebi după cel de-al doilea război mondial.

Ljubljana este așezată pe numeroase coline. În dezvoltarea urbanistică a orașului fiecare perioadă și-a pus pecetea. Dintre stilurile diferitelor etape cele mai distincte sînt trei : în primul rînd stilul baroc al epocii medievale. O mare parte din centrul orașului, partea de vest a cetății Grad, cuprinde locuințe construite în stil baroc. Interesant este faptul că partea aceasta este foarte compactă și nici o construcție de altfel nu strică unitatea stilului. Al doilea stil este numit Plecnik-Ljubljana. Plecnik-Ljubljana merită o mențiune specială, întrucît opera de urbanizare și arhitectură a maestrului Plecnik a fost pînă acum cea mai reușită realizare a modernului din Ljubljana. Ea a fost în principal realizată în cei 30 de ani pînă la al doilea război mondial și în parte după cel de-al doilea război. Există multe fapte însemnate și caracteristice pentru a justifica termenul de Plecnik-Ljubljana. Punctele importante sînt două căi pornind de sub colina Grad și Trnovo, apoi unindu-se și ducînd prin strada Vegova spre Piața Revoluției. Tot acestei perioade aparține îndiguirea rîului Ljubljana, făcută într-un stil arhitectonic modern, îndeosebi podurile cunoscute ca adevărate opere de artă. Cel de al treilea stil a început să se contureze în ultimii 15 ani. Este stilul modern de construcții : bulevarde largi străjuite de blocuri turn, vopsite în culori vii, plăcute, parcuri de verdeață, magazine mari, luminoase, garaje și tot ceea ce conferă confort modern. Acest stil a cucerit deja o mare parte din oraș, îndeosebi în zonele de depresiuni, în unele părți fiind înfățișat sub forma unor cartiere mari în care trăiesc mii de oameni. Este partea cea nouă a orașului care se dezvoltă în ritmul avîntului general al construcției socialiste.

Ljubljana este centrul politic, economic și administrativ al Republicii Socialiste Slovenia, una din cele șase republici ce alcătuiesc R.S.F. Iugoslavia. Orașul numără deja peste 160 000 locuitori ; cea mai mare parte din ei sînt muncitori la numeroasele uzine și fabrici din jurul orașului.

Deși Maribor, Celje, Kranj și alte orașe din Slovenia au industrii bine dezvoltate, Ljubljana este centrul economic al întregii republicii. Aceasta datorită și situației sale avantajoase și comunicațiilor favorabile cu cea mai mare parte a teritoriului Republicii, precum și cu țările învecinate. În Ljubljana sînt peste o sută de întreprinderi industriale. Unele dintre acestea sînt vechi (Fabrica de tutun, Fabrica chimică, Fabrica de clei, Fabrica de cutii de tablă „Saturnus", Fabrica de bere „Union" ; cea mai veche este Fabrica de tutun, care lucrează din 1871). După eliberare, toate aceste fabrici au fost modernizate și extinse. Dintre întreprinderile noi cele mai importante sînt : „Litostroj", fabrica de biciclete „Rog", fabrica de mașini de scris „Emona", fabrica pentru articole textile „Ulltensilia", fabrica chimică „Izolirka", fabrica de produse farmaceutice „Lek", Industria de „Telecomunicații", întreprinderea de construcții „Gradis" și altele. Industriile cele mai bine reprezentate sînt : prelucrarea metalelor, echipamentul electric, textile, industria alimentară, produsele chimice, tipografiile. Fabricile sînt așezate îndeosebi în partea de nord și sud a marginilor orașului.

Ljubljana are o intensă viață culturală. De-ar fi să vorbim numai de cele șapte muzee ale orașului și de Festivalul de muzică și dans ce se organizează aici în fiecare vară cu participarea unor formații renumite din diferite țări și tot am avea multe, foarte multe de spus.

Un coleg de breaslă de la ziarul „Delo" din Ljubljana îmi spunea că datorită așezării și înfățișării sale, orașul oferă cele mai bune condiții de lucru : „Poți munci oricît și nu te simți obosit deloc". Într-adevăr, Ljubljana, prin tot ce are este un oraș reconfortant.

Stan VLAD

De pretutindeni

Un gest uman

BĂRBAȚI ȘI FEMEI, tineri și bătrîni, din orășelul francez Plouhinec, s-au oferit, zilele trecute, să doneze sînge.

Motivul ?

Săptămîna trecută, Jean-Jacques Darchêne, un băiețel în vîrstă de numai 5 ani, a trebuit să fie supus unei intervenții chirurgicale deosebite. Pentru reușita ei era nevoie de mult sînge. Medicul Lébars, care a hotărît să-l trimită pentru operație, la Paris, a lansat următorul apel : „Pentru o operație deschisă, la inimă, este nevoie de mult sînge".

Peste 200 de persoane au donat din sîngele lor. Alte sute însă, au fost refuzate.

Printre ei, scrie ziarul „Liberation", care relatează cele de mai sus, se putea vedea și un om în vîrstă de 73 de ani, însoțit de fiica sa în vîrstă de 18 ani. „Cum să nu vin cînd este vorba de un copil de 5 ani"? a spus el.

Dacă n-ar fi adevărat, ar fi de necrezut

VASILI PORIADIN, locuitor din satul Suian (R.S.S.A. Bașkiră), trecea cu motocicleta printr-o pădure. Îl urma gîfîind credincios său cîine. Într-o poiană, el a vrut să se odihnească și s-a oprit puțin. Deodată, din spatele unor copaci își făcu apariția, călcînd greoi și apăsat, un urs brun. Fiara a început să fugărească cîinele. Atunci Poriadin a ambalat motorul, duduitul său a speriat ursul care de frică s-a cățărat pe un copac. Cîinele prinzînd curaj a început să latre. Restul s-a desfășurat ca într-o anecdotă. Vasili a lăsat cîinele să latre la fiară, iar el a încălecat motocicleta gonind spre casă. Cînd s-a întors, avînd asupra sa o armă de vînătoare, totu era ca la plecarea sa : ursul în copac, iar cîinele lătra de zor. Vînătorul ocazional s-a întors cu o pradă bogată, spre bucuria consătenilor săi, căci moș Martin doborît sfîșiase nu o singură oaie sau o vită ale țăranilor.

Timbre cu desene de Goya

TREI DIN CELE MAI SCUMPE TIMBRE din lume sînt închise într-unul din seifurile băncii libaneze. Ele reprezintă pe Maja nuda, una din capodoperele marelui pictor spaniol Goya. Timbrele datează din anul 1829, anul cînd regele Spaniei a pus să fie lucrate de mînă, cîteva sute de asemenea exemplare, pentru a imortaliza opera marelui pictor (mort în mizerie în același an). Toate exemplarele însă au fost distruse, cu excepția celor trei. Proprietarul lor este un simplu fierar libanez, în vîrstă de 22 de ani, pe nume Avak Dakessian. El le-a moștenit de la străbunicul său.

„Timbrele sînt un bun al familiei. Nu le voi vinde niciodată, chiar dacă într-o zi ar trebui să mor de foame", a declarat el unor reporteri.

De mai multe ori colecționari europeni și americani l-au asaltat pur și simplu pe tînărul fierar pentru a-i cumpăra prețioasa comoară, fără nici un rezultat. Sumele propuse i-ar permite tînărului Avak să trăiască fără să muncească tot restul zilelor sale.

Recent, el a primit o scrisoare din Japonia. Scrisoarea a trebuit să fie trimisă la ambasada japoneză din Beirut, pentru traducere. Ea nu era altceva decît o nouă propunere de cumpărare a timbrelor. Și de data aceasta, tînărul libanez a refuzat oferta.

Se apreciază că el poate obține pe cele trei Maja, circa cincizeci de milioane de franci vechi francezi.

De pretutindeni

DE FIRUL EVENIMENTELOR

S-A ÎNTÎMPLAT LA STANLEYVILLE

Marți în zorii zilei cînd spikerul postului de radio Stanleyville își înceta emisiunea cu cuvintele „Avioanele americane au sosit", o dată cu ea dispărea și ultima sursă neinfluențată de forțele atacatoare care ar fi putut furniza lumii imediat o altă versiune asupra celor petrecute, decît informațiile filtrate la Leopoldville, Bruxelles și Washington.

Dar oricît de bine ar fi fost concentrată dinainte propaganda justificării intervenției militare, condițiile concrete din Congo nu permit o centralizare cu aceleași rezultate ca în metropolă. Astfel se explică de ce printre relatările menite să demonstreze că avem de-a face cu o operație „umanitară", că ca a intervenit „cînd nu mai exista altă ieșire", au putut să apară și informații contradictorii care au avut darul să semene cel puțin îndoială în justificările urmărind a șterge urmele.

După debarcarea parașutiștilor belgieni la baza engleză de la Ascension, unele ziare engleze arătau, pe de o parte că atacurile mercenarilor împotriva orașului Stanleyville întîmpină mari greutăți, iar pe de altă parte că Chombe încearcă să se folosească de problema ostatecilor din rîndurile populației europene din Stanleyville pentru a obține o participare mai mare militară a Statelor Unite și Belgiei. Corespondentul ziarului conservator englez „Daily Telegraph" la Leopoldville, transmitea : „Atacul asupra orașului Stanleyville se desfășoară foarte încet din cauza drumurilor din junglă transformate în mlaștini, ca urmare a ploilor grele, iar coloanele de jeepuri și mașini se împotmolesc foarte repede. Astă noapte coloana pornită de la Kindu sub conducerea maiorului englez Mike Heare a ajuns abia la 30 mile nord de Kindu". Același corespondent arată că tratativele privind soarta ostaticilor, organizate la Nairobi, urmăresc, în conceptia Statelor Unite, să „asigure forțelor guvernamentale (ale lui Chombe — n.n.) timpul necesar pentru a ajunge la Stanleyville".

Săptămînalul „Observer" prezintă următoarea situație creată în jurul ostaticilor : „Adevărata dilemă a ostaticilor constă în aceea că atît regimul de la Stanleyville, cît și guvernul lui Chombe caută să se folosească de ei pentru țeluri diferite.

Țelul lui Chombe este să implice pe deplin Belgia și Statele Unite în aprovizionarea sa cu avioane și echipament militar de care are nevoie, pentru a înăbuși regimul de la Stanleyville.

Se recunoaște la Bruxelles că Chombe este gata să sacrifice viețile ostaticilor în încercarea de a obliga pe belgieni și pe americani să-i satisfacă condițiile". Se pare că Chombe nu a trebuit să insiste prea mult pentru a obține atacarea Stanleyville-ului de către parașutiștii belgieni aduși de avioane americane, chiar dacă această bruscare a evenimentelor a pus în pericol viețile ostatecilor.

După înfăptuirea atacului, agențiile de presă au transmis declarația consulului american din Stanleyville, Hoyt, care între altele a remarcat : „L-am întîlnit pe Gbenye, (conducătorul regimului rebel — n. n.) care ne-a apărut într-o lumină destul de favorabilă și doritor să se ajungă la o soluție nemilitară". Remarca nu lasă îndoială : prin lansarea parașutiștilor a fost forțată o soluție militară ale cărei consecințe nu puteau să scape organizatorilor ei. Deci s-a procedat cu „sînge rece", fără considerente umanitare. De altfel, unul dintre ostatici a declarat după ce a ajuns la Leopoldville : „Totul a început vinerea trecută. Toți belgienii și vreo 15 americani, au fost arestați de rebeli pentru că americanii au bombardat Banalia".

În momentul trimiterii trupelor belgiene, din surse oficiale de la Bruxelles s-a afirmat că misiunea lor este doar „de a salva pe ostatici" și apoi a se retrage. A doua zi după atac, o înaltă personalitate belgiană a declarat : „Mai sînt locuri în junglă unde se află belgieni încă în pericol. Acesta constituie un subiect asupra căruia merită să se reflecteze, în zilele următoare". Așadar, parașutiștii nu vor mai fi retrași imediat. După cum transmitea agenția France Presse, ministrul de externe belgian, „n-a vrut să se pronunțe asupra duratei șederii parașutiștilor în Congo, mulțumindu-se să spună că este o chestiune de zile și că totul depinde de situația și condițiile materiale". Desigur asemenea fapte, ca și altele, vor fi vîrsate la dosarul acuzării împotriva acestei acțiuni care după părerea tuturor comentatorilor urmează să fie deschisă la O.N.U. „Ne putem aștepta — scria redactorul diplomatic al agenției „France Presse" — la vii polemici în sinul O.N.U.-ului și în afara lui. Statele Unite și Belgia vor avea fără îndoială de făcut față unei dezbateri foarte dificile...". Parcă numai de dezbatere este vorba ? Nu se poate să folosești metodele secolului XIX în secolul XX, fără să te pui în general într-o situație mai mult decît dificilă.

N. LUPU

CONGO
Mărturiile unui mercenar

În septembrie, atunci cînd Stanley Dowsey, cel ce recruta mercenari pentru Chombe, și-a început activitatea la Londra, Geoffrey Munn a fost unul dintre primii care s-a înscris pe lista de mercenari. Mirajul, și mai ales reclama care s-a făcut în jurul a ceea ce vor primi viitorii mercenari, a atras multe persoane. A urmat îmbarcarea și o dată ajunși la destinație, mercenarii și-au început „activitatea".

Printre cei care, cu bunăștiință, s-au angajat să omoare contra unei sume de bani (promisiunea era de 300 de lire pe lună, însă, așa după cum a declarat Munn, tot timpul cît a stat în Congo — șapte săptămîni — el a primit numai 60 de lire sterline), s-au aflat și unii care, văzînd totuși, la fața locului masacrele la care sînt obligați să ia parte, au luat hotărîrea de a se întoarce la casele lor. Unul dintre ei este și Geoffrey Munn.

O dată ajuns la Londra, Munn a arătat care au fost considerentele pentru care a părăsit detașamentul de mercenari.

„Nu am mai putut rezista — și-a început exmercenarul Munn declarația făcută unui redactor al ziarului „Daily Express". Ca mercenar eu trebuia să iau parte la uciderea femeilor și copiilor nevinovați. Foarte des noi vedeam că dușmanii (victimele — n.n.) noștri nu erau alții decît copii între 8 și 11 ani".

Geoffrey Munn arată că după o luptă desfășurată într-o noapte la baza militară Kamina, Dowsey și alți patru „conducători" ai mercenarilor, au dispărut. „După aceasta — continuă Munn — noi am intrat în acțiune. Dar este ceva despre care eu nu voi uita niciodată. Cu ajutorul brutalității și barbarismului, mercenarii au cîștigat lupta... Eu făceam parte dintr-o grupă de 15 mercenari cînd am căzut într-o ambuscadă rebelă. Unul dintre noi a fost omorît, iar alți doi răniți. Ca răspuns la aceasta, noi, pur și simplu, am mers în satul vecin unde am primit ordin să omorîm pe orice persoană, femei și copii, iar după aceea să dăm foc satului..."

Înainte de a pleca din Congo unde „am luat parte la asasinate, acte sîngeroase și de banditism", Geoffrey Munn a declarat : „Vreau acum să mă întorc acasă să-mi continui munca aci și să uit, dacă pot, lucrurile pe care le-am văzut în ultimele șapte săptămîni".

Stampe din Țara crizantemelor

Japonia, țara de la soare răsare, unde 95 de milioane de oameni trăiesc pe o suprafață de 370 000 de kilometri pătrați, se înfățișează vizitatorului străin ca statuia zeiței Kannon, cea cu o mie de chipuri, pe care am văzut-o sub bolta afumată, din lemn de chiparos, în templul Sanju-Sangen-Do din Kyoto. Arbori contorsionați încolăcind stîlpii liniilor de înaltă tensiune, uzine și fabrici năpădind pămîntul sărac al orezăriilor, terenuri de volei și basseball înfipte în coasta vechilor temple budiste, minuscule aparate de radio ascunse în cingătoarea kimonoului, măștile străvechi ale Noh-ului pe ecranele televiziunii, oameni care dorm noaptea pe rogojini din pai de orez și ziua călătoresc în fotoliile de pluș ale trenurilor electrice. Suită interminabilă de contraste frapante, un peisaj geografic și uman în continuă schimbare ca o scenă turnantă de teatru, un popor dinamic și priceput, iată cîte aspecte ale Japoniei de azi. Paralelismul unor aspecte vechi, tradiționale, de multe ori anacronice, cu graba modernizării împinsă uneori la exces, constituie unul din contrastele caracteristice ale Japonici.

6 oameni pe metru pătrat

Cu cîteva zile înainte de începerea Olimpiadei, japonezii au prezentat o realizare care se pare că a uimit multă lume. Este vorba de hotelul Otani, construcție ultra modernă, situată chiar în centrul orașului. Toți cei 1000 de ziariști veniți la Olimpiadă au fost invitați să viziteze acest hotel de 17 etaje, clădit pe trei aripi, cu saloane de recepții ca niște săli de teatru, cu o rotondă înălțată la 100 m, care se învîrte în jurul său, într-o oră oferindu-ți o splendidă panoramă a Tokio-ului și împrejurimilor sale.

Hotelul se află într-o grădină în stil japonez : arbori tropicali, lanterne de piatră, flori exotice, poduri zvelte de bambus arcuite peste lacuri cu sclipiri de smaragd. Proprietarul hotelului, un fost manager de lupte sumo, și-a adus aici colecția sa de pietre. Nu este vorba de perle sau rubine ci de pietre adevărate, stînci uriașe de diferite culori dintre care unele cîntăresc peste 25 de tone, blocuri de granit sau bazalt. Piesa centrală : o pagodă tăiată dintr-o stîncă. Valoarea acestei colecții — un milion și jumătate de dolari ! Că proprietarul lui Otani își îngăduie această pasiune, ca să nu-i spunem extravaganță, nu ne miră aflînd că în noul său hotel un apartament costă 200 de dolari pe seară, sumă echivalentă cu salariul pe aproape un an al unei femei de serviciu din acest stabiliment hotelier.

În afara hotelului Otani, la Tokio, Osaka și chiar în patriarhalul Kyoto, în anii premergători Olimpiadei, s-au construit clădiri ce ajung pînă la 14—15 etaje, hoteluri gigantice, unde cameristele poartă în buzunarul șorțului, mici receptoare pentru a răspunde clienților. Dar în același timp, la Tokio, 80 la sută din locuințe nu au canalizare și iarna în zecile de mii de căsuțe de lemn, oamenii se încălzesc la „hibachi", ligheanul cu cărbuni. Tokio, imensa capitală cu o populație de circa 11 milioane, resimte o criză serioasă de locuințe. Municipalitatea orașului face eforturi să construiască dar mai ales să oprească exodul spre capitală căci populația orașului se înmulțește cu 300 000 de persoane pe an și deocamdată la Tokio pe metrul pătrat locuiesc 6 oameni !

La Cinzan So, peștele se mănîncă crud

Locuitorii Țării crizantemelor, atît de receptivi la tot ce este modern, sînt totodată foarte sensibili la părerile străinilor despre tradițiile și obiceiurile lor și se simt nespus de onorați cînd preferi furculiței, bețișoarele și încerci un acord pe strunele subțiri ale samisei. Am mai remarcat acest lucru la ceremonia ceaiului (chanoyu) într-un antract la teatrul Kabuki, privind femeile tăcute care aranjau florile în stilul Ikebana, adoptînd în locul strîngerii de mînă, înclinarea, gest indispensabil de politețe și etichetă în Japonia de ieri și de azi.

La Yokohama am locuit într-un Ryokan (hotel de tip japonez) și am gustat plăcerea de a merge desculț pe tatami, am simțit fierbințeala băii japoneze și răcoarea de mătase a kimonoului. Cu bucătăria gazdelor noastre am făcut prima oară cunoștință la Cinzan So (Grădina cameliilor) unde am fost musafirii organizatorilor Olimpiadei. Pe mesele lungi, din sicomor lustruit, felurile ce urmau să fie servite erau aranjate într-un decor care-ți dădea impresia că te afli la expoziția de obiecte de artă. Și poate de aceea peștele crud, o tușă de acuarelă încă neuscată, a fost în acea seară o surpriză plăcută, care a spulberat multe prejudecăți. Gastronomia niponă este estetică și caută să păstrece fiecărei substanțe gustul său natural. O specialitate foarte căutată la Tokio este tempura : crustacee și legume proaspete, prăjite în fața clientului și servite direct, pe un platou lăcuit cu roșu țipător, în „yakitori", prăvălioare cu „noren" la vitrine (perdelițe pictate) Mîncarea obișnuită a japonezului se compune dintr-o supă de alge, orez cu paste și felii de napi, totul servit la mesuțe scunde. Pîinea și carnea se găsesc foarte rar la masă deși în ultimii ani se remarcă o îmbunătățire în domeniul alimentar. Ca și în vremurile de demult, orezul și peștele rămîn alimentele de bază ale țăranului japonez care consumă destul de puțin și produce mult. Solul sterp și muntos al Japoniei este în proporție de numai 15 la sută roditor, iar orezul ocupă 60 la sută din totalul cultivabil. Vă închipuiți că și cea mai mică palmă de pămînt este lucrată, în Japonia, unde orezul este cultivat pe terasele tăiate în pantele munților și omul singur înlocuiește încă munca vitelor și mașinilor.

Pagodă în parcul Ueno din Tokio

Oceanul și marea sînt altă sursă de existență, poate cea mai bogată în produse, căci tot ce provine de aici este folosit și prelucrat. Flota de pescuit a Japoniei cutreieră toate mările și oceanele lumii și industria peștelui în această țară produce peste 6 milioane de tone anual, și parcă tot este puțin dacă te gîndești că o singură piață din Tokio înghite zilnic 2 000 de tone de pește.

Hikari — trenul fantomă

Domnișoara „Ploaie de septembrie" ne-a adus o mapă cu reproduceri după cele 53 de stampe desenate de Ando Hiroshige în 1832, anul cînd celebrul pictor a străbătut călare în două săptămîni, drumul de la Edo la Kyoto, făcînd popas în fiecare seară într-una din localitățile înșirate pe țărmul Pacificului.

Stampele lui Hiroshige, evocare, în cea mai fină peniță, a Japoniei de odinioară, sînt ca o invitație la o călătorie pe Tokaido, ruta secular pe unde au trecut altădată în ricșe sau călare, cortegiile escortate de samurai, de la Kyoto spre Edo (vechiul nume al orașului Tokio), cetatea șogunilor răzvrătiți împotriva împăraților. Dar astăzi, pe șoseaua de asfalt, în locul ricșelor gonesc motocicletele Honda și automobile Toyota de fabricație japoneză, iar super-expresul „Hikari" (lumina) nu mai oprește la niciuna din stațiile care l-au inspirat pe Hiroshige. Acest bolid electric parcurge 500 de kilometri în 3 ore și jumătate, cu o singură oprire de un minut în orașul Nagoya. În goana nebună a trenului, de abia ai timp să vezi ca într-o străfulgerare zăpezile de pe muntele Fuji, oglinzile calme ale oceanului în golful Odawara, dantela albastră a munților și sub fereastră, aproape lipite de terasament, orezăriile, case pitice, părăginite printre coșuri de fabrici care răsar ca ciupercile. Cînd viteza depășește 200 km pe oră auzi doar un șuier, ca un vînt stîrnit de furtună, simți că monstrul de oțel este gata să zboare de pe șine și ți se înfundă urechile, deși o instalație specială pompează mereu aer proaspăt pentru a limita diferența de presiune.

Hikari, dragonul electric, dat în exploatare la începutul lunii octombrie, este cel mai rapid tren din lume. În cursele de probă el a atins viteza de 256 km pe oră și poate parcurge distanța Tokio—Osaka (552 km) în trei ore. Trenul are 12 vagoane și transportă într-o singură cursă 987 de pasageri. Noua cale ferată, construită în 5 ani, a costat 380 de milioane yeni și compania care a girat realizarea ei pare destul de grăbită să-și amortizeze capitalul, căci un bilet dus-întors Tokio—Osaka costă peste 10 000 de yeni.

Cele 14 garnituri ale superexpresului, care străbat zilnic ruta Tokio—Osaka, cu plecări din jumătate în jumătate de oră au reușit să descongestioneze în parte traficul pe cea mai importantă arteră feroviară a Japoniei. Problema transporturilor rămîne însă la fel de acută în această țară și mai ales la Tokio unde nici noile șosele suspendate, metroul, monoraiul, tramvaiele, miile de taxiuri și trenurile, nu pot face față afluxului mereu în creștere al pasagerilor. Numai în două din gările capitalei (sînt peste 50) să spunem, Tokio sau Shybuia, intră și ies în fiecare zi aproape 2 milioane de călători. Trenurile și metrourile se succed la intervale de două-trei minute, orar care impune măsuri draconice de precauție, pentru a evita accidentele. În stațiile din Ginza și Shinjuku, la orele de aglomerație am văzut cum călătorii erau împinși în vagoanele arhipline de personalul gării, pentru ca ușile automate să se închidă la timp și trenul să-și respecte orarul. O călătorie cu trenul la 7 dimineața sau 6 seara îți dă exact imaginea acestui oraș în permanentă mișcare.

I. GOGA

Superexpresul Hikari, în cursă spre Osaka

ORNITOLOGII ȘI ȘTIINȚA PE CARE O SLUJESC

În primăvara acestui an, în zona satelor Perișoru și Salcimul — așezări din Bărăgan — au poposit câțiva cercetători științifici. Oamenii de prin partea locului s-au oferit să-i găzduiască. Spre surprinderea lor, au fost refuzați politicos.

— *Deși rămînem aici mai bine de zece zile* — au spus cercetătorii — *totuși meseria noastră ne obligă să... dormim pe cîmp.*

Și s-au apucat să-și ridice corturi la marginea unei păduri, în centrul unei colonii... de ciori. Cît era ziua de mare, urmăreau cu ajutorul binoclului cuiburile acestora. Seara și dis-de-dimineață obiectivul vizat era detectat cu un mic reflector. Firește că, în scurt timp, lucrurile s-au lămurit. Specialiștii aceștia lucrau la Institutul central de cercetări agricole, în cadrul laboratorului de ornitologie și-și propuseseră să clarifice o seamă de aspecte privind studiul păsărilor dăunătoare și al celor folositoare agriculturii.

S. O. S. Unde cazăm berzele?

Despre preocupările colectivului de cercetători ne-a vorbit șeful acestui laborator, tov. ION CĂTUNEANU, un vechi ornitolog.

— *Observațiile făcute în centrul Bărăganului* — ne-a spus d-sa — *fac parte din cercetările pe care le întreprindem în vederea elaborării măsurilor de combatere a păsărilor dăunătoare și de protejare a celor folositoare. Desigur, un asemenea studiu cuprinde mai multe aspecte, cercetîndu-se diferite specii și subspecii de păsări.*

Am aflat că s-a și ajuns pînă acum la unele concluzii. Așa, de pildă, specialiștii consideră că ciorile de semănătură trebuie împuținate numai acolo unde numărul lor este prea mare, fără să se treacă însă la stîrpirea acestei specii. Această părere se întemeiază pe analiza hranei consumate în diferite luni ale anului și îndeosebi a hranei puilor, în perioada de ședere la cuib. Materialul de analiză se colecta imediat ce păsările adulte terminau degurgitarea hranei aduse în gușa puilor. În gușa și în stomacul acestora s-au găsit, bunăoară, numeroase ploșnițe ale cerealelor, larve de Zabrus (un dușman al grîului), larve de cărăbuș, diferiți dăunători ai porumbului, florii-șoarelui și ai altor culturi, constatîndu-se astfel că aceste păsări consumă în perioada de cuibărit milioane de insecte și de larve dăunătoare culturilor de cîmp.

O dată cu dispariția caselor învelite cu paie sau cu stuf, numărul berzelor a început să se împuțineze. Colaboratorii laboratorului de ornitologie au dat un semnal de alarmă: *„berzele trebuie neapărat menținute și ocrotite!"* Aceasta deoarece s-a constatat, în urma cercetărilor științifice, că berzele sînt folositoare agriculturii. Ele constituie un ajutor în lupta biologică dusă împotriva dăunătorilor culturilor de cîmp. Tocmai de aceea, cercetătorii au propus cîteva soluții pentru... „cazarea" berzelor.

Pelicanii... în Sudan

De curînd, de la British Trust for Ornithology (Trustul Britanic pentru Ornitologie) din Oxford — Anglia, s-a primit următoarea scrisoare: *„Vă sîntem foarte îndatorați pentru anunțul dv. despre pasărea inelată de noi și avem plăcerea de a vă trimite unele amănunte în această privință. Din mii de păsări sălbatice, inelate în întreaga țară, doar un număr extrem de mic sînt regăsite. În asemenea condițiuni orice regăsire este cît se poate de valoroasă pentru noi".*

Scrisoarea era adresată Centralei ornitologice romîne care-și are sediul la institutul pe care-l vizităm. Centrala primește adesea înștiințări atît despre regăsirea diferitelor specii de păsări care au fost inelate în diferite colțuri ale țării noastre sau în străinătate. Inelarea păsărilor se face în scopuri științifice, în vederea urmăririi problemelor legate de biologia și migrația acestora. Inelul de aluminiu care se prinde la unul din picioarele păsării are ștanțat numele stațiunii de inelare, țara, orașul, precum și un număr de ordine. O barză inelată la 5 iulie 1960 în satul Enisala-Tulcea a fost găsită, după trei ani, la Emek-Bet-Shan (Israel), la o distanță de 5 500 km de locul de inelare, iar alta — undeva în sud-estul Africii, la o distanță de 7 000 km, în timp ce a treia a ajuns de la Comana-Dobrogea tocmai în Tanganica. Un pelican inelat în balta Somova a fost identificat în Sudan. Identificat este impropriu spus în cazul acesta, căci cei care l-au vînat au rămas uimiți: nu văzuseră pînă atunci o asemenea pasăre! Abia după primirea unei scrisori din partea Centralei ornitologice romîne— ca răspuns la inelul ce a fost trimis centralei — vînătorii au aflat că au avut de-a face cu un pelican.

Din 379 de specii și subspecii de păsări sălbatice existente în țara noastră, circa 280 sînt migratorii. Ele întreprind de două ori pe an călătorii sezoniere: toamna — cînd se deplasează spre regiunile de iernat — și primăvara — cînd revin la locurile de cuibărit, de reproducere.

Cum se orientează păsările?

An de an, primăvara și toamna sîntem martori ai unui fenomen natural care a determinat atît unele dintre cele mai fanteziste presupuneri cît și dispute științifice arzătoare. L-am rugat pe șeful Centralei și laboratorului de ornitologie să ne dea cîteva explicații cu privire la zborul păsărilor.

— *Migrația* — ne-a spus d-sa — *este unul din fenomenele biologice cele mai importante din viața păsărilor și animalelor. Poate puțini știu că diferite animale întreprind în anumite perioade călătorii. Așa, de pildă, lemingii, rozătoare din Europa de nord și din Siberia, ca și balenele, migrează în timpul iernii polare. Fenomenul biologic al migrației este foarte frecvent și în lumea peștilor.*

Am aflat că la nici o altă specie din regnul animal migrația nu este atît de dezvoltată ca la păsări. Capacitatea de orientare a păsărilor în timpul migrației constituie una din cele mai interesante enigme ale naturii ce-și așteaptă încă rezolvarea. În decursul anilor au fost emise tot felul de teorii asupra posibilităților de orientare a păsărilor în cursul acestor călătorii. Studierea amănuntită a căilor pe care le urmează păsările, întocmirea pe baza studiilor a unor hărți corespunzătoare, au arătat că înaripatele pot folosi drept puncte de orientare, drept repere, particularitățile reliefului, deltele fluviilor sau crestele muntoase, țărmul mării sau lanțuri de lacuri și de insule — soarele, luna, stelele și mai ales curenții aerieni. Avînd un aparat vizual foarte dezvoltat, păsările folosesc aceste repere pentru a alege direcția de zbor.

Totuși, în pofida importanței pe care o prezintă orientarea vizuală, acest mecanism nu poate explica capacitatea cu adevărat uimitoare a păsărilor de a alege cea mai indicată direcție de zbor. Așa, de pildă, pescărușii polari săvîrșesc zboruri din Arctica pînă în Antarctica, străbătînd distanțe de aproximativ 17 000 km. O mare parte a drumului ei zboară deasupra oceanului, unde nu au repere vizuale de orientare. Tot astfel, o specie de becaține care migrează din Alasca spre Havai zboară cale de 3 000 km deasupra oceanului. În plus, numeroase păsări călătoresc pe ceață sau noaptea, cînd majoritatea acestor puncte de reper nu mai sînt vizibile. S-a mai emis părerea că păsările s-ar orienta determinîndu-și direcția de zbor după sensibilitatea specială pe care o au în legătură cu schimbările atmosferice, sensibilitate ce-și are sediul în mucoasa nazală și în sinusul frontal. Tot astfel s-a bănuit că păsările ar avea un simț al orientării localizat în urechea internă, influențat de liniile de forță ale cîmpului magnetic terestru, fapt ce ar explica de ce furtunile magnetice tulbură păsările în cursul migrațiilor.

Traversarea Atlanticului în... 24 de ore

Păsările se disting, printre ceilalți reprezentanți ai regnului animal de pe planeta noastră, prin neobișnuita viteză cu care se deplasează. Posibilitatea pe care o au păsările ca în căutarea hranei să acopere într-un timp scurt distanțe mari a contribuit, fără îndoială, în procesul de evoluție, la formarea unor mecanisme fiziologice speciale de orientare cu precizie în spațiu.

Studiul experimental al acestei deosebit de importante probleme și datele obținute pînă în prezent îngăduie deocamdată unele jaloane în vederea cercetărilor ulterioare. Experimentarea a adus lumină în aprecierea adeseori ireală a vitezei de zbor a păsărilor. S-a putut stabili astfel că giștele migrează cu viteza de 60—90 km/oră, graurii cu 60—80 km/oră, barza albă cu peste 70 km/oră, rîndunelele cu 100—120 km/oră. Multe păsări folosesc curenții prielnici, cu ajutorul cărora pot dezvolta viteze mari. Goniți pe aripile curenților aerieni, nagîții (păsări de baltă) au traversat Oceanul Atlantic în 24 de ore.

Vitezele acestea, chiar dacă nu sînt mari, permit păsărilor migratoare să ajungă în numai cîteva zile în locurile noi. Bineînțeles că zborul nu se efectuează continuu, ci în etape. Experimentările au permis, de asemenea, aprecieri juste asupra înălțimii reale de zbor a păsărilor.

— *O colaborare mai strînsă între ornitologi, biologi, fizicieni, anatomiști, geofizicieni, fiziologi și folosirea radarului, toate acestea vor putea oferi explicații științifice mai satisfăcătoare pentru elucidarea interesantei probleme a orientării păsărilor în cursul migrațiilor lor sezoniere* — a spus în încheiere interlocutorul nostru.

Ing. Th. MARCAROV
I. BRĂDAN

Diorama reprezentînd fauna Deltei Dunării la Expoziția internațională de vînătoare de la Veneția

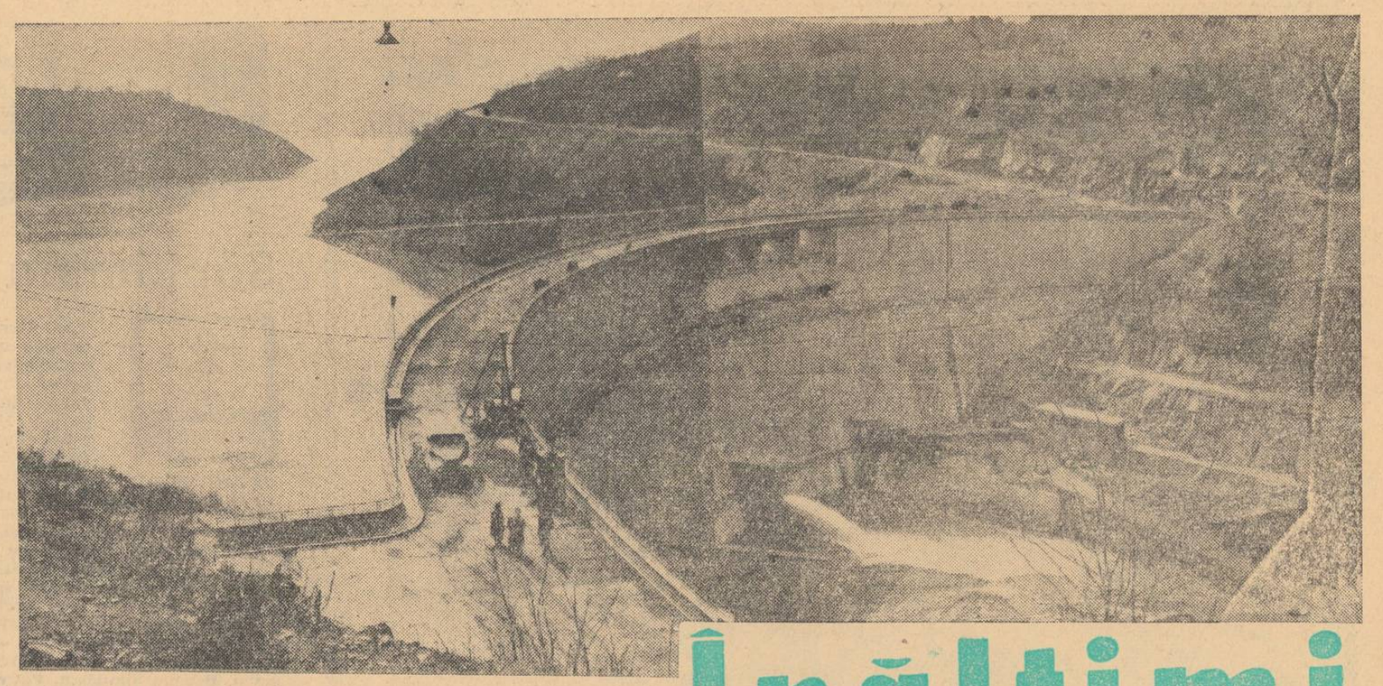

Vedere generală a barajului de la Teliuc

Înălțimi

(Urmare din pag. 1)

colier. Barajele hidrotehnice românești au nu numai semnificația de simple lucrări de construcție inginerească, ci și de imaginație artistică. Stau în fața exemplul siluietei maiestoase a gigantului de beton care se ridică pe Argeș și a celui înălțat la Bicaz; apoi seria barajelor în arc începută în 1958 la Sadu V; a celor cu contraforți, inaugurată în 1961 la Secu; baraje toate semețite cu mulți zeci de metri deasupra lacurilor pe care le străjuiesc cu trupurile lor masive. E o certitudine azi că înfăptuirea lor, fără greș, a condus la dobîndirea, de către ingineri, a unei bogate experiențe, într-un domeniu în care, cu două decenii în urmă, capacitățile eminente ale cărturarilor noștri erau ținute în dosare. Iat-o confirmată, stimată și împărtășită de cîțiva specialiști în construcția de baraje hidrotehnice: Ing. PALM YUGVE RAINOLD din Comisia economică O.N.U. pentru Europa — „Metodele de construcție și proiectele românești pot fi recomandate pretutindeni pentru ingeniozitatea lor. De altfel, azi ele sînt cunoscute și apreciate în străinătate"; prof. DARIO GIAFFI de la Universitatea din Bologna — „Impresie foarte bună, cu adevărat foarte bună despre construcțiile românești. Sînt excelente!"; IZUTA TOKASHY din Tokio — „Nu pot să nu remarc impresionantele realizări obținute de romîni în construcțiile hidrotehnice. În Japonia a stîrnit interes uriașa hidrocentrală de pe Dunăre, care va fi una din cele mai mari din lume".

Facem pași largi, fermi, spre a mări cît mai rapid producția și consumul de energie electrică pe locuitor. Perspectivele sînt limpezi. Munții răsună în cadența perforatoarelor și vuietul dinamitei ce taie povîrnișuri în trombe de explozii. Tone de beton curg într-un șuvoi nesfîrșit, înălțind baraje, centrale electrice. În cursul acestui an au fost puse la lucru alte uzine electrice: Luduș, Craiova, Pitești etc., etc., — ale căror agregate însumează o putere finală reprezentînd mai mult de o pătrime din totalul celei existente în întreaga țară anul trecut. Privim înainte! În zare se profilează imensul baraj al sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier, al doilea ca mărime din Europa prin proporțiile sale care va revărsa un nou șuvoi de kilowați.

Gh. BRĂTESCU

Magazine noi - profiluri noi

(Urmare din pag. 1)

zor, mese, stative de flori, fotolii, scaune etc.) ca și de o casă de comenzi unde să te poți adresa pentru obținerea unor piese de mobilă ce se găsesc la magazine diferite.

Și fiindcă tot sîntem la capitolul profiluri noi de unități de desfacere, se cuvine să amintim și de forma nouă de deservire introdusă de O.C.L. Textila II la... maternitatea Giulești. Proaspetele mame pot cumpăra aici direct primele... toalete ale odraslelor: scutece, costumașe, botoșei etc. O idee bună care merită să fie extinsă și la alte maternități.

De la „Bolta rece" la Cafè tabac

„Cerbul carpatin" face prozeliți. Ideea de revalorificare a vadurilor comerciale cu tradiție, pornită din Brașov, a inspirat și pe alți lucrători din alimentația publică. Dovadă, lucrările ce s-au întreprins pentru reamenajarea faimoasei „Bolte reci" din Iași. Această bătrînă „boltă" de pe drumul Sărăriei, care l-a cunoscut pe Eminescu și pe Creangă, va fi pusă la dispoziția contemporanilor întocmai cum era în trecut. Un cerdac larg va ține loc de terasă, sala de consumație, cu o sută de locuri, va fi decorată în spiritul vremii. În subsolul „Boltei reci" va fi instalat un bar și o „sală butoi" (cu mobilierul în formă de butoiașe și bolta placată cu doage). După cum se vede, se vor crea toate condițiile ca unitatea să fie la înălțimea tradiției. Se spune că pe ușa de intrare a vechiului local atîrna o hîrtie ce cuprindea o parodie după „Somnoroase păsărele", care începea așa: **„Drăgălașe păhărele / Dinainte-mi să se pună / Să se toarne vin în ele / Poftă bună".** Urare de deplin valabilă și viitorilor vizitatori ai localului renăscut.

Dar pe lîngă reconsiderarea vechilor vaduri, alimentația publică oferă și noutăți într-adevăr noi... Iată, bunăoară, unitățile de tip „Cafè tabac" (una deschisă la Constanța, alta în curs de amenajare la București pe Bd. Magheru 43). Caracteristica acestora este cuprinderea unor activități distincte: desfacerea de produse specifice sectorului de alimentație publică, paralel cu vînzarea produselor de tutungerie, a unor produse pentru fumători, lame de ras și obiecte de toaletă pentru bărbați, o gamă largă de articole pentru amintiri etc. Ideea este desigur interesantă. În măsura în care primele unități, care au caracter experimental, vor avea succes, numărul unităților de acest gen va spori.

În capitală, prin renovarea unor vechi unități se vor amenaja în curînd patru bufete-bar: „Tomis" (fost Bulevard), Tic-Tac (fost Constructorul), „Carpați" — de pe strada Academiei nr. 21 și „Cireșica" de pe Bd. 6 Martie 45. Combinație de bar și braserie, modern utilat și dotat, avînd un sortiment specific de preparate și băuturi, acest tip de unitate are toate condițiile de a fi primit favorabil de publicul consumator. De asemenea, tot în capitală, pe Bd. 6 Martie, se amenajează cafebarul „Tosca", care îmbină caracterul de bar cu cel al unităților de desfacere a cafelei.

La domiciliu, cu mașina și prin poștă

Începutul e promițător. Dar totuși e vorba doar de un început. Căci livrarea mărfurilor la domiciliu este o treabă extrem de utilă pentru gospodine, care își vor vedea astfel economisit un timp prețios.

Deocamdată, ce s-a făcut pînă în prezent: În București, „Unicul" nu mai e... unic. Casa de comenzi „Mercur" trimite de cîtva timp la domiciliul cumpărătorilor o gamă largă de produse alimentare, preparate culinare și de cofetărie, legume etc. Acestor două unități li se alătură unele bucătării de bloc și cofetării care, pe baza comenzii prealabile, livrează produsele la domiciliu.

De fapt nu e un primat exclusiv al capitalei, căci și în unele orașe din țară: Cluj, Ploiești, Brașov, Tg. Mureș etc., o seamă de produse alimentare, în special laptele, se livrează acasă la cumpărători.

Mai recentă este măsura luată la București (prin șase magazine reprezentative) și la Constanța de a se transporta la domiciliu mobila, precum și prin patruzeci unități bucureștene ale O.C.L. Tehnometal, aparate de radio, televizoare, frigidere, mașini de spălat rufe etc.

Cam atît! Destul de puțin deci. Mai ales că unele orașe ale țării sînt complet văduvite de această formă civilizată de deservire. Inițiativele sînt deci așteptate...

La fel se pune problema și cu livrarea produselor prin poștă. Deocamdată este vorba de piese auto expediate pe această cale de magazinul Tehnometal de pe Bd. Gării de Nord ca și de discurile pe care C.L.D.C.-București a avut buna idee de a le livra prin poștă. Dar, după cum ne informează organele de resort ale Ministerului Comerțului Interior, se pregătește organizarea unui magazin care să livreze prin poștă și diferite produse industriale.

Una peste alta, bilanțul este, după cum se vede, destul de amplu și îmbucurător. Orice s-ar zice, noul își face ferm loc și în comerț. Dar, dacă se poate, ceva mai repede...

Paul MARIAN
Mircea SCRIPCĂ

Bătrînul Ateneu

(Continuare din pag. 1)

mea și mai cu seamă... pustietatea sălii îi punea în mare încurcătură pe conferențiari. Atunci, Constantin Exarcu aflîndu-se la Roma, a întocmit cu un arhitect planurile de construcție a unui local propriu al Ateneului.

Pe atunci, pe locul Ateneului de astăzi, sălășluia biserica Episcopiei de Rîmnic care trebuia să se transforme în muzeu de odoare sfinte. În 1875 locul din spatele Episcopiei, aparținînd primăriei orașului, a fost vîndut contra 2500 de galbeni plătibili în 5 ani, „Societății equestre romîne" care voia să înalte un circ-manej într-o poziție centrală a orașului. Într-adevăr, potrivit rezoluției. Dar dacă el a fost sufletul și inițiatorul, numeroși alți oameni luminați ai vremii s-au adunat în jurul său: printre membrii fondatori îi găsim pe Theodor Aman, Bogdan Petriceicu Hașdeu, Matei Millo, Mihail Kogălniceanu, Alexandru Odobescu, Gh. Tattarescu.

Reunind în zidurile sale comori de artă veche arhitecturală — fațada e inspirată după templul Erechteion din Atena, încăperile laterale sînt decorate după modelul templului Sibilei de la Tivoli, coronamentul este făcut după monumentul coragic al lui Lysicrat din Atena — Ateneul avea să dăruiască la rîndul său comori de artă de-a lungul anilor.

Mai tîrziu, Ateneul și-a mărit numărul încăperilor — la subsolul clădirii s-au construit două săli de cinematograf și două de expoziții, s-a făcut o sală mare pentru bibliotecă și una pentru depozit de cărți. A suferit de pe urma calamităților naturii — cutremurul din 1940 l-a șubrezit, a suferit de pe urma calamității oamenilor — bombardamentele din 1944 l-au sfîrtecat prin schije. A fost refăcut și, prin grija statului, astăzi i s-au adus modernizări și înfrumusețări.

Stai pe băncuța troienită de frunzele veștede de noiembrie și, în liniștea părculețului, privești Ateneul — auster, masiv, tăcut. Încerci să urmărești liniile pline de grațioasă fantezie care se împletesc, se întretaie, se suprapun și se despart pe cupola Ateneului, în arabescuri de dans. Le știi, le cunoști, le-ai privit de zeci de ori și totuși ai impresia că le vezi prima oară. Cu ochii minții poți să reconstitui imaginea cum vrei: cupola strălucind în irizarea viorie a răsăritului, cupola strălucind în soarele roșu al amurgului, cupola strălucind în lumina becurilor, noaptea. Și parcă această imagine este cea mai frumoasă! Nu știu numele celui care a avut ideea să strecoare prozaica lumină electrică printre stocaturile și rotondele cupolei, transformînd-o în autentic element de poezie — dar știu că a făcut un lucru de mare finețe artistică! Pe cît de neartistică a fost vopsirea fațadei Ateneului în roz murdar. Dar, cu dragostea bucureșteanului pentru frumusețea Bucureștiului său, vrei să te liniștești, sperînd că această văruire — care este prea urîtă ca să poată părea măcar unui singur om altfel — a fost doar un accident, care se va repara, degrabă.

Privirea se depărtează și se plimbă fără scop. În față se lovește de liniile zvelte ale blocurilor din Piața Palatului, în dreapta de hotelul „Athénee Palace", în spate de siluetele înalte și albe ale blocurilor noi de pe bulevard. Tot ce este NOU mai bun, încadrează vechiul Ateneu, cu tot ce are el mai BUN. Lîngă tine, în spatele băncii simți permanent o prezență. Da, e nemișcată, e din piatră — dar e o prezență care nu putea lipsi din ambianța Ateneului. Pe soclul lui, Enescu își înclină capul ca pentru a-l așeza pe vioară sau pentru a asculta ecoul unei vibrații lăuntrice. Și privindu-l, ai deodată senzația că din liniștea părculețului se ridică stinghei și firav, apoi din ce în ce mai amplu și viguros, acordurile Rapsodiei Romîne. Vin din minte și din memorie — dar ai impresia că vin negreșit din marea sală, sub a cărei cupolă au răsunat de atîtea ori.

Această cupolă a ridicat în înălțimile ei sunetele atîtor arcușuri celebre, dirijate de atîția maeștri celebri. Un program al Filarmonicii, publicat cu prilejul împlinirii a 12 ani de activitate, reunea numele celor care au cîntat aici între 1920—1932: Jacques Thibaud, Wilhelm Backhaus, Claudio Arrau, Bella Bartok, Gaspard Cassado, George Enescu, Igor Stravinsky, Arthur Rubinstein, Georg Kulenkamph, Alfred Cortot. Și în aceiași ani au ridicat bagheta conducînd orchestra Filarmonicii, muzicieni de înaltă clasă: Alfons Castaldi, Vincent d'Indy, Pietro Mascagni, George Enescu, Maurice Ravel, Bruno Walter, Richard Strauss, Felix Weingartner, George Georgescu.

După mai bine de 30 de ani, unii dintre aceștia s-au reîntîlnit pe podiumul muzical, la festivalurile internaționale „George Enescu" de la București. Nu-i mai găzduia Ateneul pentru că marea lui sală devenise mult prea mică față de numărul iubitorilor de muzică. În decurs de două decenii bătrînul Ateneu înregistrase cu fidelitate acea sete crescîndă a oamenilor pentru artă și pentru comorile ei. În sala lui avusese loc primul concert simfonic popular la care muncitorii de la uzinele „Electronica" veniseră să asculte muzica lui Beethoven. Și concertul simfonic popular a devenit o tradiție. În sala lui s-a inaugurat universitatea muncitorească de cultură muzicală. Și cursurile ei au devenit o tradiție...

În zidurile bătrînului Ateneu este înscrisă o întreagă istorie a orașului și a vieții noastre culturale. Și în același timp este înscrisă, fără literă și cuvînt, întreaga schimbare din sufletul și mintea oamenilor pentru care azi cultura este o necesitate. Iată de ce spuneam că Ateneul merită să fie simbol al Bucureștiului. Și este!

Pia RĂDULESCU

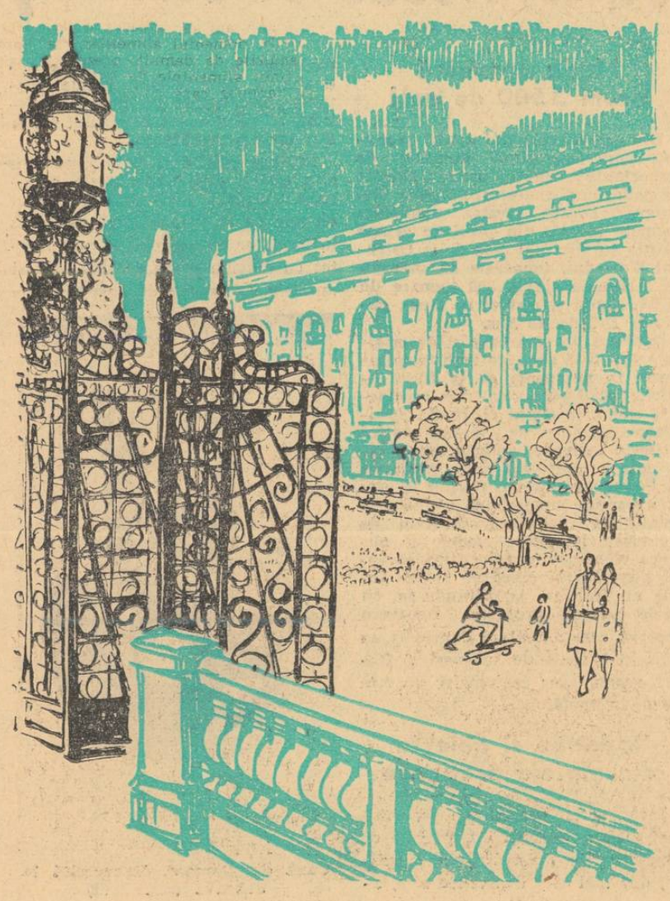

Standul apelor din Muzeul tehnic **Fotografia : Ion POPOVICI**

„Nici n-ai putea fără de ea!"

Știți „Cîntecul sacagiului"? Nu, nu-i prea nou. Copiilor li s-o fi părînd poate că ecourile lui vin dintr-o lume de poveste : saca = sacagiu — ce-or fi însemnînd ?

În ciuda anacronismului evident, acest cîntec păstrează totuși un adevăr de strictă actualitate : „Nici n-ai putea fără de ea !" Așa e, nu-i loc de nici o contrazicere. Spicele de grîu nu s-ar împlini, fînețele nu și-ar desface potirul, iarba s-ar răsuci ca pîrjolită fără ea. Ba chiar viața marilor fabrici și combinate poate suferi din pricina ei, ca să nu mai vorbim despre oameni. Ei bine, ne-am putea imagina fie chiar și numai o zi fără apă ? E o întrebare pe care probabil nu și-o pune nimeni prea frecvent. Expoziția de la Muzeul tehnic din parcul Libertății îi obligă însă pe vizitatori la reflecții puțin obișnuite.

Dintotdeauna, apa a jucat un rol hotărîtor în existența oamenilor. Pe cît de multe înlesniri poate însă aduce, tot la atîtea pagube și neajunsuri era capabilă să dea naștere. Numai în Lunca Dunării, pe porțiunea dintre Arsache și Slobozia (în aval de Giurgiu) puhoiul de ape a înecat în voie pămînturile, ani și ani de-a rîndul. Era o „dărnicie" de care oamenii n-aveau nevoie. Și iată că în urma excavatoarelor, macaralelor și screperelor care au săpat șanțuri, au durat diguri și au smuls buturugi putrezite, pămîntul sănătos și-a recăpătat respirația și a început să rodească. La Berteștí, Pietroiu, Bejani, Gropeni sau Dichiseni s-au înălțat ca o minune, în anii din urmă, adevărate păduri de porumb. Sînt 300 000 de hectare în Lunca Dunării care se vor scutura de povara inundațiilor ; o trîntă zdravănă între puterea dezlănțuită, mînioasă a apelor și dîrzenia înțeleaptă a omului, din care a ieșit și iese biruitoare cea din urmă !

Dobrogenii, cei de pe Valea Carasu mai ales, pîndeau pînă mai acum cîțiva ani, jocul norilor pe cer, așteptînd mereu binefacerile ploii. Canalele întinse pe zeci și sute de kilometri (nu numai în Dobrogea) potolesc azi setea ogoarelor. Fără îndoială că nici irigațiile, nici alimentarea cu apă de băut sau apă industrială, nu pot fi despărțite de principala lor sursă : precipitațiile. Meteorologii au calculat că pe întreaga suprafață a țării cad anual 237 500 000 000 litri de apă ! Dacă această cantitate ar trebui integral transportată, s-ar forma un tren lung de 118 000 kilometri. Dar de fapt ea e absorbită de pămînt, iar în parte se scurge în rîuri, Dunăre și mare.

Fiind o autentică bogăție, apa e și ea folosită cu chibzuință și spirit gospodăresc în țara noastră. Din însemnele de pe o hartă a țării, aflăm despre cei 360 MW instalați în uzine hidro-electrice, despre faptul că industria consumă în prezent de șase ori mai multă apă, iar populația orașelor de trei ori și jumătate decît cu două decenii în urmă.

. . . . . .

Peste munți, dealuri și văi se așterne cenușiul norilor. Fulgerele brăzdează cerul și se aud tunete înăbușite. Deodată începe ploaia : o ploaie fecundă ca-n zilele de vară. Dar iată, nici nu te-ai dezmeticit bine că zarea s-a și încins cu briul de mătase al curcubeului. Soarele roșu ca un taler cu jăratec coboară spre apus, s-a făcut noapte. Răsare luna și-n jurul ei clipesc neastîmpărat, stelele. Toate aceste transformări din natură se succed timp de cîteva minute pe diorama de la Muzeul tehnic. În lumina siderală ce coboară în cele din urmă peste întreaga țară se aprind pe rînd lumini pămîntene, pe care le identifici ușor : ici Hidrocentrala Bicaz, colo șantierul viitoarei hidrocentrale de pe Argeș, într-o scobitură de munte în relief, stația meteorologică de pe Omul sau în nordul țării, castelul de apă de la Suceava.

Și iar încep să cadă stropi mari de ploaie. Pămîntul le primește cu nesaț. Oamenii veghează însă ca apa — această mare bogăție naturală — să nu-și urmeze calea la voia întîmplării.

Viorica CIORBAGIU

Sculptură-portret din epoca romană, descoperită la Constanța

(Urmare din pag. 1)

tru piciorușe și care își sprijină capul în mîini. Starea de încordare ce se degajă din chipul statuetei îi dă acesteia o notă realistă, fapt ce i-a determinat pe arheologi s-o denumească „Gînditorul". Interesant este că această figurină, veche de mii de ani, a întrunit sufragiile specialiștilor din țară și străinătate, considerînd-o drept o capodoperă a artei neolitice. Deci iată un „Gînditor" care l-a precedat pe cel al marelui sculptor francez Rodin cu circa șapte milenii !

Alături de „Gînditor", s-a găsit și o statuetă de femeie care șade pe jos, cu piciorul drept ridicat, prins cu ambele mîini de genunchi. Avînd în vedere că toate figurinele descoperite sînt modelate în diverse poziții, foarte aproape de realitate, se presupune că oamenii din această cultură cunoșteau anatomia corpului uman.

Cel mai vechi muzeu din București

Statuetele de mai sus sînt expuse în vitrinele Muzeului național de antichități, muzeu care împlinește în această lună 100 de ani de la înființare. Nucleul lui este însă mai vechi — fostul Muzeu Național înființat în 1834. Colecțiile s-au dezvoltat foarte mult, mai ales după 23 August 1944, și în special de atunci de cînd săpăturile arheologice au trecut sub conducerea Academiei R.P.R.

Aici pot fi văzute minunatele vase de ceramică pictate în trei culori găsite la Cucuteni sau cele de la Traian, unde apare pentru prima dată figura umană pictată pe vase. De asemenea, sînt valoroase vasele cu figuri umane sculptate în relief descoperite la Ruginoasa și Trușești.

Pe urmele omului primitiv

Moda feminină acum 3 500 de ani

Din epoca bronzului există în muzeu numeroase piese deosebit de importante : unelte, arme, obiecte de podoabă și sculpturi de peste trei milenii. Dintre acestea semnalăm securile lucrate din plăci de aramă bătute cu ciocanul cald de la Ostrovul Corbului, topoarele cu manșon de la Sinaia și cele 300 topoare de luptă, săgeți și vîrfuri de lănci, găsite la Drajna de Sus.

Deosebit de valoroase și de originale sînt însă zece statuete feminine găsite în necropola de la Cîrna — raionul Băilești — colecție considerată unică în genul ei. Înalte de aproape un sfert de metru, ele au mijlocul încins cu un brîu mare, iar la partea inferioară sînt modelate ca la rochiile cloche. Corpul le este în întregime acoperit cu podoabe și detalii ale costumelor. Extrem de frumoase, la aceste modele se observă elemente caracteristice portului popular românesc de astăzi, fotele cu franjuri asemănîndu-se cu unele costume bănățene. Deoarece oamenii care au lucrat figurinele au trăit în Oltenia de sud-vest și Banat, asemănarea costumelor nu este de loc întîmplătoare.

Podoabe și obiecte din metale prețioase

Începînd cu perlele din os, chihlimbar sau... simplu lut, purtate de oamenii primitivi, vitrinele muzeului, dar mai ales depozitele sale, adăpostesc o mare varietate de podoabe și obiecte din metale prețioase descoperite pe teritoriul patriei, atît din epoca bronzului cît și din epocile următoare.

Printre cele mai valoroase vom cita cîteva din numeroasele exponate. O piesă rarisimă este coiful de aur de la Poiana Prahova, găsit întîmplător de un copil și ornamentat cu diverse scene de sacrificii și animale fantastice de inspirație orientală. Un coif asemănător, din argint suflat cu aur, a fost descoperit la Hagighiol, ambele fiind din secolul IV înainte de era noastră, iar la Turnu Măgurele s-a descoperit mai de mult, un tezaur format din 6 brățări și 433 inele din aur.

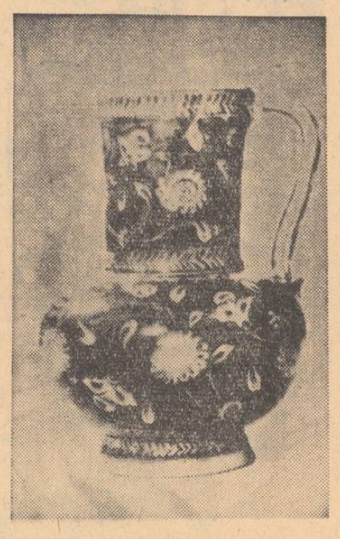

Cană de Damasc, descoperită la Suceava (sec. XVI)

Dacă la acestea adăugăm numeroasele obiecte legate de cultura daco-getă, apoi vestitul tezaur de la Pietroasa, de o valoare artistică excepțională, cele aproape 1 600 monumente greco-romane din Lapidariu, precum și cele 100 000 de monede din aur, argint și bronz ne putem imagina bogăția valorilor pe care le adăpostește Muzeul național de antichități.

*

Nu putem încheia aceste rînduri fără a arăta vie activitate depusă de colectivul Institutului de arheologie, de sub direcția acad. prof. Em. Condurachi și de colectivul condus de prof. Vladimir Dumitrescu, șeful secției muzeu, pentru popularizarea colecțiilor, atît în localul respectiv cît și în diverse întreprinderi din capitală. De asemenea am fost informați că s-a alcătuit un ghid și că acum se lucrează la o serie de cataloage de colecții. Astfel, în curînd va apare primul fascicol românesc din colecția „Corpus vasorum antiquorum", editată sub auspiciile Uniunii academice internaționale. El va cuprinde un studiu cu privire la toate vasele grecești vechi din muzeu, urmînd ca în viitor să se alcătuiască un catalog al monumentelor sculpturale și arhitectonice.

Simion SAVEANU

„D. T. T. ȘI AI LUI"*)

A fost o vreme cînd d. T. T. și ai lui au fost stăpînii absoluți ai acestor pămînturi. O vreme cînd fostul negustor en-gros de pînzeturi și postavuri și apoi industriaș, avea mînă liberă în toate direcțiile. Cînd putea să jefuiască din visteria țării, cu ajutorul comenzilor militare, milioane. Cînd putea să bage în pușcărie oameni nevinovați pentru a scăpa de martori periculoși.

A fost o vreme cînd d. T.T. putea vinde țara împărțind cu generalii arginții rezultați din trădare. Cînd dl. ministru de interne Rizea, cel care pătrundea în secretele de alcov ale mai marilor pentru a-i avea la mînă, tranșa — cu vina de bou în mînă — în favoarea d-lui T.T. și ai lui orice conflict de clasă.

Cînd prinții Mavrogheni își plimbau degenerarea și spleenul între

hipodromul din București și ruleta de la Monte Carlo, realizînd mariaje între blazoane și milioanele proaspăt îmbogățiților de război.

Cînd d. T.T. și ai lui puteau cumpăra cu director cu tot ziare „închinate intereselor superioare și permanente ale țării" și cînd afaceriști veroși ai condeiului, asemeni lui Hanganu, serveau cu condeiul lor reacțiunea și afacerismul.

O vreme cînd Mihaela, fiica d-lui T.T., crescută cu fräulein Ingrid, ținea jurnal intim pentru ca mai apoi fulgerător „inspirată" (în obscuritatea unui muzeu italian, de către o căpetenie fascistă) să devină mentoră a căprăriilor fasciste pe care le alinia în fața lui „tăticu", în gara Sinaia.

A fost o vreme cînd d. T.T. și ai lui numeau judecători și procurori dintre fiii de moșieri, arendași, angrosiști de coloniale și delicatese. Cînd președintele tribunalului, îndopat pînă la indigestie cu pateu de iepure avea la discreție muncitori și țărani pe care-i condamna la ani grei de pușcărie pentru simpla vină de a fi cerut pîine și dreptate.

A fost o vreme cînd cinstitul, dreptul și nevinovatul Andrei Mînzatu făcea ani de ocnă și-a petrecut tinerețea în ocnă, pentru matrapazlîcurile d-lui T.T.

O vreme cînd împotriva d-lui T.T. și ai lui s-a ridicat partidul comuniștilor, care îndemna la luptă pentru eliberare pe cei mulți și asupriți. Cînd deși aflat în cruntă ilegalitate conducea greve și manifestații, scotea presa sa, organiza lupta și făcea să răsune peste țară glasul adevărului.

O vreme în care Vasile Dodu nu se putea întîlni decît pe ascuns cu soția sa, cînd Vasile Taflan și Gh. Covaci și Iosif Iliescu, și Vera Zătreanu și Niculai Jitaru, și Timofte, și Sofia Niculescu și alții, și alții, încrucișau brațele în fabrică, fără a se lăsa impresionați de demonstrațiile de forță ale generalilor.

O vreme în care oameni cinstiți, precum profesoara Ana Mărgescu descoperea adevărurile zguduitoare expuse de Marx în Manifestul Partidului Comunist și în care oameni luminîndu-se, dădeau adăpost în odăile lor gheștetnerelor, celor care vor lucra la ele pentru răspîndirea cuvîntului partidului.

A fost o vreme... perioada anilor 1924—1930, pe care Sergiu Dan o zugrăvește în cartea lui „Tase cel Mare". O face cu talent dovedind o serioasă cunoaștere a epocii și moravurilor care o dominau, precum și a forțelor care înfruntau din ce în ce mai viguros pe d. T.T. și ai lui. Și chiar dacă am avea obiecțiuni privind modul în care, pe alocuri, rezolvă unele situații (o pildă numai — sfîrșitul conflictului T. T. — Mînzatu) sau unele accente nefirești în comportarea și mai ales în limbajul muncitorilor ilegaliști, cartea se impune prin densitatea substanței ei epice, prin adevărurile pe care le proclamă, prin tipologia diversă pe care o aduce în scenă, prin cursivitatea povestirii.

M. RADIAN

*) Tase cel Mare", roman de Sergiu Dan.

Noutăți în librării

Nuvele

de MAO DUN

Volumul reunește nuvele și schițe ale renumitului scriitor chinez în care sînt oglindite figuri de oameni și aspecte din China prerevoluționară. Scriitor realist, Mao Dun surprinde aspecte semnificative ale procesului de trezire la viață nouă a poporului chinez, aspecte ale procesului de făurire a noii sale conștiințe.

Introducere în programarea liniară

de N. MIHAILA

Volumul se ocupă de obiectul programării liniare, a metodelor particulare, precum și de problema generală a programării liniare. Două capitole sînt consacrate degenerării în problemele de programare liniară, dualității și transporturilor. Volumul mai cuprinde exerciții și probleme recapitulative și o anexă cu noțiuni de algebră liniară.

Cariatida

poeme de ION GHEORGHE

Culegerea cuprinde o serie de poeme în care autorul cîntă cîteva dintre importantele teme ale contemporaneității noastre socialiste. Poemul, care împrumută titlul său volumului, ridică la rangul de mare virtute adevărul eroism al tinerești comuniste. În „Balada țăranului tînăr", poetul evocă figura intrată în legendă a lui Lazăr Cernescu, comunistul ucis de o bandă teroristă, iar în „Viața și opiniile pescărușilor" pe cea a lui Filimon Sîrbu.

Probleme de hepatologie

în redactarea lui V. RUNCAN

Volumul prezintă o culegere de studii privind probleme de actualitate din patologia hepatică, aspecte de morfologie funcțională, de biochimie, hemodinamică, fiziopatologie și terapeutică hepatică, toate privite prin prizma ultimelor cercetări ale științei mondiale.

Săptămîna la televiziune

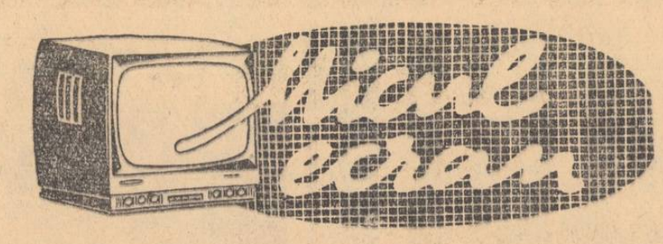

29 NOIEMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Emisiune pentru copii și tineretul școlar : Aventurile echipajului Val-Virtej : „Strigătele deșertului" (reluare) ; Program de cîntece și dansuri populare românești în interpretarea elevilor. 10.30 Rețeta gospodinei. 11.00 Emisiunea pentru sate. Din cuprins : • Selecțiuni din programul brigăzii artistice de agitație a Căminului cultural din comuna Bolintinu din Vale, distinsă cu premiul II la cel de-al VII-lea concurs al formațiilor artistice de amatori de la orașe și sate. • Cîntece populare românești, cerute de telespectatori, în interpretarea soliștilor : Traian Lăscuț-Făgărășanu, artist emerit, Tita Bărbulescu, Constantin Cocriș și o formație instrumentală, condusă de Nicolae Băluță — artist emerit. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Aventurile lui Robin Hood (XII) : Închizitorul. 19.40 Piscuri și peșteri minunate. 20.00 Concertul orchestrelor de muzică populară și de estradă ale Radioteleviziunii. Dirijori : Victor Predescu, artist emerit și Jean Ionescu. Soliști : Angela Moldovan — artistă emerită, Gigi Marga, Doina Badea, Mihaela Cotaru, Maria Precup, Ion Stoian, Luigi Ionescu, Jean Păunescu, Benone Sinulescu, Petre Săbădeanu. 21.00 Filmul documentar Spartachiada republicană. 21.20 Partea a doua a concertului orchestrelor de muzică populară și de estradă ale Radioteleviziunii. În încheiere : Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.

30 NOIEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Emisiunea pentru școlari : „Un somn lung cît... iarna". Au plecat păsările călătoare. Se apropie iarna. Ce fac oare ursul, ariciul, liliacul și alte atîtea animale care nu părăsesc pădurea și cîmpia ? 19.40 Filmul artistic „Primul troleibuz". 21.05 Vitrina literară. De astă-dată, emisiunea noastră este dedicată literaturii științifico-fantastice. Prin intermediul peliculei și al dramatizărilor, vă vom prezenta volumele : Fahrenheit 451° de Ray Bradbury, „Astronauții" de Stanislaw Lem și „Planeta cubică" de Camil Baciu. Prezentare de Ion Hobana. 22.05 Telesport. În încheiere : Buletin de știri. Buletin meteorologic.

1 DECEMBRIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. Procedee moderne de analize în petrochimie, de ing. Dumitru Săndulescu, de la ICECHIM. 19.00 Jurnalul televiziunii 19.10 Năzdrăvăniile vulpii : Vulpoiul și Veverița — adaptare și dramatizare de Sergiu Milorian. 19.40 Emisiune de teatru : „Mitică Popescu" de Camil Petrescu. În pauză — Emisiune de știință : O experiență științifică în Oceanul Indian. În încheiere : Buletin de știri. Buletin meteorologic.

3 DECEMBRIE

În jurul orei 14.15 — Întîlnirea de fotbal dintre echipele „Dinamo" București și „Internazzionale" Milano. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul școlar : Ce să fiu ? ! 19.40 Filmul artistic „Inspectorul și noaptea". 21.15 O voce de neuitat : George Folescu. În încheiere : Poșta televiziunii. Buletin de știri. Buletin meteorologic.

4 DECEMBRIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. Dispozitivele regulatoare din procesele industriale automatizate, de ing. Ilie Papadache. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul școlar : Locuri din București. Vă invităm să vizitați un punct turistic din capitală: Muzeul de artă populară „Dr. N. Minovici". 19.35 Moment liric. 20.00 Săptămîna. 21.00 H. Catargi. Emisiune cu caracter retrospectiv, consacrată creației pictorului H. Catargi. 21.20 Muzică populară românească cu ansamblul „Perinița". În încheiere : Buletin de știri. Buletin meteorologic.

5 DECEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii : Prietenii lui Așchiuță... 19.35 În fața hărții. 19.45 Filmul artistic „Nevasta brutarului". 21.45 Muzică ușoară. Cîntă orchestra Casei de discuri Electrecord, condusă de Alexandru Imre. Soliști : Puica Igirașeanu, Richard Oșanițki. În încheiere : Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.

NOTE DE TELESPECTATOR

Dintre lucrurile pe care studioul de televiziune le face aproape întotdeauna bine, descoperirea și popularizarea elementelor tinere și dotate pentru unele dintre genurile artistice este cu precădere menționabilă. Cu atît mai mult cu cît lucrătorii de toate categoriile ai studioului pun rîvnă și pasiune în promovarea acestui nou. Așa s-a întîmplat și simbăta trecută, cînd pe micul ecran s-a desfășurat emisiunea intitulată „Toamna se numără... melodiile", de fapt o emisiune de muzică ușoară susținută de tineri artiști amatori, într-un montaj și aranjamente foarte îngrijite.

Din colaborarea redactorului emisiunii Fromi Moreno, a regizorului Marcela Popescu și a operatoarei Mariana Voiculescu montajul a fost nu numai proaspăt și tineresc, nu numai fluid și antrenant, dar foarte bine pus la punct sub raport tehnic, încît nu am simțit nici un moment că muzica fusese prealabil înregistrată, nu am surprins nici un moment de jenă sau de timiditate în comportarea tinerilor debutanți. E adevărat că interpreții — cu toții studenți din București și artiști amatori — sînt înzestrați cu frumoase calități vocale și cu dezinvoltură scenică. Prezentatoarea, Dana Dumitrache, decorativă și sensibilă, și cîntăreții Luminița Dobrescu, Cristian Popescu și Petre Geambașu au interpretat melodios cîteva lucrări ale compozitorilor noștri, și cu o dicție destul de bună — în pronunție și accent —, piese în limbi originale ale unor compozitori străini.

Remarcabilă, de asemenea, partea coregrafică a programului. Coregrafia lui Gelu Matei, ingenioasă și surprinzătoare, ca în dansul lebedelor, care a îmbinat motive de balet clasic cu ritmuri moderne.

În general, o emisiune reușită, realizată cu multă atenție. Asemenea emisiuni, firește la același nivel artistic, în aceiași ambianță de prospețime și de lucru făcut cu dragoste, vom revedea cu plăcere pe micul ecran.

*

În cadrul emisiunii „Săptămîna" de vinerea trecută, am urmărit o secvență cu temă sportivă, realizată la Paris de Tudor Vornicu, corespondentul „Agerpres" în capitala Franței. Nu am măsurat timpul, dar nu credem că secvența a fost mai lungă de zece minute, în care interval am putut face cunoștință cu doi jucători francezi de rugbi — oaspeții noștri în aceste zile — și am putut cunoaște părerile lor, ca și ale unor persoane oficiale, asupra meciului, devenit tradițional, dintre rugbiștii români și francezi. Ceea ce am reținut cu deosebire și ceea ce voim să oferim ca exemplu de urmat telereporterilor noștri, este reușita îmbinare dintre imagine și text, conciziunea și claritatea comentariilor, discreția reporterului față în față cu preopinenții săi.

Șt. RADU

DIN FAUNA NOASTRĂ

Mistrețul

Strămoșul porcului domestic, mistrețul, are în țara noastră o largă arie de răspîndire. El poate fi întîlnit atît în Delta Dunării — pe grinduri și chiar pe plaur — cît și în pădurile de șes și deal, urcînd pînă în zona cerbului. Animal omnivor, are o foarte lungă „listă de bucate", care cuprinde, de preferință, jirul, ghinda, merele și perele pădurețe, dar și ciuperci, larve de insecte, rîme, porumb, cartofi și altele. Este unul din animalele care nu-și păstrează locul de trai, fiind în stare să străbată într-o singură noapte peste 20 de kilometri în căutarea hranei. Iarna, pentru a se putea apăra mai ușor de răpitoare — în special, haitele de lupi — se adună în cîrduri care sînt conduse de cîte o scroafă mai bătrînă.

Mistrețul, animal de noapte, este vînat atît pentru trofeul lui — colții — cît și pentru carnea sa plăcută. Vînătorii cu experiență își pot da seama de vîrsta mistreților (masculilor) după lungimea și curbura colților. Solitarii — masculii bătrîni — ajung la o greutate de peste 300 kg, și sînt cunoscuți sub acest nume pentru că mai tot timpul trăiesc retrași, căutîndu-și semenele numai în perioada de împerechere (noiembrie — decembrie).

Vînătoarea la mistreți se face începînd din octombrie și ține, de obicei, pînă la sfîrșitul lui februarie. Metodele folosite în asemenea ocazii sînt pînda la porumbiște, dar și goana și vînătoarea cu ciini speciali.

„Vă invităm la rugbi!"

MÎINE, PE STADIONUL „23 AUGUST": ROMÎNIA — FRANȚA

La unele din antrenamentele lotului nostru reprezentativ: Mateescu, introducînd balonul în grămadă

În acest prelungit sezon sportiv, evenimentul mult așteptat de iubitorii noștri de rugbi este desigur meciul dintre reprezentativele Rominiei și Franței. Mîine, pe gazonul marelui stadion bucureștean, „maeștrii balonului oval" din cele două țări își vor măsura din nou forțele. Cronologic, Bucureștiul găzduiește o astfel de confruntare a cincia oară; acum 26 de ani, în primul meci jucat „acasă", rugbiștii romini au pierdut cu 11—8, apoi, în 1957, o nouă înfringere, dar după o dramatică evoluție a scorului care, finalmente, s-a stabilit la 18—15 pentru francezi. Se pare însă că acea partidă a avizat în mod definitiv lumea rugbistică europeană de ascensiunea marcată de rugbiul romînesc. Fapt e că, după trei ani, avea să înceapă seria întîlnirilor anuale dintre primele garnituri rugbistice romino-franceze. Iar rezultatele (pentru rememorare le consemnăm aci: Romînia—Franța 11—5, la București în 1960; Franța—Romînia 5—5 la Bayonne, în 1961; Romînia—Franța 3—0 la București, în 1962; Franța—Romînia 6—6 la Tolouse, în 1963) n-au lăsat nici un dubiu asupra posibilităților evidente ale echipei noastre reprezentative. Concluzia aceasta apare destul de firească pentru că, se știe, rugbiul francez are o reputație mondială...

Dar iată-ne din nou în pragul unei alte ediții a tradiționalei confruntări rugbistice romino-franceze. Toate pregătirile au fost încheiate; spectatorii prevăzători au deja în buzunar biletul de intrare, iar jucătorii își verifică pentru ultima oară starea echipamentului, neomițînd să încerce mai ales rezistența șireturilor și a crampoanelor de la ghete. O scurtă vizită în cele două tabere aflate amîndouă acum în capitala noastră, este edificatoare. Oaspeții, sosiți de joi, manifestă încredere în potențialul echipei. Ei și-au verificat forțele, fiecare în echipele de club, participînd cu regularitate la meciuri de campionat și cu o lună în urmă în fața reprezentativei insulelor Fidji, aflată în turneu în Europa. Jean Prat, conducătorul tehnic al națională de rugbi a Franței, a preferat o formulă nouă pentru echipa sa. În primul rînd a întinerit linia de înaintare, introducînd o serie de elemente valoroase, cu un gabarit impresionant. Dintre aceștia se evidențiază Gruarin (pe care publicul îl va putea remarca mîine și după... mustața ce o poartă), Walter Spanghero, Benoît Dauga — ultimul component de bază al fostei echipe campioane franceze Mont-de-Marsan și (atenție Demian!) cel mai bun prinzător al balonului la tușă. Noutăți prezintă și linia de treisferturi. În urma unor indisponibilități ale ultimilor titulari pe posturile de mijlocași, au fost preferați acum frații Camberabero (Guy și Lilian). Primul a mai jucat împotriva rugbiștilor noștri, dar avînd ca mijlocaș la grămadă pe binecunoscutul Lacroix. Redutabili se anunță jucătorii de pe aripi. Mai ales Jean Gachassin (de la actuala lideră a clasamentului — Lourdes) care în acest campionat a înscris pînă acum 8 „ésé-uri", deținînd cu autoritate șefia clasamentului respectiv.

Deși poate în mai mică măsură, și antrenorii noștri au introdus în echipă elemente tinere. E vorba de Șerban, Țuțuianu, Stoica, Dragomirescu — primii trei debutanți de altfel în lotul nostru reprezentativ. Antrenorul principal, Nicolae Pădureanu, ca și colegul său, Aurel Barbu, au încredere însă în forța, experiența și forma (apreciată ca bună) a componenților „vechii gărzi": Viorel Moraru, Constantin Stănescu, Teofilovici, Iordăchescu, Penciu etc. Părerea antrenorului Pădureanu, care și în anii precedenți s-a ocupat — și trebuie precizat că a făcut-o cu succes — de pregătirea și conducerea selecționatei noastre (merit pentru care a primit de altfel titlul de antrenor emerit), este că actuala formație reprezentativă este tot atît de valoroasă ca și cele prezentate anterior în meciurile Romînia—Franța. E adevărat că în partida internațională de acum două săptămîni, cu echipa R.F. Germane, rugbiștii noștri n-au strălucit, dar se speră că mîine ei se vor comporta la înălțime, așa cum au făcut totdeauna din 1960 încoace...

Este desigur o dorință a tuturor iubitorilor de sport din țara noastră, dorință pe care o așteptăm să se materializeze începînd chiar din primul minut al jocului.

Ion DAMIAN

● *AUTORITĂȚILE rasiste din Africa de sud au refuzat intrarea în țară a boxerului mexican Gaspar Ortega (care semnase un contract pentru un meci cu Willie Ludick) întrucît s-a descoperit că... bunica sa era indiană!*

● *CASSIUS CLAY a devenit pentru ziariștii sportivi cea mai bună sursă pentru declarații cît mai... năstrușnice. După operația care a suportat-o recent și care l-a împiedicat să boxeze în revanșă cu Liston, campionul mondial a fost din nou vizitat de ziariști. Clay s-a grăbit să le declare: „Eu sînt un boxer mai mare decît a fost Tunney și Dempsey. Îi voi învinge din nou pe Piston prin KO și nimeni nu va reuși douăzeci de ani să-mi răpească titlul"...*

● *PRESA americană s-a ocupat recent de o performanță sportivă puțin obișnuită, al cărei erou, Lyman Frain are vîrsta de... 80 de ani. Pentru a demonstra, după declarațiile lui, necesitatea ca oamenii în vîrstă să facă ciclism, el a parcurs distanța dintre New York și San Francisco (aproximativ 5 000 km) pe bicicletă, în timp de 86 de zile.*

● *ÎNTR-UN ORĂȘEL din Olanda (Oude Fekela) se disputa un meci de fotbal. În minutul 25, formația locală a beneficiat de o lovitură de la 11 metri pe care un înaintaș al echipei a ratat-o. După acest eveniment, din cauza puternicei emoții stîrnite, doi dintre spectatori au decedat în urma unor crize cardiace.*

● *CUNOSCUTUL fotbalist iugoslav Vukas, face zile frumoase echipei austriece A. K. Graz. El este considerat ca unul dintre cei mai buni interi ai campionatului austriac.*

MOZAIC

DESPRE DEMNITATE

de DAN DEȘLIU

Tradiționala „Cupă a orașului București", socotită multă vreme drept un fel de turneu de casă, în care problema locului I se rezolvă cu anticipație, prin prezența gazdelor — a revenit de astădată, pe merit, selecționatei belgrădene. În pofida aparențelor, rezultatul nu are nimic senzațional (bucureștenele au mai fost întrecute anul acesta de către aproximativ aceleași adversare, în cadrul „Trofeului Tașmajdan"), deși nu s-ar putea spune că ne face o deosebită plăcere. Victoria culorilor noastre devenise un lucru normal în mai toate competițiile internaționale la care participam; păstrînd proporțiile, romînii reprezintă în handbal echivalentul australienilor în tenis de cîmp, al japonezilor în judo, al anglo-saxonilor în sporturile cu motor. Firește, în asemenea circumstanțe este prea puțin măgulitor să te vezi întrecut, fie chiar și la limită, pe teren propriu, cînd noi știam precis că sîntem imbatabili și că nimeni nu-și poate permite nici măcar „să sufle" înaintea noastră... Ca să nu mai vorbim despre faptul că în celelalte două partide (cu București-tineret și cu Moscova), victoriile au fost obținute în extremis, iar învingătoarele n-au prea avut ce reproșa zeiței Fortuna.

De ce s-a ajuns aici, cum se explică această eclipsă acută, ce remedii se impun? — iată întrebările la care, sperăm, cei în drept vor da răspunsurile de rigoare. Semnatarul rîndurilor de față nu are de adăugat, de astădată, decît niște reflecții — mai mult așa, ca pentru sine. E vorba de faptul că această formație, pe care niscai „pasionați" nu s-au sfiit s-o fluiere la scenă deschisă, cuprinde numeroase jucătoare care au făcut cinste sportului romînesc, cucerind în repetate rînduri supremația mondială. Poate că scăderea de formă din actualul sezon reprezintă o consecință a eforturilor prelungite, de ani și ani de zile, prin care Ana Boțan, Irina Naghi, Victorița Dumitrescu, Maria Constantinescu și coechipierele lor au dat acea strălucire aparte unui palmares inegalabil. Poate că — și cît am dori să fie așa — e vorba de o depresiune trecătoare, un fel de nervi de toamnă, care se vor risipi o dată cu prima zăpadă...

Indiferent de toate acestea, cred că orice suporter loial este obligat să observe o atitudine de respect și admirație față de aceste jucătoare, ale căror merite mi se pare de prisos să le mai amintesc. Și asta cu atît mai mult, cu cît ele au luptat din răsputeri pentru un rezultat favorabil — dar întîietatea a revenit, pe bună dreptate, echipei mai bune la ora de față.

Nimic mai onorabil decît să știi să primești înfrîngerea de moment cu aceiași demnitate în gesturi, cu care ieri-alaltăieri îți potriveai pe frunte cununa de lauri.

Asupra acestei noțiuni — demnitate — unii dintre gălăgioșii tribunelor ar trebui să reflecteze foarte serios.

Pe schiuri cu 174 km la oră!

● Ați auzit de „kilometro lanciato"? ●

La începutul lunii ianuarie a anului 1930, dr. Walther Amstutz, unul din animatorii schiului elvețian, a organizat pe valea Saluver de lîngă St. Moritz prima întrecere de viteză absolută pe schiuri: kilometrul lansat. Panta era lungă de 500 de metri, cu o înclinație medie de 37 de grade și se sfîrșea cu o porțiune de teren plat și contrapantă. Concurenții se lansau pe o distanță de circa 100 de metri, după care erau cronometrați prin ruperea unui fir care punea în mișcare acele cronometrului. Primul record (97,149 km/h) a fost al austriacului G. Lantscher și tot el a fost acel care a depășit 100 km/h, visul schiorilor din acea vreme.

În anii următori, cursa a atras din ce în ce mai mult atenția. Apar diferite noutăți, ca de pildă carenarea schiorului (multiplul campion olimpic și mondial Zeno Colo a realizat în întregime carenat 159,290 km/h), îngreunarea schiurilor care au ajuns pînă la 60 kg, confecționarea unor costume speciale avînd la spate un sac de cauciuc pentru a da schiorului o formă cît mai aerodinamică etc. Toate acestea s-au dovedit însă inutile, deoarece pînă la urmă avantajul s-a dovedit în fim sau chiar inexistent.

După G. Lantscher apare un alt schior — italianul Leo Gasperl — care stabilește un nou record mondial și al cărui nume a rămas pînă în zilele noastre strîns legat de această probă. După ce realizează — în anul 1931 — recordul de 136,600 km/h, Leo Gasperl se stabilește în Italia unde se ocupă și acum, împreună cu Zeno Colo, de organizarea tehnică a vestitului „kilometro lanciato".

„Kilometro lanciato", cursă cunoscută sub inițialele „K. L.", are în momentul de față drept principal scop obținerea vitezelor maxime de către schiori îmbrăcați în echipament obișnuit. Pe nici o altă pistă nu se poate face o verificare mai bună a poziției de coborîre, a calităților schiului și a ceruirii decît pe o pistă amenajată pentru „K. L.". Într-o întrecere obișnuită, influența hopurilor, a schimbărilor de direcție, sînt atît de importante, încît performanța atinsă nu reflectă întotdeauna corectitudinea poziției corpului sau folosirea justă a materialului de schi. Pe pista „K. L.", schiorul poate să-și controleze poziția corpului cu controlul timpului în așa fel încît să-și poată alege poziția cea mai aerodinamică. În același timp, constituința faptului că „merge" cu 160 km/h îi dă o mai mare siguranță în întrecerile alpine unde viteza trece rareori de 100 km/h.

Principala pîrtie de concurs pentru „K. L." este amenajată pe ghețarul Plateau Rosa de lîngă Cervinia, din Italia, pe o distanță de circa 1 km. Partea care se cronometrează are o lungime de 100 metri. Punctul de plecare poate fi ales de fie care participant, după dorință. Elanurile prea mari nu sînt însă și cele mai bune. Luigi di Marco, actualul campion mondial și recordman al lumii, are un elan de 300—400 de metri.

La ultima ediție a campionatului mondial (competiția nu este de fapt recunoscută în mod oficial de Federația internațională de schi) au fost admiși 50 de concurenți din 6 țări, toți aceștia fiind calificați după ce în prealabil au atins viteza de 160 km/h. Întrecerea a cuprins 2-3 coborîri pe zi pentru fiecare concurent și s-a încheiat fără accidente, dar nu și fără... căzături. Americanul Vaugham și japonezul Miura au căzut pe pantă la peste 170 km/h, fără să pățească însă nimic. Cîștigătorul ultimei ediții a campionatului mondial neoficial, disputat în luna... iulie a anului 1964 (cînd stațiunile balneare erau în plin sezon) este italianul Luigi di Marco, funcționar vamal la Cervinia.

Principalii protagoniști ai cursei „K. L." se pregătesc acum pentru sezonul anului 1965 care „bate la ușă" Ei sînt hotărîți, desigur, să stabilească noi recorduri, să depășească noi bariere. Deocamdată, recordul absolut deținut de Luigi di Marco este de 174,757 km/h. Va rămîne în picioare? Concursurile anului 1965 vor da răspuns.

Luigi di Marco în coborîrea record de pe Plateau Rosa-Cervinia

DIALOG TELEFONIC CU JEAN PRAT

„Va fi, nădăjduiesc, un meci mare!"

Jean Prat... Nume cu largă sonoritate în lumea sportului cu balonul oval. Celebritate sportivă unanim recunoscută. Prin analogie, un fel de **Di Stefano** în fotbal, **Barna** în tenis de masă, **Zatopek** în atletism, **Bob Cousy** în baschet. Analogiile desigur ar putea continua...

Jean Prat este din nou oaspetele nostru, al sportivilor romîni, ai rugbiștilor îndeosebi. Vine la București împreună cu XV-le francez care poartă pe tricouri ecusonul cu cocoșul galic. Jean Prat, fostul jucător al Lourdes-ului este conducătorul tehnic al națională franceze. Împreună cu **Sérge Saulnier** și **Michel Crauste**, ultimul, căpitanul echipei. „Triumviratul" răspunde de destinele echipei reprezentative. Trei oameni care gîndesc ca unul singur.

Dar să revenim. Obiectul rîndurilor noastre este așadar Jean Prat, cu care am avut o convorbire telefonică.

— Ce trebuie să reținem în mod special din pregătirile efectuate de lotul francez?

— Înainte de toate că au fost foarte serioase. Poate mai mult ca niciodată nu am manifestat atîta exigență. Multe meciuri în picioare. Puteți nota: cu Scoția (0-10), Noua Zeelandă (3-12), Anglia (3-6), Țara Galilor (11-11), Irlanda (27-3), Italia (12-3), Rhodesia de Sud (28-3), Africa de Sud (8-6) și Fidji (21-3). Se poate observa „creșterea" lotului, de la un meci la altul. În fine am încercat multe formule și jucători. Socotim că am făcut totul pentru a avea conștiința împăcată și a trimite la București cei mai în formă loi. Din păcate, unele indisponibilități recente...

— La cine vă referiți?

— În principal la Lira și Capdouze, accidentați.

— Care vor fi principalele atu-uri ale echipei franceze?

— Trebuie să lămurim lucrurile... Noi ne-am schimbat oarecum concepția de joc. Mergem la partide-spectacol — ceea ce rămîne, fără falsă modestie, caracteristica de bază a națională noastre — dar, de data aceasta, am acordat un plus de atenție și jocului bărbătesc, mai bine zis mai bărbătesc, care este caracteristic rugbiștilor romîni. Fiindcă nu mai vrem să pierdem lupta pe înaintare, cu toate că ținem seama că jucăm în deplasare...

— Trebuie să înțelegem de aici că înaintarea va fi punctul forte al echipei franceze?

— Da, dar în sensul că înaintarea și-a mărit considerabil potențialul prin întinerirea ei, prin promovarea unor jucători mai apropiați de ceea ce ne trebuie pentru meciul cu Romînia: jucători cu o rezistență excepțională, cu o mare viteză de reacție, cu o infinită putere de percuție. Iată explicația aducerii în lot a talonerului Mentihilier, a pilierului Gruarin, a jucătorilor de linia a II-a Spangherro și Dauga. Sînt nume noi în lot, rugbiști care n-au mai jucat împotriva rugbiului romînesc. Aceasta ne poate fi de bun augur. Fiindcă necunoscînd jocul înaintării echipei Romîniei, proaspeții titulari vor fi mai decișI, vor porni la luptă cel puțin de la egal la egal; n-au, cum se spune, complexe de inferioritate.

— În acest caz, vom asista la un meci exclusiv pe înaintare?

— Personal n-aș vrea să fie așa. Ar micșora din latura spectaculară a jocului, la care noi ținem foarte mult. Aceasta va depinde însă și de rugbiștii romîni. Dacă ne vor obliga să jucăm numai pe înaintare, vom căuta să procedăm în consecință.

Noi ne-am pregătit însă și o linie de „trois quarts" redutabilă. Inițial, intenționam să venim la București cu perechea de mijlocași care s-a înțeles foarte bine în acest an, Albaladejo-Laborde. Ambii fiind însă indisponibili a trebuit să operăm o serie de schimbări. Pînă în cele din urmă ne-am fixat la frații Lilian și Guy Camberabero. Joacă la același club (n.n. La Voulte), sînt jucători subtili, fini tehnicieni. Un fel de frații Boniface, cînd se aflau în apogeu...

— Rezultă deci că echipa poate fi cunoscută...

— Totdeauna amintim echipa cu 5-10 zile înainte. De data aceasta, cu Romînia, facem o excepție. Aș putea aminti doar formația... posibilă: linia I — BEREJNOI, MENTHILIER, GRUARIN, linia a II-a — SPANGHERRO, DAUGA, linia a III-a — LIRA, HERRERO, CRAUSTE, mijlocași — LILIAN CAMBERABERO, GUY CAMBERABERO, aripi — GACHASSIN, DARROUY, centri — CAPDOUZE, PIQUE, fundaș — DEDIEU.

—Mai pot surveni ceva schimbări?

— În principiu, nu.. Dar, cine poate să știe cu certitudine?

— O ultimă întrebare: ce pronosticați în legătură cu întîlnirea de duminică?

— Într-un meci cu o echipă ca a Romîniei cu care din 1960 am avut mereu dificultăți, nu poți să te aventurezi în anticipări. Repet, trebuie să ținem seama că jucăm și în deplasare. Totuși vreau să cred că meciul nu se va mai încheia nedecis, ca la Bayonne și Toulouse, că una din echipe va reuși să se detașeze învingătoare, la cel puțin 5 puncte diferență. M-aș bucura ca victoria să ne surîdă dar...

Cu modestia care îl caracterizează, Jean Prat n-a mai continuat. Ne-a dat să înțelegem că îi cerem prea mult. Doar la București, rugbiștii francezi nu vor juca singuri.. A reluat însă, în încheiere:

— Va fi, nădăjduiesc, un meci mare!...

RĂSFOIND PRESA STRĂINĂ

„Tokio, punct de plecare pentru un nou volei"

Președintele Federației internaționale de volei, dl. PAUL LIBAUD, a acordat recent un interviu ziarului francez „L'Equipe". Printre altele, d-sa a declarat următoarele:

— Voleiul s-a afirmat la Jocurile Olimpice, unde a fost pentru prima oară reprezentat, ca o disciplină de prim rang. Nivelul meciurilor desfășurate în Japonia, a convins, cred, toată lumea, că voleiul a meritat să fie trecut în programul celei mai mari întreceri sportive din lume.

Sînt convins că la Tokio voleiul și-a cîștigat consacrarea sa. Fără îndoială că de aici înainte pentru jocul de volei se deschide o eră nouă, atît în ceea ce privește răspîndirea sa în lume, cît și în ceea ce privește nivelul său tehnic și tactic.

Referindu-se la ultimul aspect, dl. Libaud a declarat că noile modificări ale regulamentului de volei vor contribui la creșterea considerabilă a spectaculozității acestei discipline.

— La Tokio — *a spus d-sa în continuare* — s-au pus bazele unei noi competiții internaționale: Cupa mondială care va fi organizată în Franța în 1965. La întrecere vor participa cele mai bune 12 echipe de volei masculin din lume, împărțite în trei serii eliminatorii a cîte patru formații (seriile se vor desfășura în diferite orașe ale Franței). Faza finală, de la Paris, va reuni primele patru clasate. Voleiul pășește pe un drum ascendent și răspîndirea lui din ce în ce mai largă în lume este cea mai bună dovadă a acestei aprecieri.

„Propuneri și propuneri"

Cu prilejul lucrărilor Federației internaționale de atletism, Comisia tehnică a acestui for a propus spre aprobare o serie de importante proiecte privind unele măsuri de viitor.

Comentînd aceste propuneri, ziarul italian „Corriere dello sport" consideră că unele din ele sînt binevenite în timp ce altele sînt nejustificate.

„Dacă comisia tehnică dorește să se stabilească recorduri mondiale separate pentru terenuri și săli acoperite, dacă la aruncările de disc, ciocan și suliță s-a propus ca ele să fie măsurate la fractiunea inferioară (*de exemplu o aruncare care măsoară 62 m și apoape 4 cm să nu fie trecută cu 62,5 m, cum se făcea pînă acum, ci cu 62,4 m, n.n.*) dacă se propun diferite măsuri în legătură cu modul cum trebuie fixate stachetele, cu fixarea uniformă a punctajelor în întîlniri internaționale și altele, alte două propuneri considerăm că nu sînt cele mai potrivite.

Este vorba în primul rînd de propunerea privind omologarea recordurilor atletice realizate pe orice fel de piste (pămînt, zgură, lemn etc.), ceea ce în ultimă instanță poate duce la exagerări și modificări substanțiale de ordin sportiv.

În al doilea rînd, pare foarte curioasă propunerea ca în privința folosirii prăjinilor din fibre de sticlă să se aștepte pînă în anul... 1966 cînd se va prezenta un alt raport și se va lua o hotărîre... definitivă.

În încheiere, ziarul își exprimă rezervele asupra utilității ultimelor două propuneri, subliniind faptul că în privința utilizării prăjinilor din fibre de sticlă pare cel puțin curioasă această poziție nedefinită a forului de specialitate, care tărăgănează de ani de zile rezolvarea ei, dar în schimb omologhează recordurile mondiale stabilite cu aceste prăjini.

VARIETĂȚI

Au mințit mașinile electronice?

Poate fi descoperit un rezultat senzațional care să depășească recordul mondial la două săptămîni după ce a avut loc proba respectivă? După cît se vede, se poate. Agenția japoneză Kiodo Tusin a anunțat că americanul Bob Hayes, distins cu medalia de aur, a depășit la Tokio granița mult visată a atleților, de zece secunde. În toate comunicatele oficiale însă, timpul realizat era anunțat de 10,0 secunde, timp înregistrat de o mașină electronică, în prealabil verificată cu grijă. Acum s-a aflat că această mașină funcționează cu o întîrziere de 0,1 secunde și de aceea la anunțarea rezultatelor se ținea seamă de această diferență, ea fiind înglobată în rezultat. În timpul cursei finale, două cronometre obișnuite au înregistrat timpul de 9,9 secunde. Întrucît vremea era senină, nu bătea vîntul, se putea pune problema recunoașterii unui record mondial.

La început, japonezii au fost tentați să ascundă greșala specialiștilor care stabiliseră rezultatele în baza mașinii electronice. Acum însă, cînd secretul a devenit public, toți își pun întrebarea dacă în general este posibil rezultatul de 9,9 secunde la proba de 100 m plat. În legătură cu aceasta, merită amintită părerea lui Armin Harry „cel mai rapid om din lume". El a arătat că pe vremuri, rezultatul său de 10 secunde a fost pus la îndoială.

„Am fost acuzat de ce vreți și ce nu vreți și a fost necesar să repet de cîteva ori rezultatul, pînă cînd acesta a fost omologat ca record mondial. În ceea ce-l privește pe Hayes, acesta este un om-rachetă. Cînd e pe orbită, adversarii săi nu mai au nici o șansă. Consider de aceea că el ar fi putut bate orice record care cîndva părea senzațional și îndoielnic".

SAHUL

Problemă

Prof. Paul Vătărăscu (Oltenița)
(Inedită)

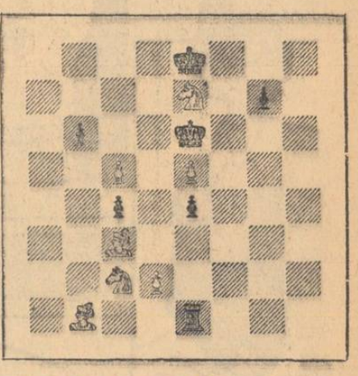

Albul dă mat în 2 mutări.

Lucrarea de mai sus prezintă într-o formă simplă o temă mult utilizată în problemistica modernă: cursele. La o analiză sumară, dezlegătorul constată că albul poate juca **1.Na2** (cu amenințarea 2.N:c4 mat), **1.T:e4** (cu amenințarea 2.C:d4 mat) sau **1.d4** (cu amenințarea 2.d5 mat). Totuși, după cum arată autorul, doar una din aceste mutări e valabilă, la celelalte două negrul avînd resurse suficiente de apărare. Care este deci, din cele trei mutări, cea bună?

Partide

E. SZABO (R. P. Romînă)
W. FLEISCHER (R. P. Polonă)

1. e4 c5	14. Nd3 b6
2. d4 c:d4	15. h4 f:e5
3. Cf3 d6	16. f:e5 Cc6
4. C:d4 Cf6	17. h5 C:e5
5. Ce3 g6	18. C:e5 N:e5
6. Ne3 Ng7	19. h:g6 Tb8
7. f3 0-0	20. g7 N:g7
8. Dd2 d5	21. N:h7+ Rf7
9. e5 Ce8	22. Thf1+ Re7
10. f4 f6	23. T:f8 R:f8
11. Cf3 e6	24. Tf1+ Re7
12. 0-0-0- Cc6	25. Ng5+ cedează
13. Nc4 Ca5	

Echipa noastră conduce în acest meci cu 12,5 puncte.

IESENCA CIUREL
HILDA PETRI

Jucată în cadrul campionatului republican feminin, prin corespondență.

1. e4, c5	12. D:d5, Tab8
2. Cf3, Cc6	13. Nc4, 0—0
3. d4, c:d4	14. 0—0, Nb7
4. C:d4, g6	15. Dd4, Dc7
5. C:c6 b:c6	16. Te1, Dc6
6. Dd4, Cf6	17. f3, Tbd8
7. e5, Cd5	18. Ng5, Tfe8
8. c4, Cb6	19. Ted1, d6
9. Ce3, Ng7	20. Nd5, D:d5
10. c5, Cd5	21. D:d5, N:d5
11. C:d5, e:d5	22. T:d5, remiză

Hilda Petri, campioana R.P.R., este membră a asociației M.I.C.M. București, ne precizează, într-o scrisoare președintele acestei asociații.

★

Și la actuala ediție olimpică teoreticienii au înregistrat numeroase partide în care au fost experimentate — cu mai mult sau mai puțin succes — idei noi de deschidere. Una din ele este și cea de mai jos în care albul — într-o variantă la modă a deschiderii siciliene — varianta Paulsen — își surprinde adversarul cu o mutare nouă!! 10. Cb6!! De obicei, în această poziție albul joacă 10.g3 sau 10.C:c6. Acum, după mutarea experimentată de Mazzoni, dacă negrul ar fi luat nebunul alb, atunci, așa cum a declarat învingătorul după terminarea partidei, ei ar fi jucat 11. C:e6, Da5 12.C:g7+, Rf8 13. D:d6+, R:g7 14. ..Nh6+!!, atrăgînd regele negru într-o rețea de mat. Negrul s-a temut însă să ia calul și a intrat într-o variantă în care a pierdut calitatea și, în ciuda unei rezistențe îndîrjite, și partida.

Alb — dr. G. Mazzoni (Franța)
Negru — M. Johansson (Suedia)

1. e4,c5	28. Te2,De5
2. Cf3,Cc6	29. Ted2,h4
3. d4,C:d4	30. T2d4,h:g3
4. C:d4,e6	31. h:g3,Tf7
5. Ce3,De7	32. D:e4,D:e4
6. 0-0,Nb4	33. T:e4,Nb7
7. Ne2,Cf6	34. Ted4,Th7
8. 0-0,Nb5	35. Th4,T:h4
9. Ca4,Nd6	36. g:h4,Nc6
10. Cb6,Tb8	37. Rh2,a5
11. g3,C:e4	38. Rg3,Rf7
12. C:e6,D:e6	39. f4,Re7
13. Nf3,f5	40. Td4,Rf6
14. N:e4,f:e4	41. Rg4,a4
15. Dh5+,g6	42. c4,a:b3
16. Dh6,Ne8	43. a:b3,d5
17. Nf4,N:f4	44. c:b5,Nb5
18. D:f4,D:b6	45. Rf3,e5
19. Db8,0-0	46. f:e5,R:e5
20. De5,Dc6	47. Re3,Nc6
21. Tad1,b5	48. Tg4,Ne8
22. Dd6,Dc4	49. Tg5+,Rd6
23. b3,Dc3	50. Rd4,Nf7
24. Dd4,Df3	51. Tg1 și negrul cedează.
25. De3,Dg4	
26. Td6,h5	S 7 nn 5
27. Te1,Df5	

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMÎNIA LIBERA
★
Redacția și administrația. Piața Scînteii, tel. 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI
tel. 17 60 10 interior 14 00

Puloverele — vechi sau noi — pot fi înfrumusețate și mai ales personalizate prin cîte o broderie sau un tighel (acesta eventual cu fir de aur sau argint pe un pulover „mai de gală"), făcute după modelele noastre sau altele mai pe gustul purtătoarei. În chenar dăm (mărit) cum se lucrează punctul pe firul tricotajului.

Desene de Tanți PFENNINGS

Lucruri mici — efecte mari. Puteți schimba aspectul unei rochii sau bluze dacă i se adaugă una din garniturile arătate aici. Cravata mică, gen papion, și manșetele sau celelalte trei feluri de gulerașe se fac de preferință din lameuri sau din bucăți de material prin care se trag fire de lame în punct încîntea acului. De asemenea, fie numai marginile, fie întreg gulerul pot fi ornamentate cu mărgele.

ACVARIUM

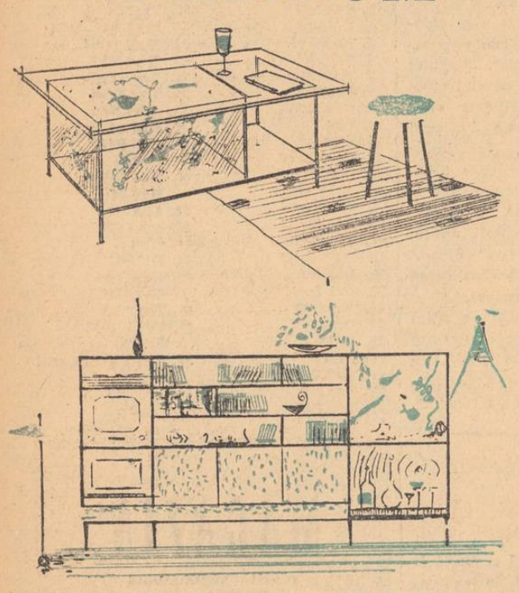

Iată două modele de acvarium, cerute de cititori. Unul este separat (în formă de masă), iar altul este montat în bibliotecă.

SFATURI COSMETICE

Multe persoane, mai ales cele care au depășit vîrsta de 40 de ani, prezintă un ten șters, vestejit, ușor iritabil și brăzdat de riduri mici, pe scurt un ten deshidratat, adică uscat din lipsă de apă.

Din păcate, fenomenul deshidratării se accentuează pe măsură ce înaintăm în vîrstă și dacă nu se iau o serie de măsuri, absolut necesare, pentru îngrijirea unui astfel de ten, pielea capătă aspectul unui pergament încrețit. Pentru a preîntîmpina acest neajuns, vom avea grijă să evităm cauzele care pot determina sau care accentuează deshidratarea. Astfel: vom proteja obrazul împotriva factorilor externi, atît iarna cît și vara, deoarece o expunere îndelungată la ger, vînt sau abuzul de soare au aceleași consecințe nefaste. De asemenea vom renunța la folosirea cremelor de albit, a glicerinei concentrate, a produselor prea sicative, a loțiunilor cu un conținut mare de alcool, a cremelor prea grase etc.

Care sînt metodele de îngrijire a unui astfel de ten? În primul rînd trebuie să ținem seamă că răul rezultă în cazul de față din lipsa de apă de aceia trebuie căutate mijloacele prin care să facem ca apa să pătrundă în profunzimea epidermei, restabilind astfel conținutul în apă al celulelor.

Înmuierea stratului exterior al pielii o putem realiza prin aplicarea de comprese sau măști hidratante. În primul caz se procedează în felul următor: se înmoaie un prosop în apă călduță, se stoarce și se aplică pe față timp de 1 minut, urmează apoi o compresă rece. Acest procedeu se repetă de 3 ori — după care ungem obrazul cu o cremă hidratantă — rezultatul fiind și înviorarea țesuturilor.

În cazul măștii hidratante este necesar s-o confecționăm dintr-o bucată de pînză tăiată în dreptul ochilor, nasului, gurii. Înainte de a o aplica pe fața curățată în prealabil cu o emulsie, înmuiem masca într-o infuzie de mușețel, nalbă sau lapte. Masca se menține pe față 20 de minute în care timp se udă mereu pentru a păstra umiditatea constantă. Pătrunderea cremei hidratante în piele se poate realiza și prin frecarea obrazului în prealabil cu un burete sau o mănușă de pînză, avînd grijă ca mișcările să se facă cu delicatețe.

Persoanele care suferă de acest neajuns este bine să bea apă de mai multe ori pe zi, în special imediat la sculare în înghițituri mici pentru ca apa să se încălzească pînă ajunge în stomac. De asemenea plimbările în ploaie constituie un mijloc excelent de hidratare a obrazului.

Anca BOGDAN

ÎNCĂLȚĂMINTE MODERNĂ

Schimbările de modă sînt vizibile și la încălțăminte. La Expoziția realizărilor economiei naționale, industria de încălțăminte a prezentat noutățile anului viitor în domeniul încălțămintei. Toate aceste noutăți sînt incluse acum în colecțiile de mostre ale fabricilor de încălțăminte, în vederea contractărilor pentru primul semestru al anului viitor. Iată cîteva din noutățile prezentate:

DIN FEȚE PLASĂ DIN RELON:

Noul gen de încălțăminte este modern și se recomandă a se purta mai ales la ocazii. Fața încălțămintei este realizată din plasă de relon (cu ochiuri mai mari sau mai mici) în combinație cu piele. Talpa și tocul sînt din piele. Tocul se menține la înălțimea 5-7 cm. (toc cui). Vîrful ascuțit și linia modernă a încălțămintei o fac deosebit de solicitată, mai ales pentru reuniuni, festivaluri etc.

DIN PIELE VELUR CĂPTUȘITĂ

Apărută cu 2-3 ani în urmă, încălțămintea vulcanizată (din piele velur căptușită) pentru femei a fost apreciată de cumpărătoare — pentru comoditatea ei. Pentru a satisface dorința bărbaților de a purta o încălțăminte comodă și călduroasă (pentru sezonul rece), fabrica de încălțăminte „Pionierul" din capitală, a realizat noi modele de încălțăminte căptușită și vulcanizată pentru bărbați. Noile modele au fost incluse în colecția fabricii pentru a fi contractate, și în acest fel ele vor apare în magazine chiar la începutul anului viitor.

DIN ȚESĂTURI SUPERIOARE

Realizate de colectivul fabricii „Dîmbovița", modelele de încălțăminte cu „fața" croită din țesături cu fire metalice, iar talpa și tocul din piele sînt practice mai ales pentru ocazii. Linia lor este modernă, vîrful ascuțit, tocul de 5-7 cm.

Moda garniturilor de blană e în plin avînt. De la manta și pînă la rochia de seară ea este binevenită însă numai făcută cu gust și mai ales fără excese. Bineînțeles, la un palton sau la un taior gros își găsește o mai amplă aplicare, completată de căciuliță din aceiași blană. La „rochița", două-piese sau chiar la rochia de seară ,aplicațiile de blană vor fi mai discrete, în general rezumate numai la manșete sau guler.

PARADOXURI

Într-o încăpere de mult neîncălzită în care se face focul prima dată, deși temperatura aerului este peste 24° C. (limita superioară a temperaturii de confort), tremurăm ca la 14—15°.

DE CE?

Pentru că pe lîngă temperatura aerului, în senzația de confort termic joacă un rol foarte important și temperatura pereților. Dacă diferența de temperatură între corpul nostru (37° C) și pereți este foarte mare, atunci corpul va pierde prin radiație, în tempo rapid căldură multă, care va trece spre pereți, pînă la egalizarea termică.

★

Atunci cînd transpirăm mult, în căldură mare, apa băută în loc să potolească setea, o stîrnește din ce în ce mai intens.

DE CE?

Pentru că fiecare cantitate de apă băută va ieși din organism sub formă de transpirație, antrenînd cu ea de fiecare dată, sărurile minerale ale acestuia. Pierderea sărurilor are ca urmare pe de o parte creșterea setei și pe de altă parte creșterea mai mare a pierderilor de apă care poartă cu ea din nou cantități crescînde de sare dizolvată. Inconvenientul se înlătură consumînd apă cu sare sau apă mineralizată.

★

Noaptea, cînd vrem să fixăm cu privirea un punct luminos de mici dimensiuni, observăm că, cu cît ne concentrăm și ne încordăm privirea, cu atît îl vedem mai prost, pînă la dispariție Dimpotrivă, cînd renunțăm să-l mai privim, el „reapare".

DE CE?

Pentru că așa numita „pata galbenă", insula de maximă concentrație a corpusculilor sensibili pentru lumina colorată a zilei este insensibilă pentru lumina fără culoare, din întunericul nopții. Din contra, porțiunile din jur, cu care ziua vedem mai slab („coada ochiului") sînt mult mai sensibile noaptea.

★

Atunci cînd mîncăm la începutul mesei, supă, pofta de mîncare crește deși supa este un lichid cald care ar trebui să scadă apetitul.

DE CE?

Pentru că supa conține extrase proteice de carne sau de vegetale care au efect excitant puternic asupra secreției lor stomacului.

Noi observații în legătură cu cauzele cancerului pulmonar

Se știe că în urma observațiilor și studiilor făcute pînă acum, majoritatea oamenilor de știință au ajuns la concluzia că principala cauză a cancerului pulmonar ar fi tabagismul, adică abuzul de tutun. Tutunul, prin intermediul gudroanelor ce le conține, în special a benzipirenului, joacă un rol de prim ordin — ca factor iritativ, cancerigen — în declanșarea unei boli neoplazice a căilor respiratorii.

Dar iată că tînăra cercetătoare olandeză Van Der Wal, absolventă a facultății de medicină, care și-a propus să studieze în cadrul lucrărilor pentru teza sa de doctorat, tocmai această problemă — a etiologiei cancerului pulmonar, — ajunge în mod surprinzător la concluzii întrucîtva deosebite de cele binecunoscute pînă acum. Și anume, în urma studiului făcut pe un număr de 150 de bolnavi de cancer pulmonar de la spitalul din Groningen, ea remarcă frecvența neobișnuită a bronșitei cronice la acești bolnavi.

Prezența bronșitei cronice la cancerogii pulmonari a mai fost remarcată și de alți medici în trecut, dar fără să i se acorde o importanță deosebită sau să constituie subiectul unei cercetări sistematice, științifice. De astă dată, însă, tînăra absolventă, observînd că 96% (144 bolnavi) din totalul celor studiați, prezintă o bronșită cronică, veche de cîțiva ani, a cercetat acest fapt mai atent. Și a constatat, nu fără oarecare uimire că abuzul de tutun nu întotdeauna era găsit ca punct de plecare sau ca fond de întreținere al bronșitei. De multe ori bronșita cronică era cauzată de alte afecțiuni care n-aveau nimic comun cu fumatul, iar în multe cazuri ea putea fi considerată ca o boală caracteristică bătrîneții.

Desigur că aceste interesante observații vor trebui controlate și confirmate și de către alți cercetători. Și n-ar fi exclus ca în cazul confirmării rolului bronșitei cronice ca factor cancerigen, să se elaboreze noi metode de prevenire și investigare a cancerului pulmonar. Ceea ce nu înseamnă însă că fumătorii pot să doarmă de acum liniștiți și să continue cu pasiune practicarea abuzivă a acestui dăunător „sport" deoarece chiar dacă nu e singura, rămîne totuși cea mai frecventă cauză a bronșitei cronice și în consecință și a... cancerului pulmonar.

Dr. Mircea OLTEANU

UN DETECTOR DE RADIOACTIVITATE a fost recent pus la punct la un institut de cercetări, cu ajutorul lui putîndu-se constata în mai puțin de 5 minute dacă într-un organism oarecare există compuși radioactivi și dacă aceștia elimină raze gama sau beta. Aparatul indică deasemenea cu precizie care este cantitatea și natura acestui corp radioactiv.

SIMPOZIONUL ASUPRA VINULUI ținut recent în Franța, la Montpellier a tras concluzia

ȘTIAȚI CĂ...

că „vinul consumat în cantitate normală — și acesta este lucrul cel mai important — potrivit cu temperamentul consumatorului, este un aliment foarte bun, aducînd un aport de calorii apreciabile: cantitatea acestor calorii poate satisface fără niciun pericol jumătate din metabolismul bazal".

TERMOGRAFIA are din ce în ce mai multe aplicații. Tehnica acesteia utilizează raze infraroșii superficiale, emise la suprafața pielii de căldura diverselor organe și care se poate înregistra sub forma unei termograme normale. Dar metoda se folosește azi pentru studiul diferitelor afecțiuni, în special a celor profunde, pe care obișnuit le diagnosticăm greu, la nivelul pielii, aparînd o cantitate de raze calorice mai mare sau mai mică față de normal.

Dr. Gh. BUNGHEZ

Ghidul gospodinei

MENIUL SĂPTĂMÎNII

— Borș de carne; limbă cu sos de hrean; fructe.
— Salată de cartofi cu măsline; macaroane cu brînză; gutui coapte.
— Supă de legume pasată; papricaș cu carne; compot de vișine.
— Ouă umplute cu sos de muștar; sarmale cu orez; budincă de mere.
— Suflé de conopidă: ficat la grătar-salată de varză dulce; fructe.
— Supă de roșii cu găluști de griș (suc de roșii); varză au gratin; prăjitură cu stafide.
— Pește în aspic; biftec la tavă-piure de cartofi-salată verde; trigoane cu nuci.

— SOS DE MĂRAR —

Cantități: 50 g. unt, 50 g. făină, o ceapă, 2 linguri de bulion pastă, 2 legături de mărar, 1 dl. smîntînă. Se face un sos cu făină, ceapă tocată mărunt, se rumenește foarte puțin, se adaugă bulionul de roșii, puțină apă sau zeamă de carne. După ce a clocotit timp de 5-10 minute se adaugă mărarul tocat mărunt. Cînd se servește la masă se pune și smîntîna, cu care nu trebuie decît să butonezeze de cîteva ori.

— SOS DE HREAN —

Se freacă bine de tot un gălbenuș de ou cu o lingură de smîntînă la care se adaugă o lingură de hrean ras (pe răzătoarea mărunță), sare și puțin otet. Se ține la bain marie, fără să fiarbă, pînă se servește la masă.

Transplantarea dinților

Încercările de a transplanta dinții sînt foarte vechi și prima transplantare dentară de la altă persoană (homotransplant) a fost efectuată cu succes de marele chirurg Ambroise Paré în 1594.

Ulterior operația de transplantare dentară a căpătat o largă răspîndire care atinge maximum la sfîrșitul secolului XVII și începutul secolului XVIII în Franța și Anglia, dar interesul pentru ea se răcește destul de brusc în prima jumătate a sec. XVIII.

După o pauză destul de îndelungată, spre sfîrșitul sec. XIX, interesul pentru problema transplantării dinților reînvie și, după scurt timp, în prima parte a sec XX posedăm deja 3 maniere de auto-transplantare (transplantarea dintelui propriu la aceiași persoană): reimplantarea, adică transplantarea în aceiași alveolă (în același loc) a aceluiași dinte după ce fusese în prealabil extras și tratat; 2. transplantarea unui dinte în altă alveolă a aceluiași individ; 3. implantarea, adică transplantarea dintelui într-o alveolă formată chirurgical.

Actualmente, proba experienței practice verificînd rezultatele și aspectul problemei fiind privit și prin prisma dificultăților operatorii, ultimele două tipuri de operații sînt extrem de rar folosite, în timp ce reimplantarea a căpătat o folosire practică destul de largă.

Dintele extras și bine prelucrat, se reimplantează cu multe șanse de succes, dar cu o viață relativ scurtă: în medie 5 ani.

Aceste tipuri de operații presupun folosirea dinților proprii care nu sînt total compromiși, dar elementul esențial al problemei este transplantarea dinților unei alte persoane (homoplastia sau a dinților de cadavru proaspăt). Acest lucru a fost realizat cu succes de Lapcinski și Malinovski care au transplantat în 1940 muguri dentari străini la șoarece și cîine, și, aproximativ recent Keresztesi la om. Acest din urmă autor a extras din maxilarul unei fete de 9 ani un mugure dentar a cărui rădăcină începuse să se formeze și l-a transplantat în alveola unei femei adulte (în locul unei rădăcini cariate, extrase). După 6 luni dintele s-a fixat și era perfect asemănător celor din jur, dar din păcate a murit după 2 ani și 9 luni.

În afară însă de mugurii dentari (care au avantajul că îmbracă perfect forma și culoarea necesară locului de implantare) s-a efectuat cu succes la om și homotransplantarea dintelui format, adult. Reder și Guzner au publicat (1957) 9 astfel de cazuri, iar Linar (1956) 40. Acest din urmă autor transplantează dinți tratați special, (dinți „reticulați") și a obținut 28 de cazuri în care dinții s-au păstrat peste 60 de luni.

Tot în 1956 s-au publicat experimental rezultate excelente cu heterotransplantare a mugurului dentar, adică transplantare de la o specie la altă specie animală. Autorii (Beidl și Weizenberg) au trecut muguri de la căței și purcei nou născuți sau foarte mici, la șoarecii adulți și au constatat că după 6 luni mugurele nu numai că prindea, dar el dădea un dinte de mai bună calitate decît celelalte metode. Acest rezultat este deosebit de prețios pentru că dacă în adevăr lucrurile se petrec așa materialul de recoltat ar fi, practic nelimitat pentru stomatologia umană.

Stomatologia, știință modernă și în plin avînt este, alături de chirurgie (din care derivă direct) beneficiarul principal al noilor și uimitoarelor achiziții tehnice contemporane. Și între mijloacele de viitor ale acestei prospere specialități transplantarea dinților ocupă de pe acum un loc esențial.

Dr. N. CHIOTAN

E BINE SĂ ȘTIM

...țesăturile din relon, uni și imprimate se spală ușor, prin agitare în apă călduță (35-40 grade) la care se adaugă Alba lux sau Perlan alb. După spălare, clătirea se face în apă rece, de cîteva ori, pînă ce apa rămîne limpede. Nu folosiți la spălare apă prea fierbinte, căci riscați ca țesătura să se deformeze. Stoarcerea să o faceți prin presare, evitînd răsucirea, iar în timpul uscării feriți țesăturile de razele soarelui cît și de orice sursă de căldură. Se calcă cu un fier călduț. Materialul govrat nu se calcă.

...cravatele din tergal se spală prin agitare în apă călduță la care se adaugă ca detergent Alba lux sau Perlan alb. După spălare, pentru clătire folosim întîi apa călduță, apoi apă rece. Stoarcerea se face prin apăsare, iar uscarea pe o formă de lemn lustruit. Nu se calcă.

Ciuș-Ciuș

Desene de Gh. CHIRIAC

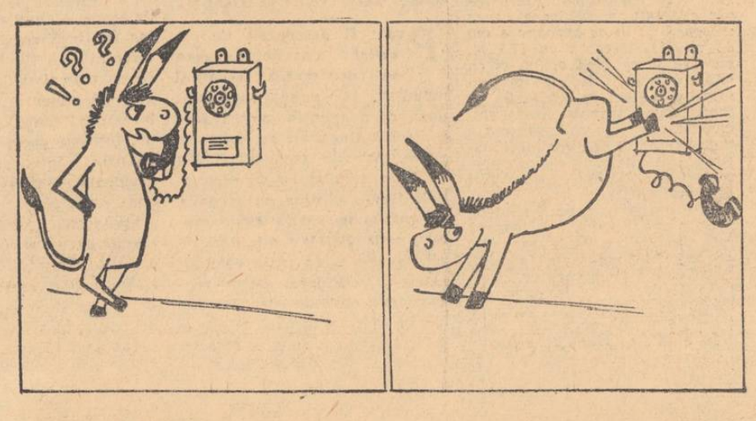

Colțul CELOR MICI

Mihăiță

La plimbare, la răscruce,
Anevoie se mai duce
La întors, nimeni nu-l cruță
De rămîne de căruță.

★

De-l vor îndopa-n neștire
Toți ai lui să nu se mire
Că, de gras, n-o să mai poată
Să se joace prin ogradă.

Vasile DIMA

Plicul

Ieri, bătrînul meu bunic
M-a rugat să pun un plic
La cutie, peste drum.
I-am răspuns: „Îl pun acum"
Însă eu n-am traversat
Pînă ce nu m-am uitat
Bine, bine, să nu vină
Un tramvai sau vreo mașină
Și doar după ce-am văzut
Că nu vine, am trecut.
Fiindcă sînt mereu atent,
Mă feresc de accident.

Florin IORDACHESCU

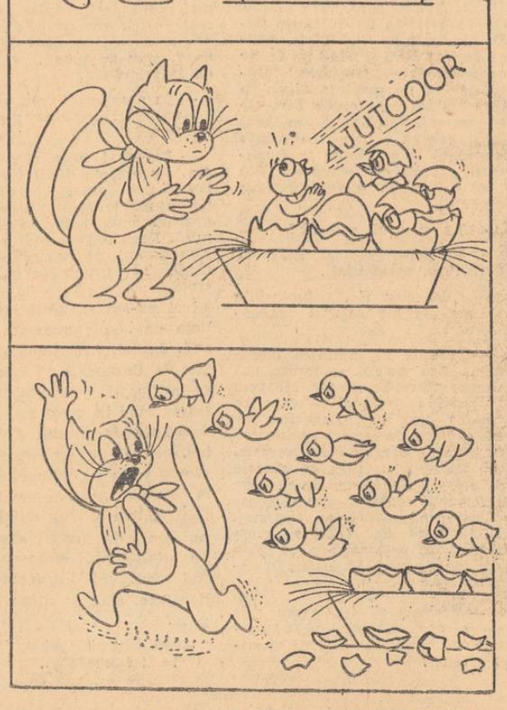

Desene de Simion ALEXANDRESCU

FRED GHENADESCU

Pălării demodate... *pălării la modă!*

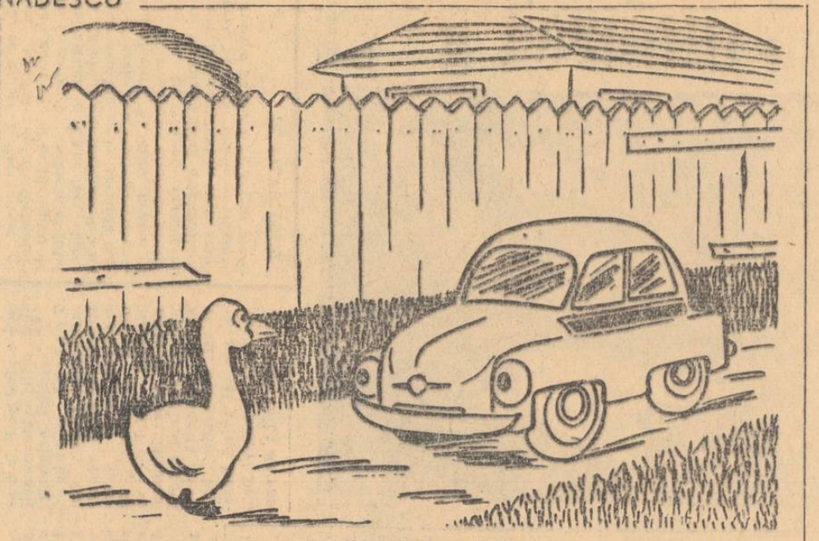

— Pentru ce să mă dau la o parte?!
— Pentru că eu sînt automobil.
— Dacă tu ești automobil, atunci eu sînt avion.

Mica bibliotecă „Magazin"

EROUL NEGATIV

de Sigrid Wild

Sînt soția scriitorului N. și cea mai nefericită ființă din împrejurimi. Mai rău: sînt un erou negativ.

Dacă soțul meu ar scrie poezii, ar putea să-mi cînte văpaia sărutului sau primele riduri de pe frunte. În romane ar putea să-mi slăvească felul cum îl îngrijesc sau minunea de perfecțiune cu care gătesc; ambiția mea așteaptă să se vadă eroina unei povestiri.

Totuși, nimic din toate astea. Bărbatul meu scrie satire. Satirizează slăbiciunile semenilor lui, iar eu... Dar ascultați!

Recent, bărbatul meu a satirizat o femeie care pălăvrăgește ziua despre educația modernă și seara își bate copiii. De atunci îmi observ vecinii cum îmi mîngîie copiii și pe vînzătoarea de la băcănie cum îi răsfață cu bomboane.

De la apariția în jurnal a unei satire despre gelozie, cea mai bună prietenă nu mă mai vizitează; o povestire cu cei care trăncănesc mi-a adus în casă toate zvonurile posibile. Colegele mă consideră invidioasă, colegii o proastă; mătușă-mea mă sfătuiește să divorțez pe motiv de torturi sufletești.

Urmăresc cu teamă planurile literare ale bărbatului meu. Dacă vrea să ironizeze femeile supra-deștepte, ajunge să mustre pe prostănaci. Închipuiți-vă că scrie tot felul de lucruri drăcești sau alte asemenea în legătură cu păcatul!

Totuși trebuie să-l inspir: în special în privința unei satire în care eu să nu fiu prototipul satirelor lui: eroul lui negativ.

În romînește de Mihaela BOGZA

UMORUL ALTORA

Fără cuvinte

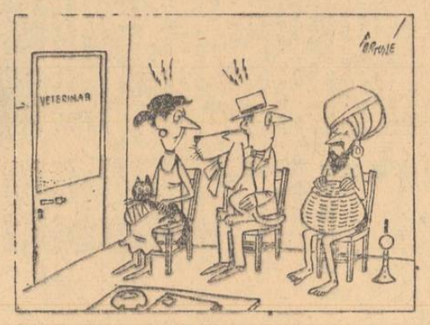

Fără cuvinte

DELICVENTUL CĂTRE POLIȚIȘTI
— Vă rog să mă lăsați încă trei minute. Sînt curios să văd sfîrșitul meciului.

Colectarea fumului

Anunțați că ați găsit mijlocul să fumați într-un apartament fără a deranja pe cineva, întrucît puteți aduna tot fumul produs de pipe sau de țigări.

Prezentați un borcan mai mare pe care-l depuneți la o extremitate a camerei. Se așează o farfurioară pe gura borcanului și totul se acoperă cu o batistă. În cealaltă extremitate a camerei fumați repede o țigară, producînd cît mai mult fum. Reveniți la borcan și ridicați batista. Un fum gros năvălește afară, cînd se ridică farfurioara.

De unde a provenit? Avînd grijă să le țineți depărtate unul de altul, s-a depus pe fundul borcanului puțin amoniac lichid, iar pe farfurioară, acid clorhidric.

Îndată ce farfurioara este așezată pe gura borcanului, amoniacul reacționează cu acidul clorhidric dînd naștere la clorură de amoniu (tipîrig) sub forma unui abundent fum alb.

A. IOSEFINI

COSTUMUL CLOVNULUI

Un clovn are un costum dintr-un material de culoare roșie pe față și galbenă pe dos. Pentru a-și face costumul cît mai atrăgător el s-a gîndit să taie niște găuri în formă de triunghiuri neregulate (scalene), iar materialul decupat să-l întoarcă pe dos și să-l coase la loc. În felul acesta costumul trebuie să apară de culoare roșie cu pete triunghiulare galbene.

Dar clovnul nu și-a putut satisface această dorință. De ce? Puteți să-l ajutați?

LEIBNIZ ȘI ALCHIMIȘTII DIN NÜRNBERG

Atras de tot ce înseamnă cunoaștere, marele filozof și matematician german Leibniz ajunge, în cursul peregrinărilor sale studioase la Nürnberg, oraș vestit, printre altele, pe acea vreme, datorită existenței unei societăți de alchimiști.

Dorind a le cunoaște tainele, Leibniz știa că, dincolo de enigmaticele formule, alchimiștii erau posesorii a nenumărate secrete „chimice", filozoful se declară a fi și el alchimist. Altminteri, pragul intrării în confreria de la Nürnberg nu putea fi trecut. Dar cum să demonstreze aceasta?

Leibniz compune o scrisoare „savantă", plină de termeni obscuri, luați la întîmplare din autorii ermetici ai vremii și se declară satisfăcut de conținutul ei în clipa în care el însuși nu mai înțelege nimic.

Citind scrisoarea, membrii societății din Nürnberg sînt cuprinși de entuziasm, declară că au înțeles totul, ba chiar și faptul că Leibniz este un mare alchimist. Drept care îl aleg fără șovăire secretar al societății lor.

Este inutil să mai spunem că, după ce află toate „secretele", Leibniz părăsi fără remușcări postul de cinste pe care-l ocupa la societatea alchimiștilor din Nürnberg, pentru a pleca la Frankfurt, unde avea să studieze dreptul.

LINNAUES ES

După ce făcu ordine în sistematica plantelor, unde haosul domnea de secole, Linné, „modestul" pe atunci naturalist suedez, pornește spre Paris, pentru a-și expune ideile în fața celebrului botanist francez Bernard de Jussieu. Dar faima operei proprii i-o luase înainte.

Într-adevăr, negăsindu-l pe Jussieu acasă, Linné se îndreaptă nehotărît către „Jardin du Roi", grădina botanică a Parisului de atunci. Într-una din sere, Jussieu efectua determinarea în public a unor exemplare necunoscute de plante exotice. În fața unei asemenea plante, savantul francez se oprise nedumerit. Nu știa cum s-o clasifice. Încurcat, privea atent structura unei flori, cînd, în spate, se auzi o voce:

— Haec planta faciem habet americana (Această plantă are o înfățișare americană).

Surprins, Jussieu se întoarse și exclamă:

— Linnaues es? (Tu ești Linné).

— Ita, domine (Da, domnule), admise străinul.

Așa s-au cunoscut cei doi botaniști, deși nu se văzuseră niciodată.

POȘTA Redacției

VICTOR IATENCO — Petroșani: **Ne-ați biruit în primul rînd prin greutatea (cantitativă!) a materialului trimis, ceea ce ne determină să încercăm să alegem cîte ceva din toate...**

V. BRATU — Brad. **Obiecțiile dv. ni le însușim în întregime în sensul că este necesar să se scrie cronici pe înțelesul marei majorități a cititorilor. Pe această cale ținem să vă mulțumim pentru sugestiile dv. asigurîndu-vă că vom căuta să eliminăm asemenea neajunsuri. Așteptăm și alte păreri și sugestii.**

ILSE HOFFMAN — Reșița. **Propunerea dv. este în preocuparea noastră, astfel că în curînd vom publica un nou roman ilustrat. Transferarea cu serviciul în orașul București sau Timișoara este de competența Ministerului de care aparține întreprinderea unde lucrați. Dacă rezolvați această problemă puteți urma și la cursurile serale ale unei facultăți din aceste orașe.**

DRIMOX — Cluj: **Careul dv. are următoarele defecte: a). există un alt careu, superior, pe aceeași temă; b) verbe conjugate în încrucișare; c). cuvîntul de la 5 orizontal, care oricît de originală ar fi ideea,... nu merge!**

NICOLAE TEODORESCU, str. Abator 12 — Buzău. **Ca vîrstnic și hipertensiv, regimul dietetic constituie un tratament de bază. Pentru aceasta este necesar să eliminați din consum grăsimile animale (unt, smîntînă, grăsime de porc, carne grasă, afumături, ficat, rinichi, creier). Cel puțin o dată pe săptămînă veți mînca un regim de legume — fructe crude, ceea ce va avea influență favorabilă asupra hipertensiunii. Veți limita sarea, astfel că alimentele ie veți prepara fără ea și veți adăuga la masă sare pînă la cel mult 2 grame, consumînd și pîine fără sare. Nu veți bea mai mult de 800—1 000 gr. lichide pe zi. Dacă greutatea dv. este mai mare în raport cu înălțimea, atunci încercați să slăbiți. Seara este bine să mîncați un iaurt, fructe. Puteți să mîncați carne, dar slabă, brînză desărată și slabă, pește alb. Zaharoasele le veți limita, dacă aveți tendință la îngrășare. Evitați prăjelile și preparați alimentele în cuptor, iar la masă adăugați ulei vegetal.**

ANA ȘERBAN — București și DANIGHEVICI — Ploiești. **Tratamentul arteriosclerozei trebuie să se instituie cît mai de vreme, ca să se evite complicațiile. Consultarea medicului specialist în boli interne este în măsură să vă indice tratamentul de care aveți nevoie.**

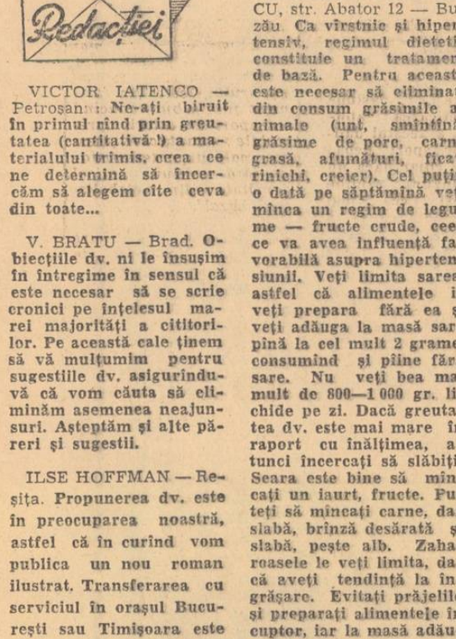

Str. Caporal Ignat nr. 9 — telefon 23.67

Fabrică și livrează pentru sectorul socialist — insigne emailate și neemailate pentru cluburi, asociații sportive și cu ocazia diferitelor aniversări. — Embleme emailate și neemailate pentru a se aplica pe diferite produse industriale. — Diferite accesorii metalice pentru încălțăminte.

FOTBAL ȘI...

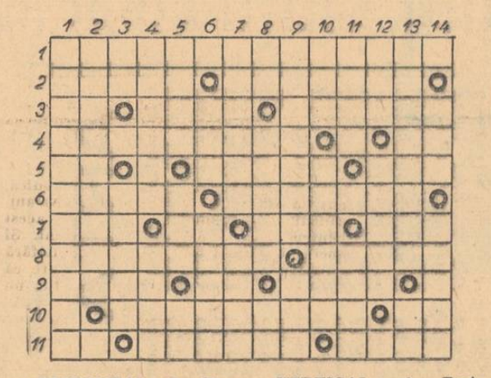

ORIZONTAL: 1. Participă la competiții internaționale (pl.). 2. Aripă dreaptă în... Progres! — De obicei masivi și „de bază" pentru apărare. 3. Inter... la mijloc! — Pélé pentru brazilieni... — Ocnă de sare sau... „Ghepardul"! 4. Posibilități „spulberate" (fig.) — Începe iureșul... 5. Rocada mică. — Element de bază al materiei (pl.) — Poet arab. 6. Post retras la înaintare. — Pierdere parțială a memoriei (med.) 7. Nu ar... mai fi „cămilă"! — Petice de minge! — Riu în Elveția. — Un atac care merge ca... „gresat"! 8. Tactică discutată în vederea meciului (masc.) — Figură, dar de... scrimă! 9. Glumă moldovenească. — Ion Bogdan. — Ghinionul (!?) suterului... 10. Meciuri nedecise. — În plin fault... 11. Un jucător „plouat"! — Aleargă cu pași grei... — Corner.

VERTICAL: 1. Fost portar la Steaua (două cuv.) 2. Echipa reprezentativă. 3. La margine de porți... — A „suta". 4. Fotbalul dintr-o serie periodică stabilită. — A „marca". 5. Unul din frații „Nunweiller". — Oraș în Brazilia. — Începe apărarea! 6. Există una fixă și pentru începutul meciului. — Rețea de vergele, sportivă și rebusistă... 7. Rezultat cunoscut (fem.) — AA! 8. Un pronume care zboară. — Sos de roșii. — La margine de tripletă... 9. Verbul reporterului sportiv. — Argument nerecomandabil pentru victorie... 10. Poezie lirică de proslăvire. — Neeliminat (încă!) de arbitru! 11. Calificativ favorabil, mai ales pentru un fundaș (pop.) — Gîrlă de chefali. 12. Jucători deosebiți în echipă... — Verb-metaforă (provenit de la galerie!) pentru arbitrul care fluieră decizii eronate... 13. Unguent pentru masaj întinderilor musculare (med.) — În sală! 14. Altă metaforă, pentru piciorul unui „golgeter"... Cu el începe orice meci.

Tiberiu CORNEȘIANU

Cuvinte mai rare: AMR — NAR — RIO — ERIC.

...ESEU POLISPORTIV

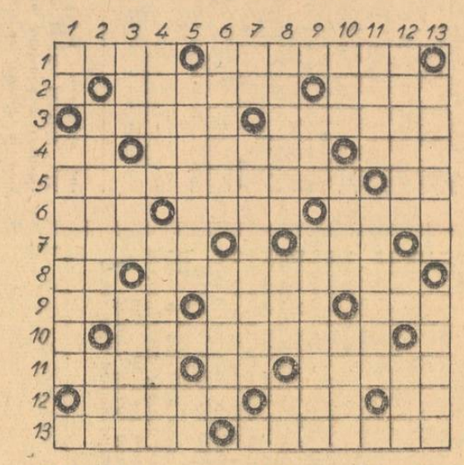

ORIZONTAL: *1. PORTAR (reg.) — MINGE (pl.). 2. CABANE — RUGBY. 3. Bobină la... UNDIȚĂ — TINTA (pl.). 4. Apare! — ȘTAFETA (inv.) — În CAMPIONAT! 5. POLO — La CĂLĂRIE! 6. VÎNAT — Măsuri la CANOTAJ... — Popor antic. 7. Prefix care înseamnă „puțin" (med.) — SULIȚĂ... în miniatură (pl.). 8. Posesiv — Aparține studiului corpului omenesc (fem.). 9. Ornament muzical — A BATE — Păsune alpină. 10. GOL. 11. Taler (reg.) — Cămăși țărănești — A adăuga. 12. PUȘTI — Riu în Sudan — SCOR 1/1! 13. ȘTAFETA (pl.) — OBSTACOLE (sing.).*

VERTICAL: 1. PRIMUL CLASAT... — BALON. 2. TINTA... pe RING! — Oraș în Nigeria. 3. Neam legendar (bibl.) — Literă grecească — TINTA (fig.). 4. Carne din supă — SUPORTERI (fig.). 5. Rege în Israel — La CAIAC! 6. Jurăminte — Îmbătrînit... în SPORT (fig.). 7. În CUTER! — POLO (pl.). 8. TIR... — Ornament arhitectonic — Începutul MECIULUI DE OINĂ! 9. Specie de arahide — MECIURI care nu contează pentru CLASAMENT. 10. Funcție în ECHIPĂ (fig.) — TACTICA lor este „retragerea"... — Comună în Odorhei. 11. Oraș în Spania — GOL-ită (fig.). 12. Din nou CAMPIONI (și totuși din nou!) — Final de MECI de HANDBAL! — GOL (fig.). 13. VÎNAT (pl.) — DISC.

Andrei BALENTY

Cuvinte mai rare: OLIGO — ALP — TIER — OLI — IBO — ACO — ERO — ATID — IRUN.

Cuvinte încrucișate

PE STRUNE

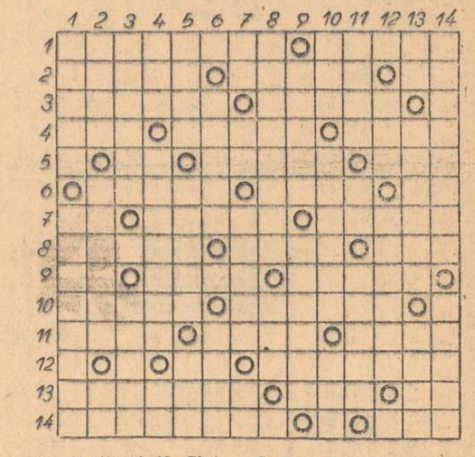

ORIZONTAL: 1. Neîntrecutul cîntăreț din strune al Italiei — Stăpînul chitarei și arcușului la cei vechi. 2. Vestiți lutieri din Cremona — Popicul viorii (pl.) — Bold. 3. Rege ceylonez, făuritor al primului instrument cu coarde numit ravarastron — Violonist român, arist al poporului. 4. Fiica lui Cadmus — A fermecat chiar și delfinii cu cîntecele lirei sale — Joacă după cum le cînti. 5. Caste! — Cîntăreț pe strune — Patria vrăjitoarei Circe. 6. Leagănul cîntecului popular — Din frumoasa Atica — Romînia Liberă. 7. În liniște! — Laptele-cucului — Vechi instrument cu strune și arcuș adus în Europa de arabi. 8. Teposii din grădină — Între degete și strunele cobzei (pl) — Din „Cavaleria ușoară"... 9. Rudă pe jumătate! — Poet comic roman — Pun în vibrație strunele țiterei. 10. Cîntec pe strunele inimii lui Tudor (Opera „Neamul Soimărești lor") — Muzică de... interior. 11. Vioară pe care a cîntat marele Enescu, expusă la muzeul din Calea Victoriei — Forte — Autorul celei mai vechi opere comice „Jocul lui Robin și Marion" (De la Halle). 12. Cîntec de Veselovski — Pătrunși înăuntru. 13. Virtuos violonist italian care a perfecționat arcușul — Pui de ciută — În ton! 14. A scris poezia „În liră-mi geme și suspină-un cînt" — Fata bănățeană a lui Vidu.

VERTICAL: 1. Oraș în Franța în care la 24 august 1964 au răsunat trilurile „Ciocîrliei" noastre — Părintele vestitelor „Melodii lăutărești". 2. A imortalizat în pictură un „Lăutar" — Coardă — Posed. 3. Odinioară dans francez, azi numai melodie — Stîrnesc veselie. 4. Fir — Vestita horă a lui Grigoraș Dinicu (v. dict. limbii mod.) — Ten! 5. Operă de Paisiello — Drum de țară — Pronume. 6. Sprijină coarda din vie — Retezat. 7. Nuni! — Unire! — Fără strălucire — Pană. 8. Poezia cu care N. Tăutu își începe volumul de versuri intitulat „Itinerar liric George Enescu" — Nesfîrșită arie! 9. Printre „Frații Jderi" — Melodie de Mălineanu. 10. Aproape prieten! — Au încercat zadarnic să-l ademenească pe Ulise cu cîntecele lor — Mult cîntată floare eminesciană. 11. Lăutar bucovinean care l-a fermecat pe Lizst cu cîntecele sale, ca altădată Barbu Lăutaru — Întrebare — Artistul care a perfecționat harpa. 12. Strigăt de bucurie — Cîntec de vioară de C. Porumbescu. 13. Ghid muzical — Petrecere cu cîntec și joc — Fără accent. 14. Familie de interpreți ai formațiilor noastre muzicale contemporane — Somnambula lui Bellini.

S. BUCUREȘCU

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

OAMENI

ORIZONTAL: Copil — Romane — Opereta — Ilin — Letoni — Elani — Ira — T — Preda — Balzac — A — I — I — A — Eu — Om — Anas — D — Ra — Aur — MT — Turist — Tipar — Ametiți — Fata — Tătar — Sa — Soț — Așa — Amintiri.

SĂ-I ZICEM „FOTBAL"

ORIZONTAL: Uzină — Dascăl — S — Son — Trecătoare — Anestezii — RN — M — Arfa — Budai — PN — L — Ti — Ara — Ceară — Ic — Rotație — Sol — Perspicacitate — Indiană — O — Ele — TT — T — GTO — Matcă — Ura — Reiat — Muți — Răspăr — Sec — Ron — Alungire — Unire.

EOLIANĂ

ORIZONTAL: Taifun — Crivăț — R — Muson — Avari — Ovar — Tău — Alin — Mistral — Briza — BU — UI — Tao — DO — Aton — Zapat — NI — Orașe — Uragan — Bat — Ifose — L — V — Os — Bridă — Hula — Rareori — Vicol — I — Arc — Hio — Kiu — La — Tornada — Ar — Aura — Sărăcilă.

DRUMUL GRĂDINARULUI (soluție)

Pentru udarea primului strat, grădinarul trebuie să parcurgă un drum de: $14 + 16 + 2{,}5 + 16 + 2{,}5 + 14 = 65$ metri. Pentru udarea celui de al doilea strat el parcurge: $14 + 2{,}5 + 16 + 2{,}5 + 16 + 2{,}5 + 2{,}5 + 14 = 65 + 5 = 70$ metri.

Fiecare din straturile următoare necesită un drum cu 5 m mai lung decît cel precedent. Obținem progresiv: 65, 70, 75.....$65 + 5 \times 29$.

Suma termenilor ei este egală cu:

$$\frac{(65+65+29\times5)\,30}{2} = 4125 \text{ m.}$$

Astfel, pentru udarea întregii grădini, grădinarul parcurge un drum de 4.125 m.

FILATELIE

TEMA „COSMOS" — CEA MAI RĂSPÎNDITĂ

Filateliștii — și în primul rînd cei care colecționează mărcile poștale cu tema „Cosmos" — sînt convinși că zborul recent al navei cosmice sovietice, avînd trei oameni la bord, a fost organizat pentru... a mai înviora tematica respectivă în domeniul filateliei! Și într-adevăr, de îndată ce a avut loc zborul, s-au și anunțat primele emisiuni poștale dedicate noii etape a cuceririi Cosmosului.

Am mai arătat și cu alt prilej că tema „Cosmos" este cea mai răspîndită, azi, în filatelie. Dacă a reușit un moment să i-o ia înainte o altă temă — Olimpiade — a fost numai în perioada pregătirii și desfășurării Jocurilor Olimpice de la Tokio.

★

TARA NOASTRĂ a contribuit și în acest an la îmbogățirea temei „Cosmos", printr-o frumoasă emisiune apărută la începutul anului și printr-o alta programată să apară la sfîrșitul anului.

★

Una dintre cele mai frumoase emisiuni din această temă a apărut ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ: „Calea spre stele" care evocă etapele cuceririi Cosmosului. Iată aceste mărci: 4 kopeici (diferiți sateliți), 6 kop. (astronavă), 10 kop. (K. E. Țiolkovski, precursorul rachetelor), 10 kop (F. A. Zander, realizatorul unei locomotive care folosea combustibil lichid), 10 kop. (N. L. Kibalcici, constructorul unei rachete cu combustibil pulverizat), 10 kop. (Fedoseenko, Usișkin și Vesenko, prăbușiți în cursul unui zbor în stratosferă), 12 kop. (Iuri Gagarin). Emisiunea a apărut atît dantelată cît și nedantelată.

ÎN ITALIA, la Neapole, a avut loc nu de mult a IV-a expoziție de filatelie cu tema „Cosmos". Cu acest prilej a apărut o coliță cuprinzînd trei viniete care reprezintă chipul cosmonauților Iuri Gagarin și John Glenn, cu drapelele țărilor respective. Colița înfățișează și platforma plutitoare de lansare a satelitului italian de cercetări în Cosmos (proiectul San Marco).

★

REPUBLICA DOMINICANĂ a emis o serie de 4 valori cu tema „Cucerirea Cosmosului": 1, 2, 3 și 6 centi. Emisiunea este completată cu două mărci pentru poșta aeriană (7 și 10 c) și cu o coliță cuprinzînd cele două valori de poștă aeriană.

★

O interesantă serie „Cuceriri în Cosmos" a fost pusă în circulație în LIBERIA. Cele trei mărci reprezintă trei realizări americane în acest domeniu: Syucom (10 c), Relay I (15 c), Mariner II (25 c).

★

Șase mărci poștale au apărut în PANAMA: ½ c (capsula Apollo), 1 c (navă cosmică sovietică), 5 c (cosmonautul american Walter Schirra), 10 c (cosmonautul american Gordon Cooper), 21 c (capsula lui W. Schirra), 50 c (capsula lui G. Cooper). Emisiunea cuprinde și două colițe de cîte 50 c (una dantelată, una nedantelată).

R. P. POLONĂ a emis o marcă de 2,50 zloți cu prilejul Congresului internațional astronautic ce a avut loc la Varșovia, în luna septembrie. Marca reprezintă emblema Varșoviei (sirena), înconjurată de stele.

★

„Explorarea Cosmosului" se intitulează emisiunea apărută în R. S. CEHOSLOVACĂ. Cele 8 mărci reprezintă cosmonauții sovietici și americani: 30 h (I. A. Gagarin), 60 h (G. S. Titov), 80 h (J. H. Glenn), 1 K (S. M. Carpenter), 1,20 K (A. G. Nikolaiev și P. R. Popovici), 1,40 K. (W. M. Schirra), 1,60 K. (G. L. Cooper), 2 K (F. V. Bikovski și V. V. Tereșkova).

★

O emisiune mai mare a fost pusă în circulație în IORDANIA: 10 mărci de cîte 20 f. cu tema „Astronautică și rachete". Mărcile reprezintă diferite nave cosmice, rachete și chipurile unor cosmonauți.

★

Nu mai puțin bogată este emisiunea „Rachete și sateliți" din PARAGUAY: cinci mărci pentru poșta obișnuită (15, 25, 30, 40, 50 c), trei mărci pentru poșta aeriană (12.45, 18.15, 50 g, înfățișînd Telstar-ul), o coliță cu marcă pentru poșta aeriană, de 50 g.

★

REPUBLICA ISLAMICĂ MAURITANIA a scos și ea o marcă poștală în cinstea telecomunicațiilor cosmice. Marca, de 100 fr. reprezintă sistemul Syncom.

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatului Poligrafic Casa Scînteii 40.240

REFLECTOR

Examenul scenei

Vasăzică în fiecare săptămînă, la Politehnică sau la Medicină, la Filologie sau la Construcții, la Arhitectură sau la Geografie, studenții intre ei, pentru ei, joacă teatru, dau concerte, spun versuri. Artă amatoare care poartă ca o pecete prospețimea tinereții și entuziasmului lor. Dar iată că se află studenți care dau în fiecare săptămînă spectacole pe scene adevărate, concerte în săli de concert special stilate, nu intre ei și pentru ei, ci pentru publicul cel mai larg. Studenții de la Institutul de teatru, de la Conservator, ucenicii in ale artei, nu mai sînt amatori, ci viitori actori, dirijori, cîntăreți, instrumentiști. Spectacolele, concertele lor, serile de poezie, de dans, de muzică, pe care le pregătesc și le prezintă, au intrat demult în programul manifestărilor artistice ale capitalei. Văzîndu-le constați că s-a dus demult vremea „producțiilor" stîngace de sfîrșit de an, în decoruri prăfuite și costume de împrumut. Corul „Madrigal" este o realitate artistică și Studioul studenților de teatru și film are o stagiune permanentă.

Ucenicia în artă depășește cerințele unui examen luat cuminte cu „foarte bine" și devine creație, cunoscută dincolo de fruntariile școlii. Că aceste prospecte compoziții ale tinerilor Aurel Stroe, Costin Miereanu, Smaranda Georgescu prezentate într-o seară de poezie, muzică și dans, a acestei săptămini, la Conservatorul „Ciprian Porumbescu". Că versurile lui Marin Sorescu și N. Coman, pe muzica lui Schönberg, Varèse, Messiaen și citite în cadrul aceleiași seri ,cu concursul a două cunoscute dansatoare.

Ce ar fi de adăugat ? Că în aceiași săptămînă, în Șuirbey-Vodă s-a putut sau se va putea audia muzică de cameră, că pe str. 30 Decembrie se joacă și se va juca, „Năzdrăvanul Occidentului" și „Mitică Popescu", că într-o zi la Institutul de artă plastică „Ion Grigorescu", pinzele și lutul modelat vor părăsi atelierele și vor face obiectul unei expoziții. Că nimic din toate acestea nu seamănă și nu poate semăna cu ce prezintă teatrele, Filarmonica, orchestra Radioteleviziunii, expozițiile de artă plastică. Și totuși, pentru că pe lîngă un minus de măiestrie, creațiile ucenicilor în ale artei au în schimb entuziasm, căutări, tinerețe și nu mai puțină originalitate, ele își au un loc precis determinat în viața artistică a marelui oraș, al cărui public îndrăgostit de frumos le ocrotește pașii ca pe cei ai mezinilor.

M. PÎRVULESCU

Balerinii Dina Balteș și Ioan Vasiliu, într-o scenă din opereta „Dragoste de țigan" de Lehar, reprezentată la Teatrul Muzical din Brașov

O nouă operă originală

Mergînd pe linia tradiției valorificării creației originale, Teatrul muzical „Gheorghe Dima" din Brașov — după reprezentarea operei „Trandafirii Doftanei" de Norbert Petri — va pune în scenă, în cursul actualei stagiuni, o nouă operă, datorată aceluiași compoziter brașovean și avînd libretul scris de Daniel Drăgan. Este vorba de opera „IDOLUL SFĂRÎMAT", inspirată din acțiunea romanului lui E. Voinich, „Tăunul". Firul conducător al noii opere : urmărirea ideii creșterii conștiinței maselor în condițiile mișcării revoluționare italiene.

Pe aceiași scenă vor mai avea loc și alte premiere. În prezent se repetă opera „Trubadurul" de Verdi, în regia lui Fanait V. Cottescu și sub conducerea muzicală a lui Lucian Grogoianu.

Și operetа ne aduce noutăți. În actuala stagiune va vedea lumina rampei opereta compozitorului american Bernstein „Poveste din cartierul Vest", în versiune romînească de Any Florea.

O altă premieră : „Țara surîsului" de Lehar, în regia Stelei Fericeanu, conducerea muzicală a lui Norbert Petri și scenografia lui N. Lebas. Din repertoriu mai fac parte cîteva spectacole de succes în reluare, ca : „Vagabonzii" de Ziehrer, „Dragoste de țigan" de Lehar și altele.

„Vă place muzica de jazz ?" este titlul noului concert-spectacol pregătit la secția de estradă a aceluiași teatru. Autorii textelor sînt Stela Fericeanu și Mihai Nadin, iar compozitori Vasile Veselovschi, Norberi Petri, Andrei Gehann.

Din repertoriul actualei stagiuni a secției de estradă mai fac parte spectacolele revuistice „Trei băieți și-o melodie", cu textul de Barbu Dumitrescu și „Cumnea revistei" de Nicolae Kiriițescu și Dan Dem. Ghițescu.

HORIA

pe scena teatrului orădean

Pe scena teatrului orădean a văzut lumina rampei drama istorică „Horia" de Mihail Davidoglu.

Piesa a fost pregătită pentru a cinsti împlinirea a 180 ani de la începerea răscoalei condusă de Horia, Cloșca și Crișan, a istoricei lupte pentru libertate, pentru aruncarea jugului feudal.

Regizorul Ion Deloreanu a folosit în montarea piesei întregul colectiv al secției române și actori de la secția maghiară.

Din distribuție fac parte : Vasile Constantinescu (Horia), Nicolae Toma (Cloșca), Liviu Mărtiniș (Crișana), Eugen Țugulea, (David Marian), artiștii emeriți Dorel Urlățeanu (Iosif al II-lea), Grof Ladislau (Esterhazy) etc.

În clișeul nostru : un aspect din timpul spectacolului în care apar Horia (V. Constantinescu) și secretarul (Marcel Segărceanu).

Tînărul Al. Țuțuianu, macaragiu în portul Constanța, lucrînd la șevalet

CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA

Teatrul „Lucia Sturdza-Bulandra"

„OPERA DE TREI PARALE"

de BERTOLT BRECHT

Analiza implicațiilor teoretice și artistice ale „Operei de trei parale", necesită o amploare care depășește dimensiunile cronicii noastre. Să ne mulțumim a reaminti că țesătura dramatică rezultă dintr-un conflict între Jonathan Peachum, șeful și exploatatorul bandei cerșetorilor, și Macheath, zis Makie-Șiș, șeful și exploatatorul bandei apașilor-spărgători, conflict izvorît din faptul că Polly, fiica primului, s-a lăsat sedusă de farmecele irezistibile ale celui de-al doilea, măritîndu-se cu el. Ambele bande se bucură de sprijinul succesiv al prostituatelor, și al poliției imperiale, încît după faze nedecise, Peachum iese învingător și constringe autoritățile să-l trimită pe Mackie-Șiș la spînzurătoare. În chiar clipa ștreangului, un curier regal aduce grația faimosului apaș, însoțită de un decret de înnobilare. Nu este de loc greu de văzut că în această enormă parodie, se oglindește mecanismul tainic al concurenței capitaliste, Peachum reprezentînd triumful capitalismului modern asupra metodelor meșteșugărești învechite, reprezentate prin grotesc-romanticul Mackie. În același timp, această vastă și adîncă oglindă, răsfrînge, prin diferitele figuri și categorii ale lumpen proletariatului, adevărul rupturii iremediabile între fondul moral și comportarea socială, cea ce caracterizează poziția burgheziei în fața vieții : Peachum — exploatator atroce al mizeriei, dar campion al respectabilității și neobosit recitator al bibliei ; Mackie-Șiș — asasin, violator și spărgător, dar intransigent la capitolul căsătoriei cu binecuvîntare religioasă, și a manierelor mondene burgheze ; Polly Peachum — sfioasă și bine crescută, dar foarte capabilă să preia conducerea unei bande de gangsteri, și să reîuze suma de bani necesară salvării soțului său ; Brown — polițist cu renume de „tigru" și cu declamații kiplingiene despre slujirea imperiului britanic, dar „fifty-fifty" cu banditii în toate loviturile, și șpertar cum nu s-a mai pomenit; etc., etc. Numai Jenny-Speluncă, tragica prostituată, are curajul colosalei discrepanțe și contradicții morale, sub forma însă a cinismului absolut, de o tristețe cutremurătoare.

Pluralitatea sensurilor, concentrice sau etajate, ale originalei opere — printre care nu trebuie uitat acela al satirizării sterilului sentimentalism mic-burghez, și al gustului pentru drama interlopă, care în epoca respectivă (epoca tangoului „apache", a lui Pierre Mac Orlan și Francis Carco) făcea încă ravagii — nu poate ascunde faptul că baza ei socială suferă de o anumită îngustime, reducția la lumpen-proletariat excluzînd o serie întreagă, atît de implicații, cît și de perspective, ale dramei capitalismului, al descompunerii burgheziei. Brecht și-a dat cel dintîi seama de aceasta, și a remediat, în bună măsură, reluînd tema, adîncind-o și amplificînd-o, peste cîțiva ani, sub forma direct epică, în „Romanul de cinci parale". De asemenea, hotărîrea realizatorilor spectacolului, de a implini unele lipsuri, de a preciza sensurile și largi perspectivele „Operei" prin introducerea în text a cîtorva pasaje din „roman", este bine venită, este în spiritul textului, și este în spiritul lui Brecht.

Sentimentul general, imediat, al spectatorilor premierei, a fost acela al unui „eveniment teatral", adică, în termeni mai clari, al unei reacții care iese din comun, care stabilește un nou record de înălțime al artei noastre scenice.

Autor, în două (și bănuiesc, chiar, în mai multe) ipostaze, al spectacolului, ca regizor și ca decorator, Liviu Ciulei a mers pe linia ideii de parodie, de la însăși dimensiunea imaginii de ansamblu, care este, într-adevăr, și cu multă inspirație, de „grand opera" a zdrențelor și a deșeurilor : dimensiunile cadrului sînt uriașe, iar conținutul de asemenea, cantitativ vorbind. Plastic, barocul regiei este formidabil, cu ceva care se reclamă de la o viziune îndepărtat breugheliană, în îngrămădirea și precizia fantastică a obiectelor, și într-o mișunare umană care tinde în mod firesc spre nivelarea în caracterele generale de specie. Aceasta convine, desigur, viziunii expresioniste a operei, dar în **Opera de trei parale** nu există numai expresionism, și e clar că nici regizorul nu a urmărit aceasta. Fapt este că s-a lucrat cu totul extraordinar pe tot ceea ce poate inspira fiecare moment și element al spectacolului, și că aceasta a produs o supraîncărcătură de regie, de mare calitate în sine, dar uneori dăunătoare reliefării umane, valorificării la maximum de intensitate și la maximum de individualizare a personajelor.

Nu încape vorbă că, la impresia de suprapășare a factorului uman și literar, a contribuit în mod decisiv o transcriere a muzicii lui Kurt Weill pentru partitura jazzistică, ale cărei ritmuri afecționează cu deosebire twist-ul. E un mod de actualizare în sprijinul căruia se pot aduce o mulțime de argumente (totul se poate argumenta în teatru) în afară de acela al adecvării, al afinității profunde cu însăși natura poetică a textelor brechtiene. Sau Richard Bartzer, autorul „parafrazării", nu a izbutit să utilizeze toate resursele jazz-ului, sau stilul jazz, în sine, nu poate acoperi toată gama de idei și sentimente a „șongurilor" din „Opera de trei parale". Cauza o fi una, sau o fi alta, ceea ce știu este că forma originală a muzicii lui Kurt Weill izvorăște dintr-o puternică intuiție a naturii poetice a operei, intuiție care nu pare să poată fi turnată într-o a doua formă. Regizorul însuși va fi recunoscut, cred, cu tristețe, că nimeni nu a preluat „Barbara Song" sau „Cîntecul lui Mackie-Șiș", care au devenit populare în lumea întreagă și circulă intens de patru decenii, toată lumea recunoscînd în ele un sunet profund și specific al durerilor epocii capitalismului modern.

Marea forță și artă a lui Ciulei a realizat și alte rezultate excelente și surprinzătoare, în direcția muncii actorilor, solicitați, în masă, la abordarea unui stil de joc care nu este de loc obișnuit, și în cadrul căruia obligația de a deveni cîntăreți nu constituie singurul caracter aparte. Rareori am văzut trupa întreținîndu-se mai masiv, și ridicîndu-se la un asemenea înalt nivel, cu toate că s-au ivit, evident, divergențe destul de serioase, între diferite stiluri și maniere. Mișcarea de fond a celor trei grupuri ale ansamblului — cerșetorii, apașii, prostituatele — fiecare în ritmul și în atmosfera lui proprie, este excelentă, sugestivă la culme, una din cele mai bune realizări ale interpretării.

În rolul lui Peachum, George Mărută ni s-a părut a fi cel mai în spiritul brechtian : concentrare, răceală, demonstrație strînsă, cu tic, la vreo două, trei accente profund discutabile. Cu multă dezinvoltură, și simpatic ca întotdeauna, Victor Rebengiuc a ucis cîntecul lui Mackie-Șiș, urmînd să împartă responsabilitatea, cel puțin în părți egale, cu Richard Bartzer. Nenumărații excelenți actori au interpretat rolurile secundare, și dacă vom cita numai pe Gheorghe Ghițulescu, Mihai Mereuță, Virginica Popescu, Aurelia Sorescu, este numai că lipsa de spațiu ne obligă la o selecție, dusă la capăt cu multă dificultate.

Am lăsat-o la urmă pe Clody Bertola, pentru că la urmă trebuie să se vorbească de nemuritoarea Jenny Speluncă. Clody Bertola a cîntat în pur stil weillian și cîntecul său n-a fost decît semnul superior al întregii sale maniere de joc, lirică sobră, directă, totul pe registrul unei gravități adînci dar stăpînite, și cu o mască a ultimului adevăr al mizeriei, care ar putea fi convingătoare pînă la lacrimi, dacă un asemenea efect nu ar fi cu totul împotriva spiritului lui Brecht.

Radu POPESCU

DISCUL

Versuri de Eminescu

Odistanță nu prea mare separă două discuri ale „Electrecordului" în care au fost incrustate imprimări din opera nemuritoare a lui Eminescu.

Primul este cel în care Sadoveanu vorbește despre creația eminesciană și apoi recită cîteva poezii. Chiar dacă nu ai spune ascultătorului cine vorbește, acesta ar recunoaște vocea lui Sadoveanu, a scriitorului care într-un dulce grai moldovenesc recită cu un farmec propriu atîtea versuri trecute ca o moștenire de preț de la o generație la alta.

Dar, iată că un nou disc ne întîmpină din vitrine. Ascultîndu-l îl recunoști tot așa de repede pe recitator. E discul cuprinzînd recitalul regretatului mare actor George Vraca. De proporții mult mai reduse decît primul, el cuprinde „Mai am un singur dor", „Pe lîngă plopii fără soț", „La steaua" și un fragment din monumentala „Scrisoare a III-a".

Este știut că Vraca avea o mare pasiune pentru versul eminescian. Nu o dată el a declamat în fața unor săli arhipline „Scrisoarea a III-a", aceasta înscriindu-se printre remarcabilele creații ale sale. În adevăr, este vorba de o creație, căci „Scrisoarea" pretinde actorului interpretare întrucît poezia este tot așa de bogată în momente dramatice ca și un complex rol dintr-o piesă.

Măestria declamatorie a artistului este uluitoare. Adeseori, te surprinzi urmărind inflexiunile vocii lui și ai certa impresie că participi la desfășurarea unui concert pentru violoncel. Scena luptei oștirii lui Mircea cel Bătrîn cu cotropitorii nu este descrisă cu obișnuita precipitație verbală, cu rostirea pe tonuri înalte. Cu timbrul său baritonal, cu o voce potolită ca și cum ar spune o poveste, iarna, la gura sobei, Vraca scoate efecte scînteietoare. Lupta apare și mai tumultoasă și mai năvalnică. În voce se simt tropotele cailor, sunetele lăncilor, chiotele victorioase ale luptătorilor din falnica „armie romînă".

Recitalul de poezie George Vraca se cere ascultat și iar ascultat fiindcă de fiecare dată descoperi rezonanțe noi în declamațiile marelui maestru al cuvîntului rostit.

Const. SÎRBU

ARTA POPULARIZATA

În vitrinele magazinelor vor apare o seamă de noi lucrări de popularizare a artei, editate cu scopul de a deveni în ajutorul celor ce iubesc arta și se interesează de problemele ei.

Conservatorul „Ciprian Porumbescu" din București, de la a cărui înființare s-au împlinit, de curînd, 100 de ani, va fi prezentat într-o monografie alcătuită de un colectiv format din Octavian Lazăr Cosma, Vasile Dinu și Dan Smîntînescu sub conducerea prof. Ovidiu Varga și avînd colaboratori pe Petre Brîncuș, George și Florin Staicu. Monografia va apare în Editura muzicală.

Se află în curs de editare un ghid al secției de artă veche românească a Muzeului de artă al R.P.R. Lucrarea cuprinde 164 de reproduceri și reflectă în mod concludent marea diversitate a artei decorative românești. În afară de reproduceri, ghidul mai cuprinde și un text explicativ, bogat în date informative. Sînt prezentate țesături și broderii, argintărie, laiceă și de cult, sculptură în lemn și în piatră, podoabe și ceramică, picturi murale etc.

Ca și precedenta lucrare, tot în Editura „Meridiane" va apare și un volum dedicat galeriei de artă a Muzeului Bruckenthal din Sibiu.

Iubitorii de artă vor mai avea posibilitatea de a găsi încă două albume. Dan Grigorescu se îngrijește de scoaterea unui album „Ciucurenco", cu 60 de ilustrații, iar Dragoș Tănăsescu, un album „Dinu Lipatti", cu 156 ilustrații.

Vă povestim filmul:

„GHINIONIȘTII"

O PRODUCȚIE A STUDIOURILOR ENGLEZE

Pasiunea pentru tehnică a tînărului Alexander Wood, ostaș în aviația britanică, aduce tot mai multe necazuri superiorilor săi. Fiecare tentativă a inimosului ostaș de a repara ceva se soldează cu pagube și explozii.

Mutat în unitatea căpitanului Kingsley — care așteptă cu înfrigurare să fie avansat — Wood își reia seria boroboațelor. Pentru a-și salva reputația și prestigiul, căpitanul tentează mai întîi să-l reformeze pe motive de natură psihică. Trimis la examenul medical el provoacă și aici, dorind să repare oscilograful, o gravă zdruncinare nervoasă locotenentului Briggs, care stătea demonstrativ în aparat...

Cu alt prilej, „repară" motorul unui avion care decolează brusc la mari înălțimi pentru a reveni apoi, cu Wood în carlingă, într-o viteză fatală celorlalte avioane aflate în hangar. Pînă și la bucătărie, geniul său rău aduce pagube distrugînd toată vesela popotei în tentativa nereușită de a repara mașina de spălat vase.

Dezastrele sale alarmează ministerul. Un raport oficial a calculat suma fabuloasă a pagubelor aduse aviației britanice de către nevinovatul tehnician. Se hotărăște îndepărtarea lui definitivă din armată înainte ca să poată reuși, cu zelul ce-l caracterizează, să lichideze întreaga zestre a aviației britanice. Kingsley personal, temîndu-se că avansarea lui va fi contramandată, se duce să-l escorteze pe pilotul bucluc pînă acasă. Dar chiar în tren, acesta pune la cale o nouă „reparație" care duce la o explozie nemaipomenită. Dispariția lui Wood din tren este însă cea mai neplăcută surpriză, cu acest prilej. Speriați, cei din ministerul aerului trimit în căutarea lui motocicilete, helicoptere, camioane, mașini... Căile de comunicații terestre și aeriene sînt asaltate de ostași mobilizați în căutarea lui Wood.

În acest timp, inocentul pilot își continuă seria peripețiilor în căutarea unității sale, la care ține să se reîntoarcă. Fericiți că l-au regăsit, în cele din urmă, superiorii săi contramandează manevrele militare declanșate de subita dispariție și-l avansează în grad. Momentul e solemn dar... o nouă explozie strică pînă și această festivitate.

De peste hotare

„POETUL EN I", film dedicat unui copil repatriat din Japonia și „Mîndria ținutului natal" consacrat practicii elevilor în uzine, sînt două noi producții ale studioului de filme din R.P.D. Coreeană, care au la bază scenarii scrise de muncitori.

CLAUDIA CARDINALE turnează împreună cu Marie Bell și Jean Sorel în noul film al lui Luchino Visconti, intitulat „Stelele nesigure din Ursa Mare".

DIN PESTE 400 DE FILME propuse juriului de selecție pentru cea de a zecea ediție a Festivalului internațional al filmului de scurt metraj de la Tours (Franța), au fost reținute, pentru festivalul care se deșfășoară între 25—30 noiembrie a.c., un număr de aproximativ 80 din 37 de țări.

URSULA ANDRESS, partenera lui Elvis Presley din filmul „Veselie la Acapulco", va fi partenera lui Jean-Paul Belmondo, într-o ecranizare după Jules Verne, realizată de Philippe de Broca în studiourile franceze.

ALAIN DELON realizează în prezent primul său film în studiourile americane, „Odată hoț", în regia lui Ralph Nelson, jucînd rolul unui tînăr hoț de buzunare care, dorindu-și o altă viață se vede antrenat, aproape fără voia lui, într-o aventură extraordinară.

ANNIE GIRARDOT a plecat la New York unde va turna în filmul „Trei camere în Manhattan", noul film al regizorului francez Marcel Carné.

GINA LOLLOBRIGIDA are în prezent o agendă foarte bogată în proiecte : un film în regia lui Lee Thompson intitulat „Te vei reîntoarce în pămînt", „Operația Afrodita", în regia aceluiași cineast, „Viperele" în regia lui Mauro Bolognini (o adeptare după Boccaccio) și, în sfîrșit, „Turnul de fildeș" pe care cineastul Danny Mann își propune să-l realizeze în China.

„Regele Lear" pe scena Teatrului Dramatic din Ulan-Bator

Printre lucrările incluse permanent în repertoriul Teatrului Dramatic din capitala Mongoliei, alături de piese aparținînd dramaturgiei naționale, figurează numeroase capodopere ale dramaturgiei universale.

Spectatorii mongoli au avut prilejul să vadă, în mai multe montări, lucrări reprezentative din creația lui Shakespeare. În mod special, în anul acesta, „anul Shakespeare", aniversarea marelui dramaturg a fost cinstită de către Teatrul Dramatic din Ulan-Bator prin premiera piesei „Regele Lear".

Această premieră care urmează spectacolului cu „Othelo", pus în scenă acum cîțiva ani, mult apreciat de iubitorii de teatru și ajuns nu demult la cea de a o suta reprezentație, a văzut lumina rampei în regia artistei poporului E. Oiun, care este și autoarea traducerii. Spectacolul a mobilizat cele mai bune forțe artistice ale teatrului. Rolul principal este deținut de artistul emerit Gombosuren, același care a interpretat rolul titular din „Othelo".

În clișeu : Gombosuren în „Regele Lear".

75
Jur. 6140

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL VIII — Nr. 374 • Sîmbătă 5 decembrie 1964 • 8 pagini — lei 1,50

Noi construcții de blocuri de locuințe în cartierul gării Brașov

Orașul cu porțile deschise

În chiar centrul geografic al țării, istoria unor vremi îndepărtate a lăsat posterității mărturia trainică a cetății durată aici cu multe secole în urmă la poalele Tîmpei, într-o căldare a naturii, deschisă spre Țara Bîrsei. De numele cetății, care apare prima oară într-un document din anul 1252 sub denumirea de Barussu, iar în 1288 chiar cu cea de astăzi — Brașov — sînt legate nu numai tradițiile unei puternice activități comerciale ale meleagurilor românești cu Răsăritul și Apusul Europei, ci și dezvoltarea culturii și limbii naționale. Vechilor tradiții li se adaogă astăzi, într-unul dintre cele mai mari și mai moderne orașe ale țării, altele noi — prin creșterea vertiginoasă a industriei și înflorirea unui puternic centru cultural-turistic.

Bastioane străvechi și porți primitoare

Cel mai comod, de pe Tîmpa, poți observa ceea ce a rămas încă, în calea timpului, din semeția cetății de odinioară: Turnul alb, — semirotund, Turnul negru — pătrat, apoi urmele zidurilor a căror ridicare începuse către sfîrșitul secolului al XIV-lea de-a lungul canalului Graft — după Ziduri — și pe promenadă, sub Tîmpa. Apărîndu-și cu străşnicie prosperitatea de invadatori, cetatea devine în secolul al XVI-lea o redutabilă fortificație cu 28 de turnuri și 7 bastioane, purtînd numele breslelor ce le apărau. Sub Tîmpa, mai dăinuie acum numai Bastionul țesătorilor, unde se află instalat muzeul „Cetatea Brașovului" și, în continuare, Bastionul pompierilor iar, în partea opusă, Bastionul fierarilor.

Dar ca să ajungi pe Tîmpa, astăzi soseşti la Brașov în trenul cu locomotivă Diesel-electrică și descinzi într-o podoabă arhitecturală scăldată în lumina albăstruie a tuburilor fluorescente: noua gară a orașului. Trecutul și viitorul își dau astfel mîna în prezentul orașului, care-ți oferă la sosire nu cheia ruginită a unei porți cu străji înarmate, ci invitația prietenoasă de a-i cunoaşte, înainte de toate, modernele căi de acces.

Căci, într-adevăr, pe edilii orașului socialist i-a preocupat în chip deosebit amenajarea intrărilor în calea cărora vechea cetate — ordonată concentric, cu străzi-ganguri, medievale — adunase, de-a lungul veacurilor, numeroase stavile. Așa, de pildă, clădirea gării care are numai doi ani vechime, a fost amplasată mult mai la nord, pentru a descongestiona orașul în această zonă unde, de altfel, a început construirea unui cartier nou de locuințe, prevăzut cu o capacitate finală de patru mii de apartamente.

Alte „porți deschise" ale orașului sînt astăzi eleganta Cale Bucureşti, cu zonele sale verzi de aliniament și autodrumul Warthe-Poiana, de peste zece kilometri, care deschide călătorului ispita unei plimbări pînă la Poiana Brașov. Acestea sînt însă, pentru vizitatorul din zilele noastre, numai primele semne care-l anunță, de la sosire, că timpul nu a încremenit în umbra străvechei cetăți.

Orașul... se mută!

Este una din tradițiile Brașovului să... nu stea pe loc. Tradiție pe care, firește, edilii unor vremi apuse o refuzau sub pretextul nobil de a-i apăra trecutul înscris, de altfel, cu pete de igrasie pe zidurile spălate de ploi și marcat cu gropi, pe drumurile măturate de vînturi. Totuși, ea a existat: atunci cînd nevoia i-a împins, meșteșugarii brașoveni de acum vreo șapte secole n-au ezitat să-și caute un alt loc de așezare, la două sute de metri depărtare de vechiul Brașov, rămas după aceea un sat. Istoria a confirmat utilitatea acestei mutări — nevoită de împuținarea izvoarelor de apă din dealul calcaros al Spenghiului — prin avîntul economic al orașului, devenit repede centrul administrativ al Țării Bîrsei. Și iată acum orașul încărcat de ani dar și de tradiții binefăcătoare, începînd să se... mute. Ieșind hotărît din corsetul bătrînei cetăți — a cărei uni-

Eugen ATANASIU

(Continuare în pag. a 3-a)

INCURSIUNE

UNUL DINTRE MIILE DE CONSTRUCTORI

Deprinderea de a merge împreună la teatru sau cinema, frecvența partidelor de șah ori chiar înclinația către aceleași teme de discuție pot duce uneori la o legătură trainică, de prietenie între oameni. Dar poate că înainte de anumite obișnuințe comune, adevărata prietenie începe de acolo de unde tu, prietenul meu, mă ajuți să-mi birui ezitarea sau incertitudinile, într-un moment de cumpănă.

Și fără să pari cu tot dinadinsul un generos, nu ostenești în a-mi da curaj, pînă cînd capăt integral încredere în mine, în puterile mele...

Condeiul a-nceput să alerge fără veste, anticipînd ideea răvașului meu, care de fapt nu-i al meu. Autorii sînt doi oameni de pe un mare șantier al țării. Ei vă vor povesti o întîmplare anume, din viața lor, de fiecare zi. (Eu sînt pur și simplu interpretul lor).

...Era mai astă-vară, prin luna august. Lucrul pe șantier începuse de vreun ceas-două și-n cabina macaralei Ion Molnar simțea că aerul se-ncinge tot mai mult, brobonindu-i fruntea. Cineva îl striga de jos și-i făcea semne: „aha, e maistrul Ciurea". Macaragiul mai mult ghicise decît îi auzise vorbele: „Ți-am adus un tovarăș. Îl las în grija ta!" Numai că pe moment el n-avea cum se-ngriji de noul venit. Se montau niște ferme de acoperiș la o hală din corpul principal și nu era chip să coboare tocmai atunci. În scurtele răgazuri însă, Ion Molnar se uita la silueta subțire a tinerelului, care stătea ca pironit în același loc, cu privirea înălțată spre cabina lui. Abia la ora prînzului au făcut cunoștință:

— Mă cheamă Puiuleț — a-ngăimat tînărul roșind nu se știe de ce.

— Așa te-alintă mama sau fetele, poate...

— Nu, așa scrie pe buletin. Puiuleț e numele de familie. Cel de botez e Ispas. Știți eu... și eu sînt macaragiu. Calificat.

— Și ai mai lucrat pe vre-un șantier?

— Ei, nu prea. Sînt începător. De aceia, maistrul Ciurea m-a adus...

— Bine, înțeleg. După ce-om prînzi te sui cu mine!

Ochii cenușii-albaștri ai lui Puiuleț se măriseră parcă de atîta concentrare. Putea acum urmări de-aproape toate mișcările, toate gesturile macaragiului. Încerca să-și întipărească în memorie cum apucă Ion Molnar maneta între degete, cum o răsucește încet, încet, ca o părere uneori, cum își arcuiește spinarea ori își rotește capul o dată cu brațul ascultător al macaralei. Cînd ferma din metal ajungea la mijlocul drumului între cer și pămînt, Puiuleț tresărea involuntar, zvîcnind cu tot trupul.

— Ți-e frică? îl întreba de-alături, ascuzîndu-și zîmbetul, Ion Molnar.

Viorica CIORBAGIU

(Continuare în pag. a 3-a)

SCRISORI DE PE ȘANTIERE

A APĂRUT:

● O lectură interesantă și instructivă pentru întreaga familie

LA TOATE CENTRELE DE DIFUZARE A PRESEI

ÎN LUMEA INVIZIBILĂ

INVITAȚI LA REDACȚIE
PROF. DR. ION MESROBEANU

Cînd copilul dumitale, stimate cititor, s-a întors de la școală, ai aflat că a fost vaccinat împotriva poliomielitei. Ai răsuflat ușurat și dumneata, și soția, și bunicii copilului (dacă locuiesc împreună cu dumneata). Ați răsuflat ușurați pentru că vă știți copilul ferit de boală, pentru că vă reamintiți de ravagiile pe care poliomielita le făcea, cu ani înainte, în rîndurile copiilor. Dar gîndiți-vă-ați oare în acel moment și la cei ce fabrică acest vaccin, acesta și multe altele?

Oaspetele, pe care vi-l prezentăm în acest număr al „Magazinului", prof. dr. I. MESROBEANU, medic emerit, conduce institutul care produce aceste vaccinuri — Institutul de Microbiologie, Parazitologie și Epidemiologie „Dr. I. Cantacuzino".

— Caracteristica principală a institutului nostru — *ne spune d-sa* — este aceea că el presupune conlucrarea medicilor, veterinarilor, chimiștilor, biologilor, farmaciștilor, naturaliștilor și fizicienilor. Avem și matematicieni — statisticieni în primul rînd — pentru că știința începe de acolo de unde începe măsurătoarea, iar medicina nu este numai o artă, așa cum spun unii, ci este în primul rînd știință.

Institutul nostru — *ne spune interlocutorul nostru* — este institutul de bază în lupta cu maladiile transmisibile. Și aceste boli sînt din păcate multe: scarlatina, varicela, rujeola, tusea convulsivă, febra tifoidă, poliomielita, bruceloza ș.a. Sarcina noastră este să oferim baza materială pentru profilaxia, diagnosticarea și tratamentul lor specific, adică seruri, vaccinuri și alte produse.

— *Un exemplu, vă rugăm.*

— Vaccinul antipoliomielitic, pe care am reușit să-l fabricăm în 1959 cu germeni omorîți — apoi cu germeni vii atenuați — o realizare

M. RADIAN

(Continuare în pag. a 4-a)

Poezie și pictură. Un mic muzeu literar într-o selectă galerie de artă. O prietenie de-o viață întreagă, oglindită în lucrările a doi artiști: Iosif Iser și Ion Minulescu.

Pinze și sculpturi, alături de mesajele lui Caragiale, Arghezi, Rebreanu, Dumitru Anghel. Acestea sînt în locuința unde și-a trăit ultimele clipe cîntărețul iubirii, al dorului, nostalgiei și prieteniei, de la a cărui moarte s-au împlinit două decenii (1881—1944).

Am vizitat pentru dumneavoastră

COLECȚIA MINULESCU

CAMIL RESSU: Ion Minulescu

Iser... erou de roman!

Răsfoind albumul memorial Minulescu — care cuprinde corespondență, amintiri și interviuri, — reproducem cîteva pasaje în care autorul „*Romanțelor pentru mai tîrziu*" descrie în mod plastic prietenia sa cu Iser.

„Pe Iser îl cunosc de atîția ani, că dacă ar fi să-mi pun mintea la teasc, aș putea face din el eroul unui roman de cel puțin 300 de pagini... Pentru mine Iser este un mare pictor; nu pentru că-mi este prieten, ci pentru că timp de patru decenii de cînd ne cunoaștem, nu mi-a dat niciodată prilejul să-l mai văd și altfel decît așa cum el înțelege să fie și să rămînă veșnic... un pictor și atîta tot. Eu mai adaug însă: un pictor mare. Un artist autentic".

Iar atunci cînd expoziția deschisă de Iser, în 1907, era viu criticată de „specialiști" nechemați, cărora nu le conveneau imaginile de un realism expresiv ale pictorului, Minulescu îi ia apărarea lansînd o violentă șarjă, din care citățm: *„Iser*

IOSIF ISER: Claudia Millian

nu este un „diavol de copil" care se dă peste cap pentru a imita pe clovnii văzuți la circ, ci un artist de elită, în care migăliturile tehnicii dispar în fața originalității concepției".

Tot despre Iser el scria următoarele: *„Iser se hotărî într-o zi să sară pe furiș gardul grădinei în care pictura marilor noștri artiști de pe vremea aceea, în loc să înflorească, se ofilea din lipsă de soare și meșteșug grădinăresc. Și în ziua aceea, lucru nemaipomenit pînă atunci în țara noastră, în care Andreescu nu exista încă pentru nimeni, iar Luchian trăgea să moară, cu pensula legată de degetele-i uscate de boală, în ziua aceea zic, marele public începu să se intereseze de tablourile lui Iser...*

Iser încetase de a mai fi numai „caricaturist". Devenise peste noapte „pictor adevărat". Iser ne aduce de la Curtea de Argeș armonia sălbatică a bîlciurilor rurale, cu toți clienții ei autentici, țărani și țărance cu obrajii arși de soare și mîinile subțiate și înnegrite de munca pămîntului".

★

Colecția Minulescu cuprinde numeroase lucrări realizate de Iser, multe din ele fiind de dinainte de primul război mondial. Așa sînt: „Bazar sentimental", tablou inspirat după poezia cu același titlu a poetului, desenul copertei la volumul de versuri „*De vorbă cu mine însumi*", ilustrațiile la volumul „*Romanțe pentru mai tîrziu*", precum și „Cafeneaua la Rotonde", „Peisaj din Bois de Boulogne", „Plaja de la Saint-Malo", „Soldați în tranșee" și un portret al scriitorului.

Papirusul din Pompei și poezia...

Iată cum descrie poetul modul cum a reușit să publice prima sa poezie.

„Ca să pot apărea și eu, într-o zi

Simion SAVEANU

(Continuare în pag. a 3-a)

Citiți în pagina de sport:

● DAN DEȘLIU: *După Malmö*
● CONSTANTIN CHIRIȚĂ: *Forțe reale*
● ROBERT BARRAN: *Rivalitatea rămîne deschisă*

MODA PENTRU REVELION (Pagina a 6-a)

UMOR *Medicul vă sfătuiește*

CUVINTE *încrucișate*

De nretutindeni

DE PRETUTINDENI

INSTITUTUL francez pentru sondarea opiniei publice a adresat unui număr de 500 de bărbați următoarea întrebare : „Cine comandă în casa dv.?" Din cei întrebați, 305 au răspuns „Soția mea", iar 194 „soacra mea". Un singur soț a răspuns : „Eu". Ulterior, la o verificare, a reeșit că el era de patru ani văduv !

●

ARTUR GIBSON, plutonier major de artilerie din armata britanică, a fost pedepsit cu două luni de arest pentru că și-a exprimat prea entuziast bucuria de-a fi tată. Cînd Gibson a aflat că nevasta l-a născut un fiu, a pornit-o în goană cu bateria sa și a tras, în semn de salut, zece salve de tun.

●

ÎN ORAȘUL AMERICAN Joliet, există următoarea regulă : femeia care în cursul unor cumpărături la magazinul de confecții probează mai mult de șase rochii, este obligată să plătească o amendă.

DIN ANUL 1267, adică de aproape 700 de ani, se organizează în Marea Britanie concursuri de grimasă. Anul acesta, mutra

cea mai ridicolă a fost recunoscută lui Touffi Thomas pe care-l vedem în fotografia de mai sus (la mijloc).

●

OAMENII DE ȘTIINȚĂ au calculat că există 100 000 de mirosuri diferite. Și că femeile au mirosul mai fin decît bărbații ; că oricine din noi percepe mirosurile mai bine cu nara stîngă decît cu cea dreaptă. În ceea ce privește mecanismul mirosului, știința cunoaște nu mai puțin de 20 de ipoteze.

CEL MAI PLOIOS loc de pe globul terestru se află în Paraguay, lîngă frontiera cu Brazilia, acolo unde riul Parama se desface în 21 de brațe. În acest loc plouă fără întrerupere din timpuri imemoriale.

CEL MAI MIC MOTOR electronic din lume a fost realizat de agronomul ucrainean Nikolai Siadristi. Motorul este de 200 de ori mai mic decît o cutie de chibrituri și conține 15 piese microscopice, iar rotorul său este pus în mișcare cu ajutorul unei baterii în miniatură.

LONDRA în anul 1836. Învățătorul Roland Hill a primit o scrisoare. După ce a citit conținutul ei, s-a mîniat din cale afară. Scrisoarea nu-l interesa de fel. Însă el trebuia să achite o taxă. Să nu credeți însă că era vorba de o taxă de ramburs, ci pur și simplu scrisoarea nu era francată și după obiceiul vremii taxa o plătea destinatarul. Este lesne de înțeles că pe atunci marca poștală nu era încă cunoscută. „Ce prostie, cugetă Hill. De ce să plătesc pentru o scrisoare care nu mă interesează ? Se așează la masă și întocmi o scrisoare adresată Serviciului poștal central al Marii Britanii. În scrisoare. el propune tipărirea de mărci poștale, mici dreptunghiuri de hîrtie avînd pe o parte un strat lipicios, astfel încît marca să poată fi aplicată pe scrisoare. Directorul poștelor a izbucnit în rîs la citirea acestei misive, propunerea i se părea ridicolă, absurdă. Dar... n-au trecut nici șase ani și Roland Hill a ajuns directorul poștelor pe întreaga țară. Iar în 1840, la 6 mai, în Marea Britanie, a fost introdusă pentru prima oară marca poștală. Mărcile poștale s-au răspîndit cu repeziciune în lumea întreagă. În țara noastră, prima marcă poștală a fost emisă în 1858.

ERA la una din primele conferințe consacrate teoriei relativității. Un profesor de la Universitatea din Cambridge, om foarte îngîmfat, se adresă lui Arthur Edington,

specialist în teoria relativității, cu întrebarea : „Bine, dar teoria relativității o cunosc deocamdată numai trei oameni". La care Edington ripostă: „Cine e al treilea ?"

●

PENTRU CA SĂ-ȘI ASIGURE existența la bătrînețe, fostul marinar Soren Poulsen, în vîrstă de 76 de ani, din Vejle (Iutlanda), a construit din piatră, pămînt etc., o hartă geografică care are o lungime de circa 100 de metri și pe care figurează toate țările Europei. Bătrînul marinar speră ca opera sa să atragă numeroși turiști și în acest fel să-și cîștige existența.

●

NAZIR SAKBAZ din Azerbaidjan și soția sa, Getșak au sărbătorit cea de-a 103-a aniversare a căsătoriei lor. Cei doi soți s-au născut în același an — 1845. În prezent ei au respectabila vîrstă de 119 ani.

●

DOI VAGABONZI stăteau într-o noapte culcați pe băncile din Hyde-Park din Londra și discutau :

— Ce-ai face dacă ai cîștiga pe neașteptate 100 000 de lire ?

— Aș cumpăra de toți banii canapele tapisate și le-aș pune în locul băncilor din parcuri, să se odihnească bieții oameni, mai ca lumea.

DOUĂ FAPTE DIVERSE

Deși sîntem într-o perioadă post electorală, două fapte diverse, două materiale apărute recent în ziarul „New York Times" au redeschis discuția publică asupra moralității în viața publică.

Unul dintre aceste materiale se referă la faptul că alți 17 funcționari din serviciul încasării de impozite din regiunea orașului New York au fost arestați pentru luare de mită. Cel de al doilea material este evocarea activității lui William O' Dwyer, fost primar general al orașului New York, om politic influent în cadrul partidului democrat și fost ambasador al Statelor Unite în Mexic, evocare prilejuită de moartea sa.

O'Dwyer a venit în Statele Unite ca imigrant irlandez în anul 1910. El a lucrat în diferite domenii și în cele din urmă a ajuns în cadrul forțelor de poliție ale orașului New York. A muncit din greu, a frecventat cursuri de învățămînt superior, pe acelea ale unei facultăți de drept, iar ulterior a intrat în arena politică. În anul 1931 a devenit magistrat municipal (gradul cel mai de jos din ierarhia magistraturii). Pe atunci avea 41 de ani. După șapte ani, a ajuns procuror pentru districtul Brooklyn. Acesta este un post foarte important și de obicei constituie trambulina pentru a trece mai departe în poziții politice importante. In calitate de procuror, O' Dwyer a urmărit și a distrus una din marile bande de criminali, cunoscută sub numele de „Murder Inc.", ai cărei membri se făcuseră vinovați de vreo 85 de asasinate. O'Dwyer a fost în acea perioadă un funcționar public cinstit și curajos. In anul 1945, el a fost ales primar general al orașului New York, bucurîndu-se de sprijinul deplin al sindicatelor progresiste, precum și al elementelor progresiste din oraș. Dar această alianță a fost întreruptă de războiul

CORESPONDENȚĂ DIN NEW YORK

rece pe care O'Dwyer l-a sprijinit pe deplin.

Ajungînd în posturi politice înalte, O'Dwyer s-a lăsat pradă tentațiilor bănești, îndepărtîndu-se de elementele progresiste care l-au sprijinit. Astfel, O'Dwyer a numit în posturi publice de răspundere prieteni intimi ai marilor gangsteri Costello și Adonis. Au fost aduse în mod public acuzații de luare de mită și O'Dwyer și-a dat demisia în anul 1950. Președintele de atunci, Harry Truman, l-a numit ambasador în Mexic, îndu-i astfel lui O'Dwyer posibilitatea să plece din țară și să scape de cercetări într-un mod demn.

După ce O'Dwyer a părăsit postul său din magistratură o comisie de anchetă a dezvăluit că el a fost sprijinitor al gangsterilor, că „nici el și nici cei pe care îi numise în diferite posturi nu au luat măsuri eficace împotriva elementelor din vîrful piramidei în domeniul tripourilor, al narcoticelor, asasinatelor și al șantajelor la fixarea pariurilor de la cursele hipice. De fapt, activitatea sa a împiedicat tocmai anchetarea eficientă a acestor șantaje".

O'Dwyer și-a dat demisia din postul de ambasador în anul 1952, cînd a fost ales președinte Eisenhower, dar nu a îndrăznit să se întoarcă la New York decît în anul 1960 cînd virulența scandalului, creat în jurul persoanei sale a mai scăzut.

O'Dwyer a îmbrățișat atunci cariera de avocat și condițiile de la noi sînt de așa natură încît pînă la urmă el a ajuns să fie considerat și în această nouă situație drept o figură deosebit de respectabilă. La moartea sa, i-au fost aduse tot felul de elogii, iar primarul general al orașului New York, Robert Wagner, a dat dispoziții ca pe cuprinsul orașului drapelele să fie puse în bernă.

Realitatea este tristă : un om cinstit, care nu a putut rezista presiunii corupției ce a ajuns să-și întindă tentaculele de la serviciile de încasare a impozitelor pînă la primarul general.

Carl MARZANI

Decembrie 1964

La Strassbourg

Mesageri ai artei populare românești

Un birou este tapetat în întregime cu covoare românești. Broderii colorate ale țăranilor din Oltenia și Transilvania alternează cu sobre tratate științifice, iar într-un colț, dominînd rafturile cu cărți, o fotografie înfățișează o femeie într-un splendid costum oltenesc.

Persoana din această fotografie s-a aflat în urmă cu cîtva timp în fața noastră, într-un confortabil fotoliu din holul hotelului Athenée Palace: savanta SUZETTE GILET, *profesoară de paleontologie la Universitatea din Strassbourg.*

— *Toate obiectele românești din biroul meu* — ne spunea interlocutoarea — *se află acolo de trei decenii și mai bine. Le-am admirat cu dragoste între anii 1929 și 1931, cînd am întreprins primele mele studii în Romînia, pe care le continui într-o anumită privință și astăzi.*

E interesant istoricul acestui statornic atașament al oaspetelui din Franța față de țara noastră. Atunci, în 1929, profesoara de mai tîrziu începea în Romînia un capitol din amplele sale studii asupra depozitelor pliocene din Europa ; peste ani, capitolul avea să se integreze numeroaselor sale cercetări făcute în Spania, Italia, Grecia, Iugoslavia, Ungaria și alte țări, care i-au stabilit reputația unuia dintre oamenii de știință europeni, buni cunoscători în domeniul istoriei scoarței pămînești. Romînia prezintă, datorită caracteristicilor sale geologice, un punct de atracție științifică pasionant pentru paleontologii care se ocupă în prezent de corelarea celor două scheme stratigrafice specifice părții superioare a terțiarului din continentul nostru (cea din domeniul euxinic și cea din domeniul panonic). In această privință, cercetarea punctului fosilifer existent la Rădmănești, în Banat, aduce contribuții importante, el fiind socotit ca obiectiv clasic în studierea depozitelor pliocene. De aceea, interesul prof. Suzette Gilet se îndreaptă astăzi asupra acestui obiectiv pe care îl va trata într-o monografie realizată împreună cu cercetători romîni.

În 1929, continuă prof. Gilet, *subiectul mi-a fost sugerat de cunoscutul om de știință romîn Gheorghe Macovei. Războiul mi-a întrerupt activitatea, ba, mai mult, urgia lui mi-a distrus o bună parte din amintirile dragi din Romînia...*

— ...pe care, cum o regăsiți acum ?

— *O, de-a dreptul uluitoare în progresele ce le-a făcut. Am fost uimită de transformările petrecute încă acum trei ani, cînd am fost invitată la Congresul geologic al Asociației Carpato-Balcanice, care s-a ținut la București. Ei bine, ritmul acestor transformări este surprinzător. După trei ani, notez iar alte și alte surprize la fel de plăcute. Orașele au crescut în înălțime — mă refer, firește, la blocurile numeroase — comerțul este modern, incomparabil cu imaginea ambulanților de altădată — situația sanitară a țării dv. este din temelii schimbată. Am constatat asta și la sate, unde m-a impresionat plăcut prezența aproape în fiecare loc a cinematografelor, a televizoarelor.*

— Care e cea mai frumoasă amintire pe care o veți lua acum din Romînia ?

— *Imaginea de nerecunoscut a Mangaliei din această toamnă și vizita pe care am făcut-o la stațiunea zoologică maritimă de la Agigea. Mi-amintesc că am vizitat Agigea acum 30 de ani împreună cu profesorul Ion Borcea și mă gîndesc cît de vastă și cît de bine utilată a devenit această instituție științifică, atît de sărăcăcioasă la vremea cînd a înființat-o marele naturalist romîn.*

Sîntem pe tărîmul amintirilor. Prof. Suzette Gilet își amintește de cunoștința făcută cu Ludovic Mrazec, celebrul savant geolog romîn, cu care a colaborat, de prietenia ce o leagă și azi de profesorul naturalist Popovici-Bîznoșanu, de prețuirea ce se acordă pe tărîm științific european unor oameni de știință romîni din domeniul geologiei, academician Alexandru Codarcea, profesor Neculai Macarovici de la Universitatea din Iași.

Și, după o relatare entuziastă a vizitei făcută la „Satul Mare" — cum numește atît de sugestiv interlocutoarea „Muzeul satului", — aflăm că alți mesageri ai artei populare românești vor împodobi biroul din Strassbourg : două noi covoare românești.

Graziela VINTU

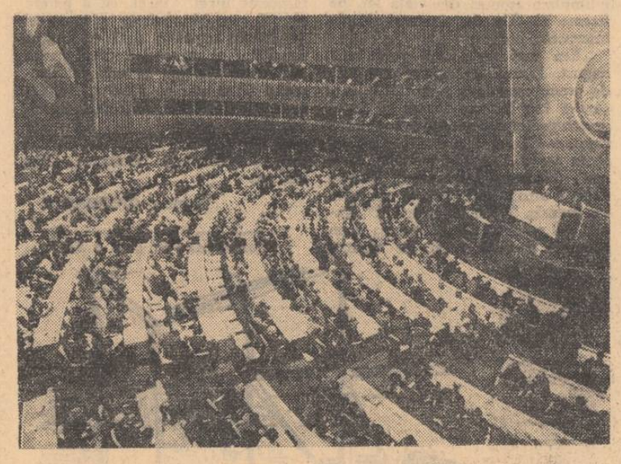

PE FIRUL EVENIMENTELOR

O. N. U.: Micile dificultăți

Fiecare sesiune a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite își are momentele sale mari în care se iau hotărîri ce exprimă consensul și năzuințele majorității opiniei publice și momentele dificile create de nesocotirea acestor tendințe. Există însă o dificultate constantă care apare an de an deși își găsește izvorul, oricît ar părea de paradoxal, într-un fenomen pozitiv, constructiv : creșterea numărului membrilor organizației. Aceasta înseamnă mai multe locuri în sălile de ședințe, o lărgire a participării la dezbateri și a producției de stenograme și documente etc., etc. Inițial marea sală de ședințe a fost construită pentru 70 de membri. Acum cîteva zile s-au mai adăugat trei bănci, celor 112 locuri existente de anul trecut, întrucît prin primirea Zambiei, Maltei și Republicii Malawi numărul țărilor membre s-a ridicat la 115.

Dar pentru a ușura desfășurarea lucrărilor secretariatul Națiunilor Unite a pregătit introducerea unui sistem electronic de votare prin apăsarea pe buton. Sistemul se prezintă în felul următor : în fața fiecărui conducător de delegație se află 3 butoane, unul verde pentru da, unul roșu pentru nu și unul alb pentru abțineri. Voturile vor fi înregistrate instantaneu pe un ecran electronic. Este drept, procedeul va ușura mult lucrările dar, după părerea unor ziariști vechi corespondenți la O.N.U., va reduce ceva din „drama votării", cînd țările erau strigate pe rînd și răspunsul negativ, pozitiv sau nehotărît, se auzea cu o nuanță mai mult sau mai puțin solemnă în funcție de importanța hotărîrii. Sau se putea vota printr-o ridicare de mînă mai mult sau mai puțin hotărîtă ceea ce provoca momentele de destindere determinate de încrucăturile la numărătoare.

Corespondentul ziarului conservator englez „Daily Mail" și-a exprimat în mod atît de categoric nemulțumirea față de această modernizare a votului încît ca un imuabil conservator ce este a cerut reprezentantului permanent al Angliei, lordul Caradon, „să se abțină de la folosirea butoanelor și să-și strige votul său cu mîna ridicată, altfel butoanele ne vor înghiți pe toți". Evident el se gîndește în general la invazia butoanelor în viața modernă și nu în ultimă instanță la butonul... nuclear spre care aspiră diverse degete. „Daily Mail" cere reprezentantului englez să se ridice într-una din ședințe și „să voteze NU zilei de mîine și epocii butoanelor". Pe cînd corespondentul amintit are „motive ideologice" să adopte o astfel de poziție s-ar putea ca ideea lui să găsească sprijin și în rîndul altor delegați care ar putea fi handicapați dacă eventual suferă de daltonism, ceea ce ar crea mari încurcături diplomatice neputînd deosebi roșul de verde și invers.

Dificultăți legate de creșterea numărului membrilor se reflectă și în problema producerii și amplasării steagurilor celor 115 națiuni. Dar dacă o astfel de problemă poate fi mai ușor rezolvată de uriașul aparat al secretariatului, bine pus la punct, nu același lucru s-ar putea spune despre diferite asociațiuni ale Națiunilor Unite cum s-a întîmplat, de pildă, nu de mult cu Asociația locală din New York, care, activînd în orașul unde se află și sediul O.N.U., se simte obligată să participe exemplar la toate acțiunile.

Cu prilejul unei ceremonii organizată de Asociație în Union Square au fost înălțate în loc de 112 steaguri numai 61. La observația făcută de unii ziariști veniți să asiste la ceremonie, oficialitățile au spus că doar atîtea steaguri au reușit să împrumute de la forțele armate și că nu au avut fonduri să cumpere restul de 51. Ziarul „Daily Telegraph" a propus să se deschidă o listă de subscripție printre delegații la cea de a 19-a sesiune pentru a se cumpăra steagurile care lipsesc Asociației Națiunilor Unite din New York. Iată încă o ...„operație O.N.U." care, se pare, trebuie finanțată.

Dar toate la un loc sînt numai mici dificultăți, care nu provoacă nici dezbateri înverșunate, nici dileme la votare. Din păcate o sesiune mai are și altele.

N. LUPU

Cu prilejul unor săpături arheologice efectuate în Madagascar, a fost descoperit un ou gigant (de 180 de ori mai mare decît un ou de găină). După aprecierile oamenilor de știință, acest ou gigant, care datează din epoca glaciară, provine de la strămoșii celor mai mari păsări din timpurile noastre. Savanții spun că oul-fosilă ar fi al pasării Rock, a cărei specie a dispărut de-a lungul secolelor. În fotografie : Directorul muzeului Löbbecke din Düsseldorf (R.F.G.), ținînd în mîini un ou de găină și oul gigant.

În munții Asiei Centrale sovietice a fost organizată, în ultimii ani, o vastă rețea de stațiuni pentru studierea avalanșelor. Una dintre acestea este stațiunea „Kzilcea", situată pe vîrful Ceatkalsk, din lanțul munților Tian Șan. La diferite înălțimi ale zonei periculoase au fost instalate nivometre și laboratoare specializate bine utilate. Fotografia înfățișează unul din punctele de măsurare a apei. Aceste puncte servesc la obținerea datelor privitoare la umiditatea pe care o dă zăpada de pe munți cîmpiilor.

Aventurile lirei:

JURNAL DE BORD

Teleimprimatoarele și telefoanele Băncii Angliei au fost suprasolicitate în ziua de vineri, 20 noiembrie. Din Throgmorton Street, unde se află Bursa (Stock Exchange), veneau vești alarmante : scade cursul lirei. Aceeași știre sosea și de la bursele din New York ,Frankfurt (R.F. Germană), Stockholm, Paris și din alte centre financiare. Ca un bulgăre de zăpadă care crește rostogolindu-se oferta de lire lua tot mai mare amploare. Pentru o liră sterlină nu se mai ofereau decît 2 dolari și 79 cenți. Curînd, cursul ajunse la 2 dolari și 78, 3/4 cenți.

După cum se anunțase în Cartea Albă a noului guvern laburist, deficitul balanței de plăți — tot mai accentuat — era prevăzut să atingă la sfîrșitul anului 1964 suma considerabilă de 800 000 000 lire sterline. Cu toate transporturile de aur care soseau din Africa de sud, rezervele de lingouri, ca și cele de devize, continuau să scadă.

În cercurile financiare plana incertitudinea în legătură cu viitoarele acțiuni laburiste. Dar în acea vineri, brusc, neîncrederea în liră s-a revărsat. Ca la comandă, posesorii de sterline au vrut să se descotorosească de ele.

— Lira scade mereu. Ce facem ? întrebau la Londra agenții Băncii Angliei.

— Cumpărați tot, li se răspundea.

În ziua aceea — vinerea neagră, cum i s-a mai spus — Banca Angliei a cheltuit peste 20 milioane lire pentru a salva lira.

Săptămîna următoare a început agitată. Luni dimineața, un comunicat scurt al Băncii Angliei făcea cunoscut că în ajutorul lirei sosiseră noi întăriri : taxa de scont era ridicată de la 5 la sută, la 7 la sută.

Măsura, mai puțin clară pentru neinițiați, era lămurită în paginile financiare ale ziarelor : mărirea scontului, a dobînzilor era pur și simplu menită să atragă capitaluri în căutare de un profit cît mai mare. Ce fel de capitaluri ? Așa-zisele „flotante", pe termen scurt, aflate fie în Statele Unite, fie în Elveția, fie în alte țări. Punerea acestor capitaluri la dispoziția Angliei ar fi redus deficitul balanței de plăți și ar mai fi dat lirei răgaz să respire... Dar, în același timp, ar fi putut crea dificultăți și țărilor pe care le-ar fi părăsit.

La bursa londoneză, măsura începu să dea roade. Marți dimineața (24 noiembrie) lira începuse să fie solicitată. Dar cînd s-a aflat că și la New York, în aceeași dimineață, Banca federală de rezerve a S.U.A. mărise taxa de scont pentru a descuraja fuga capitalurilor pe termen scurt, lira a scăzut din nou. Pînă la închiderea tranzacțiilor, Banca Angliei a scos din seifuri aur și devize în valoare de 30 milioane lire pe care a trebuit să le arunce pe piață pentru a acoperi oferta alarmantă de lire.

Ce urma să se întîmple a doua zi ? Va continua lira să scadă ?

Lordul Cromer, guvernatorul Băncii Angliei, nu s-a odihnit în noaptea aceea. Roly, cum îi spun prietenii, este cel mai tînăr guvernator din istoria Băncii Angliei. Provenit dintr-o vestită familie bancară, Baring — numele său complet este George Rowland Stanley Baring — guvernatorul lucrase anterior, cîțiva ani, în funcții oficiale la Washington, unde avusese legături cu largi cercuri financiare americane. În zorii zilei de miercuri 25 noiembrie — miezul nopții de marți în America — lordul Cromer îl chemă la telefon pe un vechi cunoscut al său din New York, Charles A. Combs, vicepreședinte al Băncii federale de rezerve din Statele Unite. Acesta nu dormea. Combs și președintele Băncii, Alfred Hayes, erau în contact permanent cu Washingtonul, unde ministrul finanțelor, Douglas Dillon și subsecretarul de stat Robert Roosa căutau febril o soluție. Pentru că o devalorizare a lirei sterline ar fi dat o lovitură puternică sistemului valutar al lumii capitaliste, inclusiv dolarului.

În acest timp, la New York este încă noapte. Miercuri, președintele Hayes și vicepreședintele Combs se află la Banca federală și caută telefonic diferiți experți financiari străini la locuințele lor, la hoteluri, la restaurante și baruri. Operatoarele telefonice dau legătura cu directorii Băncilor centrale din Germania occidentală, Franța, Elveția, Japonia, Olanda, Suedia, Canada, Italia, Belgia, Austria. Cererile sînt categorice : Trebuie să asigurăm Angliei un împrumut pe termen scurt de 3 miliarde dolari. Trebuie să salvăm lira. Altfel sînt amenințate și monedele noastre... Și asta trebuie s-o facem pînă la ora 8 cînd se deschide bursa din New York. Statele Unite oferă împrumut 1 miliard dolari... Mai este nevoie de încă două miliarde...

La Londra, ceasul indică ora 10.30. În biroul lordului Cromer sună mereu telefoanele. Agenții băncii anunță alarmați : cursul de schimb al lirei a căzut la 2 dolari 78,6/10 cenți. Speculanții sînt tot mai activi. Guvernatorul e categoric : „Cumpărați tot. Cursul nu are voie să mai scadă". Curînd la New York vin răspunsuri. Franța anunță că pune la dispoziție 200 milioane dolari, R. F. Germană asigură 500 milioane dolari.

Londra, ora 11. O veste care stîrnește și mai multă panică : în cursul ultimelor zece zile, Banca Angliei a cheltuit mai mult de 200 milioane lire din rezervele sale de 900 milioane pentru a salva lira...

Banca Elveției asigură și ea 200 milioane dolari, Canada oferă 200 milioane. Conducătorii Băncii federale de rezerve dau publicității un comunicat scurt : Băncile centrale au luat măsuri rapide pentru a contracara vînzările speculative de lire. S.U.A. și alte zece țări au acordat Angliei un împrumut de 3 miliarde dolari.

Un ziar englez a rezumat concis situația : „Temperatura a scăzut, dar boala a rămas".

U. VĂLUREANU

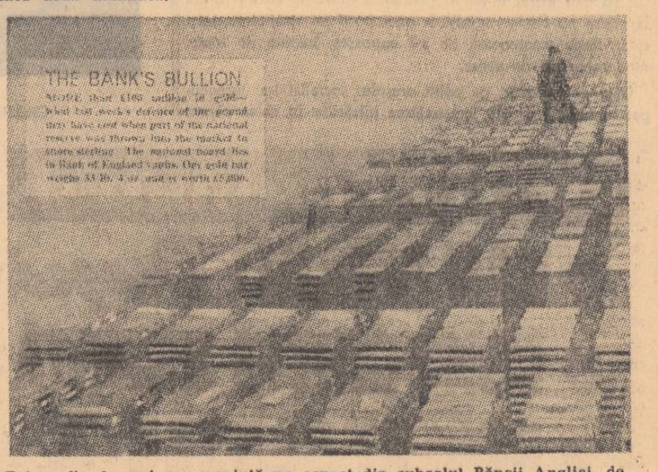

Fotografia de mai sus prezintă un aspect din subsolul Băncii Angliei, de unde s-au scos lingouri de aur pentru a se lupta împotriva instabilității lirei determinată de povara bugetului militar.

Orașul cu porțile deschise

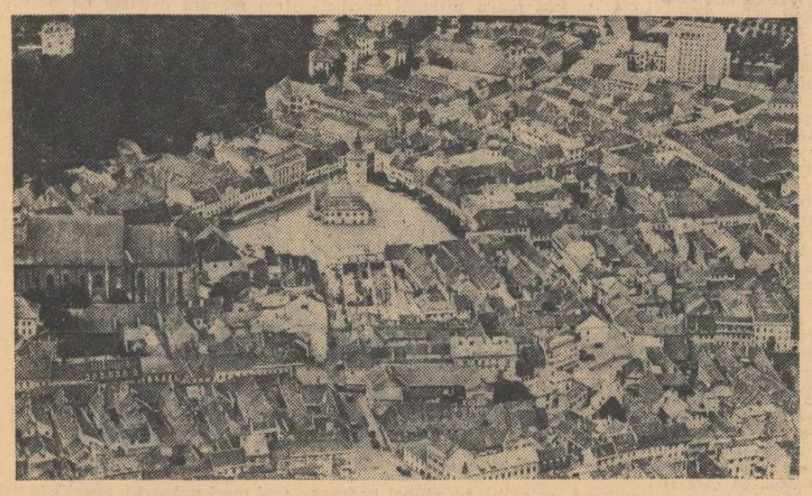

Vedere generală din Brașov

(Urmare din pag. 1)

tate arhitectonică se păstrează neatinsă — noul Brașov și-a croit o haină de beton, cărămizi și sticlă, pe măsura creșterii sale într-o nouă epocă de istorie. Schița de sistematizare pornește de la perspectiva viitorilor douăzeci de ani, cînd numărul locuitorilor va crește probabil pînă la două sute de mii. Sînt luate în considerare, așadar, șapte mari zone de locuit : Brașovul vechi, Warthe, Schei-Cetate, Centru, Tractorul, Gara nouă, Steagul Roșu. Urmărind pe harta orașului semnificația acestei împărțiri, e lesne de observat că, treptat, Brașovul se depărtează de vechile bariere către Est (cartierul uzinelor de autocamioane „Steagul Roșu" care are acum 36 000 locuitori) și către Nord (cartierul Gara nouă și cel al uzinelor „Tractorul"). Privind către cele două puncte cardinale, edilii orașului îi pregătesc alte orizonturi : în imediata apropiere a construcțiilor existente, se întind terenuri libere pentru viitoarele blocuri și edificii de tot felul.

Trebuie să notăm că, totodată, s-au alocat sume mari pentru restaurarea vechilor ziduri ale cetății, a Turnului țesătorilor, aflat în cadrul acestor ziduri, precum și a Casei sfatului din piața „23 August". Tot astfel, fosta casă Hirscher a devenit un pitoresc și binecunoscut restaurant-cramă — „Cerbul Carpatin" — iar Kaufhaus, casa care a servit vreme de patru secole ca loc de desfacere a produselor meșteșugărești, va fi refăcută și destinată unui cuprinzător muzeu al regiunii Brașov.

O răspîntie în drumul oamenilor

Pe porțile veșnic deschise ale orașului se vîntură multă lume din și către cele mai îndepărtate meleaguri. Pe aici trec, bunăoară, cam 5—6 000 de turiști în lunile de vară — iulie, august — atingînd anual o cifră care merită ținută minte : 19 000 de peste hotare, 25 000 din țară (aceștia din urmă, socotiți numai din scriptele O. N. T.-ului, adică afară de cei care vin pe cont propriu, la sfîrșit de săptămînă). Orașul trebuie să-i găzduiască pe toți. De aici, firește, alte griji, alte investiții. Cea mai evidentă dintre ele — construcția a și început — este transformarea hotelului „Carpați", ridicat în 1938, pentru vizitatorii ocazionali, într-un elegant complex care, pe lîngă că-i va adăuga peste o sută de locuri, va dispune de saloane, bar de noapte, spații de parcaj pentru automobile, la dispoziția celor mai pretențioși oaspeți.

Există însă și oaspeți care zăbovesc mai mult în Brașov dacă, firește, facem excepție, de cei care rămîn... o viață întreagă, atrași de avîntul industrial al orașului cu uzine mari și din cele mai moderne. Sînt studenții centrului universitar, născuți aici în anii construcției socialiste. Peste două mii de tineri locuiesc în anii de studii în căminele Institutului Politehnic și ale Institutului Pedagogic, frecventînd cele șase facultăți care-i pregătesc pentru discipline superioare, pe care le vor practica apoi în întreaga țară. Ei vin aici nu numai de pe băncile școlilor medii din localitate și din regiune, ci și din alte orașe, pentru că, de pildă, Institutul politehnic din Brașov este unicul din țară care pregătește specialiști în silvicultură și industrializarea lemnului.

Dincolo însă de aceste peregrinări care dau orașului un dinamism caracteristic, de răspîntie, cu care brașovenii s-au obișnuit aici, în calea trecătorilor Carpaților, de veacuri populația statornică crește neîntrerupt, ajungînd, după ultimele statistici, la 130 206 locuitori. Ceea ce probează atracția pe care orașul, brăzdat de drumuri către felurite direcții, o exercită neîndoios asupra celor care-i înțeleg rostul și perspectivele, adăugîndu-se celor ce se nasc la fața locului. Că așa stau lucrurile și nu altfel, ne-o arată din nou statistica : în 1959, industria brașoveană, care fabrică acum de la tractoare și autocamioane pînă la utilaj petrolifer, rulmenți, ciment, electromotoare, coloranți, cărămizi, țesături și dulciuri, avea 48 455 de angajați, iar în 1963 — 62 251. O creștere care se resfrînge asupra producției pe care Brașovul o trimite, de asemenea, pe porțile sale mereu și ospitalier deschise în zeci de țări din patru continente ale globului...

★

Înconjurat de verdeața mereu proaspătă a pădurilor de fag și de brad, Brașovul își cheamă oaspeții cu farmecul său de efigie căruia razele socialismului îi conferă ineditul prezentelor și viitoarele sale primeniri. Iată de ce, vizitîndu-l o dată, te vei reîntoarce curînd, poate și pentru că, aflat la răspîntia atîtor drumuri ce brăzdează țara, îți găsești necontenit porțile larg deschise.

Eugen ATANASIU

Cartierul „Steagul Roșu"

Grădina zoologică IARNA

Grădina zoologică din Capitală care dispune în prezent de aproape 2 000 exemplare din circa 175 specii se bucură în toată perioada cînd este deschisă de o mare afluență de vizitatori. Numai în acest an, numărul celor care au admirat exponatele faunei românești ori exotice prezentate în grădina Băneasa se ridică la aproape o jumătate de milion.

Vara, climatul din țara noastră nu afectează cu nimic starea animalelor, nici chiar a celor care provin din ținuturi ce se „bucură" de o temperatură mai ridicată, iarna însă, pentru unele din animalele exotice, trebuie create condiții speciale. Astfel, în aceste zile premergătoare sezonului rece, s-au terminat toate pregătirile pentru ca „locatarii" grădinii să nu sufere din cauza schimbărilor climei. Umiditatea, durata luminii și, mai ales, temperatura sînt factori de care gospodarii grădinii zoologice au trebuit să țină seama. In funcție de particularitățile fiecărei specii, s-au asigurat condiții de temperatură și umiditate cît mai apropiate de cele din țara de origine. Din acest motiv, felinele, maimuțele și unele păsări își vor petrece iarna în pavilioanele încălzite. Adăposturi contra vînturilor puternice, așternuturi de paie, precum și o hrană abundentă și consistentă sînt suficiente pentru ca ele să ierneze în bune condiții. La speciile la care în acest sezon se modifică condițiile de temperatură, hrană și umiditate, pentru asigurarea unui ritm al digestiei cît mai asemănător cu cel natural, se „prelungește" și durata zilei.

Colecția grădinii zoologice, care cuprinde animale și păsări aparținînd celor cinci continente se îmbogățește în permanență. Unele piese se obțin în cadrul schimburilor. Astfel, în ultimele luni, s-au primit o cămilă și un struț Emu, originar din Australia, patru maimuțe miopitecus, originare din Africa, sosite de la grădina zoologică din Barcelona, 4 papagali Jendey, un struț casuar etc. O parte din animalele grădinii zoologice s-au înmulțit și în urma reproducerii lor în captivitate. In acest fel, s-a reușit ca numărul struților americani (Mandu) să ajungă la 25, din care 19 au fost obținuți în ultimii doi ani. De asemenea, familia de lei a crescut cu încă trei pui care în curînd vor „aniversa" acum ele iernează fie afară, fie în adăposturi simple, neîncălzite.

Pui de panteră

Zite. Deși maimuțele în general se mulțumesc cu o temperatură de 18—20 grade, pentru familia de cimpanzei — Maxi și Suzi — este nevoie ca mercurul din termometru să nu coboare sub 25 de grade. Aceeași atenție ...diferențiată se acordă și unei serii de păsări mici, originare din Australia, Africa ori America de Sud, cum sînt cocorii cu coroană, flamingii, turturelele pitici, prepelițele exotice, papagalii etc. Păsărilor li se asigură în plus și o hrană cît mai apropiată de natură, porțiile lor cuprinzînd, pe lîngă cereale, diverse larve, viermi ori ouă de furnici.

Nu tuturor speciilor exotice le sînt însă necesare condiții speciale. Datorită activității depuse de colectivul grădinii, s-a reușit să se țină afară, în condițiile iernilor noastre, o serie de specii ca antilopele de India, caprele de Camerun, lamele, iar dintre păsări — lebăda neagră (australiană), rațele chinezești și americane, găinile Barchiva (originare din India) și altele. La fel și unele specii indigene ca lebăda mută, sarsela (rața pitică), stîrcii, porumbeii de scorbură, prepelițele, unele păsări răpitoare (acvila țipătoare, vînturelul), gîsca sălbatică, califarii albi și roșii. Deși în mod obișnuit acestea migrează în sezonul rece, două luni de viață. La fel și familia de antilope Milagau (din India), care acum numără 4 membri. O serie de animale s-au adaptat și în ceea ce privește ciclul de înmulțire, reproducîndu-se în sezonul nostru cald (struțul american), iar altele — iarna (struțul australian, lebăda neagră), în timp ce unele, cum ar fi caprele de Camerun, în tot timpul anului.

Mulți dintre cititorii acestor rînduri au vizitat grădina zoologică. Cu toate acestea, nu cunosc unele curiozități specifice, ca să le spun așa. Șerpii, de exemplu, spre deosebire de animalele cu sînge cald, iau „masa" o dată pe lună, sau chiar mai rar. Atunci însă să te ții : 12—14 porumbei sau 5—6 găini — toate vii — sînt înfulecate în cîteva minute. Credem însă că în materie de ...abținere, recordul este deținut de broaștele țestoase, care pot aștepta între două mese și circa.. doi ani. Curiozități de acest gen se găsesc și la păsări. Pupăza, becațina și sitarul nu se hrănesc cu larvele sau insectele adulte pe care le găsesc la suprafața pămîntului. Pentru ca să nu moară de foame, este nevoie ca hrana să le fie dată ...sub un strat de pămînt, care însă să nu depășească lungimea ciocului.

D. BOZGA

UNUL DINTRE MIILE DE CONSTRUCTORI

(Urmare din pag. 1)

Puiuleț clătina din cap, fără cuvinte.

Apoi l-a cunoscut și pe Amos Bradea, un alt macaragiu, despre care auzise, de altfel, dinainte că, la fel ca Molnar, e umblat pe multe șantiere și-i „maestru" în condusul macaralelor.

— Floare la ureche, nu-i meserie asta, măi băiete. Totu-i să te știi face ascultat. Dar ca să dai comenzi macaralei și s-o faci să ți se supună, îți trebuie nu numai privire atentă și mișcări îndeminatice. Cît stai în cabină, mintea n-are voie să ți se moleșească nici o secundă.

Puiuleț asculta privindu-și virful pantofului care scurma în praf și mai mult vorbind cu el însuși :

— Eu niciodată n-o să pot așa ca...

— Ei, pe dracu, l-a-ntrerupt nerăbdător Amos. Uite eu nu-s zgîrcit: îți vînd pe gratis toate „secretele". Cît sîntem sus, să nu mă-ntrebi însă nimic. Stai și te uită. Pe urmă, vorbim noi și „teoreticește". Dar asta-i învățat la școală. Ce capeți de la mine, ce-ți mai dă Molnar, minuni faci peste-o lună !

Și, în sfîrșit, a venit ziua cînd Puiuleț s-a suit întîia oară singur, în cabina macaralei-turn. Cei doi prieteni mai vîrstnici îl urmăreau ei, acum, de jos. Peste puține clipe avea loc un examen de a cărui reușită răspundeau nu numai într-o simplă obligație profesională...

Iată, ciocul cîrligului s-a apropiat de blocul din beton, ezită, ba nu, l-a apucat. Pauză. Se-aude comanda șefului de brigadă a montorilor. Încărcătura pornește de pe sol încet, lin. Parcă se balansează nehotărîtă. Nu, a fost iarăși o părere. Urcă, urcă fără oprire. Brațul macaralei a ajuns într-o poziție aproape verticală. Se oprește. Apoi, eliberat de povară, face o jumătate de piruetă, dansînd cu grație robustă în aer. Cei doi răsuflă a ușurare, deodată. Și se privesc prima oară de cînd a început cursa inaugurală a lui Puiuleț. Privirile lor spun limpede, fără echivocuri : „a fost grozav puștiul".

După cîteva zile, abia, înainte de sfîrșitul pauzei prînzului, stînd toți trei pe o traversă culcată, Puiuleț a adus vorba pe ocolite, mai întîi, despre „eveniment" :

— Știți cine eram eu pînă mai ieri-alaltăieri ?

— ???

— „Un nimeni". Asta eram.

— Măi mînzule...

— Nu, nu, stați. Pînă acuma nu v-am spus. Adică să fiu mai pe-nțeles : eram un ăla, un neisprăvit. Parcă m-aud strigînd la tîrgul din Cîmpeni, în fața dughenii unuia Cioară : „Limonata vanilata, Rece și aromată, Cine bea mai ia o dată". Dar Ispas limonagiul am fost ceva mai de mult. M-am „calificat" apoi în ridicat popicele doborîte de tac. Iar mai pe urmă mînam cirezile de vite peste Muntele Mare pînă la Cluj, la abator. Cînd m-am înscris la cursul de calificare pentru macaragii, nici nu știam bine ce-i aia. Dar mă săturasem să fiu „un nimeni". Și cînd am venit aici pe șantierul ăsta mare de la Dej, m-a apucat amețeala. Îmi pierise tot curajul...

— Dar cînd ai condus în prima zi macaraua-turn ? Acum ne poți spune drept, ți-a fost frică ?

— Nu știu dacă era asta. Semăna cu un fel de beție. Îmi jucau pe dinainte depozitul de bușteni, cojitoria și tocătoria, stîlpii de beton parcă erau brazi, fără ramuri, aliniați, toate clădirile combinatului îmi păreau parcă mai mari decît le știam și totuși mă aflam deasupra lor și mă roteam ca o pasăre...

— Păi acuma chiar că ți-au crescut aripi. Poți zbura singur, cu toată siguranța. Nu mai ești „un nimeni". Puiuleț !

Așadar, cei doi macaragii, care sînt de fapt autorii acestui răvaș, ne dau de veste că Ispas Puiuleț e acum „cineva". Adică, e unul dintre sutele de constructori, ce durează noul combinat de celuloză și hîrtie de pe malul Someșului. Veți hotărî singuri dacă acest amănunt, din bogata cronică a șantierului, are sau nu însemnătate.

Viorica CIORBAGIU

Năravuri și moravuri

COVORUL

— De trei zile te caut... Pe unde-mi umbli ?

Glasul îi era încărcat de reproș : auzi, el să mă caute, iar eu să umblu aiurea ! Impresionat de impetuozitatea reproșului bîigui :

— Dè, am avut niște treburi... Am fost și pe teren.

Generos, mă iartă :

— In fine, să lăsăm asta. Spune-mi, îl cunoști pe Enăchescu ?

Îmi scrutez memoria. Nimic !

— Care Enăchescu ?

— Ia nu te preface, că nu-mi plac prietenii prefăcuți. Enăchescu, directorul magazinului universal „Recordul".

— Habar n-am de el.

— Vezi, știam că nu pot conta pe tine. Niciodată nu vrei să-ți servești prietenii. Da' ce să mai vorbim...

— În fond, despre ce e vorba ?

— Uite așa mai vii pe acasă. Am auzit de undeva — sursă sigură, nu dau nume — că zilele astea sosesc la „Recordul" niște covoare pe cinste, în modele originale. Înțelegi ?

— Nu.

— Cred și eu, că niciodată nu prea te-a ajutat capul. Am nevoie de-o vorbușoară-două la Enăchescu. Să nu stau la rînd, să-mi aleg ce-i mai frumos... Și-am auzit că stă cu tine în bloc.

— Se poate, dar nu-l cunosc. Blocul are 200 de apartamente.

— Dacă mă gîndeam, puteam să bănuiesc. Doar te știu sălbatic, nesociabil. Auzi, să stai în bloc cu Enăchescu și să nu-i cultivi cunoștința. Prost sînt eu, că-mi pierd vremea cu tine. Lasă-mă să dau măcar un telefon.

Și cu un dispreț suveran, ne mai onorîndu-mă măcar cu o privire, alcătui repede cele șase numere dorite.

— Alo, Vasilică ? Să-mi trăiești ! De trei zile te caut. Cum ? Lasă, că te știu eu, craiule. Uite ce e, să nu mă refuzi, că mă fac foc. Trebuie să mergi chiar acum cu mine pînă la Enăchescu. Da, domnule, Enăchescu de la „Recordul". Știu precis că-l cunoști. Doar primul soț al cumnată-ti Jana a lucrat în '49 vreo trei luni la magazinul „Răsăritul". Este ? Cum ce importanță are ? Păi dacă a lucrat în comerț, se poate să nu-l fi cunoscut pe Enăchescu ? Ce ? Să mă duc la plimbare, cu Enăchescu al meu cu tot ? Să-ți fie rușine !

Și întorcîndu-se spre mine :

— Aștia-s prietenii, domnule. Vorba aia : de prieteni să te ferești... Dar las că mă descurc eu și fără voi.

Plecă, trîntind ușa.

L-am reîntîlnit peste cîteva zile, în stația de tramvai.

— Ce-ai făcut cu covorul ?, îl apostrofez de departe. S-a rezolvat ?

— Ce covor ? întreabă nedumerit.

— Cel cu modele originale... Enăchescu... „Recordul"...

— Aa, se dumirește amicul. N-am mai luat !

— Cum așa ? N-ai putut ajunge la Enăchescu ?

— Vax ! Magazinul e plin. Cumpără cine vrea, ce vrea.

— Și atunci ?

— Atunci ? Așa nu mai are nici un haz.

Paul MARIAN

COLECȚIA MINULESCU

(Urmare din pag. 1)

mi-a trăznit prin cap să fac și eu cum a făcut un poet englez. M-am apucat și-am transcris frumușel poezia mea „Celei care minte" și punîndu-i „traducere de pe un vechi papirus descoperit la Pompei", o trimit la revistă („Viața literară și artistică", ianuarie 1906, condusă de Ilarie Chendi).

— E ! Dacă-i traducere, merge ! — și mi-o publică numaidecît.

Mă întîlnesc cu Chendi.

— Nu cumva mai ai și alte traduceri ? — îmi spune.

— Ce traduceri ? — izbucnesc eu. Nu-i nici o traducere. E de mine.

— Cum de tine ?

— E de mine. Da.

Chendi mi-a tras atunci o palmă amicală și mi-a spus :

— Mă, băiete, mă, numai așa să scrii de-acu înainte, că ți le public pe toate".

Scrisoarea lui Caragiale

În 1907, Minulescu devine cunoscut publicului și mai ales cercurilor literare, datorită unei întîmplări. Dar mai bine să dăm cuvîntul poetului : *„Lotul cel mare l-am cîștigat în stima publicului, cînd s-a aflat de scrisoarea de la Berlin, prin care Caragiale, pe care eu nu-l cunoșteam încă, cerea domnului Dragomirescu informații asupra mea, ca persoană și ca poet de talent".* Scrisoarea despre care este vorba, se află acum în manuscris în colecția poetului și din ea redăm pasajul respectiv.

„Rogu-te, cine-o fi Ion Minulescu ? În orașul cu trei sute de biserici este ceva nepreținut. Asta nu mai e domnișoară ! Asta e bărbat ! Bravo lui ! De mult n-am avut așa impresie. Îl salut călduros și-i mulțumesc pentru înalta plăcere ce mi-a făcut cu ciudatele-i versuri. Extraordinar ! Dar despre el mai pe larg, cînd voi avea plăcerea să te revăz. De coeur, Caragiale".

Brîncuși

Și iată acum scurta și plastica caracterizare făcută personalității marelui nostru sculptor Constantin Brâncuși.

„Se spune că în ziua a șasea Dumnezeu a desăvîrșit creația, făcînd pe „om" după chipul și asemănarea lui și că în ziua a șaptea s-a odihnit...

Probabil că Dumnezeu în cele șase zile de lucru, obosise așa de mult că de-atunci și pînă azi, n-a mai făcut nimic și continuă să se odihnească.

Dar iată că după cîteva mii de ani, un om cu numele de Constantin Brâncuși, și cu chipul aidoma cu al marelui creator — un țăran din județul Gorj — se hotărî să îndrepte rînduiala creației divine, pe care maeștrii atîtor vremuri de înflorire artistică o copiaseră cu atîta îndemînare că aproape o stricaseră cu desăvîrșire. Privind pietrele din fundul apelor străvezii și coama munților din vecinătatea cerului, unde primul creator se refugiase pentru a nu mai da semne de viață, Constantin Brâncuși își dădu

N. TONITZA : Mioara Minulescu

seama că un „om" cioplit din piatră nu poate fi decît o piatră cu chip de om. Înțelese dar că forma lutului nu este decît o simplă chestie de interpretare spirituală...".

Întîlnirea cu Panait Istrati

În „Românía literară" din 6 mai 1933, revistă condusă de Liviu Rebreanu, au apărut următoarele amintiri scrise de Minulescu :

„Pe Panait Istrati nu l-am văzut decît o singură dată în viață. Dar tot pe teritoriu românesc. În palatul Legațiunei noastre din capitala Franței.

Nu ne cunoșteam încă, nici unul nici altul. Dar numele meu pronunțat întîmplător de un atașat de legație, îl făcu să tresară cu o atenție plină de simpatie.

— Dumneata ești ăla care scrii poezii ? Bravo, mă, Minulescule... Să știi că îmi plac. Eu sînt Panait Istrati.

La auzul numelui de Panait Istrati, tresării și eu la fel. Reputația lui literară de care se bucura pe întreaga piață mondială, îmi tăie orice avînt, și mă mărginii să-i răspund și eu tot așa de scurt și protocolar.

— Mulțumesc. De altfel și mie îmi place ce scrii dumneata. Numai că eu nu mai scriu versuri acum. Am scris un roman. Așa ceva în genul dumitale.

Panait Istrati lăsă să-i scape un zîmbet plin de satisfacție.

— Nu mai spune ! Dă-mi-l și mie să-l citesc. Cine știe ?... Poate reușesc să ți-l plasez la vreun editor parizian... Are cine să ți-l traducă, sau să mă înham eu la el ?...

Romanul meu era „Roșu, galben, și albastru" cu ale cărui drepturi de autor, încasate anticipat, îmi permisesem luxul unei călătorii la Paris"...

★

Fiecare filă de album descoperă interesante aspecte din trecutul literaturii noastre, ale picturii, ale întregii noastre vieți artistice. Așa aflăm despre prietenia poetului cu scriitorii Dimitrie Anghel, Liviu Rebreanu, Mihail Sorbul, Victor Eftimiu. Întîlnim, de asemenea, numele artiștilor Tony Bulandra și Maria Ventura, precum și al lui Enescu.

Marea pasiune

O firmuliță de marmură albă, fixată pe o clădire cu mai multe etaje din București (Bd. Gh. Marinescu nr. 19), atestă amatorilor de frumos existența colecției Ion Minulescu.

Vizitînd-o dai de un muzeu, cu o variată selecție de lucrări de artă, fapt ce denotă din plin afinitatea poetului, marea lui pasiune pentru frumos. Și pentru a da cititorilor o imagine despre multitudinea exponatelor și deosebita lor valoare, facem o scurtă trecere în revistă a pieselor muzeistice mai importante.

Din grupul rarităților, amintim statuete egiptene și un cap de sirian, vechi de trei milenii, o sculptură primitivă spaniolă și o statuetă de Tanagra, opaițe romane de la Istria sau cheia de bronz a castelului Schönbrun din Viena, cu antetul Mariei Tereza. Tot din același grup fac parte stampele japoneze și germane, miniaturile persane, sculpturile gotice și baroce, precum și cîteva piese de mobilier chinezesc.

Deși mai noi, dar tot atît de prețioase mai ales pentru noi, sînt vasele românești din ceramică și obiectele din argint vechi de aproape 200 de ani, precum și numeroasele icoane pictate dintre care una pe lemn din secolul al XVII-lea și altele pictate pe sticlă și lucrate pe foiță de argint și aur de la sfîrșitul secolului XVIII. Altele executate de pictorul Nicula în cromatic simplu, în culorile roșu, alb, negru și auriu. La ele adăugăm valoroasa colecție de costume populare din diverse regiuni ale țării, care cuprinde ii din Transilvania, lucrate în fir de argint, fote din Banat și o ie de nuntă cu broderie, vechi de sute de ani.

Pictura și sculptura românească este reprezentată prin numeroase opere semnate de cunoscuți minuitori ai penelului și daltei. Întîlnim un portret realizat de *N. Tonitza*, iar *Camil Ressu* este prezent cu un frumos portret al lui Minulescu, realizat în 1942 ; *Ciucurencu* are o „Natură statică cu flori" (tablou care a figurat acum doi ani la expoziția românească de la Berlin) ; *Al. Satmary* — un portret al Claudiei Millian, *H. Maxy* — un tablou intitulat „Nud pe canapea verde", iar *Adam Bălțatu* — frumosul peisaj „Poarta cu plopi". Enumerarea se continuă cu lucrări de *Traian Cornescu, Vasile Popescu, Lucian Grigorescu, H. Catargi, D. Gheață, Iorgulescu-Ior* etc. Sculptura este reprezentată prin cîteva opere de *C. Medrea, Oscar Han, Cecilia Cuțescu-Storck* etc.

★

Cărțile rare existente în bibliotecă, camera de lucru a poetului cu obiectele folosite de el, păstrată așa cum era pe vremea cînd își scria versurile, toate exponatele amintesc vizitatorilor că se află în locuința lui Ion Minulescu, devenită din 1947 colecție muzeală de utilitate publică.

Simion SAVEANU

ADAM BĂLȚATU : „Poarta cu plopi"

Pe micul ecran

6 DECEMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 EMISIUNE PENTRU COPII ŞI TINERETUL ŞCOLAR. 10.30 REŢETA GOSPODINEI. 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 VARIETĂŢI de Mircea Crişan şi Radu Stănescu. 20.10 Filmul documentar: SUB ARIPA VULTURULUI. 20.30 Partea a doua a emisiunii de varietăţi. 21.45 Filmul artistic: BĂRBAŢII. În încheiere: Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

7 DECEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul şcolar: Ştiţi să explicaţi?! 19.40 Filmul: UN OM TRECE PRIN ZID. 21.20 Seară de romanţe... ...cu Aurelia Marcu, Mihaela Păsărin, Ionel Banu şi Mihai Florescu. 21.45 TELESPORT. În încheiere: Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

8 DECEMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE: Utilaje principale în industria petrochimică de ing. Nicolae Petrescu de la IPROCHIM. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii: DOUĂ POVESTIRI: MĂRUL şi NUIELUŞA FERMECATĂ. 19.30 Transmisiune de la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra": ORESTIA de Eschil. În pauze: • În vizită la Muzeul de istorie a medicinii. Transmisie de la Cluj. • ŞAH. În încheiere: Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

10 DECEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10: Pentru copii: Aventurile echipajului Val-Virtej „STRIGĂTELE DEŞERTULUI" (II). 20.00 Transmisiune de la Opera Română din Cluj. DON JUAN de W. A. Mozart. În pauză: Sfatul medicului. Sezonul rece şi sinuzitele de dr. Valeria Nerescu. În încheiere Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

11 DECEMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE: Dispozitivele regulatoare din procesele industriale automatizate (II) de ing. Ilie Papadache. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul şcolar: VĂ PLACE MUZICA? 20.00 SĂPTĂMÎNA. 21.00 O SEARĂ DE BALET CU MAIA PLISEŢKAIA. În încheiere: Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

12 DECEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii: „CENUŞĂREASA", adaptare de Al. Căprariu, după povestea Fraţilor Grimm. 19.55 Din viaţa animalelor (XXII) — VULTURI ŞI ANIMALE-MASCOTĂ. 20.20 ÎN FAŢA HĂRŢII. 20.30 ARTIŞTI AMATORI. Aspecte de la al VII-lea concurs al echipelor artistice — documentar realizat de Studioul „Al. Sahia". 20.50 Medalion G. M. ZAMFIRESCU. 22.00 Muzică uşoară. În încheiere: Buletin de ştiri. Sport. Buletin meteorologic.

NOTE DE TELESPECTATOR

Tradiţionala seară teatrală de marţi în faţa micului ecran ne-am petrecut-o de data aceasta împreună cu eroii comediei lui Camil Petrescu, „Mitică Popescu". În interpretarea unui colectiv de studenţi ai Institutului de artă teatrală şi cinematografică (clasa prof. G. Dem. Loghin, lector Dem. Rădulescu), piesa s-a bucurat de o transpunere scenică foarte îngrijită, care a evocat cu fidelitate o epocă, o societate şi un stil de viaţă — burghezia bucureşteană în primii ani după încheierea războiului mondial din 1914—1918. Actorii s-au străduit şi au reuşit să pună în valoare replicile sprintene şi dialogurile scăpărătoare ca floretele unor scrimeuri, iar regia a evidenţiat nu numai textul şi mesajul piesei, dar mai ales posibilităţile de dezvoltare ale viitorilor actori, care fie că au susţinut rolurile principale, fie roluri secundare sau episodice, au demonstrat acelaşi entuziasm şi, uneori, o bună stăpînire a meşteşugului scenic. Şi acest spectacol, de altfel, a întărit convingerea telespectatorilor că Institutul de teatru care poartă numele marelui Caragiale, este o şcoală dintre cele mai bune, că scenele teatrelor din întreaga ţară primesc şi vor continua să primească actori de primul rang.

★

După concertul de muzică distractivă pus în unde vinerea trecută, orchestrele de muzică populară şi uşoară ale radioteleviziunii au dat duminică seara un bogat concert mixt, la care şi-au dat contribuţia nu numai forţele cele mai bune ale celor două reputate ansambluri, dar şi o serie de invitaţi, selecţionaţi printre interpreţii noştri fruntaşi de muzică populară şi uşoară.

Dintr-un început, aşadar, concertul şi-a asigurat premizele succesului, care a fost încă amplificat de execuţia impecabilă, ca şi de varietatea şi, pe alocuri, noutatea repertoriului. Fără îndoială, că asemenea concerte nu au pretenţia şi nici nu pot să suplinească emisiunile (bune) de varietăţi, dar alternînd cu ele, pot asigura programelor micului ecran orele consacrate unor genuri muzicale atît de populare şi de iubite.

★

Pe primul loc al clasamentului continuă totuşi să se menţină redacţia pentru copii şi tineretul şcolar. Aceasta s-a remarcat cu o altă emisiune din ciclul „Aventurile echipajului Val-Virtej" (misterul e mai de nepătruns ca oricînd...) şi cu telereportajul deosebit de interesant, pe care reporterul Răzvan, însoţit de criticul de artă Dan Grigorescu, l-au făcut acasă, în atelierul artistului plastic I. Pacea. Aici am aflat şi am văzut nu numai la ce lucrează artistul, dar am cunoscut şi o seamă întreagă de lucruri şi de noţiuni legate de istoria şi de evoluţia artelor plastice şi de felul cum arta popoarelor influenţează şi determină creaţia artistică cultă.

St. RADU

ISTORISIRI DE LA VÎNĂTOARE

Rîndurile care urmează sînt menite să consemneze, — cel puţin aşa îşi propune semnatarul — unele activităţi din preajma şi în ziua deschiderii sezonului de vînătoare la iepuri.

Vînătorii, în ceea ce-i priveşte, s-au pregătit din timp şi au aşteptat ceasul acesta cu multă nerăbdare, căci, orice s-ar zice, tradiţia deschiderii sezonului de vînătoare la iepuri a rămas tot tradiţie...

14 noiembrie 1964, dimineaţa...

Ploaie..., ploaie de toamnă tîrzie, rece, mohorîtă.

Vînătorii în această zi, mai mult ca altă dată, cercetează mereu cerul, cu speranţă. Pe o astfel de vreme, nu-ţi ies la vînătoare nici gonaşii, vînatul se strică la păr în băltoacele de pe cîmp atunci cînd este împuşcat sau transportat, drumurile sînt destul de anevoioase, pline de noroi...

„La picior" sau „la sărite", cum se spune în limbajul vînătoresc, a rămas singura cale pentru deschiderea sezonului de vînătoare la iepuri.

14 noiembrie 1964, după amiaza...

Plouă... dar, pare-se, mai puţin şi în răstimpuri. Magazinul cu cartuşe de vînătoare de lîngă hotelul Lido e în plină activitate.

Vînătorii mai puţin grijulii, care s-au lăsat pînă în ceasul din urmă, fac acum coadă. Pînă să le vină rîndul, schimbă între ei cuvinte:

— S-ar putea să se însenineze la noapte...

— Nu cred!... răspunde vecinul de cumpărături. Dar, oricum ar fi, tot mă duc la vînătoare... nu stau acasă de-ar veni şi potopul lui Noe...

15 noiembrie 1964, orele 7.00.

Ploaia a stat. O mînă fantastică a alungat norii cenuşii, iar ultimele neguri zdrenţuite sînt topite de soarele care se ridică victorios.

Vînătorii caută la arături... Pentru linişte şi pentru confort, iepurelui îi place uneori să poposească în ele. Cînd dau zorile, scurmă adînc pînă dă de ţărînă uscată şi acolo îşi face culcuşul pentru ziuă. Ba, cînd soarele încălzeşte bine, nu e sfios să se întindă în culcuş şi să se pîrjolească la căldură...

După o vreme, vînătorii se mută şi caută la mirişti sau terenuri nearate, socotind că iepurele, pe vreme umedă, fuge de arături.

Din cînd în cînd, se opresc doar pentru cîteva clipe, răsuflă adînc şi de năduf aprind cîte o ţigară. Apoi, iar continuă căutatul.

15 noiembrie 1964, orele 19.00.

De aproape două ceasuri e întuneric beznă. Strînşi în grupuri în jurul unei mese, vînătorii par sfîrşiţi de oboseală. Cizmele de cauciuc au fost spălate de noroi. Din genţi se scot mîncărurile. Se ciocnesc primele pahare cu vin, pentru sănătate şi pentru sporul zilei de vînătoare.

Încep istorisirile...

— Mie — dă tonul unul mai sfătos — mi s-a întîmplat acum cîţiva ani la o deschidere, una bună de tot. Eram cu serviciul la Vaslui. Terenuri de vînătoare bune, tovarăşi de asemenea. O toamnă uscată. Căutasem „la picior" multe întinderi. Iepuri puţini şi cei care săreau erau destul de departe, în afara bătăii puştii. Ne prinsese amiaza pe toţi cei şapte vînători cu un singur iepure împuşcat şi acesta de mine. La o fîntînă cu ciutură, ne-am oprit cu toţii. Am scos mîncarea din genţi. Mîncam cu poftă, dar amărîţi. Prietenul meu, Iacob, îmi zice după un timp:

— Ia scoate din geantă să vedem şi noi prăpădितul acela de iepure, căci numai tu ai avut parte...

Mă întind pe spate de cum stam aşezat pe un snop de ciocane şi trag geanta către mine. O deschid şi luînd iepurele de labe îl arunc prietenului meu. Pe loc iepurele s-a pus pe picioare şi a luat-o la sănătoasa din mijlocul nostru. Puştile fiind descărcate şi frînte, ca în asemenea ocazii, iar noi, uluiţi pentru moment, nu am putut interveni. Aproape să nu ne vină să credem că iepurele care fugise era cel împuşcat din geantă şi nu altul sănătos, care a stat cumva ascuns în buruienile din preajma noastră.

Rîsete şi comentarii despre iepurele care a fost lovit probabil numai de o alice la cap şi ameţit pentru moment, ca apoi după cîteva ceasuri de stat în geantă de la împuşcare, să-şi revină.

— Mie — spune un altul de prin părţile Sucevei — mi s-a întîmplat una şi mai bună, la o vînătoare de urşi.

Acum trei ani, mă lipii de un tovarăş care venise cu o autorizaţie de împuşcare la urşi, şi stam la pîndă,

pe înserat. Nu auzisem nici o mişcare în jurul meu. Se înnoptase de mult şi, conform înţelegerii, am părăsit locul de pîndă din inima pădurii şi mă îndreptam către cabana vînătorească. Trec un drum din pădure, apoi un izvor, fac la stînga pe o cărare şi după cîţiva paşi, ce credeţi?... Buf!... Cad într-o groapă acoperită cu crengi. Era o capcană făcută în pădure, pentru un urs carnivor care bătea locurile acelea. Dau să ies din groapă şi pace; nu reuşesc!... Pereţii gropii suficient de înalţi şi drepţi, mă împiedicau. Dacă am văzut că toate eforturile sînt zadarnice şi cum aveam şi şuba pe mine, m-am rezemat de un perete al gropii şi am adormit cu speranţa că ziua voi primi ajutor. Nu a trecut un ceas de somn şi mă trezesc buimăcit, cu o matahală de urs, căzînd în groapă peste mine...

Şi ursul zăpăcit, şi eu înfricoşat de cele întîmplate, în cîteva sclipiri de minte, folosindu-mă de urs drept scaun, am ieşit din groapă. Fără puşcă şi fără şubă, care rămăseseră în groapă, destul de sprinten în asemenea ocazii, am ajuns la cabană...

Se ciocnesc din nou pahare cu vin. Istorisirile continuă...

Seara zilei de 15 noiembrie 1964 trece repede.

Micile şi marile necazuri legate de vînătoare, puţinul sau multul vînat agonisit la geantă nu pot stăpîni şi cîntări mai mult decît bucuria zilei trăite, acolo pe arăturile bolovănoase, pe izlazurile întinse, hăţişurile de tot felul, acolo unde sălăşluieşte patima vînătorească...

Ceea ce, evident, merită a fi istorisit de orice vînător convins!

Ion MUNTEANU

NOUTĂŢI ÎN LIBRĂRII

M. EMINESCU
— Opere alese

Volumul I al acestei ediţii, apărut în colecţia „Scriitori romîni" sub îngrijirea şi cu o prefaţă de Perpessicius, îşi propune să pună la îndemîna cititorilor opera poetică a lui Eminescu într-un text cît mai ferit de incertitudini, însoţit de un minim de note şi variante care să o situeze în timp. Avînd la bază cele şase volume din ediţia integrală a operelor lui Eminescu, tipărite între 1939—1963, ediţia de faţă oglindeşte pe de o parte investigaţiile lui Perpessicius pentru a stabili în primul rînd textul cît mai autentic al poemelor eminesciene cît şi critica de text, diferite interpretări sau demonstraţii speciale pe marginea unuia sau altuia dintre poeme. Este o operă dificilă, dacă avem în vedere că nevoia stabilirii unui text autentic (ferit de regionalisme) al poemelor eminesciene presupune investigaţii şi comparaţii între texte apărute în periodice ale timpului care foloseau diferite sisteme ortografice, precum şi faptul că în manuscrisele poetului sînt întîlnite numeroase alternanţe.

O listă a manuscriselor lui Eminescu aflate în Biblioteca Academiei R.P.R., note succinte şi variante ale poeziilor sale, un indice alfabetic al poeziilor după titlu şi altul din primul vers precum şi un mare număr de manuscrise reproduse fotografic completează acest volum interesant, în care şi bibliofilul şi cercetătorul literaturii vor găsi satisfacţie.

SCUMPA SOFIA
de Romain Rolland

Volumul cuprinde o selecţie alcătuită pe baza a două volume de corespondenţă a lui Romain Rolland către Sofia Bertolini Guernieri Gonzaga, corespondenţă care se întinde pe o perioadă de peste 30 de ani (1901—1932). Scrierile din volum, deosebit de interesante prin tematica lor, prin consideraţiile pe care Romain Rolland, ca strălucit biograf, eseist, le face asupra diferitelor evenimente sociale şi politice ale vremii, asupra scriitorilor, compozitorilor, pictorilor, cît şi asupra problemelor etice şi estetice, se impun prin umanismul profund şi clarviziunea acestui mare scriitor şi activist social.

Volumul beneficiază de o prefaţă semnată de Ion Ianoşi, în care se realizează o succintă prezentare a scriitorului, a operei sale cu coordonatele ei principale, a drumului parcurs de scriitor de-a lungul agitatei jumătăţi a secolului XX. Traducerea şi notele sînt semnate de C. Borănescu Lahovari.

OAMENI INDEPENDENŢI
de Halldor Laxness

Romanul celui mai de seamă scriitor islandez tratează epopeea tragică a luptei ţărănimii cu mizeria şi condiţia de mizerie. Situaţia materială distrugătoare cît şi condiţiile spirituale cu care are de luptat ţăranul pentru a se elibera multilateral, sînt înfăţişate de către scriitor în imagini emoţionante.

COLOCVII
de Şt. Bănulescu şi I. Purcaru

În volum, cititorul va găsi un număr de interviuri luate unor personalităţi de seamă ale vieţii noastre literare: Tudor Arghezi, Mihai Beniuc, George Călinescu, Eugen Jebeleanu, Al. Philippide. În cadrul acestor interviuri sînt abordate o seamă de probleme estetice fundamentale ale literaturii noastre: relaţia dintre creator şi epoca socialistă, cea dintre scriitor şi cititor, responsabilitatea scriitorului faţă de cititor. Mai semnalăm în volum şi pseudointerviurile „luate" lui I. L. Caragiale Brăncuşi, Lucian Blaga ş.a.

PRIETENA MEA cartea

Făgăduielile şi oglinda lor *)

Au fost patru prieteni, medicinişti, pe băncile facultăţii, în anii grei ai războiului. Prieteni pe viaţă şi pe moarte, legaţi între ei de o prietenie generoasă, aşa cum numai tinereţea poate oferi oamenilor. Şi-au făgăduit unul altuia, şi fiecare propriei sale conştiinţe, aşa cum numai tinerii pot făgădui. Făgăduielile priveau trecerea lor pe acest pămînt, se refereau la viitorul lor în raport cu viaţa semenilor, la formarea lor ca oameni şi îndeplinirea misiunii de om, realizarea proprie dar şi răspunderea faţă de viitorul societăţii, pe atunci nedrept întocmită.

S-ar putea spune că au pornit cu dreptul. În însăşi alegerea făgăduielilor au primit un ajutor substanţial hotărîtor pentru întreaga lor evoluţie: trăind în preajma lui Alecu Popa, studentul ilegalist, suferind binefăcătoarea lui influenţă, de fapt influenţa ideilor umaniste ale partidului, ceilalţi trei au putut, şi-au permis să-şi creeze visuri înaripate şi în consecinţă să făgăduiască pe măsura acestor visuri. Au avut posibilitatea să trăiască în epoca unor mari frămîntări istorice, în cadrul căreia, sub conducerea partidului, masele populare au răsturnat vechile stări de lucruri, instaurînd socialismul şi dînd astfel prietenilor posibilitatea autorealizării şi o dată cu aceasta a împlinirii făgăduielilor tinereţii.

Sarcina pe care şi-o ia Lucia Demetrius este de a analiza, cu mijloacele specifice literaturii, modul în care, după scurgerea a 20 de ani, cei patru şi-au respectat cuvîntul. O întîmplare nefericită va aduna, aşadar, prietenii la căpătîiul unuia dintre ei, aflat în agonie — Alecu, comunistul care nu s-a realizat ca medic din cauza arestării sale timpurii (încă de pe băncile facultăţii) de către siguranţa antonesciană, dar care eliberat a devenit activist de partid. Ceilalţi trei s-au întîlnit aci, în camera de spital, să-l zmulgă morţii pe prietenul lor, iar întîlnirea lor va fi un prilej de analiză şi autoanaliză a fiecăruia, proces la care cititorul are plăcerea de a asista.

Spunem „plăcerea", întrucît considerăm că scriitoarea — ale cărei posibilităţi de investigaţie subtilă şi redare a psihologiei eroilor săi sînt cunoscute publicului larg — nu se dezminte nici de astă dată. Reflectorul ei va prinde în focarul său puternic zone ascunse ale sufletului omenesc, gîndurile intime ale celor patru şi ale altora din jurul lor, cărora le va lumina înălţimile şi scăderile, cărora le va da posibilitatea de afirmare, adeseori în antiteză, întotdeauna cu înţelegerea şi pasiunea observatorului îndrăgostit de oamenii socialismului şi etica lor socialistă. Şi chiar dacă Tudorică, devenit între timp chirurg de mare faimă, se dovedeşte pînă la urmă infatuat şi întro măsură departe de poziţia pe care i-ar fi reclamat-o făgăduiala, chiar dacă Ilie Dima se dovedeşte şi el a suferi de scăderi inerente, modul în care aceştia rămaşi singuri cu sine se regăsesc, îşi regăsesc tinereţea şi se autosupun unei severe analize, impresionează cititorul, şi aceasta datorită tocmai atributelor amintite ale scrisului Luciei Demetrius. Este interesantă maniera în care, fără a vorbi direct de Alecu, realizează un luminos portret al activistului de partid.

Celelalte nuvele, de mai mici sau mai mari proporţii, reunite în volum, se înscriu pe aceleaşi coordonate ale cercetării psihologiei contemporanilor noştri. În „Salonul" doamnei Wander vom asista la confruntarea a două concepţii de viaţă opuse, reflectînd de fapt modul de a înţelege şi trăi viaţa a două clase diferite, superioritatea uneia evidenţiindu-se chiar şi fără hapy-end-ul concesiv, făcut de scriitoare în final; în „Cînd bate luna în fereastră", ni se pare simbolică superioritatea lui Genek, cel ce moare cu zîmbetul pe buze, asupra temnicierului şi asasinului său, o povestire care constituie o caldă pledoarie pentru om; „Spectacolul" aduce aspecte inedite din peisajul moral al unor oameni ai muncii în contactul lor cu subtilităţile artei ş.a.m.d.

În esenţă, un volum izbutit a cărui lectură satisface exigenţele.

M. MOLDOVEANU

*) „Făgăduielile" — nuvele de Lucia Demetrius, Editura tineretului.

COLŢUL CELOR MICI

Desene de Simion ALEXANDRESCU

Fabule pitice

LEUL ŞI ŢINŢARUL

Un ţinţar, firav fără pereche
Leului-i intrase în ureche
Şi-i şoptea, mergînd prin
codru-n doi:
— Ia priveşte cum fug toţi...
de noi!

JURĂMÎNT

Lupul spuse unor guguştiuci:
— Eu, de-un timp, sînt mort
după lăptuci!
(Şi le strînge, nu în van se
jură,
Însă... ca salată la friptură!)

Stelian FILIP

CIUŞ - CIUŞ

de Gh. CHIRIAC

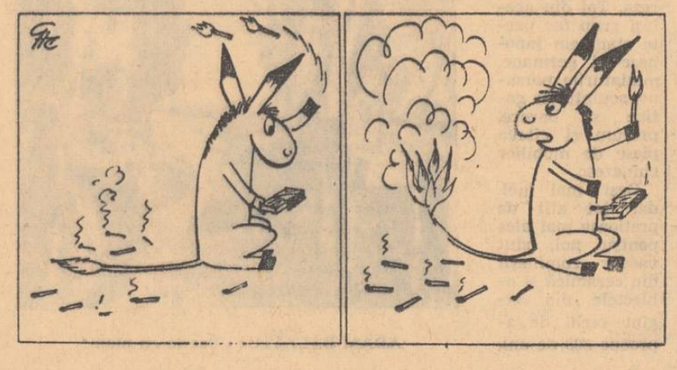

(Urmare din pag. 1)

excepţională a institutului — şi cu care în 1963 au fost vaccinaţi peste 10 milioane de cetăţeni ai ţării, adică jumătate din populaţia ei. În 1964, alte 7 milioane de locuitori au fost vaccinaţi şi revaccinaţi. Datorită acestei vaccinări, sîntem martorii excluderii aproape complete a cazurilor de poliomielită din viaţa societăţii noastre şi o dată cu ea a întregului cortegiu de suferinţe şi dezastre pe care le antrenează. Sau vaccinul antidifteric ori cel antitetanic. Se ştie că pînă la folosirea acestor vaccinuri, mortalitatea prin difterie sau tetanos era foarte ridicată, mai ales la copii. Astăzi, în mod practic, formele de difterie sînt uşoare şi, la cele cîteva cazuri anuale ce se mai ivesc, nu se vorbeşte de mortalitate din cauza ei. Aş mai putea pomeni BCG-ul, cu care sînt inoculaţi un milion de oameni pe an. Acum lucrăm asupra vaccinului antituberculos. Ne aflăm în perioada de preeradicare a tuberculozei şi vrem ca atunci cînd acţiunea de eradicare se va porni pe plan naţional, noi să putem oferi vaccinul sub forma cea mai potrivită şi în cantităţi suficiente, aşa cum este cerut de ftiziologii noştri.

— Larga aplicaţie a produselor dumneavoastră presupune şi o mare răspundere. Ce măsuri luaţi pentru asigurarea calităţii acestor produse?

— Primum non nocere (în primul rînd să nu vatemi), dictonul acesta a devenit lege pentru noi. Există, desigur, norme interne, după anumite standarde, există controlul laboratorului central de seruri şi vaccinuri, dar esenţialul este acela că în institut fiecare produs este controlat atent, în fiecare fază a procesului de producţie. De cîţiva ani am început, cu ajutorul utilajelor speciale, producerea treptată a serurilor purificate, iar în anul acesta toate serurile vor fi purificate.

— Vorbeaţi mai înainte şi despre produsele necesare diagnosticării unor boli...

— Este vorba de ceea ce numim noi produse biologice de diagnostic, care se fabrică în institutul nostru, fiind puse la dispoziţia întregii reţele sanitare: antigene, microbiene, seruri de diagnostic. Vrei, de pildă, să determini dacă un bolnav are baccilul tific. Pentru aceasta e necesar să-l cultivi pe medii speciale din sîngele sau fecalele bolnavului, iar apoi să-l pui în contact cu ser aglutinat antitific. Este ceea ce numim identificarea unui germene patogen, analiză de mare importanţă în diagnosticul precoce al febrei tifoide. De asemenea, se pot folosi şi alte metode de diagnostic, inoculînd, de exemplu, în piele, un antigen care produce o reacţie în caz de boală (intra-dermo-reacţie). Această reacţie se foloseşte curent în diagnosticul tuberculozei, al brucelozei, al tularemiei ş.a.

— Ce-aţi putea să ne spuneţi despre coordonatele actuale ale cercetării ştiinţifice în Institut?

— În primul rînd că cercetarea fundamentală noi o concepem atît ca o cercetare teoretică, dar în acelaşi timp ca o cercetare cu obiective practice, fie imediate, fie mai îndepărtate. Studiem, de pildă, proprietăţile agenţilor patogeni. Aceştia sînt fiinţe vii, care deci trăiesc, se adaptează la condiţii noi faţă de care-şi schimbă proprietăţile. Un exemplu. S-au descoperit antibioticele, despre a căror influenţă asupra ridicării mediei de viaţă a oamenirii nici nu mai vorbesc. Dar germenele patogen a găsit mijloace de a se adapta, de a rezista

Incursiune în lumea invizibilă

şi la antibiotice. În momentul de faţă, una din problemele care ne preocupă este cercetarea sensibilităţii germenilor la antibiotice, determinarea acestei sensibilităţi şi a fenomenelor de variabilitate sub influenţa antibioticelor. Cînd preparăm un produs (un vaccin), trebuie să procedăm în aşa fel încît să poată da maximum de imunitate. Sînt multe asemenea studii în cadrul institutului nostru.

— Pentru că se vorbeşte insistent în ultima vreme despre rezistenţa cîştigată de unii microbi la antibiotice, v-am ruga să ne vorbiţi mai pe larg de acest fenomen.

— Este un lucru perfect real care confirmă cele spuse mai sus. Asta înseamnă, bunăoară, că pista care a fost deschisă prin descoperirea penicilinei a trebuit şi trebuie să fie urmată pe zi ce trece prin găsirea unor antibiotice cu spectru cît mai larg, cît mai puţin nocive şi care să răspundă tocmai acestor rezistenţe create, lucru care preocupă pe cercetătorii noştri. În acelaşi timp, aş folosi prilejul pentru a avertiza pe cititorii dv. şi familiile lor asupra pericolului pe care-l antrenează folosirea abuzivă şi necorectă (fără indicaţia medicului) a antibioticelor, ceea ce duce tocmai la producerea fenomenului de rezistenţă.

Sintetizînd, aş spune că cercetarea germenilor, a fiziologiei lor, a posibilităţilor lor de stabilizare, a diagnosticării unei infecţii, ameliorarea tuturor metodelor acestora, concomitent cu continua ameliorare a produselor institutului, continua cercetare a eficacităţii lor în anumite condiţii constituie, în linii mari, preocupările noastre.

— V-aş ruga să vă opriţi asupra cîtorva comunicări mai interesante.

— Cu plăcere. Iată, de pildă, lucrarea *„Contribuţii privind combaterea parazitozelor intestinale în colectivităţi închise de preşcolari"* sau *„Corelaţia între nivelul imunologic al populaţiei şi circulaţia microbului difteriei în etapa eradicării difteriei"*, studii foarte importante şi cu aplicabilitate imediată. Studiul *„Cercetări cu privire la imunizarea activă în dezinteria bacciliară"*, care este în momentul de faţă în discuţia consiliului ştiinţific al institutului nostru, prezintă un interes mare, deoarece dizenteria este una din maladiile cu transmisibilitate foarte ridicată, în special în sezonul cald. A fost găsită de noi o tulpină de baccili dizenterici care deşi nu e patogenă, îl imunizează pe om, dacă este luată pe cale bucală. Este un vaccin viu, atenuat şi experimentările făcute de cercetătorul respectiv şi de 15 colaboratori voluntari, cei mai mulţi medici, au demonstrat rezultatele bune ale acestei realizări care interesează foarte multă lume şi care, sperăm că va obţine aprobarea din partea comisiei de seruri şi vaccinuri a Ministerului Sănătăţii şi Prevederilor Sociale.

— Pe cititorii noştri i-ar interesa, credem, şi direcţiile noi ale cercetării în microbiologie.

— Aş începe cu problemele de genetică microbiană şi virală: cum se transmit caracterele ereditare, cum se pot modifica, cunoaşterea modalităţilor de transmitere a caracterelor lor modificate ş.a. Cunoaşterea acestora dă posibilitatea găsirii mijloacelor de acţiune asupra generaţiilor succesive de microbi şi virusuri. S-au făcut şi se fac diferite studii. În biologia poliovirusului, de pildă, s-a studiat mecanismul apariţiei guanidino-rezistenţei. Este vorba de faptul că, sub influenţa guanidinei, virusul poliomielitic dă o anumită rezistenţă. O dată căpătată această guanidino-rezistenţă, se studiază cum acţionează poliovirusul astfel modificat. Trebuie să vă spun că virusul poliomielitic trebuie studiat tot timpul, atît cel sălbatic — natural, cît şi cel domestic — de laborator, adică cel pe care-l creăm noi, pentru inoculări. Aceasta, deoarece în toate bolile virale există o permanentă transformare a receptivităţii gazdei (organismul omenesc) şi a proprietăţilor germenului cauzator. Genetica se ocupă de toate transformările care se pot aduce unui germene cu proprietăţi fixe, germene care poate fi studiat cu mai multă uşurinţă decît alte vietăţi, pentru că generaţiile lui se succed la cîte 15—20 de minute. Ei sînt studiaţi şi cu ajutorul microscopului electronic, care le evidenţiază detaliile de structură submicroscopică.

Reacţiile organismului faţă de germene sînt permanente. Dacă germenele se modifică, reacţiile de răspuns ale organismului se modifică şi ele. Astăzi se cunosc o serie de maladii datorate aşa-numitei autoagresiuni: organismul şi-a format anticorpii (substanţe de apărare), dar unii dintre aceştia ajung dăunători organismului în anumite condiţii. Acum aceste fenomene se pot pune în evidenţă cu ajutorul a diverse tehnici.

— După o scurtă vizită în institut, deosebit de interesantă — mai ales în sectoarele în care se creează noile produse, — aflăm de la directorul acestuia cîteva date care ni se par interesante. Aşa, de pildă, pentru necesităţile institutului sînt folosiţi, anual, nu mai puţin de 200 000 şoareci albi, cîteva mii de oi, 400 de cai, circa 15 000 de iepuri, 25—30 000 de cobai, apoi boi, capre, cîteva sute de maimuţe pentru vaccinul antipolio şi altele.

La reluarea discuţiei, îl rugăm pe prof. dr. I. Mesrobeanu să ne vorbească despre contribuţia institutului la manifestările internaţionale de specialitate.

— Este o activitate susţinută şi aş aminti dintre ele ultima, participarea noastră la Simpozionul de la Varşovia al Asociaţiei europene a poliomielitei şi maladiilor asociate, în care delegaţia noastră a prezentat comunicări apreciate. Aş aminti apoi Congresul naţional de microbiologie de la Budapesta, Conferinţa institutelor de seruri şi vaccinuri din ţările socialiste şi alte asemenea manifestări, care au dovedit că institutul nostru este cunoscut, bucurîndu-se de prestigiu internaţional.

Faptul că, nu de mult, Organizaţia Mondială a Sănătăţii (O.M.S.) a ales institutul nostru pentru a ţine un curs internaţional pentru infecţii intestinale denotă şi el aprecierea de către O.M.S. a nivelului ştiinţific şi tehnic al institutului nostru.

I-am mulţumit oaspetelui nostru pentru amabilitatea cu care a răspuns invitaţiei noastre.

M. RADIAN

DUPĂ MALMÖ

de DAN DEȘLIU

Tenisul de masă din țara noastră, cotat — pe bună dreptate — în primele rînduri ale ierarhiei internaționale, a suferit un eșec fără precedent, în cadrul campionatelor europene din Suedia. Din totalul celor șapte finale, două în probele pe echipe și cinci la individual, reprezentanții Rominiei n-au izbutit să figureze decît la dublu feminin, unde s-au clasat pe locul secund. Această comportare lipsită de strălucire este cu atît mai surprinzătoare, cu cît, pe baza rezultatelor din ultimul timp, specialiștii acordau șanse importante Mariei Alexandru și Ellei Constantinescu, ca și lui Giurgiucă și Negulescu. Cîștigători ai unor concursuri de mare amploare, deținători ai Cupei campionilor europeni la băieți și la fete (ce-i drept, în absența contracandidaților din Suedia, Iugoslavia și Anglia), așii paletei de la noi din țară se numărau printre principalii favoriți ai întrecerii. Firește, nimeni nu-i considera prezumtivi laureați ai vreunei probe, concurența fiind redutabilă; însă de aici și pînă la evoluția mediocră (termenul e blajin) a celor mai mulți dintre ei, întrezărim o distanță enormă.

Examinînd rezultatele de la Malmö, ajungem la constatări stupefiante. De pildă, jucătoarele noastre au fost eliminate, în probele individuale, exclusiv de adversare din Ungaria, cu care „se jucau" încă în primăvara aceasta. Titlul european a revenit aceleiași Eva Földi, învinsă categoric și nu prea de demult, în sala Floreasca, de Eleonora Mihalca! La rîndul său, Giurgiucă pierde la Roszas, unul dintre „clienții" lui obișnuiți, în vreme ce Berczik, pe care Giurgiucă îl întrecuse în 20 de minute, acum cîteva săptămîni, ajunge în finală, cu Johansonn! Orice s-ar zice, situația este de-a dreptul absurdă. Cum a fost cu putință să se „realizeze" atît de rapid o asemenea degringoladă?

Chiar înainte de a afla opiniile celor în cauză, ni se pare neîndoielnic că federația de tenis de masă și tehnicienii de resort au privit cu ușurință competiția din Suedia. Spre deosebire de alte împrejurări similare, nu s-au organizat în prealabil concursuri tari, pe teren propriu, rezumîndu-ne la confruntarea cu Standard-Liège. Victoria lui Giurgiucă la „Internaționalele" din Austria a avut darul să aștearnă o tentă trandafirie asupra bilanțului de loc liniștitor al celorlalte ieșiri peste hotare efectuate de ei, de colegele și colegii săi. În ciuda numeroaselor semnale de alarmă, ne-a fost dat să citim în „Sportul popular" declarații anticipative din care se putea deduce că stăm destul de bine și că, probabil, vom concura cu succes la „europene".

Revenind la problema dezbătută, se cuvine să facem o precizare. Dacă la alte discipline nu emitem cine știe ce veleități (de exemplu, la hochei sau la înot, unde nu este posibil să progresezi fără o înzestrare tehnică de cel mai înalt nivel), în ramurile în care am dobîndit poziții fruntașe sîntem obligați să menținem și chiar să amplificăm acest prestigiu. Tenisul de masă face parte din cea de-a doua categorie, și cred că este preferabil, atunci cînd nu izbutim să asigurăm pregătirea corespunzătoare a reprezentanților noștri, să renunțăm la o participare care ar putea să se soldeze cu un bilanț în genul celui de la Malmö.

Rivalitatea rămîne deschisă

De ROBERT BARRAN, redactor șef al revistei pariziene „MIROIR SPRINT"

Cei care credeau că echipa Franței, după un sezon de succese prestigioase, va putea pentru prima oară să se impună cu autoritate la București, trebuie să-și recunoască excesul lor de optimism.

După ce rominii au egalat la 6—6, nu se putea ști de partea cui va înclina balanța și cum se va afirma învingătorul, pentru că relativa superioritate a 15-lui francez era pusă neîncetat și cu asprime în discuție de vajnicile asalturi ale rominilor. Numai o săritură fericită a balonului în mîinile lui Capdouze și o pasă acrobatică a acestuia la energicul Gachassin, ne-au permis să marcăm essai-ul victorios cu 5 minute înainte de sfîrșit. Echipa Franței reușea astfel să zmulgă o victorie care-i scăpa cu regularitate din 1957, cînd Vannier, pe același stadion, a obținut, în ultimul minut, drop golul unui uimitor 18—15.

Nu a fost o victorie glorioasă și plină de satisfacții, dar meritată, considerînd replica formidabilă dată de romini. Pachetul francez a fost contrat mai mult decît se aștepta, duelul pilierilor Gruarin și Drobotă dînd o imagine tipică a acestei înfruntări aprige. Grămada noastră a fost pusă de mai multe ori la încercare, deși noi am talonat majoritatea baloanelor. În special linia a treia a fost neutralizată, pusă în incapacitate de a opera în spatele grămezii. În optul romîn cu spirit colectiv remarcabil, plin de abnegație și în mare condiție fizică am notat marele progres făcut de Preda și adaptarea lăudabilă a lui Ionescu, care nu este în fond decît un taloner de ocazie, după cum la Bayonne, acum trei ani, a fost un mijlocaș la grămadă improvizat.

În liniile de fund, Penciu a adus adesea o notă pozitivă, cu tendințe de contraatac mai accentuate ca deobicei, iar aripile Ciobănel și Wusek s-au arătat foarte periculoase cînd li s-au dat baloane. Atacurile franceze pe trei sferturi au fost destul de rare. Pentru prima oară în istoria confruntărilor franco-romîne, majoritatea atacurilor la mînă, efectuate de liniile din spate, pot fi puse la activul oamenilor lui Moraru.

Doar la tușe au putut francezii să determine superioritatea lor. Este o mare performanță pe care o putem pune la activul lui Dauga, bine acompaniat de Walter Spanghero, de a fi putut domina pe faimosul specialist Demian.

În acest context, ar trebui să judecăm comportarea fraților Camberabero. Guy, mijlocaș la deschidere, s-a afirmat aproape ireproșabil căci în afara primului esseu și a drop golului, trebuie să adăugăm precizia degajărilor și repliajul său defensiv, extrem de util echipei. Lilian a avut meritul de a fi asigurat fratelui său pase lungi, dar nu a organizat nici o manevră tactică în spatele meleului.

Meciul în ansamblu nu a atins spectaculozitatea dorită, dar aspectul acesta provine din înfruntarea constantă dintre liniile de înaintare foarte aproape una de alta, la fel de hotărîte, contînd exclusiv pe valoarea proprie și cîteva elemente pentru a decide soarta meciului. Pentru romîni, aceste elemente de sprijin au fost aripa Ciobănel, redutabil în intervenții și fundașul Penciu, care din nefericire pentru echipa lui și din fericire pentru francezi, nu a avut reușita obișnuită în loviturile spre buturile franceze.

În concluzie, 15-le francez, dup un sezon triumfal și cu o echipă pregătită mai bine ca oricînd, a cîștigat un meci greu asupra unei formații puțin îmbătrînite, dar cu mari merite. Mai mult ca oricînd, s-a resimțit însă în echipa Rominiei lipsa rodajului marilor confruntări internaționale, acel plus de încredere în propriile tale forțe pe care ți-l dă contactul cu echipe diverse și stiluri deosebite de joc. Faptul că echipa romînă nu este încă primită în turneul celor 5 națiuni din cauza conservatorismului englez, nu trebuie s-o împingă la izolare. Meciuri cu echipe ca Australia sau cu formații de club din alte țări ale emisferei sudice, ar fi de o mare utilitate. Desigur, conducătorii federației romîne se gîndesc la întinerirea echipei, dar trebuie să procedeze cu mai multă oportunitate

MINUNILE FOTBALULUI

In vîrful peniței

Această supranaturală creație care se numește fotbal, vrăjește lumea, provoacă minuni și stîrnește pasiuni mai ceva decît aceea a lui Othello pentru Desdemona. Sub ochii căscați de uimire ai cetățenilor necontaminați de „microbul" balonului rotund, se petrec lucruri extraordinare. Expediții de zeci de mii de oameni pornesc fanatic, pe vremea tuturor intemperiilor, spre locurile de ritual fotbalistic, lăsînd în urmă case și birouri goale, neveste furioase și lucrări neterminate, tramvaie și autobuze cu ușile scoase din încheieturi...

Prima mare minune a fotbalului sînt milioanele de „specialiști" instruiți la „universitatea" stadionului. Ei fac și desfac formații, cîlădesc și dărîmă sisteme de joc, organizează și dezorganizează campionate, dau sentințe și diagnosticuri pe care le reneagă a doua zi, plămădesc idoli și le fac vînt de pe socluri după primul penalti ratat...

Fotbalul este plin de minuni. Orice este posibil, iar rationalul nu-și are loc. Așa, de pildă, diriguitorii de cluburi suferă o metamorfoză peste noapte și devin antrenori, aceștia la rîndul lor se transformă în consilieri sau chiar în observatori (nefederali sau federali), seniorii arată slăbiciuni feminine și apar pe teren întineriți ca juniori. Din vreo 20 de jucători se poate face orice, adică: trei echipe bucureștene, o „națională", o „olimpică", o reprezentativă de tineret și multe altele...

Miraculoase transformări suferă și adversarii; din oarecari apar teribili, din amatori danezi optica supranaturală îi face magnifici și necesită trei meciuri, secunzii bulgari cresc pînă la proporții de zmei, iar o formație improvizată devine brusc „Honvád", ca să-i bată timișorenii din „B" cu... 7—3!

Minunile nu se opresc aici. Ele cuceresc și sfera trubadurilor sportului. Unii devin spicheri fotbalistici sucind ba pe o parte, ba pe alta, chiar și pe muche, un vocabular de 200 de cuvinte, poeții își trateză muza cu un șut formidabil și atacă competent cronica sportivă, în timp ce gazetarii se documentează direct pe teren, alergînd împreună cu Mircea Crișan, după magnetul de piele și cauciuc...

Toate miracolele care se întîmplă în fotbal se întîmplă din iubire pătimașă, din pasiune. Așa cum, de altfel, din pasiune necugetată, a gîtuit-o Maurul pe Desdemona...

V. MIRON

IARNA PE ULIȚĂ...

la „Progresul" București

A-nceput de mult să cadă
Cîte-un gol. Și n-a mai stat
Parcă toți s-au răzbunat
Și de-atunci înc-o grămadă
Le-au marcat.

Au ce duce-n săniuță
Pînă s-o-mprimăvăra,
Iar de nu s-o antrena
Și la anu' Mafteuță
Va căra.

Oaidă „nu merge-nainte",
Ioniță-i prea candid,
Mateianu-i prea timid
Și Voinea mi-aduce aminte
De Madrid.

Nu le merg pasele bine,
Parcă joacă pe polei,
Nu „se leagă" între ei,
Numai Cosma joacă bine
Și Știrbei.

Cînd sperau o relansare
Din cadrilul bătrînesc
Spre un joc mai tineresc,
I-a lovit un crivăț tare
Oltenesc.

De, gazonul nu-i o pernă
Să te culci pe ea rîzînd
Și de nu te-avînți jucînd
Pleci în „B" cu o lanternă
Vrînd, nevrînd.

Ciupi RĂDULESCU

Scandal în fotbalul englez

Poliția britanică anchetează în prezent două cazuri senzaționale în lumea fotbalului. În primul rînd este vorba de trei jucători: David Layne, Peter Swan și Tony Kay, de la echipa locală Sheffield Wednesday, acuzați că au primit o sumă importantă de bani pentru a „înlesni" victoria echipei Ipswich Town la data de 1 decembrie 1962. După cum relatează ziarele, faptul a fost descoperit cu atîta întîrziere, cu totul întîmplător, de antrenorul echipei, Eric Taylor, căruia i-a căzut în mînă un document compromițător privind angajarea acestui meci pierdut de echipa sa cu 2-0.

În al doilea rînd este vorba de o bandă de escroci care se ocupa de aranjarea dinainte a unor meciuri de fotbal cu scopul de a obține cît mai multe rezultate exacte la concursurile de pronosticuri sportive. Printre cei arestați se află și cîțiva jucători de fotbal din diferite cluburi, acuzați că ar fi înlesnit aceste aranjamente.

Dezvăluirea faptelor de mai sus a produs o mare vîlvă în presa engleză care cere să se pună capăt unor asemenea manifestări.

CURIOZITĂȚI

Am ales pentru cititorii noștri cîteva imagini sportive cu aspecte oarecum neobișnuite. Iată-l, de exemplu, pe Jean Veneziano, în vîrstă de 42 de ani, care a ținut să stabilească un original record parcurgînd distanța dintre Monte Carlo și Mont Agel în timp de 61 de minute în... poziția pe care v-o înfățișează fotografia de mai sus.

FORȚE REALE

de CONSTANTIN CHIRIȚĂ

Nefiind un specialist, — ci așa cum scria Dan Deșliu într-un articol publicat aici, unul din aceia cărora le stă la inimă soarta sportului, — îmi voi spune părerea nu luminînd culise pe care nu le cunosc și pe care nu le-am străbătut niciodată, ci ca un cititor care ia contact cu ansamblul mișcării sportive prin intermediul presei și a rubricilor de specialitate.

Dacă m-aș fi oprit cu lectura acestora la data convențională de 1 septembrie sau 1 octombrie, înaintea ultimelor mari confruntări internaționale, aș fi fost un om liniștit, plin de speranțe și convingeri și aș fi admonestat aspru, tratîndu-l drept cusurgiu, exagerat sau nesincer, pe oricine ar fi adus critici la adresa sportivilor noștri. Cît de liniștite și ademenitoare erau apele pe care pluteau canotorii noștri! Cîte fulgere stăteau gata să erupă în brațele boxerilor noștri și cît plumb figurat în mănușile lor! Ce relații armonioase, inseparabile erau între fotbaliștii noștri și mingea aceea besmetică; între gimnaste și bîrne sau paralele (ca să nu mai vorbim de pasiunea lor pentru sol); între cicliști și trasee! Plasa la volei pentru tunarii noștri? Un fleac! Poarta aceea minusculă pentru handbalistele noastre? Mai mare decît una de fotbal!

Și iată că, începînd de la mijlocul lui noiembrie, încep să apară în presă și în rubricile de specialitate articole de analiză foarte critice, vehemente, care scot la iveală stări de lucruri descoperite parcă în ajun. Și aproape în fiecare articol se repetă o frază care mă uimește cel mai mult: „Deși aceste lipsuri și defecțiuni erau cunoscute...". Cînd, unde, de cine erau cunoscute? De cei care semnează articolele? Atunci de ce le-au înconjurat de mister? De ce nu le-au declarat la momentul oportun? E oare obligatoriu să se izbească mai întîi oiștea în gard și pe urmă să se analizeze mecanica oiștei și rezistența gardului?... Străvechiul Nastratin spunea — ehehei, de cînd! — că băiatul trebuie scărmănat înainte de a fi trimis cu ulciorul la apă, pentru că după ce-l sparge... Și mie mi se pare că multe ulcioare puteau rămîne întregi dacă băieții sau fetele sau cei care le-au pus ulcioarele în mînă (mai ales aceștia) erau scărmănați la timp. Și unde se putea face cel mai bine această operație, dacă nu în presă?

Articolele de analiză remarcă — și aceasta în mod cît se poate de just — că unul din principalele izvoare care au dus la lipsurile semnalate în mișcarea sportivă îl constituie auto-liniștirea, goana după succese facile, de paradă, tămîierile, felicitările entuziaste după un oarecare succes în fața unei oarecari formații străine, în care hazardul sau optica unui arbitru îmblînzit erau elemente hotărîtoare. Dar cine a propagat în primul rînd acest „stil"? Cine a ținut și a bițîit cu un zel, demn de altă cauză, cădelnița în aceste tămîieri? Cine scria după unele întîlniri sportive, soldate cu eșecuri, despre incorectitudinea arbitrajelor, despre netă superioritate a sportivilor noștri, folosind în acest scop o echilibristică uluitoare în materie de statistică și declarații (aproape toate de circumstanță și amabilitate), dezvoltînd o extraordinară fantezie de notații? („la scorul de 3 la 0 arbitrul a fluierat cu jumătate de minut înainte sfîrșitul partidei; în plină ofensivă, a ordonat un break fără de care adversarul ar fi fost scos din luptă; ratarea copilărească din minutul 80 a fost elementul psihologic hotărîtor; neținînd seama de imobilitatea arbitrului de margine..." și mereu „din păcate" și mereu „dacă" și mereu „în ciuda superiorității", și mereu indignare și nemulțumire, și mereu „surprinzător" și „de neînțeles", și cîte altele!)

Cine scria toate acestea? Cine ținea hangul conducătorilor de cluburi și delegaților oficiali care preamăreau succesele întîmplătoare și facile și ignorau cu dispreț și superioritate eșecurile? Aceasta constituia oare o armă în educarea sportivilor, în imprimarea unui adevărat spirit sportiv? Sau ajuta la dezobișnuirea tînărului de ceea ce înseamnă spiritul sportiv?

Acum se amintește în presă, de pildă, că echipele noastre de juniori sau de tineret erau cam „mature" (la propriu) pentru întîlnirile susținute cu echipe asemănătoare de aiurea. Acel tînăr „matur", ca și cronicarul de altfel, știa că este matur pentru acea întîlnire. Cu toate acestea, juca. Ei bine, atunci cum putem să emitem pretenții de sportivitate la adresa lui (lor), cînd atitudinea noastră îl îndemna la nesportivitate, la neloialitate? Decretîndu-l junior (sau membru al echipei de tineret), noi nu-i spuneam: „joacă, băiete! Cine-i mai bun, va învinge"; de fapt, îi spuneam altceva: „învinge, băiete! (nu mai era el băiat), învinge cu orice preț". Această înțelegere tacită, convențională, însemna o premiză pentru viața lui sportivă. Unde-l ducea această premiză? La sportivitate? La înnodarea pasiunii sale pentru o disciplină sportivă? La destindere și calm pe terenul de joc? La înțelegerea înfruntării sportive ca o luptă sinceră, necrispată, în care talentul, vigoarea, energia, ialitatea vor depune coroană de lauri pe capul celui mai bun? Nu! Hotărît nu! Premiza aceasta nu-l putea duce decît la născocirea a fel de fel de șmecherii și în ultimă instanță la spaima, la obsesia că s-ar putea să fie învins.

Decontractarea, calmul, pasiunea în sport nu se pot realiza decît atunci cînd este înțeles și respectat sensul adevărat al sportului. Sportul este o erupție disciplinată și dirijată a unor talente și energii, este o cale spre vigoare și sănătate, este o destindere pentru cel care-l practică, o distracție — da! și un prilej de mîndrie — pentru cel care-l vizionează. În nici un caz, nu se poate confunda cu o goană pentru victorii, cu material pentru statistici, cu o fobie a înfrîngerilor, cu un mijloc de a face carieră pentru cei care nu-l practică.

Eu cred că aici s-a greșit în presa noastră de specialitate. Gazetari de talent s-au complăcut în situația de a furniza statistici colorate celor din cluburi și federații care fluturau aceste statistici ca pe niște trofee proprii — un fel de jaloane spre ascensiune și comoditate cotidiană. Uneori se confunda efortul sportiv cu efortul nemaipomenit de greu, sufocant, de a compila date la un birou oarecare.

Nu m-am gîndit în acest articol să deschid focul împotriva gazetarilor noștri sportivi. Tot ce am spus aici e erupția unei mari dureri, poate de aceea mi-au ieșit unele cuvinte mai dure. Îi cunosc pe mulți dintre ei și pe alții pe care nu-i cunosc personal, îi știu din lectură. Eu cred că ziaristica noastră sportivă are forțe reale care pot transforma rîndurile, — atît de larg și atent citite, — ale cronicilor în adevărate șuvoaie de apă vie: cristalină, proaspătă, tenace, regeneratoare.

ȘAH ȘAH

Problemă

GHEORGHIU — (R.P. Romînă)
GARCIA — (Argentina)
Jucată în finala turneului olimpic

1. e4, c5	7. Nc4, Cf6
2. Cf3, Cc6	8. f3, Cd7
3. d4, c:d4	9. Nb3, Cb6
4. C:d4, g6	10. h4, Ca5
5. Cc3, Ng 7	11. Dd3, C:b3
6. Ne3, d6	12. a:b3, 0-0

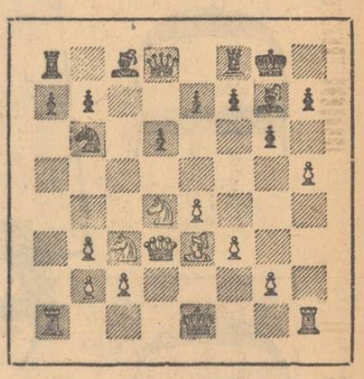

13. h5, d5	cedează în fața multiplelor amenințări pe care le creeară ultima mutare a albului.
14. Cde2, Ne6	
15. 0-0-0, Tc8	
16. h:g6, f:g6	
17. Nd4, d:e4	
18. De3 și negrul	

Alb — N. ȘTEFĂNESCU (Buc.)
Negru — EUG. SZABO (Tim.)
jucată în cadrul semifinalei „Cupei Magazin", ediția a III-a

1. e4 e5	24. D:e4, Cf4
2. Cf3, Cc6	25. d4, Tg5+
3. Nb5, f5	26. Rf1, D:h3+
4. Cc3, f:e4	27. Re1, Nb4+
5. C:e4, d5	28. Cc3, N:c3+
6. C:e5, d:e4	29. Rd1, Df1+
7. C:c6, Dd5	30. Rc2, D:f2
8. c4, Dd6	31. R:c3, Ce2+
9. C:a7+, Nd7	32. Rb3, C:d4+
10. N:d7+, D:d7	33. Ra4, Ce6
11. Db5+, g6	34. Ne3, De2
12. De5+, Rf7	25. b4, b5+
13. Cb5, c6	36. c:b5, D:b5+
14. Cc3, Cf6	37. Rb3, Te5
15. h3, h6	38. Df3+ și adversarii consimt să încheie remiză această frumoasă partidă de luptă, în care albul și negrul au avut pe rînd inițiativa.
16. Df4, Ta5	
17. 0-0, Tf5	
18. De3, Nc5	
19. De2, Te8	
20. Cdl, Ch5	
21. Tfel, Cf4	
22. Dg4, C:g2	
23. T:e4, T:e4	

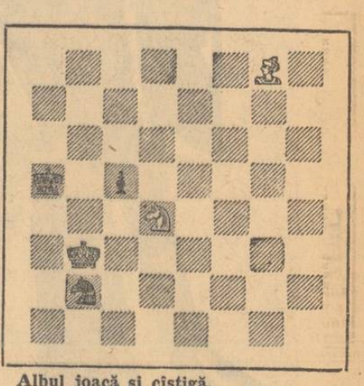

Studii

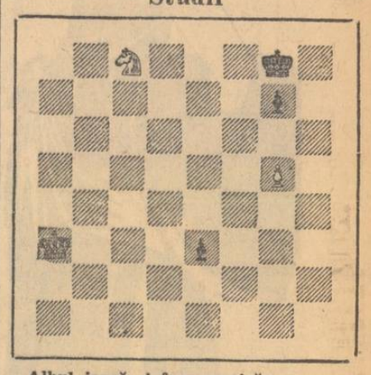

Albul joacă și face remiză.

Albul joacă și cîștigă.

INSTANTANEE

HANDBAL
Pasă indirectă

Portarul: — Să schimbăm locurile!...

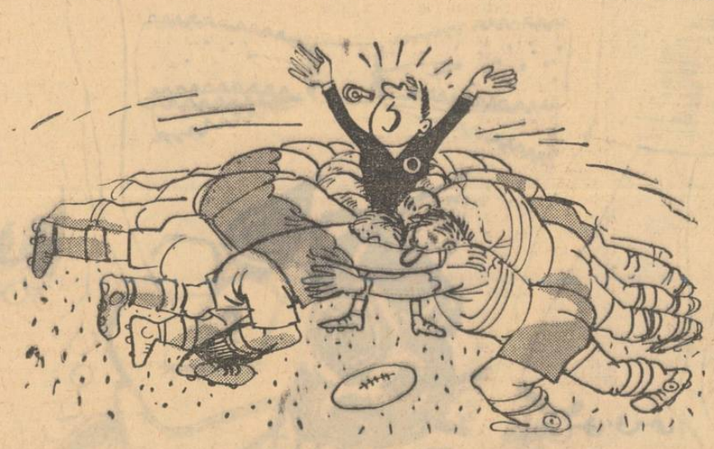

...la grămadă!... **Desene de C. GHEORGHE**

Imprudența spectatorului

La Liverpool a avut loc o gală de box, avînd cap de afiș întîlnirea dintre Johnny Prescott și Brian London. Meciul, de o duritate extremă, a fost dus pînă la capăt, ambii pugiliști avînd perioade cam egale de dominare.

La sfîrșitul meciului, arbitrul Wally Thon a declarat învingător la puncte pe Johnny Prescott, fapt care a declanșat puternice proteste din partea spectatorilor. Unul dintre spectatori a considerat că este cazul să aibă o „explicație" cu arbitrul întîlnirii și a pătruns în ring. Din nefericire, el s-a pomenit față în față cu Johnny Prescott (declarat învingător) care a înțeles să ia apărarea arbitrului. Rezultatul: imprudentul spectator a fost făcut K.O.

A urmat un mare scandal, fiind necesară intervenția forțelor polițienești.

Cunoscutul atlet Henry Carr a pierdut un important rămășag. Într-o cursă de 50 yarzi, în compania unui cîine, „Jang of Ale", adevărat campion al întrecerilor de specialitate, el a fost întrecut cu 3 metri. De reținut este faptul că atletul Carr a plecat lansat iar cîinele nu.

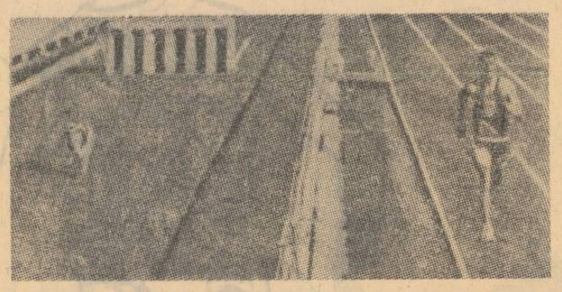

La bordul acestei mașini cu aspect neobișnuit, mai mult de avion, Art Arfons a realizat o viteză orară de 694,430 km. Cu această mașină, denumită „Green monster" care are un motor cu reacție, Arfons nădăjduiește să realizeze, într-o viitoare încercare, peste 800 km pe oră. Iată-l, în clișeu, fotografiat alături de cea mai tînără conducătoare a întrecerilor de carting, Beegie Groff în vîrstă de numai 4 ani.

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacția și administrația. Piața Scînteii. tel. 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI
tel. 17 60 10 interior 14 00

DA

MODE

Pentru revelion!

Sărbătorile de iarnă, atît de așteptate, bat la ușă. E ora luminilor blînde ale becurilor electrice, a brazilor decorați feeric, a reuniunilor familiale în jurul meselor frumos împodobite, e ora veseliei și a bunei dispoziții în comun. E și ora eleganței feminine.

Mai e nevoie să insistăm că eleganța adevărată nu constă în somptuozitate, în croieli extravagante? Cititoarele noastre știu că un detaliu bine ales, că relieful pe care știm să-l dăm personalității noastre sînt mult mai importante decît cele mai strălucitoare țesături, decît cele mai excentrice podoabe.

Cititoarele noastre mai știu că o rochie din anii trecuți poate fi renovată cu o garnitură bine aleasă. Ce-ar spune, astfel, de o pereche de mînecuțe bogate din muselină la o rochie dreaptă de mătase sau de catifea? Sau de niște bretele de lamé care ies din decolteul unei rochii negre, prea sobre? Pentru informarea lor, să spunem că volănașele încrețite în jurul decolteurilor și la tivul fustei, garniturile de dantelă, sînt la modă. Tot astfel și garniturile de blană la taioarele de brocat. O mare vogă cunosc împerecherile de mătase lucioasă și stofă, broderiile de mărgele ton în ton sau în culori contrastante, imprimeurile pe tafta. Cît privește linia — indiferent dacă îmbrăcămintea acestor seri este lungă sau scurtă — ea rămîne de o aceeași strictă simplitate. Croiala unui taior de seară și chiar a unei rochii elegante nu diferă de aceea a unui taior de dimineață sau a unei rochii pentru lucru. Diferența (cititoarele noastre au sesizat-o) constă în alegerea materialului, în diferitele podoabe cu care le însoțim.

Desene de Tanți PFENNINGS

FRED GHENADESCU

— Toate astea sînt pentru tine ; s-ar cădea să-mi iau și eu ceva...
— Ia-ți o plasă, ca să poți să duci mai ușor pachetele.

V. TIMOC

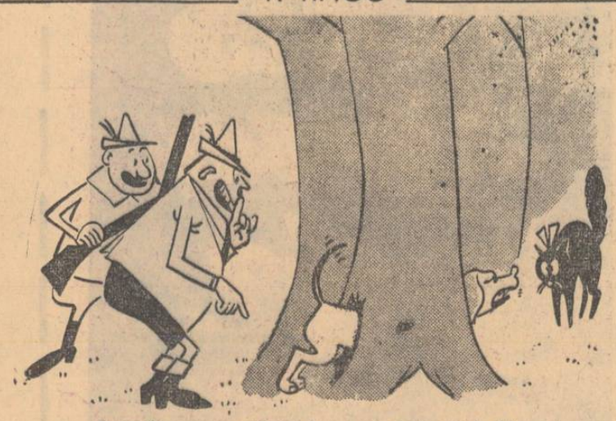

— Psst ! Îi recunosc lătratul caracteristic cînd dă peste o vulpe !

— Și ca să nu se mai întîmple, ți-am vîndut motocicleta și mi-am cumpărat o blană...

Nene, cînd termini cu ouăle, înghite-o și pe asta !

RIK AUERBACH

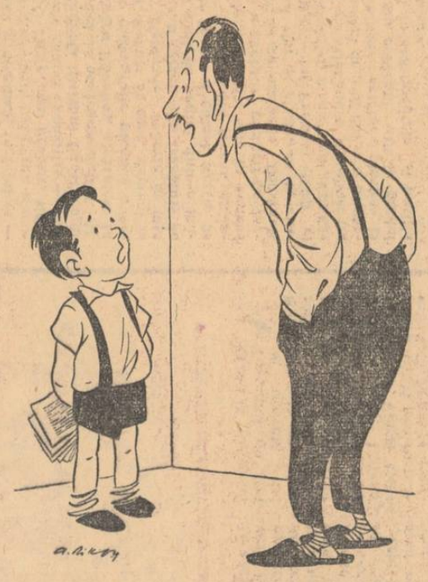

— Tăticule, o carte fantastică e o carte care nu corespunde realității ?
— Nu prostule ! Aia-i... cartea de teleton...

— De atîta vreme e defect ?!? Și comitetul de bloc ce face ?
— Ce să facă, urcă pe jos !...

G.S.K.L.S. — Constanța. **Progresele în ultimii 20 de ani nu au fost extraordinare în ceea ce privește combaterea bolii dv., dar în unitățile de specialitate boala este tratată cu succes cu mijloacele existente. Deoarece fiecare caz în parte cere o anumită atitudine terapeutică, uneori chiar cu deschiderea chirurgicală a galeriilor, vă recomandăm să mergeți la Spitalul de Parazitoze din Mihai Bravu — București sau la catedra de parazitologie de la Institutul medico-farmaceutic. Niciodată nu e prea tîrziu.**

DUMITRU N. IACOBESCU — București : **Ambele careuri sînt cam „supradimensionate". Vom căuta totuși să alegem măcar unul...**

ION ABRUDAN — Baia Mare : **Careul „Minieră" are multe lipsuri. Totuși fiind vorba de un debut, vom încerca să realizăm ceva cu el. În ceea ce privește monoverbul nu putem face însă nimic, — întrucît la rubrica noastră nu se publică enigmistică minoră.**

MARIANA D. — Lugoj. **Creșterea se face pînă la 21—22 de ani, dacă calcificarea cartilagiilor de creștere nu este terminată. Vă recomandăm să mergeți la un medic endocrinolog, care după controlul radiografic vă va indica un tratament hormonal. Ideea cu injecțiile în articulație este greșită.**

V. NICULESCU — Brăila. **Titlul de inginer îl puteți obține numai în urma absolvirii unei politehnici după examenul de stat. Cu școala tehnică superioară, nici chiar cu examenul de stat nu puteți ocupa postul de inginer.**

VIOREL PĂLTINEANU — București. **Ca joc de sezon, careul este tardiv (țineți seamă că materialul se prelucrează cu multe numere înainte !) Vom căuta să-i schimbăm destinația și să-l „dăruim" publicării...**

STĂNESCU VIRGILIU — Craiova. **Știrea privind ingeniozitatea inginerului italian în construcția unei case a fost dată ca o curiozitate. Alte amănunte privind această construcție nu cunoaștem și nu credem că ar putea avea o mare răspîndire.**

IONEL BOTEZATU — Pașcani. **Pentru ca un careu de cuvinte încrucișate să fie bun, nu trebuie să aibă atîtea puncte negre.**

N. ADAM — Mediaș : **Este interesant ce relatați despre cunoscutul dv., amator de lucrări în foraj. Ce a mai realizat între timp ?**

ALEX. IONESCU — București. **„Feroviara" a intrat pe linia a doua, adică (probabil) prin februarie 1965.**

V A. — Tulcea. **Institutul de Stomatologie din București, Calea Plevnei, este forul cel mai înalt în această specialitate în țara noastră. Acolo se experimentează și tot ce este nou în acest domeniu. În același timp, institutul este și un for metodologic.**

VIRGIL BORZEA — București : **Peisajul ce-l creionați nu exprimă nimic deosebit.**

Cuvinte încrucișate

Liniște !

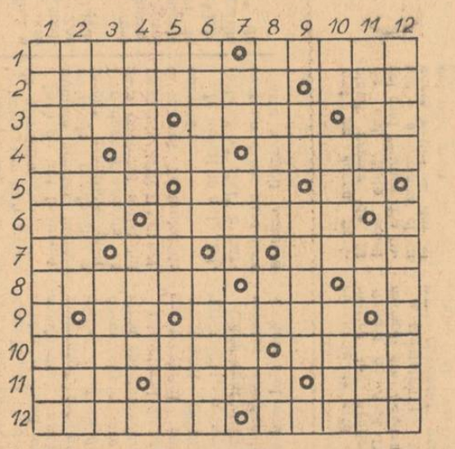

ORIZONTAL : 1. LINIȘTE. — LINIȘTE. 2. LINIȘTE. — Ne-LINIȘTIT ...în cușcă. 3. A spune. — Loc unde-ți afli LINIȘTEA (mold.) — Alexandru cel mic ! 4. Bene ! — Nun. — În LINIȘTE... 5. Munte în Grecia antică. — Sport certat cu LINIȘTEA... — Nete ! 6. Pronume. — LINIȘTE. 7. În capul scării ! — Pronume. — Ulei (reg.) 8. Provoacă LINIȘTE și NELINIȘTE... în inimi (pl.) — Teze ! — Pene ! 9. Diftong. — LINIȘTIT. 10. Răstimp de LINIȘTE. — „Afară ninge liniștit"... 11. SENIN e cerul țării mele (Gh. Danga) — Meșter în lut ars — Afară din joc. 12. A strica LINIȘTEA... — LINIȘTITE.

VERTICAL : 1. Celebru roman de L. Tolstoi (trei cuvinte) 2. A scris : „În liniștea serii, să mă lăsați să mor..." — Fructul coniferelor. 3. Sparge LINIȘTEA... (onomatopee) — Tei ! — Vînt LINIȘTIT. 4. Nu s-ar putea spune că e un loc LINIȘTIT... — Animal foarte blînd și LINIȘTIT. 5. Do. — Greutate. — Culoare. 6. LINIȘTEA de după prînz... — Ne-LINIȘTEA dragostei... la început ! 7. Carte ! — Aici. — Oraș antic în Libia. 8. Loc unde LINIȘTEA este obligatorie. (pl.) — Teme! — Rece ! 9. Intocmai. — Autorul comediei „În căutarea bucuriei". 10 Horia Lovinescu. — Podoabă pe deget. — Cinstit. 11. LINIȘTEA eternă (fig.) — Operă. — Băutură care dă Ne-LINIȘTE la cap... 12. Sală de festivități. — Scurt metraj satiric, realizat de A. Boiangiu.

Aneta BARTOLOMEU

Cuvinte mai rare : OETA — OEA

Păduri

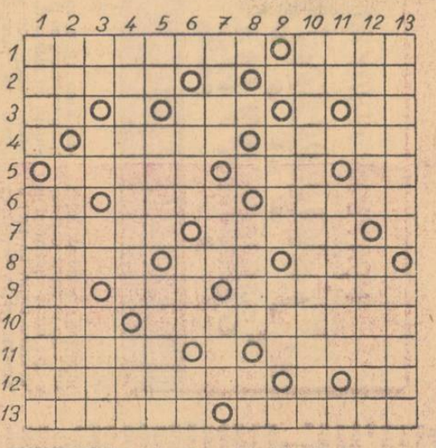

ORIZONTAL : 1. Regiuni în care predomină pădurile de conifere — Principala bogăție a pădurilor. 2. „Pădurea Neagră" pentru Dunăre — Cele lemnoase se folosesc la fabricarea mobilelor. 3. Unitate de măsură pentru suprafața pădurilor — Copac... evoluat ! — Erbiu. 4. Porțiune de pădure (fam.) — Ud ca pămîntul din pădure. 5. Substanță extrasă din scoarța unor copaci, folosită în tăbăcărie — Regele pădurilor tropicale... — Coroană de nuc ! 6. Ere ! — A alege copacii pentru tăiere — Se află în pădurile de munte. 7. Obiceiuri — Căutător al copacilor... carbonizați ! 8. Zeul focului, la vechii indieni — Șarpe uriaș din pădurile ecuatoriale — ...Ben (vestit monument londonez). 9. Sodiu — Semi-lirică ! — Element predominant în lemn. 10. Literă elină — Strimtorile prin care trec plutele pe Bistrița. 11. Năzdrăvăniile vulpii (pop.) — Lovit. 12. Reptila Nilului — Numără de la început ! 13. Mirată — În poezii se duc odată cu frunzele care cad...

VERTICAL : 1. Vestit haiduc din codrii patriei noastre (od.) — A scris „Fiind băiet, păduri cutreieram". 2. A folosi — Vinează în pădure (fig.) 3. Nina Voicu — La intrarea în pădure ! — Bine ! — Element de bază al materiei. 4. Ploaie în pădurile ecuatoriale (masc.) — Aici. 5. Opere ! — Varietate de pești (pl.) — Roman de Dostoievski (neart.). 6. Rude ale bradului — Apelativ familiar — Afirmație. 7. Cantitate de lemne — Oraș în S.U.A. — Frunze. 8. Animale din Tibet — În plin ! 9. Ion la Paris ! — Veșmîntul de iarnă al codrului. 10. Autorul romanului „Pădurea spînzuraților" (două cuv.). 11. Doi dinți de grebă ! — Impozit de altădată. 12. Varietate de pește — Reprezentanți solemni ai pădurii... 13. Riduri pe frunzele copacilor — A asambla (tehn.).

Alex. ȘTEFĂNESCU

Cuvinte mai rare : IGNA — BIG — AMO.

Stă...

ORIZONTAL : 1. Stă pe cîmp și are fructele ca bobițe negre-verzui (bot.) — STĂ la masa de biliard. 2. STĂ în alfabetul grecesc. — Cînd doi stau și se ceartă... 3. STARE de fuziune (pl.) — Rîu antic la nord-vest de Sparta. 4. STĂ pe margine. 5. STĂ în farmacie. 6. Acolo STAU fișele de evidență. 7. Interjecție. — STĂ pe hartă lîngă Liban. 8. Oraș în Ardeal. — Acolo STAU mărfurile spre vînzare. 9. Nu STĂ... ci zboară ! — Acolo STĂ vinul în pilule ! 10. STĂ la... nasul porcului ! — Care STĂ să intervină... 11. STARE de așteptare (pop.) — STAI în sfîrșit !

VERTICAL : 1. Cel care STĂ aici (pop.) — STĂ în dosar. — STĂ în colivie. 2. Acolo STAU munți de sare. — STĂ cu gura căscată... 3. Nu STĂ la locul ei ! 4. Cu scopuri utile (fem.) 5. STĂ cufundat în gînduri amare (fam.) 6. Apărut. — STĂ pe portativ. 7. Curs ! — Manifestare mistică. — STĂ într-o caravană. 8. STĂ cu zîmbetul pe buze... — STĂ într-o lampă electrică (abr.) 9. Oraș în Madagascar. 10. A STA în adorație. — Nume feminin. 11. Acolo STAU oameni. — Nu STAU... ci zboară !

Py. RAMIDON

Cuvinte mai rare : ENUS — NAR

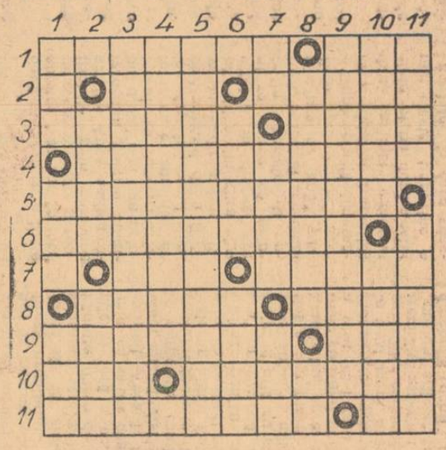

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

FOTBAL ȘI...

ORIZONTAL : Internaționali — Oaidă — Fundași — NT — Idol — Salina — Vinturate — T — Iu — OO — I — Atomi — Amr — Inter — Amnezie — Nar — Ig — Aar — Uns — Elaborat — Terța — Saga — Ib — Bară — L — C — Egalități — Au — Ud — Apăsat — Colț.

...ESEU POLISPORTIV

ORIZONTAL : Usar — Jucării — N — Căsuțe — Oraș — Mosor — Teluri — Aa — Olacar — Nat — Explorator — Sa — Ris — Mile — Asir — Oligo — A — Ace — I — Sa — Anatomică — Tril — Lovi — Alp — A — Dezbrăcat — L — Tier — Ii — Atașa — Băiat — Oli — Ec — Solii — Piedică.

PE STRUNE

ORIZONTAL: Paganini — Apolo — Amati — Inimi — Ac — Ravana — Voicu — H — Ino — Arion — Urși — S — Ts — Arcuș — Aea — Sătuc — Atic — Rl — St — Alior — Rebab — Arici — Pene — Ați — Ru — Atta — Inele — Anita — Camera — A — Salo — Tare — Adam — A — A — Tu — Intrați — Tartini — Ied — On — Eminescu — I — Ana.

COSTUMUL CLOVNULUI (Soluție)

Triunghiurile decupate de clovn sînt scalene (neregulate), deci asimetrice. De aceia, întorcînd fața galbenă a unui triunghi spre fața roșie a costumului, el nu poate acoperi golul tăiat în material Alta ar fi fost soluția dacă triunghiurile erau isoscele.

MEDICUL VĂ SFĂTUIEȘTE

Nevroza astenică

Nevroza astenică este o tulburare funcțională a sistemului nervos, fără leziuni organice.

Azi se consideră că la originea oricărei nevroze este un conflict psihic. Aceste cauze psihice pot îmbrăca aspecte variate, în funcție de condițiile de trai, profesiune sau viața socială a individului.

Nemulțumirile, emoțiile neplăcute, necazurile pot deveni traume psihice capabile să determine o nevroză.

Se pot ivi chiar situații conflictuale în viața familiară, în profesiune sau în sfera sexuală.

O constelație conflictuală, apărută la un moment dat, diminuiază rezistența interioară a individului, declanșînd nevroza.

Dar nu toate conflictele psihice produc nevroză, deoarece intervine și structura personalității individului. Unii, la aceleași traume, fac nevroză, alții reușesc să le compenseze. Deci predispoziția pentru ea este creată de tipul de sistem nervos.

Persoanele care moștenesc un sistem nervos slab, labil, devin mai ușor nervozabile, dacă sînt puse și în condiții nefavorabile.

Nevroza poate fi dezlănțuită și de tulburări organice, diferite boli cronice, infecțioase, surmenajul, zgomotul, tulburările endocrine ca insuficiența ovariană, hipertiroidia etc.

Bolnavii se plîng de astenie fizică, dar mai ales intelectuală, apărînd dimineața la trezirea din somn, ca să se accentueze după 4—5 ore de muncă, necedînd la repaos și e însoțită de obicei de o senzație permanentă de enervare și neputință de destindere. De obicei apar dureri de cap sau o senzație de apăsare pe craniu care este întovărășită totdeauna de insomnii.

Treptat, scade puterea de concentrare asupra muncii, atenția slăbește, ideile apar cu greutate, dînd bolnavului impresia unei scăderi a memoriei, îngrijorîndu-l, ceea ce îi mărește teama și iritabilitatea.

Mulți bolnavi se plîng de apăsări pe inimă, palpitații, sete de aer, gol în stomac, numite de medici nevroze cardiace, respiratorii, digestive.

Examenul amănunțit nu trădează vreo boală a acestor organe și este interesant de știut că nu e altceva decît perceperea exagerată de către scoarța cerebrală a unor senzații pornite de la diverse organe interne care în mod obișnuit nu sînt receptionate.

Profilaxia nevrozei începe printr-o psihoprofilaxie pe care trebuie să ne-o facem evitînd conflictele, emoțiile negative, enervările permanente, certurile și încordările.

Trebuie să educăm corect copiii pentru a putea forma personalități echilibrate, cît mai rezistente la diverși factori psihogeni surveniți în decursul vieții.

Este necesară păstrarea unei bune condiții fizice prin : gimnastică, practicarea unor sporturi, plimbări sau traiul în aer liber. Alegerea unei munci care să-l intereseze pe om, într-o ambianță plăcută, alternînd cu ore de odihnă activă și somn, pot crea un echilibru psihic satisfăcător.

Considerăm necesară părăsirea temporară sau definitivă a ambianței familiare sau a locului de muncă atunci cînd dă naștere permanent la conflicte negative.

Tratamentul nevrozei trebuie aplicat în stadiul inițial, cînd se obțin cele mai bune rezultate. Dar nevroza nu se vindecă numai prin odihnă, ci este necesară și asocierea unui tratament susținut. Numai medicul va stabili dacă tratamentul se poate institui ambulatoriu sau este necesară spitalizarea pentru un timp oarecare. În general tratamentul prin medicamente trebuie să calmeze și să lupte împotriva insomniei. Se indică medicamente liniștitoare asociate cu hipnotice și tonice generale.

Bolnavul va beneficia și de o cură de repaos într-o localitate situată la o altitudine mijlocie, înconjurată cu păduri. Băile de aer sau cele cu acid carbonic pot fi folositoare.

Somnoterapia, constînd dintr-o cură de somn prelungit (18—24 ore), este și ea utilizată azi.

Unul din tratamentele cele mai eficace a nevrozelor este psihoterapia ; medicul aplicînd-o, trebuie să descopere cauzele psihice care au generat boala și de care adeseori bolnavii nu își dau seama și să găsească soluțiile cele mai potrivite pentru îndepărtarea lor. Aceasta nu se poate obține decît printr-o extremă sinceritate și încredere a bolnavului față de medic care trebuie să colaboreze strîns cu acesta. Prin psihoterapie, medicul urmărește nu numai dispariția simptomelor bolii, ci și reeducarea vieții psihice și reintegrarea bolnavului în viața socială ca element activ. Bolnavul trebuie să-și facă educația voinței, să lupte activ împotriva bolii, condiție absolut necesară pentru a se putea vindeca.

Consumul de zahăr și ateroscleroza

Prof. John Yudkin, specialist în probleme de nutriție, expune în revista medicală englezească „Lancet" o nouă teorie despre cauzele aterosclerozei. După părerea lui, nu grăsimile animale — cum se consideră pînă acum — ci consumul excesiv de zahăr ar fi cauza sclerozării arterelor, și mai ales a arterelor coronare.

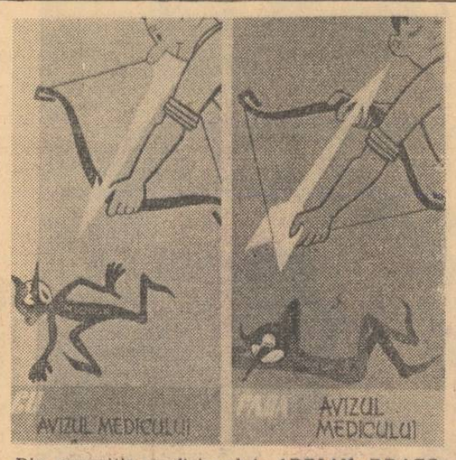

Din expoziția graficianului ADRIAN DRAGOMIRESCU : „Desenul satiric în sprijinul educației sanitare"

A fost studiat — în acest sens — modul de alimentare a 70 de bărbați, între 45 și 60 de ani. Douăzeci dintre ei suferiseră atacuri coronare în ultimele trei săptămîni, 25 suferiseră de scleroza membrelor inferioare, iar 25 erau sănătoși. S-a stabilit faptul că cei cu maladii coronare consumaseră zilnic — în medie — 132 grame de zahăr sub diferite forme (dulceață, înghețată, ceai, cafea etc.). La cei cu sclerozarea membrelor inferioare consumul zilnic fusese de 141 grame de zahăr, iar la grupul de control — de 77 de grame. În concluzie, gradul de sclerozare ar fi direct proporțional cu cantitatea de zahăr consumată.

În afară de cele relatate, se crede că ar exista o legătură între consumul exagerat de zahăr, sclerozarea arterelor și diabet. Pornindu-se de la faptul că diabetul poate apare după un răstimp de 20 de ani de la provocarea sa prin consumul unei alimentații greșite, s-a comparat mortalitatea de pe urma diabetului în anii 1951—1956 cu consumul de zahăr dintre anii 1934—1938 și s-a stabilit o legătură mult mai strînsă între cele două mărimi, decît între mortalitatea de pe urma diabetului și consumului de grăsimi animale.

Profesorul Yudkin consideră că — în prealabil — consumul excesiv de zahăr duce atît la diabet, cît și la maladii coronare, drumurile spre aceste două boli trecînd prin pancreas. El amintește că oamenii de știință au stabilit în ultimul timp că la un mare număr de bolnavi de maladii coronariene există o toleranță glicogenică redusă, caracteristică diabetului. S-a stabilit că la cei suferinzi de ateroscleroza membrelor se constată mai des o toleranță glicogenică redusă, decît o cantitate sporită de grăsimi în sînge.

Citologia exfoliativă

Metoda de depistare precoce a cancerului

Se știe că, dacă sînt depistate în faza de început, tumorile maligne sînt vindecabile în mod sigur. Numai că diagnosticul precoce al bolii în faza cea mai apropiată de debut, nu este la îndemîna oricui, nici chiar a medicilor și nu este întotdeauna posibil în special din cauza absenței semnelor subiective (dureri, tulburări care să atragă atenția celor în cauză). În marea majoritate a cazurilor, începutul bolii trece neobservat de către pacient care se sesizează abia într-o fază mai avansată de unele semne care „îl pun pe gînduri" și-l determină să se adreseze medicului. Cu toate acestea, există posibilități obiective de a depista cancerul în formele incipiente, bineînțeles cu condiția ca persoanele susceptibile (după virstă, sex, condiții de muncă etc.) să fie supuse unui control medical periodic cît mai atent. Aceasta înseamnă, că, în anumite localizări de cancer (desigur nu în toate), sînt șanse de a se descoperi la timp și a se salva un număr cu mult mai mare de bolnavi decît se reușește pînă acum.

Această șansă ne-o oferă citologia exfoliativă, o metodă relativ simplă care constă în recoltarea și analizarea atentă la microscop a celulelor care se exfoliază, se desprind în mod obișnuit de pe organele sau cavitățile naturale. În felul acesta, apariția unor modificări caracteristice în structura țesuturilor respective sau chiar apariția de celule canceroase printre celulele exfoliate vor trăda precoce existența unui cancer incipient, abia constituit, chiar și atunci cînd el încă nu este nici vizibil, nici simțit de către pacient.

Pînă acum această metodă eficace de depistare a fost utilizată pe scară mai largă doar în ginecologie (pentru uter și colul uterin), dar în viitor ea se va putea extinde și asupra altor organe cum sînt plămînii, glandele salivare, nasul, cavitatea bucală, limba, faringele, laringele, stomacul, intestinul, vezica și căile urinare, prostata, tiroida, țesuturile moi și oasele etc., adică asupra tuturor organelor din care se pot recolta țesuturi exfoliate pe cale naturală.

În țara noastră, acestei probleme i se acordă o atenție din ce în ce mai mare. În acest scop, numărul instituțiilor oncologice și al serviciilor de depistare crește sistematic, o dată cu înmulțirea numărului de specialiști în acest domeniu. Totodată, se instruiesc și medicii din alte specialități pentru utilizarea — în cadrul consultațiilor curente — a celor mai noi metode de depistare precoce a acestei boli.

Mircea OLTEANU

LITERE DE FOC

Pe o foaie de hîrtie albă, se trasează cu ajutorul unei penițe un desen oarecare. Penița a fost muiată în prealabil într-o soluție care are următoarea compoziție : în 40 părți apă caldă se dizolvă 40 părți de salpetru și 20 de guma-arabică praf.

O precauție : penița nu trebuie să păruească hîrtia cît timp trasează desenul, adică trebuie să formeze o linie absolut continuă. În al doilea rînd, extremitatea liniei cu care se termină desenul, să se sfîrșească la marginea hîrtiei.

Cînd totul s-a uscat, aprindeți un chibrit și apropiați-l de marginea unde s-a sfîrșit desenul (și pe care ați însemnat-o într-un fel oarecare) : va izbucni imediat o flăcără care în loc să aprindă toată hîrtia, va urmări trăsăturile înscrise pe ea.

A. IOSEFINI

I.I.S. ARADEANCA ARAD

Str. Caporal Ignat nr. 9 — telefon 23.67

Fabrică și livrează pentru sectorul socialist — insigne emailate și neemailate pentru cluburi, asociații sportive și cu ocazia diferitelor aniversări. — Embleme emailate și neemailate pentru a se aplica pe diferite produse industriale. — Diferite accesorii metalice pentru încălțăminte.

Redacția : Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația : 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatului Poligrafic Casa Scînteii 40.240

REFLECTOR

UN ORAŞ ÎNTR-UN ORAŞ

Greu de spus, fără a consulta ghidul, cîte muzee şi colecţii de artă există în Bucureşti. Oraşul îşi adăposteşte deseori comorile în case puţin arătoase, în stilul bizar şi încărcat al secolului trecut. Trebuie să fii bucureştean ca să ştii că, într-o asemenea casă, zugrăvită inexplicabil în roz, frescele lui Aman acoperă pereţi şi tavane întregi. Sau că în alta, — stil maur, arhitectură foarte la modă între cele două războaie — Luchian şi Picasso primesc aceeaşi lumină dulce-aurie, specifică lungilor toamne ale Bucureştiului.

Dar chiar dacă eşti bucureştean, nu ştii neapărat că zilele acestea între zidurile muzeului oraşului Bucureşti — Simu, în str. Biserica Amzei, Bucureştiul se adăposteşte pe sine. Pe sine, aşa cum a fost. Cu casele vechilor mahalale, cu podurile strămbe de peste Dîmboviţa, cu felinarele cu lumină săracă şi cu „blocul turn" al acelor vremuri, turnul Bărăţiei. În fond, pe str. Biserica Amzei e o expoziţie, deosebită şi originală în felul ei — expoziţia „Artişti din trecut, oglindind Bucureştii de altădată". Poate cam prozaic, titlul defineşte însă exact natura expoziţiei — şase pictori cunoscuţi, de la bătrînul Carol Popp de Szatmary şi pînă la contemporanii J. Al. Steriadi şi Alexandru Phoebus, alcătuiesc în trei săli numai, o monografie plastică a vechiului Bucureşti. Locuri şi case, oameni şi obiceiuri demult dispărute reînvie în faţa noastră pe pînză sau carton, din trăsături de penel sau subţiri linii de peniţă, într-o măiastră simfonie de forme şi culori. Lecţie de istorie, expoziţia „Artişti din trecut, oglindind Bucureştii de altădată", este în acelaşi timp şi o oglindă a evoluţiei picturii pe meleagurile oraşului de pe malurile Dîmboviţei. De la desenul clar şi clasic, de la academismul „Bărăţiei" lui Preziosi (1868) şi pînă la „Turnul Bărăţiei, iarna" sau „Fundătură a copilăriei" de Alexandru Phoebus, nu sînt numai cîţiva zeci de ani, dar e o întreagă istorie a dezvoltării artelor plastice la noi, în acelaşi timp evidentă atît în modul de a picta cît şi în sentimentele şi poziţia faţă de obiectul pictat.

„Bucureştii de altădată" se oglindesc în expoziţia din str. Biserica Amzei. Dar ea nu este un documentar, ea este o colecţie de artă, care dincolo de concretul pînzei pictate, dincolo de peisaje sau portrete, transmite celui ce îi trece pragul, sentimentul că pictorii, redînd Bucureştiul de ieri, aşa cum era, l-ar fi vrut aşa cum e azi.

Mariana PÎRVULESCU

Ion Dacian în mijlocul cîntăreţilor operetei din Dresda

„LĂSAŢI-MĂ SĂ CÎNT"
la al zecelea an de la premieră

Astă-seară pe scena Teatrului de stat de operetă din Bucureşti va avea loc sărbătorirea unui deceniu de cînd opereta „Lăsaţi-mă să cînt" de G. Dendrino, libretul de Erastia Sever, Liliana Delescu şi Viorel Cosma, a văzut pentru prima dată luminile rampei.

Desi distribuţia afişului de astă-seară cuprinde aproape aceleaşi nume care au dat viaţă personajelor acum un deceniu (Ion Dacian, Sili Popescu, Lili Dusescu, Virginica Romanovki, Maria Wauvrina, G. Groner), pe parcursul celor 10 ani, rolul compozitorului Ciprian Porumbescu, ca şi celelalte roluri au fost interpretate de tinere elemente ale operetei. Lucrul acesta a însemnat pentru Anton Negoiţescu, Ludovic Spiess, ca şi pentru alţi tineri interpreţi, un bun prilej de afirmare.

Încă cu ani în urmă, numele acestei lucrări muzicale romînesti a trecut graniţele ţării. Dar despre aceasta, să dăm cuvîntul artistului poporului ION DACIAN, directorul Teatrului de operetă :

„În acesti 10 ani, „Lăsaţi-mă să cînt" a parcurs un drum care face cinste muzicii noastre. În afară de succesul pe care l-a avut în ţară, opereta s-a reprezentat de zeci de ori pe scenele unor teatre muzicale de peste hotare. Aşa se face că la Dresda — unde am fost invitat să cînt alături de colectivul teatrului — am avut prilejul să interpretez rolul lui Ciprian Porumbescu pe scena aceluiaşi teatru, în al sutelea spectacol, ceea ce consider un succes deosebit pentru opereta romînească. Afară de faptul că această lucrare a fost prezentată în U.R.S.S. şi Polonia, ariile ei se cîntă la multe posturi de radio europene, ele fac parte din programul concertelor.

Sărbătorirea din seara aceasta nu e numai un prilej de mîndrie pentru compozitor, autori, director de scenă şi pentru întregul nostru colectiv artistic, ci încă o dovadă că putem să creăm o bună operetă romînească, capabilă să pornească, tot atît de tînără după un deceniu de activitate, spre cucerirea spectatorilor".

Directorul de scenă al spectacolului, regizorul NICUSOR CONSTANTINESCU, a adăugat :

„Am avut prilejul să montez spectacolul pe scenele mai multor teatre din ţară şi de peste hotare şi bineînţeles că succesele sale mi-au dat mari satisfacţii. La Festivalul unional al teatrelor de la Odesa, opereta „Lăsaţi-mă să cînt" a obţinut premiul I. De cite ori am prilejul să regizez acest spectacol pe scena unui teatru, îmi dau seama că direcţia de scenă poate fi şi mai bine făcută ; de aceea îi dau forme cît mai variate, pentru a găsi noi posibilităţi artistice".

În încheiere, G. DENDRINO ne-a spus : *„Am îmbrăţişat cu multă căldură şi pasiune ideea de a scrie o operetă al cărui personaj central să fie Ciprian Porumbescu. Am căutat să găsesc expresii muzicale cît mai potrivite şi am vrut să redau atmosfera muzicală a epocii, în care a creat Ciprian Porumbescu şi în care se petrece acţiunea operetei noastre".*

Marian SANDU

DISCUL

Cuvînt înainte la o nouă colecţie

Afluenţa crescîndă de cumpărători în faţa standurilor de discuri, este indiciul cel mai bun că cercul discofililor se tot lărgeşte, cuprinzînd noi şi noi amatori de muzică. Prin mijlocirea unei plăci subţiri şi uşoare, brăzdate de şanţuri, să-ţi aduci în casă orchestre cu zeci şi zeci de persoane, să le faci să cînte ori de cîte ori doreşti şi la orice oră. Acestei dorinţe i se supun cele mai mari orchestre şi cei mai mari dirijori...

Amatorilor de muzică simfonică, în special începătorilor, li se pune la dispoziţie o colecţie de discuri cu rolul de abecedar muzical. Colecţia „DISCOTECA PENTRU TOŢI" iniţiată de „Electrecord", îşi propune ca, pe discuri de 17 cm, să înregistreze piese de cea mai mare sensibilitate, capabile să iniţieze pe ascultători şi să le educe gustul pentru muzica simfonică.

Pentru început, s-au ales „Două dansuri simfonice" de Paul Constantinescu şi „Izbuc" din suita „În Munţii Apuseni" de Marţian Negrea. Va urma un disc cu „Dansul ritual al focului" din suita de balet „Amorul vrăjitor" de Manuel de Falla şi „Espana" de Em. Chabrier.

Credem că noua colecţie va fi primită cu interesul cuvenit şi că ea va fi echivalentul a ceea ce populara „Bibliotecă pentru toţi" reprezintă în răspîndirea literaturii.

La început de drum, se impun cîteva cuvinte. Mai întîi, o asemenea colecţie trebuie să aibă o anume frecvenţă şi un anume program de apariţii, cunoscute de amatori. Or, pînă acum, aceste coordonate nu le sînt cunoscute. Casa noastră de discuri trebuie să orienteze colecţia în aşa fel încît să-i îndrume pe amatori de la lucrări mai uşoare spre altele, din ce în ce mai complexe. Alegerea întîmplătoare nu poate duce decît la stîrbirea calităţii şi utilităţii colecţiei, la anihilarea unei idei bune. Pentru mărirea numărului de iubitori ai muzicii, „Electrecordul" şi-ar putea conjuga eforturile cu cele ale Editurii muzicale care să sprijine popularizarea lucrărilor imprimate. Apariţia discurilor din amintita colecţie ar putea fi de asemenea legată de concerte-lecţii organizate în uzine, în şcoli, la casele de cultură.

Sînt cîteva sugestii făcute cu intenţia de a vedea că „Discoteca pentru toţi" dovedeşte într-adevăr eficacitatea şi că ea constituie un bun de mare preţ pentru cei care îşi propun să pătrundă în lumea atît de vastă şi de frumoasă a muzicii simfonice.

Const. SÎRBU

Comemorarea lui ION CREANGĂ

În întreaga ţară, în această lună, vor avea loc numeroase manifestări consacrate comemorării a 75 ani de la moartea marelui nostru scriitor, Ion Creangă.

La Iaşi şi în regiunea Bacău unde scriitorul şi-a petrecut cea mai mare parte din viaţă precum şi la Bucureşti, manifestările vor avea o mare amploare.

Din programul acestor bogate acţiuni, spicuim doar cîteva dintre manifestările artistice :

LA IAŞI se va deschide o expoziţie documentară cuprinzînd exponate interesante privitoare la viaţa şi activitatea marelui scriitor. În acelaşi oraş va avea loc o adunare festivă iar în şcolile din regiune va fi organizată o „Săptămînă Ion Creangă".

IN REGIUNEA BACĂU se desfăşoară a doua ediţie a festivalului artistic „Ion Creangă" la care participă peste 2000 de formaţii artistice. Teatrul de stat din Bacău şi Filarmonica din localitate pregătesc un festival muzical-literar, iar teatrul de păpuşi „Licurici", un turneu la sate cu piesa „Capra cu trei iezi".

Pe scena Teatrului „Ion Creangă" din CAPITALĂ va fi jucată dramatizarea „Harap alb", realizată de Dan Nasta.

Teatrul „Ţăndărică" organizează o lună dedicată amintirii lui Creangă. Cu acest prilej se vor juca „Punguţa cu doi bani", „Povestea porcului", „Harap alb".

Posturile noastre de radio au organizat o emisiune specială legată de această aniversare.

Cu cineaştii iugoslavi despre filmul „Drum periculos"

...Anul 1944. Într-un lagăr din Silezia, fascistii au adunat multe familii dezrădăcinate din tărîile pe care le ocupă Milica, o fetiţă grav bolnavă, se stinge aici, văzînd cu ochii Ea este convinsă că s-ar însănătoşi dac-ar mînca mere din livada satului în care s-a născut — mere mari, frumoase, roşii. Doi prieteni îndrăzneţi — Slavko şi Janko — vor evada din lagăr pentru a se reîntoarce, pe furiş, în Iugoslavia ca să-i aducă merele dorite. Dar prin cîte peripeţii nu vor trece ei, străbătînd drumul pînă acasă !

Acesta este, pe scurt, subiectul filmului iugoslav **„Drum periculos"**, prezentat zilele acestea pe ecranul cinematografului „Republica", în premieră de gală. Prilej cu care, regizorul Mate Relja şi artista Hermina Pipinic au venit în mijlocul nostru şi ne-au istorisit cîteva din „secretele" realizării acestui film, aviînd ca protagonişti doi copii.

„E interesant să vă spun — ne-a relatat regizorul MATE RELJA — cum s-a născut ideea acestui film. Povestirea scriitorului Anton Ignolie a fost citită de fetiţa unui director de studio cinematografic. Ea şi-a întrebat tătîcul : „De ce nu se face un film ?". Şi astfel...s-a pornit la realizarea lui. Iniţial, am dorit să-l facem în coproducţie. Apoi însă, am găsit la noi o regiune care ne-a permis, ca peisaj, să filmăm pe o rază de 30 km. cele întîmplate micilor eroi în peregrinările lor prin Polonia, Cehoslovacia, Austria şi Iugoslavia. Locul filmării este legat de biografia scriitorului, dar şi de soarta multor oameni de la noi, care au văzut filmul. Livada bombardată, din final, a fost chiar autentică : aceştii sat a suferit, în anii războiului, un astfel de bombardament"

Despre interpreţi, regizorul ne-a spus :

„Pentru mine, munca cu interpreţi-copii a fost un lucru nou. În ceea ce-i priveşte, ei au uitat repede că lucrează la... ceva serios. În timp ce aranjam cadrul unei noi filmări, protagoniştii se... jucau printre aparate. Le spuneam ce text au de interpretat şi copiii reacţionau spontan".

HERMINA PIPINIC, care în acest film interpretează rolul unei femei ceh a cărei familie a fost ucisă la Lidice, ne-a vorbit despre cariera ei cinematografică şi ne-a oferit autografe, ca amintire a vizitei făcute în ţara noastră.

E. A.

ECRAN 1965

Cinematografia noastră anunţă pentru anul viitor cîteva producţii de mare amploare, cîteva din ele fiind transpuneri pe ecran a unor lucrări din creaţia marilor noştri scriitori.

Este vorba în primul rînd de filmul istoric „Neamul Şoimăreştilor" după M. Sadoveanu, ecranizare de mari proporţii, cu caracter epopeic Urmează apoi o nouă producţie importantă. „Pădurea spînzuraţilor" după Liviu Rebreanu.

Nu peste mult timp vor fi terminate filmele „Răscoala" după Liviu Rebreanu, cele două filme după operele lui Ion Creangă, de la a cărui moarte se împlinesc 75 de ani, şi anume : „Amintiri din copilărie" şi „Harap Alb".

În acelaşi stadiu se află şi filmul „Şoseaua Nordului" de Eugen Barbu

Pentru anul 1965, cinematografia noastră va crea cîteva filme — coproducţii cu studiouri străine.

Printre acestea amintim : „Tunelul" în colaborare cu cineaştii sovietici. „Castelul din Carpaţi" cu cineaştii francezi, „Ovidiu" cu cei italieni.

Se va trece apoi la realizarea unui proiect mai vechi, acela al ecranizării piesei lui M. Sebastian, „Steaua fără nume". cu colaborarea regizorului francez H. Colpi, care a realizat şi filmul „Codin".

„Dragostea nevestelor"

Este titlul unei noi piese originale, datorată lui Ion Ghelu Destelnica. Inspirată din viaţa nouă a satului, această piesă a fost reprezentată în premieră pe scena Teatrului de Stat din Braşov, în regia lui George Gridănuşu.

O altă premieră a teatrului braşovean: **„Jocul ielelor"** de Camil Petrescu. Această dramă a intelectualului, ameţit de succesul pe scena pariziană vreme de 23 de ani. Este rolul cel mai frumos din lume — *a declarat el cu acest prilej* — dar şi cel mai greu accesibil"

● *JACQUES DEMY, creatorul filmului* „Umbrelele din Cherbourg" pregăteşte realizarea unui film al cărui scenariu l-a terminat zilele acestea : „Domnişoarele din Rochefort". *Ca protagoniste a ales pe Brigitte Bardot şi Audrey Hepburn.*

● *ALBERTO LATTUADA, cunoscutul regizor italian, se pregăteşte să începă turnarea noului său film* „Casino Royal", *o poveste de spionaj, adaptare după roman.*

● *MICHAEL CHAPLIN, alt copil al lui Charlie Chaplin. se pregăteşte pentru cariera artistică urmînd cursurile de artă dramatică la Academia Regală de Artă Dramatică din Londra.*

● *KENNETH MORE cunoscut protagonist al ecranului englez („Titanic" etc.), şi-a descoperit vocaţia... muzicală. El îşi va face în curînd debutul interpretînd rolul principal masculin al unei comedii muzicale inspirată după o piesă celebră de James Barrie Parterea lui va fi una dintre cele mai incîntătoare vedete ale scenei muzicale engleze : Millicent Martin.*

● *ALBERTO SORDI este protagonistul unui film intitulat* „Trei chipuri", *pe care-l realizează în prezent Franco Judovina, fostul asistent de regie al reputatului cineast Michelangelo Antonioni.*

De peste hotare

● *MARCELLO MASTROIANNI, care realizează în prezent al şaselea film cu regizorul Monicelli, intitulat „Casanova 70", a terminat recent filmul „A zecea victimă", o satiră ştiinţifico-fantastică împotriva războiului şi a exterminării oamenilor, în regia lui Elio Petri.*

● *JEAN MARAIS turneazâ în noul film realizat de Christian Jaque, „Gentleman de Cocody". în portul Abidjan. Aici a suferit zilele trecute un accident, în timpul filmării unui episod periculos, fiind uşor rănit la un picior.*

● *UN NOU FILM MUZICAL, „Seherazada", va fi realizat în curînd pe scenariul scris de scriitorul cehoslovac Vratislav Blazek.*

● *ARTISTA SOVIETICĂ Natalia Fateeva („Calvarul" etc) a fost invitată să joace într-un rol principal într-un film american, în regia lui Terence Young, intitulat „Aventurile amoroase ale lui Moll Flanders" alături de cunoscuta vedetă Kim Novak.*

● *JEAN LOUIS BARRAULT a renunţat să mai joace în rolul titular din „Hamlet" pe care l-a deţinut pe scena pariziană vreme de 23 de ani. Este rolul cel mai frumos din lume — a declarat el cu acest prilej — dar şi cel mai greu accesibil"*

● *JACQUES DEMY, creatorul filmului* „Umbrelele din Cherbourg" *pregăteşte realizarea unui film al cărui scenariu l-a terminat zilele acestea : „Domnişoarele din Rochefort". Ca protagoniste a ales pe Brigitte Bardot şi Audrey Hepburn.*

● *ALBERTO LATTUADA, cunoscutul regizor italian, se pregăteşte să începă turnarea noului său film* „Casino Royal", *o poveste de spionaj, adaptare după roman.*

● *MICHAEL CHAPLIN, alt copil al lui Charlie Chaplin. se pregăteşte pentru cariera artistică urmînd cursurile de artă dramatică la Academia Regală de Artă Dramatică din Londra.*

● *KENNETH MORE cunoscut protagonist al ecranului englez („Titanic" etc.), şi-a descoperit vocaţia... muzicală. El îşi va face în curînd debutul interpretînd rolul principal masculin al unei comedii muzicale inspirată după o piesă celebră de James Barrie Parterea lui va fi una dintre cele mai incîntătoare vedete ale scenei muzicale engleze : Millicent Martin.*

● *ALBERTO SORDI este protagonistul unui film intitulat* „Trei chipuri", *pe care-l realizează în prezent Franco Judovina, fostul asistent de regie al reputatului cineast Michelangelo Antonioni.*

TEATRUL „LUCIA STURDZA BULANDRA"

„Fii cuminte, Cristofor!..."

de AUREL BARANGA

● CRONICA TEATRALĂ ● CRONICA TEATRALĂ ● CRONICA TEATRALĂ ●

Se întîmplă uneori ca în iubirea conjugală să intervină unele momente de criză din care, sub forma de dramă sau de comedie, au izvorît multe lucrări din dramaturgia lumii Dramaturgia noastră nu le-a prea cuprins în preocupările sale fundamentale, deşi evocări şi sugestii tangenţiale nu lipsesc. Le-a exploatat, în schimb, într-o bulevardieră a dramaturgiei dintre cele două războaie, dar, evident, cu superficialitatea absolută şi fatală care trebuia să rezulte din simpla utilizare mecanică a „situaţiei dramatice". Într-o viziune de indiferentă la moralâ, la procesul de constîntă, sursă a tuturor implicaţiilor psihologice posibile.

Aurel Baranga atacă în plin această problemă şi nu de astăzi. ci încă de prin '57—'58, cînd preocupările dramaturgiei noastre pentru problematica eticii intime se aflau abea pe la începuturi : mă refer la **Bieţa fericirii**, în care scriitorul a tratat fenomenul şi tema sub formă de dramă. După trecere de ani, cu meditaţiile şi experientele implicite. Baranga revine asupra lor. şi de data aceasta ne prezintă lucrurile în imagine comică, fapt care nu atrage de loc concesii în privinţa conceptiei de viaţă, profund serioasă, morală şi, mai ales, moralizatoare.

Cu compozitorul Cristofor Bellea, eroul de astăzi, scriitorul a apropiat conflictul dramatic de adevărul psihologic. Acest Cristofor — nu egoist, ci cu un termen mai larg, egocentric — a lăsat ca rutina vieţii zilnice să acopere sentimentul care a stat la baza căsătoriei sale cu profesoara Ema, cu un gros strat de praf, sub cenuşiul căruia şi adîncimile şi reliefurile s-au nivelat la linia unei realităţi plate, fără surprize de spontaneităţi, prospetime şi profunzime a meditoare. Deci, Cristofor suferă de „mediocritatea" Emei, care nu e, în fond, decît propria sa mediocritate în direcţia trăirii unui sentiment adînc şi generos, a valorificării de lungă durată şi a păstrării caracteriului ideal a unei imagini sorîte contactului şi amestecului cu tot ceea ce poate fi mai concret— prozaic, în scurgerea şi repetarea nenumăratelor clipe ale unei vieţi în doi. La patruzeci şi cinci de ani, după opt ani de căsnicie. Cristofor se simte cuprins de frenezia unei noi şi „adevărate" iubiri, şi toate acestea i se par în mod unic reprezentate şi realizabile prin persoana actriţei Anca, soţia profesorului Valeriu Stambuliu, cel mai bun prieten al său Asadar, Cristofor nu e „cuminte" de loc, deşi îndemnul şi avertismentul de a fi le va auzi, din prima clipă, chiar din gura rivnitei Anca, despre care ni se spune că, printr-un capriciu de natură, seamănă „ca două picături de apă" cu... Ema

După această dispunere a situaţiei dramatice după cel mai cunoscut tipic, şi nu după a celui mai clasic, intervine o noutate la care spectatorul într-adevăr nu se aşteaptă, şi cu atît mai puţin neastîmpăratul Cristofor. Printr-o mistificare mai mult sau mai puţin ingenioasă, compozitorul îşi crede părăsit de Ema, care l-ar fi preferat pe Stambuliu, şi se trezeşte, deci, liber de a da curs pasiunii sale pentru Anca, dar parcă nu mai e chiar atît de convins, căci, din breşa orgoliului rănit, începe să se ridice la suprafaţă sentimente nebănuite. Timp de cîteva zile şi fără a ceda nimic, ca să zic aşa, substanţial, Anca îi face o viaţă amară. Astfel că, la reapariţia candidă a cuplului ipotetic Ema—Valeriu, bietul Cristofor e tot ce poate fi mai entuziast pentru „mediocra" sa nevastă. Acum, abia, el află cu stupoare că autoarea mistificaţiei a fost înseşi Anca Stambuliu, care, ca femeie cu capul pe umeri, a vrut să-i facă o demonstraţie cochetă, dar în fond aspră, asupra uşurătăţii, caducităţii şi irealului asa-zisei sale „pasiuni adînci" şi să-i deschidă ochii asupra sentimentului profund pe care-l merită soţia sa. Ceea ce însă n-a urmărit, şi nu a vrut Anca, este că Ema, pentru care comportarea lui Cristofor, aflată tardiv, a fost un ultim examen, îl părăseşte acum de-a binelea, şi, de la sine înţeles, singură. Păcăliciul Cristofor iese din aceasta ridicolă criză. şi păcălit şi pedepsit, justă răsplată pentru un om matur şi însurat care mai crede, în ziua şi în societatea noastră de azi, că te mai poţi juca şi minţi — pe tine însuţi şi pe alţii — cu sentimentele, cu iubirea, cu căsătoria.

Nu mă îndoiesc că vor veni destui calculatori împlacabili care vor cîntări dacă, în raport cu fapta sa, Cristofor merita sau nu o pedeapsă, dacă pedeapsa primită e prea aspră sau prea dulce. Soluţia autorului mi se pare perfect verídică psihologiceşte, şi total adecvată la logica întregii comedii şi a personajului principal. Ceea ce mă interesează, în cel mai înalt grad, este că forma glumeaţă, uşurică, zburătoare, a acestei comedii, nu bagatelizează, nu minimalizează, cituşi de puţin serlozitatea, gravitatea deosebită a temei morale, cu dublul ei aspect, social şi individual, public şi intim.

Actualitatea, valoarea educativă a lui **Fii cuminte, Cristofor !** rezultă din această rezolvare morală a unei situaţii care altădată nu putea fi decît scabroasă. prin initiativa liberă, spontană a unor eroi ai lumii noastre, şi din această dezafectare dispretuitoare, anterioară pedepsei, a cavalerilor adulterului usuratec !

Încolo, ultima comedie a lui Baranga e mult mai bine scrisă, literar vorbind, decît cele două anterioare, cu care poate fi considerată a constitui o anumită categorie a creaţiei sale. Sub raportul construcţiei, Baranga a ajuns la o rară perfecţie a meşteşugului: ceea ce se confirmă cu construcţia figuroasă şi a celor trei arte, cu respectarea tuturor regulilor unei construcţii clasice, cu un dinamism mereu crescînd, cu un ritm variat şi totdeauna bine stăpînit, cu o lovitură de teatru a cărei surpriză este îndelung pregătită — şi totul numai în cinci personaje, în fund patru, în realitate trei, de fapt numai două. Regret, în schimb, o comprimare, din cauza vertiginoasei desfăşurări de farsă, a unei anumite melodii poetice care îşi făcuse un loc destul de important în **Siciliana** şi mai ales în **Adam şi Eva**, a unui anume aviînt liric care îmbogăţea în mod foarte plăcut şi fecund ceea ce aş numi pecetea, specificul Baranga. Dar verva nesecată a scriitorului acoperă în mare măsură această lipsă

Un scriitor talentat, o mînă de actori buni, pricepuţi, iată cu ce începe şi sfîrseste teatrul, şi, cînd drama nu aduce în scenă o sută de personaje ori de figuranţi, o masă a cărei mişcare face indispensabile oficiile unui maestru de balet şi unui director de circulaţie, publicul nici nu observă unde s-a putut produce opera unui regizor. Acesta poate fi şi semnul unei munci discrete, neostentative şi nepretenţioase, şi aş fi tentat să-i dau regizorului Valeriu Moisescu o bună apreciere pentru autoestompare, dacă nu s-ar fi impăcat cu un decor absolut ridicol, prin ostentaţie şi pretenţiozitate (Fii cuminte, Ciocîrdel !) Dar, după primul şoc, nici decorul nu s-a mai văzut, ci numai spiritul comediei şi actorii, în centrul cărora Octavian Cotescu a avut de jucat rolul foarte greu, deşi simplu în aparenţă, al lui Cristofor. Ca personaj principal al acţiunii care determină dezvoltarea conflictului şi care atrage spre el, din toate direcţiile, firele de duc la dezlegare şi deznodămînt, Cotescu şi-a susţinut rolul cu o forţă remarcabilă, cu o continuitate fără nici o urmă, nici bănuială de ruptură sau şovăială, cu o cascadă de efecte comice, la drept vorbind nu totdeauna corespunzătoare unui cert criteriu de psihologie sau unei înalte exigenţe de calitate, dar de o adresă imparabilă, efecte care au asigurat aproape neîncetatul hohot de rîs al sălii, fără de care, firesţe, nu se încheagă adevărata atmosferă de comedie. Dar o asemenea formulă îi serveşte pe autor exact în măsura în care îi şi neadreptăţeşte : Baranga a realizat, în Cristofor, nu numai un personaj de efecte comice, dar şi un caracter, realmente complex şi în sensul acesta, Cotescu nu a acoperit, încă, rolul. Dublul rol, sau mai bine zis rolul de două ipostaze, Anca—Ema, a fost jucat de Marcela Rusu: cu o delimitare netă între cele două imagini — de altfel, complimentare —, cu precizie bine condusă, cu o naturaleţe care nu a lăsat chiar destul loc, şi exact, şimulaţiunii implicată în farsa pusă de ea însăsi la cale, cu cîteva coafuri, cu multe rochii, interpreta a parcurs cele două căi ale rolului său, în mod egal de convingător. În rolul unei secretare, femeie în virstă, vorbăreaţă, pisăloagă, indiscretă, ticăită, dar cu un fond de cinste intransigentă, Beate Fredanov a realizat, în afara liniei sale obişnuite, o compozitie comică remarcabilă. Dar adevărata surpriză a seriî a fost apariţia lui George Mărutză, în rolul comic al profesorului Stambuliu, personaj caracterizat prin naivitate simplută, prin precupări erudite maniacale, prin mărunte ambiţii blajine, dar om bun, cinstit, sincer, credincios : toate acestea, Mărutză le-a topit organic în compozitia sa, dînd o adevărată dimensiune unui rol episodic.

Radu POPESCU

VĂ POVESTIM FILMUL :

„Haine aproape noi"

COPRODUCŢIE A STUDIOURILOR BALCANICE

Revenită în sat după 12 ani, Roza doreşte să se bucure de viaţă. În acele vremuri vitrege — acţiunea se petrece în anii 1928-29 — banul preţuia mai mult decît omul şi Roza, care adunase din greu lucrînd la stăpîni, în Varşovia, două mii de zloţi, era sigură că-şi va găsi un soţ pe placul ei, deşi nu mai era tînără.

Alegerea Rozei se opreşte asupra lui Ignace, fiul vecinei sale, un tînăr de 19 ani. Acesta devine obiectul cadourilor Rozei, care-i dăruieşte un costum de haine şi alte obiecte de îmbrăcăminte. Dornic să ducă o viaţă mai bună, Ignace alunecă şi el pe panta compromisurilor şi o părăseşte pe Zofka, tînăra care-l iubea.

După nuntă, Ignace, devine tot mai bolnav. Nu fusese niciodată un om prea sănătos, dar de astă dată, cu toate medicamentele şi îngrijirile Rozei, îi merge mereu mai rău.

Dîndu-şi seama că Ignace ar putea să moară, Roza încearcă să-l determine să pună pe numele ei partea de pămînt ce-i aparţinea. Dar Ignace refuză şi, după o ceartă, cere să fie dus acasă. Bucuroasă că scapă de cheltuieli, Roza se reîntoarce la oraş să-şi compisteze, muncind din nou, suma de bani din care risipise pe firavul ei soţ, în cele din urmă decedat.

Partea de pămînt a lui Ignace se împarte la cei doi fraţi ai săi. Cel mai mare. Franek, cra căsătorit, pe cînd lui Jasiek îi trebuia o soţie, căci îi era greu să-i lucreze singur. Pe cine oare s-o aleagă ? Mama lui Ignace se gîndeşte din nou la Roza. Afacerea va fi în mai multe privinţe rentabilă : Jasiek va aştepta ca Roza să pună la loc banii irosiţi cu Ignace, iar nunta şi cadourile nu vor mai costa atît de mult, căci viitoarea lui soţie păstrează încă hainele fostului soţ, care sînt aproape noi şi-i vor veni bine mirelui.

Jasiek, cu gîndul că va scăpa de sărăcie, acceptă tîrgul, cu ochii închişi. Singura lui pretenţie este ca Roza să-i dea, pe lîngă costumul lui Ignace, un ceas. Iar Roza se bucură la gîndul că mai poate zmulge viţii unele satisfacţii.

75
Im-61/40
BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

1889 ION CREANGĂ 1964

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL VIII · Nr. 375 — SÎMBĂTĂ 12 DECEMBRIE — 8 PAGINI — 1,50 LEI

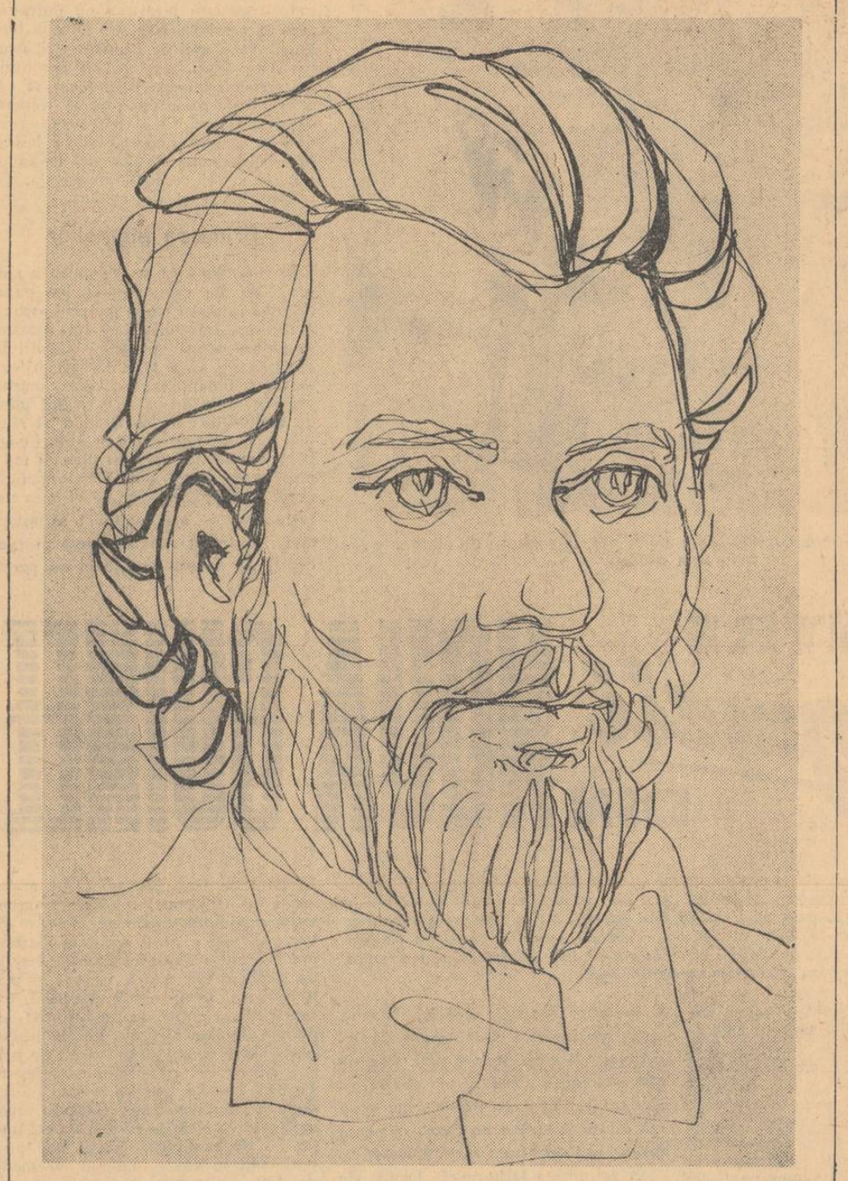

Desen de Beca RIND

AȘA L-AM CUNOSCUT PE CREANGĂ

De vorbă cu Ștefan Ciubotărașu

O prezență dintre cele mai active în cadrul sărbătoririi zilelor Ion Creangă, este aceea a artistului poporului Ștefan Ciubotărașu. Vechi interpret al marelui povestitor, „nea Fănică", cum îi spun colegii, nu părăsește în aceste zile locuința sa de pe str. Snagov, fără a duce cu el volumul cu „Amintiri din copilărie", adnotat și subliniat în toate felurile. Căci chemat să citească din opera lui Creangă în case de cultură și la radio, să-l interpreteze la televiziune sau pe platoul de filmare, artistul poporului retrăiește aproape zi de zi, într-un fel sau altul, viața marelui povestitor.

— Primul meu contact cu Creangă, — ne spune ȘTEFAN CIUBOTĂRAȘU, se întoarce mult în trecut, la cartea de citire. Pe atunci îi buchiseam plini de încîntare micile povestioare, însoțite de poze, puținele fragmente din „Amintiri", din care nu lipsea, bineînțeles, „Pupăza din tei". Era o vreme cînd înțelegeam puțin din originalitatea și valoarea operei acestui mare scriitor, în schimb îl gustam din plin, îl simțeam al nostru, al copiilor și nu-l uitam niciodată. A trebuit să ajungem însă la maturitate, să trăim vremea aceasta a noastră, care repune la locul lor de cinste adevăratele valori ale poporului nostru, ca să înțelegem că Ion Creangă, feciorul de țărani din Humulești nu este doar — așa cum multă vreme s-a acreditat — un scriitor al țărănimii, că el este mult mai mult, că opera sa este una universală și nu una provincială. Desigur că limba lui Creangă despre care s-a vorbit și se vorbește mult, este una deosebit de savuroasă și eu ca moldovean sînt de-a dreptul îndrăgostit de ea, desigur că mediul, cadrul în care se mișcă eroii săi, este unul specific, dar acesta nu numai că nu exclude, mi se pare chiar că întărește universalitatea operei, ideile ei care nu sînt deloc limitate la o provincie. Dar în fond asta e treaba criticilor și a istoricilor literari...

— Dar în ceea ce vă privește pe dumneavoastră ca actor?

— Vezi, mi se pare că dintre toți clasicii prozei noastre, opera lui Creangă are cea mai mare aderență la arta actorului. Și aceasta

Mariana PÎRVULESCU

(Continuare în pag. a 8-a)

Perlele Carpaților

Puțini sînt cei care, în ultimii ani, n-au avut prilejul să admire splendoarea „perlelor litoralului", a căror salbă se întinde de la Mamaia la Mangalia. Hoteluri și restaurante, parcuri și săli de spectacole, toate la un loc au creat ceea ce numeroși vizitatori de peste hotare au apreciat ca putîndu-se măsura cu cele mai renumite stațiuni ale lumii.

„Perle" la fel de atrăgătoare are însă țara noastră și în regiunile de munte. Sinaia, Predealul, Poiana Brașov, ca să nu menționăm decît cîteva din ele, atrag de asemenea privirile unui mare număr de oaspeți. Și în aceste stațiuni s-au efectuat, în ultimii ani, o seamă de lucrări menite să le lărgească și să le înfrumusețeze. Vizitîndu-le în aceste zile, constați însă o mulțime de noutăți (actuale sau de perspectivă imediată) care vorbesc despre sporirea ritmului și amploarea acțiunilor de dezvoltare și modernizare a acestor stațiuni.

Pe Valea Prahovei

Tov. ANDREI CARALIS, directorul I.H.R. „Bucegi" — Sinaia, a preferat să ne arate „pe viu" ce s-a întreprins în acest an în renumita stațiune de pe Valea Prahovei. Primul drum l-am făcut, firește, **la Cazinou, care își face ultimele retușuri înaintea „premierei" care va avea loc, probabil, în cursul acestei luni.**

Monumentala clădire din inima Sinaiei, construită în anul 1911, a căpătat, prin grija DSAPC-Ploiești, o nouă strălucire. Trecem prin barul de zi, pereții placați cu marmură neagră, mobilier elegant și original (industria locală din Ghimbav-Brașov, creatoarea mobilierului, a dat dovadă de multă imaginație și fantezie). Poposim în vastul restaurant înconjurat cu oglinzi, dotat cu mese din păr african, cu fotolii comode, și ne putem da seama că bunul gust, împletirea dintre arhitectura clasică a acestei construcții și stilul modern, își găsește aici o evidentă manifestare. Extins și modernizat, tunelul subteran dintre hotelul Palas și Cazino va permite o aprovizionare și deservire exemplară a vizitatorilor acestuia din urmă.

In holul hotelului Palas, gazda ne conduce cu mîndrie spre aspectuoasa **braserie** amenajată aici de curînd. Și aceasta poartă semnele confortului și originalității: vitroul rea-

Paul MARIAN
M. SCRIPCA

(Continuare în pag. a 3-a)

Decorului natural atît de feeric al Carpaților, care atrage un număr mare de turiști, i se adaugă numeroase atracții, făurite de oameni. Despre cîteva din ele este vorba în reportajul nostru.

Foto: Ileana POPESCU

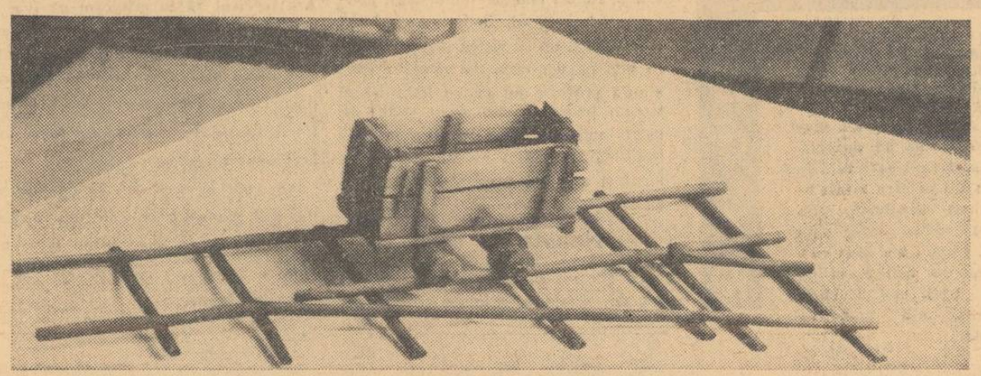

Vagonetul de mină de la Brad — secolul al XIV-lea. Cel mai vechi vehicul din lume purtat pe șine

În lumina documentelor

„VALAHII SFREDELESC PĂMÎNTUL..."

- **Cel mai vechi vehicul purtat pe șine.**
- **La obîrșia folosirii explozivilor în exploatările miniere.**
- **Descoperirea telurului în Transilvania.**

Descriind în nr. 1 din anul 1928 al revistei „Natura" piesele expuse într-un mare muzeu tehnic din Berlin, un călător de curînd întors din capitala Germaniei — dr. A. Steopoe — observa, plin de uimire: „În Muzeul Comunicațiilor se găsește o foarte interesantă colecție de șine de cale ferată din toate timpurile. Care credeți că e cel mai vechi vehicul purtat pe șine? Un modest cărucior de lemn, cu tăvălugi în loc de roate și cu prăjini de lemn în loc de șine, provenind de la mina de aur Ruda 12 Apostoli (Transilvania)". Doi ani mai tîrziu, același autor consemna, de asemenea în „Natura", că: „În ținuturile locuite de romîni, vehiculele mișcate pe șine s-au întrebuințat cu o sută de ani mai înainte decît în Anglia".

Brad—secolul al XIV-lea

Pentru a cunoaște înfățișarea faimosului vagonet din mina de la Brad, pomenit de dr. A. Steopoe, nu e nevoie să călătorim pînă la Berlin. E adevărat că nici

I. M. ȘTEFAN

(Continuare în pag. a 4-a)

ÎNTRE DOUĂ MARI ARTERE

Mergi agale, fără grabă, cu pas măsurat — și totuși respirația începe să se precipite și pulsul să se accelereze: urci. Urci fără să-ți dai seama — te induce în eroare netedul asfaltului și rînduirea dreaptă a caselor — dar urci. Urci, pentru că ești de partea cealaltă a Dîmboviței și pentru că toate locurile acestea sînt înconjurate de dealuri. Numai aici, în aceste împrejurimi care nu cuprind o arie foarte largă, se înalță dealul Filaretului și dealul Șerban-Vodă, care începe de la pod și se termină tocmai sus, în capul șoselei Olteniței. Dublă binefacere erau aceste dealuri pentru Bucureștiul de altădată! Binefacere, pentru că constituiau un mijloc natural de apărare împotriva armatelor dușmane. Podul Șerban-Vodă, cunoscut în secolele trecute sub numele de Podul Beilicului, al doilea ca vechime, nu era la început decît un drumeag care ducea spre porturile dunărene unde sălășluiau reședințele Pașilor și Muhafizilor Înaltei Porți otomane. Binefacere, pentru că pe aceste dealuri se întindeau odinioară vii — mai mult sau mai puțin mănoase, mai mult sau mai puțin de soi — dar care constituiau totuși încă o bogăție a Bucureștiului medieval.

Și dacă locuitorul acelui București își satisfăcea gustul bînd din licoarea parfumată a acestor vii, bucureșteanul de azi, care stă pe terasa restaurantului-umbrelă și care are de ales între Tîrnave, Drăgășani, Odobești, Murfatlar și atîtea alte soiuri ale viilor românești dintre care multe premiate peste hotare, își poate cu greu imagina cum va fi arătat acest colț de București... viticol. Ar fi aproape tentat să treacă faptul pe seama legendei, dacă el n-ar fi confirmat de documentele vechi și de numele... șoselei Viilor, care străbate aceste locuri.

Tot pe întinsul unor vii a fost croit și cimitirul Bellu, care se află în imediata apropiere — cel dintîi cimitir din București, care a fost întemeiat în 1859 de C. A. Rosetti și care, printr-o tristă coincidență,

Pia RĂDULESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

La pas prin București

INVITAȚI LA REDACȚIE

Acad. prof. GHERASIM CONSTANTINESCU

Discuția cu oaspetele nostru este foarte agreabilă nu numai pentru că tema este prin ea însăși plăcută, dar și pentru că d-sa, unul dintre specialiștii de seamă ai viticulturii din țara noastră, este și un interlocutor admirabil. Discuția noastră a plecat de la acel „bun e vinul gurghiuliu", pe care vîntul de toamnă îl purta de la difuzoarele Expoziției realizărilor economiei naționale, pînă la noi.

— E bun cînd e bun, dar pentru ca să fie bun... Vezi dumneata, licoarea

NECTAR PE DEALURI

asta atît de simplă este în același timp atît de complexă. Așa cum am obiceiul, aș compara vinul cu copilul care seamănă cu părinții din care provine. In cazul nostru, vinul se naște din relația dintre soi și mediu, lucru mai puțin cunoscut, la care lumea reflectă mai puțin, pentru că vinul se bea departe de vie. Aș spune că pentru a fi bun și frumos, vinul trebuie să provină din părinți frumoși.

— *Să discutăm deci despre părinții vinului.*

— De acord. La temelia vinului de masă stă soiul, care trebuie să aibă însușiri deosebite. Factorii ecologici, clima și solul, trebuie să corespundă în primul rînd necesităților soiului. Din îmbinarea acestora cu ceea ce contribuie viticultorul cînd planteaza o vie, se naște un produs reușit. Deci fiecărui soi — pămîntul adecvat, căci nu orice soi bun dă rezultate pe orice pămînt. Este o lege asta.

M. RADIAN

(Continuare în pag. a 4-a)

DIN SUMAR:

Printre pigmeii din Noua Guinee
(Pagina a 2-a)

DAN DEȘLIU: Oul lui Columb
(Pagina a 5-a)

EMOȚII
Schiță de ANA CRISTEA
(Pagina a 7-a)

Nicolaide de senator
(Pagina a 8-a)

- MEDICUL VĂ SFĂTUIEȘTE
- UMOR
- MODĂ

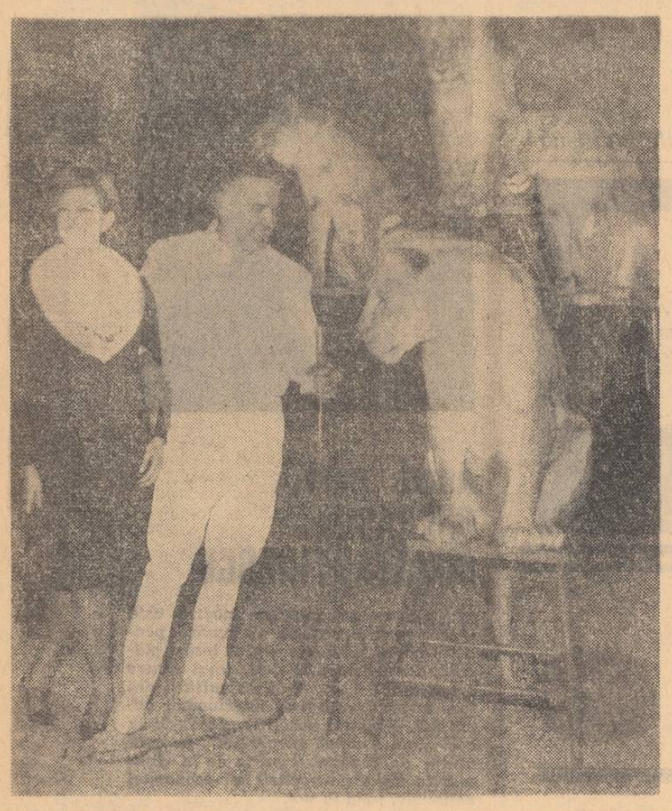

Aflîndu-se la Milano, cu prilejul premierei în acest oraş a filmului „Circul", a cărei protagonistă este, cunoscuta actriţă de cinema Claudia Cardinale a făcut o vizită la circul „Orfei" din localitate, unde a intrat curajoasă în arena leoaicelor, împreună cu îmblînzitorul de animale Orfei.

DISPARIŢIA ŞI REGĂSIREA UNUI ORAŞ

Nu departe de actualul oraş sovietic Volgograd, pe rîul Ahtube, a existat, în secolul al XIV-lea, oraşul Sarai-Berke, capitala puternicului stat feudal Zolotaia Orda. În timpul domniei hanului Uzbek (1312—1342), acest oraş, unde trăiau 100 000 de oameni, se întindea pe o suprafaţă de 500 hectare. În anul 1395 oraşul a fost aproape în întregime distrus de hoardele hanului Timur.

De şase ani, o expediţie a Institutului de arheologie al Academiei de Ştiinţe U.R.S.S. face săpături pe locul unde s-a aflat fostul oraş dispărut în decursul istoriei. Membrii expediţiei au descoperit aici rămăşiţele a numeroase case de cărămidă împodobite cu plăci de teracotă, o conductă de apă din ţevi de lut, bazine, bijuterii, arme şi chiar instrumente ştiinţifice.

În urma îndelungatelor cercetări efectuate, oamenii de ştiinţă au reuşit să reconstituie tabloul pieirii capitalei fostului stat Zolotaia Orda. Au fost, astfel, găsite scheletele de capete decapitate, oase de mîini şi de picioare ale unor oameni ce au fost sfîşiaţi în bucăţi, urme de cenuşă etc., de unde rezultă că oraşul a fost distrus de hoardele amintite, iar populaţia lui reprimată cu cruzime.

Descoperirile din Sarai-Berke permit să se reconstituie structura socială a oraşului, ocupaţiile populaţiei, viaţa şi cultura lui.

Fotografia înfăţişează un aspect din timpul săpăturilor de la Sarai-Berke.

DE PE FIRUL EVENIMENTELOR

Intre vin şi tutun

Într-o şedinţă recentă a Camerei Comunelor, deputatul conservator sir Walter Bromley-Davenport a acuzat guvernul laburist că duce o politică de discriminare faţă de vin în comparaţie cu tutunul. Cum ? Prin faptul că importurilor de vin li se aplică suprataxa tarifară hotărîtă de guvernul laburist în timp ce tutunul este exceptat. „Cu toţii — spunea el — sîntem avertizaţi în aceste zile de primejdia fumatului şi totuşi tutunul a fost exceptat. Este nejust ca vinurile şi celelalte băuturi alcoolice să fie alese în mod discriminatoriu pentru supra-taxare". Un coleg conservator al lui sir Walter Bromley-Davenport, sări în ajutor cu întrebarea : „Dacă tutunul primului ministru a putut fi exceptat, de ce nu ar putea fi făcut acelaş lucru şi cu vinul şi băuturile spirtoase ?". Autorul întrebării şi al amendamentului pentru exceptarea vinului, dr. R. Bennett, dorea parcă să sugereze că „discriminarea" îşi găseşte explicaţia în faptul că primul ministru este pasionat fumător de pipă şi nu un consumator de băuturi alcoolice.

Dacă explicaţia măsurii laburiste nu este atît de simplă, cea a compasiunii conservatoare pentru băutorii de vinuri este mai uşor de găsit. Nu este vorba nicidecum de faptul că în partidul conservator s-ar afla mai puţini fumători şi mai mulţi consumatori de băuturi spirtoase decît în partidul laburist ci pur şi simplu că noua opoziţie, neîmpăcîndu-se cu pierderea puterii, nu lasă să-i scape nimic din ceea ce i-ar putea aduce un cîştig de popularitate. Şi problema suprataxei asupra vinului şi băuturilor spirtoase care va încărca bugetul cetăţeanului britanic acum în preajma sărbătorilor, este considerată drept o bună temă propagandistică de masă. Aceasta este numai o parte a contraofensivei conservatorilor care consideră că situaţia financiară vulnerabilă în care a ajuns guvernul laburist ca urmare a moştenirii lăsate de 13 ani de guvernare conservatoare, oferă trambulina cea mai bună pentru revenirea la putere. Dar dacă în parlament exponenţii conservatorilor vorbesc în numele „intereselor generale", în rubricile economice ale unor organe conservatoare se lasă la o parte orice camuflaj şi se vorbeşte direct, răspicat, ba chiar ameninţător, în numele businessului conservator, revoltat de perspectiva naţionalizărilor şi a altor măsuri sociale promise alegătorilor de partidul laburist, promisiuni care i-au adus şi voturi. Iată ce scrie în coloanele ziarului „Daily Mail", sir Richard Powell, director general al Institutului directorilor de companie şi întreprinderi. Mai întîi el îşi exprimă nemulţumirea că „amatorii şi teoreticienii" aflaţi în jurul premierului laburist „n-au condus niciodată în viaţa lor un business şi acum ei se află în situaţia de a lua hotăriri care afectează pe toţi businessmanii ţării". După cum vedeţi, un adevărat sacrilegiu ! În definitiv — strigă sir Richard Powell „cine conduce businessul ţării ?" Guvernul sau businessmenii ? Şi pentru că businessmenii conservatori nu vor să se rezume numai la afaceri, sir Richard dictează condiţiile : „să fie ucise unele din vacile sfinte ale laburiştilor, cum este naţionalizarea".

Richard Powell îşi termină articolul cu următorul avertisment: „În consiliile de administraţie ale Angliei circulă întrebarea : putem oare noi avea încredere în aceşti oameni ?" Şi parcă asemeni unei replici la această întrebare, un alt ziar conservator „Daily Express" publica rezultatele unei anchete în legătură cu popularitatea partidelor. Rezultatul : „dacă s-ar ţine alegeri generale, partidul laburist ar avea un avans de 9½ la sută faţă de partidul conservator. Aceste cifre — adaugă editorialul ziarului — exprimă o tendinţă neîndoielnică, uimitoare, de creştere a popularităţii laburiste".

Aşadar, în toate acestea avem de-a face nu cu un conflict de vederi între iubitorii de vin şi cei de tutun, ci între consiliile de administraţie ale monopolurilor şi cercurile largi ale opiniei publice. Şi popularitatea în rîndurile acestora din urmă nu poate fi legată nici de suprataxa tarifară, sau de alte măsuri de austeritate ci în primul rînd de speranţa că ar putea fi înfăptuite promisiunile laburiştilor pe tărîmul măsurilor sociale, al naţionalizărilor, al dezarmării şi păcii, speranţe care îşi aşteaptă încă rîndul.

N. LUPU

Pigmeii fac cunoştinţă cu aparatele de filmat, uimindu-se de imaginile văzute prin obiectiv

PRINTRE pigmeii DIN NOUA GUINEE

Exploratorul, cineastul şi conferenţiarul elveţian Marcel Haubensak, în ciuda vîrstei sale de numai 33 de ani, are un „palmares" impresionant. El a vizitat pînă în prezent 109 ţări din întreaga lume. Recent Haubensak s-a înapoiat dintr-o călătorie făcută, împreună cu soţia sa, în Noua Guinee australiană. Unele aspecte ale acestei călătorii el le-a relatat într-un interviu apărut în ziarul elveţian „La Tribune de Geneve".

Unul din momentele cele mai delicate din cursul expediţiei noastre a fost acela cînd am luat contact cu pigmeii canibali din Jimi. Într-adevăr, am fost primii care am stabilit legătura cu unele grupuri ale populaţiei pigmee din această regiune. Ni s-a semnalat că pe celălalt versant al unui lanţ de munţi, care în unele puncte atinge o înălţime de 3 000 metri, vom întîlni oameni de statură mică, belicoşi şi renumiţi pentru ardoarea lor în luptă ca şi pentru obiceiurile lor deosebite.

Cînd a trebuit să recrutăm purtătorii de bagaje de care aveam nevoie pentru acest marş de aproximativ 12 zile, ei ne-au părăsit unul după altul fără să ne dea nici o explicaţie după ce le-am spus în ce direcţie intenţionam să ne îndreptăm. Am înţeles numai că ei refuză să ne însoţească la pigmei. Eram cu toate acestea hotărîţi să cunoaştem cel puţin pe unii din aceşti oameni mici şi, după lungi tratative şi mai ales după ce am triplat plata purtătorilor noştri de bagaje, am început lunga noastră călătorie. Ne-au urmat peste 50 de hamali. Încărcăturile erau împărţite între ei după greutate şi rezistenţa fiecăruia. Topografia complicată ne-a obligat să facem ocoluri lungi, să trecem prin vadurile unor cursuri de apă, să căutăm un echilibru precar pe podurile fragile din liane. Cu tot noroiul, mlaştinile, ţînţarii, nici un obstancol nu a frînat înaintarea noastră.

În fiecare zi după un marş lung şi greu care varia între 5 şi 8 ore, puteam să ne odihnim sub un acoperiş din frunze construit de hamali. Pe măsură ce înaintam proviziile noastre se micşorau şi întrucît distanţa se dovedea a fi mai lungă decît prevăzusem, am trebuit să ne punem la acelaş regim ca şi indigenii : cartofi, rădăcini, banane, cîţiva ananaşi constituiau masa noastră cotidiană. Nu mai aveam ceai, sare, cu atît mai puţin zahăr, carne sau pîine. Era evident că o asemenea regiune nu era făcută pentru a ne putea conserva forţele necesare unor mari eforturi.

În apropierea teritoriului locuit de pigmei, hamalii noştri, originari din triburi situate într-o altă vale, dădeau semne de teamă şi unii dintre ei refuzau să înainteze chiar pînă la limita teritoriului pigmeilor.

Primul contact cu lumea pigmeilor

Primul nostru contact cu micii oameni nu a adus, din fericire pentru noi, nici un fel de complicaţii. Un pod din liane trecea la acel punct peste rîul Jimi. De fiecare parte a podului, înfipte în ţăruşi, un şir de cranii umane ne amintea de obiceiurile vecinilor noştri. În realitate, intenţiile lor la adresa noastră nu erau ostile întrucît în aceste triburi canibalismul este numai un act ritual practicat în urma luptelor între triburile inamice.

Acest gen de „cărţi de vizită" în os, aliniate de fiecare parte a podului ne-a pus pe gînduri. Însă, întrucît venisem de atît de departe era necesar să continuăm. În ce-i priveşte pe purtătorii noştri de bagaje ei nu au aşteptat timpul nostru de gîndire şi fără să-şi ceară plata au dispărut în junglă pentru a se înapoia în regiunile lor. Rămăsesem deci singuri, Esther şi cu mine, cu 400 kilograme de materiale în mijlocul Noii Guinei, în inima ţării pigmeilor. În locul unde ne aflam, rîul Jimi îşi aducea la vale apele noroioase şi tumultoase printr-un defileu adînc. O vegetaţie extrem de deasă ca un zid vegetal înalt şi de nepătruns, mărginea malurile rîului. Flori minunate, plante uriaşe, fluturi enormi, multicolori, zburau printre copaci. În faţa noastră, pe celălalt mal, nu se vedea nimeni. Ştiam că pigmeii vor veni, dar cînd ? Pentru a nu-i provoca, nu ne-am hazardat să trecem podul înainte de a vedea pe primii pigmei. Orele treceau, noaptea tropicală a cuprins valea. Am aprins focul şi am luat masa noastră sărăcăcioasă.

Noapte de linişte

La intrarea pe pod, de partea noastră, am aşezat o serie de cadouri diferite în speranţa că pigmeii, atraşi de aceste mărfuri, vor înţelege intenţiile noastre paşnice. Pe pielea noastră s-au aşezat mii de muşte. Singuri, în mijlocul junglei, stăteam de vorbă. Din cînd în cînd, ciuleam urechile la cel mai mic zgomot suspect. Cu toate că eram înarmaţi ştiam că aceasta era o slabă consolare pentru a ne putea apăra în caz de nevoie. Ce puteam face împotriva a zeci de oameni mici, pentru care tirul cu arcul nu constituia un secret. Oboseala ne-a făcut să cădem într-un somn din care ne trezeam deseori. Uneori ni se părea că auzim voci în mijlocul nopţii, cîteva licăriri în arborii de pe celălalt mal ne-au ţinut apoi treji pînă dimineaţa. Ce noapte lungă şi de neuitat..

Primirea pigmeilor

În zori, după ce un vînt slab a risipit ceaţa din valea strîmtă, am putut remarca în sfîrşit cîţiva indigeni ascunşi în frunziş. Într-adevăr, în faţa noastră se găseau aceşti pigmei faimoşi. Ei discutau cu voce tare dar nu păreau să fie înarmaţi, ceea ce ne-a liniştit. Trebuia acum adoptată o tactică plină de diplomaţie : ne-am străduit să zîmbim în ciuda îngrijorării noastre. Le-am făcut semne însă nici un pigmeu nu a răspuns cu vreun gest. Descurajaţi de acest prim contact rece — ei erau neîncrezători — am continuat să aşteptăm. Au trecut cîteva minute şi precedaţi de un şef de trib ei au pornit în grup pe pod. Nu am făcut acelaş lucru întrucît podul nu suporta greutatea mai multor oameni, chiar a cîtorva pigmei a căror greutate maximă era în jurul a 40—45 kg. O nouă serie de zîmbete din partea noastră şi primilor sosiţi le-am oferit chibrituri, tutun, perle şi cuţite. Ei au acceptat surîzînd ; de data aceasta... gheaţa fusese ruptă. Însă ei au continuat să ne ţină sub observaţie cu priviri bănuitoare. Pipăiau hainele noastre şi păreau îndeosebi impresionaţi de înălţimea soţiei mele, care îi domina pe toţi cu cel puţin 30 de centimetri. Erau bine proporţionaţi în ciuda înălţimii lor medii de 140 centimetri şi purtau pe cap coifuri făcute din scoarţă de copaci.

O limbă dură şi aspră

De aproape limba lor părea dură şi aspră dar, din cînd în cînd, se auzeau exclamaţii ca strigăte de copii atunci cînd le-am arătat conţinutul lăzilor noastre metalice. În asemenea situaţii cel mai bine este să nu se manifeste dorinţa de a îndrepta în direcţia lor obiectivul aparatului de filmat întrucît ei ar putea interpreta acest gest ca avînd un scop agresiv. Pigmeii ne-au înconjurat dar nu erau înarmaţi, poate însă că săgeţi erau îndreptate asupra noastră de pe malul celălalt al rîului. Toate aceste presupuneri ne-au trecut prin cap şi au temperat zelul nostru de a continua repede călătoria. Mii de muşte se adunaseră din nou pe pielea noastră. Prin gesturi am încercat să explic pigmeilor că dorim să trecem pe teritoriul lor şi evenimentele s-au succedat într-un ritm rapid. Pigmeii au luat încărcătura noastră şi ne-au invitat să urmăm coloana lor. Unul după altul am traversat podul de liane care fusese întărit în unele puncte. Unul din pigmei, foarte galant, ţinea pe soţia mea de curea pentru a o opri în cazul cînd ar fi făcut un pas greşit pe această construcţie fragilă din liane şi bambuc. La sfîrşitul zilei, după şase ore de mers, am făcut o haltă în junglă. Am încercat să le explicăm că dorim să dormim sub un acoperiş din frunze şi imediat acesta ne-a fost construit. Am oferit chibrituri care au încîntat pe micii noştri însoţitori şi am împărţit foi de hîrtie de ziar pe care le-au folosit pentru a-şi face ţigări mari.

Am trăit în acest fel 35 de zile în mijlocul pigmeilor cu care am întreţinut relaţii foarte bune şi am putut aduna o însemnată cantitate de documente preţioase.

Peste 3000 de graiuri pe glob

Există în lume mai multe limbi decît popoare. Numărul popoarelor este apreciat la 1 300, iar cel al limbilor la aproximativ 3 000, fără a pune la socoteală limbile moarte. Există limbi vorbite de diferite popoare. Aşa, de pildă, în S.U.A., Anglia, Canada şi Australia se vorbeşte limba engleză, în timp ce cea mai mare parte a populaţiei din America latină (cu excepţia Braziliei) vorbeşte limba spaniolă. De cele mai multe ori se întîlneşte fenomenul invers. Într-o singură ţară, un singur popor foloseşte cîteva limbi, uneori chiar mai multe. Aşa, de pildă, în Belgia se vorbeşte franceza şi flamanda. În Sudan există 117 limbi, în Congo — 500, fără a pune la socoteală dialectele. În Indonezia populaţia vorbeşte 250 de limbi. În Togo, cu o populaţie de 1 400 000 de locuitori, există 40 de limbi diferite. Iar în Daghestanul sovietic, ţară a cărei populaţie nu depăşeşte 1 milion de locuitori, se vorbesc peste 60 de limbi.

De prin lume

DE PRETUTINDENI

MAJORITATEA animalelor mari ştiu să înoate. Una din excepţii o constituie cămila. Neştiind să înoate, cămila cînd ajunge într-un loc adînc al apei, cade imediat la fund.

●

DOUĂ PISICI, Browny şi Halkett, au moştenit 500 de mii de dolari. Sumă pe care le-a lăsat-o medicul William Groyer. În testamentul său el a cerut ca de pisici să poarte grijă o guvernantă plătită.

●

ÎN LOCALITATEA Salzgitter (R.F. Germană) există un cîine pe care oamenii de ştiinţă îl consideră unic. Acest cîine rosteşte destul de distinct cuvîntul „mamă", atunci cînd doreşte să fie mîngîiat de stăpînul său.

●

SINGURA ŢARĂ în care copiii învaţă să

scrie cu amîndouă mîinile, — cu stînga şi cu dreapta — este Japonia.

●

„AVEŢI GRIJĂ de umbrelele dv. ca de ochii din cap", este anunţul care poate fi citit în autobuzele şi metrourile londoneze. Într-un an au fost uitate în mijloacele de transport comun, 358 000 obiecte, din care 97.000 au fost umbrele.

●

ÎN OLANDA a fost descoperit un nou procedeu de conservare vie a peştelui de mare. Peştelt este aruncat într-un vas

plin cu spirt. Astfel el adoarme imediat şi rămîne în stare de anabioză. De îndată ce este scos şi aruncat în apa de mare, peştele reînvie.

●

CU PRILEJUL aniversării în S.U.A. a oraşului Alboukerque, mulţi cetăţeni şi-au lăsat barbă pentru a semăna la înfăţişare cu întemeietorii urbei. Autorităţile locale au fost nevoite să emită următoarea decizie : „Toţi cei ce lucrează în alimentaţia publică şi care au o barbă mai lungă de 12 cm, sînt obligaţi, din considerente de igienă, să poarte barba în pungi de nailon.

Respiraţie sub apă

Chimistul american dr. Walter Robb a pus la punct confecţionarea unei membrane, extrem de subţiri, pe bază de silicon, care permite unei fiinţe vii să respire — un timp practic nelimitat — sub apă, într-un vas închis.

Această membrană — foarte rezistentă — acţionează ca şi ţesutul alveolar pulmonar : ea lasă să treacă din exterior spre interior aerul care este dizolvat în apă şi elimină în apă bioxidul de carbon care rezultă din respiraţie.

Experienţe de acest fel au fost făcute cu un hîrciog. Animalul a fost pus într-o cuşcă paralelipipedică ale cărei feţe erau alcătuite dintr-o asemenea membrană de silicon. Cuşca a fost scufundată în apă timp de mai multe ore şi în tot acest timp micul rozător a putut respira regulat — deşi într-un mod aproape imperceptibil.

După părerea dr. Robb şi a echipei sale de cercetători, membrana amintită — a cărei grosime este de 25 de microni (un micron = a mia parte dintr-un milimetru) — ar putea permite unui om să trăiască un timp nelimitat cufundat în apele oceanului, cu condiţia să i se furnizeze hrană, iar substanţele provenite din dezasimilaţie să fie evacuate din învelişul membranos. Membrana i-ar permite să aibă suficient oxigen pentru a subzista.

Printre numeroasele aplicări care pot fi întrevăzute, pornindu-se de la această interesantă descoperire, dr. Robb indică următoarele :

— confecţionarea de plămîni artificiali capabili să salveze de la moarte prin asfixie pe bolnavii de pneumonie, emfizem sau cancer pulmonar ;

— obţinerea — din apele oceanului — a aerului şi apei potabile necesare oamenilor care vor trăi în viitoarele baze şi centre submarine.

— excluderea din spitale a tuturor tuburilor voluminoase de oxigen şi înlocuirea lor printr-un aparat care nu ar cîntări mai mult de 15 kg şi ar permite — împreună cu un motor de 0,25 cai putere — să îmbogăţească aerul cu oxigen în proporţie de 20 pînă la 36 la sută ;

— evacuarea bioxidului de carbon şi a vaporilor de apă din navele cosmice, ceea ce ar face posibilă construirea unor nave cosmice mai confortabile.

ENGLEZOAICA Ward, în vîrstă de 70 de ani, dintr-un orăşel al comitatului Cumberland (Anglia), este o mare iubitoare de ciini. În casa ei trăiesc peste 30 de ciini de rasă din diferite specii, care consumă pe zi circa o sută de kilograme de alimente. Întrucît ea singură nu-i poate întreţine, Ward este ajutată de o serie de alţi iubitori de ciini. Dar cel mai greu lucru este plimbarea acestei haite şi protejarea sa împotriva interesului manifestat de ciinii vagabonzi.

●

ÎN INTERVAL de o lună viermele consumă

de 6 000 de ori mai mult decît greutatea corpului său.

●

DUPĂ CUM AFIRMĂ cercetătorii japonezi şi australieni, cauza pentru care un mare număr de porumbei călători, folosiţi de poştă, îşi pierd direcţia în timpul zborului şi nu se mai întorc acasă, ar fi numărul sporit de posturi de teleemisiune. Se pare că emisiunile acestor posturi tulbură capacitatea de orientare a porumbeilor.

ÎN LUNA martie anul curent, un cetăţean din Bjujukder (Turcia) după ce şi-a luat cina, a spus noapte bună şi s-a culcat. A doua zi nu s-a sculat, continua să doarmă. Aşa a dormit şase luni în şir, timp în care a fost alimentat artificial. S-a trezit abia peste şase luni. Cînd i s-a spus că a dormit nu mai puţin de şase luni, că a venit toamna, n-a vrut să creadă.

DE PRETUTINDENI

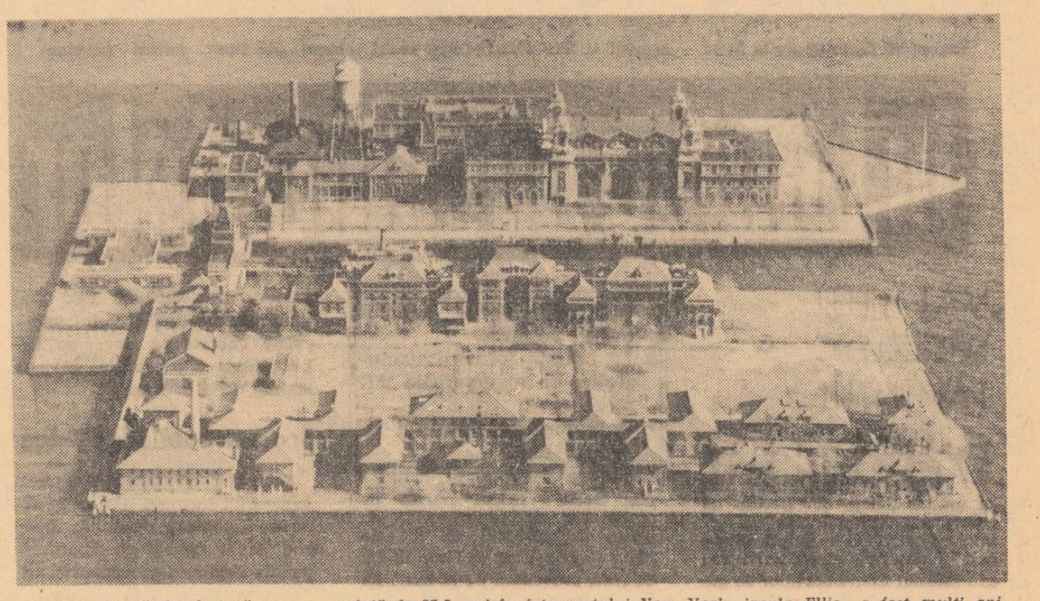

Fişie de pămînt întinsă pe o suprafaţă de 27,5 acri în faţa portului New York, insula Ellis a fost mulţi ani poarta de intrare în Statele Unite a imigranţilor din Europa. De curînd, această insulă a fost evacuată pentru a primi o nouă destinaţie, devenind un loc naţional istoric, cu clădiri şi parcuri amenajate pentru scopuri culturale şi pentru recreaţie. Iată o vedere din avion a renumitei insule

Drumeţind prin Maramureş ai satisfacţia unui pitoresc original prin podoaba dealurilor, cu văi întinse, unde localnicii şi-au aşezat ogrăzile în umbra livezilor.

Am lăsat în urmă Poieni, Iezer pe şoseaua ce ducea prin livezi de mere spre Săpînţa.

Încă nu era ceasul zece cînd mi-am luat rămas bun de la cîţiva tineri pe care-i întîlnisem la culesul merelor şi-am plecat spre sat, spre casa meşterului Patraş, despre care aflasem că e un iscusit cioplitor în lemn.

Casele se vedeau pe jumătate, acoperite de desişul copacilor, cu acoperişuri roşii, ţuguiate. Apropiindu-mă, am deşluşit culoarea albăstruie a pereţilor exteriori cu picturi pe la uşi şi ferestre, cu floricele albastre sau roşii, cu ghirlande de lemn sub streaşina casei şi garduri sculptate împrejmuind curţi lungi pline cu flori şi copaci roditori.

Meşterul cioplitor Patraş, lucrînd

Totul îţi spunea de bunii gospodari.

Iată, la o poartă, un bătrîn, cu straie albe şi cu părul şi mustăţi albe. Il salut şi-l întreb de casa meşterului. Dădu din cap că înţelege şi blînd, mă conduse pe drumeag, cu vorbe încete despre minunata mînă a meşterului, cunoscut de mic ca cioplitor de cruci, garduri, porţi, canaturi, mobile. M-a dus la cimitir să văd pe o cruce sculptată de meşter o femeie torcînd lînă, după cum fusese aceasta toată viaţa ei, sau un ţăran strîngînd fîn.

Din cîteva linii îţi erau sugerate imaginile. Simplu şi viu, aşa cum în arta noastră populară se exprimă sentimentele omului.

Am plecat apoi spre meşter, călăuzită de alte povestiri stîrnite de simpla ridicare a sprîncenelor sau de vreo scurtă exclamaţie a mea.

Din drum se auzeau bocănituri de ciocan şi nu m-am mai mirat că moşneagul deschide o poartă minunat sculptată şi înflorită, a unei curţi în care se distingeau două basoreliefuri.

— No, aici stă meşterul nost ! Şi-mi arătă de unde venea zgomotul.

Oprită încă în faţa porţii înalte în stilul porţilor maramureşene, studiindu-i împletiturile sculptate pe piloni, sau crestăturile migăloase în şipcile gardului, nu am auzit paşii meşterului, care veni auzind voci străine.

— Bucuros de oaspeţi ! — mă întîmpină senin meşterul, strîngîndu-mi mîna. Şi aşa cum renumita ospitalitate maramureşeană nu s-a dezmînţit niciodată, am fost dusă încet, întîi prin firul explicaţiilor, apoi prin expunerea obiectelor din curte, în casa meşterului. Două basoreliefuri îmi atraseseră atenţia de la început : erau ale poetului Eminescu şi viteazului conducător de panduri, Tudor Vladimirescu.

Diferite plăci stăteau rezemate de peretele casei. Prinsă în două menghine o placă groasă urma să fie şlefuită şi finisată. Mai încolo, o altă placă avea semnele unui început de profil.

— Aţi mai făcut şi alte basoreliefuri? îl întrebai eu.

— Da, dar nu le am aici. Sînt în sat la gospodărie.

La rugămintea de a mi le arăta, meşterul răspunse, bucuros de a vorbi despre pasiunea sa. Pereţii exteriori dădeau casei un aspect specific locului, împodobită cu sculpturi făcute de gospodar. Interiorul avea pereţii încărcaţi cu farfurii mari şi mici, încondeiate cu stele, flori sau cerculeţe în stil naţional, cu ştergare mari albe sau colorate, înnodate deasupra sau dedesubtul rafturilor. Ceramica avea o vechime de aproape 400 ani, prezentînd valoare de artă naţională şi de aceea păstrată cu sfinţenie din generaţie în generaţie.

Rusticitatea camerei era completată cu mobilierul din lemn greu, încrustat şi el cu mii de înfloriturl armonizate în cercuri pe spetezele scaunelor, pe masa cu prelungiri dantelate pînă jos, la picioarele mesei şi a scaunelor. O faţă de masă albă, bătută în „muşte" colorate roşu şi negru, te îmbia la sfat.

Imaginaţia meşterului în alcătuirea acestui mobilier din sufragerie, din bucătărie sau dormitor era inspirată în mare parte din bogata artă populară decorativă.

După cum îmi promisese, meşterul mă duse prin sat să-mi arate lucrări ale sale, dar mai ales, aşa cum mi-am dat seama apoi, spre a-mi arăta viaţa oamenilor şi frumuseţea locurilor în care el se născuse şi trăise.

Lăsînd pe bătrîn la poarta casei sale, aşa cum îl văzusem eu cînd îl întîlnisem, am pornit în sus, de-a lungul caselor. In drum m-a întîmpinat mulţimea veselă de geamuri ale atîtor case, pînă la marea poartă ce apăruse deodată în faţă, înălţîndu-se tot mai mult ca un uriaş arc de triumf. Era poarta gospodăriei pe care meşterul a sculptat 3 mici scene colorate, simbolizînd viaţa colectiviştilor. Priveam ca şi alţi vizitatori, sosiţi probabil atunci, micul muzeu sătesc.

I-am cerut meşterului explicaţii. Meşterul, calm, povesti cum, pentru a picta muncile specifice timpului de primăvară era în dilema alegerii unei scene simbolice. Aşa s-a hotărît să sculpteze un tractor condus de un colectivist.

Intr-adevăr, ca şi în celelalte scene, imaginile sînt vii prin surprinderea mişcării, ca aici, prin trasarea cambrată a mîinii tractoristului pe volan.

Liniile simple, sintetizînd trăsături specifice dau imaginilor aspect de esenţe. La sfîrşitul fiecărei scene descoperim versuri explicative. Cineva încerca să descifreze :

„Iată ne-a sosit tractoru
Să-i dăm ajutor cu zoru
Să lucrăm mînă cu mînă
S-avem o recoltă bună".

Mi-am luat rămas bun de la meşter, pornind în drumeţie spre alte locuri.

Angela POPESCU

A apărut
Almanahul magazin 1965
O LECTURĂ INTERESANTĂ ŞI INSTRUCTIVĂ PENTRU ÎNTREAGA FAMILIE
Almanahul magazin 1965
LA TOATE CENTRELE DE DIFUZARE A PRESEI

NUCLEUL

Rememorăm amintirile şi ajungem la Bumbeşti-Livezeni. Cei care acum sînt maturi se văd adolescenţi. Şantierele muncii socialiste şi-au creat muncitori bine pregătiţi în profesiune. Reporterul de astăzi găseşte aproape oriunde oameni cu biografii de şantier. E foarte semnificativ acest „zbor" al lor de la un loc de muncă la altul. De multe ori au găsit un teren sterp, gol, şi au lăsat în urmă o uzină, o hidrocentrală, un cartier de locuinţe.

Poeţii cîntă unul din cele mai frumoase sentimente ale acestor oameni care s-ar putea numi nostalgie, bucurie. Atunci cînd construieşti ceva cu mîinile tale, cînd însăşi o fărîmă din tine rămîne încorporată în zidul înălţat — de ce să nu spunem — ţi-e greu să te desprinzi de zidirea aceasta, o iubeşti. Şi totuşi, şantieriştii se desprind, „zboară" într-alt loc. Pentru că şi acolo îi aşteaptă dăruirea în muncă, bucuria realizării.

Deunăzi am cunoscut la Combinatul de alumină de la Oradea un astfel de om. Îl cheamă Gheorghe Marin. Omul acesta nu-şi poate povesti biografia fără ca să n-o lege de anumite repere economice ale geografiei noastre noi. Bineînţeles, a început cu Bumbeşti-Livezeni. Apoi la uzina chimică din Codlea a lăsat iar ceva din munca lui şi a plecat mai departe cu amintirile. La Borzeşti cinci ani de zile. La Copşa Mică altă perioadă. Cartierul „1 Mai" din Braşov îi poartă urmele. Apoi la Comăneşti, Combinatul de industrializare a lemnului, de asemenea îl ţine minte.

L-am asemuit cu un cartograf care vrînd să facă o hartă amănunţită se înalţă în avion ca de acolo să ridice terenul. I-a plăcut comparaţia, dar a adăugat :

— Mai am două regiuni unde personal n-am „ridicat" terenul : Dobrogea şi Oltenia. Cu siguranţă că voi ajunge şi acolo şi atunci mă pot lăuda că am „acoperit" întreaga ţară.

Zidar de mare clasă (are ultima categorie de calificare, a 7-a), Gheorghe Marin este şi un bun organizator. Aproape de la început este şeful unei brigăzi de „nouă meşteri mari". Îşi aduce bine aminte cum şi-a alcătuit brigada la Borzeşti. Primise mulţi adolescenţi, absolvenţi de şcoli profesionale. Stabilise o proporţie : unul la doi, adică un tînăr pus să lucreze între doi virstnici. Scopul era dublu : ridicarea nivelului profesional şi educaţia. Cu o astfel de brigadă bine închegată, disciplinată (şi ambiţioasă — spune Gheorghe Marin) a cucerit încrederea, a biruit cele mai dificile sarcini. Trecerea de pe un şantier pe altul i-a călit, le-a creat experienţa necesară.

— Dar la fiecare „zbor" am avut şi pierderi, spune Gheorghe Marin.

Aici se ascunde un fapt major. Se cuvine o explicaţie.

— Trei mi-au rămas la Comăneşti. Doi s-au căsătorit, unul începuse seralul. La Copşa Mică am mai pierdut patru, doi prin căsătorie, doi s-au îndrăgostit de... oraş. Trei i-am lăsat la Braşov, tot la seral. Apoi, cîţiva mi-au plecat în armată. De la Borzeşti mai sîntem aici la Oradea, afară de mine, încă trei : Stănescu, Damian şi Moraru. Un nucleu.

Şi totuşi, la Oradea, Gheorghe Marin lucrează cu o brigadă formată din 30 de oameni. I-am văzut pe schele suspendate, zidind sau tencuind cu măiestrie. Cum se explică faptul că, „pierzînd" mereu, brigada rămîne totuşi completă ? Însuşi Gheorghe Marin mi-a dat explicaţia. E vorba de nucleul brigăzii, de acest magnet capabil oricînd să atragă în jurul său alţi muncitori, să-i supună disciplinei şi rigorilor muncii, să-i adopte. De pe un şantier pe altul Gheorghe Marin a trecut cu brigada lui purtînd steagul celor din frunte.

Gh. SUCIU

Perlele Carpaţilor

(Urmare din pag. 1)

lizat de „Fondul plastic", peretele barului executat din piatră de Techirghiol, îmbinarea coloristică între pereţii din marmoră neagră şi podeaua din marmură albă de Ruşchiţa, lustrele monumentale creează o atmosferă de intimitate, linişte şi confort, apreciată de vizitatori.

La Buşteni, prin grija aceleiaşi întreprinderi, **se află în stadiu de finisaj, unul dintre cele mai mari complexe de alimentaţie publică de pe Valea Prahovei.** Format dintr-un mare restaurant, o braserie-cofetărie, o terasă spaţioasă, acest complex cu o capacitate de circa 800 de locuri va fi dat în folosinţă la începutul anului viitor.

De altfel, anul 1965 va aduce cu sine şi alte numeroase noutăţi pentru vizitatorii Văii Prahovei. **Marele hotel Palas, intrat în reparaţii capitale,** se va transforma radical, ajungînd la nivelul celor mai elegante hoteluri din ţară. **Reamenajarea şi remobilarea interioarelor, construirea unei noi centrale termice care va încălzi 6 clădiri (printre care şi Cazinoul), sînt doar o parte din lucrările ce se vor executa aici. Modificări substanţiale va suferi şi restaurantul hotelului,** în sensul modernizării, utilării şi îmbunătăţirii deservirii. Executate de T.R.C.-Ploieşti, lucrările urmează a se termina pînă la 1 iunie 1965, odată cu viitorul sezon.

Tot în anul ce vine, se va trece şi la **reamenajarea hotelului turistic de la Cota 1400,** în vederea modernizării sale, a barului şi restaurantului. Actualul restaurant „Parc" din Sinaia se va transforma într-un „bufet-expres" menit să uşureze aprovizionarea viitorilor oaspeţi ai staţiunii.

După cum se vede, „perla Văii Prahovei" şi împrejurimile ei îşi sporesc strălucirea, spre bucuria miilor de iubitori credincioşi ai săi.

...Şi la Braşov

Un alt interlocutor, o nouă apreciată zonă turistică a ţării. Tovarăşul JUCAN LONGHIN, director comercial al trustului „Carpaţi" din Braşov, ne vorbeşte despre înfăptuirile prezente şi viitoare din această regiune.

Şi aici, anul ce se termină se încheie cu o seamă de noutăţi: crearea ingeniosului complex „Cerbul carpatin", elegantul bar de zi de la hotelul „Postăvarul", amenajările importante făcute la Predeal (hotelul-restaurant „Vîrful cu dor", cabana Cioplea, vilele „Cerbul" şi „Căprioara"), modernizarea cabanei

Aspect din noua braserie a complexului Palas-Sinaia

de la Dîmbul Morii, crearea unui complex hotelier şi de alimentaţie publică la Sighişoara, barul de zi şi noua sală de mese de la Poiana Braşov.

Dar mai ample, mai importante, sînt desigur lucrările ce se pregătesc pentru anul ce vine şi cei următori. Pe prim plan, desigur, **extinderea hotelului „Carpaţi" din Braşov.** Noua aripă în 7 etaje a hotelului s-a ridicat pînă la ultimul nivel, urmînd ca în lunile de iarnă să înceapă lucrările interioare. **Un bar de zi şi unul de noapte cu 250 de locuri, săli de conferinţă şi de vizionări de spectacole televizate, saloane de frizerie şi coafură, ghişeu O.N.T., garaj, nimic nu va lipsi din ceea ce e necesar să facă faţă celor mai exigente cerinţe.** Cît priveşte camerele, mobilierul modern, telefonul, radioul, televizorul vor ridica şi mai mult nivelul de deservire al acestui apreciat hotel. Proiectul, elaborat de arhitectul Iancu Rădăcină de la DSAPC Braşov, este transpus în viaţă de Trustul 5 Constructii.

In anul ce vine, o clădire cu dotări asemănătoare **va spori cu 140 de locuri capacitatea „Hotelului Sporturilor" din Poiana Braşov, paralel cu începerea lucrărilor altui hotel, ultramodern, cu 200 de locuri. Construirea unei cabane cu 100 de locuri pe Cristianul Mare şi a unui punct turistic (cabană şi restaurant) la Valea Cetăţii (Rîşnov), extinderea complexului „Cerbul carpatin" prin amenajarea unei grădini de vară** constituie alte obiective din 1965. Tot atîtea surprize plăcute pentru miile de oameni dornici să-şi petreacă concediul în încîntătorul cadru natural al regiunii Braşov.

Paul MARIAN
M. SCRIPCĂ

INTRE DOUĂ MARI ARTERE

(Urmare din pag. 1)

avea să îngroape aici, ca cel dintîi mort, pe propriul său copil. Aici, la intersecţia dintre cele două mari artere — şoseaua Giurgiului şi şoseaua Olteniţei — se afla odinioară un han. Un han din acelea care se ridicau pe atunci la marginile oraşului, — adăpostind tîrgoveţi, negustori mijlocii şi ţărani veniţi cu desagii la oraş — şi care, vrînd să speculeze poziţia pe care o avea (se afla chiar în faţa cimitirului) îşi etala pe firmă reclama : „Orice-ai zice, orice-ar fi / Tot mai bine aici, ca vizavi". Filozofia grotescă şi umorul macabru serveau şi ele ca mijloc de reclamă !

Poate din cauza viilor, poate din cauza depărtării — acest cartier al Bucureştiului s-a dezvoltat foarte greu şi foarte tîrziu. Pînă de curînd de aici se întindeau cîmpuri de porumb, întrerupte ciudat şi rural, de uliţe desfundate, cu case din paiantă şi acoperiş de carton asfaltat. Pînă de curînd, — nu-i o gratuită figură de stil, ci este o dată care nu măsoară mai mult de doi, trei ani.

Aşadar, să ne continuăm plimbarea alegînd şoseaua Olteniţei, unul din cele mai tinere cartiere ale Bucureştiului.

De acolo de unde tramvaiul 21 goneşte, şoseaua croită larg ca o autostradă debutează cu case mici — mostre ale arhitecturii izvorîtă din mintea gospodarului cu carte puţină şi cu bani şi mai puţini. Case scunde, ce depăşesc doar cu două-trei palme înălţimea ferestrei, cu cişmea în curte, cu marchize din lemn în faţă şi cu coteţe tot din lemn în spate. Case durate pur utilitar şi la care elementul de frumos era rezolvat cel mult printr-o rozetă aşezată pe frontispiciu, ca o fundă pe creştetul unui copil. Uneori, pe rozetă este trecut şi anul casei, dar nu ştii dacă este anul de începere sau de terminare a construcţiei, pentru că de multe ori decalajul dintre ele se măsura în timp foarte îndelungat.

După cîţiva paşi însă, privirea care se menţinea la orizontul modest al caselor scunde, se loveşte de verticalul alb şi îndrăzneţ al primului bloc, care se înalţă pe un colţ. Surpriza, izvorîtă din comparaţie şi din neaşteptat, este totuşi familiară — am întîlnit-o doar de atîtea ori în Bucureştiul anului 1964. Blocul, desfăşurat în înălţime pe multe etaje şi în lăţime pe multe zeci de metri, îşi află sălaşul pe strada Liniştei — nume care îşi va fi găsit îndeplinire în fapt în mahalaua de altădată, dar nu acum cînd strada este foarte aglomerată de autocamioane, maşini, motociclete ! Dar numele a rămas, modest şi evocator...

Mergi mai departe, şi pe partea dreaptă se înşiruie din nou casele mult prea cuminţi ale cartierului de odinioară. Se deosebesc puţin unele de altele — arhitecţii lor improvizaţi nu au îndrăznit să caute inspiraţie dincolo de gardul vecinului de-alături. Nu au îndrăznit sau nu au putut, în acest cartier modest — în care pretenţiile erau modeste, speranţele modeste, existenţa modestă. Şi iată că deodată, modestia umilă este infirmată : de la piaţa Piscului se întind pe stînga blocuri — 6 corpuri de blocuri mari, cu cîte 8 etaje, care-şi semeţesc cu trufie siluetele elegante pe fundalul irizat. Adevărată demonstraţie de fantezie artistică şi de stăpînire a tehnicii, de supleţe a liniilor şi trăinicie a construcţiei. În fund, blocurile se continuă cu cîte două etaje, atît cît privirea poate să le ajungă. Aici însă, drept în faţă, se deschide privirii complexul comercial modern, cu terase largi şi scări interioare în spirală, amintind de construcţiile de pe litoral. Bufet, magazin de produse lactate, de fructe, de textile... Este şi vizavi unul de textile — o magherniţă îngustă care-şi etalează toată zestrea în vitrina de un metru patrat şi care dăinuie parcă doar pentru comparaţie. Şi cît va fi „Societatea Agricolă Romînească" începuse parcelările şi vindea terenuri la preţul de 40 de lei m.p. Dar tot case modeste şi concepute după acelaşi tipic al omului gospodar — gospodar în sensul arhaic al cuvîntului. Al omului care are doi cocoşi (neapărat pintenaţi) şi o raţă în curte, care atîrnă scrînciobul între crengile nucului, care mănîncă vara în pridvor şi stă seara pe banca din faţa casei. Dar acest arhaic rural, coexistă alături de cele mai concrete dovezi ale vieţii urbane moderne : pe acoperiş omul îşi înalţă antena de televizor, rufele le spală cu maşina „Alba lux", în curte şi-a făcut şopron pentru scuter, ouăle proaspete le pune în „Fram" şi duminica pleacă pe Valea Prahovei să se destindă.

Obosită de amănunte, privirea se depărtează, încercînd să prindă ansamblul. Şi ansamblul se înfăţişează ca un imens inel alb : în spate blocurile albe din şoseaua Olteniţei, în faţă blocurile albe ale noului cartier Berceni, în stînga blocurile albe ale noului cartier Niţu Vasile. Unu, două, trei, zece, douăzeci — nu poţi să le numeri ! Te înconjoară doar, ca un adevărat asalt al noului întruchipat în beton şi sticlă. Privite de aici, din mijlocul acestor case mici, masivele construcţii dimprejur apar ca cea mai vie concretizare a anilor cu o mie nouă sute şaizeci înainte. Măreaţă şi grăitoare concretizare în acest cartier — fost modest, fost tăcut, fost periferic, fost insalubru, fost...

Porneşti pe o străduţă laterală — una din numeroasele care se strecoară printre blocurile de unde constructorii nu şi-au adunat încă sculele şi schelele — şi ajungi în str. Soldat Lica Gheorghe. Un alt complex comercial, modern şi cuprinzător, îşi pune serviciile la dispoziţia sutelor de locatari. O iei pe str. Rezonanţei şi la capătul ei afli noua clădire a Şcolii generale de 8 ani nr. 96. Ajungi în str. Sergent Niţu Vasile şi dai de un alt complex comerciale — dovadă a numărului mare de cumpărători pe care-i are cartierul. Mergi puţin mai sus şi, în faţa Întreprinderii de construcţii montaj nr. 4, întîlneşti noua şcoală medie nr. 30 — dovadă a numărului mare de elevi pe care-i are cartierul. Cartierul — care de fapt este un adevărat oraşel nou al oraşului vechi. Coexistenţa dintre acest vechi şi nou al acestui fost cartier modest şi actual cartier modern, ne-a fost sintetizată de acea ultimă imagine cu care ne-am încheiat plimbarea : pe str. Niţu Vasile, la margine de drum, oprea o căruţă cu un cal costeliv ce-şi pleca plictisit grumazul sub străvechiul „ho, prrr, ho" — în timp ce în spate frîna brusc o maşină modernă ce-şi purta cu eleganţă pe portieră inscripţia „Asistenţa medicală la domiciliu". Imagine cu grai propriu...

Pia RĂDULESCU

Năravuri şi moravuri

Băiat bun

Să mai fiu băiat bun ! Nu merită, dom'le, nimeni nu merită. Faci eforturi să le fii la toţi pe plac, să nu zică nimeni ce şi cum. Degeaba ! Cine-a fost ăla de-a spus că recunoştinţa e o floare rară ? Deştept bărbat !

Uite, nu mai departe decît la şedinţa de ieri. Se ridică Alexandrescu de la contabilitate şi mi-l face harcea-parcea pe Munteanu de la Muncă şi salarii. Că e nedisciplinat, că a rămas în urmă cu lucrările, că e aşa şi pe dincolo. Se ridică Mateescu şi critică — auzi tu îndrăzneală — pe director, că a ţinut două zile corespondenţa nerezolvată. Şi altul şi altul, tot aşa. Eu tac. Nu critic pe nimeni, că doar îs băiat bun. Şi-apoi de ce să te pui rău cu unul, cu altul ?

După şedinţă, da, e altceva. Atunci îmi încep eu activitatea. Îl iau la o parte pe Alexandrescu şi-i spun :

— Bravo domnule, totdeauna te-am admirat pentru curaj. La tine ce e în guşă şi-n căpuşă. Totuşi, uite, eu te critic : n-ai fost destul de tare, asta e. Cu tipi de felul lui Munteanu nu trebuie să umbli cu mănuşi.

Îl văd apoi pe Munteanu şi merg glonţ la el să-l consolez. Asta-i, sînt băiat bun şi nu suport să văd omul trist :

— Lasă, nu te necăji. Ce, parcă nu-l ştii pe Alexandrescu ? Invidios, rău de gură. Nu dau doi bani pe el. Şi dacă aş fi numai eu. Dar nimeni nu-l apreciază.

Il las şi alerg cu mîna întinsă în birou la Mateescu :

— Să ştii că m-ai lăsat ţuţ. S-a găsit, în sfîrşit, cineva să-i mai taie nasul directorului. Că prea şi-o luase în cap. Şi ce dacă-i director ? Dă-i înainte aşa, că-mi placi.

Pe la prînz mă cheamă şeful cu o lucrare. Îi spun de la uşă, cu un aer jovial, cum îi şade bine unui subaltern :

— Să trăiţi, tovarăşe director ! Arătaţi foarte bine astăzi !

— Lasă asta, zice el. Gata lucrarea ?

— Aproape gata. O terminam eu dacă n-aveam necazuri.

— Ce necazuri ?

— De, oameni care n-au ce face. L-aţi auzit pe Mateescu ? Tocmai de dumneavoastră care sînteţi, vorba aia, tatăl nostru, să se lege ? Ce, nu-şi ştie lungul nasului ? Dar să ştiţi că l-am pus la punct. I-am zis : „mai bine ţi-ai vedea paiul din ochii tăi, că te ştie toată lumea că umbli să parvii".

— Zău, aşa i-ai spus ?

— P'onoarea mea, tovarăşe director. Sînt eu băiat bun, dar dacă mă scoate cineva din sărite, devin leu.

— Dar despre cuvîntul lui Alexandrescu, ce crezi? A dracului încurcătură. Privesc pe furiş spre şef. Cu cine-o fi „mergînd" el ? Cu Alexandrescu sau cu Munteanu ? Aş. Ghiceşte dacă ai cum !

— Drept să vă spun, avea dreptate Alexandrescu.

— Crezi ?

— Dreptate şi... nu prea. Ce să strice armonia de la noi din instituţie aşa, pentru fleacuri...

— Deci dumneata consideri fleacuri problemele ridicate ?

— Eee... un fel de-a spune fleacuri. În fond just au fost ridicate. Nu trebuie tolerate asemenea abateri...

— Uite ce-i, zice şeful. Văd bine că ai păreri formate temeinic despre problemele noastre de muncă. Îţi propun deci ca în viitoarea şedinţă să ţii dumneata referatul, să faci aprecieri asupra felului cum îşi duc toţi munca. Şi nu uita : spirit critic ascuţit, că văd că ai berechet...

Auzi, tocmai pe mine să mă pună. Păi se duce de ripă tot renumele meu de băiat bun. Greu e domnule să mulţumeşti pe toată lumea.

Ion DOUĂFEŢE

pentru conformitate
Paul MARIAN

In lumina documentelor

(Urmare din pag. 1)

la Brad nu trebuie să-l căutăm — așa cum a încercat zadarnic autorul rîndurilor de față — căci nimeni nu mai știe acolo de urma lui. Dacă, în schimb, ne vom duce la interesantul Muzeu Tehnic al Căilor Ferate de pe Calea Griviței, din București, modelul străvechiului vagonet ne va apare în față.

Realizat în întregime din lemn, acest vehicul, care datează din secolul al XIV-lea, este o construcție robustă, bine închegată. Circula împins de oameni. Interesul specialiștilor a fost atras de schimbătorul de cale care cuprinde deja cele două elemente principale ale acestui sistem de transport: acul și inima.

Nu știm cine a fost inventatorul vagonetului de la Brad. Ca atîtea alte realizări tehnice din trecut, el este desigur creația unui meșter popular, al cărui nume s-a pierdut.

Să revenim însă la tehnica minieră. Vehiculul pe șine de la Brad nu trebuie să ne surprindă. Să ne gîndim că exploatarea minereurilor are la noi o tradiție multimilenară, caracterizată, între altele, prin procedee și unelte de extracție originale. În ceea ce privește materialul din care vagonetul și linia sînt construite, să nu uităm că tehnica noastră populară este caracterizată printr-o măiestrită prelucrare a lemnului, din care meșterii noștri au realizat strunguri, instalații hidrotehnice, construcții înalte de zeci de metri, războaie de țesut, „încuietoare cu cătei" (lacăte), adesea de o remarcabilă perfecțiune...

Bubuie munții

O serie de izvoare demne de încredere vorbesc despre priceperea minerilor transilvăneni de a utiliza, într-o epocă foarte timpurie, explozivii în mine. Ioannes Fridvalsky, erudit chimist ardelean din secolul al XVIII-lea, scrie următoarele, înfățișînd Abrudul acelor timpuri: *„Toți valahii locuind în acești munți, îi zguduie, sfredelesc, perforează și, nemulțumiți de a găuri pămîntul și pietrele cu instrumentele lor de fier, dărîmă munții utilizînd atîta praf de pușcă, încît, după cum am fost martor, nu e minut pe ceas în care să nu se audă, mai puternic chiar decît în iad, tunetul și pocnetul produs de jur împrejur de tăria pulberii".* De altfel, mulți călători care ne-au vizitat țărîmurile, relatează cu uimire că pretutindeni, prin Apuseni și Carpați *„bubuie munții, se cutremură pămîntul"* Acesta este zgomotul „prafului de pușcă" pus de destoinicii mineri romîni în slujba valorificării tezaurului de avuții ale subsolului, cu mult înainte ca această tehnică să fi fost utilizată prin alte părți.

După cîte se pare, utilizarea explozivilor în lucrările miniere își are adînci rădăcini în regiunea Carpaților noștri. Un manuscris latin, din anul 1395 sau 1396, reprodus și comentat de Reynaud și Favé, într-o cunoscută „Istorie a artileriei", dovedește aceasta. Iată comentariul specialiștilor francezi, dintre care primul este membru al Institutului Franței: *„...Este foarte probabil că în Orient, mai precis în regiunile situate între Ungaria și gurile Dunării, au învățat oamenii să utilizeze practic explozia prafului de pușcă. O împrejurare care întărește această presupunere este aceea că în manuscrisul nostru latin se găsește (folio 52 recto) descrierea utilizării prafului de pușcă în mine. Este deci demonstrat că această aplicație a fost obținută în Orient, poate cu peste o sută de ani, dar în mod cert cu mai mult de cincizeci de ani înainte de a fi fost utilizată în Italia".* Planșa VII din Istoria lui Reynaud și Favé cuprinde facsimilul textului și figurii din manuscris (ultima reprezentînd un munte minier exploatat cu ajutorul explozivilor), care servesc pentru a proba acest fapt important.

„Metallum problematicum"

Într-o lucrare publicată în 1803 la Viena, care cuprinde descrierea unei mine de aur și argint din Transilvania, se vorbește despre un „mineral problematic", numit astfel fiindcă nu putea fi identificat. Culoarea sa „este intermediară între albul de cositor al antimoniului nativ și gălbiuul roșietic al bismutului nativ", iar minerii localnici îl recunosc cu ușurință. Amintitul „metallum problematicum", cum este denumit în scrierile redactate în latinește de învățați transilvăneni, a fost socotit — așa cum arată într-o recentă lucrare cercetătorul sibian R. Binder — de unii mineralogi drept antimoniu și de alții drept bismut.

Aceasta era situația cînd a venit în Transilvania, între 1778 și 1802, în calitate de consilier tezaurial, F. J. Müller von Reichenstein. Bazîndu-se pe observațiile specialiștilor locali, el a izbutit să identifice în acest minereu un nou metal, necunoscut pînă atunci. Pentru a-și verifica descoperirea, Reichenstein intră în legătură cu un elev al lui Linné, T. O. Bergmann. care-i confirmă că este vorba de un metal diferit de bismut și de antimoniu.

În sfîrșit, în anul 1798, chimistul berlinez H. Klaproth reușește să izoleze noul element, dîndu-i denumirea de *telur* pe care a păstrat-o și astăzi. Dovada definitivă a exactității analizei lui Klaproth este adusă în 1832 de însuși marele chimist-mineralog Berzelius.

Telurul, element rar, descoperit cum am văzut în Transilvania, prezintă o mare însemnătate economică și științifică. Pe de o parte, unele minereuri de telur sînt în același timp minereuri de aur și argint exploatabile, iar pe de altă parte, telurul este singurul element cu care aurul formează combinații chimice naturale.

Să reținem că, pînă la izolarea de către Klaproth a vechiului „metallum problematicum" (telurul actual), minerale conținînd aceste elemente „erau cunoscute... numai în Transilvania", după cum just subliniază R. Binder. Tocmai de aceea, colecția de minereuri de telur de la Muzeul Bruckenthal din Sibiu este una dintre cele mai vechi și mai interesante din cîte se cunosc.

★

Deși condiția minerilor din epoca feudală era dintre cele mai grele, s-au găsit destui care să se dedice cu pasiune perfecționărilor tehnice, de pildă înlocuirii forței hidraulice (adesea apa lipsea) prin forța mecanică. Astfel, prin 1779, *Idu Crăciun* inventează „un șteamp fără apă", pentru zdrobit minereuri, care era pus și menținut în funcțiune de către un singur om, cu ajutorul unui sistem de greutăți.

★

Am spicuit cîteva mărturii, mai vechi și mai noi, ale marii iscusințe a locuitorilor acestor meleaguri în extragerea bogățiilor ascunse în adîncurile pămîntului. Avîntul mineritului din zilele noastre se bazează astfel și pe o veche tradiție, dovada hărniciei, priceperii și capacității de creație a poporului nostru.

I. M. ȘTEFAN

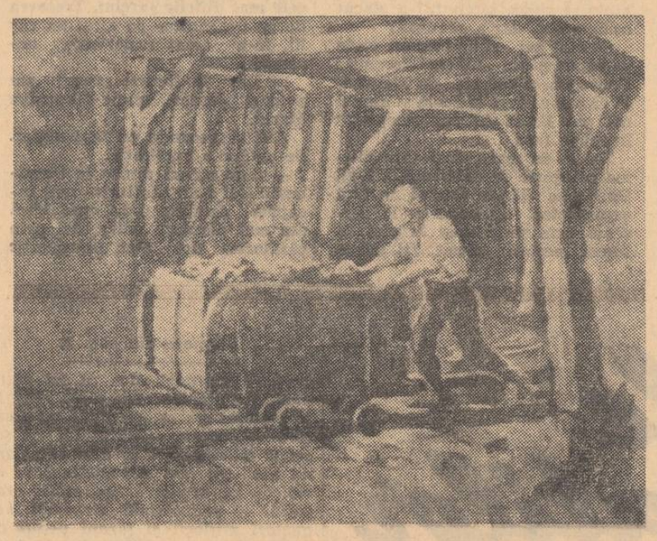

La Brad s-au găsit cîteva șine rudimentare datînd din secolul XIV, avînd un schimbător de cale și un vagonet, construite toate din lemn. Sînt considerate ca cele mai vechi și interesul specialiștilor este atras mai ales de schimbătorul de cale, care conține deja cele două elemente principale, acul și inima

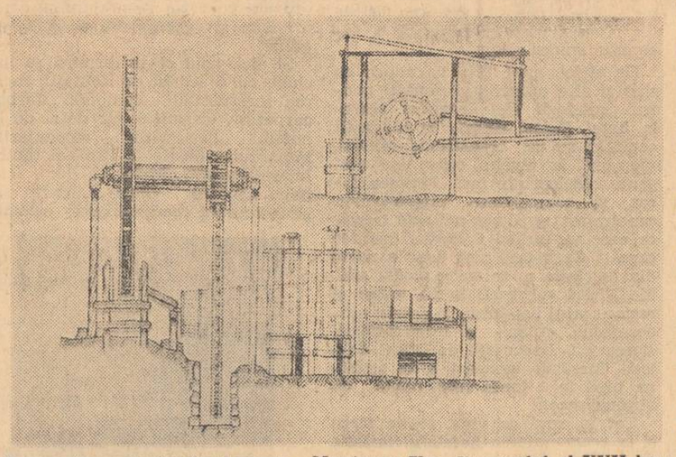

O invenție a meșterului lemnar Munteanu Urs, din secolul al XVII-lea: mașina de spălat minereu

Două calendare ilustrate

Pentru împodobirea căminului, Editura de stat pentru imprimate și publicații ne oferă pentru anul 1965 două frumoase calendare ilustrate.

Unul din ele e intitulat „BASMELE ROMÎNILOR" și cuprinde, în cele 12 file ale sale, cîte o scenă din cele mai frumoase basme ale lui Eminescu, Creangă, Ispirescu și ale altora din scriitorii noștri clasici. Ilustrațiile se datoresc cunoscutei desenatoare Angi Petrescu-Tipărescu, care a reușit să îmbine caracterele tradiționale ale țesăturilor populare românești cu tratarea într-o linie modernă și elegantă. Pe contrapagina fiecărei file e tipărit textul fragmentului respectiv, astfel încît să trezească micilor cititori interesul de a cunoaște în întregimea lor aceste nestemate ale literaturii noastre clasice.

Cel de-al doilea calendar ilustrat, editat în deosebite condiții grafice, se axează pe tematica „MAEȘTRI AI ARTEI ROMÎNEȘTI" și înfățișează, în douăsprezece file, tot atîtea capodopere datorite măeștrilor peneluri ale lui Grigorescu, Andreescu, Luchian, Ghiață sau Baba.

Pe măsură ce lunile se perindă una după alta, avem prilejul să admirăm, în ianuarie, „Iarna în pădure" a lui Andreescu, de pe fila „februarie" strălucesc, pline de o gingașă prospețime, cele două oale cu „Flori de munte cu ferigi" ale lui Dumitru Ghiață, o după amiază caldă de iulie, generos umbrită de verdeața copacilor, învăluie în tihna ei pe cele două „Fete lucrînd la poartă" de N. Grigorescu, pe bătrînul Dunubiu se odihnesc, sub un cer cu nostalgii autumnale, „Corăbii în Portul Brăila" de Jean Al. Steriadi, iar somptuosul „Interior" al lui Petrașcu invită parcă, în noiembrie, la mai deplina prețuire a deliciilor căminului.

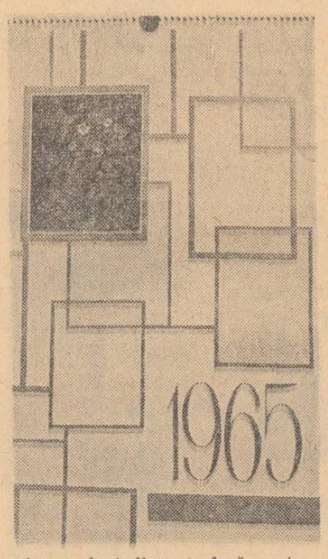

Cele 12 reproduceri în culori sînt astfel așezate în pagină încît prin simpla rupere de-a lungul liniei perforate se pot detașa: în felul acesta, amatorul de artă pe care unul din tablouri îl ispitește și peste răstimpul oarecum efemer al unei singure luni, îl poate înrăma și așeza pe perete unde să-l contemple în voie ani de-a rîndul...

Pe contrapagina fiecărei file cîte un scurt text aduce, pe lîngă datele muzeistice, utile informații despre autor și opera lui.

Cele două calendare ilustrate tipărite de E.S.I.P., năzuiesc astfel spre împlinirea unui străvechi deziderat: să desfete și să instruiască.

PRIETENA MEA cartea

ÎNTÎLNIRE CU ITALO CALVINO

Italo Calvino, acest original scriitor italian, nu-i este necunoscut cititorului romîn, căci sub semnătura acestuia au apărut, în diverse publicații ale noastre, schițe și nuvele care i-au atras atenția, apoi l-au făcut pe cititor să-l caute și să-l citească cu plăcere.

O reîntîlnire cu Italo Calvino, de data aceasta cu semnătura înscrisă deasupra unui volum, este un prilej de satisfacție.

Proza acestuia te cucerește prin tonul ei pe care l-ai caracteriza, la primul contact, drept umoristic dacă, cugetînd mai temeinic, nu ai vedea că el are adîncime, că gluma sa are un substrat, că ea țintește în anumite racile ale societății în care trăiește.

Parte din trilogia „Strămoșii noștri" romanul de proporții reduse „Cavalerul inexistent" uzează de un procedeu minuit cu ingeniozitate — comico-fantasticul. Plin de vervă, Calvino, plimbă pe cel care îl urmărește prin medii și situații încărcate de neprevăzut, îl face martorul unor discuții spumoase, o dată cu aceasta în volum este publicat și un ciclu de „Povestiri" reunite în 1958 și grupate, interesant, în „neajunsurile idilismului, ale dragostei și vieții".

„Cavalerul" este un paladin al lui Carol cel Mare (Agilulf), vestit pentru faptul că nu există și pentru că a rezistat ispitelor prea fermecătoarei Priscilla. În peripețiile sale este urmat de Gurdulu, personaj miraculos care se transformă în obiectele pe care pune mîna și se confundă cu ființele pe lîngă care își poartă pasul. Și, asemenea personaje curioase se mai sînt încă. Ce a intenționat autorul să arate prin acest roman fantastic, iată o întrebare ce se pune din capul locului. E vorba numai de un simplu joc al fanteziei? Nu, firește că nu. Ideea zidită la baza romanului (mai degrabă povestirii) este aceea a combaterii depersonalizării ființei umane, transformarea omului în robot, tendință ce se manifestă în societatea lipsită de preocuparea pentru înălțarea personalității omenești.

Aluziile la epoca contemporană, la fărădelegile săvîrșite de fascism arată că dincolo de această lume a ciudățeniilor, se găsesc personaje sinistre pe care Calvino le biciuiește cu vehemență.

Povestirile ce completează volumul abordează teme ce dezvăluie un univers divers. Aici alegoria joacă un rol mult, foarte mult restrins, autorul luînd ca eroi, oameni trăitori în vremurile noastre, oameni autentici, nu ca în „Cavalerul inexistent".

Mulți dintre eroi sînt mai cu seamă luptători înverșunați contra fascismului, împotriva atîțătorilor la război („Cealaltă față a unui sat", „Un joc frumos ține puțin" etc).

In povești ca „Iepurele otrăvit", „Norul în smog", „Ciuperci în oraș" și altele, este surprinsă viața tristă a muncitorilor exploatați.

Copiilor pe care Italo Calvino ne-a dovedit-o cu prisosință că-i iubește, le-a consacrat cîteva vibrante povestiri între care, cea mai impresionantă este „Călătorie cu cireada".

Volumul „Cavalerul inexistent" se bucură de o traducere și de o prefață clară, sintetică, semnate de Despina Mladoveanu.

Cu orice cunoștință nouă din literatura străină, orizonturile literare se lărgesc. Italo Calvino are meritul de a deplasa acest orizont cu mult mai mult decît alți scriitori. El pune în scrisul său probleme grave și subliniază sensurile adînci ale unor fenomene ce se petrec în vremurile noastre.

C. ȘERBAN

In vitrinele librăriilor

Muzeul Bruckenthal

In volumul editat în condiții grafice deosebite, amatorul de artă va întîlni peste 200 reproduceri ale unor importante lucrări aflate în Galeria de artă amintită, precum și o prefață semnată de Th. Ionescu, șeful galeriei. Acesta prezintă un scurt istoric al muzeului ca și coordonatele sale principale, un indice alfabetic al autorilor, date în legătură cu proveniența tablourilor, precum și o listă a tablourilor cărora, ca urmare a cercetărilor efectuate în ultimii ani li s-au schimbat vechile atribuiri.

Noutăți în pregătirea minereurilor de fier pentru furnal

de M. GURAN și I. TRIPȘA

Lucrarea se adresează atît tehnicienilor și inginerilor care lucrează în acest domeniu, cît și studenților și specialiștilor din institutele de cercetare, tratează probleme legate de procesul tehnic și tendințele actuale în domeniul pregătirii minereurilor de fier pentru industria siderurgică.

Date asupra bazei de materii prime feroase, metode, utilaje și scheme moderne de preparare, procedee actuale de pregătire și eficacitatea pregătirii minereurilor sînt tratate cu competență în volum.

Studii de istorie literară și folclor

Volumul editat de secția de istorie literară și folclor a Institutului de lingvistică din Cluj cuprinde mai multe studii privind probleme de istorie a literaturii sec. XIX, un studiu privind literatura contemporană („Elemente folclorice în poezia lui Beniuc"), diferite studii de istorie a folcloristicii dintre care citățm: „Cîntare și vers la Constantin", precum și articolul „Cîteva probleme actuale de istorie literară" în care se expun unele principii de cercetare în istoria literară. Volumul ni se pare interesant în mod deosebit pentru cei ce studiază dezvoltarea literaturii în Transilvania.

Nectar pe dealuri

(Urmare din pag. 1)

— Și viticultorul?

— El rămîne figura centrală în promovarea calității vinurilor. El își ia de aliat soiul, el îl duce unde trebuie și rezultatele sînt întotdeauna corespunzătoare. Ștefan Vodă a fost, el însuși un bun viticultor, căci lui se pare că-i datorăm renumele podgoriei Cotnarilor. În orice caz, om inteligent fiind și spirit larg, a intuit sortimentul pe care nu l-a lăsat în scris dar a dăinuit, a rezistat împotriva invaziei filoxerei și a timpurilor, care s-a impus vremilor: Grasa de Cotnari El a intuit capacitatea acestor pămînturi, introducînd în preocupările lui de stat grija pentru vii, pentru podgoriile țării. Sînt discuții în legătură cu anul întemeierii podgoriei Cotnarilor. Unii spun că ar fi cu mult dinaintea lui Ștefan cel Mare. Este foarte adevărat. Ea, ca și alte podgorii ale țării, datează de mii de ani.

— Care sînt coordonatele principale pe care se dezvoltă azi viticultura în țara noastră?

— Noi ne mișcăm azi pe coordonate foarte precise, stabilite de conducerea de partid și de stat. Pornind de la soiuri, avînd o repartiție foarte precisă a culturilor și amplasarea podgoriilor pe harta țării, s-a ajuns la unele lucrări esențiale cum sînt raionarea viticulturii încheiată în 1955 și microraionarea încheiată în 1963. În acest fel, s-a mers pînă la fixarea soiurilor pentru fiecare produs în parte. Trebuie să știți că aceasta s-a făcut pe baza studierii soiurilor din țară, al căror număr se ridică la cîteva sute, din care au fost alese cîteva zeci. Prin microraionare, s-a stabilit un plan-director care ne conduce în realizarea marii viticulturi românești.

Ii cerem oaspetelui nostru unele amănunte privind vinurile de calitate din țara noastră care, așa cum se știe, în competiții mondiale s-au situat pe primele locuri.

— Le pot da și eu, ca și mulți alții. Noi am reușit să avem, după studii migăloase asupra diferitelor soiuri, produse de mare marcă, vinuri tot așa de fine ca și vestitul Cotnar. Vă dau numai cîteva exemple. Vinul Sauvignon de Drăgășani — fin, suav, plăcut și delicat, ca un nectar veritabil, și în același timp foarte volubil — prezent și gata să țîșnească din toată partea colinară a Carpaților pînă la Porțile de Fier. Acolo e locul lui, patria lui de-acum înainte.

— Adică?

— Pentru că nicăieri în altă parte a țării nu s-a simțit așa de bine și n-a dat un vin așa de fin ca în podgoria Drăgășanilor și în partea de sud a Carpaților noștri. Asta înseamnă că acestui soi i s-a găsit un loc dintre cele mai prielnice, mai bun chiar decît în țara lui de origine. El provine din regiunea Bordeaux, de pe malul Atlanticului. La noi nu beneficiază de climatul Atlanticului, dar fiind pe ultimele ramificații ale Carpaților, bine însorite, el dă rezultate și mai bune.

Un alt vin de care aș vorbi este Tămîioasa de Pietroasele; rivalizează cu cel mai bun Muscat de Frontignan, recunoscut în lumea întreagă. Împreună cu Grasa de Pietroasele, tot atît de fină ca și aceea din Cotnar, parcă ar aminti mereu de tezaurul descoperit în apropierea acestui sat: Cloșca cu puii de aur.

— Există vreo legătură, credeți?

— Pietroasele este un sat istoric și e sarcina istoricilor să stabilească cum de-a fost îngropată Cloșca tocmai acolo. S-ar putea să existe o legătură între poposirea și rămînerea acestui tezaur în acele locuri și ville din jur. Tămîioasa de Pietroasele însă este un produs recent. Ea era cunoscută la Drăgășani, în Moldova (Busuioacă de Moldova). Prin încercări comparative, s-a dovedit a fi ca la ei acasă, aci, și astăzi el nu poate fi comparat cu nici un alt vin tămîios din țară ca specific, buchet, culoare. Acum poate să meargă ca vin de marcă, cu denumirea de origine, în orice parte a lumii fără să-i fie teamă de concurență. În afară de aceste două vinuri, care pot fi numite „vinuri de aur", am putea vorbi de Muscatul de Tîrnave care se obține din Muscat Otonel. A fost încercat în multe părți la sud de Carpați, a dat rezultate bune, dar niciodată nu s-a impus ca atare. De circa 10 ani, acest soi, care a traversat în partea de nord a munților, și-a găsit locul unde se arată net superior produselor similare chiar din țara de origine. Nici francezii, care l-au băut nu l-au recunoscut. Noi socotim de aceea că el a devenit un soi autohton, pentru că aici dă cele mai bune rezultate.

— Copilul, după cîte înțelegem, a fost înfiat și părinții, crescîndu-l, îl consideră drept propriul lor copil.

— Întocmai. De altfel, între viticultori există convenția ca atunci cînd un soi se adaptează undeva și dă rezultate net superioare altor regiuni, el devine de drept soiul autohton, adică unde și-a găsit a doua sa patrie.

Aș putea să pomenesc și alte vinuri care au apărut și au cîștigat toate concursurile internaționale, unele nu numai cu medalii de aur, dar și cu medalii „hors concours", cu felicitările juriului.

— Vorbeați despre marcă, număr de vin. Ce înțelegi prin ele?

— Oricine bea un pahar de vin, vrea să știe ce anume vin a băut. Unii se mulțumesc și se laudă cu faptul că au băut vin tare. Noi nu mai acceptăm să judecăm vinul după tăria alcoolică. Ea este un indiciu doar și nu dă explicația calității unui vin—armonia dintre toate calitățile (inclusiv alcoolul): frăgezimea, prospețimea care se datorește aciditătii substanțelor volatile, buchetului (natural sau format). Cînd vorbim de vinuri de mare marcă, înțelegem tocmai aceste vinuri în care calitățile amintite se interferează și formează un tablou reușit. Aceste vinuri sînt produse de artă. Artă căreia partidul și guvenul i-au creat în țara noastră cele mai bune condiții de dezvoltare. Ca să fiu mai explicit: ni s-a dat, nouă, viticultorilor, o orientare înțeleaptă; a început să fie aplicat un sistem agrotehnic diferențiat, care joacă un rol tot atît de important ca și soiul și condițiile pedoclimatice. Noi nu stăpînim încă clima: ne luptăm cu înghețul îngropînd via, ne luptăm cu secetă așternînd vara paie pe sol, dar agrotehnica ajută mult la ridicarea calității viilor, chiar în condiții grele.

— Cum s-ar zice, mulți aliați dar și inamici...

— Atunci cînd luăm vița ca aliat prima condiție este să ne alegem aliatul așa cum trebuie, un soi bun. De aici problema selecției sau chiar aceea a creării soiului. Noi sîntem pe cale de a avea soiurile noastre românești pe care le făurim de zeci de ani. Avem asemenea soiuri de masă create care și-au precizat de-acum locul. Ele pot satisface cerințele oricărui consumator, dar continuăm munca de cercetare.

— Și care sînt problemele cele mai actuale ale cercetării în viticultură?

— Cercetarea științifică a căpătat în țara noastră o soluție pe care mulți dintre cei ce ne vizitează nu numai că o admiră dar o și invidiază. Noi sîntem azi țara cu o bogată rețea de stațiuni viticole. Cu ajutorul lor, s-au triat problemele și știm precis în ce direcție să ne îndreptăm eforturile. S-a realizat stabilirea direcțiilor de producție pentru a putea specializa podgoriile noastre după potențialul lor natural și social-economic; s-a stabilit un sistem agrotehnic Dar mai avem și multe de făcut: trecerea la un sistem nou de cultură cu viță înaltă și joasă, care să nu fie îngropată peste iarnă, care să fie mecanizată și omul eliberat de muncile grele, cultura în rînduri la distanțe mari (3,60 m), altele decît le-a cunoscut poporul nostru de sute și mii de ani. Apoi e vorba de creșterea de soiuri noi, rezistente, de dezvoltarea culturii viței în terase, acțiune aflată în largă desfășurare în țara noastră, în sfîrșit de chimizarea viticulturii pe care o studiem intens, problema irigațiilor, a mecanizării ei, a modernizării vinificației și atîtea altele.

— Ați luat parte la multe reuniuni internaționale. Cum vedeți viticultura românească în ansamblul viticulturii mondiale.

— Deși sîntem o țară tînără sub raportul științei viticole, mersul nostru a fost ascendent. Acum 20 de ani, nu exista decît un început de cercetare viticolă în țara noastră, iar în aceste două decenii s-a creat o școală viticolă românească recunoscută peste granițe. Tratatul de ampelografie se află de asemenea printre primele locuri din lume, judecînd după aprecierile unanime și de peste hotare asupra originalității sale. Sîntem o țară avansată în producerea de material săditor, avem o metodă proprie de forțare în apă, ceea ce a cucerit admirația în țările viticole înaintate. Nu e departe ziua cînd vom putea face export de material săditor. Pășind pe drumul științei, al mecanizării și industrializării, viticultura noastră va oferi, an de an, din abundență și la prețuri tot mai ieftine, vinuri bune, foarte bune și o dată cu ele sănătate și bună dispoziție.

M. RADIAN

Pe micul ecran

13 DECEMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 EMISIUNE PENTRU COPII ȘI TINERETUL ȘCOLAR: • Aventurile echipajului Val Vîrtej — STRIGĂTELE DEȘERTULUI II (reluare). • SOARELE, APA ȘI CĂȚELUL. 10.30 REȚETA GOSPODINEI. 11.00 Emisiunea pentru sate. 19.00. Jurnalul televiziunii. 19.10 FESTIVAL „GEORGE ENESCU". Reportaj realizat de Studioul „Al. Sahia" la cel de-al III-lea Festival „George Enescu". 19.35 Evocare literară: ION CREANGĂ. 20.10 Documentarul: POVESTEA LEULUI. 20.30 Filmul AVENTURILE LUI MARCO DEL MONTE. 21.50 Cîntă orchestra de muzică ușoară CLAUDE BOLLING. În încheiere: Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.

14 DECEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Micii chimiști. Membrii cercului de chimie de la Palatul pionierilor din București vor prezenta cîteva din experiențele de chimie distractivă, realizate de ei în laborator. 19.40 Filmul: VIZITA PREȘEDINTELUI. 21.05 Recitalul sopranei LUCIA STĂNESCU, artistă emerită. 21.30 TELESPORT. În încheiere: Buletin de știri Buletin meteorologic.

15 DECEMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. APARATE ȘI SCHEME TIP, FOLOSITE ÎN PETROCHIMIE. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul școlar: Album muzical. Concert susținut de elevii Școlii de muzică din Cluj. În program, lucrări ale compozitorilor clasici și contemporani. 19.55 Emisiune de știință. Din tainele vieții peștilor (IV): PEȘTI LUMINOȘI de ing. Mihail Lefterescu. 20.15 Transmisiune de la Teatrul „Țăndărică": „Micul prinț" de Antoine de Saint-Exupéry. Dramatizare de Letiția Gîtză. 21.45 Miniaturi instrumentale. În încheiere: Buletin de știri Buletin meteorologic.

17 DECEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii: Lacul zînelor. Furios pe zînele care i-au stins pipa, zmeul pîrjolește totul cu flăcările lui și le ia pe zîne în captivitate. Dar un flăcău curajos pornește la luptă împotriva zmeului. Poveste cu iepurași. 19.30 CLUBUL TINEREȚII. 20.50 Filmul: ÎMPUȘCĂTURI ÎN CEAȚĂ. În încheiere: Poșta televiziunii. Buletin de știri. Buletin meteorologic

18 DECEMBRIE

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE, ELEMENTE DE EXECUȚIE DIN INSTALAȚIILE DE COMANDĂ ȘI REGLAREA AUTOMATĂ. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru copii și tineretul școlar: La sfîrșit de trimestru... O vizită la Școala medie „C. A. Rosetti" din București. 19.40 Emisiune de artă plastică: Locuri și oameni evocați de Ion Creangă, în creația pictorului Eugen Ispir. 20.00 SAPTĂMÎNA. 21.00 PARISUL PE GHEAȚĂ. Un reportaj de la un spectacol al ansamblului francez de balet pe gheață. 21.30 Cîntă Valentina Levko. Transmisiune de la Moscova. În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.

19 DECEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru tineretul școlar: Cîntec și joc. Program artistic prezentat de elevi ai Școlii medii „Gh. Lazăr" din București. 19.35 ÎN FAȚA HĂRȚII. 19.55 Armonie și dans, emisiune coregrafică. Își dau concursul: Irinel Liciu, Gabriel Popescu, artiști emeriți, Rodica Istrate, Magdalena Popa, Ion Alexe, Petre Ciortea și Amatto Checiulescu. 20.35 Filmul: VRĂJITOAREA. 22.10 Muzică ușoară... cu Pompilia Stoian și Marius Iorga. În încheiere: Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.

NOTE de telespectator

Dacă nu prea am avut temeiuri să urmărim pînă la capăt multe dintre emisiunile din ultima vreme, — un bravo se cuvine, de bunăseamă, programului muzical-distractiv de duminica trecută, realizat la un bun nivel artistic, care ar fi de dorit în general tuturor producțiilor studioului. Principalul atribut pozitiv al acestui program cu specific duminical, a fost, desigur, exigența. Exercitată de astă dată, exigența a putut asigura, prin selectare, un program în care fiecare număr și-a avut rostul și și-a găsit o interpretare valoroasă. Am urmărit astfel, o suită de numere muzical-coregrafice și de scheciuri foarte minuțios pregătite, în care protagoniștii au putut fi aduși ușor, și în lumina cea mai avantajoasă, în prim-planuri, dansatorii au avut la dispoziție un cadru mai potrivit, iar sunetului i s-a asigurat toată acuratețea.

Ca să fim sinceri, totul ne-a plăcut în acest program de circa 75 de minute: recitalul inedit și magistral susținut de artista poporului Arta Florescu, scheciurile comice din care talentul lui Mircea Crișan a scos încă mai mult haz decît îngăduia textul, muzica ușoară la care și-au adus contribuția Doina Badea, Margareta Pîslaru și de mult absentul de pe micul ecran, George Bunea, ca și excelenta orchestră dirijată de Gelu Solomonescu, pe care, — din păcate — nu ne amintim s-o mai fi văzut anul acesta la televiziune. În sfîrșit, o mențiune specială pentru coregrafie, inovatoare în conținut și în formele de expresie, care a avut în Miriam Răducanu nu numai pe autoarea inspirată a dansurilor, ci și o interpretă sensibilă și expresivă.

N-am vrea să se înțeleagă cumva că am prefera asemenea emisiuni muzical-distractive mult discutatelor „Varietăți". Varietățile, în formula lor consacrată, cu public, cu aplauze și cu bisuri generoase, și-au găsit un loc temeinic și bine-meritat în profilul televiziunii. Poate însă că periodicitatea lor e prea mică, poate că există și alte cauze, poate că, în ultimul timp, nu s-au manifestat destul spiritul inventiv și exigența redacției, cert este că duminica trecută a fost verificată cu succes o altă formă de asigurare a unor programe duminicale corespunzătoare, atunci cînd nu există sau nu pot fi realizate „Varietăți".

★

Imbunătățit, de asemenea, programul de filme, dintre care am reținut amuzanta comedie „Bărbații" a cinematografiei iugoslave, pelicula plină de fantezie și de sarcasm „Un om trece prin zid" și celebrul film din arhivă „Nevasta brutarului", după piesa lui Marcel Pagnol. Ca și în alte dăți, studioul a mobilizat o întreagă echipă de actori pentru „dublarea", în românește, a filmului, distingîndu-se creația lui Mircea Albulescu în dublura rolului, interpretat pe peliculă de marele și regretatul Raimu.

Așteptăm programarea în continuare a capodoperelor cinematografiei mondiale, aflate în arhiva de filme.

St. RADU

OUL LUI COLUMB

de DAN DEȘLIU

Poftim, ca să vezi, ce soluții simple și eficace se pot găsi în cele mai complicate împrejurări dacă există un pic de istețime și inițiativă. Dumitale, sau mie, sau altcuiva, nici nu ne-ar fi trecut prin cap o idee ca asta, dar specialiștii anumitor federații au dibuit-o cît ai clipi, că d-aia sînt ei specialiști...

Adică, pînă cînd cu înfrîngerile — la fotbal, la hochei, la tenis de masă, ba chiar prin alte ramuri și rămurele, unde nu mai pățisem așa ceva de ani de zile? Ne-am săturat, și basta! Și atunci, firește, luăm măsuri radicale. De exemplu — urma să se dispute un turneu internațional de handbal în 7, cu participarea unor echipe feminine din Bratislava și Budapesta. Uite, că nu se mai dispută! Mă rog, era vorba despre o competiție amicală, un prilej de verificare cu atît mai binevenit cu cît — în momentul de față — are loc remanierea lotului de bază în vederea campionatului mondial. Numai că prudența este mama înțelepciunii — iar noi n-avem chef să mai pățim ca-n Cupa Bucureștiului. Și, în plus, avem un prestigiu de apărat!

De asemenea, auzisem ceva despre două întîlniri, de hochei, cu formația secundă a Cehoslovaciei. Mai exact, meciurile erau perfectate și ne bucuram cu anticipație că vom vedea la lucru o echipă de mare valoare. În sportul cu patine și crose nu prea avem ce apăra: avem, exclusiv, de învățat. Dar, te joci cu ideile, mai ales cînd sînt limpezi și lesnicioase ca oul lui Columb? Contramandăm și hocheiul și evităm dintr-un condei încă două eșecuri sigure.

Procedeul este superb și infailibil: adio riscuri, obiecții, discuții, bătaie de cap, dureri de creștere! Hotărît lucru, inițiativa trebuie extinsă fără întîrziere, aplicată întocmai — sau aproape — și în alte discipline — cum ar fi voleiul, atletismul, sporturile de iarnă etc. Despre fotbal, mi se pare inutil să amintim...

De fapt, dacă stai să te gîndești, e de mirare cum de nu s-au luat măsuri ceva mai din timp, evitîndu-se necazuri previzibile și inutile. Astfel, Petrolul putea foarte bine să nu se mai obosească pînă la Plovdiv, că tot acolo am fi ieșit, iar Dinamo să fi cedat din oficiu jocul retur cu Internazionale, invitînd în schimb una din cele 11 (unsprezece) echipe de juniori ale aceluiași club, pentru o partidă-demonstrație... Acum, eventual, ar mai fi vreme să ne retragem din Cupa Cupelor, sau din seriile campionatului mondial și să organizăm în compensație niște meciuri de „veterani" — ca astă toamnă, cînd plecaseră zmeii peste mări și țări și am mai văzut și noi o pasă corectă și un șut cu efect, la păianjen, din mila lui Ionică Bogdan et comp.

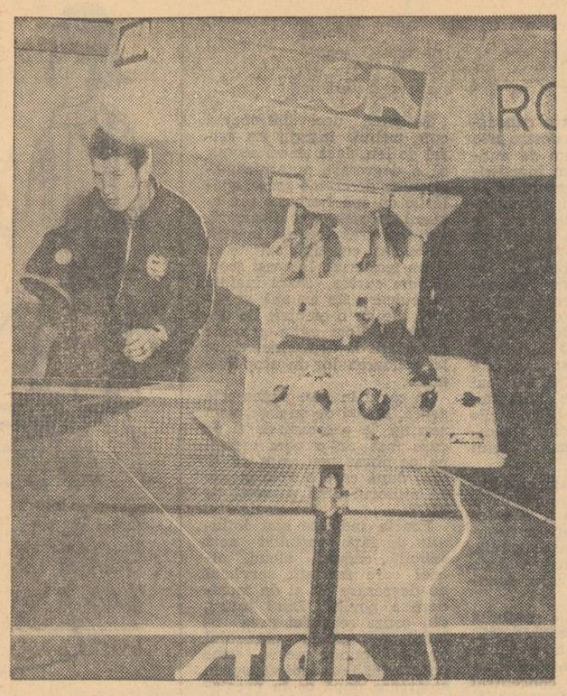

La masa de joc, robotul Stiga și maghiarul Berkzic

Robotul STIGA joacă tenis de masă

După 5 ore de zbor cu escale făcute la Praga, Berlin și Copenhaga, în ziua de 19 noiembrie, după amiaza, am aterizat pe aeroportul Bultofa din Malmö. Aici, în cel mai sudic oraș scandinavic (al treilea din Suedia ca mărime) avea să se țină cea de a patra ediție a campionatelor europene de tenis de masă, competiție despre care s-a scris la timpul potrivit. Am culeș, de aceea, pentru revista „Magazin", cîteva noutăți.

★

Tineretul, „rîvnind" la locuri fruntașe, a dat asalturi îndrăznețe, detronînd chiar pe unii dintre „senatorii de drept". La băieți, campionatele s-au desfășurat la un bun nivel tehnic și spectaculos, în timp ce la fete, au fost în general „monotone și plicticoase". Băieții, în special suedezii, au prezentat cîteva lucruri din jocul asiaticilor, în timp ce fetele s-au rezumat tot la vechea manieră de joc, „tăcăneala". Au fost partide cînd s-au schimbat peste 1500—2000 mingi.

★

O noutate consider că o prezintă și locul de desfășurare a întrecerilor — sala Baltiska. Construită din prefabricate de beton și panouri mari de sticlă, baza sportivă respectivă este un edificiu frumos. În interior, clădirea posedă o sală cu 5.000 de locuri, o sală mică de antrenament, cabine pentru radioteleviziune, 4 mari foaiere pentru spectatori, rezerve pentru servicii sanitare și tonete, instalații speciale, sală și cabine pentru legături telex și telefonice. Interesantă ni s-a părut iluminația sălii. Aceasta este colorată, pentru a nu obosi ochii. Cu toate acestea, așa cum au discutat la prima ședință tehnică conducătorii de delegații și antrenorii lotului, lumina fluorescentă, albăstrui-verde (la care se adaugă coloritul țipător al pardoselii verde de linoleum și albul deschis al scaunelor) a obosit vederea jucătorilor, împiedicîndu-i în urmărirea mingii.

★

O noutate interesantă a fost expoziția de articole și fotografii **„Tenisul de masă de-a lungul anilor"** prezentată în foaierul central al sălii. Aceasta a oglindit evoluția tenisului, de la jocul „Volan" și pînă la cel modern de azi.

Pentru jucători, specialiști și antrenori, a fost prezentat „ROBOTUL-STIGA", cea mai mare noutate a competiției.

Ce reprezintă acest robot? Un aparat acționat electric, care, cu ajutorul unor dispozitive, trimite mingea fulgerător în diferite colțuri ale mesei de ping-pong. Adversarul mașinii robot trebuie să fie foarte atent la viteza cu care mingiile vin spre el sau cad pe masă, la efectul ce se imprimă acestora. „Robotul Stiga", care costă destul de scump, peste 450 de dolari, are o cutie specială în care sînt depozitate 300 de mingi. Sportivul care se antrenează cu o asemenea mașină, spun inventatorii și furnizorii robotului, poate să-și perfecționeze măiestria sportivă, să-și creeze anumite reflexe condiționate (pe revers sau pe forhand), să-și mărească viteza de reacție sau să-și corecteze unele lipsuri în atac sau apărare.

V. GRADINARU

P. S. În ceea ce privește comportarea sportivilor noștri, s-a scris în presă. Deși eram creditați drept favoriți, în 2—3 probe, noi n-am răspuns acestui credit, deși sportivii noștri puteau și aveau posibilități. Fetele s-au comportat nemulțumitor, iar băieții au încercat să facă ceva dar n-au reușit.

UN ANTRENOR OPTIMIST ȘI UN CLUB CARE NU-ȘI CUNOAȘTE OBLIGAȚIILE

- **Invitați la un antrenament al Științei Craiova.**
- **Un colectiv închegat și un antrenor cu simț de răspundere.**
- **Lovin își regretă greșelile dar...**
- **Și pe stadionul din Craiova crește iarba.**
- **Vestiare în care te alegi cu dureri de șale.**
- **Va fi iarna un bun consilier?**

Echipele noastre de fotbal — cu excepția cîtorva divizionare A, care mai au de susținut partide restante în campionat sau meciuri internaționale — se pregătesc să intre în așa numita vacanță de iarnă. Va fi, sperăm, o vacanță activă atît pentru jucători cît și pentru cluburi. Pentru că sînt multe lucruri care se cer puse la punct. Bunăoară, la Știința Craiova... Această formație a cunoscut în sezonul anterior o evoluție extrem de sinuoasă și de contradictorie. Anul trecut, pe vremea aceasta, se afla în divizia B pe un loc ce nu-i oferea perspective prea strălucite. La sfîrșitul campionatului însă termină pe primul loc în seria sa și promova în categoria A. Un adevărat tur de forță. Debutul în actualul campionat nu i-a adus cine știe ce satisfacții: o înfrîngere categorică acasă, o victorie oarecum surprinzătoare în deplasare. Abia spre final, și-a găsit echilibrul necesar. A realizat partide frumoase, cîștigîndu-și adeziunea publicului. După un astfel de zig-zag, veți înțelege desigur, de ce, deunăzi, cînd am fost la Craiova și l-am întîlnit pe antrenorul N. Oțeleanu, prima întrebare pe care i-am pus-o s-a referit la viitorul echipei pe care o pregătește. Fostul half-centru de la „Sportul studențesc", astăzi cărunt, dar încă plin de vigoare, a surîs cu înțeles, semn că nu era prima oară cînd i se puneau astfel de întrebări-pronostic.

— Sînt optimist, ne-a declarat el cu convingere. Și ca să ne demonstreze, ne-a invitat la antrenamentul care avea loc chiar în acea zi. Se înțelege că am primit cu plăcere. La ora stabilită, toți jucătorii s-au adunat în vestiar. Această disciplină constituie un lucru bun. Nu și singurul pe care aveam să-l constatăm la echipa din Țara bănilor...

Intrîndu-se în program, s-a început cu o succintă analiză a meciului anterior. Cu acest prilej, am remarcat două lucruri. În primul rînd, un spirit critic pătrunzător al antrenorului, care a avut de făcut observații judicioase și utile fiecărui jucător, chiar și celor care se evidențiaseră. În al doilea rînd, fotbaliștii înșiși — începînd cu cei care au un stagiu îndelungat în divizia A, Marin Marcel, Haralambie Eftimie și terminînd cu novicii Sfîrlogea și Onea — au scos la iveală lipsurile proprii și pe cele constatate la partenerii de echipă, ceea ce denotă o atitudine sănătoasă, care exclude îngîmfarea și autolinîștirea și presupune dorința de perfecționare. Pe stadion, la executarea exercițiilor, am observat, de asemenea, multă poftă de lucru, o colaborare perfectă între antrenor și jucători.

Dacă despre echipa craioveană se pot deci spune lucruri frumoase, dacă ea și antrenorul său își privesc cu seriozitate și simț de răspundere îndatoririle, nu tot așa putem vorbi despre clubul de care aparține formația. Se pare că acest club a fost luat oarecum prin surprindere de promovarea echipei în categoria A. În orice caz, problemele ce s-au ivit de atunci încoace le-a rezolvat fără maturitatea necesară sau nu le-a rezolvat deloc. Să ne explicăm. Aflîndu-ne pe stadion și urmărind antrenamentul, am văzut un tînăr care se uita cu jind la cei ce alergau pe gazon. Ni s-a spus că-i jucătorul Lovin, care suportă consecințele unor suspendări dictate de către Federație și de către propriul său club. Că înaintașul craiovean a fost sancționat, e bine, întrucît jocul pe care-l practică și care s-a soldat cu accidentarea a doi dintre cei mai talentați fotbaliști ai noștri, este de netolerat. Dar Lovin este el însuși jucător foarte tînăr și cu frumoase perspective. Formația craioveană va mai avea nevoie de el. Se cerea deci ca măsurile disciplinare ce s-au luat, în cazul lui, să fie urmate de o atentă și grijulie muncă educativă, dusă pentru a-l dezbăra de obiceiul de a lovi, pentru a face din el un jucător corespunzător din toate punctele de vedere. Era neapărat nevoie ca el să simtă că face încă parte din echipă, să fie obligat să participe la antrenamente laolaltă cu toți ceilalți jucători. Ori asupra lui Lovin s-a acționat mai cu seamă prin mustrări și sancțiuni. L-am văzut demoralizat. Ne-a rugat să scriem în gazetă că-și regretă sincer vina și că niciodată nu-și va mai lovi adversarii de joc. Dar cu vina clubului față de el cum rămîne?...

Felul în care se face educația jucătorilor constituie una din problemele asupra căreia voiam să ne oprim. Mai vin însă și altele la rînd. După ce Știința Craiova a intrat în divizia A s-au luat măsuri să se mai ridice o tribună la stadionul din localitate. Asta nu e rău. Dar la terenul de joc nu s-a gîndit nimeni. Și s-ar fi cuvenit. Gazonul e prost: numai gropi și smocuri de iarbă netunsă. „Și în Oltenia crește iarbă", ne spunea jucătorul Bărbulescu. Nostim e, că uneori sîntem trimiși pentru antrenamente pe un maidan de pe malul Jiului, la 5 km depărtare de oraș, sub pretextul că trebuie făcute lucrări de întreținere. Constatăm însă că terenul rămîne mereu așa cum îl știm, adică într-o stare necorespunzătoare". Foarte precis în pasele sale, halful craiovean nimerise și de data aceasta exact unde trebuie. Tot el ne-a atras luarea aminte asupra vestiarelor în care se echipează jucătorii. Pentru echipa gazdă, se pune de obicei la dispoziție o încăpere urîtă și afumată, în mijlocul căreia se încălzește, pe plita unei sobe metalice, puțină apă pentru dezmorțirea atmosferei. Cît despre echipele oaspete, ele n-au parte nici de atît. Jucătorii trebuie să se dezbrace și să se odihnească în pauza dintre reprize într-o chichineață, unde e curent de te apucă durerea de șale. Și ca o încoronare, după joc sau după antrenamente jucătorii n-au unde să facă o baie ca lumea, căci în cea existentă apa se oprește cînd nici nu te aștepți.

Să sperăm că perioada de iarnă va fi pentru conducerea clubului Știința Craiova un bun consilier, că în sezonul rece se vor lua măsuri temeinice pentru înlăturarea neajunsurilor semnalate. Altfel, s-ar putea ca acestea să aibă o influență negativă asupra echipei, asupra pregătirii ei, să întunece optimismul antrenorului Oțeleanu. Și-ar fi păcat.

C. AMARIȚEI
I. PAVELESCU

Instantanee sportive

de C. GHEORGHE

SUPORTERII
— De ce tremuri așa?
— Să nu ne marcheze un gol!

— Ce zici, 1 sau 2?
— X!...

— Tăticule, ai serviciul prea puternic!...

Mobilă tip „șah"

- *DOI STUDENȚI de la Universitatea Cambridge (Anglia), Bill Ball și Michael Rudd, au pus la punct o construcție originală pentru plimbări pe apă. Este vorba de un fel de barcă cu pedale, care acționează la rîndul lor un ventilator. Se creează o puternică propulsie care permite deplasarea bărcii pe apă. Cei doi inventatori cred că acest nou mijloc de deplasare pe apă va avea succes în rîndul amatorilor.*

- *ZIARUL „LA NACION" din Buenos Aires a anunțat că turneul selecționatei de*

MOZAIC

de fotbal a Argentinei, prevăzut să aibă loc în anul 1965 în Europa, a fost anulat. În schimb, echipa Argentinei va participa la un turneu care va avea loc în Mexic în luna martie și aprilie și la care vor lua parte echipele naționale din Mexic, Brazilia, U.R.S.S., Ungaria și Cehoslovacia.

- *ÎN CERCURILE sportive din Europa a produs senzație înscrierea unei echipe de volei din... Anglia în competiția „Cupa campionilor europeni". Este vorba de formația K. S. Pogon din Birmingham, prima echipă engleză care ia parte la o competiție de acest fel.*

- *O MICĂ statistică: În ultimii 72 de ani s-au disputat 100 de întîlniri pentru titlul de campion mondial la toate categoriile. 76 dintre ele s-au terminat prin K.O., iar 24 la puncte.*

- *CUNOSCUTUL jucător de rugbi din Franța, Amédée Domenech turnează în prezent filmul „Agentul „FX 18". în care deține rolul principal.*

- *LJUBOMIR Lovric, selecționerul unic al echipei de fotbal a Iugoslaviei, și-a prezentat demisia din postul său*

- *MICKEY WALKER, fost campion mondial de box la categoria mijlocie în... 1926, și-a descoperit la bătrînețe talente de... pictor. Lucrările sale, expuse într-o galerie de artă din New York, se bucură de succes.*

CURIOZITĂȚI SPORTIVE

Și așa ceva se poate întîmpla! Săritorul cu prăjina și-a luat elanul, a fixat prăjina, s-a avîntat spre stachetă și la mijlocul drumului, zborul lui s-a întrerupt pe neașteptate: prăjina din fibre de sticlă s-a rupt! Imaginea de mai sus îl prezintă pe atletul american, Fred Hansen, surprins în această postură în cadrul unui concurs disputat la New Brunswick.

Pentru prima oară în anale istoriei boxului mondial, pe biletele care s-au pus în vînzare pentru proiectatul meci din noiembrie între boxerii Cassius Clay și Sonny Liston (și care s-a amînat din cauza unei operații de hernie a primului), nu au fost trecute numele celor doi pugiliști.

Explicația, relatată de presa sportivă, constă în faptul că, Cassius Clay, care a trecut la mahomedanism și și-a schimbat numele în Mohamed Ali, a vrut în acest fel să evite susceptibilitățile coreligionarilor săi.

Nu-i așa? Parcă-l cunoașteți... Vă ajutăm să-l identificați: este cunoscutul actor de cinema, Jean Paul Belmondo, care a putut fi urmărit în ultima vreme în cîteva filme prezentate în țara noastră.

Pasionat al jocului de fotbal, el a făcut recent parte ca portar din echipa artiștilor, care a întîlnit, într-un meci de tradiție, o formație a ziariștilor sportivi.

Presa a menționat că Jean Paul Belmondo și-a interpretat rolul cu destui succes.

În legătură cu meciul Clay—Liston

SITUAȚIA RĂMÎNE CONFUZĂ

Situația titlului mondial de box la categoria grea continuă să rămînă confuză din cauza disputei acerbe ce se dă între diferitele asociații și trusturi care patronează boxul profesionist. La 16 noiembrie un ring din Boston urma să fie teatrul revanșei Cassius Clay — Sonny Liston, dar, în ultimul moment, Cassius a fost internat în spital, pentru o intervenție chirurgicală, se pare iluzorie. Acest meci recunoscut de confederația boxului din New York era însă contestat de W.B.A. (World Boxing Association) care de mai multă vreme îl destituise pe Clay din fruntea greilor mondiali, acuzîndu-l de înțelegere cu Liston, la meciul de la Miami. Amînată sine die, revanșa Clay—Liston se pare că și-a pierdut deocamdată orice interes, fiindcă nici unul din cei doi boxeri nu acceptă alt adversar.

Așadar, W.B.A. nu-l mai recunoaște pe Cassius Clay campion și, în consecință, trebuie să-i găsească un succesor. Organizatorii întîmpină însă mari greutăți, deoarece niciodată boxul profesionist nu a cunoscut o criză de efective atît de gravă. Atunci s-a apelat din nou la Floyd Patterson, fostul campion, pe care Liston l-a învins de două ori prin K.O. Floyd va boxa la 29 ianuarie la Madison Square Garden cu boxerul canadian George Curvalho. Absolvind această eliminatorie, Patterson ar urma să boxeze pentru titlu cu Ernie Terrel, calificat fără luptă, căci adversarul său, negrul Cleveland Williams, a fost trimis pe 4 luni la spital, de un agent grăbit, care-l arestase la Houston pentru exces de viteză. Îndepărtarea brutală a lui Cleveland Williams, boxer cu mari calități și șanse, nu este cumva opera unei bande a bookmakerilor? se întreabă cei care urmăresc îndeaproape culisele boxului profesionist.

ȘAH

HOTĂRÎRILE CONFERINȚEI F.I.D.E.

- **De ce s-a revenit asupra interzicerii remizei pînă la mutarea 30.**
- **Propunerea lui Bronstein a fost respinsă dar...**
- **Pentru prima dată un reprezentant romîn a fost ales în organismele F.I.D.E.**

După cum se știe, concomitent cu Olimpiada, la Tel Aviv a avut loc și Congresul Federației internaționale de șah — F.I.D.E., congres festiv, marcînd a 40-a aniversare a înființării F.I.D.E. Țara noastră a fost reprezentată de prof. univ. emerit Ion Gudju, unul din fondatorii de acum patru decenii ai F.I.D.E. Profesorul Ion Gudju, care este și vicepreședinte al Federației romîne de șah, a răspuns cu amabilitate rugăminții noastre de a ne vorbi despre lucrările Congresului F.I.D.E.

— La Congres, ne-a relatat d-sa, au luat parte reprezentanți a 52 de țări. Cifra este semnificativă și reflectă dezvoltarea șahului pe plan internațional. La congresul de acum 40 de ani erau doar 15 țări reprezentate...

— S-a discutat mult despre remiză...

— Da, problema remizelor a fost mult dezbătută. S-a considerat că interzicerea remizelor pînă la mutarea 30 nu este compatibilă cu principiul demnității și echității.

— Dar problema luptei împotriva „remizelor de salon" rămîne...

— Firește, numai că interzicerea remizei pînă la mutarea 30 era și o măsură formală, ineficientă. Discuții vii au fost și în problema secondanților și, legat de ea, a ritmului de joc. După cum știți, s-au formulat proteste împotriva faptului că după întreruperea partidei după 5 ore de joc (și 40 de mutări, deci un ritm de 16 mutări pe oră), jucătorii sînt ajutați la analiză de secondanții lor, mai mult sau mai puțin numeroși. S-a propus, în consecință, accelerarea ritmului de joc — 18 mutări pe oră — și reluarea partidei întreruptă nu a doua zi, ci după o pauză de doar două ore.

— Propunerea lui Bronstein, de dublare a participanților la meciurile candidaților...

— ...a provocat discuții foarte aprinse. Propunerea a fost susținută de delegații S.U.A., U.R.S.S., Iugoslaviei, ai căror reprezentanți ar fi urmat să figureze în principal printre cei ce s-ar fi adăugat participanților la meciuri. Propunerea a fost însă respinsă, considerîndu-se că unei competiții, o dată începută, nu-i poate schimba regulamentul pe drum.

— Ce probleme au mai fost discutate?

— Colaborarea cu alte organizații șahiste internaționale (a problemiștilor, a jucătorilor prin corespondență, a orbilor), împărțirea actuală a zonelor, calendarul competițional pe 1965, acordarea titlurilor de mare maestru și maestru internațional (în sensul îngreunării obținerii acestor titluri), sistemul de notație etc.

Interlocutorul nostru ne-a mai povestit cum în timpul lucrărilor congresului, devenind disponibil un loc în Comisia pentru regulile jocului, propunerea reprezentantului cehoslovac de a fi ales prof. Ion Gudju a fost aprobată.

U. VĂLUREANU

Soluțiile studiilor din numărul trecut

I.

În mod normal, pionul negru din e3 nu mai poate fi oprit nici de regele din a3 — prea depărtat — și nici de calul din c8. Pentru a obține remiza albul recurge la o manevră originală: **1.Ce7+, Rh7!** (la 1...Rf8 sau Rh8 ar fi urmat 2.Cg6+ și, după 3.Cf4, pionul negru nu se mai poate transforma în damă; la 1...Rf7 albul ar fi putut continua cu 2.Cc6! și pionul e3 este din nou prins din urmă) **2.g6+, Rh8 3.Rh4!** Ce se întîmplă? Albul a renunțat la lupta împotriva pionului? Aparent da, totuși... **3...e2 4.Re5!, e1D 4.Rd6!** și acuma se vede în ce a constat planul albului: regele negru a rămas complet blocat și dama singură nu poate învinge regele alb care va patrula în jurul calului din e7.

II.

Dacă **1.R:b2?** atunci **1...c:d4** remiză. Deci, albul trebuie să retragă calul propriu și să lupte pentru cîștigarea celui negru, după care va captura ușor și pionul advers. Cu cal și nebun contra rege singur, albul, teoretic, are finalul cîștigat. **1.Cc6+, Rb5** (dacă 1... Rb6 2.Ce5, Cd1 3.Cg4! și calul negru este imobilizat) **2.Ce5, Ca4 3.Nc4+, Ra5 4.Cc6+** (la 4Nf1 ar fi urmat 4...c4+! 5.N·c4, Cc5+) **4...Rb6. 5.Cd8, Ra5 6.Cb7+, Rb6 7.Nd5, Rb5 8.Cd6+, Ra5 9.Nc4** și acum, dacă **9...Cb6 10.Cb7 mat!** iar dacă **9...Rb6** atunci regele capturează calul din a4.

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacția și administrația. Piața Scînteii, tel. 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI
tel. 17 60 10 interior 14 00

Ceea ce arătăm în schițele noastre este echipamentul de plimbare în lunile reci și de mic turism alpin. Bluzele impermeabile și căptușite gros, rochia, — respectiv fusta — din material dens, călduros, precum și diversele jachete matlasate, tricotate sau din atît de prețuita noastră blană de oaie (pentru rezistența și căldura ei) din care se poate face o imitație stilizată de cojocel ciobănesc, sînt cele mai potrivite acestui scop. Glugile și căciulițele, pe cît posibil din același material, completează ansamblul. **Desene de Tanți PFENNINGS**

SFATURI COSMETICE

În cazul în care cunoaștem că tenul nostru este gras, neglijăm de multe ori să-i acordăm îngrijirile necesare sau recurgem la procedee care sînt dăunătoare. Datorită acestui fapt se poate întîmpla ca uitîndu-ne atent în oglindă, să constatăm că pielea obrazului nu mai prezintă aceiași luminozitate și transparență, că porii sînt dilatați, că mușchii și-au pierdut din tonicitate și că fardul, oricită osteneală am depune în acest scop, este foarte vizibil, ca să nu mai vorbim de ridurile „laba gîștei" și de cele de la colțurile gurii atît de frecvent întîlnite chiar și în cazul tenului gras.

Toate aceste consecințe nefaste se datoresc pe de o parte tendinței de a lăsa totul pe seama secrețiilor naturale, greșală inadmisibilă, sau aplicării unor metode contraindicate în cazul tenului gras.

O primă greșală întîlnită frecvent este degresarea prea drastică a obrazului cu unele substanțe cum sînt benzina, eterul, alcoolul concentrat etc. Este adevărat că ele la început aduc o ameliorare rapidă însă, cu timpul, glandele sebacee încep să secrete și mai mult depunînd în acest scop un efort deosebit, fapt care duce în ultimă instanță la moleșirea țesuturilor, asprirea și ofilirea pielii.

Desigur că în cazul tenului excesiv de gras, sînt indicate loțiunile alcoolice astringente, dar cu condiția ca concentrația în alcool să nu depășească 50%.

Se pune deci întrebarea cum trebuie îngrijit un astfel de ten, dacă ținem seama că o degresare puternică, aplicarea de creme grase, spălările cu apă fierbinte sau abuzul de săpun, îi dăunează. Un ten gras trebuie îngrijit cu aceiași conștiinciozitate ca și un ten uscat. În acest scop, îl vom curăța seara înainte de culcare fie cu apă și săpun, fie cu o emulsie de demachiat. Vom evita cremele grase atît la demachiat cît și la aplicarea lor în scop nutritiv.

În cazul în care pielea este aspră, lipsită de suplețe, vom recurge la o cremă de zi pe care însă nu o vom menține pe obraz mai mult de ¼ oră, după care o vom șterge cu ajutorul unui șervețel de hîrtie.

Foarte indicate sînt loțiunile de față conținînd acid salicilic, camfor, alaun, alcool care fac atît serviciul de degresare cît și de închidere a porilor. Dacă totuși, din cauza secreției prea abundente pielea obrazului prezintă puncte negre, este necesar să le îndepărtăm prin stoarcere după ce în prealabil am făcut o baie de abur.

În scopul eliminării secreției de grăsime, putem recurge la diferite substanțe absorbante pe care le vom aplica săptămînal, sub formă de măști. În același scop este indicată și folosirea pudrei.

Pentru evitarea apariției ridurilor, vom aplica în porțiunea din jurul ochilor o cremă hrănitoare pe care o vom menține și în cursul nopții.

Anca BOGDAN

ROCHII DE STOFĂ

1) Rochie-mantou din stofă groasă, cu gîtul înalt, răsfrînt și tăieturi pe lung, dublu tighelate ; 2) Din stofă în dungi, o rochie cu cută dublă în față și buzunare mari aplicate pe fustă ; 3) Tot din stofă, o rochie cu corsajul la două rînduri de nasturi și ecuson. Corsajul și cordonul din piele ; 4) Din stofă bleumarin o rochie gen chemisier, cu patru clape în față ; 5) Rochie din stofă ecosez, cu corsajul lungit și fusta în cute duble.

Desene de Raia SOLOMONICA

Colțul celor mici

Lucru de mînă

Materialul necesar pentru căciulă și fular : 400 gr lînă albă și 50 gr o culoare cu care brodăm cerbii. Pentru calcularea ochiurilor punem pe andrea, la începutul lucrului, 20 ochiuri apoi le măsurăm cu un centimetru (fig. 1) și vedem că 20 de ochiuri sînt egale cu 5 cm (deci 4 ochiuri pe 1 cm). Astfel vom calcula cu cîte ochiuri începem căciulița, care se lucrează un ochi pe față, un ochi pe dos. Se începe de jos cu 3 rînduri din lîna cu care brodăm, apoi cu cea albă. Cînd socotim că avem destulă adîncime încreștim și coasem un ciucure sau un pompon. Apoi brodăm cerbul cu culoarea închisă. Desenul cerbului (fig. 2).

Pentru fular calculăm lățimea lui și lungimea atît cît dorim. La ambele capete coasem cîte un pompon.

Mănușa cu un deget și casca. Pentru mănușă materialul necesar : 100 gr lînă cu andrele 2 1/2. Pentru cască avem nevoie de 250 gr lînă și 2 nasturi. Alăturăm tiparul 4 în pătrate cu latura de 5 cm și vom lucra casca cu punctul mănușii.

La baie

În cămin avem o baie
Nu ca orișice odaie.
Pătrățele de faianță
Întind brîul pîn-la clanță.

Mozaicul peste tot
Presărat e cu pișcot,
Aplecată mult spre cadă
O tulpină stă să cadă :
Floarea Soarelui ? Ba, dușul !
Și-n fereastră corcodușul.

Baia noastră iarăși are
Musafiri din grupa mare.
Lîngă albele chiuvete
Vin pe rînd băieți și fete.
Robinetele perechi
Zgîlțîite-s de urechi,

Pîn-ce apa clocotită
Curge lină și-ncropită.
Fiecare cu săpun
Înainte de dejun.
Urcă-n caiere clăbucul
Spală fața și năsucul,
Învelind în nenufar
Mînușițe de hornar

După gîze, fluturi, broaște
Fiecare-și recunoaște
Dulăpioarele, pe-aproape,
Cu pufoasele prosoape.

Numai mîinile curate
Pot să guste din bucate.

Vasile DIMA

Ciuș-Ciuș

de Gh. CHIRIAC

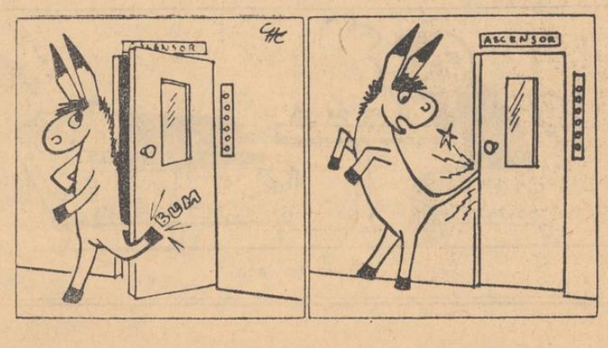

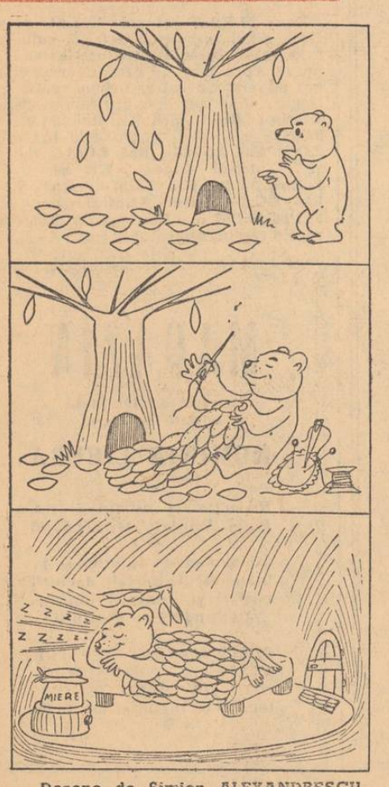

Desene de Simion ALEXANDRESCU

POVESTEA UNUI „CAZ"

Există unii oameni, ce-i drept din ce în ce mai puțini, care își neglijează atît de mult sănătatea încît la un moment dat se trezesc cu un cumul de suferințe și nu știu de ce anume să se plîngă mai întîi. Fără îndoială că în asemenea situații medicilor le vine mai greu să le redea complet sănătatea.

Cu cîteva luni în urmă, am primit o scrisoare din partea unui fost bolnav care ne relata „cazul" prietenului său. Considerăm util să redăm cele mai importante date ale scrisorii. „Prietenul meu are 45 de ani, dar părea de 60. Suferea de hipertensiune, îl supăra un vechi ulcer duodenal, o artrită neglijată a genunchiului drept îi îngreuia mersul, o bronșită tabacică îi răpea multe ore din somn, iar niște hemoroizi, cărora nu le dăduse prea multă atenție cu ani în urmă, începuseră din nou să-i facă viața un adevărat chin.

Era amărît și descurajat, își recunoștea vina că neglijase să se adreseze la timp medicilor atunci cînd fiecare din aceste boli au început să-l super, dar acum părea resemnat. Avea în buzunare fel de fel de doctorii pe care le lua singur. Era încredințat că, încolțit de atîtea boli neîngrijite la timp, nu se mai poate face bine. Din această cauză considera că nu mai are rost nici să se adreseze unui medic. Cu o astfel de concepție nu mai credea necesar nici să renunțe la rația lui zilnică de 30—40 de țigări, nici la unele băuturi alcoolice care îl făceau, chipurile, să-și „uite" pentru moment o parte din suferințe, nici la unele mîncăruri mai picante, deși știa foarte bine că toate acestea agravează evoluția bolilor de care suferea.

L-am dojenit pentru actuala lui indolență și i-am arătat că deși se afla într-o situație atît de grea, s-ar mai putea totuși obține o îmbunătățire a sănătății sale. Am încercat să-l conving să pună capăt acestei nepăsări, dîndu-i nenumărate exemple cunoscute de el.

Cînd ne-am despărțit, aveam impresia, sincer vorbind, că nu am reușit să-l conving".

. . . . . .

Și totuși după un timp, ne-am întîlnit din nou. Era complet schimbat. Parcă era alt om. Părea cu douăzeci de ani mai tînăr decît atunci cînd îl văzusem, cu patru luni în urmă. S-a dus la policlinică, a fost internat într-un serviciu de boli interne, apoi într-o secție de chirurgie. Nu mai fuma așa de mult, ducea o viață ordonată, și respecta regimul alimentar ce i s-a prescris.

A recăpătat puterea de muncă. M-am bucurat pentru el cît și pentru cei doi copii ai săi, care încă mai aveau nevoie de sprijinul unui părinte.

Scrisoarea nu cere concluzii.

Pentru conformitate
Dr. I. LEGIC

SOMNOTERAPIA

Somnul prelungit peste limitele lui fiziologice, este considerat astăzi ca un valoros mijloc de tratament ajutător în unele boli, cum sînt ulcerul de stomac și duodenal, hipertensiunea arterială, nevroza astenică, unele boli de piele etc.

Prin provocarea somnului prelungit se urmărește punerea în repaos a celulelor scoarței cerebrale pentru o durată mai mare decît aceea realizată în timpul somnului fiziologic (somnul normal), pentru ca la adăpostul acestor stări de inhibiție prelungită, celulele scoarței să-și poată reface capacitatea funcțională, privind activitatea de coordonare asupra întregului organism și să contribuie, în acest mod, la crearea unor condiții cît mai favorabile vindecării.

Rezultatele bune care se obțin prin somn prelungit, adică prin somnoterapie, se datoresc, deci, întreruperii temporare, dar prelungite, a drumului parcurs de excitațiile dintre scoarță și unele organe suferinde. În ulcerul de stomac, de pildă, somnoterapia realizează în timpul dormitului întreruperea excitațiilor între scoarța cerebrală și stomac, ceea ce duce la inhibarea sucului gastric și a contracțiilor stomacului, avînd ca urmare atît repausul în excitabilitatea scoarței, cît și în cea a organului lezat.

În timpul somnului prelungit se obține, de asemenea, punerea la adăpost a scoarței cerebrale și față de diferiți excitanți vătămători din mediul extern, precum și de o serie de diverși excitanți interni. În felul acesta, celulele scoarței cerebrale au posibilitatea ca după tratament să-și reia activitatea normală de coordonare a funcțiilor organismului.

În principiu, tratamentul prin somn prelungit se aplică numai în cazurile în care scoarța cerebrală nu este propriuzis bolnavă, ci răspunde doar prea intens la solicitările organelor suferinde.

Somnoterapia se aplică în serviciile spitalicești profilate special în acest scop. Asemenea tratamente necesită o permanentă supraveghere medicală și au o durată medie de 12—15 zile. În funcție de boală și felul în care se manifestă suferindul, durata tratamentului va fi scurtată sau prelungită. Orele de somn, care se obțin prin diferite medicamente, variază de la caz la caz. În timpul curei de somn, e preferabil ca bolnavii să nu fie vizitați de rude sau prieteni.

Somnoterapia nu se aplică în afecțiunile nervoase ireversibile, boli de inimă înaintate, diabet, tuberculoză pulmonară, unele boli de rinichi, cancer sau alte afecțiuni contraindicate, pentru un astfel de tratament.

Dr. I. LEONESCU

...de după amiază și de seară, de diferite genuri și materiale. Fiecare din acest model are cîte ceva specific, și anume : falsul cordon, două materiale, funda mică, materialul în picățele și pliurile sau broderia bogată pe toată fața. Toate au însă un lucru comun : talia marcată ușor.

SLĂBIREA

Slăbirea este efectul unui bilanț energetic deficitar, creat fie de un aport caloric insuficient, fie de o pierdere sau cheltuială energetică prea mare.

Slăbirea poate fi o consecință a unor diete dezechilibrate și nelimitate în timp, a lipsei poftei de mîncare după boli infecțioase, sau în cursul unor afecțiuni ce împiedică ingerarea de alimente (stenoză pilorică, afecțiuni ale gurii și dinților). Alte ori în cursul unor boli gastrointestinale se produc turburări ale digestiei și absorbției alimentelor la nivelul intestinului (vărsături, diaree), sau pierderi de substanțe proprii, în supurații, albuminurii, hemoragii, care au ca efect scăderea greutății.

Numeroase boli care turbură metabolismul tisular ca TBC, concerul, diabetul, cirozele sau bolile endocrine ca hipertiroidia și unele boli neurologice pot provoca, de asemenea, pierdere în greutate. Există însă și slabi constituționali, adică cei ce au moștenit această stare și la care nu se poate cunoaște vre-o cauză precisă a slăbirii. O observație atentă mai îndelungată ar putea pune în evidență unele obiceiuri alimentare nepotrivite sau o agitație și risipă permanentă de energie.

De obicei, aceste persoane sînt mereu obosite în repaus sau chiar la cel mai mic efort, sînt friguroase, iar temperatura lor poate fi mai coborîtă decît la normal. Tensiunea arterială este scăzută, iar uneori au diaree din diferite cauze. Pofta de mîncare este diminuată, adăugîndu-se la aceasta o senzație de sațietate rapidă, datorită ptozei (scăderii) gastrice și intestinale. Dar slăbirea continuă atrage după sine scăderea rezistenței organismului care devine mult mai receptiv la infecții sau boli ca bronșită, bronhopneumonie, sau TBC.

Numai respectarea regulilor de alimentație rațională poate constitui o profilaxie a slăbirii sau chiar a subnutriției. Se va renunța la dietele dezechilibrate care se prelungesc prea mult timp.

Atunci cînd slăbirea este consecința unei utilizări defectuoase din partea aparatului digestiv, a unui metabolism prea intens sau a unor pierderi mari de factori nutritivi, medicul va trata boala care i-a dat naștere. Tratamentul dietetic constă dintr-o cură rațională de supraalimentație, adaptată posibilităților digestive și metabolice individuale.

Dieta trebuie să fie hipercalorică prin mărirea rației zilnice, treptat pînă la 3 000-3 500 calorii, în funcție de caloriile pe care le conținea hrana individului înainte de începerea tratamentului.

Se va mări cantitatea de protide, în special cele cu valoare biologică mare (carne, ficat, lapte, ouă, brînză) pînă la 100—120 grame zilnic, iar pentru acoperirea și depășirea nevoilor calorice regimul trebuie să aducă glucide concentrate, constînd din făinoase, cartofi, piine, dulciuri, — iar apoi treptat se vor adăuga grăsimi sub formă de smîntînă, frișcă, unt, untură.

Mesele trebuie să fie administrate la intervale dese, de cinci-șase ori pe zi, — iar între ele se vor consuma sucuri de fructe, lapte dulce sau iaurt. Cînd este necesar, se poate adăuga vitamina B 12 și vitamina C, cu rol stimulant. Repausul de cît mai multe ore trebuie să alterneze cu mici plimbări în aer liber.

Recent s-au utilizat preparate anabolizante (accelerînd sinteza proteinelor) ca : dianabol, madiol. Creșterea în greutate trebuie să se facă treptat cu cîte 1—2 kg. pe lună și nu brusc.

FETIȚELE CRESC

Iată o serie de sugestii care arată prin ce artificii se pot face combinații de tricotaje sau tricotaj plus stofă pentru a adapta taliei crescute cîte o bluză, un jerseu, un pulover etc.

O platcă nouă (mai mare) sus, diferite „benzi", mai mult sau mai puțin late, completate de manșete și gulerașe, intercalări sau lungiri, bine inspirate și mai ales potrivite la culori, fac din lucrurile rămase mici cîte ceva nou atît ca aspect, cît și concepție, care poate fi lucrul cel mai iubit și purtat... pînă rămîne din nou mic și „trece" la prislea sau la verișoara mai mică...

Cuvinte încrucișate

DIN ANTICHITATEA GREACĂ ȘI...

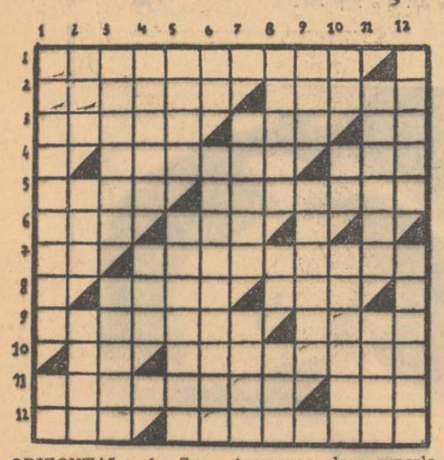

ORIZONTAL: 1. Supranumele zeiței Venus, cea născută din spuma mării. 2. Dezaprobați. — Medic grec al antichității (131 — 200). 3. Zeița înțelepciunii, născută din capul lui Zeus. — A încerca (reg.) — Capul Venerei! 4. Iubitul nimfei Echo. — Una din fracțiunile zilei. 5. Plantă medicinală exotică. — Zeița vînătoarei, a natalității și a lunii. 6. Frig. — Arhipelag în Pacific. 7. Oferit lui Zeus de către bătrînii Philemon și Baucis (sing.) — Autorul unor comedii satirice (455 — 387 î.e.n.) 8. Continent personificat sub forma unei femei. — A cunoaște. 9. Soția regelui Admetos, reînviată de Hercule. — Indivizi. 10. Pare! — Lac în America de Sud. 11. Popor pitic, creat de Zeus din furnici, pe insula Egina. — Personaj legendar. 12. Reprezintă viața și este tăiată de una din Parce. — Căpetenie greacă, ce s-a remarcat la asediul Troiei.

VERTICAL: 1. Filozof materialist din școala ionică (428 î.e.n.) — Pe din afară... Minerva! 2. Clar. — Cel din Nemeea a fost înfrînt de Hercule. — Asemenea la... superlativ! 3. Tatăl Europei și strămoșul lui Perseu. — Vultur asemănător cu acel care-l sfîșia pe Prometeu. 4. Soția regelui Acrisios din Argos, mama lui Perseu. — Zeu în mitologia nordică. 5. Pantalon rustic — Filozof din Cyrena, adept al unei vieți senzuale, dublată de înțelepciune (sec. V î.e.n.). 6. Animale care l-au salvat pe Ulise din grota lui Polyphem. — Statuie de piatră sau marmură ce susține pilonii de boltă ai intrărilor. 7. Fiul lui Achile, numit și Neoptolem. — Insulă de corali. 8. Amantul Clitemnestrei și asasinul lui Agamemnon. — Țese! — Începuturile lui Inachus! 9. Instrumentul muzical aruncat de Atena și găsit de Marsypas. — Aparține de arta lui... Eros. 10. Staël! — Creația lui Prometeu. — Competiții terminale la... Olimpiadă. 11. Exclamația lui Arhimede... — Veche monedă din europa apuseană. 12. Vestit războinic troian, fiu al lui Anchise și al Venerei. — Nimfe ale apelor și izvoarelor.

Emil GHERMAN

Cuvinte mai rare: PII — ARU — LUD — ASE.

PE FAȚĂ...

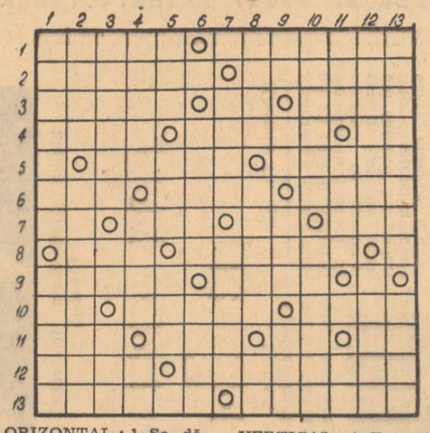

ORIZONTAL: 1. Se dă pe față. — De față (fem.) 2. „Omul care rîde" de V. Hugo (pl.) — Cu fața la pămînt. 3. Slabi (fig.) — Pentru (abr.) — Pe suprafața mării. 4. Număr. — Pe față — Merge în fața ței. 5. Apăruți deodată în față — Slabă la față. 6. La marginea rochiei. — Se depune pe suprafața mobilei. — Scriitor sovietic contemporan. 7. Înainte de amiază. — Astfel. — Măsură agrară. — Compozitor german (1788—1847). 8. Galben la față. — Au față (pop) 9. Pe fața de masă — Le citești pe față tot ce vor să spună. 10. În față! — Bucurie pe față. — Spălat pe față (reg.) 11. Pronume. — Mișcare involuntară a feței. — Avocat (arb.) — În fața trenului! 12. Amor. — Fac fețe-fețe... 13. Stau față-n față... (fem.) — Referitor la față.

VERTICAL: 1. Face un ochi pe față și unul pe dos. — Are două fețe... 2. Aprins la față. — A fătui. 3. Face fețe-fețe... — Țepușă. — Nume masculin. 4. Tras... la față. — Orășel în Peru. — Posesiv. 5. Lasă urme pe față... — Specie de coleoptere. — Nu scoate o vorbă. 6. Amendă în bani (od.) — Ață pentru față! (pl.) 7. A face fețe-fețe! — Prietenă. 8. Fac față. — Pe față. — Cale ferată. 9. Cu rele! — Armăsar. — Te înroșește la față în anumite ocazii... — Exclamație. 10. Fețe. — Privitor la pădure. 11. Măsură veche. — Drumuri prin grădină. — Se duc după cea din față. 12. Întors și pe față, și pe dos. — Față. 13. În fața porții... — Ornament muzical.

Florian SFETCU

Cuvinte mai rare: ETT — ALIS — IPS — STRAF.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

STĂ

ORIZONTAL: Ienupăr — Tac — S — Eta — Sfada — Topiri — Enus — Colaterala — Antipirina — Cartoteca — S — T — Ian — Siria — Avrig — Tirg — Aviasan — Vie — Rit — Imanent — Adastare — Ai.

PĂDURI

ORIZONTAL: Muntoase — Lemn — Izvor — T — Fibre — Ha — R — Pom — V — Er — V — Petic — Jilav — Tanin — Leu — Nu — Er — Tria — Artar — Manii — Miner — I — Igna — Boa — Big — Na — Lir — Carbon — Eta — Defileuri — Soții — O — Bătut — Crocodil — N — Nu — Uimită — Iluzii.

LINIȘTI

ORIZONTAL: Repaus Tihnă — Amorțire — Leu — Zice — Etac — Al — Bn — Nas — Taina — Oeta — Tir — NT — Isi — Tăcere — L — Sc — Ma — I — Oloi — Iubiri — Tz — Pn — P — Oe — Domol — I — Acalmie — Vers — Cor — Olar — Aut — Enerva — Calme.

...MITOLOGIA APOCRIFĂ

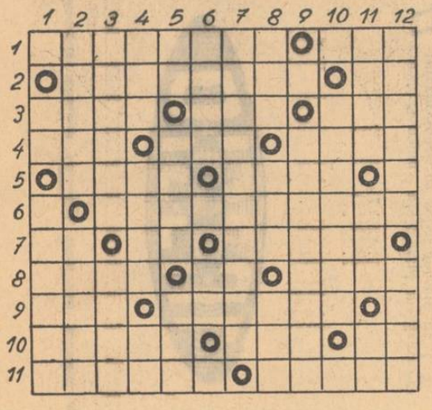

ORIZONTAL: 1. Atena. — Pan (ă)... 2. Cerber (pl.) — Insulă muzicală. 3. Cavități (anatom.) — Romancier portughez. — Dormitor șahist! 4. Episcop de Salzburg. — Zeița. — Nume feminin german. 5. Riu în Ungaria. — Bilă! 6. Europa (pl.) 7. Suliță în miniatură... — Theodor Ștefănescu. — Bază. 8. Pionierul chimiei românești (1841—1925) — Inel din lanțul lui Prometeu. — Vulcan. 9. Riu în U.R.S.S. — Română. 10. Suvoi (reg.) — Acesta. — Patria lui Mezeray. 11. Sirena. — Mercur.

VERTICAL: 1. Notă muzicală. — Nimfa. 2. Contribuția lui... Hector! — Ganimede. 3. Rivalul lui... Marte! — Neptun. 4. Comună în Franța. — Philemon și Baucis. — Începuturile lui Orfeu! 5. Titan. — Calypso. — Murdărie (pop.) 6. Nu crede în Zeus... (fem.) — Așa sfîrșește o Muză... 7. Neptun (pl.) 8. Papagal. — Poem de Victor Hugo. — Sufix. 9. Tantal (pl.) 10. Saturn. 11. Atena. — Cel cu Lina de aur... în versiune modernă! — Helios... dar mai la Sud! 12. Troia. — Sprinten ca Achille.

P. RAMIDON

Cuvinte mai rare: ECA — ARN — UPA — IZE — ANE.

Str. Caporal Ignat nr. 9 — telefon 23.67

Fabrică și livrează pentru sectorul socialist — insigne emailate și neemailate pentru cluburi, asociații sportive și cu ocazia diferitelor aniversări. — Embleme emailate și neemailate pentru a se aplica pe diferite produse industriale. — Diferite accesorii metalice pentru încălțăminte.

RIK AUERBACH

— Eu i-am spus nevesti-mi: campionatul de fotbal s-a terminat, pînă la primăvară s-a terminat cu... „surprizele"!...

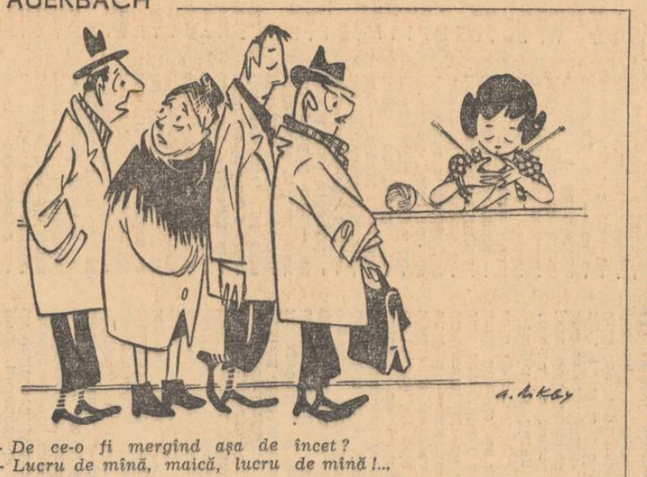

— De ce-o fi mergînd așa de încet?
— Lucru de mînă, maică, lucru de mînă!...

— Ia ghici!... Ce ți-am adus?...

V. TIMOC

— Mi-ați spus să vin miercuri după rezultat.
— Păi azi a fost „marț" toată ziua!...

FRED GHENĂDESCU

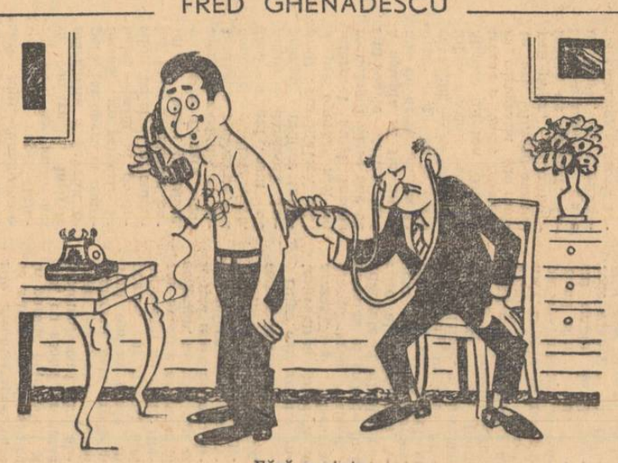

Fără cuvinte

UMORUL ALTORA

Un fermier în vizită într-un oraș a tras la un hotel mare. Primind cheia camerei el se interesă de orele la care se servește masa. — La noi, spuse funcționarul de la poartă, mesele se servesc astfel: între 7—11 micul dejun, prînzul între 12 — 15, iar cina între 17—20. — Bine, bine, făcu fermierul, dar cînd o să-mi rezolv treburile, cînd o să cunosc orașul?

★

— Cum te numești, întrebă învățătorul pe noul său elev. — Charles, răspunse băiatul dintr-a-ntîia. — Charles și mai cum, continuă învățătorul întrebarea. — E-n regulă spuse puștiul, spuneți-mi simplu Charles, așa mi se spune și acasă.

★

— Nu înțeleg, se revoltă învățătorul controlînd tema unui elev, cum un singur om poate face atîtea greșeli. — M-a ajutat și tata, se dezvinovăți elevul.

★

— Mary, să știi că m-am supărat. Ești prietena mea, ți-am încredințat un secret, iar tu l-ai divulgat.

— Jane, nu-i adevărat. Nu l-am divulgat, l-am schimbat cu altul.

★

VIOLETA: Ce crezi, care-i cel mai mare cusur al tău?

VERA: — Cred că vanitatea mea. Pot să stau ore în șir în fața oglinzii admirîndu-mă.

VIOLETA: — Nu-i vanitate, e închipuire.

★

— În orășelul nostru, spuse un localnic noului venit, apa nu-i bună de băut. — Și cum vă descurcați în această privință?

— Fierbem apa, o filtrăm, o dezinfectăm cu substanțe chimice... — Și, insistă noul venit? — Și bem bere.

OGLINDA MIRACULOASĂ

Vom descrie acum un număr ingenios, care se poate executa în societate. Luați o oglindă pătrată, dreptunghiulară sau rotundă, pe care o ștergeți bine în fața publicului, arătînd că nu are nici o preparație specială. Puneți oglinda pe masă și pe ea o monedă împrumutată din asistență. După aceea, rugați pe cineva din public să vă lege la ochi cu o batistă și să vă scoată din cameră însoțit de cîțiva „paznici" care vor veghea să nu se petreacă... nimic suspect.

Experiența se desfășoară în lipsa dv. Cineva trebuie să ia moneda, depusă pe oglindă, și s-o introducă în buzunar. Reveniți în camera unde se desfășoară experiența și spuneți tuturor că, datorită unor proprietăți „miraculoase" ale oglinzii, dv. aveți posibilitatea să ghiciți persoana care a luat obiectul. Spuneți apoi că pentru aceasta e nevoie ca fiecare să-și lase amprenta digitală pe oglindă. O dată cu aceasta, oglinda va înscrie imaginea făptuitorului și la cîteva cuvinte rostite de dv. va releva chipul persoanei „vinovate". Ceea ce se și întîmplă, spre stupefacția întregii asistențe.

Experiența se poate repeta de nenumărate ori; nimeni nu va bănui secretul. Cine poate ști că dv. aveți în asistență un colaborator? El va pune degetul pe oglindă la fel ca și ceilalți, însă totdeauna după cel care a luat obiectul. Astfel reperat, rețineți făptuitorul și urmăriți pe toți care-și depun amprentele. La sfîrșit faceți cîteva pase, murmurați „ceva" și privind oglinda ca și cum ați căuta în ea, arătați făptașul... Încercați!

A. IOSEFINI

POȘTA Redacției

MIRCEA NICOLAE — Mediaș. **Spondilita ankilopoetică este o formă a bolii reumatismale, interesînd coloana vertebrală cu tendință la anchiloză. Despre această boală s-a mai scris, dar vor mai apărea articole și în viitor.**

CONSTANTIN DUMITRESCU — București: **„Uneltele" au fost „recepționate" și „achiziționate", — dar nu știm cînd vor începe să producă!**

IOAN ȚĂRAN — Cluj. **Facultatea de istorie, cursuri fără frecvență, o puteți urma numai dacă munciți într-un domeniu înrudit cu aceasta. După terminarea cursurilor medii vă puteți satisface această dorință la cursurile de zi.**

UNUI CITITOR din raionul T.V. **Vitamina E este indicată ca tratament la bătrîni, deoarece are un rol antisclerogen, împiedică colesterolul să se depună pe pereții vaselor. Influențează și troficitatea tegumentelor. Se recomandă între 60-180 mg pe zi, timp de 15 zile lunar, cură îndelungată.**

G. C. — București: **S-a primit și se va programa și ultima colaborare.**

M. COZMA — Iași: **Răspunsul la poeziile dv. nu este favorabil. Temele alese sînt minore, iar modalitatea de a le prezenta este la fel.**

F. M. — București. **Nu a reieșit clar din scrisoarea dv., ce anume afecțiune ați dori să tratăm în rubrica „Medicul vă sfătuiește".**

SOFIA BUCURESCU — Loco: **Titlul unuia din careuri „sună" prea aproape de ultima dv. colaborare („Pe strune"), — deci va mai aștepta. Nici titlul celălalt nu „răsună" prea bine, — deci probabil... se va schimba!**

EMOȚII

Schiță de ANA CRISTEA

Dumitru S. e cazangiu la „Grivița Roșie". Are 52 de ani, părul ușor încărunțit și mîini mari, puternice.

Trei ani la rînd a trăit emoțiile examenelor de admitere în facultate. De fapt nu el, ci flăcăii lui. Dar oricum, ca tată...

Mai întîi a fost Florin, în 1962. Cu el emoțiile n-au fost prea mari. A dat la medicină și a reușit. Acum e în anul III. Apoi Nicolae. Filologie. Reușit și el.

Toamna aceasta a venit rîndul mezinului. Dumitru îl chemă, ca și pe taică-său. Acesta și-a ales matematicile. Facultate grea. Formule, ecuații. S-a speriat bătrînul cînd l-a văzut pe fecior tocind pînă după miezul nopții.

— N-o să-ți fie greu, măi băiete? l-a întrebat.

— Ba o să-mi fie.

— Dacă-ți alegeai altceva?

— Asta-mi place mie, tată.

Dădea din umeri bătrînul. Băiatul învăța pe rupte. Maică-sa era și mai îngrijorată.

— A slăbit Dicu al nostru (așa îl alinta).

— A slăbit.

— Am auzit că la matematică sînt 7 inși pe un loc. Tare mi-e frică...

— El, lasă și tu.

Bătrînul era însă și el îngrijorat. Băiatul devenise nervos, scria ce scria, rupea foile din caiete. Trîntea rigla de calcul și se așeza apoi cîte un ceas în fereastră, cu capul în palme. Maică-sa intra neauzită în odaie, îi aducea să înbuce ceva. Dicu își strîngea mai departe capul în palme. Venea și bătrînul.

— Nu mi-am uitat țigaretul aici? Nu știu unde naiba l-am pus.

Era un pretext, firește. Se apropia de băiat.

— Ia mai lasă-le încolo, Dicule. Ia-ți haina și du-te și te plimbă puțin.

Dicu tăcea. N-avea chef de plimbare.

— Poate tot era mai bine ceva mai ușor...

— Tată! izbucnea băiatul. Asta îmi place mie, ți-am spus, cum de nu înțelegi?

— Și dacă o să cazi?

— Dau anul viitor.

Cade, o să cadă precis. Bătrînul era sigur acum de asta. In seara aceea, s-a dus la bufet, la „Vulcan" (stă pe lîngă podul Basarab). S-a plîns ortacului de băutură, mecanicului blocului.

— Ți-ar trebui o pilă, nea Dumitru, i-a spus acesta.

— O pilă. O proptea pentru băiat, la cineva din comisie.

— Ce-ai spus, mă?...

Era să-l bată pe mecanic. Dar nu l-a bătut. Nu e fire violentă. Insă nici chef de băutură nu mai avea. A venit acasă. Era 12. In camera băiatului se vedea lumina aprinsă. S-a lungit în pat și multă vreme n-a putut să doarmă.

Dimineața, își bea ceaiul în bucătărie. I-a povestit femeii întîmplarea cu mecanicul.

— O proptea nu, adică unul să-l treacă degeaba, dar o vorbă bună... a zis ea.

— Mai bine taci. Dicu a fost întotdeauna slăbiciunea ta.

— Și a ta nu?

Bătrînul n-a răspuns. Și-a luat șapca și a plecat la atelier. Femeia avea dreptate.

La prînz s-a întors ostenit, a mîncat, s-a lungit niței pe pat.

— Ce face băiatul?

— Ce să facă, învață. Azi nici n-a ieșit din cameră.

Bătrînul a mai stat ce-a stat, apoi s-a ridicat în picioare:

— Dă-mi hainele bune. Și primeneli. Hai, repede că am de mers undeva.

— Aveți ședință?

— Hai repede, am zis. Nu mai știi tu toate.

Îi păru rău că a vorbit așa.

— Lasă, îți spun eu cînd viu. Așa, și o cravată bună să-mi dai.

S-a dichisit și a plecat. N-a avut însă curajul să urce treptele institutului. Avea acolo un prieten din copilărie; au făcut ucenicia împreună. Au degerat amîndoi în atelierele Griviței de altădată. Acum e profesor universitar. Se vedeau rar, dar păstraseră o prietenie neștirbită. Ultima dată s-au văzut la nunta lui Florin.

Nu, n-o să se ducă niciodată la el cu asemenea... Cine știe cum poate să interpreteze venirea lui?

Și nu s-a dus. Era necăjit că i-a putut trece prin gînd așa ceva. La întoarcere, a intrat la „Vulcan" să ia „una mică", înainte de masă. Mecanicul de bloc era acolo cu încă cineva. A stat la masa lor. Nu era supărat pe mecanic, atîta știe, atîta zice. Insul celălalt cunoștea și el povestea. Era un om roșu la față, mereu zîmbitor. I s-a adresat direct, foarte familiar.

— Nea Dumitre, nu mai fi necăjit. Eu sînt omul dumitale. Lucrez și eu în învățămîntul superior. Cu toți profesorii sînt uite-așa.

Își încîrligă arătătoarele. Bătrînului nu-i plăcea mai întîi că-i zicea „nea Dumitre" cum îi spuneau numai prietenii, lucrătorii mai tineri și cunoscuții apropiați. Nu-i plăcea nici gestul degetelor. Prea semăna a lăudăroșenie.

Insul era însă foarte iscusit:

— Să fim înțeleși: eu pile nu pun, nu, ferească sfîntul. Dar o vorbă bună da, asta nu strică. Poate băiatul e timid, știe carte, dar se poate încurca, îi pui o întrebare ajutătoare și vezi că-ți umple tabla cu formule. N-am dreptate?

Bătrînul trase din cinzeaca lui și nu zise nimic.

— Aranjez eu ca băiatul să fie chemat la rectorat înainte de examen, să-l cunoască omul meu. La urma urmei, sîntem colegi, prieteni. Atîta lucru poate face pentru mine. Uite, să nu-mi mai zici mie Neagu Grigore dacă nu aranjez eu să fie bine...

— Și cît mă costă afacerea asta? zice bătrînul ironic.

Roșcovanul făcu pe omul jignit.

— Afacerea? Nu-i o afacere, dai și dumneata un șpriț. Așa ca între prieteni...

A plecat bătrînul. Era prea supărat ca să mai lungească vorba. N-a dat atenție întîmplării. Dar într-o zi, Dicu a fost chemat într-adevăr la rectorat. Era chiar în ajunul examenelor. Te pomenești că Neagu ăsta n-a fost chiar un fanfaron, și-a zis bătrînul. Și băiatul părea să fie mai vesel acum. Maică-sa spunea că l-a auzit într-o dimineață cîntînd un cîntec, nu mai știe care.

Au venit apoi examenele și succesul lui Dicu: reușit între primii 10! Bătrînul era în al nouălea cer. Asta însemna că flăcăul știe carte oricîtă „vorbă bună" o fi pus Neagu ăla pentru el. Dar șprițul tot o să-l dea. De bucurie. Era doar în al treilea an de cînd trăia emoțiile examenelor de admitere.

Seara era împreună cu Neagu. Au mîncat, au băut. Bătrînul a vrut să plătească el. Celălalt s-a opus.

— Jumătate, jumătate, așa-i legea între prieteni, dacă-mi faci cinstea să mă consideri de azi înainte prietenul dumitale.

Bătrînul stătea cu portofelul în mînă și nu mai pricepea nimic.

— Bine, dar ne-am înțeles... Pentru vorbă bună...

— Ce vorbă bună, nea Dumitre? N-am pus nici o vorbă bună. Ți-am spus și eu așa ca să-ți mai dau curaj. Și să ai mai multă încredere în feciorul dumitale.

— Dar băiatul a fost chemat într-adevăr la facultate, chiar atunci, a doua sau a treia zi.

— L-o fi chemat pentru niscai acte. Sau altceva. Așa a fost, nea Dumitre. Hai să trăim și să fim sănătoși!

Bătrînul ciocni și constată cu mirare că nu-l mai supără faptul că Neagu îi zice „nea Dumitre".

Cînd ne-a relatat toate acestea, Dumitru S. ne-a spus: „Să nu uitați să spuneți că povestea asta are un caracter autocritic..."

Și fiindcă i-am promis, ne ținem de cuvînt.

In magazinele cooperativelor de consum găsiți cadouri frumoase și utile pentru cei dragi

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20 Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatului Poligrafic Casa Scînteii 40.240

REFLECTOR

Noutăți în peisajul teatral

Două noi teatre bucureștene își vor ridica peste cîteva zile cortina : Teatrul Mic, instalat în cochetа sală de pe Sărindar și Teatrul pentru tineret, copii și „părinți" (precizarea îi aparține lui Ion Lucian directorul teatrului), teatru care în zilele comemorării lui Ion Creangă, a primit numele marelui povestitor. De altfel, acesta din urmă își va și deschide stagiunea cu dramatizarea uneia din cele mai populare povestiri ale aceluia care a fost cîndva Nică a Petrei, nepotul răzeșului David Creangă : „HARAP ALB".

În peisajul teatral al capitalei, cele două noi teatre își propun, cum spunea Radu Penciulescu, directorul Teatrului Mic, „să nu fim nici noi originali și să inscenăm piese care dezbat importante idei ale contemporaneității". Acest „să nu fim nici noi originali", nu vine, desigur dintr-un spirit de imitație (toate teatrele noastre, fie din București, fie din țară-și-au luat ca sarcină dezbaterea problemelor contemporaneității) ci pe de o parte, din însăși caracterul teatrului ca artă a contemporaneității, constituind pe de altă parte un răspuns la cerințele și exigențele publicului nostru de astăzi.

Și în Sărindar, în culisele Teatrului Mic, și pe Eremia Grigorescu unde își are sediul Teatrul „Ion Creangă", pregătirile sînt în toi, fiecare din cele două teatre urmînd să prezinte pînă la sfîrșitul acestui an încă, mai multe premiere.

În Sărindar se vorbește astfel de o nouă piesă a lui Dorel Dorian **„ORICÎT AR PĂREA DE CIUDAT", de piesa lui** Lilian Hellmann **„VULPILE" și de cunoscuta piesă a dramaturgului american** W. Gibbson **„DOI ÎNTR-UN BALANSOAR". Dincolo, în Eremia Grigorescu, Ion Creangă, interpretat de C. Cristel, e gata să depene în fața celor mici povestea lui Harap Alb, în vreme ce elevii mai mari vor face cunoștință cu „SOLDATUL FANFARON" al lui** Plaut, **iar părinților li se pregătește un spectacol de estradă.**

Cele două teatre noi, nu sînt ele însele mai puțin obiect de reflecții — căci ca și altea alte manifestări de cultură, ele stau mărturie pentru dezvoltarea necontenită și ascendentă a frontului nostru cultural, ca urmare a creșterii continue a cererii de cultură a maselor.

Dana MUȘAT

Ștefan Ciubotărașu în rolul lui Creangă

Așa l-am cunoscut pe Creangă

(Urmare din pag. 1)

datorită nu numai limbii pe care o folosește, deosebit de plastică, de cursivă, de directă și care deci se spune ușor, dar datorită în același timp construcției foarte dense, apropape dramatice și hazului care nu este numai al limbii, deci nu numai al formei, dar care se revarsă în cascade din întîmplări și eroi, deci din conținut. Cît de lucrată, de migălită e opera lui Creangă, mi-a fost dat însă să aflu abia acum, cînd lucrînd cu regizoarea Elisabeta Bostan la filmul „Amintiri din copilărie" am avut prilejul să studiez manuscrisele lui Creangă.

— Înaintea filmului în care creați acum rolul lui Creangă, l-ați mai jucat vreodată ?

Bojdeuca lui Creangă din Tătărași

— *In tinerețe, la Teatrul Național din Iași, l-am jucat pe Creangă într-o dramatizare după „Amintiri", care se numea, nu mai știu de ce, „Catiheții de la Humulești". Regia o semna regretatul Ramadan. Tot la Iași, la o sărbătorire a lui Creangă, l-am jucat într-o mică evocare a actorului și scriitorului Morcovescu-Teleajen. Mai de curînd, l-am interpretat pe Creangă la radio într-un scenariu de Mircea Ștefănescu, la o emisiune pentru copii a televiziunii, de asemenea...*

— Ce ne puteți spune despre filmul pe care-l realizați acum în regia Elisabetei Bostan ?

— *Cum să-ți spun, încerc întîi un sentiment de mulțumire, de bucurie. Ca moldovean, ca om de la țară, contactul cu Creangă prin intermediul filmului este o satisfacție mare și nouă. Ca actor nu mai puțin. În plus avem, Elisabeta Bostan și cu mine, o înțelegere comună despre „Amintiri" și despre opera lui Creangă în general. Ceea ce are ca rezultat o foarte bună colaborare.*

— În ce stadiu se află filmul ?

— *Am filmat exteriorarele de vară. Am întîlnit foarte mulți copii, cu care am făcut de altfel și lecție de azbuche. Probabil scena va intra în film. Acum așteptăm să cadă zăpada la Iași. Avem de filmat cîteva exterioare de iarnă la bojdeucă.*

— Ce vi se pare cu deosebire interesant în concepția filmului ?

— *Modul în care se face legătura dintre însingurarea aproape tragică trăită de Creangă la Iași — el nu numai că nu s-a obișnuit niciodată cu viața de acolo, dar a și avut mult de suferit aici din partea oficialităților — și amintirile vesele și fericite ale copilăriei. De altfel, începînd cu perioada de la Iași, filmul debutează în imagini mai întunecate, aproape de alb-negru, ca pe măsură ce pe ecran își fac loc amintirile, totul să se coloreze.*

— Ați filmat deci și la Iași ?

— *Evident. De altfel, m-am întîlnit acolo într-o zi cu unul din bunii mei prieteni, poetul George Lesnea, care purtîndu-mă prin Tătărași, mi-a arătat un lucru deosebit de interesant. Într-o mică tutungerie, el a descoperit mobilierul din tutungeria pe care într-o vreme a ținut-o Creangă la Iași. Localul nu este același, dar mobilierul este același. E acolo și un șertăraș special în care pe vremea aceea se țineau hîrtiile cu timbru pentru cereri.*

— Ce epocă din viața lui Creangă v-ar mai interesa să aprope tragică trăită de Creangă la Iași — el nu numai că nu s-a obișnuit niciodată cu viața de acolo, dar a și avut mult de suferit aici din partea oficialităților — și amintirile vesele și fericite ale copilăriei. De altfel, începînd cu perioada de la Iași, filmul debutează în imagini mai întunecate, aproape

— Cine știe, poate se va găsi un scenarist...

— *Poate. Dar pînă atunci îmi împart timpul între teatru — uneori trei spectacole pe zi — și lecturile din Creangă.*

— Asta numai pînă va cădea zăpadă destulă în Țicău.

— *Și atunci, pentru cîteva zile și deocamdată numai pentru regizor, operator și colegi, voi deveni din nou Ion Creangă, acel pe care îl sărbătorim astăzi.*

Mariana PÎRVULESCU

Cronica teatrală

TEATRUL NAȚIONAL „I.L. CARAGIALE"

„ÎNȘIR-TE MĂRGĂRITE"

DE VICTOR EFTIMIU

Cu un ecou tardiv al sărbătoririi care a avut loc acum aproape un an, cînd maestrul și, astăzi, patriarhul dramaturgiei românești, Victor Eftimiu, a împlinit șaptezeci și cinci de ani, dar ca o afirmare de prezență mereu vie și actuală în cel mai scump patrimoniu al poeziei noastre dramatice, **„Înșir-te mărgărite"** reintră pe scena Națională, unde și-a început acum mai bine de o jumătate de veac, o carieră întru-adevăr... de basm.

Era în 1911, sîntem în 1964. Era înainte de primul război mondial — au trecut douăzeci de ani de la încheierea celui de al doilea. Era în epoca primelor „biplane", cu decolarea greoaie, de barză tomnatecă, pentru o plutire de patruzeci, cincizeci de kilometri — sîntem în epoca zborurilor cosmice. Era în faza cea mai înapoiată a orînduirii burghezo-moșierești — desăvîrșim construirea socialismului.

Și, totuși „Înșir-te mărgărite" a venit, de atunci pînă azi, de **acolo** pînă **aici**, cu anii și cu evenimentele, cu generațiile și cu epocile, de o prospețime inatacabilă, de o tinerețe miraculoasă. Opera nu a plutit, la drept vorbind, fără a se modifica, de-a lungul anilor, ci transformîndu-se, prin creștere, periodic : dar modificările s-au produs numai în sensul adîncirii și rotunjirii substanței inițiale, a spiritului și imaginii creației folclorice, a cărui forță de durată temporală ajunge din urmă prezentul, îl cuprinde, se sprijină de el și se luminează prin el, cu o rază mereu altă, mereu nouă, actualitatea acestei prime opere a lui Victor Eftimiu, ca și tinerețea ei misterioasă, izvorăsc din colosala durabilitate istorică și din rezonanța, amplificată în timp a creației populare, pe care poetul, construind cult, exprimînd cult, și chiar interpretînd cult — în sensul unei ordonări, a unei ierarhizări și a unei aprofundări a ideilor, — a știut să le păstreze, nealterată, întreaga forță tainică. Nimeni nu poate rămîne indiferent la peripețiile străvechi ale luptei Binelui împotriva Răului, și a simți însă odată — prin mijlocirea unei capodopere a limbii noastre, a unei realizări poetice plină de lirism avîntat și de fantezie nemărginită — că această luptă a fost temeiul existenței istorice și sociale a poporului nostru, stîrnește în noi mîndria și bucuria de a ne simți fii ai săi...

Naivă apare, deci, problema „modernizării", a actualizării operei prin procedee scenice, dacă pe aceste procedee se pune accentul unei înțelegeri înguste a poemului, a cărui actualitate ține, cum am văzut mai sus, de durabilitatea istorică a creației folclorice. În același timp, desigur că, în teatru, o operă nu aține niciodată la ediția definitivă, și aceasta trebuie să dea oamenilor de meserie conștiința, pe de o parte, că ei sînt îndrituiți și chiar obligați, să caute o imagine nouă, iar pe de altă parte că imaginea lor este efemeră, și cu totul neesențială din punctul de vedere al rezistenței și durabilității operei literare. Privit sub acest unghi, spectacolul realizat la Teatrul Național poate fi aprobat, în modul cel mai pozitiv, numai pînă la un punct, fiind o sursă contradictorie de satisfacții și insatisfacții majore. Aceasta, dincolo de mijloacele de muncă, de cele materiale și tehnice, care au fost mobilizate la maximum, cu un efort care reprezintă cea mai bună intenție de onoare a operei.

Regizorul Miron Niculescu a pornit, se pare, de la ideea că poemul se intitulează „feerie", că el este o țesătură de fantasmagorie dinamică, și că realizarea tuturor acestora e favorizată, și chiar decisă, de conlucrarea elementelor celor mai concret plastice și sugestive. De unde, un accent apăsat și o dilatare a spectacolului prin toate mijloacele plastice, ca și prin muzică. Ideea nu este greșită inițial, căci, într-adevăr, toate aceste elemente sînt cuprinse în structura viziunii autorului, dar este greșită la aplicare, prin excese, prin supra încărcare, supra-dimensionare, prin supra-etajare, cum se spune azi în construcții. **Înșir-te mărgărite** a devenit o operă, iar opera se transformă, nu rareori, în balet : balet al peițitorilor, balet al pricilicilor, balet al florilor, balet al horei populare, punctează fiecare moment al acțiunii, cu introduceri simbolice sau concluzii ilustrative, fără a mai vorbi de mișcarea dansantă imprimată multor interpreți cuvîntători. Cît despre operă, nici un interpret nu-și începe monologul (și se știe că sînt foarte multe), fără a aștepta să fie introdus de orchestră, ca la orice arie, ca la orice cavatină, — în fond, totul a devenit recitativ. Muzica lui Ion Vasilescu e foarte frumoasă, coregrafia (de multe ori lînced-banală) mai puțin, — dar indiferent de aceasta, **Înșir-te mărgărite** nu e un libret, și combinația rămîne, deseori, hibridă, avînd efectul de îngreuia, și chiar întrerupe, ritmul dramatic, și nu efectul, în mod greșit scontat, de a accentua epicul : un regizor care se teme de statica tiradei poetice, nu se teme de aceea, fatală, a unui interludiu baletistic eterogen. Lăsînd la o parte baletul, sau reducîndu-l la un minim abia schițat, trecînd muzica, — artă care, sub forța sa, topește tot — în fondul cel mai discret al unui îndepărtat acompaniament sugestiv, s-ar vedea și mai bine că dinamica, poezia, misterul, sînt cuprinse în posibilitățile textului, care trebuie valorificate la maximum, și cu maximum de curaj. Unită cu decorurile și mai ales cu costumele, în care arta stilizatoare a lui Jules Perahim a ajuns la cel mai înalt rang, regia lui Miron Niculescu are, însă, meritе incontestabile care se vădesc cu deosebire în parada peițitorilor, și mai cu seamă, în toate tablourile cu țărani, absolut excelente. Dacă regizorul, care crede în horă, dar nu crede în poezie, ar fi fost mai îndrăznеț cu stilul literar specific al versului eftimian, meritul său ar fi fost mare și în ordinea interpretării actoricești, ale cărei inegalități nu-i pot fi, desigur, reproșate integral.

După cum se știe, interpretarea implică o armată, și mișcarea, disciplinarea, spontaneitatea ei trebuie încă adăugate la bilanțul pozitiv al regizorului. Avem pe Făt-Frumos, cel mai plăcut rol al poemului, în care Florin Piersic a înregistrat cel mai mare succes al spectacolului: rolul e al său și el e al rolului, a fost sincer, naiv, simplu, în mod superior țărănesc, și singurul care a spus versul amplu, de șaisprezece silabe, al lui Eftimiu, așa cum se cade. Avem pe Zmeul Zmeilor, cel mai greu rol al poemului : Emil Liptac a învins această încercare, de cele mai multe ori, prin gravă bărbăție, prin prestanță diabolică, prin trecere organică de la stadiul de erou romantic al primei părți, la acela de erou parabolic infernal, mult mai simbolic, al celei de a doua ; dar fi rămîne să realizeze mai multă complexitate a citorva momente, și să dea declamației mai multă profunzime, fără a renunța la stilul hohotitor, tunător, foarte bine intuit. Avem pe Vrăjitoare, mama zmeului : C. Rauțki a reluat o tradiție de travesti, și a realizat rolul cu multă forță, la care am vrea însă să vedem adăugîndu-se mai multă fantezie, și mai multe nuanțe coloristice de negru.

În savurosul rol al lui Alb-împărat, Nicu Dimitriu a fost un interpret ideal, la cea mai exactă viziune populară, cu sinceritate nealterată și tehnică de maestru. În Ileana-Cosînzeana, Ioana Bulcă a avut de luptat cu unele contradicții și schematizări ale textului, care nu ar împiedica însă mai multă suavitate aeriană. O regretabilă depresiune în ansamblul interpretării a reprezentat Grigore Nagcevschi, în Buzdugan. În schimb, în scurta apariție și întinderea a rolului Crainiciului, Alfred Demetriu ne-a dat poate cel mai bun exemplu de intuire a tonului general al poemului, fiind absolut cuceritor. Const. Stănescu, în rolul lui Păcală, și Didona Popescu în rolul tinerei logodnice-țărănci, au constituit un cuplu plin de farmec, cu întreaga semnificație de poezie populară pe care autorul a dat-o rolurilor. În grupul țăranilor, trebuie însă menționată apariția hazlie, realizată de Draga Olteanu, precum și bunele compoziții ale lui I. Horațiu și Costache Diamandi. Printre nenumăratele roluri mici ale poemului, s-au remarcat cu deosebire Tina Ionescu, Mițura Arghezi, Mihai Fotino, Gh. Cristescu, Liviu Crăciun, Mariana Hudac, și aceștia toți trebuie să înțeleagă că numai tiraniei inexorabile a spațiului tipografic i se datorează o lașă atît de platonică.

În rolul Sorinei, rolul feminin central, debutanta, cel puțin pe scena Națională, Adela Mărculescu, nu ne-a comunicat, deocamdată, decît intenții, proiecte, schițe, care poate că se vor împlini cu timpul, poate că nu; înclinăm spre prima ipotează, și-i urăm realizarea ei, căci actrița are calități evidente, de prezență, de plastică, de bună impresie inițială.

Radu POPESCU

DISCUL

Virtuți și subtilități ale viorii

Henryk Szeryng, violonistul mexican ce interpretează ca solist piesele de I. S. Bach, Ciacona și Concertul pentru vioară și orchestră în mi major, este o veche cunoștință a publicului nostru. Format la școala muzicală europeană, el a avut prilejul să concerteze în Romînia în 1933, iar în ultimul timp, este unul din nelipsiții participanți la festivalurile internaționale „George Enescu".

Szeryng și-a folosit la maximum timpul petrecut la noi, fiind prezent în concerte, dînd recitaluri la Ateneu, răspunzînd solicitării casei noastre de discuri de a imprima, răspunzînd la interviurile presei, dovedind înțelegere și pentru foto-reporteri...

Paralel cu un recital, cuprinzînd piese de mare virtuozitate, a apărut la „Electrecord" și discul amintit mai înainte, în care sînt tălmăcite lucrări din opera lui Bach.

Ciacona face parte din partita nr. 2, în re minor pentru vioară solo. De multe ori ea este cîntată deîasat, constituind un examen dificil pentru interpreți. Ciacona este o succesiune de variațiuni pe o anumită temă.

Concertul nr. 2, dirijat de Iosif Conta, avînd concursul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii, este unul din cele trei ce s-au găsit, ele circulînd în dublă versiune : pentru vioară și clavecin. Acest concert a fost transpus pentru clavecin.

Szeryng redă cu claritate cristalină, cu eleganță și suplețe, textele interpretate. Dacă în Ciacona vioara singură debitează rolul, în concert ea are de dus dialoguri, de a îngîna temele de tutti, de a enunța motive proprii ce reflectă adînci meditații.

Prin arta sa, Szeryng rezolvă cu bine toate aceste probe nu numai de tehnică, ci și de sensibilitate.

Calitatea imprimării se situează pe linia celor de pînă acum, adică bună.

Un disc reușit deci din toate punctele de vedere.

Const. SÎRBU

NICOLAIDE — desenator

Deunăzi, în culisele Teatrului „Constantin Tănase" l-am surprins pe artistul emerit H. Nicolaide

H. Nicolaide, văzut de el însuși

mai că toți desenatorii-actori, sau actorii-desenatori, folosesc — ca să zic așa — procedeul clasic : cu creionul pe hîrtie. Eu, ca să mă pot evidenția, am adoptat — ca să zic așa — un neoclasicism : cu dermatograful pe... viu !

— Cum adică „pe viu" ?

— Desenez în culori figuri caricaturale pe spatele unor balerine care îmbrăcînd costumele personajelor respective — șoricul, șoacra, nașul, ginerele și mireasa, — formează un întreg alai de nuntă.

— Într-adevăr, un alai foarte amuzant și... mișcător.

— Datorită mai ales mușchilor spinărilor, care imprimă figurilor fel de fel de grimase.

— Și cum va veni această năstrușnică idee ?

— Ca să fiu sincer, tot de la balerine. Utilizînd accelași dermatografe colorate cu care dumneaor se fardează înainte de a intra în scenă.

— Dar autorul Nicolaide ce ne poate spune ?

la Teatrul „Constantin Nottara", în regia lui Mircea Avram. În aceași timp, aceiași comedie se repetă la Teatrul de Stat din Oradea.

— Și alte proiecte ?

— Proiecte sau proiecții ?... Dacă e vorba de proiecții, atunci vă spun că în curînd voi putea fi văzut în filmul regizorului Jean Georgescu „MOFTURI 1900", reeranizare după lucrările literare ale lui I. L. Caragiale. Asta ca actor. Ca scenarist, sînt fericit că filmul nostru „DRAGOSTE LA ZERO GRADE" a fost distins la Festivalul filmului color din Barcelona, cu menționea de onoare „La Dona del Paragues".

Discuția s-a încheiat aici. H. Nicolaide avînd creioanele foarte bine... ascuțite, pășea cu pași sprinteni străbătînd întreaga sală de spectacole și intrînd de aci în scenă în dubla sa postură de actor și desenator spre a participa la originala nuntă din San Dodydoque".

Sandu NAUMESCU

— În colaborare cu I. Berg și pe muzica lui George Grigoriu, am scris comedia „DRAGOSTE POVESTE NOUĂ", care, în curînd, va vedea lumina rampei

Premieră la Operă

„Prometeu" și „Galileo Galilei"

La Teatrul de Operă și Balet al R.P.R. se fac ultimele pregătiri în vederea prezentării primei premiere din actuala stagiune, care va avea loc peste cîteva zile.

Spectacolul cuprinde două opere în cîte un act : *„Prometeu"* (după piesa lui Victor Eftimiu) de Doru Popovici și *„Galileo Galilei"* (după piesa lui Bertolt Brecht) de Corneliu Cezar.

Operele sînt puse în scenă de regizorul Eugen Gropșanu, scenografia e semnată de Paula Brîncoveanu, iar bagheta dirijorală e deținută de artistul emerit, Mircea Popa. Rolul titular din „Prometeu" e cîntat de David Ohanezian, artist emerit, iar celelalte personaje sînt interpretate de Elisabeta Neculce-

Cartiș, Valentin Loghin, Nicolae Florei etc. Galileo Galilei e întruchipat de Dumitru Brebenel și Marius Rintzler. Din distribuție mai fac parte Alexandru Bădulescu, Const. Dumitriu, Ion Stoian, Zoe Dragotescu, Victoria Drăgănescu-Zimțea, George Mircea etc.

De peste hotare

CINEMATOGRAFIA IUGOSLAVĂ a produs anul acesta aproximativ douăzeci de filme artistice de lung metraj. Ca urmare a reorganizării producției de filme, în prezent fiecare republică federativă dispune de un studio propriu pentru filme artistice ca și pentru filme documentare. În același sistem este organizată în prezent și producția filmelor pentru televiziune, tinzîndu-se ca fiecare republică să aibă studioul ei propriu.

LUIS BUNUEL a acceptat să joace rolul unui judecător în filmul „Cinîec pentru un bandit", regizat de Carlos Saure.

JACQUES TATI, cunoscut pînă acum ca scenarist, interpret, regizor și producător va deveni și distribuitor de filme. El a selecționat 460 de scurt metraje din creațiile burlești ale anilor 1920-40, care reprezintă nu mai puțin de 160 km. de film pe care le va programa în lumea întreagă. În aceste filme apar Bob Hope, Buster Keaton, Shirley Temple, Mac Sennett, Bing Crosby.

UN FILM DESPRE GINGIS HAN se turnează în prezent, exteriorale fiind realizate în Iugoslavia. Filmul va avea ca protagoniști pe Stephen Boyd și tînăra artistă franceză Françoise Dorleac.

Vom vedea pe ecran în luna ianuarie

Viitorul an cinematografic va debuta cu un variat repertoriu din care spicuim :

„Titanic - vals", o nouă producție românească în regia lui Paul Călinescu, după piesa lui Tudor Mușatescu.

„Moscova — Genova", o evocare a activității diplomatilor sovietici la conferința de la Genova din 1922, *„O poveste neinventată"*, drama unei căsnicii și comedia *„Viață ușoară"*, din producția studiourilor sovietice.

„Noul Ghilgameș" (R.P.U.), reluarea ideii luptei omului cu moartea într-un caz dintr-o clinică modernă, *„Intîlnire cu spionul"* (R.P.P.), film de aventuri inspirat de activitatea organelor securității, *„Erou curajos ca tigrul"* (R. P. Chineză).

„Femeia nr. 13", o producție a studiourilor din R.A.U., *„Cîntînd în ploaie"*, o comedie muzicală americană, cu Gene Kelly, *„Ca mîinile pe oraș"* (italian), *„Calaboch"* (spaniol) și *„Șeful"*, filmul argentinian pe care-l povestim în numărul de față.

Vă povestim filmul

„ȘEFUL"

O PRODUCȚIE A STUDIOURILOR ARGENTINIENE

Într-o mahala a capitalei argentiniene acționează o bandă alcătuită din șase tineri al căror șef recunoscut și autoritar este Berger. Spiculînd deosebita dezorientare lor și dorința de aventură care să le aducă o rapidă îmbogățire, Berger pune la cale felurite escrocherii. Ele trezesc admirația celor ce i se supun necondiționat. O astfel de „lovitură" o constituie vînzarea fictivă, la licitație, a unui lot de pămînt.

Dornic de noi profituri, „șeful" plănuiește tipărirea unei reviste pornografice, bizuindu-se îndeosebi pe unul dintre membrii bandei — scriitorul ratat, Solari. Acesta însă, în ziua cînd i se naște un copil, încearcă să renunțe la modul nedemn de a-și procura mijloacele de existență. Tentativa nu-i reușește însă, deoarece nu are alte posibilități de a se întreține.

Reușita proiectului de a scoate scandaloasa revistă, le dă tuturor curaj. Berger, împreună cu Soto, alt membru al bandei, vrea să sărbătorească printr-un chef cu fete, izbînda. Una dintre cele două pe care le aduce cu mașina la cabana bandei din afara orașului înțelege însă — văzîndu-i pe ceilalți — ce le așteaptă și încearcă să fugă. Încercînd s-o oprească, Berger o ucide lovînd-o.

Arestați de polițe, cei șase așteaptă ca „șeful" să-i scoată, ca de obicei, din încurcătură. Dar în fața situației, nepreveăzut de grave, acesta se dovedește a fi un laș : el îl acuză pe Soto de omor. Încercarea lui Soto de a se dezvinovăți ar fi eșuat dacă, Ruiz, și el membru al bandei, împreună cu cealaltă fată, n-ar fi depus mărturie sinceră. Temîndu-se de propria-i piele, Berger încearcă acum zadarnic scăparea căutînd să-l convingă pe Soto cu promisiuni mincinoase.
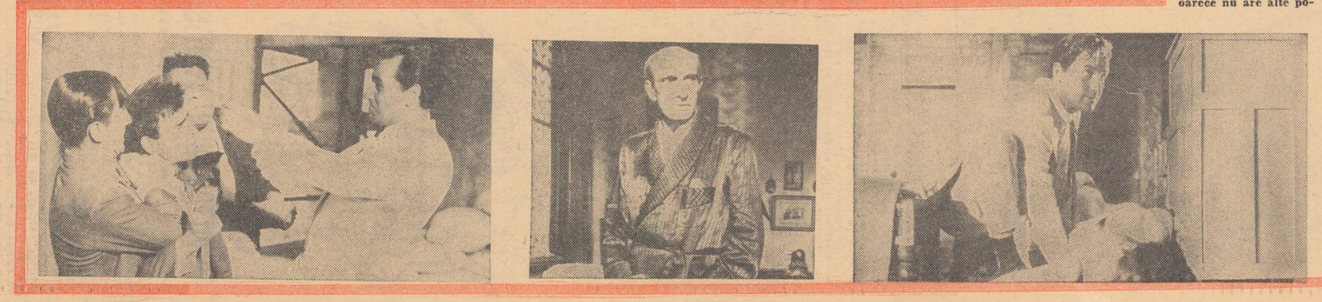
Mirșăvia „șefului" îi determină pe toți să-și dea scama în ce mîini își încredințaseră până atunci soarta. Dar concluziile pe care le vor trage din această situație revelatoare vor fi totuși diferite : numai Soto și Solari sînt hotărîți să-și refacă viața, în vreme ce toți ceilalți se vor regrupa în jurul lui Ruiz, devenit acum noul lor „șef".